

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

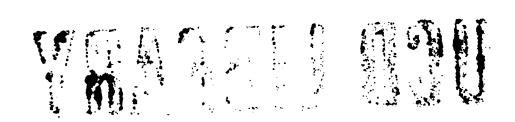
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

UCD LIBRARY

СБОРНИКЪ СТАТЕЙ,

ТИННАТИР

ВЪ ОТДЪЛЕНІИ РУССКАГО ЯЗЫКА И СЛОВЕСНОСТИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.

3

томъ третій.

CAHKTHETEPSYPI'S.
TRIIOTPAGIA HHIDEPATOPCKOË AKAZENIM HAYES.
(B. O., 9 mm., 36 12.)
4860

REAUS REPRINT LTD.

Send BRAR Viogle

Напечатано по распоряжению Императорской Академіи Наукъ. Саяктпетербургъ, декабрь 1868 г.

Непремънный Секретарь, Академикъ К. Веселовскій.

Printed in Germany

Lessing-Druckerei - Wiesbaden

Digitized by Google

ДРЕВНІЕ

СЛАВЯНСКІЕ ПАМЯТНИКИ

ЮСОВАГО ПИСЬМА

СЪ ОПИСАНІЕМЪ ИХЪ И СЪ ЗАМЪЧАНІЯМИ ОБЪ ОСОВЕННОСТЯХЪ

ИХЪ ПРАВОПИСАНІЯ И ЯЗЫКА.

ТРУДЪ

H. H. CPESHEBCKAPO.

Digitized by Google

вводныя статьи.

-	Овозрание	HAMATHHEOBE	ОТВНИВИД	EDCOBATO II	HCPMY	 •	1 148
_	OBMUS SAN	S del Barre	RMAU GXH1	тникахъ			149 184

Памятники, издаваемые въ этой книгъ, относятся, судя по письму, къ XI, XII, XIII и частію къ XIV вѣку, и отличаются отъ другихъ памятниковъ того же времени последовательнымъ употреблениемъ носовыхъ гласныхъ, такъ называемыхъ юсовъ — ж и а. Они важны и по древности, и по особенности языка. Они заставляють думать, что и тамъ, гдъ употребление носовыхъ гласныхъ не было утрачено изъ выговора, такъ же, какъ у Русскихъ и Сербовъ, давно ихъ утратившихъ, употребляемъ былъ въ книгахъ съ самаго отдаленнаго времени, отъкотораго остались памятники, не чистый Славянскій языкъ, а смёшанный съ особенностями народнаго говора — и даже не одного, а ніскольких различных И въ этих памятниках , какъ и въ памятникахъ Русскихъ и Сербскихъ, черты чистаго Славянского языка виднёются сквозь оттёнки местныхъ нарічій. Какія именно были эти містныя нарічія? чімь

именно отличались одно отъ другого? гдъ какое господствовало? въ какой мёрё какое было важно для языка письменности? На эти вопросы, многозначительные въ отношени къ народной образованности, отвъчать опредъленно еще невозможно. Можно только не отвергнуть, что въ числъ ихъ занимали мъсто между прочимъ говоры Болгарскіе и Мораво-Словенскіе, и что вліяніе какъ техъ, такъ и другихъ было не маловажно на письменность Старославянскую. Последнее доказывается между прочимъ и памятниками письма Русскаго, въ числъ которыхъ есть не мало, даже и изъ самыхъ древнихъ, очевидно переписанныхъ съ изводовъ юсоваго письма, совмъщавшихъ въ себъ особенности разныхъ говоровъ, между темъ какъ на другихъ Русскихъ памятникахъ, столько же древнихъ, видно напротивъ того преобладание чистаго Старославянскаго нарвчія. Некоторыя доказательства всему этому изложены во Вводныхъ статьяхъ, здёсь представляемыхъ. Доказательства эти взяты только изъ памятниковъ, разсмотрънныхъ въ этихъ статьяхъ. Древніе памятники глаголическаго письма дають тѣ же доказательства; но такъ какъ они изданы и расмотрены мною въ другой книгъ (Древніе глаголическіе памятники сравнительно съ памятнивами вириллицы. СПб. 1866 г.), то я позволяю себъ здъсь только сослаться на эту книгу, не повторяя от-

ифченных въней подробностей. Дополнительныя замфчанія надъюсь сообщить позже. Много любопытных данныхъ того же рода кромъ тъхъ памятниковъ Русскаго письма, которые разсмотрёны въ концё второй вводной статьи, найдти можно и въ другихъ памятникахъ, какъ Русскихъ, такъ и Сербскихъ и Болгарскихъ, заключающихъ въ себъ недревніе списки съ древнихъ изводовъ, списки, въ которыхъ, не смотря на разнаго рода измѣненія, видны любопытныя и важныя черты и чистаго Старославянского языка, и разныхъ юсовыхъ говоровъ; но сравнительное разсмотрѣніе этихъ рукописей, мнѣ кажется, можеть быть отложено, пока не будуть разсмотрены всъ древніе юсовые памятники отдёльно и сравнительно. При этомъ долгомъ считаю отметить, что въ обозрении и сравненіи этого рода памятниковь, здёсь напечатанныхъ, большею частію опущены указанія, какія изъ грамматическихъ особенностей, находящихся въ нъкоторыхъ памятникахъ, не находятся въ другихъ.

Оть кого имъть я каждый изъ издаваемыхъ въ этой книгъ памятниковъ, означено при ихъ описаніи. Не могу впрочемъ и здъсь не заявить моей признательности за сообщенія подлинниковъ или снимковъ съ памятниковъ и вышесокъ изъ нихъ — о. архимандриту Амфилохію, А. О.

Бычкову, А. Ө. Гильфердингу, В. И. Григоровичу, И. П. Корнилову, И. М. Мартынову, преосв. Порфирію Успенскому, И. И. Шафарику. Считаю такъ же долгомъ засвидётельствовать признательность Болонскому университету за сообщеніе мнѣ важнаго памятника, хранящагося нынѣ въ его библіотекѣ.

ОБОЗРЪНІЕ

ДРЕВНИХЪ СТАРОСЛАВЯНСКИХЪ ПАМЯТНИКОВЪ ЮГОЗАПАДНАГО ЮСОВАГО ПИСЬМА.

Известно, что всё важнейшія открытія о стров Старославинскаго языка въ его древнемъ видё, измённяшія совершенно взглядь на него и на отношенія его сродства съ языками соплеменными, сдёланы были Востоковымъ и послё подтверждены имъ же новыми данными — по памятникамъ Русскаго письма, каковы Остромирово Евангеліе 1057 г., Сборники 1073 и 1076 гг. и другимъ, имъ отнесеннымъ къ XI и XII вёку. Вътакихъ Русскихъ книгахъ, подъ вліяніемъ Русскаго нарёчія и правописанія, Старославянскій языкъ болёе или менёе утрачиваль свои особенности: только посредствомъ особенной снаровки и постоянныхъ сличеній памятниковъ можно было извлежать данныя объ отличіяхъ этого языка отъ нарёчія Русскаго. Нельзя было не желать открытія памятниковъ, столь же древнихъ, но письма не Русскаго. И такіе памятники дёйствительно нашлись.

Нашлись памятники письма Сербскаго, прежде другихъ Шестодневъ Іоанна екзарха Болгарскаго въ Сербскомъ спискъ 1263 года, открытый, изслъдованный и въ отрывкахъ изданный Калайдовичемъ, а потомъ и другіе, болье древніе. Эти открытія привели къ выводу, что Старославянскій языкъ отличался рѣвкими особенностями и отъ нарѣчія Сербскаго, что и Сербскіе писцы, такъ же какъ Русскіе, измѣняли его по своему, что слѣдовательно и памятники Сербскаго письма, такъ же какъ памятники письма Русскаго, годны для изслѣдователей Старославянскаго языка только условно.

Надобно было желать открытія памятниковъ письма не Русскаго и не Сербскаго. Нашлись и такіе.

Въ 1825 году открытъ сборникъ, названный Востоковымъ, по мѣсту открытія, Супрасльскою рукописью, и отнесенный имъ къ XI вѣку: правописаніе въ немъ непослѣдовательно, но нѣтъ почти ничего пи Русскаго, ни Сербскаго. Первыя извѣстія о немъ съ небольшими выписками тогда же сообщены Востоковымъ (въ Библіографическихъ листахъ); вся рукопись издана Ф. Миклошичемъ въ 1851 году (подъ заглавіемъ Мопитента Palaeoslovenica е codice Suprasliensi), а еще ранѣе и болѣе удовлетворительно въ палеографическомъ отношеніи имъ же отдѣльно изданы отрывки: Homilia in ramos palmarum (1845) и Vitae sanctorum (1847). Издатель замѣтилъ, что памятникъ этотъ принадлежитъ самой родинѣ Старославискаго языка и древнѣе всѣхъ другихъ памятниковъ, тамъ писанныхъ.

Позже, въ 1852 году, В. И. Григоровичемъ изданы отрывки изъ памятника такого же письма: два листа изъ книги Огласительныхъ поученій Кирилла Іерусалимскаго (Изв'єстія 2-го Отд. Акад. Наукъ: І: 91—95). Издатель выразиль мийніе, что этоть памятникъ такъ же древень, какъ и Супрасльская рукопись, и писанъ непосредственно на м'єстів перевода.

Въ 1863 г. А. Ө. Бычковъ познакомиль изследователей еще съ однимъ памятникомъ XI века, съ книгой Евангельскихъ чтеній, къ сожаленію упелевшею такъ же въ небольшомъ отрывкв. Правописаніе въ немъ не такое, какъ въ двухъ первыхъ, но признаковъ Русскихъ и Сербскихъ и въ немъ такъ же ветъ (см. Известія Археол. Общества V: стр. 36—37).

Тогда же (и тамъ же, V: стр. 66—68) изданъ мною принадлежащій А. Ө. Гильферлину листокъ изъ Іоанно-екзарховскаго пролога, письма не Русскаго и не Сербскаго такъ же, въроятно, XI въка.

Такимъ образомъ съ 1825 года до 1865-го отмѣчено и издано четыре памятника древняго Славянскаго письма безъ признаковъ Русскихъ и Сербскихъ.

Всякій пойметь, какъ должно было обрадовать меня въ позапрошломъ году неожиданное открытіе въ Типографской библіотекъ еще одного памятника этого рода, ночти пъльной книги Евангельскихъ чтеній. Я списалъ ее всю, страницу въ страницу и буква въ букву, привель листки книги въ своемъ спискъ въ должный порядокъ, и по опредъленію 2-го Отдъленія Академіи сталь печатать.

Во время печатанія, благодаря путешествію художника Д. М. Струкова, получиль я, въ концѣ прошлаго года, пять листковъ нашедшейся въ Слуцкѣ Псалтыри, которые, какъ мнѣ кажется, должны быть также отнесены къ числу древнѣйшихъ памятниковъ Славянскаго письма того же разряда, и потому должны были занять мѣсто въ моемъ изданіи рядомъ съ вышеозначенной книгой.

Въ нынѣшнемъ году удалось меѣ отмѣтить еще одинъ памятникъ, не менѣе древній — листки изъ книги Евангельскихъ чтеній, принадлежавшіе покойному В. М. Ундольскому и нынѣ поступившіе въ собственность Московскаго музея. Снимокъ съ полуторы страницы этого памятника приготовленъ быль къ изданію самимъ Ундольскимъ вмѣстѣ со многими другими снимками и вмѣстѣ съ ними оставался неизвѣстнымъ. Увидя его и найдя въ немъ черты письма, того же рода какъ и въ прежде открытой книгѣ Евангельскихъ чтеній Типографской библіотеки, я обратился къ о. архимандриту Амфилохію, много разъ уже меня обязывавшему радушнымъ содѣйствіемъ, и получиль отъ него полный снимокъ и этого памятника.

1 *

Можно ли по этимъ памятникамъ изследовать Старославинскій языкъ безусловно, не такъ какъ по древнимъ книгамъ Русскаго и Сербскаго письма? выразился ли въ нихъ этотъ языкъ вполнъ, несмъщанно съ другимъ какимъ бы то ни было наръчіемъ по мимо Русскаго и Сербскаго? Это, въроятно, ръшатъ дальнъйшія изследованія; но къ какимъ бы выводамъ ни пришли изследоваванія, памятники эти должны занять мъсто въ ряду необходимыхъ источниковъ для опредъленія основныхъ свойствъ Старославянскаго языка и свойствъ древнихъ мъстныхъ наръчій Славянскихъ.

Рядомъ съ этими памятниками кириллицы не льзя не поставить памятниковъ древней глаголицы. Сходство ихъ съ памятнинами глаголическими придаетъ имъ еще особенное значеніе, и заставляетъ съ своей стороны желать, чтобы число находокъ такого рода сколько нибудь увеличилось и чтобы все найденное было издано — не въ произвольномъ чтеніи, а палеографически.

Книгою, нынѣ мною издаваемой, испольню съ своей стороны что могу. Издаю въ ней памятники, вповь найденные, и вмѣстѣ съ нями тѣ, которые найдены были прежде — всѣ вполнѣ, за исключеніемъ Супрасльской рукописи, изъ которой могъ по вѣрному списку, найденному въ бумагахъ Востокова, напечатать только три отрывка.

Къ семи памятникамъ древитичаго письма прибавляю въ видъ приложенія отрывки изъ пятнадцати памятниковъ похожаго, но болье поздняго письма — и между прочимъ изъ трехъ опредъленнаго времени.

Письмо это отличается правильнымъ, котя и своеобразнымъ употребленіемъ юсовъ (буквъ ж и а) и потому можетъ быть названо *посов*ым».

О каждомъ изъ издаваемыхъ памятниковъ представляю здёсь предварительныя свёдёнія. I.

Саввина книга.

Рукопись, которой часть составляеть Саввина книга, заключаеть въ себё сшивокъ изъ трехъ частей: на начальныхъ двадцати четырехъ лестахъ помёщены евангельскія чтенія, начиная съ чтенія изъ Іоанна на праздникъ свётлаго воскресенія («Искони бёаше»); на слёдующихъ за ними 129-ти листахъ помёщены евангельскія чтенія съ субботы 6-й недёли по пасхё до конца, съ пропусками; на остальныхъ 12-ти листахъ евангелія утреннія. Эти три части рукописи рёзко отличаются одна отъ другой. Особенно древни двё послёднія части. Особенно важна часть средняя какъ памятникъ древняго не Русскаго и не Сербскаго письма, не вполиё сохранившаяся книга евангельскихъ чтеній, или написанная попомъ Саввой или ему принадлежавшая, какъ можно заключить изъ приписокъ, и потому названная мною Саввиной кингой.

Книга эта писана на грубомъ, большею частью толстомъ пергамент въ малую четвертку по 19-ти строкъ на страницъ, небрежнымъ, нъсколько скошеннымъ уставомъ. Большія начальныя буквы и заставки нарисованы дурно, нетщательно. Тъ и другія отличаются особенностію рисунка, въ другихъ, мит извъстныхъ, памятникахъ ненаходящагося: большія начальныя буквы почти вст съ хвостами въ низу, и у буквы хвость загнуть въ верхъ по лъвой сторонт; заставки вст узенькія, тоже съ подобными хвостами по концамъ, идущими съ низу къ верху. Кромъ чернаго чернила, почти во всей рукописи хорошо сохранившагося, употреблено еще, для заглавныхъ примъчаній, чернило красное, очень блёдное, пропавшее на нъкоторыхъ листахъ въ такой степени, что нътъ никакой возможности прочесть написаннаго.

Что касается до рисунка строчныхъ буквъ въ Саввиной книги, то онъ напоминаетъ боле всего рисунокъ буквъ Сборника 1073 года, только гораздо грубе. Между прочимъ бро-

саются въ глаза: — буква ж, писанная въ три пріема (изъдукъ на косо перекрещенныхъ чертъ и одной отвъсной между ними), — буква д широкая, съ хвостомъ малоопускающимся за строку, —буква к, состоящая какъ будто изъ двухъ отдъльныхъ буквъ — изъ 1 и подлъ нея косо стоящей г, — буква у, у которой верхняя часть очень широка, глубока и округлена, —буква а трехъ разныхъ рисунковъ: одно простое а, другое съ лежащею по низу чертою, а, третье въ формъ Греческой дельты съ поперечною чертою въ середпить, а.

Ничто изъ этого не мѣшаеть отнести Саввину книгу къ числу памятниковъ XI вѣка. Не противорѣчитъ такому заключечію и правописаніе, на сколько оно извѣстно изъ другихъ памятниковъ этого же времени.

Считая Саввину книгу важнымъ памятникомъ древней письменности Славянской, любопытнымъ для изследователей, издаю ее всю въ томъ виде какъ она сохранилась, буква въ букву, знакъ въ знакъ, строка въ строку*). Написанное краснымъ черниломъ отмечаю Славянскимъ шрифтомъ.

Гдё чего недостаеть въ рукописи, отмечаю въ подстрочныхъ примечанияхъ, и при этомъ недостающия начала и концы чтеній привожу въ скобкахъ изъ Ватиканскаго глаголическаго евангелія по буквальному списку съ него, сообщенному мив г. Венатомъ.

Всѣ, сколько нибудь важныя приписки, находящіяся на поляхъ рукописи, привожу также въ подстрочныхъ примѣчаніяхъ буква въ букву. Въ числѣ этихъ приписокъ есть двѣ съ именемъ Саввы; на 25 л. приписано подъ страницей «по" Сава †алъ», а на 30 л. также подъ страницей, «помози ги рабоу твоему Сави». По этимъ то припискамъ думаю, что попъ Савва или самъ писалъ эту книгу, или по крайней мѣрѣ владѣлъ ею, и, для отличенія отъ другихъ памятниковъ, называю ее Саввиной книгой.

^{*)} Въ печати вкрались ивкоторыя ошибки: отивчаю ихъ въ концв статьи.

Представляю здъсь нъсколько замъчаній касательно содержанія и правописанія этого памятника.

Саввина книга заключаеть въ себѣ Евангельскія чтенія почти въ томъ же подборѣ и порядкѣ, какъ и Остромирово Евангеліе: до об. 100 л. продолжаются чтенія на дни пасхальнаго круга; съ обор. 100 л. начинается съборникъ мѣсячный съ 1-го сентября *). Ея отличіе отъ Остром. Евангелія въ этомъ отношеніи на сохранившихся листахъ ограничивается слѣдующими особенностями:

- На недълю 3-ю по пятидесятницъ (л. 11) назначено чтеніе изъ Ме. VI: 22—34; въ Остр. ев. (л. 61) тоже безъ послъдняго стиха.
- На субботу 7-ю по пятидесятницѣ (л. 15 об.) изъ Ме. X: 37—42; а въ Остр. ев., кромѣ этого и XI: 1.
- На недълю 6-ю новаго лъта (л. 30) назначено чтеніе изъ Лук. VIII: 41—56: «Въ оно». члкъ единъ приде къ Ісоу. именьмь Йайръ»; въ Остр. ев. (л. 100 об.) оно назначено на недълю 7-ю.
- На недѣлю 7-ю нов. лѣта (л. 31 об.) назначено чтеніе взъ Луки VIII: 27—39: «Въ о́но». приходащю Ісоу въ странж Гадариньскж»; въ Остр. ев. (л. 98) на недѣлю 6-ю.
- За чтеніемъ неділи 13-й нов. літа (л. 40—41) написано чтеніе изъ Лук. XVI: 10—15, подъ заглавіємъ: не ді ева $\ddot{w}$ Лоу гла $\ddot{c}$ (л. 41 об.), вмёсто: сж $\ddot{d}$ и пр., (Остр. ев. л. 111—112); а чтеніе изъ Лук. VIII: 35—43 (Остр. л. 112: на нед. 14-ю) пропущено.
- Чтеніе язъ Лук. XVII: 3—10 отнесено къ нед. 14-й нов. лёта; а въ Остр. ев. (л. 112) къ суб. 15-й; и за тёмъ чтеніе язъ Лук. XIX: 1—10, назначенное въ Остр. ев. на нед. 15-ю, опущено. Черезъ этотъ пропускъ вмёстё съ пропускомъ, выше отмёченнымъ, вышло что въ Сав. кн. до недёли мясопустной сосчитано только 17 педёль. а въ Остр. ев. 18-ть недёль.

 ^{*)} Какія висняю главы в стаки Евангелистовъ находятся въ Савваной двагъ, это обозначено въ особенномъ указателъ.

- И при этомъ впрочемъ порядокъ евангельскихъ чтеній въ сравниваемыхъ книгахъ на эти недёли не одинаковъ. Такъ чтеніе изъ Лук. XVIII: 9—14, назначенное въ Остр. е. на нед. 17-ю (л. 116), отнесено въ Сав. книгъ не къ 16-й недёль, а къ 15-й.
- На 3-ю, а не на 4-ю, субботу вел. поста назначено чтеніе нзъ Мар. VII: 31—37: «Ишъдъ Іс отъ прізділь Тоурьскъ і Сидоньскъ». (л. 54 об. Остр. л. 132).
- На 4-ю, а не на 5-ю, субботу вел. поста назначено чтеніе изъ Мар. VIII: 27—31: «Изиде Іс й оученици его въ вси Кесарил Филиновъї» (л. 55 об. Остр. л. 134).
- На 5-ю, а не на 3-ю, субботу вел. поста назначено чтеніе изъ Мар. II: 14—17: «Прѣхода Іс видѣ Левьгиж Альфеова (л. 57 об. Остр. л. 131).
- На 1-е сентября, кром'в чтеній взъ Лук. IV: 16—22 и Ме. IV: 25, V: 1—12, назначено еще (л. 101) чтеніе изъ Лук. I: 39—56: «Въставъти Марил йде въ горж», пом'єщенное въ Остр. ев. подъ 8 сент. (л. 216—217).
- На навечеріе Рождества Христова назначено чтеніе не только изъ Лук. II: 1—20, но и далее изъ Луки: II: 21—40 (ср. въ Остр. ев. подъ 1-мъ января, л. 256, и подъ 2-мъ февраля, л. 264).
- На субботу предъ праздникомъ Богоявленія выписано чтеніе изъ Ме. III: 1—6 (л. 121); а въ Остр. ев. выписано и далье изъ Ме. III: 7—11 (л. 254).
- Евангелія утреннія (см. въ Остр. ев. лл. 204—210) помъщены не предъ съборъникомъ, а после (на л. 129 сохранился только конецъ).

Кром'є этихъ особенностей есть еще въ Саввиной книг'є пропуски выраженій и ц'єлыхъ стиховъ, происшедшіе частію по ошибк'є писца.

Съборникъ или синаксарь Саввиной книги, начинающійся на 100 л., представляєть міссячный календарь очень неполный,

но по нѣкоторымъ подробностямъ замѣчательный. Былъ бы онъ, вѣроятно, еще замѣчательнѣе, если бы сохранился вполнѣ. Выписываю его здѣсь сполна, какъ онъ сохранился, съ прибавленіемъ нѣсколькихъ замѣчаній:

Сентябрг.

- 1.—Мѣ септабра (а) начатъкъ еньдиктоу новое лѣто. Такъ начинается Съборникъ и въ Ватиканскомъ глаголич. евангелін. Имени св. Симеона, празднуемаго въ этотъ же день, нѣтъ; но еванг. чтеніе въ память его помѣщено. Помѣщено еще чтеніе изъ Лук. І: 39—56, назначенное на 8-е сент.
- 3.-жь гстаен антима.
  - т. е. епископа Антима Аноима. Въ Ватик. гіаг. ев. такъ и написано: стаа став мка Аптіма еппа Ником. Такъ же и въ нък. Рус. евангеліяхъ, на пр. въ Ев. 1270.
- 6.—мѣ (s) (сваще)ние Бпи.
  При этомъ чтеніе изъ Іо. Х: 22.— О празднествѣ этомъ нашелъ я показаніе только въ одномъ Сербскомъ четвероевангелія XIV в., вывезенномъ А. Ө. Гильфердингомъ изъ Печа: «Мпа. се". s. стго Кудаї сщеник бпе въ храмѣ стык Анны»
- 8. мѣ и рождьство Бпи.
- 9.-ив о стаго И(оакына) н Аньны.
- 10. и т и поклонение чьстънаго древа.
- 11. мѣт (аі) поклонение крств.
- 12.— м в в поклонение крсту.
  - сж⁶ предъ възгвигомъ крста.
  - не предъ выздвигомъ крста.
- 13. мъ Ті поклонение чьстьнаго крста.
- 14. мѣ ді вьздвижение крста.
- 16.— (мѣт 51 страсть стви мчнии Еуфимии). Листка, на которомъ было написано это, не достаетъ (онъ долженъ быль быть между 106—107); но на следующемъ продолжается

и оканчивается чтеніе изъ Лук. VII: 36—50, назначенное на день св. Евфимін.

17. — мъ бі мка Харали(мини) и дружнив его.

Память св. Харалампія, Пантелеймона и дружині ихъ подъ этимъ числомъ означена въ Остром. ев. Въ Сербчетвероевангелія XIV віка записано при 17 сент. такъ: стго міна Хардафил и дроужини него.

- 20.- мв к. стаго Евстатии.
  - т. е. Евстаеія.
- 23.— м т кг ново лто и зачатие Кртелю.

  Такъ же въ Остром. евангелін, въ Ватик. глаг. евангелін, въ Сербскомъ XIV в.
- 24.— мѣ k(д) мца Өеклы.
- 25. мѣ ке Романа.

Срав. въ Остр. е., въ Ватяк. глаг. ев., въ Серб. е. XIVв.

- 26.— из к преставление Иша Осолога.
- 30.- ив Тригора.

Октябрь.

- 1.-- из октабра а Ананва апла
- 3. мъ г Диониса епископа.
- 6.— из^т 5. апла Ооны.
- 18.- мъ ні евалиста Лоукъі.
- 21.— нът ка ода нашего Илариа.
  - т. е. Иларіона.
- 23.— мът кг Ійкова брата гна.
- 26.— мъй ка мка Дьмитра.
- 27. мъб йд Нестора Капетблинъ.
  - т. е. Нестора и Капитолины. Въ Остр. ев. означена при при этомъ див только св. мученица Капетоулина; а с. мч. Несторъ—въ Минеяхъ XI и XII в. и въ разныхъ памятникахъ XIII в. и позже. Въ древ. Греч. минологіи св. Несторъ означенъ 26 ноября.

Ноябрь.

- 1.-- мъ номбра а. Козмът и Данигана.
- 8.-- мъя й Мяхаіла (и) Гаврила.

Такъ и въ Минеяхъ XI и XII в., и въ памятникахъ более позднихъ. Въ Ватикан. глагол. ев. и въ Остр. ев.: съньмъ арханг. Михаила.

- 13.- MB FI N'W a 31 a To 8 c Taro.
- 14.- мъ ді апла Филипа.
- 16.— мъ^Т 5 і Ма° евліста.
- 17.-из ў Григора чюдотворьца.
- 21. мът ка вынесение Бин вы црквъ.

Такъ и во всёхъ древ. памятникахъ; позже (съ XIII в.) въведение = въходъ.

25. - мъ ке Клименъта.

Декабрь.

- 4.— мът декабра. Д Варваръ.
- 5. мъ е стаго ода нашего Савъ.
- 6.— мъ^п (5) ... Николъі.
- 13.— жът гі Евьстатию.
  - т. е. Евстратія.
- 21. и в ка вынесение столы Бпа.

См. подъ-21 ноября. Не показываеть ин это ошибочное повтореніе праздника, что Саввина книга была пзвлекаема изъ четвероевангелія? При этомъ въ ссылкѣ на евангитеніе ошибкою указана 6 (š = глаг. ē) сент. вмѣсто 8 (й = глаг. š) сент.

- 22. мв к Настасия.
  - Предъ стымі оби пама стымъ пръобемь.

Разумѣются недѣли (воскресные дни) св. праотецъ и св. отецъ: первая между 11—17, а вторая между 18—24 декабря.

- сж⁶ предъ рождьствомъ Хвомъ.
- не предъ родьствомъ Хвомъ.
- пама о́пемъ.

2 *

- навечерие рождьства Хва.
- втро рождьства Хба.
- 26. на отрим рождыет (ва Хва. (стам) впа.
  - сж⁶ по рождествѣ Хвѣ.
  - не по рождыствъ Xвъ.
  - мв^й кв. прьвойк(а) Стефана.
- 28.— мъ^п ки Өеора.
  - т. е. Өеодора.
- 29.— ив^п ко иладеньцемь.

Январь.

- 1.— мът еньвара а обръзание га на то Іс Ха. и Василия.
  - сж⁶ предъ гавления.
    - т. е. предъ вогоявлениемъ.
  - не предъ пвлении.
  - навечерие стыхъ ефифании.
    - т. е. епифаній.
  - на втросъ стыхъ ефифани.
- 7.— мъ Ž. Иша крыститель.
  - сж⁶ по гавленихъ.
  - не по павлени.
- 10.— мъ пригора.
- 14. мъ^в ді. оцемъ.
  - т. е. память св. отцамъ, избіеннымъ на Синайской горь.
- 16.— мъ^т 5 і жжа (Петрова).

Обыкновенно называется это праздненство «Поклоненик чьстьнымъ веригамъ стго апла Петра». Ни въ одномъ памятникъ не случилось миъ видъть въ этомъ мъстъ слово жж а вмъсто веригъ.

Февраль.

24.— (мът кд. обрътение главът стаго Иоана прча).

Такъ въ Ватик. глагол. ев. Въ Саввиной книгъ сохранился
только конепъ чтенія, назначеннаго на этотъ день.

Мартз.

- 9.— из^й нарта б. й **м**къ.
- 25.—(мъй ке. благовъщение стън вий Марии).

Листка, на которомъ это было записано въ Саввиной книгъ уже нътъ (между 126 и 127 лл. пропало нъсколько листковъ); но на л. 127 сохранился к онецъ еванг. чтенія, назначеннаго на этотъ день: Лук. І: 32—38.

Ampress.

6.— из априль 5 Авьтоха. и Мет(одим)
Авьтоха — въ Остр. ев. Еўтуха — въ Ватик. глаг. ев.

Евтуха = въ другихъ Евтихія.

- О Месодін подъ этимъ днемъ въ Ватик. глаг. ев. записано такъ: «па оуспенив прнааго о. н. Месодіа архпа вышнава Моравън бра прго Курила философа». Почти также и въ Типограф. четвероевангелія XII въка. Въ Минеяхъ XII в. оба брата означены вибств; но служба одному преп. Месодію.
- 23.— из кг ика Георьгии.
- 25.— (мъ ке) апла Мар.
- 26.— (мъ кs ика Ва) силь.

Maŭ.

- 1. мът маны а пррока Еремил.
- 8.— из й Иша апла вгословьца.
- 12.-- ма бі Епифана и Герьмана.
  - С. о. Германъ вмёстё съ Епифаномъ означенъ въ Мстиславовомъ Еванг. до 1117 года и въ другихъ болёе позднихъ.

I_{MNb} .

5?—(мъч іюнь. б. страсть с. м. Маркиана).

Что это было обозначено въ Саввиной книгѣ, можно догадываться по концу чтенія изъ Луки XI: 2—13, сохранившемуся на л. 128, передъ которымъ нѣсколько лист-ковъ утрачено.

2 *

14?— (мъ Ді. пррка Елисеа).

Это (?) обозначение въ Саввиной книге стерлось съ несколькими предъндущими. Догадываться можно только по чтению изъ Луки: IV: 24, котораго сохранилось туть только начало.

Переходя къ правописанію Саввиной книги, замічу прежде всего, что эта рукопись, послі того какъ была написана, была исправляема, и что исправлявшій ділаль свои поправки между строками (оні напечатаны малыми буквами). Эти исправленія отличаются особенными требованіями правописанія, выговора и строя языка, и въ разсмотрініи самой Саввиной книги входить не должны; а могуть быть предметомь особаго разсмотрінія. Въ замічаніяхь, здісь представляемыхь, я ихъ не касаюсь.

Въ Саввиной кингъ употреблены слъдующія буквы:

Изъ этихъ буквъ нѣкоторыя употреблены по особеннымъ правиламъ:

- 1 І поставлено иногда вийсто и въ середини слова (велиты. 3), а посли гласной въ середини, въ начали и въ конци слова постоянно: въ замъ. 8, не осжжданте. 9, краї. 14, тами. 26, дайте. 26, пасжщен. 39, алъчжщен. 110, принисть. 9, и ідетъ. 13, принисши. 23, чий. 25, възлежащи. 107, твоі. 1, твої. 26, моі. 13, поіди. 23, напоісте. 49, всаци. 1, велици. 3, пюйца. 49, вироумі. 1, и пр.
- и почти постоянно посл'в согласной; разъ употреолеьо v вм. и створу. 10.
- о сравнительно съ ω двойнымъ употреблено почти исключительно: см: ω роде. 33, ω жено. 44, ω ощи. 84, ω сана. 62, 64.

- оу и 8 написаны безъразличія, но второе гораздо рѣже: ср. едином8, по 8стомъ. 7, дроугом8. 13, 8добе. 15, 8же. 37. др8же. 55.
- щ господствуеть: iii написано только разъ: нижійюмоу. 41.
- ъї только одинъ разъ написано съ точками на ї: на въїж. 46, и одинъ разъ какъ оі: Азоікомъ. 118.
- А и а употреблены безразлично, но постоянно послѣ согласныхъ (ма, та, са, градж, сънастаса и пр.); а а постоянно послѣ гласныхъ; разъ написано а вм. а: отврыжтъса. 9.
- іотованіе посредствомъ і почти постоянно употреблено въ м (см. алца. 45, агодж. 17). и м, очень рёдко въ м (нгда. 24, 50, 106); если же не употребленъ і, то мёсто его заступаеть точка надъ буквой.

Въ написанія словъ очень замітна непослідовательность:

- 1. При соблюденіи во многихъ случаяхъ правильнаго отличенія слоговъ твердыхъ и мягкихъ, очень неръдки и отступленія, въ нъкоторыхъ случаяхъ постоянныя. Дойстойно вниманія слъдующее:
- ъ употребленъ вибсто ь: въ коренныхъ созвучіяхъ: връг: извръжеть, дръз: дръзновениемь. 7, жръ: жрътвъл. 14, зър: зъращи. 101, оузъриши. 9, им ьм: възъмж. 9, възъмжтъ. 125, сънъмищи. 28, кльн: клънжщихъ. 7, мьн: мънитъса. 69, пьс: пъсомъ. 9, сь: народъ съ. 6, тьм: тъмж. 69, шьд: шъдъше. 27, пришъдъл. 6, пришълъ. 60, чьн: въчънетъ. 11; въ окончаніяхъ: ь: (им. ед. сущ.): дъждъ. 10, ножъ. 88, плачъ. 67, 69, нощъ. 35, пещъ. 11, —ь н: даждъ. 19, мждъ. 35; ь пвъ: отъпоущъ. 18, запрѣщъ. 53, расточъ. 99; ьба: слоужъбж. 4; ьда: правъдъл. 12, ьн: ближънюто. 23, вѣчънжж. 9, гороушъно. 42, грѣшъникъл. 59, длъжъникоу. 128, мжчъное. 29, ножъница. 88, ьств: величъствие. 33, оубожъство. 44, ьтъ: скръжътъ. 69; мь (мѣст. ед.): постомъ, народомъ и пр. постоянно; ть (3-е лице: естъ,

бысть, сжть, бжджть и пр. постоянно. Вмёстё съ тёмъ иногда и ь заступаеть мёсто ъ: — въ коренныхъ созвучіяхъ: влъх: вльхвы, вльсви. 117, гън: гьнаша. 53, зъл: зълё. 24, кръв — кры: отъкрьвение. 116, кръв: крьви. 94, млъв: мльвёше. 103, мъног: мьнозёхъ. 68, плън: пльнъ. 18, испльненъ. 4, плът: пльтъ. 123, слън: сльньце. 66, тръг: трьжищи. 126, трьжищихъ. 43. и пр., — въ окончаніяхъ: — ъ: чась. 67, крстъ. 106. — въ: разгиёвавь же са. 46, видёвьше. 115, правьдивь. 116, — ъв: любъви. 81, — ът: скрыгыща. 56, — ьнъ: гнъ (им. муж. сущ.). Почти постоянно стоятъ ь вмёсто ъ въ предлогахъ въ, възъ, съ, если за ними слёдуютъ слоги мягкіе: въ има, въ пещъ, вызьми, вьскрёси, сърётение, съньмище, и пр. Иногда ь вмёсто ъ въ этихъ случаяхъ и передъ твердыми слогами: выкоуситъ. 38, възъпи. 44.

- а, 8, ж употреблены вмёсто ы, ю, ж въ производныхъ слогахъ: а: вса. 2, всакъ. 9, всако. 47, всацёл. 1, распъра. 6, пра. 92, разарал. 97, вараётъ. 99, съмпражщел. 102, съмпраетъса, съмпералса. 40, ю: пенавоу. 126, по мороу. 18,— кж: въ нж же мёрж. 9, лаж. 10, вечерж. 63, творж. 1, 35, разорж. 35, оржщь. 42, не мънж. 42, поклонжса. 118, съблажнжса. 73, оумолж, възлюблж, посълж, и проч. Замечательно при этомъ употреблене ю вмёсто оу послё шипящихъ: чюдишаса. 16, чюдиса. 28, чюдеса. 62, чюхъ. 30. бълььшю. 12, 17, 18, вълезъшю. 12, припъдышю. 16, о шюжж. 48, просащюмоу. 8, тлъкжщюмоу. 10, имжщю. 21, нещюмоу. 28, сжщю. 46, ощющь. 111; см. еще: ю, не ю бо. 6, юже 46, ощю. 8, 45, 46, прю. 21, междю. 29, 54, 77.
- ъ вмёсто и, а равно и на оборотъ и вмёсто ъ котъредко но встречается: съ мъгаръ 13, 17, двё рибе. 17, мало рябиць. 18, отъкри. 109. отъкрити. 112, оуриважтъ. 30, биша. 24, не би сладаса. 66, възалъ бимъ. 89.
- 2. Глухія гласныя та в ь, стоя часто на своемъ місті, не рідко в пропускаются, особенно съ предлогомъ, иногда же за-

жѣняются посредствомъ чистыхъ гласныхъ: ъ посредствомъ о, ь посредствомъ е: коносовъі. 24, смоковиж. 53, тої. 74, оупова. 97, и пр., пришедъ. 14, донедеже. 42, матере (винит.).
119, и пр. Иногда глухая в поставлена вмѣсто и: Семеонъ.
116, болы. 8, послѣдъны днъ. 60, рождыса. 117. Глаголъ писати — пьсати употребленъ чаще съ в, чѣмъ съ и.

- 3. Буквы и в в употреблены вногда смешанно одна за другую, вногда же съ явнымъ намеренемъ: в одна исключительно пишется после л в р: воле твом. 50, тыле. 51, деле. 52, оучителе. 30, родителе. 31, помъщлети. 26, поставлеетъ. 29, оставлеетъ. 5, Самарению. 39, Назарению т. 76, съмереетъса. 43; в пишется вногда в после другихъ буквъ: въспомени. 29, поменж. 90, тръненъ. 72, множения. 24, ищете. 45; вместо е въ глаголахъ: дивлехжса. 10, молехж. 14, молеще. 21, идеще. 28, селъ (—семлъ). 69, в пр.; ср. кланишеса. 21; и одна почти исключительно пишется въ начале слога: исти. 17, 18, изстъ. 14, 39, преиде. 15, Марим. 59, велим. 65 (есть впрочемъ в е ма); вногда и пишется в после согласныхъ: ближъныго. 23, кланимса. 57, нъним—постоянно, плачатеса. 31, покажатеса. 39. Заметить следуетъ употребление в вм. а въ слове трава: трёве. 17.
- 4. Носовыя гласныя употреблены постоянно правильно (но не въ припискахъ поздивищихъ); темъ не менее есть одно исключение, повторившееся несколько разъ: предлогъ междж написалъ постоянно съ ю: междю нами и вами. 29, междю предълы Декапольскы. 54, междю собож. 77. Кроме того вместо слова пжть написано е, т. е. пать. Замечательно и необычно въ кинге употребление а вм. ъ въ причаст. наст. вр: сал. 1, живал. 60.
- 5. Согласная буква л после губныхъ иногда вставляется, иногда нетъ. Вставлена передъ е: избавлении. 117, приемлетъ. 9, 15, 16; передъ в из: ис корабле. 19, оставлетъ. 118; передъ ь: корабль. 10, благословль. 72; передъ а: приемлал. 9, 15, сраиласа. 42; передъ ж: выземлющег. 19, Аврамлж. 36, сраиласа. 42. Не вставлена: передъ е: вызлюбенъ. 1, осла-

- бенъ. 13, 15—16, 54, прославенъ. о, мвение. 29, чрывенож. 95, благословенъ. 101; передъ н. кораби. 10, 19, земи. 7, 15, 48, 27, 27, 115; передъ ь. корабь. 15, 18, 19, 32 (корабъ. 12), оставыма. 10, земым. 66, земым. 105, земыж. 68, преломь. 17, пристжлыми. 14, пристжлы. 34, Висьомъ. 117.
- 6. Согласная з == с передъ ц нногда опускается, иногда ивтъ: ицвлити. 20, првиветъ. 28, ицвлв. 30; испвлв. 20, исприв. 30. испрли. 119.
- 7. Буква е иногда остается, иногда переходить въ д и т: Висьмесмъ. 6, Генисаресь. 19, Назаресь. 117, 120, 121, Назаресь. 100. Назаресь. 52, 62, Висаниж. 63, Емисавесь. 101, 127, Гольгаса. 105, Литостраса. 105, Видъсамъ. 52, Натанай. 52, Есьфата. 55, Витаний. 59, Марьта. 59, 60, 103, Витьфагиж. 61, Гетьсимани. 73, Лотостратж. 93, Тамары. 112, Руты. 113, Ноатамъ. 113, Саматимъ. 112? Нефьтамимъ. 125.

То же сившеніе формъ видимо и въ употребленіи грамматическихъ видоизміненій словъ:

Въ склоненіи поставлено иногда и вм. е или е вмісто и: кръви. 111, отрочате. 115; алчжіщег. 110, и възлежащег. 107. Кромі того замітимъ: елі живою сжща. 34.

- 1. Въ 3-мъ лице наст: вр. обыкновенно поставлено окончание тъ; но иногда его и нетъ: что è дело се. 24, не пастухъ. 102, бждж чресла ваша препоисана. 37.
- 3. Въ 3-мъ лице прошед. врем. обыкновенно нетъ тъ; но многда и поставлено: оумретъ. 57, 59, запрещашетъ. 55.
- 4. Очень часто употреблено прошедшее простое совершеншое обыкновеннаго образованія; но очень нерѣдко употреблена н сокращенная форма: рѣхъ вм. рекохъ, рѣша вм. рекоша, отъвѣ вм. отъвѣща. 52, 91, облѣша вм. облѣкоша. 76, 115, 200. Сюда же относится възнѣса вм. възнесоша. 115. Кромѣ этой формы употреблена и другая, оканчавающаяся въ 1 лицѣ сд. ч. на 5, а въ 3-мъ множ. ч. на ж. изидъ. 2, 4, 84, 85, придъ. 4, 14, 58, 91, 104, вынадъ. 107, обрѣтъ. 13, приобрѣтъ. 69; наж. 12, 14, 101, 118, изидж. 32, 53, 67, придж. 6, 10, 19,

29, 32, 106, 115, 117, 123, ВЫНИДЖ. 32, 89, 91, ПОИДЖ. 19, ОТИДЖ. 24, 115, 118, ОБРЕТЖ. 32, 89, 95, 115, ПОТЪКЖСА. 10, ВСТОПЖ. 14, ВЪЗМОГЖ. 33, 40, ВЪЗГВИГЖ. 39, ПАДЖ. 87. СЮДА ЖЕ ОТНОСИТСЯ ИДСТЕ ВМ. ИДОСТА. 58.

5. Достигательная неопредъленнаго неръдко соблюдена, но есть примъры и несоблюденія: поидж видъть 32, идж искоушать. 37, вынидоста поиолитьса. 43, придъ звать. 57, текость повъдать. 99, приде крыститьса. 123, посла ма ицълити
съкроушеный... проповъдать плъныникомъ отъпоущение. 100;
приде вызискати и спсти. 7, изидосте ити ма. 75, благовъстити
посла. 100, не могж въставъ дати (Остр. датъ) тебъ. 45.

Кром'в разных случаевъ, выражающих непоследовательность написанія словъ и употребленія грамматических формъ, въ Саввиной книг'в есть еще и некоторыя особенности правильно выдержанныя. Къ числу ихъ надобно отнести: — употребленіе з и з после р и л въ слогахъ сложныхъ: исплънити врътоградъ; — написаніе имен. муж. ед. въ прилагательных на ъл, а на ъпе: правьдыты; и нек. другіе.

Саввина книга замѣчательна кромѣ того по особенностямъ употребленія словъ въ текстѣ и въ церковныхъ замѣткахъ. Есть иного словъ, иначе употребленныхъ, чѣмъ въ Остромировомъ евангелія; есть много и такихъ, которыхъ въ Остром. Евангеліи вовсе иѣтъ. Списокъ ихъ помѣщенъ въ Приложеніи.

Въ издаваемомъ здёсь спискё Савваной книги напечатано кое-что неправильно.

—Чаще всего печатано а вивсто а н а вивсто а: везде, гдв напечатано а подле согласной, надобно разуметь а; а где напечатано а после гласной, надобно разуметь а. Кроме того: стр. 2: 19: тебе вм. тебе;—стр. 9: 5: въ вм. ве;—стр. 13: 10: служити вм. слоужити;—стр. 14: 19: тебе вм. тебе;—стр. 17: 2: рече вм. рече; — стр. 18: 3: креста вм. крста; въ вм. вь; 23: имъ вм. има; 20: гж вм. глж; — стр. 19: 3: проидетие вм. проидение; — стр. 21: 28: нача вм. нача; — стр. 22: 13: блазнить вм. блазнив; — стр. 25: 32: отврывета вм.

да отврывета; — стр. 26: 11: следь вм. следъ; — 28: богату ви, богатоу; -- стр. 33: 12: ведаше ви. видаще; -- стр. 36: 7: съсждомь вм. съсждомъ; — стр. 37: 29: плачетеса вм. плачатесь; — стр. 40: 15: невърьные вм. невърьные и; — стр. 41: 28: быти вм. бълти; — стр. 51: 34: онаго вм. оного; стр. 55: 28: пристжин вм. престжин; -- стр. 58: 11: жаждж ви. жажда; — стр. 62: 14: бжін ви. бжні; — стр. 69: 25: идемъ вм. идъмъ; — стр. 70: 15: дняю же вм. дня юже; стр. 71: 19: духж вм. духу;---стр. 75: 27: мнозви вм. мнози и; — стр. 76: 32: маъний сходи вм. маъни исходи; — стр. 77: 3: дыны вм. дыны; — стр. 78: 30: вынь вм. вь нь; — стр. 79: 12: **й сх**о вм. **й**схо; — стр. 83: 10: начать вм. начать; — стр. 83: 3: Аща вм. Аща; — стр. 88: 5: разорите вм. разорити; — стр. 88: 33: и шъ вм. ишъ; — стр. 89: 5: стоаще і вм. стоащеі; стр. 97: 16: рѣша вм. рѣша; — 23: се вм. а; — стр. 98: 17: глаша вм. глаша; — стр. 101: 2: мже вм. жже; — стр. 103: 3: обче вм. о бче;—6: милоу вм. мироу; — стр. 104: 17. живымъ вм. живъимъ; — стр. 105: 6: и шъдъщю вм. ишъдъщю; — 11: не мнозѣ вм. не по мнозѣ; — стр. 108: 7: $\vec{r}$ вм. $\vec{s}$; — стр. 109: 21: народу вм. народоу; — 31: глжще вм. глжще; — стр. 110: 20: жи вм. же; — стр. 116:1: боюта вм. богта; — 29: мъг вм. мъ 1;- стр. 117: 31: начатъ вм. начатъ; - стр. 118: 21: рабощами вм. радошами; - 22: блажена и же вм. блажена иже: -- cтp. 119: 26: ащекъ вм. аще къ; -- cтp. 122: 31: вызвижение вм. выздвижение; -- стр. 128: 22: отъ кри вм. отъкри; -стр. 129: 33: вдете ви. ндете же; — стр. 131: 25: стам ви. стота; — стр. 137: 31: гавльшалася ви. гавльшалася; — стр. 139: 1: вынымъщеса вм. вынымъщаса; 12: оужахижса вм. оужажжса; — 17: тебв вм. тебе; — 25: првиудростиж вм. првмжаростиж; — стр. 143: 3: четврьтоглас ви. четврьтовлас; — стр. 146: 7: постиви вм. постави; — стр. 148: 27: глаша ви. глаша; — 32: призъва вилиризови; — 33: ждь ви. ждъ; стр. 150: 5: престоль вм. прастоль;—стр. 153: 33: нсв вм. шветь;-стр. 154: 9: о мрытвыхъ вм. отъ мрытвыхъ.

II.

Слупкая псалтырь.

Въ чесле древивещихъ памятниковъ Русскаго письма сохранилось три списка Псалтыри, которые должны быть отнесены къ XI въку: это — Псалтырь Чудовскаго монастыря. Псалтырь почти цёльная Императорской Публичной библіотеки и такъ называемая Евгеніевская псалтырь (14 листковъ). Всв три представляють псалны съ толкованіемъ. Таковы же и древнійшіе взъ доселе найденныхъ списковъ псалтыри не-Русскаго письма. Болонская псалтырь XII вёка, и такъ называемая Погодинская, тоже XII века. Во всекъ этихъ спискахъ и толкование одно и то же. Была ли въ тв въка въ употреблени Псалтырь в безъ толкованія? или, лучше сказать: были ли толкованія приложены иъ псалмамъ съ перваго же разу при переводъ; или же прибавдены после другимъ переводчикомъ? На этотъ вопросъ нахо-. дится отвёть: во-первыхъ, въ различія языка текста псалмовъ оть языка толкованій, — во вторыхъ, въ неправильной разстановий толкованій по отношенію къ тексту, — въ третьихъ, въ способъ написанія Болонской псалтыри, гдв видимо написанъ прежде одинъ текстъ, а потомъ на вторыхъ более широкихъ столбиахъ страненъ впесаны толкованія и притомъ такъ, что не редко для того, чтобы вписать все, надобно было стеснять строки, т. е. что писавшій тексть не имбль въвиду толкованій. Къ этого же рода спискамъ принадлежить и ныив открытая Слупкая псалтырь, пасанная въ 4-у по 28 стр. на страницъ, то длинными, то короткими строками. Въ ней нътъ толкованій; но текстъ псалмовъ написанъ такъ раздёльно, что какъ будто оставлено мъсто для приписки толкованій.

Почеркъ буквъ нѣсколько скошенный, неровный. Изъ буквъ по начертанію особенно замѣчательны з и х съ очень небольшими кончиками, выдающимися за начеркъ строки. Писецъ употреблялъ нѣкоторыя буквы по особеннымъ правиламъ:

- і вм. и употреолено ръдко; разъ написано і вм. ь или е: въ заповъдкъ: І. 74;
- кромѣ простаго о и двойнаго ω, употреблено въ началѣ словъ почти постоянно о широкое съ точкою на верху; кромѣ того разъ употреблено □ четвероугольное: ык□. II. 39;
- вром'є оу и у употреблено (можеть быть впрочемъ по описк'є) два раза несложное у: поучжса. І. 122, 129;
- кромѣ ъ употреблено нѣсколько разъ ън, въ словѣ въннж. I. 47, 202, 219;
  - витсто шт постоянно поставлено щ;
- а писано послѣ согласныхъ, а а послѣ гласныхъ, но не совершенно послѣдовательно: иногда а поставлено виѣсто а: оустрашиса. II. 28, та. II. 44; есть и ъа: ъаже. I. 74;
- іотованье посредствомъ г употреблено часто: ы, к, к, ка; часто впрочемъ оно означено точкою надъ гласною: твой. І. 164, есмъ. І. 170, правъдож. І. 60.

Непоследовательность правописанія въ отношеніи къ выговору выдается довольно резко.

- 1. Во многихъ случаяхъ слоги твердые и мягкіе отличены правильно; чаще же они сифшаны:
- ъ поставленъ мъсто ь и въ коренныхъ созвучіяхъ, и въ окончаніяхъ словъ: въ коренныхъ созвучіяхъ: еъс: въса. І, 156, мръз: мръзѣ, ІІ. 31, мръе: пръвѣе. І. 114, испръва. ІГ. 10, мъръд: бтвръди. І. 36, мъд: пришъльстви. І. 18, пришъльстви. І, 90; въ окончаніяхъ: ъ: въздаждъ. І. 14, мъ: въсѣмъ срачемъ монмъ. І. 1, твоимъ. І. 30, о немъ. І. 79, пжтъмъ. 1, 34, законъмъ. І. 39, съ рабъмъ. І. 110; мъ: естъ. І. 106, 181, бъстъ. І, 92, външдетъ. ІІ. 44, приджтъ. І. 137, помогжтъ. ІІ. 56.
- въ обозначения твердыхъ в мягкихъ слоговъ другими гласными гораздо ръже вредставляются случая отпадения отъ чистаго Старославянскаго выговора: всако. І. 21, поглоумажса. І. 10, 35, съдъмищьди. ІІ. 33.

- 2. Глухія гласныя ъ и ь иногда стоять на своемъ мёсть, иногда опущены, иногда же замёневы гласными чистыми и на обороть. Замёневіе глухой гласной чистою пренмущественно относится къ ь: срцемь. І. 96, въ запов'єдехъ. І. 141. Замёневіе и посредствомъ ь особенно часто въ существительныхъ сред. рода на ин: поношенье, І. 58, сцсенье. І. 62, ІІ. 16, 52, наказанью, І. 112, поб'ченье. І. 138, 168, 179, ІІ. 53, съвёдёныя. І. 206, радованью. І, 207, помъщленье. І, 222, безаконьемъ. ІІ. 7, съмёренье. ІІ, 12, прошенье. ІІ, 44, п'єлье. ІІ. 46, пжтье. ІІ, 9.
- 3. Гласная в употреблена после согласной тамъ, где бы можно было ожидать м: оукланенжщенса. І. 23, оставленжщинхъ. І. 87, пооучетиса. ІІ. 3, сътаженжщин. ІІ. 20, всечьскам. І. 166, всекоа. І. 175, всекого. І. 186, вьсекъ. І. 193. Иногда в употреблена смещанно съ е въ двойств. глаголовъ: видите. І. 54, сътвористе. І. 127.
- 4. Носовыя гласныя употреблены правильно; но на 3-мъ листкѣ (строк. 113—168), писанномъ частію другимъ писцомъ, есть
  нѣсколько отклоненій: наоучбо вм. наоучжса, погломю вм. погломжо или погломижо, глюще вм. глжще, съконъчаща вм. съконьчаща, землю вм. землж или землж. Отклоненія на другихъ листкахъ особеннаго рода: одинъ разъ написано а вм. ж: стьза. І. 50;
  тъісжщь, а не тъісащь. І. 126; кромѣ того одинъ разъ написано е вм. а: жьдаще. І. 174; два раза ж вм. а: вьсѣ. І. 220,
  233. Въ словѣ жжа. І. 102, написано а, а не а, какъ имен.
  мвож. отъ жен. жжа, а не отъ средн. жже.
- 5. Согласная и после губныхъ то употреблена, то опущена. Вотъ случан опущенія: на земи. І, 18, глуменній. І. 155, поглямю. І. 140.

Такое же смёшеніе разныхъ требованій видно и въ употребленіи грамматическихъ видонзмёненій словъ:

I. Въ склоненін поставлено и вийсто е: словеси твоего.
 II. 14.

- 2. Прошедшее въ 1-мъ лице един. ч. обыкновенно оканчивается на хъ, но одинъ разъ употреблено бъимъ: погыблъ бъимъ. І. 169.
- 3. Въ 3-мъ лице прошедшаго времени тъ не употреблено, кроме приатъ.
- 4. Несколько разъ употреблено прошедшее особенной формы: съдж вм. съдоша. І. 26, тъхъ вм. текохъ. І. 44, въздвигъ вм. въздвигохъ. І. 76, съмаса вм. съматохъса. І. 100, класа вм. клахъса. І. 196.

Въ числё обычно повторяемыхъ особенностей языка должно замётить:

- употребленіе ъ н ь въ сложныхъ слогахъ послѣ р н л: 8твръдн. І. 36, гръдни. І. 83. грътани. І. 190, испръва. II. 10, мръзѣ, II. 31, исплънь. І. 108;
- удвоеніе гласныхъ въ прощедшемъ несовершенномъ в въ прилагательныхъ: глумивашеса. І. 27, хождаахъ. І. 70, пръстжпаахж. І. 83, гръдънихъ. І. 118, гонащинхъ. І. 153. и проч.

Въ отношения къ употреблению словъ нътъ почти ничего важнаго. Замътимъ цри, т. е. цесари — цъсари. І. 72. безъ оума вм. спъти. П. 27.

Отмечаю вкравшіяся опечатки:

— а вм. а: проклати вм. проклати, стр. 156: 15; вьса вм. вьса: 164: 8; — кромѣ того: стр. 157: 15: рабж вм. рабб; — стр. 157: 20, и стр. 158: 20: твом вм. твом; — стр. 163: 7: и ставила вм. иставила; — стр. 164: 12: обрѣтам вм. обрѣтам, — иенравьдж вм. неправьдж.

Ш.

HOBPOPOJCKIE JUCTKE

изъ книги Евангельскихъ чтеній.

Они поступили въ Императорскую Публичную Библіотеку отъ г. Купріянова. Ихъ два; на каждой страницѣ написано крупнымъ уставомъ по 20 строкъ въ 2 столбца. Пергаменъ отличный: письмо тщательное, красивое; рисованныя буквы довольно хорошо начерчены и раскрашены красками; заглавія о дняхъ чтеній писаны золотомъ. По всему думать можно, что книга была приготовлена какъ напрестольная. Общій характеръ почерка и рисунокъ отдѣльныхъ буквъ напоминаютъ всего болѣе объ Остромир. евангеліи. Самое важное отличіе отъ него представляется въ особенныхъ знакахъ надъ гласными какъ будто для пѣнія. Знаки эти суть:

- ': въ връма, и Мареы, и отъръши нозъ, си бользнь, къ съмръти;
- `: бъке, стне мрыкнеть;
- Г: Кы же, тако бждеть;
- ": нъ навиъ;
- — : люб**и**ші;
- : сё кго же любищё, оученикойъ, въ Июдеж.
- У: Мареж ву сестрж кы.

Азбука вообще таже, что и въ Остромировомъ евангеліи и тоже употребленіе буквъ; только шт употреблено исключительно. Отъ памятниковъ выше описанныхъ этотъ отличается въ отношеніи къ азбукі отсутствіемъ знака А.

По отношенію къ выговору написаніе представляєть непоследовательность въ смешеніи слоговъ твердыхъ и мягкихъ, более замечательную, чемъ все другіе памятники одинаковаго разряда, издаваемые въ этой книге. Можно думать, что въ подлиннике, съ котораго книга списана, съ полнымъ соблюденіемъ но-

совыхъ гласныхъ, последовательно употреблены были и гласныя для отличенія слоговъ твердыхъ в мягкихъ, а писецъ при списыванін ділаль противь послідняго требованія опшбки по забывчивости, по своему мъстному выговору. Случаевъ правильнаго употребленія ь гораздо болве чемъ замененія посредствомъ ъ. Между прочимъ вотъ случая употребленія ь въ мъст. падежъ и въ 3-мъ лицъ глаголовъ: нъсть, да прославитьса, прибысть, потъкнеться, несть, бждеть, гінть, рекжть, ксть, исходить, мвивитьса, бждеть, събержтьса, ирькиеть, не дасть, двигнжться, мвить, въсплачжться, оузьрать, посълеть, прозабнеть, ксть, инмондеть, бжджть, инмондеть, инмонджть, не въсть, бждеть, - муръмь, на немь, по томь, камениемь, о немь, по семь, тржбынымь, о дни томь. Вотъ случан употребленія в вм. ь въ техь же окончаніяхь: болить, болить, ходить, потъкнотьса, видить, ходить, бждеть, — сь гласомъ великомъ. Еще менъе случаевъ употребленія ъ вмъсто ь въ другихъ окончаніяхъ: Лазаръ (постоянно), бользиъ, пришъствик, до конъцъ, родъ съ, гъ, нбесънии; съ ними рядомъ стоятъ: градьца, отъръши, къ съмръти, нашь, о съмръти, мьнеша, орьли, мрыкнеть, чловъчьскааго, выса, земыскам, оты коныць, смокъвьница, при двъръхъ, оцъ, въ пришьствик. Случаевъ неправильнаго несиягченія слоговъ при гласныхъ чистыхъ такъ же мало: Лазара, вьса.

Такъ же рѣдко употреблено чистое о вм. ъ: тогда, гласомъ великомъ; ср: муръмь.

Въ отношени къ употреблению в можно замътить, что оно поставлено нъсколько разъ вмъсто и за согласными: люблъще, извлъктьса.

Удвоеніе гласныхъ въ прилагательныхъ и въ прошед. врем. глаголовъ соблюдено не постоянно: чловѣчьскаго, тржбыныимь, небесныйхъ; чловѣчьскаго, люблѣше, искахж.

Въ сложныхъ слогахъ ъ и ь употреблены постоянно послъ р и л: скръби, млъним и пр.

IV.

Супрасльская рукопись.

Супрасльская рукопись есть минея четія на мартъ місяцъ, заключающая въ себі не только житія и мученія, но и поученія на празднества, бывающія въ марті.

Начала, конца и многихъ листовъ въ серединѣ нѣтъ; сохранилось 185 дл. въ большую 4-ку по 30 строкъ на страницѣ; изъ нихъ 118 сохраняются теперь, перешедши отъ Б. Копитара въ библютеку Люблянскаго лицея; остальные въ частныхъ рукахъ (см. Изв. 2-го Отд. Акад. наукъ. V. 335). Востоковъ, давая отчетъ объ этомъ памятникѣ въ Библюграфич. листахъ 1825 года (стр. 189 и слѣд.), отнесъ его къ XI вѣку на оснований рисунка буквъ, языка и правописанія. Не находя возможнымъ не согласиться съ этой догадкой, ограничусь только замъчаніями о содержаніи и правописаніи рукописи.

Такъ какъ начало рукописи утрачено, то и неизвъстно, какія именно памяти означены были въ книгъ на первыя три числа мъсяца. Предполагать можно, основываясь на показаніяхъ древнъйшихъ Русскихъ памятниковъ, что въ Супрасльской рукописи были обозначены:

- Марта 1. Страсть св. 40 мучениковъ (Остр. Ев.) и страсть св. муч. Евдокін (Ев. до 1117, Ев. 1144 и пр.).
  - 2. Память прпд. Өеодота (Ев. до 1117, Ев. 1144 и пр.).
  - 3. Страсть св. муч. Евтропія, Клеоника и Василиска (Ев. до 1117, Ев. 1144 и пр.).

Далье въ рукописи имвемъ:

- 4. Мученіе св. Павла и Уліяны (начала статьи ність).
- 5. Мжченик св. Василиска (Въ Рус. древи. памятиикахъ св. Василискъ означенъ 3-го марта).
- 6. Чоудотворений св. Конона иже въ Исавриї (Въ древ. Рус. памятникахъ 5 марта).
- 7. Мжченик св. и слав. новомавышихъса мжченикъ Осодора, Костантина, Калиста, Васом и дроужины ихъ. (Въ Ев. 1144 г. память ихъ назначена 6 марта).

Digitized by Google

- 8. (На этотъ день въ С. р. памяти нѣтъ: могла бы быть прид. Өеофилакта, какъ въ Ев. до 1117 и 1144. Можетъ быть сюда отнести надобно то, что въ С. р. поставлено въ концѣ безъ означеніи числа:)
  - Житин и страсть сс. оо. и епискоупъ бывъшихъ Висилъа, Капитона мжченъпихъ въ Херсони.
- Мжченик св. м. м, иже въ Севастии мжчени быша.
   (См. въ Торж. XII в. л. 95. б. и въ рпси Рум. Муз. № 434. л. 367. О. 673).
- 10. Мжка св. Кодрата и иже съ нимъ. (Часть статьи сохранилась въ Рус. риси XI в.).
- 11. Житин Григора папът Роумъскато. (Въ древи. Рус. памятинкахъ истъ).
- 12. Мжчениє св. Пионна презвутера Змурньска града. (Въ древи. памятникахъ нътъ, а въ болъе позднихъ отнесено къ 11-му мар.).
- 13. Мжченик св. Савина.
- 14. Мученіе св. Александра (начала нѣтъ).
- 15. (Памяти на это число въ С. р. нетъ).
- 16? Мученіе св. Оаласія. (Въ древи. Рус. памяти. нѣтъ).
- 17. (Следовало бы быть Житію Алексея человека вожія; но такой статьи на этоть день въ С. р. не было).
- 18. (Следовало бы быть памяти св. Кирилла Герусалимского, но не было. Сюда, впрочемъ, т.е. къ этому числу, можетъ быть, должно отнести помещенное въ конце книги:
- Житик и дъяник прпд. Аника.
- 19. Житин прпд. о. н. Павъла пръпростаго. (Въ древ. Рус. пп. нътъ).
- 20. Мжка с. Терентим, Африкана и Помпим. (Въ древ. Рус. памятникахъ 10 апр.).
- 21. Житин прпд. о. н. Исааки(ы) моностыра Далматъскаго. (Въ др. Рус. памятникахъ 30 мая).
- 22. Мж ченик св. Трофима и Еукарпишна. (Въ древ. Рус. пп. нътъ, а въ болъе позднихъ 18 марта).

- 23. Мжка с. Дометна и бченикъ него. (Въ древ. Рус. пп. 7 авг.).
- Мар. 24. Страсть с. чиститель и мжченика Артемиа.
  - 25. Празднованіе Благов'єщенія. (Статьн, пом'єщенныя въ этомъ м'єсть, находятся и въ древ. Рус. п.).
  - 26. Мжченик с. Иринеа. (Въ древ. Рус. пп. нътъ).
  - 27. 28. (опущены).
  - 29. Мжчение с. Ішны и Варахасны и дроужины его. (Въ древ. Рус. памятникахъ нътъ).
  - 30. Житин пръпрость о. Іошна нгоумена с. горъ Синенскъ, немоу же прирокъ схоластик.
  - 31. Житин с. Ішана епискоупа мльчаливааго моностыра о. н. Савы.

Кром'є жатій и мученій въ Супрасльской рукописи пом'єщены сл'єдующія слова и поученія:

- Іоанна Златоустаю слово на Благовъщение безъ начала, которое какъ видно изъ Торжественника XII в., начиналось такъ: И пръскъихъ таннъ праздъньство праздиньствоуимъ дйь.
- Іоанна Злат. другое Слово на Благовъщение Богородицы: Пакът радости благовъщение, пакът свободъ възвъштение. Оно помъщалось въ Торжественникахъ.
- Іоанна Злат. Слово о четвредьневыне Лазаре: Дыньсь отъ мрътвънкъ въстал Лазарь.
- Іоанна Злат. еще Слово о четврьтодьный виз Лазари: Гако се мати чадолюба подавъщи съсъ младеньцоу веселитьса.
- Іонина Злат. Слово на връбницж: Отъ чоусесъ къ чоудесемь господънемъ ходимъ. братига. Часть его извъстна и въ глагол. спискъ Клоцовскаго сборника.
- Фот (и) на патриарха Конъстантина града Слово на връбиния и о Лазаръ: Егда отрокън селина въ външъйнихъ выпижита пръкън въстржбитъ.
- Іоанна Злат. Слово о смокви вы великън понедъльникъ: Око оубо вида или дж бъ цвътъчанъ или источникъ силно тевжитъ тъмь видъниимъ тако са влъчеть.

- Іоанна Злат. Слово о алкания і ш Ішснов и о Ионв и о Давъідв: Вьсвиъ намъ по радоу на части песнь поы обиде блаженъм Дауидъ.
- Іоанна Злат. Слово отъ тлъковании еуаггелий. иже отъ Матеса и десати девицъ и о талантехъ. глаголано истъ въ сватый выторыникъ: Тъгда оуподобитъса песарыствик небесънок десати девицъ.
- Іоанна Злат. Слово въ великъщ въторникъ и о собрании съборъ на га и глахж что сътворимъ: Приподобатъса пръквънии кръмъненици дътехъ.
- Іоанна Злат. Слово о̀ блжд'ници вь великжж сръдж къ пастъ: На вьсъко връма добро и съпасно покааник.
- Іоанна Злат. Слово вь велики среди о зависти ние въ еуаггелий речено. излезъще фарисеи. съветъ сътворища на I са. да иго изгоубат: Елико вас' Илиини оученици исте иже оубогъта трепезът въдовича не похоули. оу насъ витаите.

Іоанна Злат. Слово въ сватын четврътькъ о предани Іюды и о пасте. и о съказании сватыйхъ таинъ и кже не поминати въла: Мала ноужда денесь къ вашен любеви свештати (См. въглагол. списке въ Клоцовскомъ сборнике безъ начала).

- Іоанна Злат. Слово вь великъ четврътък: Въ истинж тжжж оужастиж съ одръжий.
- Іоанна Злат. Слово въ сватъщ патъкъ: Коньчаса оубо намъ алчъбънъщ троудъ. коньча же са крстомъ.
- Іоанна Злат. Слово отъ съказаним еуагельскамо нже отъ Матеса на оутрим исть по патъцћ: Въсждоу прельсть сама са ослепьмитъ.
- Епифанія архісп. Кипрскаго Слово О погребении тілів ги нашего Ісоў Ха. і ш Ішсифів йже отъ Аримасел. й о Никодимів й о сынитии ги нашего гробынымы: Что се дыньсь мльчаник много на земи. (Поміщено въ глагол. сборняків гр. Клоца. О. Р. М. 252.).
  - Іоанна Злат. Слово на выскрешение Христово отъ

Лоукъ еуагтелиста: И се дъва бъста отъ нахъ нджшта пжтынъ въ тъ дънь. въ въсь сжштжж далече отъ Иероусалима.

- Іоанна Злат. Слово на стяж пасхж: Радоунтеса о ги высегда вызлюбыйная братын. п пакъп рекж радоунтеса.
- Іоанна Злат. Слово на тридневной выскретей нашего. въ понедельникъ: Добро йстъ врема дынысь высемъ намъ вызпити. реченой блаженъщить Дауидомъ.
- Іоанна Злат. Слово въ новжій недёли й о невёрьствиї апла Оомы: Идж длъгъ вашъ отъдать. длъгъ мынё дажштоумоу на оуспехъ и въз обогатыи, прідохъ пакъз съказать Оомж.

Іоанна Злат. Слово о сватёмъ Оом' в апостол' в на Арванъ: Законоу оубо црыкъвноуоумоу покарваса присагохъ. ыко же моштьно стж пати.

Нъкоторыя изъ буквъ употреблены по особымъ правиламъ:

- кромъ и употребляется иногда и и или ї: послъднее въ началъ слога, иногда какъ г передъ и (ий), а первое въ серединъ;
  - кроит о простаго пногда написано w двойное;
  - вићсто оу вногда употреблено простое у;
  - вязи щ нътъ, а есть постоянно шт или же щ;
  - витсто ъ ниогда написано ы;
- буква а употреблена исключительно послѣ согласныхъ; только иногда въ такихъ случаяхъ мѣсто ея замѣняетъ а, которое обыкновенно пославлено послѣ гласныхъ, т. е. виѣсто ъа;
  - іотованье посредствомъ г употреблено въ ы, к, гд, ж;
- надъ буквами ставятся знаки: знакъ поставленъ надъ глухими гласными ъ и ь или надъ согласными, когда ъ или ь пропущенъ, а также когда пропущена гласная, которая могла бы следовать за поставленною гласною (цесарество, прево, оусейнжти, беше); знакъ или поставленъ надъ гласною, начинающею слогъ (истина, и токо); знакъ поставленъ надъ согласными л, н, р, г, х, когда оне должны выговариваться мягко (о йемъ, пойеже), или же надъ гласными оу, w, к (оубо, фена, ноштек).

Только небольшая частица рукописи, въ 10-й тетради, отличается отъ всего остальнаго особеннымъ употребленіемъ авбуки: вийсто ъ употреблено ь, вийсто д употреблено д, во все ийтъ і.

Непослѣдовательность правописанія въ отношенія къ выговору в грамматическому строю языка въ Супрасльской рукописи выдается рѣзко и разнообразно.

- 1. Правда, что слоги твердые и мягкіе очень часто отличены въ ней правильно; тѣмъ не менѣе нѣтъ ни одной страницы, на которой бы нельзя было найдти рѣзкихъ отступленій отъ этой правильности.
- ъ не ръдко употребленъ виъсто ь: въ коренныхъ слогахъ — еры: връженомъ, новръгъше, еьс: въсждоу, дръж: дръжемъ, дръжаник, оудръжати, дър. дърати, жърж, пожръте, пожръхъ, пожъръшее, кази = каз: проклъне, крыс = крыс: выскрысений, крыст: крысты, крыст = христ: кръстимнъ, кръстимньскъй, хръстолюбивъй, мрв. мрътвъ, оумрътвие, мы = ма: мьив, прыс: пръвъи, пръвое, рым: ръвъноукте, сльз: сльзы, сльзаин, смрьд: смръдъ, торьд: оутвръди, оутвръждъше, тръп: страстотръпецъ, тръпети, тъма, тъмьна, чен — ча: начънжтъ, шед: пъдъ, припъдъ, припъдъше, чрек: пръквиште, и пр.; -- въ окончаніяхъ: в: кназъ, песаръ, нъштъ, кричъ, речъ, боунстъ, помоштъ, даждъ, исповеждъ, оувъждъ, виждъ, мъ: лицемъ, страхомъ, о немъ, о семъ-почти постоянно, то въ 3-мъ лиць глаг: есть, бъість, бждеть, бжджть, рекжть — постоянно, вл: свётьло, свётьла, свётьломъ, ы. грашъные, доушевъные, доушънжиж, животыные, джкавънын, неплодъныи, повиньно, словесьнооуоумоу, целомжарьно, честъномъ, эск: земъска, небесъскънихъ, эц: жъръца, эц: отъчихъ, ьств: богатьство, вонньствоу, достоиньство, множьство, не жродьствоун, и пр.
- ь также не ръдко употребленъ вмёсто ъ: въ коренвыхъ слогахъ: влаж: влыщьбъі, въ: выпити, вылимити, възаскати, вызати, выскрёсьное, для: продлыжаемо, доск: дыстё,

жа: зылоба, безылобънъщ, азж: льжа, маж: ильнин, маж: испльнь, маж: пльти, пльтиж, съа: посыи, чрън: чрънецъ, въ окончаніяхъ: ж: патьцѣ, жи: бълвышемъ, освѣтивышааго и пр.

Взаимную замѣну з и з можно отъ части объяснить мяггимъ произношеніемъ твердыхъ слоговъ передъ мягчими и твердымъ произношеніемъ мягкихъ слоговъ передъ твердыми (сь—ли, прз—вок); но только отъ части, какъ можно видѣть и изъ представленныхъ примѣровъ.

- гласныя а, 8, ж заступають мёсто и = ё, ю, ж: выса, высако, высачыскы, боура, распыра, оумарають, цёсароу, мороу, кназоу, высж, боурж, боржштеса, творж, разорж.
- со случаемъ употребленія то вм. и: сватитель *) стоятъ въ соотвётствін случан употребленія и вм. ъп: съ лёторасльми ликоунмы, аште и кдинъ би бълзъ чоудимын, колико паче би оумасатиса намъ, аби бълзъ съде, не бъл ми оумрълъ братъ, видёша Лазора оухода, съмръти бивъши.
- 2. Очень часто глухія гласныя ъ и ь употреблены на своемъ мёстё тамъ, гдё въ памятникахъ поздиёйшаго времени видимъ чистыя гласныя о и е; но есть не мало случаевъ и замёненія глухихъ чистыми: о вм. ъ очень часто встрёчается въ творит. падежё: отычьствомъ, множьствомъ, страхомъ великомъ; е вм. ь попадается такъ же въ подобныхъ случаяхъ: ляцемъ, отцемь, и кромё того въ разныхъ другихъ, между прочимъ и въ коренныхъ слогахъ: весь, гонезижти, день, лестьми, свётелъ, честьными, теминца, темьници, шедъщю, пришедъи, мжжескъ, кръстимнескъ, старецъ, телецъ, дёвествънъм, цёса-

^{*)} Въ Супр. напысано:
«Слъпше оубо, что ти пророкъ рече дадатъ са запечатълънъта
книгът мжжоу вёджштоу писмена. что же сжтъ знаменанъта
тът книгът. непороченам дёвица. цёмъ же данът бжджтъ:
сватителът. мвё мко комоу же се. не семоу ли дрёводіли Ішсвоу». Въ Рус. спискё того же слова (Толст. І. 292: 399): что
прркъ рече. дастъса запечатлънна книга можоу. запечатлънна
книга неблазное двъство. ш кого дастъса. ш сщейникъ. комоу.
древодъли Ішсифоу.»

рествик, въренъ, ксемъ, и пр. Есть также случаи замъненія буквы и посредствомъ ь: быктъ, пыжтъ, дыяволъ, бълык, копьк, братьк, ноштыж, тъчыж, и пр.

- 3. Употребленіе в в м представляєть такъ же непослідовательность: н із н м видимъ послі тіхъ же согласныхъ, даже въ тіхъ же словахъ—послі л: боліромъ, болірьскж, ділів, строитель, Василь, раздільти, хваліше, съвькоупліахж, ділм, волю, послі р: Назарінниъ, Самарінь, бріть морі, покаріти, оукарінте, притварім, Лазарм, манастырм, затвармти, твормаше, твормахж, послі н: възбраніти, покланіште, наплывіваще, банів, дынів, о сні, нынів, вльнюжшти имъ, ныню, пынюм, послі д: приходіахж, послі т: егоуптівныни,—послі с: высікомъ, высічьскы и пр. Послі шипящихъ употребляєтся а, а не і: алчамы, а равно и послі 1: бимте.
- 4. Носовыя гласныя ж, ж, в а, а употреблены вообще на своихъ мъстахъ, несмъщанно съ другими гласными; тъмъ не менье есть и отступленія — именно во второй половинь книги: отъ Матеем (Матеем) (нъсколько разъ), имоуштоуоумоу бо высыде дастысы, виды смокве по господыствы запрыштении и драхло (драхлж) и соухо (соухж), не хотваше с ними причаститеса нъ гонезноути (гонезнати) ихъ хота; Ішсифъ дръзноувъ (дрьзижвъ), выниде къ Пилатоу, монго владъно (владънкж) звло опътакж, позъіваать владъіко (владыкж), времени нъконмоу миноувъщоу (минжвъщоу), мазааще высе тыло кажоуштоу (кажжштоу) больштоуоумоу и назнаменажштоу, наоучи джшоу (доушж), поменета и поманжаомъ. Стоить отметить творит. падежь на жж вивсто болве обычнаго ож: аште нжижж ни сице рачи оунии бълги (передъ этимъ за строку: ыжылы, ржкжж же пльть дръжаахъ: cd. неисповедаахъ съ Өомж (ви. съ Өомож) гн Христоса, несъложитъса съ Өомж. Слово тысжшта почти постоянно написано съ ж, а не съ а: есть однако разъ и тысашта, и тысаштынъ.
- 5. Въ мягнихъ слогахъ при губныхъ согласныхъ очень часто нътъ л (ослъпыйнть, оуставыния, срамыйнть, принмыжть,

быгословьйни, славышие, на земыж, добии (— доблии), но встрічается и л: коупіж, па земіж, кміжть, зыблёмь, оукріпленомь, авленик, кръмлёник, древле, добле, добли, доблі мжжа, доблии воини.

- 6. Согласная в = с передъ ц, ч, ш большею частію опускается: бечисленьным, бечьстьнь, ипфли и пр., но встричапотся и отступленія: бесчиньнь, бесчисльнь, бесчыстик, бесчьствик, исчеде, изшедъ, бештиньнь, иштазати, и пр.
- 7. Буква е въ Греч. и Еврейск. словахъ большею частію поставлена на своемъ мёстё; но есть и Вифинии и Мархъі (вм. Мароъі).

Есть не мен'я любопытныя черты непосл'я довательности и въ употребленіи грамматических формъ:

1. Въ склоненів болье всего другаго любопытны случав окончанія въстоименнаго родит. падежа муж. рода на га вмъсто обычнаго въ рукописи го: видъ нъкога въ сватительстъ льпоть, кога привъпивантъ Мосусии гла, не познантъ нга (иго) вога о нимъ.

Заметимъ еще, что для именит. падежа муж. р. множ. чесла въ причастіяхъ употребляется ен и и и живжштин и хвадаштен.

- 2. Въ числъ случаевъ, относящихся къ спряжению отмътить слъдуетъ:
- окончаніе 1-го лица множ. числа на мъї, встрѣчающееся иногда промежду множества случаевъ окончанія на мъ: помаижхомъї, позримъї, имѣмъї, алъчамъї, наплъныкмъї, бъіхомъї, имамъї, прѣбждемъї, приобраштамъї, вѣмъї.
- окончаніе 3-го лица на гласную безъ обычнаго въ рукописи тъ: к (блюда. иже к посълала госпожда), нѣ (нѣ въздать, ничто нѣ того горе), бжде (повельно бжде) пъттак (кто опасно пъттак) дръзне (дръзне ли кто сътворити); сж (да видать Июдеи кго же сж проболи, мала сж безаконыя), начьнж (еда въскорѣ начьнж искати тебе), и пр.; — бы (веденъ бы къ мльчальни-

коу) набъл (высего сиротъства кстъство набъл), отъда (отъда дълателенъ), въда (свож доушж выда), в пр.

Выдержаны въ Супрасльской рукописи следующія черты:

- ъ и ь въ сложныхъ слогахъ после р и л: грътань, хрьбетъ, «тврьдити, млъчатъ, жрыти и т. д.
- смягченіе ск въ ст передъ в и паств, на дьств, крьстьмиьств, Июденстии.
- Опечатки: стр. 174: 2: Константины вм. Костантины, стр. 175: 4: хоташте вм. хоташте, стр. 180: 11: аотъ вм. астъ, стр. 183: 12: идеть вм. идеть, стр. 183: 19—20: пристжинвь вм. пристжинвъ.

Въ Дополненіяхъ къ издаваемому Сборнику памятниковъ помѣщаю еще отрывокъ изъ этого замѣчательнаго памятника, по подлиннику, сообщенному миѣ А. Ө. Бычковымъ уже послѣ отпечатанія всего Сборника, и считаю долгомъ заявить доброму товарищу душевную признательность за это дружественное сообщеніе.

V.

XUJAHJAPCKIE JUCTKU.

Листки эти, числомъ два, въ 4-ю долю листа, по 25 строкъ на странице въ два столбца, принадлежа ныи В. И. Григоровичу, и заключая въ себе два отрывка изъ словъ Кирила Герусалинскаго, составляли часть, вероятно, такого же сборника словъ этого отца церкви, каковъ и Синодальный Русскій списокъ XII века. По рисунку буквъ на листкахъ и этотъ памятникъ можно считать въ числе древнейшихъ, а по правописанно къ тому же разряду какъ и вышеописанные, хотя онъ и отличается отъ нихъ въ этомъ отношеніи некоторыми особенностями.

Изъ буквъ, употребленныхъ въ сохранившихся листкахъ, болъе другихъ достойны вниманія:

- у. В. И. Григоровичь отличиль дий формы этой буквы: одна есть обыкновенная у, а другая съ поперечною прикасающеюся съ права черточкой: у, и эта вторая употреблена, какъ замётиль Григоровичь, только въ тёхъ случаяхъ, когда она происходить изъ г (мъноу-и, полу-й, боу-й).
- і ї употреблена очень ръдко въ началъ чужеязычныхъ словъ: Ісъ, Іорданъ.
- для выраженія мягкаго слога съ буквою л, употреблена шногда эта буква л съ поперечной черточкой, приписанной съ права: л: приемлай, одол'єти, блюдіте, оуподобл'єдся, изволение, гоубительнымь, тылаштинимь, лывь, оучительства, полють. Срав: оставление, погоубліж (щи), оживлень, прівльшажще.
- щ, употребляется часто, шт случилось только разъ: тъгаштель.
- ъ обыкновенное отличается отъ ън въ окончаніи именъ прилагательныхъ.
- а написано постоянно посій согласных»: кръстиса, причастиє, съваза и пр.; а постоянно посій гласныхъ въ значині ва: единоа, подъати, срйтажшах и пр.

— іотованье посредствомъ і употреблено только при а и ж: ы, нж, ни разу при е и при а: вийсто к пишется просто е, а вийсто м, какъ уже сказано было, а.

Не смотря на особенности употребленія буквъ, въ этомъ памятникъ нътъ никакихъ отличій отъ другихъ памятниковъ того же разряда въ отношенія къ выговору. Видимъ и въ немъ туже непослъдовательность правописанія.

- 1. Слоги твердые и мягкіе кое-гдѣ отличены правильно, а кое-гдѣ смѣшаны.
- ъ вийсто ь написанъ— въ коренныхъ слогахъ: орек: връхоу, мерь: пожрътоу, пожръти, крес: въскръснеть, кресм: кръщение, кръстивъса, мре: съмрътъное, оумрътвивъ, сред: сръдца, мем: тъмоеж, ефок: пръкъі, въ окончаніяхъ: в въ 3-мъ лицё глаголовь постоянно з: естъ, сжтъ, ммать, дастъ, в въ твор. пад: постоянно з: етеромъ, невёдьствомъ, ъд: правъдоеж, ъд: свётъла, ъм: мирънъшивъ, равъно, доброчестънъі, придтъна, ъск: моръскъй.
  - ь вм. ъ встретелся два раза въ глаголе объходети.
- 2. Глухія гласныя з и з большею частію поставлены на місті въ кратких слогахъ, но иногда поставлено о вмісто ъ, а е вмісто ь: крыщениемъ, невідьствомъ, обещьници, съобразенъ, лестиж, доброчестьны, и пр. Есть случан употребленія ь вмісто и: змьевъ, навыченье.
- 3. Равноправно употреблены в и м: м после гласныхъ, а в носле согласныхъ: разарветъ, оуподоблеваса, нънвинева. Замечательно, что и слово польза написано съ в: полъзе.
- 4. Примъровъ смешаннаго употребленія носовыхъ гласныхъ ж и м не случилось.
- 5. Для сиягченія губнаго слога иногда употребляется л, иногда не употребляется: корабь, погоублёж, оуподоблёмся, оставление, оживлень, приемлам.

Постоянно повторяется: написаніе ъ и ь въ сложныхъ после р и л: връхоу, кръщение, въскръсения, влъця.

— Опечатка: стр. 188: 21: сълъзъ вм. сълъзъ.

VI.

MARBAOHCKIË JECTORЪ.

Полустивний листокь этоть въ большую 4-у, по 36 строкъ на странице, принадлежаль книге, въ которой находился, вероятно, одинъ изъ трудовъ первыхъ Славянскихъ переводчиковъ: онъ заключаеть въ себе часть предисловія о томъ, какъ должно переводомъ съ Греческаго языка на Славянскій, отъ части дословно повторяющая тоже, что извёстно изъ Пролога Іоанна екзарха Болгарскаго къ Богословію Іоанна Дамаскина (см. у Калайдовича, въ изслёдованіи объ Іоаннё екзархё, стр. 129—132), какъ очевидно изъ слёдующихъ строкъ, находящихся за словами: Молю же въї, почитающам книгый сим. молиті ба за мім грёшьника съ добромъіслькиь, и въниманию ночитанию творити, и пращати мім. идежде миняще мім различь гйъї преложьща) *):

не бо равьнѣ сы можеть присне бо равь... можеть присно полагати Елиньскъ азыкъ по полагати Елиньскь азыкъ въ- инъ прёдагаемъ. и всыкомоу вь инь прёдь....

то же быванть. не бо нъ вже мынога.

ГЛЪ ВЪ ННОМЬ МЯЗЫЦЕ КРАСЬНЪ.

ИНОМЬ АЗЪЩЕ КРАСЬНЪ

ТО ВЪ ДРОЗЕМЬ НЕКРАСЬНЪ. НЖЕ

ТО ВЬ ДРОУ.... (СЫ) И ЕЖЕ

Подъ отроками предисловія, наданнаго Калайдовиченъ, подписываю слева пръ Маледопскаго листка.

въ неомь страшьнъ. то въ въ дроузтиъ гръдь то дроузтив не страшьнъ. иже

въ иномь чьстьнъ. то въ дроувь иномь главьнь то вь дроузъмь нечьстьнъ. и еже имы эъ...

моужьско. то въ иномь жень ....ко то вь иноумь азыцѣ жень ско. Ако же се. Грьчьскый ва ско.

трахос и потамосъ. Словѣнь потамос и Словѣ...

скъ жаба и рѣка... и пакъ
ка. и пакъ

глемъ Единьскъй панъта та лемъ Единьскы танта та езин. а Словъньскъй вси изыци...

придеть бо дроуговци моужьско бо дроуговци мжжыско

нич Грьчьскъй а Словеньскъй (при)деть

женьско. да прѣложьше моужьженьско да п....

СКОМЪ ИМЕНЕМЬ. МКО ЖЕ ЈЕЖИТЬ ЖЕ ЈЕЖИТЬ

Грьчьскы. на великоу исказоу Грьчкы на велик...

придеть приложенью. Мало же использования

сицёхъ гль шбрётактьсы. шсицёхъ глаголь обрётактьсь обаченъ соуть. да мын дроугосжть да мы дроуго-

нци оставыше истовое или оставыше истовое

слово разоумь истовън тожди
— ра... тыжде

могоушь положихомъ. могжшть положихьмь.

По рисунку буквъ этотъ памятникъ можно сравнить более всего съ Саввиной книгой и съ Супрасльской рукописью; но по составу и употребленію азбука его не совсёмъ та, какъ видно изъ следующаго:

- на разу не употреблено і, а постоянно только и, если только не читать ы за ні въ словѣ Алезандрыскь;
  - ни разу не употреблено w, а постоянно простое о;
  - на разу не употреблено щ, а постоянно шт;
  - ни разу не употребленъ ъ, а постоянно ь; *)
- знакъ а употребленъ витсто а и после согласныхъ и и после гласныхъ: сваток, са, обраштеть, гоуба, та,—нашеа, азыкъ, азыце;
  - знакъ а написанъ только разъ: чьтан;
- іотованіе посредствомъ і употреблено только для двухъ буквъ, для е и для ж: к и іж; впрочемъ и та и другая буква, какъ іотованная, т. е. послъ гласной, употребляется и безъ знака і, такъ же какъ а: еже, елико, исповъдажть, дързостиж, и пр.

Въ этомъ памятникъ есть и любопытныя особенности выговора, выразившіяся между прочимъ непослідовательностью правописанія.

1. Сившеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось боле всего исключительнымъ употребленіемъ одного ь. Употреб-

^{*)} Насколько разъ въ сборника напечатано ъ ви. 5 и разъ ът ви. ы: по воварка съ подлиникомъ оказалось, что сладуеть читать ь и ы.

дялся впрочемъ ь, какъ кажется, и какъ знакъ смягченія согласныхъ: (д)ьвизахьмь, сьмёникмь, зьвёзда. Какъ произносилась л, мягко ли кли сжато, рёшить трудно.

- 2. Буква ь, какъ знакъ глухой гласной, стоить всегда на своемъ мёстё; стоить даже и въ окончакія 1-го лица мн. числа, (д)ьвизахьмь, быхьмь, положихьмь.
- 3. Буквы та нътъ вовсе; виъсто него употреблено ъ: съказаниъ; ъкс.
- 4. Носовыя гласныя ж и а стоять, на своемъ мість; тімь не менье есть и два странныя отступленія: дьрзноу вм. дьрзиж, и амь вмісто імь (слово ноужда и въ другихъ памятникахъ пищется не рідко съ оу).
- 5. Относительно смягченія слоговъ съ губными согласными отвёть находится только въ словѣ оставыше (= оставльше = оставивъше).
- 6. Къчеслу особенностей выговора надобно, можеть быт-
- 7. Нельзя еще не замѣтить, что въ сложныхъ слогахъ съ р и л, ь пишется не однообразно: Грьчьскы, грьдь, върхь, пълти, дързостиж, дързь, дързноу, дъльжан.

Опечатки, оказавшіяся послів повтореннаго сравненія съ подлинникомъ: стр. 192: 2: плоти вм. пл.ти (букву между л и т разорать невозможно); — стр. 192: 18: болштесла вм. болштесла, —19: къде вм. къде, — 21: сътворило вм. сътворило, — 25: глаголъ вм. глаголъ, — стр. 193: 3: Елиньскъ вм. Елиньскъ, — 24: положихъмь вм. положихъмь, 38: пать (можетъ быть) вм. пать (какая буква, разобрать трудно).

VII.

Евангильские листки Ундольскаго.

Сохранилось или по крайней мёрё открыто пока только два листка въ малую четвертку на плохомъ пергамине по 19 строкъ на странице: оне заключають въ себе часть чтеній на праздники непереходные, съ частію календаря отъ 3-го ноября до 3-го декабря включительно. Приведено два чтенія: одно (Мрк. XIII. 24—43) на соборъ архистратига Михаила (8-го ноября), а другое (Мрк. V. 24—34) на праздникъ Варвары и Юліяній (3-го декабря).

Въ календарѣ означены тѣ же дня и вообще такъ же, какъ и въ Острои. евангелін, кроив следующихъ:

- 20 ноября стыхъ опъ Максимивна и только.
- 27 нояб. с. м. Ивкова Персвина: въ Остр. ев. этого неть, но есть въ другихъ памятникахъ XI—XII въка, начиная съ Минен 1097 г.; есть и въ глагол. евангеліяхъ: Ватиканскомъ и Зографскомъ.
- 1 дек. с. пр. Наоум(а): въ Остром. ев. нѣтъ, нѣтъ и въ другихъ памятникахъ XI вѣка; но въ памятникахъ XII вѣка и въ обоихъ глаголическихъ есть.

Азбука этого памятника отличается: 1) отсутствіемъ знака і, а вмёстё съ тёмъ и іотованныхъ гласныхъ: ы, к, кж, ьм; 2) частымъ употребленіемъ двойнаго w (w, whъ, wгнънж, wбрётьши, подшбно, добрше, наршдъ, многш, ш раны, швёщавъ и пр.); 3) исключительнымъ употребленіемъ щ; 4) почти полнымъ отсутствіемъ ь: только разъ написано съ ь слово есмъ еще разъ тъ, и кромё того разъ употреблена буква ы съ ь, а не съ ъ.

Касательно правописанія въ отношеній къ выговору зам'єтить можно:

1. Опираясь на почти исключительномъ употреблении ъ,

можно думать, что слоги твердые и магкіе не различались резко.

- 2. Хотя ъ, какъ знакъ глухой гласной, и употребленъ часто на своемъ мъстъ; но иногда и опущенъ (подшбно, нбсное), иногда поставленъ не у мъста (Клименътоу, Маръка), а иногда замъненъ чистою гласною (пришедъще, праведъни, штнемъ, тъломъ, и пр). Тутъ же можно отмътить слово тодга вм. тогда тъгда.
- 3. Буква в употребляется исключительно передъ ы: высм, вко, прствив, диволь, сконьчение, септлоры, Персынина и пр.
- 4. Прим'тра см'траннаго употребленія юсовъ ж и а в'тъ. Есть прим'тры см'тренія а и та: Андреа вм. Андрет, та вм. на (вин. множ.).
- 5. О сиягченів губныхъ согласныхъ посредствомъ а есть только одно показаніе: пристжплъще.
- 6. Согласная з == с передъ з, с, ц, ш опущена: безаконие, исакиж, ипълъ, ишъдъшж.

Въ отношение грамматическомъ любопытно:

- 1. Въ склонения смешено е съ н: въ течение кръви, источъникъ кръве.
- 2. Въ спряжения опущено (но не всегда) ть въ 3-мъ лицъ настоящаго времени: бжде.

Постоянно употребляется:

- ъ после р и л въ слогахъ сложныхъ: въстръзажще, въвръгжтъ, скръжетъ, кръви, слънъце;
  - ск сиягчаетсй въ ст: по пастъ.

Опечатка: — стр. 194: 5: ть вм. тъ. —

Памятники волье поздняго времени, XII—XIV въка.

Памятниковъ то же древнихъ, но болѣе поздняго времени, близко сродныхъ съ памятниками выше описанными, особенно по правильному употребленію носовыхъ гласныхъ, значительно болѣе. Избираю изъ нихъ пятнадцать— частію по неизвѣстности, частію по внутренному значенію. Три изъ нихъ относятся къ опредѣленному времени. какъ видно по записямъ. Болонская псалтырь конца XII в. (1186—1196 г. (см. ниже, стр. 222); книга Евангельскихъ чтеній второй половины XIII в. (1277 г. см. стр. 223—223) и Паремейникъ конца XIII или начала XIV вѣка (1294—1320 гг. см. стр. 223). Изъ остальныхъ двѣнадцати, суди по палеографическимъ примѣтамъ ни одинъ не старше перваго изъ этихъ трехъ, за исключеніемъ развѣ Погодинской псалтыри, писанной тоже въ XII вѣкѣ, и ни одинъ не моложе третьей. *)

1. Евательскіе місты.

Памятникъ этотъ, часть книги Евангельскихъ чтеній, писанъ въ 4-у, по 27 и потомъ по 24 строки на страницѣ, почти весь писанъ на Греческомъ палимпсестѣ, (заключавшемъ въ себѣ сборникъ разныхъ статей, между прочимъ часть Пален, и писанномъ, какъ кажется, въ VII в.). Славянскій писецъ воспользовался этимъ палимпсестомъ, какъ кажется, въ XIII вѣкѣ.

Въ добавленіе къ выпискѣ, сообщенной на стр. 197—198, для данныхъ о правописаніи привожу еще небольшой отрывокъ:

Блажени нищи дхмь. гако тёхь ксть цр тво но но вок. Бажени плачащейся гако ти оўтёшжться. Бжени кротци гако ти наслёдать земла. Бажени а

^{•)} Наже въ Дополненіяхъ читатель найдеть между прочимъ выписки еще шть одного памятинка XII въка, который сділался мий навістнымъ уже въ то время, когда въ надаваемомъ Сборшикъ выписки изъ памятинковъ XII— XIV въка были уже отпечатаны.

лчащей в жжжжще правды ради мко ты насытатса. Біжени милостиви м ко помиловани бжджть. Біжени чисти срцемь мко ти ба оўзрать. Біжени сымирымщеся мко ти снове вжи нарекжться. Біжени изгнани правды ради мко тёхъ йсть цртво йбнок. Біжени йсте кіда понесжть вамь, й йжденжть выі, й рекжть на вы весь зыль гів. льжжще на выі мене ради. Раунтеся й веселитеся мко мызда ва ща многа кість на носёхъ —

шанно, буква ш господствуеть въ началь словъ, буква ы, а не ъі, употреблена исключительно, ъ очень ръдко; іотованье выражено посредствомъ і въ ы, к, иногда въ ж и ъа; вмъсто ж и ъа очень часто написаны ж и а.

Въ смѣшанномъ написанін ъ и ь, ы и и, а и ы, оу и ю видно смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ въ выговорѣ: свътитса, животь, видѣхомъ, ты насытатса, вьзриданіте, вса, всакого — всѣ, всѣкь, приклоучшихса, вьзлоуби.

Употребленіе чистыхъ гласныхъ вийсто глухихъ довольно часто; иногда же глухія и чистыя опущены и обозначены знакомъ , который написанъ и вътакихъ случаяхъ какъ не шбрйтиж (— необрйтоша), въ вкы (— въ вйкы).

Буква ѣ написана постоянно и виѣсто и послѣ согласныхъ: распрѣ, Иалѣ, ндѣше, всѣкь.

Буквы ж и а употреблены смѣшанно одна вмѣсто другой: жжжджще, жжждеть, родишжса. рѣшж, аглы вьсходащж, азь к'рщаа, азь твора, имать, плачащейса, алчащей, вь Галилеа. ношиа.

Буква л для смягченія губныхъ то употреблена, то нѣтъ: прѣломь, на земи, вь прѣломлени, вызлюбла.

Иногда употреблено с вићсто ш: прижса (= примша).

Иногда употреблено прошедшее краткихъ формъ: ръхъ, ръшж, не привъсте кго — азъ придь, шбрътомь, шбрътом.

Опечатки: ст. 197: 11: посланъ вм. послань, 13 и 15: $\dot{\omega}$ свътъ вм. $\ddot{\omega}$ свътъ; стр. 198: 16: и кре $\dot{a}$ вм. икре $\dot{a}$, 17: ръща вм. ръщж.

2. Листки изг Мануиловской книги Апостольских в чтеній.

Имъ́ю только четыре листка этого важнаго памятника, писаннаго въ малый листъ по 33 строки на страницъ. На нихъ помъстились чтенія отъ середы 27 недъли до середы 29 недъли: первое безъ начала, а послъднее безъ конца.

По почерку эта рукопись очень похожа на отрывокъ изъ подобной книги, хранящійся въ Чешскомъ музей, о которомъ нёсколько словъ сказано будеть ниже и который писанъ въ 1277 г.

Правописаніе почти тоже, что и въ предъидущемъ намятникѣ: буквы и и ї, о и ш, оу и б употреблены смѣшанно; ы господслвуетъ; іотованье выражено посредствомъ і въ із, к, ъл, или посредствомъ знака (твое), или же вмѣсто кі = е посредствомъ особенной буквы è (еда, есть, подъемл ще, ищѣзалщее); вмѣсто ш часто написано ⊙: ⊙билно, ⊙бещникомь, ⊙ ва'. Тимоее⊙вї.

Ситыненіе слоговъ твердыхъ и мягкихъ очень різко: діть, бранъ, вь чъстъ, щить, брьнів, въ нинівійнемь візців, чистимъ чистимь (— чистымъ), видими (— видимъ).

Гласныя глухія зам'внены не р'вдко чистыми въ томъ род'в какъ въ словахъ обещникомь, начатокъ.

Буква в стоить вивсто на после согласныхъ: все, величеви, скоичете; ср. члановъ.

Смешеніе носовыхъ ж и а постоянно: предъстишж, слышжть, имать, атробы, работаать, с тобоа, за вечнжы жизнъ, о деснжы.

Прошедшее краткихъ формъ встречается: рехь, не вне-

сомь, видими міко не могжть вынити (=видимъ мко не могоша вънити). Зам'вчательно окончаніе ть въ могжть.

Опечатки: стр. 199: 17: милия л вм. милий, 24: сиысыіння вм. смысьіня, 31: высокомждрствовати. ны вм. высокомждръствовати. ни; стр. 200: 12: слоужж вм. слоужа, 34: искошенъ вм. искошень.

3. Листки изг Стамавовскаго четвероевангелія.

Въ Императорскомъ Археологическомъ Обществъ хранится 15 листковъ этой книги, писанной въ малую 4-у, по 22 до 26 строкъ на страницъ, то широко, то сжато. На первомъ листкъ съ лъвой стороны полустертое изображение евангелиста Матеся, а съ правой запись протопопа Стамата:

> Сь: еулисть. Маноей. W брусалима обо бъ. бы же. оченикь и айль Xвь. ш шбою на сете, написа же стое сватлие гне. Геврънскою бестлою. и въдать к стъїнь апачнь, и ска за е Мковь бра гнь Ш истока на писа. вь Еролим'в вь . н. 120. по вьянесени гин. Фбразомь англь. ты нарё се бажени бролимивнин'. в того веръ Xc сь вчени своими. **Успѣеже.** вы върен. раб паратне ⋅: — + ciù . Д. прологи . д. римъ. еуди стомь. 8писа протопала Ста мат'. Ш Шгради та. блгословъте в ва бгъ да багословит, на симь CBE. H HA CURONE AMER AMER AMER. : -- --

По рисунку буквъ можно думать, что и это — памятникъ XIII въка, даже древнъе предъидущихъ. Правописаніе не вездъ однообразно: есть страницы писанныя и безъ соблюденія юсовъ, какъ кажется, Сербомъ; впрочемъ на всъхъ страницахъ одина-ково часто написано ъ виъсто ь и на обороть ът виъсто и, о

вм. ю, ж и ж вибсто а и ы и на обороть: пръвбнецъ, въса, чръвъ, кстъ, вбстъ, — Иродь, шбонь поль, — пришедъщъі, меншъі, градешъі, нощъіа, — 18дв, — идошж, рбшж, граджщжж, за творащжіж (ввн. множ.), аска (— жзка), имащъ, поклонаса, въпнащаго, въпрашаше іж (внн. множ.). Вибств съ темъ есть спеше вм. спаше, чёсъ вм. часъ, ищате а не ищете, шпоущате, оучеще вм. оучаще, все прствии, въсекъ, насладатъ вм. наследать. Для смягченія губныхъ л употребленъ и не употребленъ: въ зема и въ земла, възлюбенъй, шбъйжматъ, поставъть, дивёхжса.

Изъ грам. Формъ стоитъ отметить: хотащанго, ближивнго, хотащошноу, прегрешенен, вльсви придж. Достигательное не соблюдено: приде Исъ нъ Йшаноу иртитиса.

Опечатки: стр. 201: 6: вънемъ вм. вънемъ, 28: въ вм. въ.

4. Болонская псалтырь.

Драгоцівная рукопись эта хранится въ библіотекі Канониковъ св. Августина при храмі: Спасителя. Она писана на хорошемъ пергамині въ 4-у, и заключаеть въ себі: 262 л. На каждой страниці: два столбца: на лівомъ написанъ тексть псалмовъ уставомъ довольно крупнымъ, на правомъ, который шире ліваго, мелкимъ уставомъ и не строка въстроку съ лівымъ, а чаще, толкованія псалмовъ, какъ можно видіть на стр. 202—203 сего сборника.

На л. 119. есть запись, по которой опредёляется время нашисанія книги: «писашжее са въ Шхридё градё въ селё рёкомънкъ Равне. при цри Асёни Блъгарськъпиъ (см. ниже стр. 223): Асёнь быль царемъ Болгарскимъ въ 1186—1196 л.

Рукопись писана вся кирилицей; но на л. 157 находится ивсколько словъ глаголицей промежду кирилицы именно:

3140 AP1ENSHECECA HAZN ECTAH EOFN. MANHTNEO X EOFN 473 28W4 EAT. WIT EI VRAWA NA TENA TRWTFIFA.*)

[&]quot;) Не совстви такъ въ Погодинской исалтыри:
мъннивна богы. а не сжща богы. ть вствиь гь. мко бъ

Любащен га ненавидите зла. Вамов+въшин пришествию Хбоу.

Въ отношенін къ употребленію буквъ въ этомъ памятникъ можно замътить:

- употребленіе і вм. и послѣ ъ: въ ісповѣдание, въ ісхождение;
- довольно частое употребленіе двойнаго w вибсто простаго въ началь словъ: wдоу, wбльчеса, wгнъ, wдъанне, wснованне, wбрататьса, wблакъ, wнн; wтъ $= \overline{w}$: wтъ гласа, $\overline{w}$ водъї;
- употребленіе шт и щ: запрѣштению, помоштиж, ноштъ, кръщению, трепецать, нощиж;
- употребленіе двухъ черточекъ надъ согласной вийсто ъ и ь, или между двумя согласными: възва, дбрехъ, приклони, твоє, світомъ;
- употребленіе кое-гдѣ обороченнаго от вм. ю простаго: маса онча.
- употребленіе м, к, ж и вмісті съ тімь і вм. м, е и э вм. к, ж вм. ж: на этихъ буквахъ и на ъ ставится часто знакъ въ роді точки или двухъ точекъ: мко, еже, бъїхъ.

Въ отношени къ выговору, на сколько онъ обнаруживается въ правописани, особенно замъчательно слъдующее:

1. Сившеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ видно изъ употребленія глухихъ гласныхъ ъ и ь: з вм. в употребленъ — въ коренныхъ созвучіяхъ: орыс: съвръшаж, орыз: дръзъі, крыс: въскръсение, лысти, мры: мрътвыхъ, съмръть, слызъі, моры: твръди, чым: нечьстиви и пр.; въ окончаніяхъ: — в: мжжъ, дънъ, пжтъ, шгнъ, весъ, смрътъ, ношть, — в = им: гоуби-

йстиней. Не такъ и въ древиващихъ Русскихъ: Мынимъта бгът (бът), а не сжштж (= сжща) бъти. тъ въсъмъ гъ. мко въ истиненъ (= истиненъ).

Для ноказанія, въ какой степене отличается тексть Болгарской псалтыри отъ псалтыри Погодинской, въ Сборникв, на стр. 298—206, напечатанъ псаломъ 108 по обонкъ спискамъ.

- тель, ма: въ твор. и мест. ед. постоянно: словомъ, покровомъ, штнемъ, знаменикиъ, кртнъимъ, Блъгарсъкъимъ; ма въ 3-мъ мий постоянно: кстъ, съвестъ, оупадетъ, величитъ, станжтъ, пренажтъ, нисходатъ; ми: грешънъихъ, доуховъномъ, ветръноую, селънъиж, источъникъ, шметъникъ, вск: плътъскъиж, пророчъстехъ, члчъско, горъскъиж, вск: шлътъскъиж, пророчъстехъ, члчъско, горъскъиж, вск: плътъскъиж, пророчъстехъ, члчъско, горъскъиж, источъство, боръскъиж, пророчъстехъ, члчъско, горъскъиж, источъство, боръскъиж, на пророчъстехъ, члчъско, горъскъиж, на пророчъстехъ, пророчъстехъ, члчъско, горъскъиж, на пророчъстехъ, члчъско, горъскъиж, на пророчъстехъ, про
- 2. Сившеніе носовыхъ гласныхъ ж в а. Шерокое ж употреблено вивсто м: -- въ коренныхъ созвучіяхъ: жізкъ, въсприжть, жжжех, — въ окончаніяхь: — въ причастіяхь наст. вр: шубжеса, прописаж, полагаж, шсибиваж, посъщаж, лежжще, (ср. ходан, творан, люба, палащъ); — въ 3-мъ лицв мн. наст: оустрашиться, оубожться (ср. въсходать, несходать, шбрататьса, видать, шоумать); — въ 3-мъ лице прошед: бешж, оупраздвишжем, работашж, въжждашжем, идошж, писашж; въ род. ед. ж: washine éx; — въ вин. множ. муж: напа(ы) ж звери сельным, въздивимвышмм, творан аггелы свом деы ветъчеж носнъиж нъ в земеъиж;---въ нм. в вин. множ. жен: седы вжиж, слоугы свож, дъбры горъскыж, вльны морскыж. плътъскът таннът. Иногда и а употреблено ви. ж.: покрътт зенла = зема, испъваж зема. Замъчательно смъщение ж ст ъ и в: чакъ земав сжи (= съи) съ вжиж помоштиж и стаж (=стым) біж присно девж (девы) Мариж, поменжать (=по-MAHAPI . COMBRA.
- 3. Постоявное употребленіе в вивсто и после согласныхъ: превълшеви свои, діїа Адамле, отъ лица Адамле, воле, поле, морт, Ийлитениноу, оукреплема, въсеко.
- 4. Сившеніе глухихъ гласныхъ съ чистыми: чювествънааго, штечъства.
- 5. Смъщенное употребленіе о и т: Асанаснів, Ариматенствиъ.
- 6. Употребленіе и опущеніе л для смягченія губныхъ: Земла, зема, земи.

Окончаніе тъ въ 3-мъ лицѣ вногда опускается: ни влънът моръскътж могж покрыти земж.

7. Прилагат. въ имен. муж. ед. оканчивается на ъї и на ъни: грѣшнън и грѣшинъї, дръзън на зло а на добро лѣнявъїи.

Созвучіе ск смягчается постоянно въ ст: Аршиатвиствиъ, на догматвиъ пророчьствиъ, въ доля демонъств;

Въ сложныхъ словахъ съ л и р ставится ъ постоянно послъ л и р: влънъі, сльзъі, плътъскыж, мрътвъїхъ, твръди, и пр.

Опечатки: стр. 202: 23: пощиж вм. нощиж; стр. 204: 22: кга вм. ега, 23: пльтным вм. и пльтным; стр. 206: 22: прымждростиж вм. прымждростиж, 27: тебь вм. тебе.

5. Погодинская псалтырь.

Рукопись Импер. Публ. библіотеки красиво написанная на хорошемъ пергаминѣ въ малую 4-ю на 278 лл. по 23, 24 и 25 строкъ на страницѣ — двумя писцами, изъ которыхъ одинъ написалъ первые 160 лл., а второй остальное *). На первомъ листъ подъ узкою заставкой, нарисованной красками желтой, синей и красной, помѣщено первое заглавіе киноварью въ 4-хъ строкахъ, изъ которыхъ первая большими буквами, перемѣ-шанными съ мелкими частію вязью, окрашена желтою, зеленою, красною и синею красками:

HXXXYI-YARKIII G

стъ по". блівенъ бъ на всегда аще ли й дна да ре. ги бли ги їс Хе. на по сты бже. прістав трпе. оче та трог. гла. з. Помилоуй на ги помилоун на — и пр. Чьстно пррка твоєго тръжъство и пр. Многа прімножьства гріхъ мойхъ и пр. та ти помлоуй м. а покло еї. та мо. начина ще фалтирь. Три

^{*)} До сихъ поръ на этотъ любопытный памятникъ было обращено вниманіе только Востоковымъ въ Словарй и В. И. Ламанскийъ въ зам'ячаніяхъ, вощедшихъ въ статью О нёкоторыхъ Славянскихъ рукописяхъ въ Б'алград'я и пр. СПб. 1864.

став тр°це вже всего мвра и пр. и пой лекко в не бръзд. до нца си кнігь. —

На второмъ листив довольно широкая заставка, нарисованная красками, желтой, зеленой и синеватою, а подъ нею заглавіе киноварью въ три строки, изъ которыхъ первая, крупными буквами покрыта зеленою краской:

YARTIP L

красенъ съ пр° тлькование" флъг двъ ã.

Всякій псаломъ начинается большою рисованною буквою; объясненія передъ псалмами и прописныя начальныя буквы частей псалма и объясненій написаны краснымъ или зеленымъ черниломъ. Строки толкованія написаны значительно мельче текста особенно во второй половинѣ книги. За 150 псалмами написанъ исаломъ «Мъний бѣхъ въ братрий мое̂й» (л. 263—274) безътолкованія, а потомъ пѣсни ветхаго и новаго завѣта (дл. 264—278) съ толкованіями.

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этомъ памятникѣ, заслуживаютъ вниманія слѣдующія:

- è, а иногда и è употреблены въ значени к: елинъ. 2, сго. 2, слико. 2, свое. 2, саждение. 2, раждаемиї. 2, соблацькъ аерныйхъ. 23, и пр.
- s = s употреблено нногда: stлo. 10, we bs. 16, ноst. 24, ноst. 36, мноsи. 37. кнаsь. 53, кнаsи. 118, и пр.
- ї написано довольно часто вм'єсто и между согласными, въ середин'є строки (мілоств. 7, пріб'єжніце. 10, нікогда. 11, въ Сіон'є. 17 и пр.) и почти постоянно посл'є и: в'є́рниї. 2, Йюдейстиї. 3, Ѿ падениї. 4, людиї. 20. гонащиїхъ. 7, и пр.
- w и о написаны иногда и въ серединъ словъ (Июдъшиъ. 2, мристи. 7, красита. 39 и пр.), и постоянно въ началъ словъ: и немъ. 2, мсжидений. 3, мбитактъ. 17 и пр.
  - о вм. оу написано не ръдко и въ серединъ и въ началъ

словъ побчажище. 3, бинчыжени. 3, бдиви. 6, бара. 8, и пр.; иногда употреблено и ": в' дой. 36.

- у написано исключительно вийсто пс (ун=пьси 20).
- ы написано исключительно съ ь, ни разу съ ъ.
- іотованныя буквы ы, к, ж, ы употреблены не равно часто: всего постоянитье написано и въ началь слоговъ (ижо. 2, гаже. 2, гаро. 3, гавитиса. 15), но и вийсто га часто встричается а съ налисаннымъ знакомъ (житва. 2, достоаний. 4, съдва. 5.); почти такъ же часто написано й вивсто е (житий. 2. листвий. 2. ймоу. 3. йго. 3. шбитайть. 17): гораздо реже встречается на (вазыци. 3, принато. 5.), будучи зам'внено посредствомъ а съ надписаннымъ знакомъ (просвёщаемый. 2, дроугый. 3, мзыки. 4); еще реже написано нж (съвъща тайнж сыя съдъати. 53, ХС же льщей прободень бысть. 196. печалия. 95, желаниям. 200, ыко к тебь възасъ дыж мож. 254.), вивсто котораго употреблено ж съ надписаннымъ знакомъ (ржкож. 3, побчажще. 3, стож. 3, исповедажтъ. 27) Изъ сказаннаго видно, что іотованье выражается въ этомъ памятникъ превмущественно посредствомъ надписаннаго знака; а знакъ этотъ есть маленькій крючокъ (^, *, ^). Онъ ставится не только надъ вышеотивченными гласными, но и надъ н и в, когда передъ ними стоить гласная (живый, своймъ, праведныйхъ и пр.).
- Кром'є этихъ знаковъ часто употребляется еще знакъ 'вийсто опущеннаго ъ или ь; на пр. исповый ти сл. 27, оупвастъ. 31, юнци. 43 и пр.

Въ правописания выражаются некоторыя особенности выговора:

1. Смешене в и в выказываеть смешенное употреблене слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Вместо в часто написано в:
— въ коренныхъ созвучіяхъ: ерез: Швръстъ. 6, Швръземъ. 3, ерес: връхъ. 6, съвръшаеть. 3, евс: въсь. 14, въсп. 22, въсе. 34, дръжанъ 2, дръжавно. 18, шдръжанъ. 4,

жрътвж. 5, пожръхъ. 42, мд: въдь. 33, кми = каа: казные сл. 17, крес: въскръсиять. 3, креси: кръстъ. 10, мре: сиръти. 3, мраз: опръжаеть. 3, мраст: пръсть. 8, скеран: скврънащьса. 34, сиры: скръжетаахж. 3, 33, срыд: тажкосръм. 5. сръдечиви. 15, стыз. стызакъ. 20, стыза. 36, съ: дынъ съ. 3, съде. 17, терьд: твръдо. 4, тръпъльнивъ. 8, тръпътъ. 38. чры: чръвь. 52. и пр.; — въ окончаніяхъ: — в муж. р: мжжъ. 2, пжтъ. 2, 3, цръ. 3, шгнъ. 14, нашъ. 8, гнъ. 28, — в ж. р: съвъстъ. 3, паматъ. 9. болъзнъ. 12, мростъ. 13, помощъ. 29, пльть. 33; — мь: побченики книжными. 2, оумомь. 2, ш немъ. 2, и пр. постоянно; — мъ. естъ. 3, бждетъ. 2, иматъ. 2, нъсть. 11, глеть. 2, сжть. 2, и пр. Столь же часто, особенно въ строкахъ толкованій, употребленіе ь вм. ъ: въ коренныхъ созвучіяхъ: отм: выпль. 6, отя: выспрсии. 3, вызвращж. 26, дата: давготж. 30, 36, мм: съльгаша. 26, ммж. мабина. 23, ммж. испльнена. 13, испльни. 29, плет: пльти. 17, и пр.; въ окончаніяхъ: — в: плодь. 2, днаволь. 11, троудь. 12, львь. 12, сждь. 14, врагь. 15, плень. 17, сань. 30, сб. 30, мрв. 3, срагь. 3, — в род. пад: по среде звездь. 12, дель чавчь. 19, тайнь. 29, в глагол: приде вызискать и спасть. 5,-ает: лжкавь. 13,--ет: оудоблель. 12, — ж.: крепькъ. 27, — ж.: потъкьше. 10, и пр. Въ следствіе того же смешенія слоговъ твердыхъ в мягкихъ пишется и вм. ы и ы вм. и: ненъ. 4, на гли. 3, далъ бимъ 92, претръпель бимъ, оукрыль бимса отъ него. 96, би высхотель. 92. би поносиль. 96, биша послоушали. 151, биша исправилиса. 221, вірний чікъ. 109, възалчить кіко псы. 104, и пр.

- 2. Замененіе глухихъ гласныхъ ъ н ь чистыми о и е очень часто; но не исключительно. Еще более часто безследное опущеніе глухихъ гласныхъ, не только въ сложныхъ словахъ, но и въ концахъ словъ (какъ на пр. дал ми еси, пред лицемь, из ржкы).
- 3. Важная особенность памятника есть смёшеніе юсовъширокаго и тонкаго, ж и м. Почти на каждой страницё встрёчается употребленіе м вмёсто ж и м. вмёсто ж и на обороть ж

вивсто А: - вногда в въ коренныхъ слогахъ, очень часто въ окончаніяхъ: —ж м.: баглей. 22, ж.я: базы. 3, а = бм.: прежтъ. 7, - ж 1-го дина: помодаса. 6, поклонаса. 6, измый доже и постела мож имоча. 7, възвеселаса. 9, въпита. 20, не вклонаса. 20, възлюбла. 21,- ж вин. пад: постела. 7, пра мота. 9, дійж мота. 7, въскжта. 3, - ж твор. пад: седморицета. 15, - жме 3-го лица множ: имат. 3, Шемлатса. 11, глатъ. 16, вьспритмать. 21, — жи прич: нмаще. 7. глаще. 8, знаващем. 10, принилаще. 23, — а род. пад: — дійж твоеж. 11, своета дых. 14, — а вин. множ. муж: глы мож. 6, людя мож. 26, — а имен. и вин. мн. жен: хвалы твож. 10, сжабы твож. 11, заповеди бжиж. 11, — а прич: поминаж и. 11, божиса. 29, — ам прич: стожщий. 2. — Иногда ж употреблено вийсто ъі: ізко вь всемогжи на небёхъ живеши. 172; бж вм. бъща: дроугъ дроуга блавше віко да й бж оўловин. 110, аще бж слоушали ба. не бж лишилиса. 150. — Любопытенъ случай замвненія ж посредствомъ ь = ъ: Хс же вь ребра льщею прободень бысть. 196. Буква в вм. а написано въ слове пойсе (- помдоша). 148.

4. 70 правильно употреблено почти во всёхъ коренныхъ созвучіяхъ и въ большей части окончаній словъ, иногда только
замѣняясь буквою а; но есть не мало случаевъ, когда в написано тамъ, где бы можно было ожидать а или га. Вотъ примѣры того и другаго: — а вм. в: — накажатеса вси сждащей
земи. 4, сважамъ праведника, 49, 95, 250, въсплещате ржками. 82, възыщате. 123, не выздвижате на высотж рога вашего. 137; — в вм. а: подрѣжаща ма подрѣжаніе. 58, подрѣжащж. 149, трѣва. 61, всё ш тебе чѣжть да даси пишж. 193.
чѣяхъ спсения. 233, чѣшж спсения приимж. 218; — в вм.
га: ѣко. 6, воле. 2, все власть. 6, всекъ. 8, диаволе. 9, ш
шгнъ. 11, помышлѣжтъ. 11, сматрѣеши. 13, дѣле. 13, стрѣлѣжще. 13, състрѣлѣти. 13, бкорѣетъ. 14, и пр.; после согласной постоянно. Въ слове помѣижти вмѣсто а иногда паписано
те; на пр. помѣни. 38. помѣижъ. 125.

- 5. Иногда вийсто оу или е въ дат. муж. прилаг. именъ употреблено после мягкихъ согласныхъ о: избавлежщомоу. 7, бжджщомоу. 14, сжщомоу. 95.
- 6. Иногда вибсто обычнаго ь написано и, на пр: оудиви илти твож. 20.
- 7. Очень не рѣдко смягчены губныя буквы посредствомъ л: възлюбла. 21, мвлём. 3, избавлёжщомоу. 7, ловлёвше. 12, мставлёнъ. 13, Иаковлё. 37, Адамль. 6, землё. 13, земли. 13, клепла. 3, выплё. 6, мбыстжильше. 15, и пр.; но встрёчается и опущеніе л въ этихъ случаяхъ: възлюбеный. 3, кораби. 193, поставенъ. 3, земи. 2, 3. вема. 5, 3, 16, и пр.
- 8. Очень часто, но не постоянно, употреблено с вийсто ш, чаще всего въ прошедшемъ времени глаголовъ: до днесьнваго дне. ХХХ, 7, основания горъ съмасаса (= съмащаса = съматошаса). XVII, 8; Штвреса (= отвреща = отврезоша). XXI. 14; ыса (=ыша=ыдоша) в поклонишаса. XXI. 30, похваля правиї срщемъ примса (= примапа) ш ба. XXXII. 1, (скръби) навъса (=наведоща) на нь Жидове. XXXIII. 7, взиъсаса быст. XXXVIII. 5, не Шврысь (= отврызокь) оусть своихь. XXXVIII. 10, ACA (= IAIIIA) MA безаконенва мов. XXXIX. 13, стоудь приъаса (= призаща) Жидове. XXXIX. 16, крѣпциї земи зъло възнъсаса (= възнесошаса). XLVI. 10, смасаса (= сматошаса) подвижащаса. XLII. 6, болезни на принаса (= приваша). XLVII. 7, привасомъ (=привахомъ) вже мілость твож. XLVII. 10, (печаль) навъса (= наведоша) бъск на члека LIII. 9, въскръбъхъ печалиж моеж и смасъса (= съматохъса). LIII. 3, заыса са оуста глащитиъ. LXII. 12, възнёсъ (=възнесохъ) подъ базыкомъ монмъ. LXV. 17, их же не взасъ (=възакъ) въздаяхъ имъ. LXVIII. 5, тебе ради приъясъ понотення. LXVIII. 8, вызнёса (=възнесоша) власвимий. LXXII. 9. вызнасаса Жидове гръдынет LXXII, 18, възмасаса (= възнатошаса) вси неразоумни срцем. LXXV. 6, смасъса (=съматохъса) и не глахъ. LXXVI. 5, к тебь ги възасъдшж

MORR. LXXXV. 3, BESHECE RE CA H CMEDEXE. LXXXVII. 16, ылась са (= клачьса) Двоу рабу моетв. LXXXVIII. 4, единож RIACECA (= KIANECA). LXXXVIII. 36, MPOCTHER TBOGA CMAсомса (=съматохомъса). LXXXIX. 7, попель ыко хлебъ гасъ (= идихъ). СІ. 10, поиса (= поидоша) всъкж травж. СІУ. 35, възнъсаса (=възнесошаса) вльны его. СVI. 25, оста лъстива отъврѣсаса (= отврьзошаса). CVIII. 2, Шысьса и сътрасьса (= отъматься и сътрасохъса). CVIII. 23, заповеденъ твоимъ върж њась (= њахъ). СХVIII, 66, оуста мом Швръсь (= отврызохъ). СХVIII. 131, извъсте (= изведосте) очи мон. СХVIII. 136, възвёсь (= възведохъ) и чи мон въ горы. СХХ. 1, не вызвёстеса (= възведостеса) очи мон. СХХХІ. 1, възнісь (= възнесохъ) дійж мож. СХХХ, 2, к теб' възасъ дщж мож. СХЦП. 8, въ чрев приъсомь. П. V, шысь (= отъмать) поношение ш сновь Излвь. СLI, заповедии твоихъ не послоушахо ни съблюсомъ (съблюдохомъ). II. VII.

Что касается до формъ образованія словъ, то болье другихъ замічательны слідующія:

- I. Кром'є обыкновеннаго окончанія прилагательных въ им. муж. на ын и ні ин, употреблено пногда ы: седмы, шсмы. 14, благодатны. 128, и пр.
- 2. Обыкновенно въ 3-мъ лице удержано мъ, но иногда его нътъ: мнози гла 6, узра нбса. 8, оуслыши. 29, да не пакы въ глабінж зль придж. 122, бждж дыник его мали. 209. бъсове замышлый. 216, бждж снове его. 209.
- 3. Прошедшее совершенное большею частію образовано съ помощью х и ш и безъ сжатія кореннаго созвучія, но не ръдко встрѣчается и безъ х и ш или съ сжатіемъ кория. Сжатіе кория встрѣтилось въ слѣдующихъ глаголахъ: бмод: съблюсомъ (— съблюдохомъ). 275, възвѣса (— ведоща. 195, възвѣсаса (—възведощаса). 65, 131, възвѣстеса. 240, вывѣсте. 75, извѣсте. 231, навѣса (— наведоща). 48, 55, 95,

сми: въвремь (= въвремомъ). 231, взвреща. 62, молещаса. 112, 113, 211, оры: Шврёсь (= отврызохь). 67, 231, штврёса (= отврызоща). 209, жы: въжбща (= въжыгоща). 134, md = md: ысъ (= ыдохъ). 185, ыса (= ыдоша). 38, не нам-CACA. 104, AAK: HAJAMA (= HAJAKOMA). 13, 62, CJAKCA (=съвакохъса), 66, слаща (=слакоша), 99, мам: възмасаса (= възнатощаса). 138=вызнащаса. 250, смасъса. 95, 139, 225, смасаса. 48, 49, 81, 110, нес: възнёсь — възнёсь (= възнесохъ), 114, 162, 164, 240, възнѣсаса (= възнесошаса), 83, 132, прввъзнесаса (=прввъзнесошаса), 60, 195, 205, сивса (=сънесоща). 201, рек: рвхъ. 140, 251, рвша. 126, **издръсте** 114, наръща. 86, съм: расъща (=расъкоща). 133, мек: тема (=текоша). 107, истеща. 198, потеша. 144, 198, чом: почиса (почьтоша). 200. Глаголы, употребленные въпрош. сов. безъ х и ш, суть следующе: бы: прибегь (азъ). 254, прібегж (они). 91, разбъгжса. 255, вин: повинжса (они). 3, вры: възврытж (они). 34, испроврытж (они). 153, 196, Шврыть (азы). 47, **Швръгжса (они).** 97, развргомъ (мы). 252, ваз: 8вазь (азъ). 10, оувазж (они). 10, 57, 1446: Углъбж (они). 10, 1раз: погразж (они). 264, 265, жиб: погыбж (онв). 259, дом: въздвигъ, 37, вьздви-Гж (оны). 31, жеры пожръ (онъ). 62, пожрыса (она). 42, ид: наж (они). 104, внидж (они). 120, 141, възидж. 235, изидъ (азъ). 264, изыдж (они). 28, 150, обидъ (азъ). 42, обидж (они). 20, 33, отедж. 69, придъ (азъ) 34, 66, 67, 70, 120, придж (они). 122, 251, проидомъ (мы). 114, пръидж (они). 143, 168, пръвъзыдж. 55, 65, разыдж. 33, снидь (азъ). 275, снидж (они). 205, крыс: выскрысж (они). 80, алья: възлезж (они). 271, млж: оумлъкж (они). 205, мот: могж (они): 61, вызмогж 26, 252, изнемогж. 9, 41, премогж. 111, мрыз: ширыж (они). 202, ник: възникж (они). 172, жы: оуньэж (они). 65, пад: падж (они). 30, 41, выпадж. 103, назыпадж. 99, Шпадж. 26, спадж. 79, рът: обрътомъ (мы). 251, шбретж (они), 194, 138, изшбретж. 70, сти: постигж (онв). 251, см: сьсъжжса (онн). 184, смд: седомъ (мы). 246, съдж (они). 235, тры: стрыгнаса (они). 197, трас: 5 *

сътрасьса (835). 211. штраса (оне). 211, жръмж (оне), чез: ищезж (оне). 110, чем: почеса (оне). 200.

И въ этомъ памятникѣ въ слогахъ сложныхъ съ a и p, буквы ъ и ь стоятъ постоянно послѣ л и p: влъны, мрътвы; и т. п.

Опечатки: стр. 208: 9: и Йюдей вм. Июдей, 31: Июдейскъ вм. Йюдейскъ; стр. 209: 26: дьньсъ вм. дьнь съ; стр. 210: 1: Гъ вм. Гъ, 19: наказание вм. наказание.

Въ Дополненіяхъ помѣщена еще одна выписка изъ этого памятника.

6. Норовская псалтырь.

Памятникъ этотъ извъстенъ мнъ только по описанію и выпискамъ Востокова.

Это — рукопись въ 4-у на 267 дл. безъ конца, по мивнію Востокова, XIII въка*). Первый листокъ занятъ разными приписками, изъ которыхъ самая любопытная — 12 словъ на ненявъстномъ языкъ, въроятно, названія мъсяцевъ:

равасъ. теларивъ. реаевамъ. йра. ареа. алареа. никанъ. гарду. гардамъ. деое. кустерина. тайлегера.

На лл. 2—11 пом'єщены псалмы праздничные: на рождотво бли, на выз'виг' крота, апімь великым' и пр.; — на л. 12-мъ молитвы пріуготовительныя къ чтенію псалтыри; — съ 13 листа начинается псалтырь; посл'є каждой каонзмы написаны тропари и молитвы. Въ трехъ м'єстахъ приписаны лабиринты: достиже ср'єд'є медоточная книга (посл'є 10-й каонсмы), слава (посл'є 150 пс.), Хрістос начало и конец (посл'є п'єсни пр. Захаріи). На оборот'є 163 л., посл'є этого 3-го лабиринта записано скорописью заклинаніе отъ ужаленія зм'єп:

Иїсу XC. сарандара. сарандара марандара ршкь сетеоусь каса оулты сетидаръ бльты. айль Павей ракасъ Петръ

^{*)} Описаніе Востокова напечатано: см. Филолог. наблюденія: ІІІ. 178; вышиски его находятся въ рукописи: «Для Словаря»: стр. 689—641.

саатасъ аспида бгасъ василиско дегенъ. Хсъ деръти. амин. амин. Сна митва кгда изѣ зъмъѣ чловѣка. да прочете $r^{=}$ над водж и да му да да испістъ.

Относительно употребленія буквъ въ этомъ памятникѣ особенно замѣчательно:

- ї вивсто и: довольно часто: прї, нечестіви, лівностіж, грівшніку и пр.;
- w витесто простаго о также довольно часто и въ началъ и въ серединъ словъ: wпадеть, wгнь, видъ, лънистіж;
- шт и щт не ръдко, но есть и щ: къ прістаништоу, просеештаєть, на съдаляшти, нощиж, аще и пр.;
  - ы, а не ы, исключительно;

5 .

- А СИВШАННО СЪ А: ВЬЗВЫСАСА ВЬ АЗЫЦВХ;
- іотованіе употреблено въ ы и ж; для другихъ гласныхъ употребленъ надсрочный знакъ (ѐго, боазнь), или ничего.

По отношению къ выговору замътить следуеть:

- 1. Смёшеніе твердыхъ и мягкихъ слоговъ, выражающееся въ смёшанномъ употребленія ъ и ь: въсё, въси, бждеть, шпадеть, творить (ср. свёсть); выскрыснять, выкоупѣ, пожрѣхь, свѣтильникь, вы стлыпотажесте^х.
- 2. Сившеніе в и м: после согласныхъ вивсто м всегда напесано в: воле, въсе, Мковле, царв.
- 3. Смёшеніе носовых гласных т. ж вм. а.: оуклоняшжся, не трёбовашжся, оустрашншжся, шставншж, вызашжся, прёварншж, шженн ш мене шгаважщжж ма лжкавныж помыслы, вэстжжаж (прич.), кедри божих; адоль, зома (вин.).

Кром'в этого любопытно употребленіе зм вм'єсто ими или и, въ глагол'в иштез—: изтезнать, изт'язоша, из тезе, изт'язока, изтезохом, истезати; x вм. ш въ слов'в изтезоха, — ϕ вм. в въ слов'в св'ять и производныхъ: сф'ять, присф'ять, просф'ять, просф

Изъ грамматическихъ формъ, кромѣ отмѣченнаго истезохж, нюбопытно прошедшее простое краткой формы: обидъ и пожрѣхъ (= обидохъ и пожрохъ).

7. Служебная минея В. И. Григоровича.

Служебная минея, изъ которой приведено въ моемъ сборникъ нъсколько строкъ на стр. 211 - 212, извъстна миъ только изъ двухъ тетрадей, написанныхъ совершенно одинаково, краснвымъ мелкимъ уставомъ, иногда сбивающимся на скоропись, въ длинную 8-у по 34 строки на страницъ, на очень хорошенъ перганинъ. Тъ изъ заглавныхъ строкъ, которыя писаны крупнымъ уставомъ, раскрашены по частямъ разными, красками, зеленой, синей и желтой, и въ написаніи отличаются вязью. Въ одной тетради находятся: конецъ службы св. Власію, относящейся къ 11-му февраля, — стихира на память св. Мартиніана съ упоминаніемъ о памяти св. Онисима постника, подъ 13 февраля, -- служба прид. Константину философу 14 февраля, — стужба на память обретенія честныя главы Іоанна Крестителя, 24 февраля, — стихира на память св. муч. Евдокін съ упоминаніемъ о памяти свв. Маркела, Антонія, Нестора и Трофима, 1-го марта, — стихира на память св. Конона вертоградаря, св. муч. Канона, и сс. мм. 42-хъ Сирійскихъ, 6-го марта, — служба 40 мученикамъ Севастійскихъ, 9 марта. Въ другой тетради находятся: стихира св. Маріи Египетской съ упоминаніемъ о памяти св. муч. Елевоерія, 1 апртля, -- служба препд. Менодію и Карилу филолофу, съ упоминаніемъ о памяти сс. им. 120-ти и Евтихія патріарха Константинопольскаго, 6-го апрвия, - стихира св. Өеодору Свкеоту съ упоминаніемъ о памяти св. Анастасія епископа, 22 апрыя, — служба св.-и. Георгію, 23 апрыя, -- служба св. апостолу и евангелисту Марку, 25 апрыля, — стихиры св. апостолу Іакову Зеведеову, 30 апрыя, служба св. пророку Іеремін, 1 мая, безъ конца. Изъ этой рукописи изданы В. И. Григоровичемъ службы св. Константину философу и Менодію въ Ученыхъ Запискахъ Казанскаго университета, 1862 г. и отдъльно подъ названіемъ Древне-Славянскій памятникъ, дополняющій житіе Слав. апостоловъ св. Кирилла и Менодія, а мною только первая изъ нихъ въ Свёдёніяхъ и запискахъ о малонзв. и неизи. памятникахъ: XXVIII, въ разночтеніяхъ вмёстё съ особенностями другихъ древнихъ списковъ.

Въ употребленіи буквъ зам'вчательно сл'вдующее:

- s употреблено не рѣдко въ слѣдующихъ словахъ: sвѣзда: sвѣзды (есть и звѣз⁴а), sвѣрь: sвѣра, sвакъ: sвакомь, sиждителеви, sѣло, забж: прозабение, про-sабын; брѣгж: небрѣзѣмь, двигж: не подвиза, (есть и подвизаса, въздвизаемъ) жъгж: раждизаж, могж: не мози, нога: ноѕѣ, стъза стъга: sтъж, югъ: юѕѣ.
- і написано часто и между согласными (прілежно, чістж, пріложи, міроу, прітчами, бчітелю. Хріств), еще чаще послв гласныхъ: бжиї, приїмж, детиї, Илиїнож, верниї, пениї, доблиї, проїде и пр.
- ш написано постоянно въ началѣ словъ, равно и въ серединѣ сложныхъ словъ, которыхъ гласная часть начинается съ о (шгнї, шбличений, нешслабно), и не рѣдко въ середивѣ словъ: красштж, кротшкъ, прѣмждршсть, истшчника, Ханашньскый, Ишна, Ішснфь, Иршдово. Иногда употреблено о: въ ограды, обличи.
- въ началь словъ, которыхъ главеая часть начинается съ у (вчений, вловлева, виъ, вбо, вкраси, пръвкрашень, навчи, развиа), а равно и въ другихъ случаяхъ (новомв, скрбши).
  - щ употреблено исключительно передъ шт.
  - ы употреблено исключительно передъ ъ1.

іотованье выражено частію посредствомъ і: із, іє, іж, іж, ім, (іж только нісколько разъ: пльтиж, вражніж силж), частію только посредствомъ знака надъ гласной, $\dot{a}$, $\dot{e}$, $\dot{e}$, $\dot{o}$, $\dot{o}$, $\dot{\kappa}$, $\dot{\kappa}$ (петиа, твоа, покаанна, поахж, прісселенне, любодіванне, есн, твоа, мысли $\dot{\kappa}$) частію посредствомъ особенной буквы: таково шерокое $\dot{e}$.

Въ употребленіи буквъ выразвлись особенности выговора:

- 1. Смешеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ всего рёзче выразилось въ смешенномъ употребленіи ъ и ь: ь написано вообще гораздо чаще чёмъъ, но и то и другое только случайно правильно. Буква ъ вмёсто ь написана въ словахъ: оскврънихь обгодатъ, льстъ, пльтъ, печалъ, прквъ, рождъшжа; ь вмёсто ъ въ словахъ: съмртъ, мирь, медь, животъ, проповёдаль еси, бываемь, сморетохомъ и пр. и пр. Вмёсто нъиве постоянно написано нинъ.
- 2. Глухія гласныя ъ н ь часто опущены, особенно въ преддогахъ, часто и зам'єнены гласными чистыми, особенно ь гласною е: весь, зачении, честно, шрел'скы, жерый, — храберь
- 3. Буква в написана после согласных вивсто и: встчьскыимь, чёмъ, по омъ чёсё, чёжіщоумоу, прогонителе, бчітеле, пастыре, заре, боуре, земе, равнёж, древнёго, в поустынёхъ, власёными, прітчёми, лоучеми; но есть и притчами, лоучами, въсплещате; из написано постоянно после гласныхъ вли въ начале слова: міко, мівлеа, стоміще, но есть и ёко
- 4. Носовые гласныя ж в а употреблены смёшанно: ж очень часто вмёсто а: жзыкъ, жзычници, прижти, шжтаетса, пощждимъ, сквръны тёлесныж, воды сладоточныж, ветхый й новыж блити, блыщжщаса, стожщихь, дрывнжшж; столь же часто а вмёсто ж, а на вм. ж: велий мять, мыслий своёй, любовий, съ радостий, имащжи, дайщи, пойщимь, услыша азь, не смёйть; назы, вселенжий, равносжщихь, своёй мятию, истачающи, и пр.
- 5. Согласная л после губныхъ то вставляется, то опускается: възлюблевань, прославлеень, древле, бдивль, прісилень, потопл'єма, капла; колебащаса, възлюбень, възлюбеном'я, земе, зема, земи.
- 7. Буква е иногда оставлена, иногда зам'внена другою: Елевеерив, Голиада.

ръ отношени грамматическихъ формъ отметить можно смешанное употребление ътм и ът какъ окончания имен. пад. муж. рода прилаг. вменъ: сватым и въспеты, преславны.

Постоянно употреблено ъ и ь въ сложныхъ словахъ послѣ р и л: сръ де, наплънъемь.

Постоянно же смягченіе єк въ ст: стівстин. Мадиам'стви, мо'рствиь.

Опечатки: стр. 211: 2 и 13: Месодна вм. Месошдна, 3: философа вм. филосифа, 5: стмь вм. стмъ, 7: чтжщен вм. чтжще и, 8: достоине вм. достоино; стр. 212: 6: Словенское вм. Славеньское, 11, 16, 26, 33: Месодие вм. Месошдие, 32: Куріло вм. Куріле, 33: страннёй вм. стран'яви.

8. Минейный мистокз В. И. григоровича.

Листокъ, изъ книги въ 4-у по 32 строки на страницъ, хравящійся у В. И. Григоровича, принадлежалъ, въроятно, книгъ служебной минеи на августъ. Онъ заключаетъ въ себъ частъ службы на 16 августа, когда празднуется Успеніе Пресв. Богородицы, именно: конецъ 8-й пъсни и 9-ю пъсню канона и затъмъ стихиры. Стихиры употребляются и теперь, а каноны воются не тъ.

Изъ буквъ по рисунку особенно замѣчательны: — в = в, з съ закругленнымъ концомъ, — к изъ двухъ несоединенныхъ частей: і и на косо поставленнаго г или с, — в съ раскинутыми длинными концами, — у изъ двухъ чертъ, короткой и длинной, соединенныхъ у низа строки тонкой поперечной черточкой. Буква ъ не употребляется, но ь пишется такъ, что иногда его можно принять за ъ (бесъмрътнам, множъство). Кромѣж и м, употребляется еще А, А. Буквы ш и в употребляются часто: ш дво, шбъстожще, шдрь, вбъжаеть, ш вспени. Іотованье посредствомъ и употреблено только въ мі: бесъмрътнамі, съмотренимі, міко; для другихъ гласныхъ употребляется надписанная точка: еси, твоего, скиние, величьемъ, егда, иметь, и патримрхь, спсению, пожщи, раужщеса, с тобож.

Знаки носовыхъ гласныхъ употреблены по такому правилу: а или а послё согласныхъ въ значеніи тонкаго юса а; а послё согласныхъ въ значеніи широкаго юса ж; ж вмёсто іж и та: жало, ис тъла, радоуетьса, велатьса, ш зема, готоващаса, мащи, глаще (два раза); вышиха, мтва, небсыпажща, ходатанца непостыдна, бца величёемь, высхыщавха, саще, на похвала земнымь, зрёха, дивёхаса, вижа, зоваще, вь рацё, приведатса, прёсловащий; прижла, пожщи, исповёдажщаж, шбыстожще, Давыскыж пёни, и пр.

Буква в употребляется вивсто и после согласныхъ: вемле, высекь, высечения, величены.

Для смягченія губныхъ чаще л не употребляется: прѣставению, прѣставѣетса, на земи.

Прилагательныя имена въ именит. ед. муж. оканчиваются на ы: апостольскы ликь, крь отиганьскы родь, члчыскы родь.

Опечатки: стр. 213: 11: дне° бо и вм. дне° бо, 23: непрѣстанно вм. пепрѣстанно, 26: Придете вм. Придѣте, 27: выплощенса вм. выплыщенса, 28: ть є вм. ты; стр. 214: 1: вымѣщыших вм. вымѣщыших хъ, 2: ти вм. си.

9. Норовскіе листки стихираря.

Шесть листковъ въ 4-у, составляющие цёльную тетрадь стихираря, вывезены были А. С. Норовымъ, кажется, изъ Синая, и заключаютъ въ себе стихиры на последние дни декабря (съ 27 ноября, для празднования св. «Иакова Прьсенина» до 6-го декабря, дня «сватителе Никалав». Заметка о нихъ сохранилась въ бумагахъ Востокова съ небольшою выпиской. Востоковъ полагалъ, что стихирарь этотъ писанъ въ конце XII или въ начале XIII в.; странное надписание гласныхъ надъ согласными буквами напоминаетъ письмо Сербскаго евангелия конца XII века. Употребление шт и ш вместо щ (мошти, саши, ми) также напоминаетъ о времени очень древнемъ. За темъ выговоръ писавшаго обозначается смешеннымъ употреблениемъ

ъ и ь; ъ и и н, а и ж, а и ѣ: обогатиль, жзь, диахь, мльчитъ, вышемъ, въ Мурѣхь, — моуроположъница, тъмница, — Нънколае, — възиважть, — глабинж, съ сайими, тобоа, поаще, — авьениа, авъеньемъ, -ѣви. Съ этимъ виѣстѣ можно замѣтить неупотребленіе ин знака г, ин надписаннаго знака надъ іотованною гласною, неупотребленіе л для смягченія губныхъ (неавьенъв, авьеныя, авьеньемъ), употребленіе предлога иж, т. еназъ или зъ виѣсто съ (иж тобоа).

10. Парижскій стихирарь.

Въ Публичной Парижской библіотек'в есть Греческая рукопись XIII в'єка (АГ 1808), написанная на бомбиций, заключающая въ себ'є Разговоры Платона и в'єк. другія статьи. На поляхъ десяти ея листовъ, начиная съ 25-го, пом'єщена часть стихираря, заключающая въ себ'є стихиры первыхъ тринадцати дней сентября (за сообщеніе полнаго списка этого памятника я обязанъ И. М. Мартынову).

Въ правописаніи этой рукописи замізчается: смізшанное употребленіе и и ї, о и ш, оу и б, ът и ы; употребленіе є вм. к въ словахъ его, емоу; употребленіе і вм. м и посліз согласныхъ и въ началіз слога; употребленіе а вм. ж и ы, а а въ значеніи а; употребленіе двухъ ьь вмізсто ъ: бдобрильь; неупотребленіе іотированных буквъ и знаковъ для выраженія іоты.

Въ правописаніи относительно выговора выдается:

- 1. Смітшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ, выражающееся смітшаннымъ употребленіемъ ъ и ь, ъп и и: страстотръпъца, седъмихь, подаждъ, божъство, вьсесильном, шскврънншж, въсіко, законодатель, съдітель, творецъ, сжщихь, въпнемь, нась, благь, стльпь, създание, літь, —няні, въдварішень, зиждытелевь, зиждытелю. Иногда употреблено оу ви. ю: празднолоубый, съдітелоу.
- 2. Употребленіе чистых в гласных вийсто глухих в: честно, візнець, храберъствів, въ любови, свізтомъ, крізнокъ, прістоло (им.). Иногда ъ не на місті: дъври, просъвтіса.

- 3. Буква ѣ не всерда на мѣстѣ, а иногда е вм. ѣ: вь вѣкъ бесконьчѣниѣ, процветшиї.
- 4. Смѣшеніе ж, а н а: за доушж нашж (множ.), слоужжщихъ, придошж, велва милость, побъдж матерна, проповъдаащиса, глаголаще.
- 5. Для смягченія губныхъ буква л часто не употребляется: съвъкоупень, съставелще, съставение, прёстжпениемъ, припрославенъ, приеметъ, — на земли, съставлъ.

Вивсто отъ написано разъ одъ: шдымъцваетъса.

Въ грамматическомъ отношенія зимъчательно:

- 1. Окончаніе прилагательных въ вмен. муж. ед: на ът и на ъщ: благът ги, немощьнът, събравът, сладъкът, новът, добрът, божи, горкъти, блошбразнъй, сватъти, блаженъти, новъти. божиї.
- 2. Въ косвенныхъ падежахъ аего, оемоу, ен: сильнаего, ветхаего, вернаего, благаего, пречестнаего,—верноемоу, благословеноемоу, въ любови божен.
  - 3. Неправильность: на камът.

11. Паремейник В. И. Григоровича.

Этотъ памятникъ до недавняго времени известенъ мив быль только по несколькимъ страницамъ снимка, сделаннаго отъ руки. Прошедшимъ летомъ В. И. Григоровичь привозиль его сюда и даль мив возможность имъ попользоваться. Вотъ почему въ дополненіяхъ (стр. 261—268) могъ я напечатать отрывокъ боле значительный. Отъ другихъ памятниковъ одиото съ нимъ разряда, онъ отличается частымъ употребленіемъ вязи буквъ въ строчномъ письмв, особенно вязи такихъ буквъ, которыя имъютъ отвесныя черты, напр. н и н, а и (н, а) и т. п. Кроме з употребляется да: давъри, стъдъ, кнадъл.

И въ этой рукописи какъ и въ другихъ подобныхъ сийшанно употреблены и и і, о и ш, оу и б: ъп исключительно передъ ы; знакъ а отличенъ отъ а: снатъса, съма, гла. Іотованіе посредствомъ в употреблено почти исключительно только для із; к встрічается очень різдко; въ другихъ случаяхъ онопля не выражено никакимъ знакомъ, или особенными буквами (с вм. к., а вм. ьа в ж.).

Смѣшеніе твердыхъ и мягкихъ слоговъ выразилось рѣвче всего исключительнымъ употребленіемъ з (днъ, нощъ, рождъства и пр.). Встрѣчается ю вм. оу, о вм. е, ъ и и одно вмѣсто другаго: доброу и злю, люче, трѣбоуащомъ, нинѣ, би, съ старцъ, съ кнаҳъъ. Замѣтить можно члколюбицъ вм. члколюбыцъ.

Смешеніе в и й очень резко: очень часто написано й вм. в и в вм. из: въ липотж, свитъ, по сриде, звира, ш въсихъ; вко, разлжченщи, евиса; одно и то же слово написано и съ е, и съ из: тривж и тревж, присмънкамиж и пресмънкаем, земе и земи. Заметить можно еще: камена (род.), каминна, въсленеащимъса (—въскланежщимъса); сважамъ; печеле, въ печелехъ; где, възде.

Сившеніе ж и а выразилось употребленіемъ а иногда и вивсто іж, ж вм. а и а въ значенія на и іж: зема (== земліж), възлюба та, постава юношж, оумалишжса, ульніра, земнъїа, свободоа, сващжа. Иногда а употреблено въ значеніи іж: приведе а (женж). Слово междж написано и съ ж и съ оу.

Для смягченія губныхъ л не употребляется: възлюба, блислова, шеметъ, щставенъ, оустръмени.

Вийсто е пишется т: Саваштовъ, анътрасъ, Етишпъскжа. Прилагательныя въ имен. пад. муж. ед. ч. оканчиваются не только на ъти и ии, но и на ът, и, ои, ен: моръскът, джбравнът, съмрътнът, кринъкът, бжи, бечестнои, бжен. Въ существительныхъ вийсто ин также пишется одно и: ш кости моихъ, шлъти моихъ, сжди.

Родит. ед. муж. въ прилагат. иногда оконченъ на аего: стаего, твръдаего.

Опечатки: стр. 216: 29: между вм. междоу; стр. 217: 8: море вм. море, 14: свынжа вм. свынжа, 28: земъскъпа вм. земъскъпа, стр. 218: 16: въсе вм. въсе, 261: 17: сръбръ вм. сребръ, 264: 5: а вм. еа.

12. Паремейник з. Лобкова.

Рукопись на изрядномъ пергамент въ 4-у на 171 лл. по 22 строки на страницъ. Она написана, какъ видно изъ послъсловія, въ концъ XIII или въ началъ XIV в. (см. ниже стр. 224).

Смѣшенно употреблены и и ї, о и ω , оу и δ , ε почти постоянно; ы исключительно передъ ъг. Іотованіе не выражено посредствомъ г.

Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось смѣшеннымъ употребленіемъ ъ и ь, ы и и: мжжъ, връси, Ѿвръзено, блажень, молить, съвѣть, въ, праведни, нечестивихъ, молависа чесны шпи.

Буква в употреблена и вместо ы: все, пре, бит.

Иногда употреблено е вм. и, а о вм. е: бей (= божни), створышомоу.

Смешанно употреблены ж и а: дшж нашж (вин.), вбж (род.), извишжса, земла (вин.), книгж сиа. Слово поменете написано съ ъ.

Сиягченіе губныхъ посредствомъ л не употребляется.

Иногда употреблено окончаніе ы вм. ын въ им. муж. прил: дхъ сты.

Иногда опущено т въ окончаніяхъ 3 го лица: сж, не пише. Опечатки: стр. 218: 5: стыхь ви. стхь; стр. 219: 13: Швръзеное ви. Швръзе Ное.

13. Листокъ изъ Жеравинскаго устава.

Листокъ этотъ, полученный мною отъ С. Н. Палаузова, писанъ на хорошемъ пергаменъ въ большую 4-у по 30 строкъ на страницъ.

Смѣшенно въ немъ употреблены и и і = ї, о и ш, оу и 8, исключительно ы, встрѣчается в (прозмбь). Іотованье посредствомъ і допущено только въ м вмѣстѣ съ а, и разъ въ м (сьзывамх); въ другихъ случаяхъ оно выражается знакомъ надъбуквою (волеж, избавение и пр.).

Смѣшеніе твердыхъ и мягкихъ слоговъ видно въ смѣшен-

номъ употребленіи ъ и ь: дръжжще, Швръгьше, вызыти, на ироть, и пр.

Смѣшеніе ѣ и па обозначилось исключительнымъ употребленіемъ ѣ послѣ согласныхъ и па въ началѣ слога: покланѣжщеса, Излѣ, чѣание. Вмѣсто въсплещамь или въсплещамь написано въсплещимъ.

Сившеніе ж и а обозначилось частымъ употребленіемъ ж вивсто а: жзычню, шжтаний, Ѿ работы вражиж, бъжжща, съврышишжем, проповедашж, и пр.

Смягченіе губныхъ посредствомъ л и соблюдено и не соблюдено: наставльшаго, избавение.

Опечатки: стр. 219: 8: помь вм. помь, 14: Вккршаго из вм. Вкршаго из, 15: (исто)чъта вм. источьта.

14. Севастьяновскій сборника.

Книга, о которой говорю, вывезена покойнымъ П. И. Севастьяновымъ съ Аеона, и находится теперь въ Московскомъ музеѣ. Она написана въ 4-у, по 24 строки на страницѣ, довольно крупнымъ уставомъ, вѣроятно въ XIV в., и въ теперешнемъ видѣ заключаетъ въ себѣ 115 лл., тетради 23—36. На этяхъ сохранившихся тетрадяхъ помѣщены слѣдующія статьи:

— Окончаніе Откровенія Авраамова, — Мученіе Андрея и дружины (26 авг.), — Слово Іоанна Златоустаго на усѣкновеніе Іоанна крестителя (29 авг.), — Слово о св. Герасимѣ, — о женѣ обрѣтшейся на островѣ съ сыномъ, — Память и похвала св. Кирилу философу и Мееодію (6 апр.), — Житіе и жизнь Іоанна и Симеона юродиваго (іюля 21), — Житіе и жизнь блаж. Өеодоры (сент. 10), — Мученіе с. муч. Уліаніи (дек. 21), — Житіе и жизнь Іоанна постника, — отъ главъ о. Пахомія (мая 14), — Житіе и хожденіе с. Евфросиніи (сент. 25). Самый замѣчательный изъ памятниковъ, находящихся въ этой киниъ. Память и похвала св. Кирилу философу и Мееодію: по пъсколькимъ спискамъ онъ изданъ мною въ Свёдѣніяхъ и замѣт-

нахъ, XXXVII, и въ Кирилю-Месодіевскомъ сборникв А. Е. Викторовымъ и П. И. Саввантовымъ (стр. 309—318).

Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ обозначилось смѣшаннымъ употребленіемъ ъ и ь: чрънецъ, стъклѣницѣ, шбъдръжитъ, тръбезначалны (срав. трьсвѣтлами), кръчъйникъ, бждетъ, ведетъ (срав. зобетъ), — вынъ, выходъ, сызда, азъ, шстанькъ, сывръшивь, вы оўстнахъ. Иногда встрѣчается несоблюденіе мягкости слога и при гласныхъ чистыхъ: прѣлатааше, прѣлатаж, разараьа, небрази.

Смѣшеніе ы и ѣ видно въ постоянномъ употребленія ъ послѣ согласныхъ и на мѣстѣ, и вмѣсто ы: бчителѣ, раздѣлѣы, поселѣне, зарѣми, цъъ. Ср. прѣлатаю, небрази, пиамъ.

Ситшеніе ж и а ръзко выразилось употребленіемъ одного витсто другаго: жжжджщий, на цжты, видёшж, изгнашж, бишж, жзыци, на жзыцъ, (ср. мазыкъ, мазыка), мароде (ср. жродъ), играж (прич.),—вь натръ, йногж копла, вызлюба (наст. 1-е лице) сътвора (тоже), ъкглик, пищж своъй, дявнож силоъй.

Сиягченіе губныхъ посредствомъ и употреблено редко: коупле, копла, емлж.

Довольно часто глухія гласныя стоять на своихь м'єстахъ, но не р'єдко и зам'єняются чистыми гласными: Шплезе, сьхранен, шрель, сьшбещникъ. Иногда посредствомъ е зам'єняется и: житейскыхь.

Въ грамматическомъ отношеніи особенно замічательны:

- довольно частое употребленіе окончанія ы въ прилаг. им., над. муж. р: сты, прібліжны, прівмждры, многохоулны, грівховны и пр.;
- употребленіе особенной формы прошедшаго: не шбрътж, съж.
- Опечатии: стр. 220: 13: изъгнати ви. изгнати, стр. 221: 12: разавати ви. разавати, 14: рече же на ви. рече жена, 26: възать ви. възать, стр. 222: 16—17: и би кже ви. абий же, 38: дельях ви. дельях.

15. Пражскіе листки изг книги Еванг. чтеній.

Памятникъ этотъ мив известенъ только по снимку, сооб. щенному покойнымъ Ганкою и по заметке его въ Сазорізи Сез. тив. (1851. І. 155). Онъ хранится въ Пражскомъ музей и завлючаетъ въ себе 2 листа съ частью 3-го, въ 4-у. Важенъ онъ всего боле по обозначенію времени, когда писанъ, не только именами Греческаго императора Константина, его супруги Маріи и сына Михаила, патріарха Игнатія, Преяславскаго митрополита Висаріона, но и годомъ, 6785 — 1277 г. (См. ниже стр. 224).

Смѣшанное употребленіе и и ї, о и ш, оу и ї, ът и ы соединяется и въ этомъ пмиятникѣ съ четырьмя способами выраженія іотованія: посредствомъ і, посредствомъ надстрочныхъ знаковъ, простыми буквами безъ знаковъ и особенными буквами: благам, житий, познавай, кдином, — патриарсь, правовъриа, его, ею, Мариа, Михайлъ, непроходай, еж, малжж, его, хотащиі, — Аркадиа, трудолюбивое, Прѣжславскаго, оумѣжтъ.

Слоги твердые и мягкіе выражены смёшанно посредствомъ ъ и ь: стльпоу, оувёдёвь, исть, ведеть, оумёжть, стёмь, прёвысоцёмь, — дёмъ, водить, нашемъ. Есть и случай употребленія и вм. ъп: боукви сим. По слову Васѣ (род.) можно догадываться, что и въ другихъ случаяхъ писецъ писалъ ѣ не только гдѣ слѣдуетъ, но и виѣсто и послѣ согласныхъ.

Такъ же сившанно и употребленіе ж и м: Прежславскаго ржкож, шжташжсь, кдиною, братию, послешающими.

Въ этомъ кругв намятниковъ и известій о нихъ должно было ограничиться мое изданіе, какъ я предполагаль весною прошедшаго 1867 года. Счастливыя обстоятельства дали мив позже возможность познакомиться еще съ нёсколькими важными памятниками. Такъ какъ отсутствіе замётокъ о нихъ было бы рёзкимъ пробёломъ въ издаваемой мною книгв, то я рёшился, кромё дополнительныхъ выписокъ изъ рукописей, выше описанныхъ, помёстить въ особомъ ряду дополненій выписки изъ этихъ вновь мною добытыхъ памятниковъ, а здёсь дать мёсто ихъ описанію.

Памятники эти суть:

- 1. Охридская рукопись апостольскихъ чтеній XII вѣка: привозима была прошлымъ лѣтомъ В. И. Григоровичемъ, и мною вся списана.
- 2. Слепченская книга апостольских чтеній XII века: открыта была въ 1844 г. въ монастыре Слепченскомъ (что не далеко отъ Прилепа) и сообщена была мие въ отрывке В. И. Григоровичемъ; а все остальныя тетради взяты тамъ г. Верковичемъ, привозимы были сюда д-ромъ Я. Шафарикомъ и равнымъ образомъ мною списаны.
  - 3. Тріодь XII вѣка: привозима была В. И. Григоровичемъ.
  - 4. Зографскій Трефологій XII вѣка.
  - 5. Зографское четвероевангеліе 1305 года.
  - 6. Хиландарское четвероевангеліе 1322 года.

Съ тремя последними памятниками я познакомился прошлымъ летомъ въ Кіеве, по отрывкамъ, выпискамъ и заметкамъ, находящимся у пр. Порфирія.

На страницахъ 269—351 издаваемаго сборника помѣщены выписки изъсихъ памятняковъ; здѣсь въ описаніяхъ помѣщаю такъ же нѣкоторыя выписки.

1.

Охридская книга апостольскихъ чтеній.

Эта рукопись, принадлежа теперь В. И. Григоровичу, вывезена имъ изъ Охриды. Она безъ начала, конца и середины; всего 111 лл.; писана въ малую четвертку по 22 строки на странице, на толстомъ пергамене — въ начале довольно крупнымъ прямымъ уставомъ, а потомъ не столь крупнымъ косымъ. Первый почеркъ употребленъ на лл. 1—15.

Заключаеть въ себъ чтенія съ начала на вст дни недыл, потомъ со дня пятидесятницы суботнія и воскресныя, а за тымъ чтенія въ нарочитые дни съ сентября до конца августа. При чтеніяхъ впереди пом'вщены иногда п'єснопінія и зам'ятки о службів того дня, къ которому относится чтеніе.

Въ нёсколькихъ мёстахъ то отдёльно словами, то по нёскольку строкъ виёсто кирилицы написано глаголицей: такъ между прочимъ на лл. 13—14 значительная часть еванг. чтенія (см. ниже на стр. 272—273); такъ п на листё 99— часть календарныхъ замётокъ.

На л. 4 об. есть въ доль поля приписка:

ги Ис Хе бе нашъ поми на ами. донеси ста бие архиспипа. Димитриа со здрави.

На лл. 69—111 пом'єщены между чтеніями на опред'єленные дни м'єсяцевъ календарныя зам'єтки о святыхъ и событі-6 *

яхъ, поминаемыхъ въ эте дни. Вотъ эте замътки съ нъсколькими объяснительными замъчаніями.

1. Мца севтбрь. а. днь.

па^к. стаго Семеш^к стявл'ника. нже въ штрадѣ. и мж^к стъкъ. Италѣ. и Амона. и м. женъ постницъ и поков Иссоу Навгийноу. Естъ же и начжтокъ ейикоу. и новоу лътъ.

Италь: такъ и въ Остр. ев. 1057 г.: разумъется Австадас. Амонь: разумъется а. Андий

- 2. в. Ma*·: т. е. Маманта.
- 3. Г. ста. Антина еппа
- 4. д. Стыхъ міїъ. Авн Шрнминий. Өешдорь. и Монсию прркоу

Хотя слово Авифриминий написаны какъ одно слово, думаю однако, что надобно ихъ раздёлить. Второе слово фриминий, очевидно, есть изкажение слова Ерміоніи: ср. Остр. ев. Первое Ави есть втроятно Авитъ ви. Авидъ, муч. Персидскій, память котораго теперь отнесена къ 5-му числу (Вершин. Мъсяцесловъ: 139), а прежде относима была п къ 4-му (Мартыновъ, Annus ec: 217).

5. є. Сты^к мкъ. Завила и Вевет и Тоута^вл и Захариж пррка оубиение:

Читай: Сарвила, Вевен и Онфаила.

6. г. стъ^х м^чкъ Евдозна. Харитона.

Такъ и въ Ватик. глаг. евангелін: см. Свёд. о неизв. пам: II: 52.

7. ў. Стра. стмоу м'ко. Сомонови. Евпосоухоу. и Севгироу и ства мп^чя Харитоний.

Вивсто Сомонови м. б. надобно читать Созонтови. Евпосоухоу— Евпсихію; Севгироу— м. б. Северіану (Март. An. 219).

- 8. й. Рово. сты. Бій.
- 9. б. па". Ишакимоу. и Аннь.

10. т. Стра. стомоу. Сеговарнойноу. и поклонение стомоу кртоу Хвоу. и пак. Вари фавъ: —

Сеговаришноу, какъ кажется, есть другое искажение имени Северіана, память котораго относится къ 9-му числу.

- 11. ал. Стра. стви мин Өешдоръ.
- 12. бі. Стра. стомоу мякоу Афътономоу. ейна бывыша. въ Преент. и стмоу Короунатоу.

Короунать но нашимы древнимы памятникамы Корнаты— Кырнаты—Кырноты. Мин. XII в. Обих. XII в. Такы и вы Ватик. глагол. ев.

13. г. Па^м стому Семешноу, по плъти жжицѣ гня. аръхиеппоу Иермкоу.

Такъ и въ Ев. Остр. 1057 г., и въ Ев. до 1117 г. и 1279 г. Сж⁶. пръ въздвиженіа стаго крта.

Не. прѣ. въздви. стаго. крта.

- 14. ді. Въздви. стаго крта.
- 15. ед. Никитъ. и стыхъ шпъ. 🕏 сонъма.

Такъ и въ Ватик. глаг. ев., въ Ев. до 1350 и въ Греч. календаряхъ X—XI в.

Сж6 по въздвижей

Не по въздвиже ∴

Па" стаго Семейна. жжикы гив. еппоу Иерикоу.

- 16. гі. між Ефиния.
- 17. ў і: стаго Пан'телеш на. Харалапна. Такъ и въ Остр. ев.
- 18. мі. Стра. стьи Оешдоръ. и стомоу мкоу Семешноу. епискпоу Иерискоу. снви. стомоу Инжовоу братоу гню. и стомоу Кесарю.
  - Св. Осодора поминается въ Греч. календаряхъ (Март. Ап. 226); страсть св. Симеона въ Ев. 1057, до 1117 и въ др.; о памяти св. Іакова брата Гдня не нахожу свъдъній подъ этимъ днемъ. Виъсто Кесарю не надобно ли читать Кастору?
  - 19. Па^в Иссоу Навгниноу. и стомоу мкоу Трофимоу. Дороменьтоу и Сававонътию. 6 *

- О памяти Інсусу Навину въ этотъ день не имѣю свѣдѣній. Два послѣднія имена читать надобно: Доримедонту и Савватію.
- 20. к. стът. мкъ Ев'ставиа. и женъї его и чждоу ею.
- 21. ак. Стра. стомоу. стлю и икоу. Исаку еппоу. Кюпръскоу. и Семешноу жжиць гию. и сщение стомоу Минь. Такъ и въ Остр. ев.
- 22. Вк. Стън бин въ Хроусополий. и стън мин Приклови. и Мартианоу. и Николявоу. и стмоу. мку Фоцъ.
  - Тоже и въ Остр. ев., только имена правильнъе: мученика Приска, Мартина, Николы и Фоки. О празднования св. Богородицы Хрисопольской не имъю свъдъни.
- 23. Ново льто. и зачжтие Ишаноу краю. Такъ и въ Остр. ев., въ Ватик. глагол., въ Саввиной книгъ, въ Серб. ев. XIV в.
- 24. дк. Стра ств. а. мин равны аплонь Өекль.
- 25. ек. Стомоу Романоу. и.... Пафноутий. и Еξентий. и Еф...синий. прку. Стымъте.
  - ВъВатик. ев. помянуты Романъ, Пафнотъ, Ефросивъв. После имени Романа, м. б., следовало имя Ин, какъ въ Остр. ев.
- 26. К. Прыставлени. стаго апла Ишана Оешлога.
- 27. ка. Пах. стыхъ йкъ. Калистратоу и Епихарию. Аридинии и Ганий.
  - Вмёсто Аридній и Ганий вёроятно надобно читать: Рифимин и Ганинъї, какъ означены онё въ Прол. Новгор. XIII в. подъ 26 сент., въ Неанол. кал. подъ 28 сент., въ новомъ нашемъ 30 сент., такъ же какъ и въ Минеѣ XII в. и др. п.
- - Въ числъ Калитинскихъ или Калантинскихъ мучениковъ дано мъсто и Дородпи, миъ неизвъстному.
- 29. Стра стымъ мко. Трофимоу и Дородоментоу. Такъ и въ Остр. ев., только виссто Дородоменту надобно читать Доримедонтоу.

30. Л. Стра. стомоу с. н. еппоу бывышоу в велицен Ар'мений. Тригорию. Мар'дорию. в Доронтию. и Костратоу и дроужине ихъ.

Витесто Мар'дорию, Доронтию и Костратоу надобно читать Мигдонию, Горгонію и Стратилатоу (ср. Март. Ann. 237)

Миъ шктевръ. рекомъї листопадъ. —

- 1. а. стра с. Доминоу. Пан. прид. Романоу створъшомоу пѣнию. свитъкомъ. и мние с. Ареоъ. и дроужинѣ ихъ. и пан. Кртлю Ишаноу.
  - Доминоу, т. е. Доминоу: см. Греч. Вас. минологій и Ватик. глаг. Св. Арееа тоже помянуть въ Ватик. ев. О памяти Іоанна крестителя въ этотъ денъ не имѣю извѣстій.
- 2. в. Стра. с. Коприаноу. и Оустинъ.
- 3. г. Па с. мку Дишинсию. еппоу бывышоу великошноу Арешпатитоу въ Антишин.
- 4. Стра. стма. мка. Дометню и Дешгиноу и стъи ьци.
  Такъ и въ Остр. ев. и въ Прол. 1250 г. Объяснение см. въ
  Annus. eccl. Мартынова: 210.
- 5. Стра. с. Аридън. и с. Мамельхинъ.
  Такъ и въ Остр. ев.; только виъсто Аридъи Ироиды.
- 6. Z. Mine ausoy Oon't.
- 7. д. Стра. стых ыкъ. Сер'гь и Вах'ха.
- 8. й. Па" препобыт Пелаги.
- 9. б. Па^м. Аврамоу, и Лотоу, и Ан'и и Елисавеен, и дроужинь ихъ.

Такъ и въ Остр. ев.

- 10. ї. Стра. стомоу. Евламъпию. и Ев'ламъпий. и Акъс'пниъ. и прп. Василноу.
  - О памяти Акепсим въ этотъ день есть указапіе въ Милан. Греч. мине в (Март. Annus. 244; о Василіи чудотворц въ Мине в XII в. и Пролог в Новг. XIII в.
- 11. Та. Пат. с. ... н. архиейпоу. Цръгра. Нектарию Аръсакоу. Атитоу. и Сисиноу и с. м. Зинандъ.

Такъ и въ Остр. ев., только вийсто Атитоу — Атикоу.

12. ів. Стра. сс. мм. Тар'ехоу Провоу. и Андроникоу и стін Ооминъ. и дроужинъ ихъ.

Такъ и въ Остр. ев.; только нёть памяти с. Оомины, въроятно, Домины, какъ въ Миней XII в.

13. їг. Стра. сс. Поликарпоу. и дружнить й. Витесто Поликарпоу читай Паполо и Карпо: ср. Остр. ев., Минею 1096 г. и пр.

14. їд. Стра. см. мм. Назарию, Гервасию. Протасию. и Келесию.

Вивсто Келесию чит. Кельсию.

- 15. ге. Стра. с. м. Лоукнаноу.
- 16. is. Стра. с. Лонгиноу сотъникоу.
- 17. Гд. Сщеник стый вщи. въ мысты рекомымъ ран. и архабтлоу Гаврилоу и стра сс. мм. Лешнтию. Доментию. Терентию.

Такъ и въ Остр. ев.; такъ и въ Сирмундовомъ синаксаръ, гдъ виъсто рекомъмъ ран стоитъ со тф стоофасоформа тарабею (Март. Annus: 249).

- 18. їй. Па^н айда Лоукъї сваїста.
- 19. ю. Стра. стомоу мку. Манасоно у еппоу Коупръскоу.
  Такъ и въ Остр. ев., и въ Серб. прологѣ XIII в. (Румянц.)
  только этотъ святитель названъ Мнасонъ.
- 20. к. Стра. сс. мм. Артемию и Арсевию и ізвльшомоуса агнъцоу.

Въ Остр. ев. «и Аверига».

Памяти извлъщомоуса агнъцоу подъ этимъ числомъ я нигдъ не нашелъ.

21. ка. Стомоу Корънилоу. Въ Прологъ XIII в.: «памати Корнили» сътника».

22. с. w. Иларийна.

Стра сс. ии. Ираклиа и Веръкиж и Ийкова брата гив.

«Веръкиж» вм. Аверким. Память Іакова брата гня вездё отнесена къ 23 ч.

- 23. кг. с. мкоу. Өешдөрөү н ү. Шрокъ иже въ Ефесь. и Захари йерек.
  - Вивсто Оешдороу надобно, кажется, читать Оешдотии, какъ читается въ Вас. Греч. минологіи, въ Серб. прологів XIV віжа и пр.
- 24. кд. с. м. Ареев. и дроужинь его. и стън Глигорий. и пан Проклоу е. Цръгра. да папоу скоутомъ. еппоу Коупроу.

По древ. памятникамъ извъстны только св. Арееа и Проклъ.

- 25. ке. м. Мартнана и Меркоурна.
- 26. ks, м. Дъмитрий.
- 27. кд. с. стра с. Капетолинь.
- 28. кн. ч. Дишиндоу, и пан. прп. шцемъ. Паоуди рованоу и Тропоноу.
  - Память Діомида въ этомъ день означена въ нък. Греч. синаксаряхъ (Март. Annus: 272). Объ остальномъ не имъю свълъній.
- 29. сс. мм. н абіть Петра в Павла н крстль Ишана. Стефана. Вар'навоу. Ишсяфоу. Трофима. Доросема. Ломента йнъхъ.
  - Св. а. Петръ и Павелъ, Іоаннъ Креститель и Трофимъ, означены въ Остр. ев.; ап. Варнава въ Неапол. календаръ (Март. Annus: 264); св. Дороеемъ и. б. тотъ же Трофимъ, только по другому источнику; св. Доментъ и. б. есть св. Даміанъ, означенный и въ Остр. ев.
- 30. Стра сс. им. Ираклию. Ипимакъхъ. и с. Германоу. и инкиъ многомъ.
  - Св. Ираклій и Епимахъ означены въ Остр. ев. подъ 31 ч. Св. Германъ мит неизвъстенъ. Въ последнихъ двухъ числахъ смещаны три дня: 29—31 окт.

Миъ. ножвръ. рекомъї гроуденъ.

- 1. пат сс. безмездникъ. Козмж и Дамиана.
- 2. В. сс. им. Акжди" Пигасна. и инбав.
- 3. г. Стра. сс. мм. Акеф"нмѣ. Ифаноу. и Анталѣ. и стѣи Перпѣт8ї. и Дикторинѣ.

- Вместо Іоанна надобно кажется читать Іоанникія, какъ есть въ Минее XII в., въ Уставе XII века и пр. Последнихъ двухъ именъ нигде нетъ.
- 4. д. с. Бии. Викоуроу. и стви Өешдоти.
  - «с. Бін», т. е. «священик св. Софит иже есть въ Кънквъ», какъ стоитъ въ Мстисл. ев. до 1117, въ Прологъ XIV в. и пр. О св. Осодотія см. въ прологахъ XIII и XIV въка. Что такое викоуроу не понимаю.
- **5.** е. с. Доминоу.
  - О св. Домнинъ упомянуто въ Остр. ев. и въ Прол. XIII и XIV в. и пр.
- 6. г. Павла исповедника.
- 7. д. Стра. сс. мм. лг. въ Мелинтиний. бъїваеть пама имъ въ црви с. Игакова брата Гив.

Тоже что въ Остр. ев. и др. пам.; только не въ Мелинтинии, а въ Мелитинъ. Замъчательно указаніе на церковь во вия с. Іакова брата господня: вотъ, въроятно, причина частаго упоминанія о семъ мученикъ.

- 8. и. Миханла и Гаврийла.
- 9. 6. Стра. стън бин. въ мъсть рекомънъ Ран. Такъ и въ Сирмонд. синаксаръ (Март. Annus: 273).
- 10. г. с. Тимовею. и Арвемоноу. и Калипию. и па^н. Өешдороу прю.
  - Сс. Тимовей и Арвенонъ помянуты въ Серб. прол. XIV в. подъ 9 ч. Вмѣсто Калипія, надобно читать Каліопія, какъ въ Греч. кк. Вмѣсто Осодора цря, въ Сирмонд. и Милан. синаксаряхъ стоитъ Осодосій великій, но подъ 9 ч., а въ Неапол. к. подъ 10 ч.
- 11. ал. сс. ин. Минъ и Викторий. и Викентий. и инъ.
- 12. вт. Стра. с. Аванасию. и Стефаноу. и Йшаноу м'стивоёмоу.
  - Св. Асанасій и Стефанъ подъ этимъ ч. мив неизвістны.
  - 13. гі. Ишана Златооуставго.
  - Апла Филипа. и Оом'в патриархо. и пръ Иоустина.
     Патріархъ Конст. Оома упомянутъ въ Сирмонд. с., но подъ 13 ч. Вм'єсто Иоустина надобно читать Юстиніана.

- 15. ет. сс. им. Гоуриж. Самони и Авива.
- 16. Si. Ailia Maeea.
- 17. 71. Григорий чюдотворъца. еппа Кесариж.
- 18. Стра. с. Платоноу и Романоу. и Зак'хею Алфешвоу. Вмъсто Алфешвоу чит. Алфеоу.
- 19. Пат. с. а. Павлоу и м. Стефаноу. и Инжовоу братоу гию Антимоу Тателеоу. Христофороу и Ефимий.
  - Первые три вивств съ а. Павломъ и все остальные помянуты въ Милан. и Сирмонд. сс., только вивсто Тателеоу надо читать Оалелею.
- 20. к. Па^к. сс. с. нн. и архнеппомъ. бъївъщиймъ въ Цриградъ. Маξимисноу. Проклоу. Анатолию. Генадию. Такъ и въ Ватик. глагол. ев. и въ Греч. минеяхъ.
- 21. кс. Сщение црви. стыж біж и с. Оулваний. Туть разумбется празднованіе внесенія Богородицы въ храмъ и память св. Юліаніи, какъ означено и въ Ост. ев.
- 22. кв. Стра. ст. Агапию. въ Кесари Палестинъстви и ст. Киликии.
  - Св. Агапій помянуть подъ этимъ числомъ въ Греч. минев. Вибсто Киликін читай Кикилін.
- 23. кг. с. м. а. Ефимианоу истън Миропии и с. Климентоу. О св. Евфиміанъ подъ этимъ числомъ не нахожу свъдънія. Объ остальныхъ см. Сирмонд. и Неапол. к. (Март. Annus: 285).
- 24. йд. с. Прокопню.
  - Памяти св. Прокопія подъ этимъ числомъ дано м'єсто въ Греч. мин., въ нашихъ древнихъ памятникахъ XIII вѣка подъ 23 ч.
- 25. ке. Климента ейпа. и Петра Алеξан'дриж. и миж. Ек'каоеринъї.
  - Подъ этимъ числомъ означена память св. Катерины въ большей части нашихъ древнихъ памятниковъ.
- 26. кs. Свинк. с. Гефрик. и стра. с. Еккаберина. Такъ и въ Ватик. глагол. ев. О священии церкви св. Георгія въ Кіева см. въ Минеа 1097 г., въ Еванг. Юрьевскомъ и др.

- 27. кд. Стра с. м. Итаковоу Персынич.
- 28. кн. сс. иже на Строумици. Тимовен. Камасие. Евсеви. Оешдора. Петра. и инв.
  - См. въ Ватик. глаг. ев. подъ 29 августа, гдъ впрочемъ не означены: Камасій и Петръ.
- 29. ко. Свщене први. с. м. Сергъ и (Ва)хха.

Тоже означено и въ Сирмонд. с. въ такомъ видъ: dedicatio ecclesiae ss. Sergii et Bacchi prope Perennem citernam (Март. Annus: 293).

30. Г. Андреж апла.

Мить декебръ рекомъй стоудены.

1. а. с. Өешдөрөү. н с. Тоута н Лохитрофоноу. н Кайатоу.

Не нахожу нигдъ этихъ показаній.

2. Б. Сідение први. с. Пантеленична и Тивіа.

Невзвестное мне показаніе.

3. Т. сма чюдотворъцема Космѣ и Дамааноу и с. Сисиний.

Памяти св. Сисинію подъ этимъ числомъ не нахожу нигдь; память сс. Космѣ и Даміану помѣщена въ Сирмонд. и Милан. кк. (Март. Annus: 297).

- 4. д. Стра с. м. Варваръ. и Оулийний. и Мироний. и с. Кртлю.
  - О се. Мироніи и Креститель не имью показаній.
- 5. Е сс. Савы. Аверкиж.

Такъ и въ Остр. ев.

- 6. с. Николъї.
- 7. Стра. сс. ми. Прискоу Матнуаноу. и Николаоу. и Савиноу. и с. . . н. Ам бросию.

Память сс. Приска, Мартимна и Николая еп. означена въ въ Новг. прол. XIII в., въ Серб. прол. XIV в.

О св. Савинь показаній не имью.

8. Пат с. W. н. Софроноу. епипоу Константию. Память св. Софронія еп. Кипр. означена въ Мин. XII в.

- витесть съ памятью 6 апостоловъ; въ Серб. прол. XIV в. подъ 9 числ.
- 9. Зачатие. стви Аннь егда зача. Біж.
- стѣн Влави дѣвѣ и архгла Гаврила. и Дамианоу Евъграфоу. и Тоутанлю. и Минъна. Еръмогеноу.
  - О св. Евлалів см. въ Неапол. к. (Март. 304); о Тусанл'є в Ваве'є въ Сирмонд. к. (т. ж.); вм. Минъна чит. Минъ.
- с. Стефаноу. Конъстатинъ. Указаній не имъю.
- 11. ал. стиоу. м. Итанлю. Акъспимъ. Терентию. и с. Амасоу.
  - Вм. Итанлю в Акъспим'в чит. Аноал'в и Акепсію. О св. Те рентін чит. въ Прол. XIII и XIV в. О св. Амас'в не им'вю указаній.
- 12. ы. Пат. с. w. н. еппоу Сидоноу. и с. Данилоу стлъйнику.
  - Вм. Сидоноу чит. Спиридоноу. С. Данівлъ столпинкъ, обыкновенно помвнаемый 11 дек., подъ 12 ч. помянутъ въ Неапол. кален. (Март. 306).
- гі. Сс. мм. Евъстаена. Авбентиа. Евгениа. Ареста.
   Мардариа.
  - Вивсто Евъстаоній чит. Евстратія.
- 14. д. сс. им. Өерса. Левгий. Флимона. Аполона. Лешнта.
  - Ви. Оерса чит. Опрса; вм. Левгин—левким; вм. Флимона—Филимона.
- 15. ет. Стра. с. м. Елевеерню. н с. м. Анатронъ. и Соу-
  - Подъ именемъ св. муч. Аматроны не должно ли разумѣть с. Амеін, матери св. Елевеерія. О св. Сусаннъ см. въ Прол. XIV и XV в.
- 51. сс. мм. Провоу и Лиереви. пррка Енениж. и Амоса. и Модеста. и Варкка. и Иларий.
  - Сс. им. Провъ и Иларій помянуты въ Милан. к. и н. др. (Март. 309), равно и Модестъ: св. и. Вакхъ (а не

Варкхъ) въ Серб. прол. XIV в. Объ остальныхъ двухъ не имъю указаній.

17. ұі. Сщение црви. стън Бци. и Провоу. и с. штрокомъ. Анани. Азари. Мисанлъ. и Данила пррка.

Освящение церкви св. Богородицы въ Халкопратинхъ отнесено въ Остр. ев. и др. древ. пам. къ 18 дек. Память св. Прова отнесена въ памятникахъ къ 19 дек.

18. иі. Стра. с. Фокъї и Ермона. Память сс. Фоки и Ермона отнесена въ Остр. ев. и др. пам. къ 19 дек.

19. бі. сс. мм. Евтоха и Воніфа.

Слич. Остр. ев., ев. 1144 г., Прол. XIII и XIV в: Евтоуха. Сжбо. прв рождъствомъ Хвомъ.

Hê - - - - -

па" Аврамоу. Исакоу. Иаковоу и Г. Шрокъ. Анани. Азари. Мисанлъ. и Данила пррка.

- 20. к. Игнатий боносца.
- 21. ки. Стра. с. Евивий тоу. Иоулиани.

О памяти с. Евивистоу, т. е. Еввіоту есть указаніе подъ 18 дек. въ Прол. XIII и XIV в.

- 22. кв. с. Анастасий мин.
- 23. кв. сс. мм. иже въ Крить. и Платона еппа.
  - Ос. Платонъ еп. не нивю указавія.
- 24. кд. Навечерие рождъства Хба.
- 25. кд. Рождъство Хбо.
- 26. ks. Съборъ с. Бби.
- 27. кз. м. Стефана.
- 28. км. Өешдора. еппа Цръгра. Такъ и въ Остр. ев.; въ др. пам. подъ 27 дек.
- 29. ко. сс. маденецъ. и нам. всёхъ крстианъ и братъ нашихъ.

Следовало прибавить «мечемъ и мразомъ побяннъихъ», какъ означено въ Прод. XIV в.

30. Г. Стра. с. Анастий Солоунъстьй. Чит. Анастасів.

31. ла. Пач. с. ш. н. Зотикоу ещоу питателю бывъщоу. сирънть и с. Селивестроу папежю.

Последнее показаніе находится и въ Остр. ев.; въ др. пам. папа Сильвестръ помянуть 2 янв.

Мить енваръ рекомъй просинецъ.

- 1. а. шбризани гне. и пан. с. Василий еппа.
- 2. Б. Стра. с. м. Оеш'йнию. и Моде^{стоу}
  Вм. Оеш'йнию чит. Оеогену. О Модесть не имью указанія.
  Сж⁶ прыдъ ізвлениемъ.
- 5. е. Навечерие. стыхъ Епифани.
- 6. s. Бгойвление. Сж⁶ на Бойвыение. Нё — —
- 7. z. Съборъ кртав Ишана.
- 8. *) •. Па^н. стмоу Григорию и Монсею и стомоу Дометианоу. еппоу Меленти.
  - «Григорию и Монсею» вм. «Григорию ейпу Моусии» (—Мисіи). См. Остр. ев. Подъ 10 янв. обозначена во многихъ памятникахъ память св. Григорія Нискаго и Дометіана Мелетинскаго.
- 9? Стън Бцн. и пан. сти оу Стефаноу. пръвойкоу. Ж О памяти с. Бци подъ этимъ числомъ не имъю показаній; о памяти с. Стефану первомученику см. въ Сирмонд. кал. подъ 11 янв. (Март. 36).
- 10. т. Стиоу обю нашемоу Иоаноу. и стиоу мкоу. Полевкт^{оу}
  - О с. Іоаннъ см. въ Остр. ев., а о св. Поліевитъ подъ 10 янв. см. въ древ. Греч. Календаръ (Март. 36).
- 11. CTHATHE TEME ABJUT.
  - Synaxis angelorum въ Греч. иин. XVI в. (Март. 38).
- 12. Стра. стиъ. мкомъ. Теодороу и стъи иди Татиании. въ Евхантъхъ.
  - О Өеодор'в Евхант'в въ той же Мине'в (Март. 38).

^{*)} Следующія строки 8, 9, 10, 11 и 12 янв. до слова «и сте» включительно написаны глаголицев

- 13. Тл. Стра с. Ермоноу. и Страникоу. Чит: Ермил и Стратонику.
- 14. ді. Стра. сс. ш. нн. мм. избиеньїмъ въ Синаистви горъ. Остодороу. Павлоу. Данилоу. Ишаноу и дружинь ихъ.

Висто Оефдороу чит. Осодоулоу; вм. Данилоу-да Нилоу.

- 15. ёг. Стра. сс. мм. Вавиль и Иертению.
  - Такихъ показаній я не нашель нигдѣ.
- 16. Si. Съпадение жжа. апла Петра. и стра с. м. Агни дѣвѣ. Срав. выше въ Савв. книгѣ. О с. м. Агніи упом. въ позднихъ прологахъ.
- 17. Зі. ю. н. Антоний.
- 18. йі. с. Аванасий, и Кирила.
- 19. от Стра с. стлю и м. Өешдотию. и с. мійн. и мку Лоукианоу и Дишнисию.
  - О с. Осодотѣ сп. Кипр. въ Минол. Вас. Макед. и въ нашихъ прологахъ. При словѣ мученица пропущено имя Евфрасіи или Евфросины. О св. Лукіанѣ и Діонисіи см. въ Греч. мин. XVI в. (Март. 48).
- 20. к. Па". прб". w. н. Евенмию.
- 21. ка. Стра. с. м. Нешфитоу. и Тоурсоу. и стви Агний. и праб. Мартинню.
  - О св. Өурсь и Агніи см. въ Сирмонд. и Милан. кк. (Март. 49). О пр. Мартиніи указаній не нижю.
- 22. Апла Тимо вей и м. Анастасий.
- 23. кг. Стго Климента. wqa Лаверъскъїхъ. Кромъ «wqa Лаверъскъїхъ» надобно читать, какъ кажется: «еппа Анкурскаго».
- 24. Па^н. с. И шанно у кртию и с. ш. н. Филимоно у еппоу Коупръскоу.
  - Память Іоанна крестителя означена въ Греч. мин. XVI в., равно и память Филона Кипрскаго (Март. 54).
- 25. Пач. с. ш. н. Григорию Бословъцоу. епиоу бътвъшоумоу Назнанъзоу.
- 26. ка. Па". стмоу Поликарпоу еппоу.

См. въ Остр. ев.

- 27. кд. Обрѣтение мощи И шана Хрисосто^{за} Въ др. п. Прѣнесеніе.
- 28. км. Пач с. ш. н. Ефримоу. Соуринноу. и с. Агни. О св. Агни подъ этимъ числомъ не имию показаній.
- 29. ко. Обрътени мощи Игнатий войосца.
- 30. Т. Обратений мощи. стго w. н. Климента. папежа Римъска.

Такъ и въ Остр. ев. и въ Прол, XIV в.

31. За. сс. Кира Ишана. и с. Оешдота. и чждома еж. Витетт съ сс. Киромъ и Іоанномъ въ этотъ день совершается намять сестры ихъ Асанасіи и трехъ дочерей ея:

Осодотін, Осоктисты и Евдокіп: не изъ этаго ли передъланы слова: Особрота и чидома ем?

Мұт. февраръ. рекомы стченъ.

- 1. Стра. с. м. Трефоноу.
- 2. Б. Ипотанти га нашего Ис Ха.
- 3. г. Симешна боприемца. и пропа Анны.
- 4. Пан прид. Сидороу. Елаводий. (Не Клавдію-ли?)
- 5. Стра. сты мин. Агатий.
- 6. S. Пат о. w. н. Маркелоу. Паръвению. еппоу. Лайфакоу.

Во всёхъ миё извёстныхъ памятивкахъ память е. Маркелла положена не 6, а 9 февраля; а е. Пареснія — 7-го февраля.

7. ў. Пач с. Вигилию. еппоу.

Памяти е. Вигилію нѣть нигдѣ.

- 8. п. с. Филагрию, еппоу Папоу Дишнисию. Павлоу. Память св. Филагрія поставлена подъ 9 февраля и то безъ трехъ другихъ.
- 9. Стра. с. м. Кефороу. прид. Маркелоу. Выбсто Кефороу чит. Никифороу.
- 10. 7. Сты Бан. въ Аравитыхъ.

Въ Сирмонд. к. поставлено: in Ariobindi.

- 11. кг. Стра. с. Власию. еппоу. и прдб. Варсанофию. Память св. Варсонофія встричается въ инкоторыхъ памятникахъ подъ 6 февраля.
- 12. бі. с. Онисима мча.

Въ др. пам. отмъчена подъ 15 февр.

13. ті. Пак. с. Пафнотию постникоу. Въ продогахъ см. подъ 15 февраля.

- 15. бі. Па с. айлоу. И свестоу. И й аноу и придб. шцема. Авъзентию и Арсению.

Въ Сирмонд. к. Synaxis s. Joannis evang. in ecclesia Diaconissae (Март. 73).

О памяти сс. Авксентія и Арсенія, подъ этимъ числомъ не имью указаній.

- 16. бі. стыхъ. Памфила. Павла. Порфирий.
- 17. Пат. с. ш. н. Авбентию. еппоу Коупръскоу. И Поликаръпоу. еппоу.

Вибсто Авбентию чит. Авбивию, какъ и означено въ Прол. XIV в. съ прибавленіемъ: «кноа Солим Кюпрьскаго острова».

18. иї. Лъдамасию и Павлоу.

Не имъю объясненій этому показанію: 15—20 февр. есть память разныхъ Павловъ.

19. бі. Стра. с. Василию еппоу. Не имъю объясненій.

20. К. с. Кендею.

Въ Спрмонд. к. память Киндея означена 19-го февраля (Март. 76).

21. ки. Па^н. придб. шцю н. Ишаноу постникоу, арипоу бъвъщоу Цриграда.

Означена 18 февр. въ Сирмонд. к. (т. ж. 76).

22. кв. Стра. с. м. Василню.

Надобно, въроятно, читать Власию, какъ означено въ Сирмонд. к. (Мар. 78).

- 23. кс. с. и. Поликарпоу еппоу. бъївъшоу Змоурни.
- 24. ко. Обрътение главъ. с. И шана кртлъ.
- 25. ке. Па^н. стиа икма. Маркелоу еппоу. Амасисористын. И Римоном еппоу. И предб. Өешдөрөү шмамъшошмоуса.
  - О с. Маркелль еп. Атамін Кирпской см. въ Прол. XIII в., о Осодорь юродивомъ Христа ради тамъ же и въ Троиц. льт. подъ 6738 г. О с. Римонь не имъю свъдъній.
- 26. кг. Па^в. прпд. Порфирию еппоу и Гази стви ийн. и па^в стиоу Стефаноу. створшомоу домъ питъти сиротъї. в стариж и нищж.
  - Выраженіе «н Гази» написано вийсто «въ Гази» или безъ предлога: «Гази». Далбе слёдовавшее пия св. мученицы пропущено. О с. Стефанф, поставившемъ «старыхъ кормительницу Арматии» см. въ Прол. XIII и XIV в.
- 27. Па^н. прпд. и. н. Маркианоу воносъцю.
  - О с. Маркіанѣ см. въ Прол. XIII и XIV в. въ Обиходѣ-XIII в. и др.

(и только; на той же страницѣ слѣдуеть).

Міть марть рекомъї соухъї.

- а. Стра. с. м. Маркелоу и Антонию и с. Донатоу.
   О сс. Маркель и Антоніи см. въ Серб. Прол. XIV віка.
   О с. Донать не имъю показаній.
- 2? Па^н. прид. *ф*. н. Селивестроу. папежоу. Софонию. иже по стиъ Медотий.
  - О сс. Сильвестръ и Софроніи подъ 1 мар. въ Шифлет. Сирмонд. и др. кк. (Март. 83). О с. Медотіи не имъю свъдъній: м. б. надобно читать: «с. Өеодотии», о которомъ подъ 2 мар. помянуто въ Супр. р., въ Мстисл. ев. до 1117, и въ др. пам.
- 3. Стра с. м. Евъномию. Клешникоу. И Василискоу. Вм. «Евъномию» чит. «Евтропию».
- 5. е. Па". прид. Маркоу. чръноризъцю. 7 *

- 6. 5. Стра. с. Кононоу. и дроужинъ его. и пан. Василию епшоу Хртонискоу.
  - Въ большей части памятниковъ, начиная отъ Мстислав. ев. до 1117 г. память Василія п др. мм. Херсонскихъ отнесена къ 7 мар.. въ Неапол. к. однако помѣщена она подъ 6 мар. (Март. 86).
- Пач. с. w. н. Акридоу епітоу Копръскв.
  - Чит: Аркадоу или Аркадию, какъ въ Прол. Серб. XIV в.; нынѣ память его отнесена къ 6 мар.
- Стра с. Перпетуй. и велицъи Татий.
   Указаній не имъю.
- 10. Стра стымъ им. Тратоу Коуприаноу. Дишнисию. Анитроу Крискоу. и Павлоу.
  - Чит: вм. Тратоу—Кондратоу вм. Анитроу— Аниктоу; вм. Крискоу— Крискентоу.
- 11. а. Стяю Поноу и дроужинь ихъ. и с. Софронию еппоу Римъскоу.
  - Вм. Поноу чит. Пионоу: с. Піоній названъ святителемъ и въ др. памятникахъ на пр. въ Обих. XIII в.
- 12. Стра. сс. им. Афроканоу. Поплию и Терентию и Савиноу.
  - Въ Греч. мин. сс. Африканъ, Публій п Терентій, а равно и Савинъ помянуты 13 мар.
- 13. тт. сс. мм. Есадороу. Садиноноу. Робакото. Перпетоун и Филикить сжщи въ Фракии.
  - Чит: Сатироу, Сатоурниноу, Ревкатоу, (Сфоросинии), Перпетов и Феликитатъ, какъ стоитъ въ Серб. прол. XIV в. и въ Греч. мин., только подъ 14 ч.
- 14. ді. с. Кръстинъ. Перъсънънъї. . Такъ и въ Сирмонд, к. (Мар. 89).
- 15. ет. Пат стыа мкама. Амелъхигноу. О Пасни.
  - Не Менпгну-ля въ Паріи?, какъ въ Мин. Вас. Макед. и др. Греч. пам. Въ Серб. прол. XIV в: «с. м. Романа Панменигна пже въ Парип» (паш вм. Греч. καί, т. е. п: Романа и Менигна) подъ 16 мар.

- 16. 51. Стра. с. Сінисимоу. и с. Варсаноф'викоу. Память с. Онисима въ Неапол. к. поставлена 17 марта. О второмъ показаніи не им'єю св'єд'єній.
- 17. г. Пан. Алебоу чкоу бжию. и с. Скорнано. сжщомоу въ Римъ.

Вм. Скорнано не надобно ли читать Мариноу.

- 18. т. Па^н. с. ш. н. Кирилоу археппоу.
- 19. бі. Стра. с. Кръмитоу. и стви Мартирий. Показаній не имъю.
- 20. н. Стмоу. Годъ Пещи еппоу. Показаній не имъю.
- 21. ка. Стра. с. Бенедикътоу. Такъ и въ Мстисл. ев. до 1117.
- 22. кв. Пат. с. ш. н. Оомъ новошмоу. архепппоу Цръграда. Такъ и въ Остр. ев.
- 25. Біговіщені с. Марий.
- 26. кs. Стра. сс. ми. Маноунлоу. Савиноу. Кондратоу и Өешлотию.

Въ нък. Греч. мян. тоже подъ этимъ числомъ; въ Минол. Вас. Макед. и въ Серб. прол. XIV в. подъ 27 ч.

- 27. ку. ств. мин. Матронв. въ Солоунв.
- 28. ка. Пан. И шапоу патриаркоу Римъскоу.

Память с. Іоанна патріарха Іерусалимскаго отмічена въ Греч. кк. подъ 26. 29, 31 марта.

Мұв априлъ. рекомы бризенъ.

- 1. ā. Стра. с. м. Елевеерню. и покои придб. Мари Егюптынъїни. и Агапий Хишни Колепикий.
  - О с. Елеверін на это число указаній не нибю. Память сс. Агапін (Любви), Хіонін и Ирины отмічена въ Минол. Вас. Макед., въ Срб. прол. XIV в. и др. пп. подъ 3 ч. Память с. Калиника см. въ Неапол. к. (Март. 102).
- 2. в. с. м. Апфийноу и дроужинь его. и с. Анастасию. О с. Анастасіи подъ этимъ числомъ свідіній не имію.

3. г. Стра. с. м. Илари шноу.

Въ одной взъ Греч. миней помянутъ 'Ηλιτριος, въ др. 'Ηληρίος (Март. 103): въ наш. нов. кк. Илирикъ.

- 4. д. Па^н. прпд. с. н. Адрианоу и с. Аб'росию. Показаній не вибю.
- 5. ē. Стра. c. Теремоу и.

Чит: Термоу, какъ указано въ Рим. мартирологіи; въ Греч. м. стоитъ святая Терма или Өерббөа (Март. 104).

6. б. сс. мм. нже въ Персъхъ. и пах. с. с. н. Евторию патриархоу. бъївъщоу Цръграда. Въ тои жде днь почи блаженъї спра нашъ Менодие. архипъ Моравескъ оучителъ Словънъскоу жзыкоу. иже пръложи въскресъ наставлъфати с Гречъска въ Словънескъ жзыкъ.

Вытсто Евторию надобно читать Евтоухию = Евтухию.

- 7. ў. Стра. с. м. Акоунні. и Роуфиноу дна. и Тиоею. Вм. Акоунпи чит. Акоулини.
- 23. кг. м. Гешргийга.
- 25. ке. Марка айла. н сщени црви с. Петра.

Только въ Серб. Прол. XIV в. стоитъ подъ этимъ числомъ: памё сщению чтнаго аплыства и стго и врыховнаго апла Петра соущее пркве оу стые Софпе. Сл. у Дюканжа: Const. Christ. IV. 115.

Мұъ ман рекомъї тръвенъ.

- 1. Па^н. Иеремиж прфка.
- 2. Б. Аванасий еппа. Алеξандръска.
- 4. д. сс. мм. Прова. Тараха. Андроника. Такъ и въ Шпшат. Серб. апостоль XIV в.
- 9. 6. Стра. с. пр. Исанн. и с. м. Епинактоу. и с. Кондратоу. и с. стви м. Трофиний. и с. м. Политоу.
  - Сс. Епимахъ и Кондратъ помянуты подъэтимъ числомъ въ Мин. Вас. Макед.; с. Труфина въ нѣк. др. Греч. мин. О с. Политъ свъдъній не ниъю.
- 10. Т. Стра. с. а. Симона. в с. Гордианоу. Память с. Гордіана означена въ Греч. мин. 9 мая.

11. ат. Пахоумий.

Такъ въ Конст. к. VIII въка и въ Іерус. к. X в. (Март. 125).

- 12? Сс. сс. Епифана Геръмана.
- 21. ка. Константиноу и Еленъ итери его.

Мить юнъ рекомъї йзокъ.

- 11. ат. сс. аа. Вареоломею и Варнавъ.
- 24. кд. Рождъство Ишана кртав.
- 29. кі. Петра и Павла.
- 30. Л. сс. аа. шбоюнадесать.

Миъ июль. рекомый чръвеный.

- 1. Па" сс. безмездъникома Космѣ и Дамианоу.
- 2. Положение риз1. стых ыдж. лежжщих на стиъ шлари Влахерънахъ.
- 15. ет. Кюрика яка и Оулить итри его.
- .16. sī. cc. w. т. д. д събора.

Вивсто $\vec{\tau}$ (=300) чит. $\vec{x}$ (=600).

20. к. Пррка Илиж и Елисега.

Такъ и въ Остр. ев.

27. кз. Пантелениона мка.

Миъ авгоустъ. рекомы заревъ.

- 1. а. стыхъ Макавен.
- 2. . . . . щенё мощи с. Стефана.
- 6. 5. Примбражение гне.

Замѣчательно, что при общирности показаній за первые восемь мѣсяцевъ, за послѣдніе четыре показаній очень мало.

Правописаніе въ книгѣ не однообразно, н особенно 'отличаются пиъ два почерка; впрочемъ эти отличія вообще не важны, кромѣ очень немногихъ. Изъ буквъ пѣкоторыя употреблены по особымъ правиламъ:

— е постоянно стоптъ и въ значенія к.

- Кромѣ обыкновеннаго з употреблено нѣсколько разъ на первыхъ листахъ з: кнжземъ, стратизи, стжзажсж; на тѣхъ же листахъ и далѣе во всей книгѣ очень часто употреблено у въ тѣхъ именно случаяхъ, когда онъ очевидно есть смягченіе звука г, и въ другихъ, гдѣ это не очевидно: були, булѣ, блауъ, швръуъѣте, враули, подвиулажисж, дроуулии, дроууъѣмъ, раждиулаж, кнаули, польула, помоули, мъноулъ, наули, ноулъ, стжулажсж, въстаулаж, шсжзаж, слъулы, растръулавъ; слова, начинающіяся съ з: улвѣрие, улвѣзда, улвѣнащи, улвацаж, съулиждетъ.
- Кром'в и употребляется 1: в'о" днї, філіпъ, въніти, ліствим, прібліжнтисж, імъще, пролівсж, въ імж.
- ій и к довольно часты; к въ следующихъ случаяхъ: въ немъ, велемъ, възнесене, поменене, опещеннемъ, обновенемъ, въспоминане, оучене.
  - Кромъ оу и 8 употреблено иногда и у: къ архиереу.
  - с постоянно въ началъ словъ.
- щ употребляется часто: полоунощи, хотжщю, изъвъщенъсж, въсплещанте, нижщен, въроужщомоу, и т. п.; часто ш ії: слышжіїе, възъижії аета, нойнж, възпії н, сижії авше, нізвъсжіїть, глжії а н пр.
  - ъ очень часто; ь очень радко: брашёно.
- ѣ замѣняетъ ы послѣ согласныхъ, а иногда п въ началѣ слога.
- ю пишется на первыхъ листахъ и на оборотъ: ю; Иодей, логъй.
- Кром'в ж и а употреблены иногда іж: не требоуіж, велюж, створіж, правдіж; разъ употреблено єж: в'вровашеж. 11.

Непоследовательность правописанія въ отношенін къ выговору выражается очень редко:

1. Слоги твердые и мягкіе смѣшаны; это выразилось смѣшаннымъ употребленіемъ ъ и ь, ъп и и, а и и па = ѣ, о и е.

- ь на должномъ мъстъ и вообще встръчается оченьредко: по вёсемоу лицоу зем'ж, сё, сиречё; очень часто употребленъ ъ вм. ь: въ коренныхъ созвучіяхъ: — вьс: въси, въсж, -- връг: Швръгошж, врът: врътыпькъ, -- дрьз: дръзати, — кльн = кла: клънжтъса, — крьст: кръстить, — льв: лъвомъ, — ирь: съмрътиж, — пръв: пръвое, — сь: съде, тврьд: твръдо, - трып: тръпить, - чь: чъто и пр.; въ окончаніяхъ: — ь: стражъ, ножъ, мжжъ, пжтъ, денъ, кнадъ, **нюба**витель, сведетель, моласть, помощь, радость, пльть, честь, благодёть, скръбь, любовь, брань, сласть, свёсть, речь, нашь, весь мирь, чявчь, подаждь, виждь, на нъ, — ь = ивъ: стжиъ си, прошъ, створъ, оумольша, възложъщоу, оукрашъщиса, оукоръ, — ьд: шправъдяться, — ьк: тажъкомъ, — ьн: вышъньго, вънжтрънж, жжъници, темъници, трепетънъ, дивъна, горъници, преклонъсж, — ьств: пръствие, разнъства, послоужъствоужщимъ, -- ьц: творъци, конъць, -- мь: гиевомъ, въвомъ, именемъ, — ть: есть, сжть, молитьсж, целоужть и пр. и пр. Очень ръдко употребленъ в вм. ъ: свжзань.
- ъ и и употреблены одно виёсто другаго не рёдко: свёщъ многъ, съзъїдаетесм, въ поустъїнъї,—посилам, оусти моими, скозё граді, млости(нѣ) благостинъ, силенъ си (= същ), аще би бъїль на зем'и не би бъїль архиереи, не да бисте примли, аще бо бимъ члкомъ оугаждалъ, боу рабъ не бихъ билъ.
  - а вм. ы ѣ: разаран, не оукараетъ, въса.
- о вм. е после ш в щ въ причастіяхъ: съдавъшомоу, въскресъшомоу, сжщомоу, могжщомоу, вероужщомоу, наджщомоу, сжщомоу, поспеважщоммоу, троуждажщоймоуса, съжщоммоу, творжщоммоу.
- 2. Очень часто гласная чистая стоить вийсто глухой: сонъмище, собрани, восній, въ тои чась, плотъсти, токмо, во сий, прило нъ, книгочній, гласо съ, хлибо съ, придемо, гийвомъ, словомъ, — честь, многочестно, денъ, жезлъ, месть, весь, обещъници, кръмечъства, срцевидецъ, величъствим, пиминествию, полъ женескъ, въ жидовестви, и пр. При этомъ является

- е вм. ъ и о: съ веплемъ, есме, нмаме, кожде, когожде, комоужде, есте, имаме, въруеме, име; есть и мъп: есмъп, любимъп; зависти вм. зависть; бихомъ шсжждени бъйде. Иногда глухая гласная опущена: дври, мдли, скровище, слеми, свршени, и пр. Иногда же вмъсто ъ стоить ъй: противж къйзнемъ, въй има, въй истинж, обращжтъй и, небръгъйше.
- 3. Употребленіе в и їз непоследовательно: воле гив, исплынантесь, ставлемь, правда вжив, неприізнинь.

Иногда в заменено простымъ е: съде, иде, где, везде.

- 4, Носовыя гласныя ж и а употреблены очень смешанно. На первыхъ листахъ господствуетъ почти исключительно ж, такъ что даже и мъстоимение са пишется сж; далье написяно са, но во всёхъ другихъ случаяхъ въ коренныхъ созвучіяхъ и въ окончаниять гораздо чаще ж вм. а н а вм. ж, чемъ правильно: свизати, съглидам, гридище, гридваше, книземъ, пжтыкь, обржщить, по ридоу, стизаиси, чида, причистници, начить, начило, оть чисти, шитакса, изъїкъї, въ изъїцекь, прижти, — имж твое, връмж, 🗓 земиж, изъ неж, 🗓 единож, за хотжщим, по всм дни, вышънъїм страны, -- ходи, дыхаж, дивжщеся, подажи, слъпшжше, виджше, хотжщю, творжть, — исплынимск; встрёчается и а ви. ж. акъникъї, въ вса вселенжи, земла галатъскжа, глаще, приемаще, възлюбла и пр. Носовыя буквы иногда заменены чистыми и чистыя носовыми: - междоу, междю, оутръ въходаще, помени ма ги, поменене, сжден живымъ и мртвымъ, преходе, радостъ творе, ведеще, вещиж (= ващшеж), горъї, - Фржгиа, възжпиль еси, виде Швръстж дври. Замечательно написание слова сънграждане. 43.
- 5. Сиягченіе губныхъ согласныхъ бываетъ съ а и безъ а:
  —прием'етъ, Аравленѣ, избавление, шзлоблени, дрѣвле, дръзновление, на зем'и, ш зем'а, зем'а, прием'аще, възлюбла, погоубла, оухлѣбла, гъзблащимъ, прѣставлѣти, Рим'ѣнина,—шзлобени прѣпрославенъ, шбновение, земи, възлюбени, прѣломъ (шивъ), шстапъшааго (ш ивъшааго), Римѣномъ, искоупѣаще.

- 6. Кром'в обычных x п u въ окончаніях прош. времени употреблень иногда c: 'всъ (= ыдохъ), прижеж (= примым) слово бікне, възмем и мрътва, плътъ Хоу распаса, и пр.
- 7. Согласная з = с передъ ц, ч, ш то опускается, то ставится: ицёлити, исцёлеть, исцёления.
- 8. Буква е то употребляется, то заміняется посредствомъ т: Лонийне—Атиние, Атинийнсти, Парьейне, Криейне, въ Коренти, и пр. Тутъ же и архисектонъ, Ониссей, татапесазма.

Изъ формъ грамматическихъ болье другихъ любопытны:

- 1. Именит. падежь прилагат. муж. р. ед. ч. на ъї. а не на ъп. джъ стъї, съсждъ избранънъї, стражъ темъничънъї, плодъ джнъї, обрѣтенъї грѣхъ, сне неприпанинъї, днъ сжботнъї, ветъхъї квасъ, бални възлюбенъї и пр. Уклоненій отъ этого написанія очень немного: рядомъ съ никъї написано и никъї и, рядомъ съ джнъї джовнъїи, есть еще днъ лютъїи.
- 2. Въ связи съ этимъ употребляется одно и вмѣсто ин въ мѣсти. падежѣ сред. р. и въ дат. падежѣ жен. ед. ч: ш прстви, въ сказани, въ всѣкомъ благовѣри, ш спсени, по болвлени, въ прѣмждрости бжи, въ жидовестви, скини истиниѣи, брати моен.
- 3. Окончаніе ен вм. ни употреблено и для имен. падежа прилагательнымъ именъ муж. р. ед. числа, и для род. падежа сущ. множ. числа: тржсъ велен, снъ бжен, люден, днен, житенскъми, банеж пакъ бългенскож.
- 4. Имен. падежь множ. числа прилагательныхъ сравнит. степени и причастій оканчивается и на ен и на ин: лоучъпшен, шижщен, ходащен, съмжщажщен, хотащен, — живащин, приходащин, сжщин, съгрѣшажщин, хождъшин.
- 5. Прошедшее совершенное не рѣдко встрѣчается со сжатіемъ корня и безъ х п ш. Сжатіе корня встрѣтилось въ слѣдующихъ глаголахъ: вед: швѣстасж, вѣсж, привѣсм, врыг: шврѣсесж, рык: рѣшж, нарѣшж, ѣд: ѣсъ, ѣсомъ. Глаголы, употребленные безъ х и ш суть: врыг: въвръгж, жас: оужасжеж, ид: идж, вънидж, придж, сниджтъ, мог: възмогж, пад:

падомъ, нападж, штпадж, попадж, спадж, рът: шбрътъ (вм. шбрътъ), тък: затъкж, ъд: ъдж.

6. Встрѣчаются случаи, что 1-е лице ед. ч. прош. вр. оканчивается не на хъ, а на мъ: аще бо бимъ единаче члкомъ оугаждалъ, боу рабъ не бихъ бълъ.

Есть разныя несоблюденія грамматическаго строя:

- въ склоненіи существительныхъ: любовъ бжий, творан любъї, въщъма непръложнома;
  - въ причастін: ини не приемъ избавление.
- Достигательная форма неопредёленнаго не соблюдается: не посла бо мене Хъ кръстити нь благовъстити, приде гръщникъ спасти.

Опечатки: стр. 269. 7—8: боуковъ на ліствим, вм. боуковна ліствим; стр. 271: 23: свішть вм. свіщъ; стр. 274: 4: дкы вм. дкь, 6: и ме(на) вм. име(на), 34: изъ віс (щъщемъсж) вм. изъві (щъщемъсж); стр. 278: же вм. же; стр. 279: 1—2: же ны вм. жены, 7: еже вм. еще; стр. 281: 21: единече вм. единаче; стр. 283: 20: подамнию вм. по дімнию, стр. 285: 31: быс вм. бые; стр. 286: 29: ими вм. ини; стр. 287: 3: кожакъ вм. кожакъ; стр. 288: 16—17: пръвъї дни вм. пръвъїж дни; стр. 289: 2: спителі вм. стителі; стр. 293: 3: сквръны еж вм. сквръныеж, 30: мий вм. мий; стр. 297: 33: съмрыть вм. съмръть, вьста вм. въста.

2.

Слъпченская книга апостольскихъ чтеній.

Малая часть этой книги вывезена была изъ Слепченскаго монастыря св. Іоанна Предтечи В. И. Григоровичемъ и находится у него*), а все остальное взято г. Верковичемъ и теперь

^{*)} О самомъ монастыръ см. въ его Очеркъ путеш. по Европ. Турція: стр. 135—136.

находится въ Бѣлградѣ. Всего на все сохранилось 140 лл., такъ что нѣтъ ни начала ни конца, ни нѣсколькихъ листовъ въ серединѣ. Эта рукопись писана въ 4-у довольно крупнымъ уставомъ двухъ почерковъ по Греческому палимптесту.

Расположение книги обыкновенное. Последние 29 лл. заняты календарными указаніями съ апостольскими чтеніями, начиная съ 1-го сентября. Вотъ этотъ календарь.

- 1. Міть секта і ний і дни і ї і . . . . стго ода нашего Семеона стльпника і еже въ огра і И пама і стх і мк і Италоу і и Амонт і и стхъ м женъ і мжченыхъ і чръниць і и стти Агаеокли і оуспение Гсоу: Навгиноу і и стти бін і великомоу емпризмоу і начатькъ ендиктоу . . .
  - О сс. Италъ и Амонъ см. выше въ Охрид. апостолъ. О с. Агаеоклів не нитю свъдъній. О с. Біїв см. въ Мстисл. ев. до 1117 г: разумъется память обрътенія вконы пресв. Богородицы въ Міасин. обители, что въ Арменів, въ 864 г. (Верш. мъсяцословъ). «Великому емпризмоу»: разумъется μεγ. εμπρησμός, большой пожаръ: въ Старообряд. календаръ означенъ и годъ пожара: 5958.
- го Маманта: И сто Иоана постъника.
- 3. Т. Стго мка: Антима епійа:
- 4. . д. Стрсть стх ичк: Вавулы: и младиць:
- 5. е Памать стго пррка Захариж:
- 6.... Стхъ мчк: Евдоксиа: и стаго архгла Миханла: и сщение стыж биа: въ храмъ стъ.. Анънъ: инъхъ стхъ: См. Мартынова: Annus eccles: 218.
- 7. . 3. Стто Созонта: : . .
- 8. ій. Рождъство стым віда:
- 9. 6 Пама стма праведникома: Акимо: и Анъ:
- 10. · Г. Стхъ ийъ Митродоры и Нифодоры: и поклонение чъстъномоу дрѣвоу.
- 11. . Тви ийн Өеодоръ:
- 12. ві: Стго мка Кондрата: и Автонома:

Имя Кондрата написано вм. Корната — Корнута (Корчето), какъ и есть въ Мин. XII в., въ Обих. XIII в. и др.

13. . гт: Стго мка Копривна:

•Сж: предъ въздвигомъ крста:

Не: пра въздвигомъ крста:

14. Ді: Стое въздвижение крста:

Не: по въздвижени:

- 15.... СТго мчка Никиты:
- 16. ·Sī · СТБ идн: Ефиин:
- 17. хі. Стх мұъ: Въры Лоювье и Надеждж:
- 18. н Ст ищи Өеодоръ: и стиоу Семеоноу епси:
  Память св. Өеодора означена и въ Охрид. апостолъ.
- 19. Стмоу И вково у брато у гно: I с 8 Навгий: Въ Охрид. апостоль о с. Іаковъ подъ 18 ч.
- 20. К. Стго мка Евстатив: и Феописта: и Феопістим.
- 21-23....
- 24. Ка. Сты миа Текаъ.
- 26. · Кs. Стго ичка Романа:
  Въ Остр. ев. и въ Орхид. ап. подъ 25 ч.
- 27. 5к Прѣставение Иоана в Гословца: Везав 26 сент. а не 27-го.
- 28.. Стхъ мякъ: Калистрата. и дроужи... Приобнаго. оща нашего Харитона.

19-30:

Мпъ wкта6: рекомъ: листипа...

- 1. . а. Стго апла Ананиж.
- 2. -В. Стмоу жкоу Копривноу и Оустинв:
- 3. Т. Стго Диони(си)е Ареопагита:
- 4. 7. Сто Еровеа. в Петра. сщнойка:
- 5. · e· CT's mun Maneaun.
- 6. . б. Сто айла Өоны:
- 7. ·z· CTro Cepris H Baxa:
- 8. и Прыпобных Пелагиж:
- 9. Отго апла Ивкова Алосова:
- 10. і Стхъ мкъ Елапинь: и Елапиж:

- 11. а. Стън мин Зинандъ и памать стымъ патриврхомъ: Нектариъ. Арсакиъ: и А(ди)ка: и Сисиниъ.
- 12. Бі Стяв мчкъ Прова. Тарха: Андроника:
- 13. . ві Стх: Карпа и Папоулы.
- 14. П. Стхъ мчк: Назареа и дроужины его.
- 15. -ел Стго Локивна.
- 16. ·sī· Cīro Логина.
- 17. 21. Стять ичить Ридоры и Неофитъ.
- 18. П. Стго евглиста Лонкы:
- 19. Отго пррка: Иона в:
- 20. К. Стго мчка: Артемит:
  въть ж пртвовно: Андреа Критъск:
- 21. -ка. Стго оца Илариона:
- 22. ·KB· CTro ABepku's:
- 23. Кг. Стго Ивкова брата гнв:
- 24. Кд. Стго ичка Ареоъ.
- 25. ке- Стхъ нотарен писец:
- 26. · кs. Сто мчка Димитри: и па": великом (т)ржсоу:
- 27. ·кз· Стго ичка: Неостора: и Артенидора: Неостора, т. е. Нестора.
- 28. жи. Стго Терендив: Неонилы: и чадом . . .
- 29. Ко- Сты мін Анаси Рименини; и пріїби.. Аврами в: Анаси: т. е. Анастасии.
- 30. Ст... мій Зинови...

Миъ. ножбръ. ний. дин . ј.

- 1. а• пама стма безмездънекома Козми и Дамийноу.
- 2. -В. Стго. мчка Акиндина: и дроужины его :
- 3. $\cdot \vec{\Gamma} \cdot \vec{\Gamma}$ СТХЪ МЧКЪ. АКЕПСИМУ и Авалѣ и ОсифУ: Авалѣ: чит. Анвалѣ (Αεζπαλας).
- 4. Стго Никандра и Ермиа: и препонаго. Вніки в:
- 5. · ē· Стхъ прѣпобныхъ: Галактиона: и Еписта. Вм. Еписта чит. Епистимы.
- 6. . 5. Стго Павла исповъдника:
- 7. 7 Стхъ мчкъ: Лг. иже въ Милитини.

8

- 8. -й- Съборъ архгла Михаила.
- 9. Сто Хръстофора и Порфирић.
  Въ Обих. и въ Прол. XIV в. есть Христофора, Тимоеся и Мареът.
- 10. . г. Сто оба Иоана Милстиваго.

Въ Рус. пп. и въ Охрид. аплъ не 10, а 12 нояб. Попадается впрочемъ и подъ 10 сент: Март. Annus: 274.

- 11. ат. Стто мчка. Минът и Викторив и Викентив:
- 12. Ві. Сто оца Аванасив.
- 13. гі- Стго Иоана Златооустаго:
- 14. Ді- Стго айла Филипа:
- 15. Ет Стхъ исповедникъ: Гоуриж.... и Авива:
- 16. ·sī· Cīro afia Maeea:
- 17. 31. Стто Григорив чодотвор . . .
- 18. ий Стхъ мчкъ Платона и Романа.
- 19. · от Стго мчка Стефана. И вкова:
- 20. · к · Стхъ патриархъ. Прокла. Максима Анато . . . н Генадиъ:
- 21. . . . (Вънес)ение стън вци : :
- 22. .кв. Стго Филимона:
- 23. кг. Стго Амфилохив:
- 24. кд. Стго Григори в Крагандина:
  Такъ и въ Рус. памятникахъ XI—XIV вв.
- 25. •ке• Сто Климента.
- 26. . . . (Сто Али)пив:
- 27. . . . (Стго И вкова Пе)рсенина.
- 28. . . . Стто Стефана: нова
- 29. . . . (мк)а Парамона:
- 30. . . . (Андреа апла).

Мпь: декабрь: рекомы; студе:

- 1. ফ Стто пррка Наоума:
- 2. Б Стго пррка Амбакоума.
- 3. Г. Стго пррка Софониж:
- 4. д. Сты мчци Варвары:

- 5. . €. Приннго оща Савъи:
- 6. ·s · Стго оца нашего Нико(лы).
- 7. 3. Стго Амбросиа:
- 8. ій Пріїдбиаго Агапиа:

Въ др. пп. с. Патапиа.

- 9. 6 С. . . . прсты Анн .
- 10. . . . (мч) нкъ Минъї: и Ермогена: и Еуграфа.
- 11. . . . (Дани)ла ставпинка:
- 12. . . .
- 13. . . . (стто Еустра)тив: и дроужины его:
- 14. . . .
- 15. бі. С. . . . мчка Левтериа.

Читай: Елевеериа.

- 16. . я Стго пррка Агеа.
- 17. д. Стхъ трехъ отрокъ: и Данила пррка.
- 18. н. Стго Мокић: и сщение стыж бид: въХа(лко) прати: О св. Мокін подъ этимъ числомъ въ Милан. Греч. минев и въ др. (Мартыновъ: Annus: 311).

Сже пре рождъствомъ Хвиъ:

Не пр рожстив Хвив:

- 19. бі- Сто міка Вонифанта.
- 20. К. Стго Игнатив Бгоносца:
- 21. ка. Сты ичин Оуливни:
- 22. КВ. Стыж Анастасиж:
- 23. . . . (Ст)хъ · ї· м чкъ еже въ Крить: в тъ :: днъ w(б)новение велицьи пркви:

Обновение в. пркви — въ Цареградт: тоже въ Новг. ев. до 1250 г. и въ нък. Греч. мм. (Март, Annus: 317). Это поминовение можетъ относиться — къ 537 г., когда возобновленъ и освященъ былъ Софійскій соборъ после пожара, — къ 562 г., когда онъ освященъ во второй разъ 24 дек., — или къ 992 г., когда онъ возстановленъ былъ после разрушенія купола въ 986 г.

- 24. . . . и наверие Рождъст(ва Хба).
- 25. ке. •: нъница: (?)

8

26. . . . (Съ)боръ стыж бід :

Сж6: по рожс(твь Хвь)

Не: по рожствь Хвь: пама: прркоу Двдоу: Иосносу: Ивковоу братоу гно:

- 27. ку. Стго провомчка Стефана:
- 28. . . . (По)праздънъство: Рожства Хба:

(въ) тъ : днъ: ода Маркела:

По др. пп. память с. Маркела 29 дек.

- 29. . . . (Ст) хъ младенецъ: дво в тъмв:
- 31. . . . (С) тмоу оцоу нашемоу: Зотикоу попу: (М ц)ъ генар. рекомън проспи имъ дни...
  - 1. . . . Стмоу опоу: Василноу.
  - 2. •В Стго Селивестра:
  - 3. г. Првпразднъство: просвыщенив:
  - 4. Д. Прѣдъпразден(ъство просвѣщениѣ)
    Въ сен Т. Янъ: стх. Жк.

... и Аванасна:

Читай: Зосима и Аванасіа Комментарисіа.

- 5. Въ навечерие Бговвени.
- 6. . 5. Стое просвъщение.
- 6. 5. Сто Иоана Крститель:
- 8—11....
- 12. бі. Стън мби Татнани въ Ихантехъ:

Такъ и въ Охрид. аплъ. Не пропущено ли здъсь имя св. Осодора Евхантскаго, котораго память праздновалась въ этотъ день?

- 13. г. По праздъниць вговыениь:
- 14. ф. Стхъ боръ избиенъ къ на Синанстви горе. Өеодороу Павлу Никлоу Иоаноу и дружнв ихъ. Вм. Өеодору чит. Өеодулоу; вм. Никлоу Нилоу.
- 15. •€і. Стхъ мчкъ Вавблѣ и дроужинѣ их.
- 16. . 51. Поклоненіе чъстънымъ вернгамъ стго Петра.
- 17. я Стго опа. Антонив:
- 18. жі. Стго Асанасив и Когрила.

- 20. к. Принто оща нашего Ефимив:
- 21. ка. Стго Максима испо(въд)ни(ка
- 22. жв. Стмоу аплоу Темове(ю).
- 23. кг. Стго мука Климента.
- 24. ід. (Пр) поных Ксених:
- 25. Ке- Стго Григорив вгоносца:
- 26. . . . (Стто Ксеноф)онта:
- 27. . . . (првнесение мощемъ Ио) ана Злато . . . .
- 28-30 . . .
- 31. ла. Стиа чогдотворцема Когру: Иоану:

Миъ февраръ. рекомъ съчьяъ.

- 1. . а. Сто мчка Трифона:
- 2. В Срътение та нашего Іс Ха.
- 3. . г. Правед го Семешна: в Анъ:
- 4. Д. Стго Сидора Спилнота. Читай: Пелусиота.
- 5. Сты муци. Агаон.
- 6. · S· Crmoy Boykoyaoy:
- 7. х Стмоу Пареенноу:
- 8. · E· Cimoy Baxaph eathomoy W Bi.
- 9. . о Стйоу мчкоу Никифор в.
- 10. і Стго мчка Харалампив. . .
- 11. · ai · Сщёомчка Власи . . .
- 12. · Ei · Стмоу Мелет(ню) . . . н Анаси (?)
- 13-16...
- 17. . . . стто Авъксипиа. Читай: Авёнвиа.
- 19. 6- С бто Архипа:
- 21... Стто Евстаена епскиа: Антиохинска:

8 *

22. . . . Стго Оомъ патриврка: Такъ и въ др. югозапад. памятникахъ.

23. - Кг. Сто епскиа Поликариа.

24. - Кд. Обратение чъстъных главы: Иота: крстла:

25. ·ке· Стго (Та)расив патрха:

26. · кs. (Стго По)рфирив епскпа: Газска:

27. -кз. (Прокопив) Декаполита:... (Василив) исповедника; и стго Садота.

Садока? но по др. памятникамъ имя его означено 19 и 20 февраля.

(Міть марть . . .)

1-2. . . .

3. Г. Стх мчкъ Евтропна: и Клеоника: и Васи..ка.

4. Д. Сто Павла и бливни братомъ.

5. -й- Стиоу Кононоу Исихноу.

Четай: и Исихноу.

6. · S · Стхъ мчкъ: ма: въ Асири: Въ Асири, т. е. въ Сиріи.

7. -3. Стхъ: 3: еже въ Херсонв:

8. -й Принго оща Өеофилакта: архискиа: Никодим.

9. • Стхъ: мчкъ иже въ Севасти:

10. ... Сто . . . рине: арепскиа: Ерслиска.

Читай: Софроние; впрочемъ память его по друг. пп. означена 11 марта.

11.... Стго Кондрата: нже въ Коренть: По др. пп. 10 марта.

12. . . . Стго опа Өеофана исповъдника.

13.... Стго Никифора патриарка:

14. . . . Стто (Алекс)андра:

См. въ Мстисл. ев. до 1117 г., въ Четвероев. 1144 г. и др.

. . . Стто (Вен)едикта: епспа Римъска: и Иоана.

16. . . . Трофима.

17. . . . (Чл)ка вжив Алекса: и въскрсение (праведнаго Лазара). . Такъ и въ Мст. ев. до 1117 г., въ Ев. 1144 г., въ Обих. XIII в. и др.

18. . . . (стто Курика архиенна) Ерсинъска.

. . . . нъ:

20. . . . . Савъі.

Разумъть надобно: память сс. оо. избіенныхъ въ Лавръ св. Саввы: см. Ев. 1144 г., Обих. XIII в. и пр.

— 25. ...

- 26. ж. Сто архгла Гаврила:
- 27. •кз Пріных Матроны.
- 28. Ки- Сти. Филипоу: н еже . . .

На это число назначена память страсти с. м. Филипа и мже съ нимъ—въ Мст. ев. до 1117 г. и въ др. пп.

- 29. ко- Прпонаго Евстат... нис
- 30. Л. Прінаго Ио(ана ліствичьника).
- 31. · Ta· CTom(oy Oyapoy).

(акидил айМ).

1-2. . . . . . .

- 3. ·г· Прионаго чод творца: Тита:
  Въ др. пп. означена память с. Тита на 2 апр.
- 4. Д. Стомоу Өеодоулоу: н Агае под8: Такъ н въ Мст. ев. до 1117, въ Мин. XII в., въ Серб. ев. XIII—XIV в. и въ Греч. м.
- б. Стомоу Андрев: в Амбросив.
   По Охрид. аплу 4 марта.
- 6. · s · Стго Евтоха патріар: Црвгра
- 7. 3. Стго Георгий митрополита: Митилинъска.
- 8. й Стго апла Родивна и дроужинв его.

Чит: Родиона — Иродіона.

- 9. 6- Стго мчка: Евпсихна:
- 10. Т. Стхъ мчкъ Терентноу. и еже с нимъ:
- 11. ай Стго мчка Антипы.
- 12. п. Стго проповедника Васили в епскпа:
- 13. П. Сто ичка Крискента.

8 *

13. · ії · Стоую мчкоу (Алексан)дра и Гликерив: 14. · її · Стого мчка Сидора:

Март: 125. 12. ·ві• . . . . . .

- 15. Ег. Блаженаго Өеодора: и припонаго Пахомий:
  - О с. Өеодоръ см. въ Мин. XI и XII в., въ Мст. ев. до 1117 г., Четвероев. 1144 г., Обих. XIII в. и пр.
- 16. · sī. Стго пррка Захариж: оца: Иwa": крстле: То же въ Мин. XI и XII в., въ Ев. 1144 г. и др. пп.
- 17. бі. Стто апла Андроника:
- 18. т. Стх ичкъ Дионисив и дроужины его:
- 19. 61. Стго мчка Патрикв: н дроуживы его:
- 20. ·κ· Ctro mika: θalelea:
- 21. ка Бловернаго цре Костантина и Елены матере его.
- 22. •кв. Стго мчка Василиска:
- 23. кт. Стго Медетий: стратилата: Такъ и въ Милан. Греч. мин. и др. (Март. 137); а въ Рус. пп. см. подъ 24 ч.
- 24. жд. Стго Семеона еже въ Дививи горъ:
- 25. ке · Обретение чъстъных главы Иоа прститель.
- 26. ·КS· Стго апла Иогдъ: Такъ и въ Минев XI в.
- 27. . кз. Стго Өерапонта.
- 28. км. Стго мчка Еладыт и Крыскента: Ни(ки)ты епскопа Халкидонъска.
  - О св. Крискенть см. въ Обих. XIII в., въ Серб. прол. XIV в., и пр.; о с. Никить въ Іерус. к. Х въка и др. Греч. пп. (Март: 141).
- 29. ко Прибным Өеодосим дида:
- 30. Л. Прінаго: Акакиѣ: Исакія (Далиатскаго)?
- 31. Та. Стго ичка: Еринь:

Мұт нонт: рекомы. изокъ:

- 1. Т. СТх ичкъ: Ермола и Оустина философа.
  - Вм. Ермола читай: Ермила, какъ и въ Остр. ев.
- 2. в Стго оща Никифора патр:

- 3. . . . Стго мчка Лоукнана:
- 4. . . . Стго оца Митрофана патрибрха Црвграда:
- 5. ·ĕ· ... .
  - . . . CTro Ma:

ъ песихъ главъ.

Ма... — в фроятно Маркіана. Упоминаніе песьих в главъ относится къ памяти освобожденія Цареграда этъ нападенія иноязычныхъ: см. Мст. ев. до 1117 г., Серб. прол. XIV в. и др. пп.

6?... Стго мчка Дор(о)теа:

Такъ и въ Мст. ев. до 1117 г. и въ Минеѣ XII в., а равно и въ Рус. иѣтописяхъ.

. . . . па:

- 8. . . .
- 9. 🙃 Сто Когрила: и апла Фортоната:

Память с. Фортуната означена подъ этимъ числомъ въ одной изъ Греч. мин. Март: 149.

- 10. Т. Стго Тимовеа епскпа:
- 11. аї. Стоуб апіб: Вартоломеа: н Варнавы:
- 12. · В Пріїбнго Еноуфриа. Чит. Онуфриа.
- 13. 73- Стви муби Акилини:
- 14. Д. Стго пррка Елисеа:

(Въ) тът. диъ: cro Метедив патриврха:

15. · ет· Стт(о) (пррка Aмоса).

Окончанія не достаетъ.

Слепченская книга Апостольскихъ чтеній написана двумя почерками, которые взаимно отличаются не только рисункомъ буквъ, но и правописаніемъ: однимъ написаны изъ числа хранящихся у дра Шафарика лл. 1—84 и первая страница 85-го, а потомъ лл. 107—136, другимъ — вторая страница л. 85-го и лл. 06—106.

Въ первомъ почеркѣ употреблены между прочимъ слѣдующія буквы:

- з почти исключительно передъ s, которое написано разъ въ словъ ползи, 31, въ сл. дроузи. 68, и два раза въ словъ въ ъ. 112; иногда употреблено з. въ тъхъ случаяхъ когда г сиягчено въ з: стжъажсж, блазъемъ, вразъи.
- 1 и ї большею частію въ концѣ строкъ, очень рѣдко передъ гласною (велід, велїж, црквїж), и послѣ и (бліообразниї, сжициїмъ, и їнѣмъ, и їже);
- о простое употреблено почти исключительно; только и всемолько разъ посредствомъ w двойнаго написанъ предлогъ w (и онъ чаще съ простымъ о: о, отъ), и разъ о съ точкою въ серединѣ (⊙бразовано. 43);
- оу и 8 написаны безразлично, только 8 гораздо рѣже: 8чить, 8вѣдѣсте, 8бо, къ нем8, грѣх8, д8хомъ, раз8мъ и пр.;
  - щ господствуетъ исключительно;
- ът написано постоянно съ поперечною черточкой; иногда вижсто ът стоитъ ън: пръвънше. 129, проздбън. 118.
- ъ господствуетъ почти исключительно: ь написанъ очень редко: всехь. 36, бждеть. 32, мъсть. 46, масть. 111;
  - ю написано постоянно на оборотъ: о;
- а господствуетъ исключительно передъ а: только четыре раза написано а: что ма гониши. 7, въса. 12, плачащенса. 30, хвалитъса. 49, разъ а: тоу речетъ ти са. 7, и разъ а: (тво)-ращихъ. 120;
- іотованія посредствомъ і почти нѣтъ: два раза только ваписано м: мко. 45, мвлениѣ. 65. Разъ написано ё въ значенів к: ёже. 5, и довольно часто є въ томъ же значенів; во всѣхъ другихъ случаяхъ іотованіе не обозначено ничѣмъ: довольно часто даже виѣсто от послѣ гласныхъ написано оу = 8: ногоу твоеоу, вооужщъ, наоу, дво8, и пр.

На листахъ втораго почерка находятся следующія отличія отъ перваго :

— w двойное употреблено довольно часто въ началь словъ w десижа, wun, любове шча, wпонъ и пр.);

- ь написанъ чаще, чёмъ бъ первомъ почеркѣ, всетаки случайно;
- ю обыкновенное господствуетъ; только кое-гдѣ, очень рѣдко написано о оборотное (къ пастыров. 92, лобовъ. 100, лобъв. 101);
  - а, а не а, употреблено нсключительно.
- іотованіе посредствомъ і счень часто въ із (ізко, ізвл'єатъ, помъпшления, об'єтования и пр.), и ни разу ни въ какомъ другомъ случать.

Что касается правописанія въ отношеній къвыговору звуковъ, то болье другихъ замізчательны слідующіе случай:

1. Смёшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось въ одномъ почеркё исключительнымъ употребленіемъ ъ, а въ другомъ — смёшеніемъ ъ и ь: такъ слово свёдётельство на пр. написано съ ль, съ лъ и просто съ л на одной и той же страницё. На смёшанный выговоръ слоговъ твердыхъ и мягкихъ указывають случаи написанія и вм. ъ (нинё, нинёшнёа, би, бихомъ, бишж, бити, пониражщен) и на оборотъ ы вм. и (жыветъ. 17, носишъі. 20, иждывж. 51, въ любъве коренованы (и) основани 51. бъзвшъл. 75). Въ силу того же смёшенія слоговъ твердыхъ и мягкихъ написано иногда а и оу — 8 послё согласныхъ, которыя должны выговариваться мягко (помышлати, плъваше, блоудж, блоудёте, лоуба, неклоучима).

Очень часто витсто е послт шипящих употреблено о: стригжщомоу, втрожщомоу, слышжщомоу, глицомоу, оумершомоу, дтжщомоу, въ тъщо, мънъшомоу, могжщомоу.

- 2. Глухія гласныя очень часто стоять гдё должно, но часто и замёнены гласными чистыми, или опущены: гнёвомъ, дхомъ и т. п. постоянно; дение, жезлъ, темница, брение, съобещъникъ, въ зборе, свёсть постоянно, и пр.
- 3. Иногда вибсто и написано е: велен гъ нашъ. 11, житенска сждища. 28, баснен. 83.

- 4. ѣ употреблено и тамъ гдѣ можно ее ожидать, и (въ перв. почеркѣ) вмѣсто ы: земѣ, Самарѣнъскъї, творѣше, приставѣнте, оугаждаѣхъ, достоѣниѣ, вънезаѣпж, ѣще (= аще). Замѣчательно а вм. ѣ въ словѣ цасаръ. 83, е вм. ѣ въ словахъ древѣтѣ. 45, древе. 54, 60, 82, сребролюбци. 98; ѣ вм. а въ словахъ: помѣновенъї. 10, грѣдетъ. 11, раждаѣщи. 83; ѣ вм. а въ словѣ трѣвнъ. 133.
- 5. Носовыя гласныя ж н а а употреблены смёшанно, какъ видно изъ слёдующихъ примъровъ: прижти, жзъкъ, отъ земла своеж, до Финикиж, бжиж правды, въроужи, завъщажи, изгнашж, оубишж, ажицъ, неостапно, обрачникъ, аханим, атроба, аза, въ зема, о десижа, имащемъ, пръвжа стражж, десижа, сжщж диакониса, волеа бжиеж, влъноа чръвеноа, сътворити вола твоа, сесижа, въспомъна, желъатъ. Замъчательно употребление ж вм. обычнаго ъп: длъжъноуетъ оржи орати и връхжи на оупование свое причащатиса. 44, могжи живиті. 55, сжи. 134; ж вм. оу: сребролюбци щждиа. 106. Замъчательно такъ же написание жн вм. простаго ж въ словахъ: скжидельникъ. 18. въ скжидельныхъ съсждъхъ. 56.
- 6. Согласная буква л послѣ губныхъ иногда вставляется, иногда нѣтъ: трѣблъшжа и трѣбшин, ѣвлени, ѣвлѣжщоу и ѣвеиса, прѣстжплении и прѣстжпение, прѣлюблена и възлюбени, и т. д.
- 7. Окончаніе прош. вр. ж и ша большею частію удержаны; но иногда витсто нихъ написано съ и са: пртасъ. 106, втса. 7.
- 8. Сочетаніе ск смягчено то въ сц, то въ ст: пасцѣ, коптръсти, плътъстѣ.
- 9. Согласная з = с передъ ц и ч иногда опускается, иногда нътъ: испълътж, испълъж, из чръва.
- 10. Буква е то удержана, то замѣнена буквою т: Назарета, Саваотъ, Корентъ, Тесалоникии, Теклът.

Въ употребленія грамматическихъ видонзміненій словъ есть такъ же любопытныя особенности:

1. Имя прилагательное въ имен. муж. рода оканчивается

не только на ън и ин, но и на ъп и и: градъ Самарѣнъскът, дхъ стът, пръвът Монси, животъ вѣчънът, икономъ градъскът, которът, днъ сждънът, оче стът, новът завѣтъ, храмъ въшни, даръ вжи, тогдашни миръ.

- 2. Такое же опущеніе и, а частію и другихъ гласныхъ пості и повторяется и въ другихъ случаяхъ: сжди, кънштъчи, Монси,—люди, Иоуденскъїхъ, по оумръти, въ повеліни, о царъстви ежи, въ епистоли, въ евгли, въ Арави, кое общени, спасенимъ.
- 3. Въ 3-мъ лицъ настоящ. времени обыкновенно употреблено окончание то, разъ даже и въ прошедшемъ: Швръзжтъса (—отъвръзошаса); но иногда и опущено: придж къ вамъ. 48.
- 4. Кое-гдѣ употреблены краткія формы прошедшаго совершеннаго: Шпадж Ш очоі его. 8, милости твож възъідж въ памать прѣдъ егомъ. 9, съ нимъ идж. 10, придь званъ. 10, народи въздвитж гласъ свои. 11, оужасаса (— оужасошаса) 12, спадж жжа. 13, прѣтъкиж бо са о каменъ. 18, падж. 32, погътож отъ гоубителѣ. 32, двери бо ми са Швръзж. 40, изъідъ въ Македониж. 42, оуста наша Швръзжтъса къ вамъ. 45, въ не же постигомъ. 67, не вънндж. 82, не придж етери. 54, Египтѣне истопж. 87, стѣнъі падж. 87, Ш насъ изидж, нъ не не объщж Ш насъ. 99, вѣса (— ведоша) и въ Дамаскъ. 7, въ тъще текж или тѣхъ, 52.
- 2. Опискою ли или особенностью считать употреблене о вм. оу, а вм. о, е вм. ь въ следующихъ случаяхъ мждръствожщи. 22, верожи. 14, верожщомоу. 25, холна сжда, холаще. 96,—сънъмъства своега. 116, мжже. 116, немогу решить. Замечу туть же:—окончане неопределеннаго наклоненія: потъщиса избавить люди. 135, како можеть любить. 101;—дательный падежь на ови: законови, 18. Замечательно такъ же: 2-е лице множ: живешете,—1-е лице двойственнаго ны: нъп подобна вамъ есве. 11.

Нѣсколько разъ употреблено слово *братра*: Сабле братре. 7, братръ пр^кве. 25, братра. 119.

Слова кгда, къгда, тъгда, инъгда, въсегда, и т. п. въ первомъ почеркѣ постоянно написаны такъ: едга, недга, вънедга, кодга, тодга, инодга, вседга — въседга.

3.

Тріодь В. И. Григоровича.

Эта рукопись писана въ большую четвертку на 317 лл. безъ конца, на невыбранномъ пергаминѣ. Она заключаетъ въ себѣ пѣснопѣнія на дни съ субботы прежде мясопуста до 7-й педѣли по пятидесятницѣ. Писана нѣсколькими почерками, какъ кажется, XII—XIII вѣка.

На л. 68 об. есть запись въ низу страницы по скобленному не тою рукою и не тъмъ черниломъ, какъ вся рукопись:

Помыти ги прозвитеры . . . . на прозвитеры Иwana.

На л. 107 такъ же въ низу страницы еще особымъ почеркомъ запись, изъ которой остались следующія буквы:

на аснь: ш···ъ нъ при при като w га

Кром'є того на л. 2-мъ вънизу же страницы еще были три строки записи, а выше ихъ съ права: (s. х.). Если эти буквы означають годъ, то это 6600, съ изчезнувшими десятками и единицами могъ быть и бол'є поздній, т. е. и 6999-й (=1092 — 1191 г.).

Въ службъ субботы сыропустной приведенъ канонъ отцемъ съ воспоминаниемъ о Славянскихъ святыхъ:

Похвалами да вѣнчѣжтъса. Курийлъ фило софъ. новойзбранное множъство приведъ гви. Словѣнъскайго жзъквасю жязыка. съ братомъ Менодиемъ. с нима же пѣтъ бж ди шпъ Іш поустына Рыльскжы.

Въ отношения къ употреблению буквъ въ семъ намятникъ можно замътить:

— витесть съ буквою з употребляется д, но ръдко и непоследовательно: кнадъ, кнада, и витесть съ темъ: кнази;

- нерѣдко написаніе ї вмѣсто и въ началѣ словъ, иногда же и послѣ гласныхъ и даже согласныхъ: ї расточисте, їже, їли, приїмж, архїє̂ресомъ, пріведошж;
- употребленіе ш и о въ началь словъ и слоговъ постоянно, а посль согласныхъ случайно: обътчан, они, шблакът, шко, архинерешиъ, Июдьшиъ, Ишснова, цълшвати, иъсти, Гшлишеа, помлоун;
  - 8 вм. оу часто въ началъ словъ;
  - встрѣчается шт вм. обычнаго щ: аште, видаште;
- ы и к встрѣчаются не рѣдко въ началѣ словъ и слоговъ: ызвъі, ыко, ывити, раскайвъсм, кго, кдиного, кже, к̂рей, наридакмаго, озлобеник̂;
- вивсто и часто употребляется й: новай, божнй, свой, разоумнай, поржганий, напайше;
- витьсто к часто употребляется широкое є: есте, етери, единъ, прочее, оўсптеть, распатие, кое;
- вивсто м нервако употребляется и в: величвемъ, пастырв, въсвкъ, свазив, чвсъ, првмо, избавлвемъса, кланвашжаса.
- Знакъ " ставится вивсто ъ, ь: два, кртой, грви, нейщевахомъ.

Въ отношени къ выговору, на сколько онъ обнаружился въ правописания, замъчательно:

1. Смешеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно видно изъ смешаннаго употребленія ъ и ь: — ъ вместо ь написанъ — въ коренныхъ созвучіяхъ: оры: Швръгж, повръгъ, оры: съвръшенъй, оы: въси, въса, въсемъ, дрым: дръжавж, мры: мрытвый, прыс: пръси, слоз: сльзъ, торы: оутвръдиса, тры: тръний, прыс: пръси, слоз: сльзъ, торы: чръвъ, чръм: чръмное, чьт: чъстнааго, и пр.; — въ окончаніяхъ: — мжжъ, кназъ, агнецъ, чръвъ, нашъ, тваръ, кръвъ, тръстъ, жизнъ, болезнъ, естъ, быстъ, помагаетъ, шзлобитъ, ь — ивъ: поклонъшеса, створъше, оукоръ, шбращъса, — в — и: виждъ, — мь: дхомъ вашимъ, народомъ, по немъ, — мя: сребръникъ, — мя: агнъче, — ьстя: съве-

дѣтелъства, — всж. земъскънить, члчъскааго и пр. Не рѣдко употреблено и ь ви. ъ: хльмомъ, пльти, трьсть, снъ, оцеть. Съ тѣмъ вмѣстѣ правильно написано: ничьсоже, чьсти, цръ, кръвь, стрть, жизнь, болѣзнь, льсть, си рѣчь, вельлѣпѣ, нашь, възглашь, не можеть, въсѣчьскънить и пр. Иногда употреблено и ви. ъ1: бишж: аште бо бишж разоумѣли, не бъщж га славът распали), користь.

- 2. Смѣшеніе носовыхъ гласныхъ ж и а. Широкое ж употреблено вмѣсто а и въ коренныхъ созвучіяхъ, и въ окончаніяхъ: шжташжса, жжжжщи, женъ зращж, оудръжжтъ, присташж, рѣшж, цѣнишж, и пр. Узкое а употреблено вмѣсто ж: прѣпрадъі, глащемъ, въса спирж, азъ не противласа ни гла, поащи, въс кжа, ш шоужа, разоумѣатъ, съвѣдѣтелъствоуатъ, въспоъатъ. Замѣчательно смѣшеніе а съ ѣ: грѣджщоу. Слово междоу пишется съ оу, а не съ ж.
- 3. Случан употребленія в вм. и после согласных вотмечены выше. Прибавим случай смешенія в съ а: подрежахж.
- 4. Замъненіе глухихъ гласныхъ чистыми: агнецъ, вънецъ, вънецъ, вънецъ, праведника, непороченъ, Шцемъ, жезломъ, дхомъ, разоумомъ. Очень часто гласныя совершенно опущены: створъше, старцемъ, свазнъ (и съвазнъ).
- 5. Иногда вибсто оу или е въ дат. муж. прилагат. именъ употреблено после мягкихъ согласныхъ о: стригжщомоу.
- 6. Иногда написано въ вивсто оу, и ў вивсто въ: възрать, шпраўдати, въ праудв.
  - 7. Смешенное употреблене о и т. Гилгиоа, хтани.
- 8. Употребленіе и опущеніе л при смягченіи губныхъ: избавлісться, присмлеть, Авраамлів, вподоблівтиса, прославла, ирішлівахжел, раслабенных, озлобению; земи.
- 9. Иногда употреблено с вмѣсто х въ прошедшемъ: првасъ.
- 10. Удвоенныя гласныя встрёчаются часто не въ обычныхъ местахъ: Пиллать, Вараавж, истазаавъ, Швёщаавъ, поржгаавъ и пр.

11. Созвучіе ск постоянно смягчается въ ст: людъстии, архинрейстий.

Въ отношения къ грамматическимъ формамъ замѣчательно:

- 1. Окончаніе ть въ 3-мъ лицѣ иногда опускается: Іса же погоуба.
- 2. Кром'т обыкновенной формы прошедшаго простаго употребляются еще краткія: рішж, обріть (= обрітокь), приндж (= приндошж).
- 3. Прилагательныя въ имен. ед. муж. р. иногда написаны съ однимъ ъп: пръдавъп, оправдавъп.
- 4. Въ склонени сущ. ср. р. вивсто двухъ и написано одно въ смерени, въ брати, въ цртви.
- 5. Причастію множ. муж. рода дано окончаніе ин и ен: ходащин, вадащен, глащен.

Написаніе въ слогахъ сложныхъ съ л и р буквы з и в стоять постоянно послё л и р: връгж, млъни, мрытъвъй.

Опечатки: стр. 337: 14: слышайвыше, а не слыщайвыше, — 18: поущъ, а не поушъ, — стр. 338: 7: англомъ, а не ангомъ, — стр. 341: 19: $\ddot{\mathbf{w}}$ $\check{\mathbf{o}}$ (бласти), а не $\ddot{\mathbf{w}}$ $\check{\mathbf{o}}$ (области).

4

ТРИФОЛОГІЙ ЗОГРАФСКАГО МОНАСТЫРЯ.

Эта рукопись мит извъстна по запискт о ней, составленной пр. Порфиріемъ, и по листкамъ, у него находящимся. Она написана въ малую 4-у очень мелкимъ почеркомъ по 43 строки на страничкт. Въ четырехъ мъстахъ надъ строками надписаны нотные крюки особеннаго характера. На каждой тетради есть помъта цифирнымъ знаковъ похожи на глаголическіе.

Въ концъ службъ на мартъ мъсяцъ находится такая запись. написанная очень мелко:

« † пиши шкааніче Драгане. ыко за грѣхы твож бътвой мжчить та. пиши страниче».

Подъ 30 января помёщена служба св. Петру Болгарскому: «міть генарь і. прёнесение мощей стго Климента архівіпа Рімска. й пама стго шій нашего Петра пнокааго бывшаго царё Бльгаршив». О немъ читается между прочимъ: «Ійко... бывъ застжпинкъ ш вйдимыхъ враговъ противных прёбліжный Петре моли нывё за ны... Люден твоихъ нынё шстанкь приори... прё... мъ мыслъно къ гробо твоему Петре царю прёчтный. проса оущенения оўмо да прославлёемъ та». Въ службё св. Петру Болгарскому, находящейся у В. И. Григоровича, этого нётъ (Изв. І: 98—99. Статьи кас. древ. Слав. языка: 93—94).

Къ выпискамъ изъ подлинныхъ листовъ, сообщенныхъ на стр. 344—347, прилагаю выписку по списку пр. Порфирія: «Искони створи бъ нбо и зема. земѣ же бѣ невима й неоукрашена. й тъма връхоу бездный й дхъ бин ношашеса връхоу воды. й рече бъ да бжде свѣ. й видѣ бъ свѣть гако добро. и различи бъ междоу свѣтомъ й междоу тьмож. й наре бъ свѣ днъ. а тъмж наре нощь. и бы вечеръ й бы оўро днъ а. и ре бъ да бждеть тврьдъ по срѣ воды. й да бждетъ различающи междоу водой й бы тако. й створи бъ твръдь. й различи бъ между всж. йже бѣ подъ твръдиж. й бысть тако. ѝ нарече бъ твръ нбо. й видѣ бъ гжо добро. и бы вечерь й бы оўтро. днъ вторый. и ре бъ да са съйметь вода и да са гівить соуша. й бы тако. й снатса вода. гіже бѣ по нбемъ въ съймъ свож. й гівиса соуша. й наре бъ соушж зема. а съставы водный наре морѣ».

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этой рукописи более дру-

- є широкое, большею частію съ точкою на верху (є): употреблено вийсто к, которое такъ же употребляется.
  - s: sběзды, стъѕа, истаsаємъ.
- इ.: на разсмотрѣнныхъ мною листкахъ встрѣтилось разъ въ словѣ: стъъл.
- I: употреблено иногда витсто и: Трїфоне, въмтита, едіны.

- ы, большею частію съ точкою (ы), употребляется чаще чёмъ к, всегда въ значенім ја.
- о широкое: употребляется иногда витьсто w: обличение, ослъпи.
- ы, всегда составленное изъ ь и 1, иногда съ точкою или съ двумя точками (ы, ы).
- Y: пишется всегда на кось такъ, что правый рожокъ менте лъваго.
  - ў: употреблено вийсто и: съ муро^м (нісколько разъ).

Кром'є того зам'єтимъ, что надстрочный знакъ довольно часто употребленъ вм'єсто глухой гласной или между двумя согласными: почтете, помышлени, тажка, смртиж, мышцеж, мнат, пред, овчж, тмъ, ветхыи.

Въ отношения къ правописанию и выговору следуеть от-

- смѣшанное употребленіе ъ н ь: ъ вмѣсто ь: прѣлъстишжса, кстъ (=есть) паматъ, крѣпостъ, мя̂тъ, бя̀тъ, правителъ, строителъ, съдѣтелъ, на нъ; — ь вмѣсто ъ: въ вѣкы, въплыщена, штькрыи, Сумешнь, свѣтозарень, мирь, приемь, намь, безоумнымхь;
- смѣшанное употребленіе ж н а: ж вмѣсто а: не пощждимъ, приноситсж, помыслишж, познашж, слоужжть, прижтъ, жзыкомъ, прѣстожтъ, биж пророкы, имѣж, ѿ всѣкож;; — а вмѣсто ж: глащъ, вса мрачиж ле̂;
- употребленіе гласныхъ чистыхъ вмѣсто глухихъ: о вм. ъ: той, крѣпокъ; е вм. ь: весь, чество, всесъжежений, праведномоу, непотрѣбенъ;
  - употребленіе и вм. ы: нінь, прысвытлованими.

Изъ формъ грамматическихъ замѣчательны:

- окончаніе прилагательнаго въ муж. имен. един: на ы: едіны, гланны;
- окончаніе род. множ. сред. р. на одно и: помышлени наши.

Напечатано неправильно: — стр. 344: 8: любы вм. любы,

11: скръваж вм. скрываж, 18: болѣз вм. болѣзь, 20: стъза вм. стъъа, — стр. 345: 1: шбличѣа сждъ рокж вм. шбличѣа сждъ рокж, 5. крѣпость вм. крѣпостъ, 10: въ о вм. въ о, — стр. 346: 1: всесъжеж вм. всесъжеже, —стр. 347: 6: въмѣща́з вм. въмѣщає.

5.

Зографское четвероевангеліе.

Оно мий извйстно только по одному листку, находящемуся у преосв. Порфирія (листокъ этотъ почти весь и напечатанъ строка въ строку на стр. 348—349) и по краткому о немъ извйстію, сообщенному тімъ же пр. Порфиріемъ. Это — рукопись въ малую четвертку по 23 строки на страниці. Въ записи означенъ годъ "siti (6813 = 1305). Въ синаксарі между прочимъ помянуты: 19 окт. Іоаннъ Рыльскій, 30 января — Петръ пръ Бльгарскый, 24 іюля — Борисъ и Глібъ, иже въ Роусиї.

Изъ буквъ более другихъ замечательны:

- е съ концомъ, опущеннымъ за строку: что е тебъ;
- у, похожее на у;
- ы, составленное изъ ь и ї;
- ій съ двумя точками, а иногда съ знакомъ ' или '.

Въ отношени къ правописанию можно замътить:

- смѣшанное употребленіе ъ и ь: ъ вмѣсто ь: а съ чт°; ь вмѣсто ъ часто: мюнны, юнь, самь, инь, Петрь, Ісь (есть и Ісъ) ть, (есть и тъ), нь, сихь;
- смѣшанное употребленіе ж и а: ж вм. а: ю́бѣдовашж, назнаменоуж, агньцж мож, ю́вьцж мож, а вм. ж: люба— любла (— люблюж), гла (— глюж).

Въ грамматическомъ отношения можно заметить:

- окончаніе 3-го лица един. числа на ать въ глаголахъ на ати: дать (тъ) прібонвать (два раза).
  - употребленіе є вм. ксть.

9 *

6.

Хиландарское четвероевангелів.

Знакомо оно мит такъ же, какъ и выше означенное Зографское, только по одному листку, хранящемуся у пр. Порфирія, который почти весь переданъ на стр. 350—351, вмісті съ записью, переписанною мною со списка пр. Порфирія. Рукопись эта въ большую 4-у по 26 строкъ на страниці довольно крупнымъ уставомъ.

О Феодор'в Святослав'є и сын'є его Георгіи Тертер'є, царяхъ Болгарскихъ, говорятъ въ своихъ запискахъ Іоаннъ Кантакузенъ и Никифоръ Грегорасъ. Первый изъ сихъ современниковъ относитъ смерть Ө. Святослава къ 5-му индикту, соотв'єтствующему 6830 году (Strit. II: II: 813—815).

Изъ буквъ более другихъ замечательны:

- є съ опущеннымъ за строку концемъ: Гешргие, его, егш, нарицаємый, дітиє; вмісті съ нимъ употребляется и обыкновенное е съ точкою, и ні: еси, емоу, ніго, ні;
  - д.: при брёдь, връдете, дроудий;
- ї и і витьсто и часто: хоттыва, оўсръдіем, велікыї. скінтра, блювастіе, повеланіемъ, прощеніе, Тівернадъсцамъ.
  - ы, состоящее изъ ь и і, исключительно;
- знакъ ", употребляемый витсто ъ, ь: по сем же, что, ий же, Симой же, влъз же.

Въ отношеніи къ правописанію и выговору отибтить можно:

- смѣшеніе ъ и ь: употреблень ъ вмѣсто ь: прѣдръжжщому, Гръцкаго, мрътвыхъ, Тівериа́дъсцѣмъ, кораблъ, нощъ, множъства, вывръжеса, лежжщъ; ь вмѣсто ъ: Ѿ оученикъ, Симонь, шть, нагь, вывръжеса, двѣ стѣ лакъть;
  - смъщение ы и и: нинъ;
- сившеніе ж и а:—употреблено ж вивсто а: првдръжжщому, лежжщъ, лежжщж, глашж, изыдошж, вседошж, бвшж, жже (=ыже), жсте (=ысте), кж, не жшж, ѿ Кана Галилей-

скый, н пр.;— а вибсто ж: превладащимь, вола, на земла, волеа, й десний;

- употребленіе о вийсто е: придръжжщому, четворобліговистіе;
  - смягченіе ск въ сц: Тівериадъсцімь.

Изъ формъ грамматическихъ замѣчательно иссоблюденіе достигательнаго (идж рыбы ловити) и существительное собирательное (?): дѣтис.

Новое счастлевое обстоятельство дало мет возможность увеличить издаваемый мною сборникь еще нёсколькими новыми сообщеніями. При посредствъ Императорской Академіи наукъ н Императорскаго Министерства иностранныхъ дёлъ я получиль изъ Италіи такъ называемую Болонскую псалтырь, нынъ принадлежащую Болонскому университету. Изъ этой важной рукописи досель я имъль только три страницы снижовъ и потому могъ внести въ свой сборникъ очень немногое. Теперь представилась возможность обогатить его выписками изъ разныхъ частей этого памятника и доподнить его описаніе нѣсколькими подробностями. Въ это же время я получилъ отъ А. О. Бычкова, отъ А. О. Гильфердинга и отъ другихълицъ и всколько другихъ любопытныхъ памятниковъ, изъ которыхъ некоторые по крайней мёрё въ небольшихъ выпискахъ достойны были внесенія въ сборникь вийсти съ выписками изъ Болонской псалтыри. Такъ образовался новый рядъ Дополненій и новое прибавленіе къ описаніямъ, вдёсь представляемымъ. Памятники того отдела, которому посвященъ предлагаемый сборникъ, такъ мало известны и, какъ мев кажется, такъ достойны вниманія изследователей древности и судебъ Славянскаго языка и письменности, что вновь добавляемыя страницы, въроятно, не будуть ими сочтены излишними.

1.

Болонская псалтырь.

Вся рукопись написана на довольно ровномъ, изрядно выдёланномъ пергаминё въ 4-у по 30 намёченныхъ рёзцомъ строкъ въ два столбца, на 264 лл. *), составляющихъ 33 тетради (по 8-ми листковъ). Помёты тетрадей написаны тёмъ же почеркомъ на низахъ страницъ перваго и послёдняго листка каждой тетради у корешка.

Вся рукопись сохранилась вполнт и довольно бережно, впрочемъ подвергалась дтйствио сырости, отъ чего вънткоторыхъ мтстахъ чернило почти совершенно слиняло или же изъподъ засохшихъ темныхъ пятенъ совершенно невидно.

Листъ 1-й съ правой стороны оставленъ бѣлымъ: здѣсь уже послѣ написаны разныя незначительныя записи; на оборотѣ помѣщена молитва къ пресв. Троицѣ, какая обыкновенно помѣщается передъ псалмами.

Листъ 2-й начинается заставкою, подъ которою крестъ и буквы 16 кс ни ка, а ниже двойное заглавіе киноварью, особое для каждаго изъ столбцовъ:

ТАТРЪ ДДВЬ СТГО ГРАДА СПА НЕСЕШВА НЮДННА ПО ПЛЕ МСНН. А.В. ЗААЛН ЛОУНА. НАУЖЛО ПРЬВЫНХЪ КННГЬ НЖЕ ШТЪ ЖНДОВЪ ^{*)} Размѣченныхъ листовъ 262: это вышло отъ того, что первый листь не считанъ, а 126-мъ числомъ помѣчено два листа съ ряду.

Почти во всей книгь на каждой страниць львый столбець занять текстомъ псалмовъ, а правый толкованіемъ ихъ. Текстъ псалмовъ написанъ довольно крупнымъ уставомъ по начеркамъ, а толкованія мелко и иногда гораздо чаще, гуще, чьмъ текстъ. Письмо обоихъ почерковъ, крупнаго и мелкаго, вообще очень тщательно и красиво. Только одна страница на л. 106 написана хуже: это работа другаго писца, какъ видно изъ записи. Написанія псалмовъ написаны киноварью. Киноварью же написаны и большія буквы; а самыя большія по киновари разрисованы красками. Начиная съ 8 стиха 7-го псалма, или, лучше сказать, съ 9-го листа, надъ гласными и согласными поставлены киноварью разные знаки правописные.

Изъ записей, одновременныхъ съ написаніемъ книги, одна поміщена на листь 106-мъ на поляхъ первой страницы одною строкою: начало ея на нижнемъ ноль, а продолжение и конецъ на боковомъ внышнемъ. Вотъ она буква въ букву:

+ азъ грѣшнъїй Бѣлославъ грѣшинъї и дръзъі на зло: а на добро лѣнивъїи емоу *) же штечъство гробъ а бгатъство грѣси: а блждъ слава: пописахъ бравтоу си Йшсифъ страницж шъ фалтъїрь: слава въкъї ами":—

Выше уже отибчено, что эта страница написана особымъ почеркомъ.

Въ конпъ оборотной страницы 128 листа на оставшихся послъ плама восьми строкахъ написаны двъ записи: одна на лъвомъ столбцъ тъмъ же почеркомъ какъ и толкование псалмовъ; а другая, болъе поздняя, на правомъ столбцъ.

Лѣвая запись важна дзя опредѣленія времени и мѣста написанія книги. Вотъ она строка въ строку:

> Помѣни ги раба свогі Йоси фа й Тихотж. съфавъща

^{*)} До сихъ поръ строка нижняя; остальное все на боковомъ полъ.

книгъї сиж. съ бжиж помо штиж й стжж биж присно двж Мариж. писашж же са въ Фхридъ градъ въ се лъ рекомъїмъ Равне. при цри Асени блъгаръскымъ.

Изъ этой записи узнаёмъ, что у Іосифа, которому Бѣлославъ написалъ одну страницу на 106 л., былъ товарищь Тикота: ему, можетъ быть, принадлежатъ листы 129-й и слѣдующіе, написанные почеркомъ нѣсколько отличнымъ отъ первыхъ 128-ми. Царь Асѣнь Болгарскій, о которомъ упоминаетъ запись, владѣлъ Болгарской землей въ 1186—1196 гг. И такъ въ Болонской псалтыри мы имѣемъ памятникъ Охридскаго письма конца XII вѣка, писанный не позже 1196 года.

Другая запись, написанная рядомъ съ предъидущею, заключаетъ въ себъ слъдующее:

сиж книгъ коупихь см шъ граматика Т одора шдъ Равьнеи и дахь азь еромона хъ Даниль гръфъны попадины си обеди п позлащены и двъ перьперъ сръдъ града Вь бътоли дад . . . си . . поминаниъ . . .

Запись эта написана дурно, не совсёмъ грамотно, и притомъ не вся можетъ быть прочитана (конецъ почти совсёмъ соскобленъ). Ясно впрочемъ, что грамматикъ Тодоръ изъ Равна продалъ книгу еромонаху Данилу за позолоченныя (три?) кольца и за два перпера, и что потомъ книга отдана Даниломъ въ Битольскій монастырь въ поминанье.

Сравнительно со встми другими списками толковой псалтыри, Болонская псалтырь замібчательна по полнотів. Погодинскій списокъ XII віка, принадлежащій Императорской публичной библіотекъ, преимуществуетъ передъ Болонскимъ спискомъ только темъ, что въ немъ есть окончаніс песни трехъ отрокъ, изъ III главы Данівлова пророчества, котораго нёть въ Болонскомъ. Въ последнихъ строкахъ Болонской псалтыри читаемъ: «Бате вса птицъй носнъйж въвъри й вси скоти Ха по .: Бате снове чл°чи. бави Иаю. пои .: Бате нереи гни раби гни га. понте и превозноси»: - Въ Погодинской эта песнь окончена такъ: «Бате вса птица ноныва дъвърни и вси скоти. Бате снове члчи. блви їлю га пойте й прв. Блте дси й дша праведныхъ прибоны смърени срцемъ га поите : Бате Ананий Азарий Мисан ле. апли прроци. мин ган га поите : (По) имъ ода и сна и стааго дла. пойте и. (И) ны и присно и въ въкъ въкой амінь: Хвалимъ бавимъ кланъемса гв .: За то въ Погодинскомъ спискъ при ивкоторыхъ псалмахъ не вписано толкованіе, помішенное въ Болонскомъ, именно: при пп. V, VI, VII, VIII, второй поло-BRHT: LXXVII, LXXVIII, LXXIX, при молитить Захаріи, при части 1 молитвы трехъ отрокъ, при 2 и 3 молитвахъ трехъ отрокъ. Въ Русскомъ спискъ XI въка, принадлежащемъ Импер. публ. библіотекъ, не пропущены толкованія псалмовъ LXXVII - LXXIX; были, судя по этому, толкованія и другихъ псалмовъ, опущенныя въ Погодинскомъ спискъ; но этотъ важный по древности списокъ не сохранился весь, какъ былъ написанъ: въ книгв не достаетъ ни начала ни конца. Въ Болонскомъ спискъ помъщены кромъ того промежду девятью пъснями, обыкновенно прилагаемыми къ псалтыри, еще двѣ молитвы: одна изъ нихъ подъ названіемъ «Молитва Манасийна црт Йюдейска» есть молитва царя Езекін (Ис. XXXVIII: 9-20); другая подъ такимъ же заглавіемъ есть лействительно молитва царя Манассін, та самая, которая приложена ко 2 й книг Паралипоменовъ (2 Пар. XXXVI. за ст. 23).

Болонская псалтырь не вся писана совершенно однимъ пра-

вописаніемъ. Такъ на нѣкоторыхъ страницахъ употреблено шт, на другихъ щ; на однихъ кромѣ ж, а и е употреблены ж и к, на другихъ есть только ж и а и е. Въ дополненіе къ тому, что было отмѣчено объ этомъ памятникѣ, въ отношеніи къ употребленію буквъ, выше на стр. 50, слѣдуетъ прибавить:

- ї вм'єсто и написано почти исключительно по недостатку м'єста;
- ъ отличено отъ з, употребляясь въ тёхъ словахъ, гдё г смягчено въ з: мноди, бълй, нодъ, Швръди, помоди, възъдвидати, тръщати, полъща, и кромё того въ словахъ: Злеёзда, д вёрь, длиждж, дър, кнадъ, стжда стъща.
- w двойное вмёсто простого о употребляется постоявно въ началё словъ, въ серединё въ словахъ сложныхъ, которыхъ вторая половина начинается съ гласной о, въ середине словъ иностранныхъ въ началё слога Фарашнъ, Савашеъ, Сишнъ; в пр.
- ъ пишется тремя способами: ъї, ъї; ыї; два посл'єднія написанія сравнительно р'єдки; иногда, очень р'єдко написано ъи;
- употребленіе от очень рѣдко: въ текстѣ псалмовъ оно написано только одинъ разъ, на л. 84;
- в вмасто га въ начала слога вовсе неупотреблено; равно и га не употреблено вмасто в въ середнив слога.
  - а вивсто а употреблено только разъ: божщенса. 106.
- е есть только одно, всегда похожее на є: на нѣкоторыхъ страницахъ оно же написано и възначеніи к; на другихъ страницахъ, особенно на лл. 87—128, написано к постоянно въ началѣ слога; въ концѣ рукописи нѣсколько разъ написано к виѣсто ик: безаконк, повелѣнк, людк, лоъкмь.

Въ отношения къ выговору, на сколько онъ выразился въ правописания, къ прежинить замъчаниять слъдуетъ прибавить:

1. О смѣшанномъ обозначение слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Во всей рукописи ъ употребленъ несравненно чаще чѣмъ ь; но и ь встрѣчается отъ первой страницы до послѣдней, иногда на

мёстё, большею частію неправильно. Буквы а и оу вм. 12 = ё и ю употреблены только въ косв. падежахъ слова кнахъ: кнахъа, кнахъоу. — Вмёсто о = ъ иногда употреблено е: гладемъ. 244, быхоме. 253, есме. 261. — Вмёсто а встречается ы: дъбры птицы. и пр. — Иногда написано ы вмёсто и, и на оборотъ и вмёсто ы: на инлосты твоа, оуслышы, ништы, помыхъажщей, крывы, съхъздаж, съхъздашеса, тесжщи, посидаж, поустынний, аще би въсхотёлъ, далъ бимъ, аще би велърёчевалъ, оукрызса убо бихъ, аще бихж послоушали, аще би ходилъ, аще не би гъ помоглъ, погыбль бимъ, аще не гъ би былъ въ насъ, пожръли ны бишж, и пр.

Въ дат. падежѣ ед. муж. прилагательныхъ именъ и причастій послѣ ш и щ постоянно поставлено о виѣсто w избавлѣжіштимоу, спажштимоу, живжщошмоу, бжджщошмоу, благодавыпошмоу, спѣжштошмоу, весельщошмоу, въшедъшомоу, ніщомо, сътворшомоу, поражъшимоу, и пр.

2. О смещанномъ употребления носовыхъ гласныхъ ж и а. Нередко тоть и другой гласный знакъ употребленъ правильно; но такъ же не редко видимъ а тамъ, где бы надобно было ожидать ж, в ж тамъ, где бы долженъ быть а. Знакъ а написанъ преимущественно вмёсто ж: въ 1-мъ лице ед. наст. времени послъ мягкихъ л, н, р: помоласа, мвласа, въселаса, нзбавласа, скръбла, поклонаса, съхрана, оузъра; — въ причастіяхъ наст. вр: глаголащин, приемлаще; въ вин. един. жен. рода: постела мож, пъра мож, трапеза, на горж гна, горж Сишна, страсеть воустына, творити вола, благостыва; иногда и въ коренныхъ созвучіяхъ витесто ж въ слогахъ твердыхъ: стажажщин, паты (т. е. паты). Знакъ ж вибсто а и ба: — въ коренныхъ созвучіяхъ: стжза = стъза, пжти (= паты), истжзати (= истазати), жждаеть, зачять, чжеть, чждо, шжтатиса, штждити, хажбен, жэыкъ, прияти; — въ причастияхъ наст. вр: вм. ба: обидживаго, джавноужи, поминажи, делажи, спсажи; въ 3-иъ лицв инож. прошедшаго: пооучишж, присташж, събрашиса, сългаши; — въ род. един. и въ имен. и вин. множ. жен. рода: шть горы стый, шт плода пшении, прежде деннии, вдовних, шснованию въселеный, спенте десници его, не приять дши своем, кости мой, стрелы свой горащих съдела, покриль швъци и волы и птиц и небесъным и рыбы моръскым, на ближънам свой; — въ винит. множ. муж. рода: въ конъци въселеный, правый срцемъ сны члчи, младенъци, слепъци, пришелъци. На техъ страницахъ, где употребленъ сложный знакъ и, встречаемъ его не только на месте или же и вместо и (сихдии земъныи, въ гласе трижбънемъ), но и вместо ба: посли стрелы твои, прости моей, въ пропасти горъскъий, всей земла, любащим. Кроме всего этого есть случаи употребленія знака и вместо ы: сии, бидии, градии, изънемогии, пасии, живии.

- 3. Правила употребленія в вм. м после согласных не выдержано только разь: гонійаше. 229. Случан употребленія в вмёсто а очень нерёдки: ш тенне. 16, съхренееть. 53, подрежания ма подрежаниемь. 55, подрежание. 73, трева. 58, 150, 166. наследиса. 58, наследатьса. 59, не желенте 100, и пр. Не редки такъ же случан написанія а вм. в: ищазажщим. 60, ищазаеть. 201, ищазааше. 228, въсплещате. 78, 160, само (= сёмо). 120, насладиши. 139, въ надрахъ. 150, възъйщате. 170, въздеждате. Есть случан употребленія в вм. ж и а: ійвле емоу спение мое. 155, поменж, поменжиж, и пр. Въ некоторыхъ случаяхъ употреблено е вмёсто в: иде, кде = къде, съде, сжде, древле, штьметаеть (и шмётаеть), оутёшисте, застжписте, настависте и съвесте (и подвижаєтёса, похвалисте, ищезосте, и пр.).
- 4. Замѣненіе гласныхъ глухихъ чистыми очень часто: денъ, дение, весъ, слезъ, шкрестъ, конецъ, господенъ, когда, тои, сонъ, оупован, пѣсокъ, псаломо съ, сждобъ, въ пато съ (= въ пжть сь), врътопъ. Любопытны случаи замѣненія гласныхъ глухихъ посредствомъ ът и и: въї Иіжювѣ, въї Егуптѣ, въї има, въї истинѣ, вьзнесжтъї и, тъїи, на хрипътѣ, на хрубтѣ. Отдѣльно отмѣтимъ: падетъ тисжщи, крѣпости мога, вижди,

4

ž

sį.

7

Ö

1

J

į.

3

,

\$

Ċ,

.]

ì

ż

съ гжелини. Не ръдки случан и опущенія глухихъ гласныхъ: свътъ, скровище, скроушити, оупртвити, оупрахъ, и пр.

- 5. Смѣшеніе ни и ен въ причастіяхъ беспрерывно: творащен и творащий, видащей и видаштин, божщенса и божштиися, и пр.; въ существ. чаще ен чѣмъ ии: людин, свѣдѣнин; люден, плътен, скръбен, днеи, безаконей, знаменей, заповѣдей, дъщерей, қъвѣрей, змей — зъмей (— змий), въ прилаг. такъ же часто ен вм. ин: велей, мъней, сей днъ, граде вжей.
- 6. Вивсто е иногда употребляется т: Идитоумъ, Егишпъстин, Таворъ.
- 7. При смягченій губныхъ л то употребляется, то нѣтъ: поставленъ, шзлоблению, вьзлюблени, землѣ (им.), швласа, скръбла, прославлатъ, земли, шзлобенъ, шзлобению, вьзлюбенаа, оуправение, въздреметъ, прославена, земѣ (им.), оумръщвѣеши, ш зема, въземаще, поглоумаса (1-е лицо), по земи.
- 8. Иногда употреблено с витесто ш: облсл. 21, 190, штъвръсл. 32, ищисл. 32, итсл. 31, Швръсъ. 65, възнъсл. 79, начжеъ. 126.
- 9. Созвучіе ск почти постоянно смягчается въ ст, очень рідко въ сц: таръсидъсци.

Въ отношеніи къ грамматическимъ формамъ замѣчательно: Кромѣ обыкновенныхъ формъ прошед. врем. еще употреблены не рѣдко: форма сокращенная со сжатіемъ корня и форма безъ х и ш: — рѣхъ, Ѿврѣсъ. 65, възнѣсъ. 106, 215, страсъса. 184, гѣхъ. 187, въвѣсте. 71, нзвѣсте. 206, възнѣстѣса. 215, въздрѣста. 106, рѣшж, налашж. 15, штврѣса. 32, ищиса. 32, изъвлѣшж. 59, възнѣсаса. 79, нарѣшж. 81, сълашж. 94. гѣшж. 100, шблѣшжса. 104, расѣшж. 122, въжашж. 122; — въздвигъ. 35, 198, не сѣдъ. 38, шбидъ и пожръхъ. 40, не възъмогъ. 68, оуглъбъ. 111, придъ. 111, шбрѣть. 113, 190, Швръзъ. 205, изъндъ. 240, иштезъ. 256, въвѣсте. 71, проидомъ. 105, шбрѣтомъ. 215, оуглъбж. 12, допадж. 19, обидж. 21, проидж. 23, охъръмж. 26, изъндж. 27, падж. 29, 39, 131, възмогж. 30, 154, 228, разънджса. 32, изнемогж. 39, 103, 178, иштезж.

61, оунъзж. 62, пръвъзъідж. 62, придж. 74, 89, съниджса. 79, въпаджса. 94, нападж. 96, 112, пръмогж. 103, сърътж. 126, 206, съндж. 146, оумъкж. 179, възъідж. 210, съдж. 210, пръмогж. 214, погразж. 241, проидж. 242, пръндж. 251. Иногда въ 3-мъ лицъ множ. прибавляется тъ: паджтъ. 57, приджтъ. 244.

Прошедшее отъ дати въ 3-мъ лице ед. ч. дастъ. 269; ср. продастъ. 73, предастъ. 132, 133.

Въ прошед. совер. 3-му инцу множ. ч. дано вногда окончаніе жж вм. ша: лишихжса. 131, съгрёшихж. 31, жхж. 131, 175, оустрашихжса. 133, прёвратихжса. 133, положихж. 134, прозвахж. 135, не послоушахж. 138, бихж. 138, съсхохжса. 168, навънкохж. 176, стретохж. 177, въстжихж. 177.

Въ условномъ сложномъ вр. 1-му лицу ед. ч. дается иногда окончание мъ, а не хъ: далъ бимъ. 86, прътръпълъ бимъ. 90, съмърилъ бимъ. 138, погъюлъ бимъ. 202.

Форма достигательная неупотребительна: изъще спсти. 250.

Прилагат. имена въ им. ед. ч. муж. р. почти постоянно написаны съ однимъ ъп: праведънъп, грѣшнъп, джкавъп, диванъскъп, и пр., иногда и съ однимъ и: въйшни, вжи.

Одно и виъсто и очень часто написано и въ разныхъ падежахъ существ. имени: жръби, брати моеи, жити брати въкоупъ, съ пъни аггелъскъми, спени, с въскръсени, въ безакони, въ весели, въ смърени, въ исповъдани, въ начинанихъ, въ справданихъ, въ помънпленихъ.

Въ мъстномъ падежъ муж. р. ед. ч. мъстоименій встръчается и выъсто е: въ срди своий. 13, въ смърени мониъ. 202.

Въ род. пад. сред. р. ед. ч. встрвчается и вм. е: имени твоего. 215.

Въ род. пад. жен. р. ед. ч. словъ мой, твой, свой, употреблено чаще ж, ж, чёмъ еж, еж (= ем): Ш горъ стый свож, множъствомъ милости твож, благостына твож ради, въ похотъть дшж свож, славъ свож изъринжижса, въ горж стына

свож, ш ржкы твож, ш юности мож, сбъ рабы твож, сжалбы правды твож, братиж ради мож, кувоть стына твож.

Въ твор. пад жен. рода виѣсто оіж, еіж употреблено вногда одно ж: надъ Сишн°й горж, женжште пешть нефтж, ыростиж твож, милостиж твоіж, незлобож мож, спи десницж твоіж, благодѣтиж твоіх, и пр.

Во всей рукописи, кром' двухъ трехъ м' стъ, (какъ гърдии на л. 198) въ слогахъ сложныхъ съ р и съ л написанъ ъ не передъ р и л, а послъ.

2.

Евангельские листки Ундольскаго.

Въ быбліотекъ покойнаго В. М. Ундольскаго, нынъ въ Московскомъ музев, въ числъ разныхъ отрывковъ древняго письма есть два листка въ малую осьмушку изъ Четвероевангелія юсоваго письма, какъ кажется, XII—XIII в.*) Книга, изъ которой уцъявли эти листки, судя по нимъ, писана довольно сжато, по 23 строки на страничкъ — не крупнымъ уставомъ. На одномъ изъ листковъ находится изъ Евангелія Луки: XI: 28—43, на другомъ изъ того же Евангелія XII: 24—42. Надъ страницами подъ ними, съ боку и между строками написаны разныя пришски, облегчающія церковное и домашнее употребленіе книги: указанія времени чтенія, началь и концовъ чтеній, содержанія главъ и т. п.

Въ правописаніи этого памятника въ отношеніи къ употребленію буквъ замічательно:

- употребленіе і ви. и посл'в ь: шсждать і, передъ а слитно такъ, что із значить иіз: хыщеніз.
- употребленіе двойнаго w или о вм'єсто простаго въ началь словъ, а иногда и въ серединь: wko, wставльти, фарисеомь;

^{*)} За сообщение списка этихъ листковъ и снимка съ одной изъ страницъ признательно благодарю о. архимандрита Аменлохія.

- исключительное написаніе ы, а не ъі, и витесть съ тымъ ь, а не ъ.
  - употребленіе кое-гдѣ оборотнаго оп: лоюве, лоювте;
- двоякое написаніе широкаго юса: ж и ф: лжкавъ, внатрь.
- употребленіе і только при а (= 12), и то непостоянно: знамения, покаашжся, сжщая, емоу, еда, знамение, вычёшнее, вычёшнее, выжиж, троуждажться, жзыци.

Въ отношенів къ выговору, на сколько онъ выразвися въ правописанія, зам'ячательно:

- 1. Постоянное, исключительное употребление ь, указывающее на смѣшение слоговъ твердыхъ и мягкихъ, и то же подтверждающее написание и вмѣсто ъп: нѣки, аще би, бдѣлъ би, не далъ би.
- 2. Смѣшанное употребленіе носовыхъ гласныхъ: ж вм. а и а вм. ж: слышжще, покаашжса, приложитса, бдащж, локве вжиж, жже, слышати прѣмждрость Соломона, гла (1-е лице наст.), въ третижа стражи, въметаема, Ѿврьза; употребленіе и вм. а: не имы ча°ти етеры тьмный.
- 3. Употребленіе кое-гдѣ ѣ вм. ы: имѣниѣ; а вм. ѣ: ищате, цалованиа; е вм. ѣ: зде; ѣ вм. а въ слогахъ твердыхъ пногда: трѣвж, въ слогахъ мягкихъ постоянно: тлѣ, чѣжщимъ, чѣ°.
- 4. Зам'єненіе гласных в глухих честыми и опущеніе глухихъ: выжегь, темно, конець, народомь, спждомь, скров'є, скровище, тма, свётилникь, свёщницё, дастсм.
  - 5. Сиягченіе ск въ сц: нинеўгутьсци.

Изъ грамматическихъ особенностей на двухъ листкахъ встрѣтилась только одна замѣчательная: употребленіе одного ъп виѣсто ъп въ имен. пад. ед. прилаг. именъ: чловѣчьскъг, иѣки (ср. кыи).

3.

ДЕЧАНСКОЕ ЧЕТВЕРОЕВАНГЕЛІВ.

Оно вывезено А. О. Гильфердингомъ изъ Дечанскаго монастыря въ 1857 г., и хотя, какъ видно, не очень береглось, осталось однако все цело, какъ было написано. На 208 пергам. лл. въ 4-ку заключаетъ въ себе эта рукопись все четыре евангельскія книги съ оглавленіями и разныя служебныя указанія чтеній. Судя по рясунку некоторыхъ буквъ и правописанія, ее можно отнести къ памятникамъ XIII века.

Приписка во всей книгѣ только одна, на л. 122, при притчѣ о богачѣ и управителѣ его имѣній (приставникѣ: Лук. XVI: 1—9) написано тѣмъ же почеркомъ и черниломъ на полѣ въ длину страницы:

∴ w првславь прича.

На лл. 198—207 пом'вщены календарныя указанія по днямъ м'всяцевъ, между прочимъ сл'ёдующія:

- Сент. 2. прп. Өеоктиста: въ др. пп. 3-го сент.
  - 18. с. Иноуарна еппа Городиньскаго и с. Сусаны: — чит. Іануарія и Сосія. Мин. Вас. X в.
- Окт. 19. с. Іша Ріл каго: Зограф. глагол. ев. и Терновское еванг. 1272 г.
  - 28. с. патр. Йюснфа в Троуфима: т. е. Трофима: ср. Остромир. ев. подъ 29 окт.
  - 30. с. Курнійкий патр.: ср. Минол. Вас., Остромир. ев., Ватикан. глагол. ев.
- Нояб.: 5. Обновлений с. Өефра: разумвется освящение одной изъ церквей Константинопольскихъ: ср. Остр. ев.
  - 19. с. Сасим и кже с ий: с. Дасія?

- Нояб. 20. сс. патр. Прокла, Максима, Анатолим и Генадим: ср. Ватик. глагол. ев. и др. пп.
  - 29. с. a. Силы: см. Ann. eccles. 293.
- Дек. 18. сс. мм. Афинодора и инт. такъ и въ нък. Греч. календаряхъ: An. eccles. 311.
- 30. с. а. Симона: чит. Тимона, какъ и въ Минол. импер. Вас. и др.
- Янв. 14. Въ тъже днь пама с. Савы прывааго архиейпа Срыбскаго: прославленъ немедленно по кончинъ; ср. Хиланд. типикъ 1331 г. Annus eccl. 347.
  - 30. Обрътение м°щи с. Климента: ср. Охрид. ап. и др.
  - 31. ... и с. Aрсению: (?).
- Февр. 14. с. Курила философа: см. Охрид. Апост. и др. ип.
  - 20. с. о. Пафнотий: такъ и въ нѣк. Греч. кк. An. eccl. 77.
  - 22. c. Oомы: cm. Слын. ап. и др.
  - 29. Егда бждеть високто... стомоу Дифрю: память сс. Папін, Діодора и Клавдіана означена подъ этимъ днемъ въ нък. Греч. кк. An. ec. 82.
- Мар. 19. с. а. Оомы новаго архинппа Костандина града: въ др. пп. подъ 20 и 22 Мар.; онъ скончался 20 мар., а погребенъ 22-го.
  - **—** 22. с. Өомы патр: см. выше.
- Апр. 1. с. Іслеўверны:— см. выше стр. 62 въ нзв. о мннев В. И. Григоровича.
  - 2. с. Епифанита: не по ошибитьли вм. с. Апфіана или Амфіана: см. Слъпч. ап.
  - 4. с. Өеш^{дв}ла: см. Слёпч. апост.
- 9. с. Патермотим: такъ и въ Іерус. к. X в. An. eccl. 106.

- Апр. 14. с. а. Аристарха: такъ и въ Мин. XII в. и въ др. пп.
- 16. с. а. Акакиы: такъ и Іерус. к. X в. и нн. дд.
- 19. с. Өефра: такъ и въ Минећ XII в. и др.
- 20. с: Пафиотим: такъ и въ Герус. к. Х в. и др.
- 22. с. Өефсині: не по ошибків-ли вмівсто с. Оеодора Сикнота.
- 24. с. Хрониктині: (?).
- 28. с. Хртофора: (?).
- 29. c. Marcha: (?).
- Мая 4. чтномоу кртоу с нобе вывышюса: (?).
  - 7. мвльшиса звёздё с нбе°: по другимъ пп. не звёздё, а кресту, какъ означено выше подъ 4-мъч.
  - 16. пр. Захарил: такъ и во многихъ пп. XI—XIII вв.
- . 18. с. Сипилитера: Филеоера?
- 24. пр. Захарил: не по ошибкъ-ли вписано здъсь вм. 24 іюня?
- 26. а. Июды: такъ и въРус. минев XI в. и въ Греч. кк. An. eccl. 139.
- 27. сс. Сергиа и Вакха: такъ и въ иѣк. Греч. кк. An. eccl. 140.
- 30. с. Ивсевии: см. въ Мин. имп. Вас. в др.
- 31. с. дроугаго **Е**всевиы: такъ и вънък. Греч. кк. An. eccl. 143.
- Іюн. 6. с. Доровей: см. Мстисл. ев. до 1117 г. и др. пп.
  - 7. с. Антима: т. е. Анеима: см. Греч. кк. An. eccl. 148.
  - 9. с. Акаким: (?).
  - 20. с. м. Зосимы: см. Минол. имп. Вас. X в. и др. пп. подъ 19-мъ ч.
- Положение разви полосу стыл вбл: упоминаніе о поясв находится и въ другихъ пп. Слав.
  - 3. с. и. Өефра и инб: си. Минол. имп. Вас. подъ 4-иъ ч.

10 *

- Іюл. 7. с. м. Поликарпа: см. Остром. ев., Ватик. глаг. ев. и др.
- 9. сщеник стън бин: см. Обих. XIII в.: разумъстся освящение одной изъ Констант. церквей.
- 14. с. о. Йшсифа епископа Солунскаго: см. Мстисл. ев. до 1117 г., Четвероев. 1144 г., Обих. XIII в.
- 26. с. Симешна иже въ шградъ: см. Остром. ев.
- **—** 30. с. Геласиы: (?).
- Авг. 20. а. Тадеа: см. Остром. ев., Мстисл. ев. до 1117 г., Мин. XII в. и др. пп.
- 21. с. Васисы: т. е. Вассы: см. Мстисл. ев., Апост. 1307 г. и пр.
- 24. Положение ч. мощий с. а. Вартоломей: см. Мстисл. ев. до 1117 г., Юрьев. ев. по 1119 г., Четвероев. 1144 г. и пр.
- 25. сс. патр. Костанъдина града Калиника, Мыны и Гшан: о с. патр. Калиникъ въ Остром. ев. и въ Ватик. глагол. ев. см. подъ 24-мъ ч.; о сс. патр. Епифанъ и Минъ въ Минол. Вас., въ Ват. глагол. и нр. Греч. пп.; о сс. патр. Іоаннъ, Епифанъ и Минъ подъ 26-мъ ч. см. Греч. к. изд. Шольцомъ. Ап. ессl. 207.

Изъ буквъ, употребленныхъ при написаніи Четвероевангелія Дечанскаго, болье другихъ любопытны:

- қ. употреблено довольно часто, но не постоянно въ тѣхъ случаяхъ, когда бы можно было ожидать: връки, дроуки, к.вѣзды, клижджщей, проклабаеть, кнакемь, кнакы, мноки, помоки, пѣнакь, пѣнакы, пѣнакынкы, стакажщеса и пр.
- I написано вмѣсто и почти исключительно по недостатку мѣста;
- © написано очень часто, особенно въ первой половинъ рукописи, вмъсто простого о: множи, ыко, вышныго, въ пагоубж, и пр.;

- щ постоянно;
- ы исключительно передъ ъ.
- обороченное ог употребляется, но очень радко.
- іотованіе выражено иногда посредствомъ точки надъгласной (еже, примть, мож, радостиж), но чаще посредствомъ на віко, пісти, піждь, оубопішасм, ність, ніго, ніда, знаменинімь, выти, вызвікъ, выша, яж;
- то же і употреблено очень часто и для показанія мягкаго выговора предъидущей согласной: кланізтисм, ньініз, занк, к ньмоу.
- вмѣсто глухой гласной иногда написанъ надстрочный знакъ": полза, блговойне.

Въ отношенів къ выговору, какъ онъ выразился въ написанів, слідуеть замітить:

- 1. Сметеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно выразилось:
- смѣшаннымъ употребленіемъ ъ н ь: колъ, жизнъ, по немъ, фбльчена, вльна, въстръжници, кръмѣ, всѣкь, вь фдеждахь. легефнь, вънидемь;
- написаніемъ а вивсто и, о ви. е, ж ви. ж, я ви. ьі и на обороть, ю ви. оу и на обороть: вса, всакъ, дивлашеса, боура, вараж, разараше, мора, расра, ввроужщомоу, щівывшомоу, пославышомоу, на нж, всж, приемлять, створж, прозрж, жэкьйнии вратв, біомь живимь, вльни, погибаемь, малихь, азикомъ, старь си, би, абыё, свыней, рызы, вашыї, постылахж, вь вышныхь, равьвы, мороу, приклоучьшоуса, ввтрю, вврюйте, жглю.
- 2. Гласныя чистыя употреблены вивсто глухихъ: пришедьши, темници, реци, рецьта, сесь крщайть. 147, родо сь и пр. Не редко гласныя глухія совершенно опущены: скровище, створыше, тиа и пр. Есть случаи написанія ы вм. ь: молюхоуты й оученици. 147.
- 3. Буква в употреблена правильно, но кром вообще ожидаемых случаевъ иногда стоитъ вместо и; иногда заменена буквою е: зде, иде, премо.

- 4. Носовыя гласныя вообще употреблены правильно, такъ что не смёшаны и ж съ а; но по мёстамъ ж замёнено посредствомъ оу, а а посредствомъ ё и еще чаще посредствомъ е: междоу (есть и межж), шкждоу, шсждоу, штждоу, выспомёнжвь, помёнжша, тежателемъ, тежателие, кладезь, на кладезь, жетве, сьбирани, сени, глеи, рекоше, не разоумёше, еще и пр. Эти последніе случаи встречаются чаще подърядъ и более на техъ страницахъ, которыя писаны несколько отличнымъ почеркомъ. Вмёсто узкаго а употребленъ вногда широкій ж: въ весь Кессариж Филиповы, инож (род. ед. ж.), тысжща, тысжщыникомь. Иногда ж стоить вмёсто ъ: да бждеть всёмь рабж. 72. Вмёсто широкаго ж написанъ иногда узкій а: дивлижаса, тякоже слыша и сжждж, сать.
- 5. Сиягченіе губныхъ допускается и съ л и безъ л: землы, бігословль, прикмлеть, на земи, въ земж, прізломь и пр.
- 6. Вибсто обычнаго ш для прошед. вр. употреблено иногда с: ыса ыша: оди ваши ыса маниж. 153.
- 7. Согласная в == с передъ ц, ч, ш то опускается, то ставится: исцілить, исцілівшомоу.
- 8. Сочетаніе ск смагчено чаще въ сц, чёмъ въ ст: члчьсцѣ, снішньсцѣн, галиленсцѣн, пастѣ.
- 9. Буква е употребляется, но часто и замънена посредствомъ д или т: Видьсандж, Витлеомь, и пр.
- 10. Носовая ж въ началѣ слога принимаетъ иногда г: жз-кам врата, жжемь.

Изъ формъ грамматическихъ любопытны болье другихъ:

- 1. Именит. падежь прилаг. муж. р. ед. ч. на ы: снь члчьскы, прывы, выторы, дроугы, третьи, никы, нбски, и пр. Есть и ыи, ии: истиньный, нбный, кжии.
- 2. Одно и вм'єсто двухъ ни употреблено нер'єдко въ склоненіи существительныхъ: вь пртви, вь Шчьстви, запов'єди — запов'єдьї (род. множ.).
  - 3. Окончаніе ен вм. ни употреблено и для имен. пад. прилаг.

муж. р. ед. ч. и для род. сущ. жен. р. множ. ч: даръ вжен, свынен.

- 4. Имен. падежь множ. числа причастій оканчивается на ен и на ин: зижджщен, пасжщин.
- 5. Именят. и винит. множ. отъ слова овца оканчивается на м на ы: овца, овцы.
- 6. Прошедшее совершенное встрѣчается, впрочемъ рѣдко, со сжатіемъ корня я безъ х и ш: рѣша, ыса ыша ыдоша, вынидж, приидж.
- 7. Прошедшее несовершенное встричается съ окончаніемъ ть: модыхатьі.

Изъ случаевъ несоблюденія древняго грамматическаго строя можно считать главнымъ — несоблюденіе достигательнаго: да вынидеть вызати, выниде витати, глаше исходащиймь народомь кртитиса.

4.

ДЕЧАНСКАЯ ПСАЛТЫРЬ.

Памятникъ этотъ, принадлежащій теперь А. Ө. Гильфердингу, а прежде принадлежавшій Дечанскому монастырю, что въ Старой Сербін, писанъ въ очень малую осьмушку по 22 строки какъ кажется въ XIII—XIV в., и въ нынёшнемъ своемъ видѣ, безъ нёсколькихъ листовъ въ серединѣ и безъ конца, заключаеть въ себѣ 201 лл.

На первомъ листь и на началь втораго написаны вводныя молитвы, за ними следують псалмы, разделенныя на части для пенія съ молитвами между псалмами; на 174 и след. помещены: — чинь полоунощьници, — пете и стры вь не по блжений непорот, — кат м'бень кь айглоў йже хранй всакого члка, — кат вь скрьбь дій, — кат м'бень троци. й архаайтлоу. и Николе в вій.

Въ низу на техъ страницахъ, где начинаются псалмы, были

написаны гадальныя приписки *) киноварью, но вск они соскоблены, такъ что нельзя прочесть, за исключению одной, оставшейся въ прежнемъ видѣ на л. 101 къ псалму XCIX или къ С: «∴ добро и раз8мно дѣло твой ∴ Въ Новгородской Софійской псалтыри XIII—XIV в. при псалмѣ С нѣтъ гадательной приписки, а при XCIX читается: «не дворазумьствуй орудий ∴

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этомъ памятникѣ, болѣе другихъ замѣчательны:

- кромѣ обыкновеннаго е, есть оборотное э: написано нѣсколько разъ въ концѣ словъ выше строки: бльщенн 60, поношенн 62.
- і ї: написано р'єдко, безъ всякой особенной нужды: покажі, помінай, йюдейскіж;
- w витесто о написано въ началт слова и въ началт слога: wtpoke, фарашне;
- 8 вивсто оу написано большею частію по недостатку мвста, въ концахъ строкъ;
- ы = й и ь: нсключительно передъ ъ и ъ; только разъ написанъ ъ: потръбнтъса. 27;
- ютованье посредствомъ г употреблено въ м въ м, и то не всегда: твоа, егда; разъ написано м: м тробж. 28; обыкновенно же для выраженія юты употреблена точка: твом, мом, свой, свож;
- витесто глухой гласной часто написанъ надстрочный знакъ: " или ': выйми, наслъдатса.

Изъ особенностей выговора, выраженныхъ въ правописаніи, болье замьчательны сльдующія:

1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ рѣзко выразилось исключительнымъ употребленіемъ ь и смѣшеннымъ употребленіемъ ы и и: насищжся, шкриеть, въздихание, постидаться, бездин, прізнваж, димь, висоти, тисжща, прѣтиканны, митарю, би, бихь вь поустини, птици пернати, ныщавго, по-

^{*)} См. о нихъ въ Свед. и Зам. о неизв. и маломав, пам. XXXIV.

мызажіщей, быйнь, шбыдниь, шбыдший, остыль, вызлюбыхь, дроўзы, вразы, скрыбы, и пр. Есть кромё того случан написанія оу ви. ю н а ви. и — в: неклоучниаго, сьблоуде, вса — выса, мора, смёрахса. Послё шипящих употреблено нерёдко о ви. е: спёжіщому, творыщомоу, шкилащомоу, створшомоу, оутврыйышомоу.

- 2. Витесто глухихъ гласныхъ иногда поставлены чистыя: сстанокь, сждобь, птесокь, вепль, порепшж. 52, весь, пришлець, безоумень, несмыслень, мьчетаний, да исповемесм. 114; иногда онт пропущены: скровища, скрыхъ и пр.
- 3. Часто передъ и вивсто и поставлено е: велен гъ, гиввъ бжей, инеи, рожденса, скръбей, напастен, заповъден, днеи, люден, знаменен, оправданен, ржкописанен, безаконен, житейсивмъ.
- 4. В употреблено и вивсто ы: ыко, всекь, населенть, ржка грешниче, поучекса; вивсто а: трева, наследатса. 26, XXVI. 11; иногда употреблено а и е вивсто в: высплещате, вызыщате, где, иде, сыде; ь ви. в: процвыте, просвытатьса.
- 5. Носовыя гласныя употреблены смѣшанно: ж вм. а: оуждришжса, стжза, жзыкь, бещждне, прижхомь, пощждить, швцж, на боржщжжса, мяти гнж, бышж, сьздашжса, услышжть, лишжтьса, божщихьса, божеса, люди свож, вса кости мож, кназж (вин. м.); а вм. ж: тржбѣ трабащи, уподобласа, высхвала, сыхрана, оугразна, вызлѣза, оутна, глать, разыдатьса, сьмататьса, кльнащей, постела мож, твож вола, зема безводижа, вь памать вѣчижа; ж вм. ы: живжи, до кон ць выселенжа; ь вм. а: дрыль.
- 6. Согласная л посл'в губныхъ чаще не вставляется: вызлюбень, шслабень, шставена, шзлобена, оуподобаса (1-е лице наст. вр.), приемеши, заеметь, зем'в, ш зема, — избавл'вж, избавлении, земл'в.
- 7. Буква ш въ прошед. врем. иногда замънена буквою с: ыса и насытишже, поиса, не жеа въры, объжеа, вызвъсь дшж.

- 8. Сочетаніе ск смягчено то въ ст, то чаще въ сц: вемьсти, тартсидьсти, чловеци, людьсци, житейсцимь.
- 9. Буква з = с передъ ч, ц иногда опущена, иногда иттъ: ипълений, бечислънихь, исчезажще, исчезажть = ищезажть.
- 10. Буква е замѣнена иногда посредствомъ т: корабии тарситьскых, црин тарсидьсти.

Въ грамматическомъ отношения замъчательно:

- 1. Окончаніе прилаг. муж. им. пад. ед. ч. на ъ = ы = и: недостоинъ рабь, азь грѣшни, кдиночады Ѿче, мярды, праведни, ливански, темни, вышни.
- 2. Такое же опущение и повторяется часто и въ другихъ случаяхъ: въ побчени, въ безакони, оправдани твоихъ, соличение безакони, множъства въсклицани нашихъ.
- 3. Нередко окончаніе $\dot{x}$ вм. о $\dot{x} = e\dot{x}$ или е $\dot{a}$: простиж твож, крыпостиж свож, твож песитнож похотиж, прости твож (род.), вь гире міти свож, $\ddot{w}$ бліти твож.
- 4. Нередко употреблены краткія формы прошед. времени рехь, решж, мса, помса, нзвесте шчи, вызнесте шчи, вызвесь дітж; вызнесь, прибегь, страсьса, предасть, шбретомь, шбретж, падж, шврыгжса, обыдж, изнемогж, допаджт, исчезнять, прендять, вызмятатьса (= вызматошаса. LXXV. 6), приндять.

5.

Поученія Ефрема Сирина.

А. Ө. Гильфердингъ вывезъ изъ Старой Сербін два отрывка изъ этой рукописи: одинъ (тетрадь въ 7 лл.) пришитый къ Сербской книгѣ Октоиха, принадлежавщей монастырю Чернорѣцкому, другой (4 лл.), отдѣльно, изъ монастыря Горіоча. Что оба отрывка принадлежали къ одной книгѣ, это доказывается одинаковымъ письмомъ и форматомъ ихъ. Рукопись была въ 4-у по 24 и 25 строкъ.

Изъ буквъ, употребленныхъ въ этой рукописи, более другихъ стоятъ вниманія:

- є широкое: оно паписано иногда, въ концѣ строки вивсто простого е (трепє ть, вь прише-стви), а иногда, въ началѣ слога въ значеніи к (Сфремь, Бжие);
  - у употреблено редко: въ чрь чрь за како, множе;
- о написано то вмѣсто о простого, въ середниѣ словъ (тіко, мимо), то вмѣсто w двойнаго, въ началѣ словъ (обита, опѣсти);
- w написано въ началь словъ и въ сложныхъ словахъ, въ началь втораго члена (шбъемлетьса, злошбычных);
  - у иногда вивсто оу (гласу сильі);
  - в иногда вивсто оу (навчивь, створшв);
  - в пипется исключительно передъ ъ;
  - --- ы исключительно передъ ъ ;
- ѣ и витесто на после согласныхъ (печели, пооучехьсм, похвальтеть);
- іотованье выражено иногда посредствомъ і: із, іє, іж, иногда посредствомъ надписанной точки: е, ж, (мійеннія, вынезаізпж, — ктери, ксмы, абик, — свътлыіж, — его, абие, слабостиіж);
- опущеніе глухой гласной часто выражено посредствомъ знака " (странны, швіщавши), который употреблень также и безъ видимой нужды при стеченіи согласныхъ (довольство, шчьства, патрпархь).

Въ правописаніи въ отношеніи къ выговору зам'єтить можно:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ выразилось болѣе всего безразличнымъ употребленіемъ ь въ тѣхъ и другихъ слогахъ. Разъ только случилось а вмѣсто ы ѣ: всакж. Употребленіе о вм. е въ дат. падежѣ прилаг. им. муж. р. ед. ч. постоянно: дажщомоу, спсажщомоу, глащомоу, зижжщомоу. См. еще срповѣдець.
  - 2. Гласныя чистыя вийсто глухихъ написаны ридко, и то

почти исключительно въ производныхъ слогахъ; чаще гласная совсемъ опущена: вепль, српемь, пармомь, грешень,.— вса, грешникь, скроушение, велми.

- 3. Носовыя гласныя употреблены смешеню: ж вм. а: скрьбж и рыдаж (прич.), приносжщжж, пимицж (им. множ.), а вм. ж: дпевна немощи, имащимь, дрёмлащи. Въ глаголе поманяти постоянно поставлено в вм. а.
- 4. Для смягченія губпыхъ иногая употребленъ л, иногая не употребленъ: шбьемлетсм, вызлюблене, вызлюбене, оуправень.
- 5. Передъ шипящими буква с чаще опущена: ис чрѣва, рачрыпати, бечинны, бечьстие.

Въ грамматическомъ отношения замъчательно:

- 1. Прошедшее безъ х: вызнесь гла мон.
- 2. Первое лице множ. ч. наст. времени не только на ь, но и на ы: есмы, бждемы.
- 3. Окончаніе прилаг. имени въ муж. р. ед. ч. на ы, и, а не на ъін и ин: странны, сты, грышны и неразоумны, слабы и присно оунылы, чрьтогь небесны, дяв сжднь, помысль лживы, цвыть оутрыни.
- 4. Въ склоненія существительныхъ одно и вийсто ии: по скончани, о жити, вь пришестви, по шобіщани.
- 5. Окончаніе ы вм. о въ м'єстномъ прилаг. им. ед. ч.: по скончани бес'єднымь, о един'ємь блігымь нь й послоушливымь.
- 6. Въ склоненіи м'істоименія мога родит, падежь оконченъ на А, а дательный на и: діїл молі, матере молі, к діїм могі.

РИНАРТМАЕ РИШТО

о памятникахъ древняго юсоваго письма.

Вышеразсмотрѣнные памятники юсоваго письма, относясь по написанію къ различному времени, отъ XI до XIV в. и, вѣроятно, къ различнымъ мѣстностямъ, любопытны одинаково и по чертамъ, отличающимъ ихъ взаимно однихъ отъ другихъ, и по чертамъ, одинаково повторяющимся во всѣхъ.

По начертанію любопытны болве остальныхъ следующія буквы:

- B = B, e = 0, y = S, x, o = 0, B = 0, y = q,
- $\ddot{\Pi} = \Pi T$, H = H, H = H, H = H, A = A.
- в в употреблено въ Минейномъ листкъ Григоровича, въроятно, XIII в.
- с есть принадлежность многих памятниковъ XII—XIV вв., употребляется большею частію вм'єсто є послі гласныхъ, въ XIV в'єк'є пишется съ хвостомъ, опускающимся за строку, или же, какъ въ Дечанской псалтыри, на обороть: э.
- қі и 8 5 употреблены въ одинаковомъ значенія и въ нѣкоторыхъ памятникахъ довольно послѣдовательно, т. е. не тамъ, гдѣ простое з. Употребленіемъ қі отличаются слѣдующіе памятники: XI в.: Хиландарскіе листки, XII в.: Болонская и Погодинская псалтырь, Охридская и Слѣпченская книги Апостольскихъ чтеній, XII XIII в.: Паремейникъ Григоровича, XIV в.: Хиландарское четвероевангеліе, Дечанское четвероевангеліе, употребленіемъ в виѣсто қі: XII в.: вѣкоторые листы Погодин-

ской псалтыри, Охридскаго и Слепченскаго Апостола, XII— XIII в.: Служебная минея Григоровича, XIV в.: Севастьяновскій сборникъ. Въ некоторыхъ памятникахъ, какъ на примеръ въ Зографскомъ Трифологіи, употреблены обе эти буквы; въ некоторыхъ другихъ, какъ въ Тріоди Григоровича, въ Поученіяхъ Ефрема Сирина, употребленіе зг непоследовательно.

- Мягкое л., извъстное изъ Русскихъ древнихъ памятниковъ, встрътилось въ Хиландарскихъ листкахъ.
- Кром'є w, нер'єдко встр'єчается въ памятникахъ XII XIV вв. о и о, вм'єсто w, т. е. большею частію въ начал'є словъ и слоговъ; въ Слуцкой псалтыри встр'єтилось и вм'єсто простого о въ слов'є ізки.
- у = v, иногда употреблено вийсто оу = 8 въ Супрасльской рукописи, въ Слупкой псалтыри, въ Охридскомъ Апостоли и въ другихъ не столь древнихъ памятникахъ, а въ нёкоторыхъ, какъ въ Саввиной книге и Зографскомъ Трифологіи, вийсто и.
  - 8 употреблено иногда вийсто оу почти во всихъ памятникахъ, начиная съ самыхъ древнихъ, то безразлично, какъ въ Саввиной книгъ, то въ началъ словъ и слоговъ, какъ въ Тріоди Григоровича и пр.
  - Буква ч въ большей части памятниковъ XI XIII вв. написана съ крутыми рожками: ч, но уже въ Зографскомъ Трифологіи, писанномъ въ XII XIII в., написана косо: >> , какъ в въ памятникахъ болье позднихъ.
  - Написаніемъ щ = її = шт памятники разнаго времени, а можеть быть и разной м'єстности, отличаются р'єзко: изъ памятниковъ XI в'єка исключительно шт употреблено въ Новгородскихъ листахъ евангелія и въ Македонскомъ листкі, шт и її въ Супрасльской рукописи, шт и щ въ Хиландарскихъ листкахъ, а щ господствуетъ исключительно въ Саввиной книгі, гді только разъ написано її вм'єсто щ, въ Слуцкой псалтыри, въ листкахъ Ундольскаго; изъ памятичковъ XII в'єка въ Норовскомъ стихираріз шт и її, въ остальныхъ шт и щ; изъ памятниковъ XII—XIII в. въ Норовской псалтыри шт и щт, въ

Тріоди Григоровича шт рѣдко; въ остальныхъ и боле позднихъ господствуетъ щ.

- Написаніемъ ъ = ы различаются, кажется, памятники разной местности: изъ памятинковъ XI века, ы а не ы, и вместв сътвиъ ь, а не ъ, употреблено въ Супрасльской рукописи, иногда и въ Македонскомъ листив; изъ памятниковъ XII и XII —XIII в. исключительнымъ употребленіемъ ы отличаются Погодинская псалтырь, Служебная минея Григоровича, Евангельскіе листки Ундольскаго, въ ніжоторыхъ містахъ и Болонская исалтырь, въ остальныхъ ъ1; изъ памятниковъ XIII в. и XIII -XIV вв. употребленіемъ ы отличаются: книга Евангельскихъ чтеній, Мануйловскій апостоль, Норовскій псалтырь, Жеравинскій уставъ; изъ памятниковъ болье поздинхъ ы господствуетъ въ Лобковскомъ паремейникъ, въ Дечанскомъ, Зографскомъ и Хиландарскомъ четвероевангеліяхъ, въ Дечанской псалтыри, въ Поученіяхъ Ефрема Сирина, и въ нікоторыхъ изъ нихъ вмісті съ исключительнымъ употребленіемъ ь. Начертаніе ън попадается въ Слудкой псалтыри, Хиландарскихъ листкахъ, Слепченскомъ апостоль, Болонской псалтыри; начертание от вивсто ъ употреблено разъ въ Саввиной книгъ.
- Оборотное от вивсто ю употреблено постоянно въ первомъ почеркв Слепченскаго апостола, иногда же и въ другомъ почеркв этой книги, равно какъ и въ Болонской псалтыри, на первыхъ листахъ Охридскаго апостола, въ Евангеліи Ундольскаго, въ Дечанскомъ четвероевангеліи, след. въ памятникахъ XII—XIII въка.
- Кром'є обыкновеннаго написанія широкаго юса, ж, встр'єчается въ древнихъ рукописяхъ, какъ на прим'єръ въ Евангельскихъ листкахъ Ундольскаго XII—XIII в. начертаніе ф; съ XIV в'єка оно входить все бол'єе въ обычай и потомъ становится господствующимъ. Любопытный случай написанія еж вм'єсто ж—А (в'єровашеж) представляеть Охридскій апостолъ.
- Кром'в обыкновеннаго написанія малаго юса, а, употребляется во многих древних памятниках начертаніе а и

по большей части съ темъ, чтобы каждой изъ этихъ двухъ буквъ дать особенное значеніе. Правильно, всегда после гласныхъ употреблено а или а, а а после согласныхъ въ Саввиной книге, Слуцкой псалтыри, Супрасльской рукописи, Паремейнике и Минейномъ листке Григоровича; на оборотъ а после согласныхъ, а а после гласныхъ въ Хиландарскихъ листахъ; а после гласныхъ и согласныхъ исключительно въ Македонскомъ листке, смешанно въ 1 мъ почерке Слепченскаго апостола, въ Норовской псалтыри, въ Парижскомъ стихираре. Во всехъ другихъ памятникахъ и между прочимъ въ Новгородскихъ листахъ и въ листахъ Ундольскаго XI века, въ большей части памятниковъ XII и XIII века и во всехъ XIV века, употребленъ исключительно а после гласныхъ и согласныхъ.

- Для выраженія іотованія, какъ видно изъ предыдущихъ замѣчаній, были употребляемы иными писцами особенныя начертанія буквъ, или просто или съ надстрочнымъ знакомъ (е', а' и пр.). Надстрочный знакъ употребляемъ былъ для этойцѣли и надъ другими гласными. Другіе писцы, не довольствуясь этимъ, употребляли строчный знакъ на пр. к., к., к. Вовсе не употребителенъ этотъ способъ въ листкахъ Ундольскаго XI в., въ Норовскомъ и Парижскомъ стихираряхъ, въ Паремейникѣ Лобкова.
- Для выраженія опущенныхъ изъ строки глухихъ гласныхъ, а въ нёкоторыхъ памятникахъ и безъ видимой нужды между согласными ставится надстрочный знакъ: ' или "

Въ нѣкоторыхъ рукописяхъ именно въ Македонскомъ листкѣ XI, въ Болонской псалтыри и въ Охридскомъ апостолѣ XII вѣка, употреблены или отдѣльно, или цѣлыми строками глаголическія буквы. Въ Македонскомъ листкѣ употреблена только одна буква ю въ словѣ Еулогир. Въ Болонской псалтыри, въ толкованіи пс. XCVI-го, на четырехъ строкахъ написано глаголицей нѣсколько цѣльныхъ словъ и нѣсколько буквъ промежду кврилловскими буквами:

> Мѣнять бо ж богы + 29 236we шев. 1038 ше 102Дже № 6. 8 ше

829889399 ∴

Ваьэв+въшне пришествий Хву ненавидите идоль ы ко эли ...

Въ Охридскомъ апостоле въ несколькихъ местахъ отдельныя буквы и слова и кроме того два большихъ места написаны глаголицей: на л. 13—14 на местнадцати строкахъ значительная часть чтенія изъ Деяній: XVII: 1—7 (см. ниже стр. 273) на л. 98 на четырнадцати строкахъ конецъ чтенія изъ посланія къ Ефесеямъ: IV. 7—13, и за темъ несколько календарныхъ указаній (см. выше стр. 87). Объяснить это смещеніе глаголицы съ кирилицей по крайней мере такъ же трудно, какъ и присутствіе кирилицы въ некоторыхъ изъ глаголичеческихъ памятниковъ. Ясно только, что въ Охридской книге апостольскихъ чтеній и подборъ буквъ и ихъ употребленіе въ глаголице иное, чёмъ въ кирилице: довольно вспомнить о букве в, о частомъ употребленіи а вм. ж, ьа вм. а—а, объ исключительномъ употребленіи одного в . . . .

Употребленіе буквъ въ отношенів къ выговору представляеть любопытныя данныя, частію во всёхъ памятнякахъ повторяющіяся более или менее одинаково, частію различающія памятники одни отъ другихъ.

Некоторыя изъ этихъ данныхъ касаются гласныхъ.

- 1. Одинъ изъ важныхъ признаковъ разсматриваемыхъ рукописей естъ смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ, въ родѣ того, что видамъ въ нынѣшнихъ нарѣчіяхъ Сербскомъ и Чешскомъ. Оно обозначилось: неправильнымъ и отъ части непослѣдовательнымъ употребленіемъ глухихъ гласныхъ ъ и ь и гласныхъ чистыхъ: о и е, ъі и и, а и и = ѣ, оу = 8 и ю, ж и ж въ коренныхъ созвучіяхъ, въ словообразовательныхъ приставкахъ, въ окончаніяхъ падежныхъ и личныхъ.
- Чаще всего видимо сившеніе глухихъ гласныхъ, выражающееся или неправильнымъ и непоследовательнымъ ихъ употребленіемъ одной виесто другой, или исключительнымъ упо-

требленіемъ одной изъ нихъ вмісто двухъ. Изъ рукописей этого последняго отдела исключительнымъ употреблениемъ одного ъ отличаются Евангельскіе лясты Ундольскаго XI в., Паремейникъ Григоровича, 1-й почеркъ Слепченскаго апостола, а исключительнымъ употребленіемъ ь — Македонскій листокъ XI в., Евангельскіе листы Ундольскаго XII—XIII в., Дечанскій псалтырь и Поученія Ефрема Сирина XIV в. Изъ рукописей, въ которыхъ употреблены и ъ и ь, менте всего неправильностей въ ихъ употребленіи находится въ Новгородскихъ евангельскихъ листахъ XI въка, и въ нихъ однако есть ъ витсто ь и ь вивсто ъ какъ въ коренныхъ созвучіяхъ, такъ и въ окончаніяхъ, въ другихъ же рукописяхъ и XI віка и болье позднихъ количество неправильностей неисчислимо. Не ръдко въ одной и той же рукописи на одной и той же страницѣ одно и тоже слово написано и съ ъ и съ ь. Боле всего замечательно, какъ боле постоянное, написание в после шинящих в согласных в (ж., жд., ч, ш, щ), въ твор. и мъсти падежь мужеск. ед. ч., въ третьемъ липр стасотовр.

- Употребленіе о вм. е встрічается обыкновенно послів шипящихъ (ш и ш) въ дат. муж. ед. причастій настоящаго и прошедшаго времени (напр. хотащомоу, сътворьшомоу). Эта черта повторяется во всіхъ памятникахъ XII в. и боліве позднихъ боліве или меніве часто. Употребленіе е вм. о встрічается різдко и обыкновенно въ тіхъ случаяхъ, когда гласною чистою замівнена глухая, на пр. вепль вм. въпль. Охр. ап.; гладемъ вм. гладъмъ. Бол. пс., есме. Бол. пс., Охр. ап., имаме. Охр. а. Шплезе. Сб. Сев. и пр.
- Употребленіе ъ и и, одного вмѣсто другаго, встрѣчается уже въ памятникахъ XI вѣка, именно въ Саввиной книгѣ и въ Супрасльской рукописи: съ мъйтаръп; рибѣ, отъкри, би, биша. Сав. км. сватителъп, би, бивъши, ликоуими, Супр. р. Въ памятникахъ XII в. и болѣе позднихъ количество и разпообразіе случаевъ значительнѣе. Постояннѣе всего употребляется и вм. ъп въ словахъ би, тисжща.

- Употребленіе а вм. м = в, оу = в вм. ю, ж вм. ж, а иногда и на обороть, ръже въ памятникахъ XI в. чъмъ въ болье позднихъ не только послъ л, н, р, но и послъ всъхъ другихъ согласныхъ: помышлати, боура, вьса, кназа, лоуба, мороу, пъназоу, творж, всж, мыж, люче, злю и пр.
- 2. Не менёе важенъ признакъ, отличающій разсматриваемыя рукописи, представляющійся въ смёшенія юсовъ, широкаго и узкаго: ж и а а повторяющемся во всёхъ памятиикахъ, исключая памятники XI вёка, гдё кромё очень немногихъ
  случаевъ каждый изъ юсовъ употребленъ всегда на своемъ мівстё. Случаи правильнаго употребленія юсовъ повторяются и
  и въ другихъ памятникахъ, но непослёдовательно такъ, что
  более послёдовательности въ употребленіи одного изъ нихъ
  вмёсто другаго.

ж ви. а употребляется въ следующихъ случаяхъ:

- въ коренныхъ созвучіяхъ послів шипящихъ и послів і: тысжщь, тысжшти, жждати, чжти, чжсть, чждо, шжтатиса, штждити шждити жти, прижти, жзыкъ. и пр. Cayu., Cynp., Eoa., Oxp., Cannv., Hon., Mun., Tp., 3onp. Tpup. и пр.
- въ коренныхъ созвучіяхъ послів другихъ согласныхъ: гржджще, кнжземъ, обржщжтъ, пжта, по рждоу, свжзати, съглждати, стжза, стжзатиса. *Бол. Огор.*
- въ 3 лице множ. наст.: приложится, престойть, служить, творить. Охр., Зогр. Триф., Тр.
- въ 3 лице множ. прош.: дразняшя, исплънишяся, изгнашя, помъслишя, пооучния, присташя, решя, оубния, оумалишяся, ценьшя и пр. Бол., Слом., Пар., Мин., Тр., Зогр. Триф.
- въ причастіяхъ наст. вр. имен. муж.: лжкавноужи, попоминажи, спсажи, дыхаж, подажи, въроужи, завъщажи, имъж, божиса, — въ косв. пад.: хотжщжж, дивжщеса, блышжщаса, стожщихь, слышжще, обиджщааго, ходж и пр. Бол., Охр., Сменч., Попод., Зогр. Треф., Мин. Гр., Ев. Унд.
  - въ именит. пад. ед. средн. р. имж твое, врѣмж. Огр. 1 1 *

- въ род. ед. женск. р. пшенвиж, деннвиж, биж, финкиж, стыж, своеж, бжиж, новый, всекож, моеж, всек и пр. Бол., Слоич., Мин. Гр., Зогр. Тр., Ев. Унд.
- въ именят. и вин. множ. женск. р.: швыдж, телесимж, бятиж, зржщж, бажщж, горашжж, горъскышж, любащжж, свож, мож, твож твож и пр. Бол., Погод., Мин. Гр., Тр., Ес. Унд.
- въ вин. множ. муж.: конъцж, младенъцж, слѣпъцж, пришельцж, члчж, правълж, биж, мож и пр. Бол., Пог., Охр., Зогр. Тр.

Некоторые писцы, каковъ на пр. былъ и тотъ, который писалъ первые листы Охридскаго апостола, употребляли ж почти исключительно, употребляя а редко, какъ будто по описке. Некоторые другіе позволяли себе смешивать ж и ж, какъ напр. делалъ и одинъ изъ писцовъ Болонской псалтыри, написавній: сждиж, тріжбънёмъ.

а вивсто ж встречается въ следующихъ случаяхъ:

- въ коренныхъ созвучіяхъ: пать, стажажщий, паты, неостапно, обрачнякъ, препрадъ, ажъннкъ, ажице, ахании, атроба, адоль, аза, ъзы, ъслий. Сав., Бол., Охр., Слюми., Пог., Тр., Нор. пс.
- въ 1 лице ед. наст.: помоласа, мвласа, поставла, гла, оузъра, измъга, съхрана, поклонаса, услыша, възлюба, въпита, въспомена. Бол., Охр., Слемч., Погод., Мин., Пар., Тр., Мин. Тр., Ев. Унд.
- въ 3 лицѣ множ. наст.: Шемлатса, глатъ, въсприёмлатъ, имат, жалѣатъ, разоумѣатъ, съвѣдѣтельствоуатъ, въспоњатъ. Слъпч., Погод., Тр., Мин.
- въ косв. падеж. прич. наст.: глаголащии, приемлаще, имащемъ, имащемъ, имаще, датащи, поащимь, поащих, знагащем и пр. Бол., Охр., Слючч., Погод., Мин., Тр., Зогр. Тр.
- въ вин. ед. жен.: постела, вола, пра—пъра, Сишна, гна, поустына, Соломона, зема, вса въса, велиа, твоа, моњ, галагъска, о десима, вселенам, равносащима, въска въска, и шоуха, въ третила, трапеза, стъза, диакониса, въме-

1

таена. Случ., Бол., Охр., Слич., Погод., Мин., Пор., Тр., Зогр. Тр., Ев. Унд.

— въ твор. пад. ед. женск.: волеа, влъноа, чръвеноа, любовна, радостна, своеа, мятнъ, седмерицеъа. Смънч., Пог., Мин.

Какъ именно выговаривались юсы, опредёлить трудно по недостатку ясныхъ указаній. Очень значительно въ этомъ отношеніи написаніе слова сънграждане въ Охридскомъ апостолів и словъ складёльникъ, скланьдёльныхъ въ Сліпченскомъ апостолів; но оба написанія касаются широкаго юса, правильно употребленнаго, и то въ слогахъ твердыхъ. . . . . .

ж и а употреблены не редко виесто ъп: сжи, бжджи, граджи, могжи, пасжи, живжи. Бол., всемогжи. Пол., сжи, могжи, оржи, връхжи. Слюч., сжи, живжи. Деч. пс., сал, живал, Сав. км.

ът и и на оборотъ написаны вногда вивсто м: птицы. Бол., Деч. пс., и др. тъмнын. Ев. Ундол.

в вибсто а встречается всего чаще въ глаголе поменжти. Супр., Бол., Погод., Слети., вногда въ глаголе гредж. Слети., Тр., вногда въ другихъ случаяхъ: главе вм. глаголе гредж. (— главиж) Бол., погасе вм. погаса (— погадоща) Погод., в (— гла) Унд. Л. XI в., въсе (— въса) Случ. внде (— внда). Охр. Буква а на оборотъ яногда употребляется вместо в: амь. Макед. Андреа. Унд. Л. XI в. в др.

- ъ и ь витесто ж и а: льщеж. Погод., дръхль. Деч. пс.
- оу или ю витесто ж встречаются чаще всего въ слове междж. Сав. ми., Охр., Пар., Тр., и пр.

Въ нѣкоторыхъ памятникахъ, какъ въ Супрасльской рукописи на нѣкоторыхъ страницахъ, въ Македонскихъ листахъ, въ Охридскомъ апостолѣ, Дечанскомъ четвероевангеліш, сказанін Іоанна Богослова, — оу виѣсто ж встрѣчается в въ другихъ словахъ, но непослѣдовательно. — ж виѣсто оу случилось въ Слѣпченскомъ апостолѣ въ словѣ щждил.

е вм. а встрётнлось нёсколько разъ въ Охридскомъ апостолё и въ Дечанскомъ четвероевангелін: сжден, творе, вещиж (== ващшеж) и пр.

Digitized by Google

3. Къ числу важныхъ особенностей разсматриваемыхъ памятниковъ надобно отнести и употребленіе ѣ.

Въ нёкоторыхъ изъ нихъ, кром'в техъ случаевъ, когда по общимъ требованіямъ древняго Славянскаго языка следуеть быть в, пишется в постоянно и въ техъ случаяхъ, где бы можно было ожидать м, какъ после согласныхъ, такъ и въ начале слога: таковы — Македонскій листокъ и Евангельскіе листки Ундольскаго XI в., первый почеркъ Охридскаго апостола XII в., Мануйловскій апостоль и Евангеліе XIII в. Въ нѣкоторыхъ другихъ памятникахъ в въ такихъ случаяхъ пишется только послѣ согласныхъ, а въ началѣ слога постоянно ы: таковы Саввина Книга и Хиландарскіе листы XI в., Болонская псалтырь в второй почеркъ Слепченского апостола XII в., Минея Григоровича XII—XIII в. н другіе. Есть памятники, въ которыхт то и другое правописание смъщано: такъ на пр: въ Погодинско псалтыри часто и в и и употреблены и въ начал в слога и посл. согласныхъ. Есть на конецъ памятники, какъ Паремейникъ XI. -XIII в., гдъ въ томъ и другомъ случат постоянно пишется ъ, а тамъ, гат бы сатдовало ожидать т, какъ въ коренныхъ созвучіяхъ, такъ и въ производныхъ слогахъ, тамъ пишется ы: въ лапотж, сватъ, по средев, зветра, и пр. Изо всего этаго нельзя не сдёлать заключенія, что в по крайней мере некоторою частью техъ, кемъ и для кого писались разсматриваемыя рукописи, выговаривалось какъ а, требующее смягченія предыдушей согласной. Особеннаго вниманія стоять слова, въ которыхъ вмъсто ъ въ мягкомъ слоге написано а, и те въ которыхъ витсто а въ твердомъ слогт поставлено т.: само (= стмо). *Бол.*, надра. *Бол.*, насладити. *Бол. Стам.*, цасаръ. *Слъпч.*, чланъ. Ман. а., цалование. Ев. Унд. XII — XIII в. не брази. Сев. сб., предатати. Сев. св., всакж. Поуч. Ефр. Сир., — трева. Сав., Бол., Пол., Парем. и др., трѣвиъ. Слопч., пользѣ (= польза). Хил. лл., подрежати, подрежание. Бол., Погод. Тріод., наследитисл. Бол., Деч. пс., желети. Бол., тенна. Бол., еще (= аще). Сеппч. а., въслѣнѣащимса (= въскланыжщимъса). Парем., спѣше (= спаше). Стамат.

Витесть со встыть этимъ есть нертодко повторяющиеся случаи употребления е вм. т.: въ словахъ иде, кде, съде (==эде), вызде, премо, створисте, оутъщисте и пр. въ двойств. числъ. — Употребление и вм. т. очень ръдко: въсплещимъ. Жерав. уст.

- 4. Замѣненіемъ е посредствомъ и въ вменит. множ. муж. причастій и прилагательныхъ на ш и щ сближаются разсматриваемыя рукописи съ Русскимъ языкомъ: творащии, видащии, видащии, видъвшии, лоучшин и проч. Бол., Охр., Тріод., и пр. Буква и вмѣсто е употреблена иногда и въ род. един. женскаго: кръви. Сав. км., Ев. Унд., Слуц.
- 5. Выговоръ разсматриваемыхъ рукописей сближается съ простонароднымъ выговоромъ Русскимъ и замѣненіемъ и посредствомъ е:
- въ именит. единств. муж. прилагат.: велен, мънен, бжен, сен. Вол., Охр., Слюмч., Пар., и др.
- въ родит. множ. существит.: люден, днен, зъмен, звѣрен, знаменен, безаконен, прегръпенен, заповъден, скръбен, дъщерен, свынеп. Бол., Охр., Слъпч., Дъч.
- въ производныхъ прилагательн.: житенскъ. Охр., Слъпч.., бытенскож. Охр.

Есть случан замѣненія и за посредствомъ о: бечестной. Парем. Григ.

- 6. Въ связи съ этимъ признакомъ находится другой, ему противоположный, принадлежащій другому нарѣчію: употребленіе одного за вмѣсто заш и одного и вмѣсто им въ именит. единств. муж. прилагательныхъ: великът, бжи, и въ род. множ. сущ.: кости, плъти. Оба эти случая въ нѣкоторыхъ рукописяхъ повторяются часто пли даже и постоянно: Сав. кн., Бол., Погод., Охр., Саппи., Мин., Парем., Тріод., Зогр. Триф. и др.
- 7. Употребленіе глухпут гласных транно, но не полно и не последовательно во всёхь рукописяхъ, начиная съ древнейшихъ. Во всёхъ повторяются обыкновенно случан замененія

глухихъ гласныхъ чистыми о и е, а вийсти съ тимъ и совершеннаго ихъ опущения. Заминение глухихъ чистыми болбе всего послидовательно въ склонении, между прочимъ въ творительномъ единственнаго и въ мистномъ единственнаго и множественнаго, равно и въ производныхъ словахъ.

Иногда употреблены глухія вмісто чистыхь:

- ь = ъ вивсто о: быхьиь и пр. Макед. л.
- ь вийсто и: Съмеонъ, болы, рожды, пьсати. Сас. км., повченье, радованые и т. д. Слуц., быетъ, пыжтъ, дыеволъ, бълье, конье, ноштыж и пр. Супр., навъчченье. Хиланд. и пр.
- ь витесто т. процвыте, просвытатся и т. п. въ многихъ рукописяхъ.

Удержаніе древней чистой гласной вийсто глухой встричается радко: на хриптить, тысжщи, крапости, съгжелима. Бол. мяти. Поз. Такъ же радко удлиненіе ъ и ъп: въп има, тын и т. п. Бол.

Нельзя не замѣтить, что глухія з и в при р и л ставятся обыкновенно послѣ р и л: гръдъ, плъть и т п. Въ очень не иногихъ рукописяхъ, между прочимъ и въ древнѣйшихъ, какъ въ Македонскомъ листѣ, иногда не исполнено это правило: гръдъ, пълти.

Есть замізчательныя особенности и въ употребленіи согласныхъ.

- 1. Замѣненіе оу посредствомъ оз рѣдко, такъ же какъ и соотвѣтствующее ему замѣненіе оз въ оу: възратъ, прасуда. Тріод.
- 2. Буква ж замѣнена нногда буквою д въ собственныхъ вменахъ: Костандинъ, Андониа в др. Ср. одь вм. отъ: Пар. стих.
- 3. Буква $\zeta_1 = 3$ во многихъ рукописяхъ, какъ было уже выше замѣчено, отличена отъ простого з и употребляется почти всегда послѣдовательно въ тѣхъ случаяхъ, когда свистящимъ звукомъ замѣнена по требованію смягченія гортанная г: ноҳъѣ, враҳъи, ѿвръҳъи. Этою же буквою отмѣчены нѣкоторыя коренныя созвучія, именно:
  - Элвъзда. Бол., Охр., Мин., Сев. сб.

- элвенети: звенащи. Охр.
- элвёрь, элвёрие. Охр., Пар., Мин.
- э.вакь (= звжкъ). Мин.
- зъвацати: звацаж. Охр.
- элидж, элиждж, элиждитель. съзлиждетъ. Охр., Мин., Деч. Четвероев., Бол.
- жьло: Бол., Мин., Ссв. св., Ефр.
- замбж: прозамбы, прозамбые, прозамбые, прозамбые. Мин., Жер., Деч. ч.
- кназь. Бол., Пог., Охр.. Парем., Тріод., Деч. ч.
- льз.в, польз.а. Охр. Слыч.
- пеналь, пепальникь. Деч. четв.
- слъза. Охр.
- стъза = стяза. Вол., Мин., Парем., Зогр. Тр.
- станатиса: стжнажся, станажщеса. Охр., Смпи., Деч. четв.
- сазати: шсазати. Отр.
- тазати: въстазати. Отр.
- 4. Буква 3=с, въ сложныхъ словахъ предъ свистящими и шипящими въ очень немногихъ рукописяхъ, какъ на пр.: въ Еванг. листкахъ Ундольскаго XI въка, постоянно опускается. (безаконие, исакиж, ицълъ, ишъдъшж); въ большей части рукописей, начиная съ древиъйшихъ, какъ на пр. и въ Саввиной книгъ, сохраніе этого условія случайно. Въ глаголъ псчезати сч переходитъ обыкновенно въ шт = щ, въ Норовской же псалтыри з постоянно сохраняется, а ч переходитъ вът.: изтъзати, изтътастъ, изтезо, изтезохомъ, изтъзошж = изтезохж.
- 5. Буква к въ сочетаніи ск, какъ въ словѣ дъска, только въ нѣкоторыхъ рукописяхъ, какъ на пр.: въ Супрасльской рукописи XI в., въ Минеѣ Григоровича XII—XIII вѣка, по поводу смягченія передъ п и ѣ переходитъ въ т (пюдейстин, стльстин, дьстѣ, мор'стѣмъ); въ большей части рукописей смѣшиваются оба способа смягченія к: вът п въ ц: пастѣ и пасцѣ.
  - 6. Буква л после губных в по поводу ихъ сиягченія въ боль-

шей части рукописей то вставляется, то не вставляется, въ нѣкоторыхъ же, неупотребленіе л въ этихъ случаяхъ постоянно: прѣставъшны, прѣставѣется, на земи. Мим.; авьениа, авъеньемъ Нор. ст., възлюба (т. е. възлюблж), блгослова (т. е. благословыж), шеметъ, шставенъ, оустръмениї. Пор. Грил. и др.

- 7. Въ разсматриваемыхъ рукописяхъ, въ однихъ чаще, въ другихъ рѣже, употребляется с вмѣсто х и ш въ прошедшемъ времени:
- Въ 1 лицѣ единств.: вед: вызвѣсь (= възведохъ). Пол., Деч. пс., връз: Шврѣсъ (= отъврьзохъ). Вол., Погод., гад = ѣд: псь (пдохъ). Погод., = ѣсъ. Охр., ъм: взасъ (= възахъ). Погод., Шъсь (= отъъхъ). Погод., приасъ (= прнахъ). Вол., прѣасъ (= прѣахъ). Саъпч., клън = кла: класъса (= клахъса). Погод., мат: смасъса (= сматохса). Погод., нес: възнѣсъ (= възнесохъ). Погод., трас: сътрасъса (= сътрасохъса). Погод., ча: начжсъ (= пачахъ). Вол.
- Въ 1 лице множ.: блюд: съблюсомъ (= съблюдохомъ). По-год., іа: приасомъ (= призахомъ). Погод., мат: смасомса (= съматохомъса). Погод.
- Въ 3 лице множ.: вед: веса (= ведоша). Сатач, навеса (= наведоша). Погод., връз: отвреса (отъврьзоша). Бол., Погод., Дъч. пс., гід = ед: гіса (= гідоша). Бол., Погод., Дъч. пс., погод. (= погідоша). Погод., Деч пс., га: аса (= гаша). Погод., Дъч. пс., възаса (= взаша). Охр., загасаса (= загаша-са). Погод., обаса = объжса (объяща). Бол., Деч. пс., пригаса (= пригаша). Погод., Охр. Ев. XIII в., мат: възмасаса (= възматошаса). Погод., зес: възнёса, възнёсаса (= възнесоща, възнесощаса). Сог., Бол., Погод., пьн = па: распаса (= распаша). Охр., чьт: нщиса (= нзъчьтоша). Бол.
- 8. Буква е, хотя нногда и остается на мѣстѣ, гдѣ её слѣдуетъ быть, или уступаетъ мѣсто буквѣ ф, но въ большей части случаевъ она замѣнена буквою т, рѣже буквою д, очень рѣдко буквою х: особенно часто употреблено т вм. е въ Болон-

ской псалтыри, въ Охридскомъ и Слёпченскомъ апостолахъ, въ Паремейнике Григоровича, въ Тріоди, въ Дечанскомъ Четвероевангеліи и Дечанской псалтыри.

Не менѣе замѣчательныя особенности въ разсматриваемыхъ здѣсь рукописяхъ находить наблюдатель въ отношеніи грамматическомъ.

Изъ ванныхъ относительно словъ склоняемыхъ любопытны:

- 1. Окончаніе им. падежа существительных в прилагательных ед. муж. на ъп вм'єсто ъп п па и вм'єсто ин: праведны, божи, жр'єби. Въ н'єкоторых рукописях эта особенность повторяется или постоянно, пли часто, какъ и выше было зам'єчено: Сав. кн., Бол., Погод., Охр., Слюпч., Мин., Парем., Тріод., Зогр. Тр., Деч. четв., Деч. псалт., и др.
- 2. Противоположная этой особенность, окончаніе вмени прилагат. въ именит. муж. ед. на он вмёсто ъін и ен вмёсто ин: бечестной. *Парем.*, велен, мънен, бжен, сец. *Бол.*, *Охр.*, *Саппч.*, *Парем.* и др.
- 3. Смѣшеніе е и и въ окончаніи причастій и прилагат. сравнит. на ин и на ен въ именит. множ. муж. творащии, видѣвшии, лоучши —творащей, видѣвшей, лоучшей. Бол., Охр., Тріодъ и др.
- 4. Смешение е и и въ родит. множ. сущ. зверен, безаконен, дъщерии зверин, безаконин, дъщерии. Бол., Охр., Слючи., Деч.
- 5. Смѣшеніе е и и въ род., дат. и мѣстн. ед: словесе твоего. Слушк., имени твоего Бол., въ теченіе кръвн, Унд. Ев. л., о отрочате. Сав. кн.
- 6. Окончаніе ови въ дат. ед. муж. неодушевленныхъ: законови, Сапич., джбови. Тр.
- 7. Окончаніе твор. ед. жен. на ж и жж вм. ож: пспов'єдахъ съ Оомж, нжжджж, ржкжж. *Сумр*.: см. ниже о склоненія притяжательныхъ м'єстониеній.
- 8. Окончаніе род., дат. и мѣстн., ед. женск., мѣстн. ед. средн., род. множ. муж., женск. и средн., твор. множ. средн. на одно и вм. ин: брати моен, жити брати въ коупѣ, о брати своен, въ весели, съ пѣни аггелъскъпми, эъвѣри пол'ныхъ, кости моих,

Вол., Охр., Саппч., Парем., Зогр. Тр., Тріод., Деч. четв., Деч. пс., Ефр. Опр.

- 9. Окончаніе виъ ви. нииъ вли ніємъ въ твор. ед. среди.
- 10. Окончаніе ихъ ви. няхъ въ род. множ. женск. и средн.
- 11. Окончаніе род. ед. муж. и средн. прилаг. на аего, ѣкго: твръдаего, стаего, сильнаего, хотащакго, ближиѣкго. *Парем.*, Стам. чет., Пар. стах.
- 12. Окончаніе род. ед. муж. го, ого, его, употребительное для м'єстоименій притяжательных в др. употреблено иногда и для прилагательных в качественных в: живого. Сав. км. Иногда го зам'янено посредствомъ га: кга, кога, свокга. Супр., Савач.
- 13. Окончаніе м'єстнаго пад. ед. муж. и средняго для притяжат. м'єстоимсній на имъ: въ срди своим', въ см'єрени монить. Еол.
- 14. Окончаніе а вм. ета въ род. ед. женск. мъстоименій притяжат.: дша мод. Ефр. Сир.
- 15. Окончаніе в вм. ев въ м'вст. ед. жен. притяж. м'встонменій: о дійн мон. Ефр. Смр.
- 16. Смѣшеніе именит. и винительнаго: на камъі. *Охр.*, творан любъі. *Охр.*
  - 17. Несоблюденіе родовъ: вѣщъма непрѣложнома. Охр. Изъ данныхъ относительно глаголовъ любопытны:
- 1. Окончаніе неопр. накл. на ъ, а не на в: како можетъ любитъ. Сапич.
- 2. Несоблюденіе достигательнаго: посла ма вцёлити, изъіде спсти, и пр. Сав. кн., Бол., Охр., Стамат. чет., Хиланд. чет., Деч. чет.
- 3. Частое употребленіе прошедшаго краткой формы со сжатіємъ корня, при чемъ одна долгая гласная заступаєть місто гласной краткой и согласной. Наиболіє замітна въ этомъ случай буква п, которая при сжатій корня скрываєть въ себій съ гласною краткою одну изъ согласныхъ: к, г, т, д, с, з: рість рекохъ = рыкохъ, въжіша = въжыгоша, привісте = приведосте, Шврівсъ = отъврызохъ, възність = възнесохъ. Вмісто

в вногда употреблена въ этомъ случав и: почиса — почьтоша. Погод., ищиса — изъчьтоша. Бол. Коренныя гласныя в, м, ю, а при сжатій корня остаются, и видимаго знака опущенія согласной, а черезъ это и удлиненія гласной нётъ никакого: облёша — облекоша, маша — мадоша, съблюсомъ — съблюдохомъ, сътрасъса — сътрасохъса. Примёръ измененій по числамъ и лицамъ въ этомъ прошедшемъ:

Ед. 1: рекъ, всъ (швресъ, възнесъ, есъ, страсъся, възвесь)

- 2. 3: рѣ, ѣ (отъвѣ. Сав.)
- Дв. 1 муж. рёста, ёста (Швёстасж. Охр.)
- 2, 3. ср. рѣсте, ѣстѣ, рѣстѣ (въвѣсте, възвѣстѣся, въздрѣстѣ. Пол. Бол.)
- Мн. 1: рехомъ, есомъ (есомъ. Охр., съблюсомъ. Пог. Бол.)
- 2: picre, (npopiere. Es XIII s.)
- 3: рѣша, гаса. (гаса Погод., Деч., въснѣса. Сав., вѣса, възмасаса, Погод., Бол., Охр.)

Эта форма прошедшаго употреблена преимущественно въ следующихъ глаголахъ: блюдж, ведж, влекж, връзж, ветж, жыгж, лакж, матж, несж, рыкж, секж, текж, чытж, едмы — ылмы.

4. Частое употребленіе прошедшаго краткой формы безъ х, ш. Она образуется посредствомъ прибавленія въ 1-мъ и 3-мъ лицѣ ед. ч., ъ въ 1-мъ лицѣ инож. омъ, въ 3-мъ лицѣ инож. ж: идъ, идомъ, пдж.

Эта форма прошедшаго употреблена превмущественно въ следующихъ глаголахъ: бёгж, винжса, врыж, врыж, вазж, гльбж, гразж, гыбж, двигж, жасж, жырж, ядж, клыж, крысж, лёзж, млъкиж, могж, мрызж, матж, несж, никж, падж, рётж, стигж, съхж, сёдж, текж, топж, трыгж, тъкж, тыкиж, трасж, хрымж, ёдмь — падмь.

— Изъ сравненія обонкъ списковъ глаголовъ, здёсь приведенныхъ, видно, что та и другая краткая форма прошедшаго можетъ быть употреблена для одного и того же глагола: по одной по другой

- 1. ед. ръхъ. рекъ.
- 2. мн. ръхомъ. рекомъ.
- 3. ин. ръша. рекж.
- 4. Въ прошедшемъ совершенномъ обыкновенной формы 3-му ляцу множ. дано окончание хж вм. ша: навънкохжса, обрътохжса, бихж, жхж, призвахж, послоушахж, лишихжса, положиж и др. Бол. истезохж. Нор. пс.
- 5. Въ прошедшемъ длительномъ употреблено иногда для 2-го лица множ. окончание шете, вм. сте: живъщете. Смънч.
- 6. Въ условномъ въ 1-мъ лице ед. вместо хъ иногда употреблено мъ: бъщъ = бимъ. Сав. км., Слуц. пс., Бол., Охр.
- 7. Въ 1-мъ лице множ. настоящаго, а иногда и прошедшаго употреблено не редко мъз виесто мъ: позримы, видимъз, есмы, бждемы и пр. Супр., Ман., Ефр. Сир.; бъзхомъз, поманжхомъз. Супр.
- 8. Въ 3-мъ лице прошедшаго не редко прибавлено мъ, не только въ такихъ случаяхъ какъ оумретъ, прілть, но и въразныхъ другихъ: въ длительномъ прошедшемъ: запрещашетъ. Сав., молыхуть. Деч. Четв.; въ прошедш. сов. краткой формы: дастъ, паджтъ, приджтъ. Бол., могжтъ. Ман., швръзжтъсл. Сапмч. и пр. Въ настоящемъ времени въ 3-мъ лице напротивъ мъ нередко опущено: е=к. не, бжде. Сав., Унд. л., Погод., оуслыши. Погод., пытак, дрьзне. Супр., сж. Сав. ки., Супр., начж. Сав., придж. Сапмч., Погод., погоубл. Тріод., глл, оузра, замышлетъ. Погод. и пр.

Всего вышеприведеннаго, кажется, достаточно, чтобы позволить себѣ сдѣлать нѣсколько общихъ выводовъ:

1. И по правописанію, и по выговору, и по употребленію нѣкоторыхъ формъ словъ и ихъ измѣненій, письмо и языкъ разсмотрѣнныхъ юсовыхъ памятниковъ отличается отъ того древняго Славянскаго языка, который считается чистымъ, и кото-

раго главныя черты въ этихъ памятникахъ повторяются такъ же какъ и въ древнихъ памятникахъ Русскаго письма — въ однихъ болъе, въ другихъ менъе правильно.

2. Въ этихъ памятникахъ отклоненія отъ чистаго Славянскаго языка не такъ однообразны, что всё могутъ быть считаемы особенностями одного и того же нарѣчія; напротивъ того, онѣ должны быть разсматриваемы какъ указанія на нѣсколько различныхъ нарѣчій, отъ чего различныя, однѣ другимъ противоположныя особенности встрѣчаются не только въ разныхъ спискахъ одного и того же памятника, но и въ разныхъ частяхъ одной и той же рукописи.

При такомъ положеніи дёла нельзя не желать: отысканія такихъ памятниковъ юсоваго письма, въ которыхъ бы чистый Славянскій языкъ сохранился съ полною послёдовательностью, и отысканія данныхъ для отличенія м'єстныхъ юсовыхъ нарёчій, данныхъ, изъ которыхъ бы видно было, чёмъ именно эти м'єстныя нарёчія отличались и гдё какое господствовало, гдё между прочимъ господствовалъ и чистый Славянскій языкъ, какъ м'єстное нарёчіе.

Отысканіе памятниковъ чистаго Славянскаго языка не невозможно. Есть по крайней мъръ Русскіе списки съ нихъ, такіе, въ которыхъ только Русскій писецъ нарушилъ послъдовательность языка своими описками, да и тотъ мало. Такихъ памятниковъ сравнительно не много, по крайней мъръ памятниковъ не очень измъненныхъ Русскими писцами по ихъ выговору и обычаю; но все таки есть такіе, и можетъ быть сыщется ихъ еще болье.

Такова между прочимъ Туровская книга Евангельскихъ чтеній XI вѣка, изъ которой нѣсколько листовъ хранится въ Виленскомъ музеѣ. Два изъ этихъ листовъ изданы мною въ Свѣдѣніяхъ и замѣткахъ о неизвѣстныхъ и малонзвѣстныхъ памятникахъ. (IV: 31—33). Здѣсь издаю еще иѣсколько.

Рече гь притъчж сиж. оуподобиса прствий носьной, десати двъ. каже приймъща свътильникъ свою, изидоща противж женихоу и невъстъ, пать же обаще ш нихъ ожи (ви. боуй), и пать мждръ, ожима (ви. боую), о приймъща свътильникъ свою, не възаща съ собою олъй, а мждръны приюща съ собою олъй въ съсждъхъ, съ свътильникъ свойми, мждащю же женихоу, въздремащаса вьса и съпайхж, полоунощи же въпль обысть, се женихъ градеть, исходите въ сърътений имоу, тогда (—тъгда) въстаща въса двъ ты, и оукрасища свътильникъ свою, а ожимы (ви. боумым) ръща мждрънить, дадите и намъ ш олъй вашего ко свътильници наши оугасають. Швъщаща (ви. швъщаща) мждръка глюща, еда како не достанеть намъ, и вамъ, идъте же паче къ продажщиймъ, и коупите сеоб, идоущамъ (ви. нажщамъ) же имъ коупитъ приде женихъ и готовъка вънидоща

съ нимъ на бракъ. ѝ затворенъ бъща двъри. послѣди же придоша. и прочава двъ гъжща. Ти ти. Швръзи намъ. онъ же Швъщавъ ре. аминъ гъж вамъ. не въмъ васъ. бъдите оубо кжо не въсте дъне ни часа. въ нь же съъ чъ вчь придеть ...—

Въ врёма оно изиде Ісъ въ странж Турьскж и Сидоньскж. и се жен Хананбиска. Ш прёдёль тёхь. и шьдъши возьпи гліжщи. помилоуй ма гй сйе Двдвъ. дъщи мом зъле бёсьноуйтьса. онъ же не Швёща йй словесе. й пристжплыше оўченици йго. молайхж (вм. молмахж — молёахж) и гліжще. Шпоусти іж. міко въпийть въ слёдъ насъ. онъ же Швёщавъ ре. нёсмь посъланъ. тъкьмо къ овыцамъ (вм. овыцамъ) погыбъщийть домоу Излива. она же прышьдыши поклониса ймоу гліжщи. Ги. помози ми. онъ же Швёщавъ рече. нёсть добро отати хлёба Ш чадъ. й поврёщи й пьсомъ. она же ре. ей ги. йбо й пьси ёдать Ш кроупиць падажщийхь съ транезы глодий свойхъ. тогда (— тъгда) Швёщавъ Ісъ рече йй. о жено. велим йсть вёра твою. бжди тебё іжко же хощеши. й йсцёлё дъщи йм въ тъ часъ :

> 111 о 11

Въ врема оно. въннде Ісъ. въ Каперънаоумъ. въ градъ Гаимейскъ. и об оуча въ сжооты, и оужасаахжса оученици нео. како съ властиж об слово нео. и въ сънъмищи об чявкъ имъ дяъ объсьнъ нечистъ. и възъпи гласомъ (вм. гласъмь) велини гла. остани. чъто намъ. и теоб Ісе Назаранине (вм. Назаринине 1 2

Ж He. а. ева. ѿ Лоу. гла. ко.

Въ врема оно. стом (вм. стом) ов Гсъ при езере Генисар'ьтьсть. й видь дьва кораблица стоюща (вм. стоюща) при езерь, рыбари же ошьдыше ш икю, плакаахж ирьжа, выльзы же въ нідпиъ її кораблицю, іже бъ Симоновъ, моли і її земла взати нало. ѝ седъ ис кораблы оучайше (вм. оучайше) народъі. ыкоже преста гла. ре къ Симоноу. възеди въ глоубинж (вм. глжбинж). й въметьте мръжа ваша въ ловитвж. й Швъщавъ Симонъ ре киоу. паставьниче. об нощь высж тржждышеса (вм. троуждышеса), ничесоже не ыхомъ (вм. ыхомъ), по глоу же твонімоу. въметемъ мріжа. ні се сътворьше о баща мн°жьство ръібъ мъного. протрызайхж же са мрёжа йхъ. ѝ поманоуша (вм. поманжша) причастыникомъ. иже бъахж вь дроузъмь корабли. да пришьдъще помогжть имъ. н' придоша, и исплъниша оба корабла (вм. кораблы = кораблы) ыко погржжатиса (вм. погржжатисл) има. видъвъ же Симонъ Петръ. припаде къ колтнома Ісвона гла. изиди ш мене. ыко мжжь грышынь нсиь ги. оужась бо одрьжавше й. ѝ вьса иже бъахж съ нимь. о ловитвъ ръюбъ ьаже ваша, такожде же. Инжова и Йоана, сна Зеведъова, важе (вы. ыже) бъаста обыщын ка Симонови. ре къ Симоноу Ісъ. не бойса. Ѿ сел'ь бждеши члыкы лова. ѝ извезъще корабль на землж. оставльше высе. въ следъ него идоща ...

Въ врѣма о̀но. бѣ оу̀ча Ісъ. й бѣахж сѣдаще фарисей. й законобчители. йже бѣахж пришыли. Ѿ высаком (вм. выслаком == высѣком) выси Галилѣйскъг. ѝ Йю́дѣйскъг. ѝ Йе́ряма, ѝ сила гёа (ви. гни = гіъ) бъ. цълити ъд. и се мжжи носаще на одръ чівка, нже бъ ослаблень, и искаяхж вънести и, и положити предъ нимь. и не обретъще, коудоу (кждоу) вънесжть и. народа ради. въздезъще на храмъ скв°зе скудыты (ви. скждыты) низъвеснша и. съ ложьмь по среде. предъ Іса. и видевъ верж ихъ ре ниоу. чавче шпущажть ти са греси твой. и начаша поиъшлыти. кънежьнеци. и фарисъй глжще. къто ксть сь. иже ганть хоулоу, къто можеть Шпоущати грехън, тъкъмо наннъ ыть. разоумыть же Iсь помышинный ихь. Wbu давыре имь. что помъщийне вь срицихъ вашихъ. чьто нсть оудобън рещи ослаблинуочноу Шпоущажть ти см греси твой, ли рещи, въстани и ходи. нъ да оувъсте, мко власть имать снъ члвчь на земли шпоущати грехъі, ре ослабленоуоўноу, тебе гліж, въстани й возьми ложе твой и иди вь домъ свой, и абий въставъ предъ ними. възьмъ на нимь же лежаяте, иде въ домъ свой, слава ба, и оужась прибать выса. й славливахж ба. й йсплыншаса страхомъ (= страхъмь) гляще. ыко видъхомъ дивына дынь сь :.

Не. Б. вва. Ш Лоу^в. гла^в. нд.

Реть. міко же хощете да творать вамъ чівци. й вы творите ймъ такожде. й аще любите любащам вы, кам вамъ хвала ксть. йбо й грёшьници любащам любать, й аще блготворите блготворащимъ вамъ, кам вамъ хвала ксть, йбо й грёшьници тожде творать, й аще въ займъ дакте. Ѿ нихъ же чакте въспримти, кам вамъ хвала ксть, йбо й грёшьници грёшьникомъ въ заимъ дакть, да въсприймять равьно, обаче любите врагы ваша, й добро творите, и възаймъ дайте, ничесо же не чактще, й бждеть мьзда ваша (вм. ваша — вашы) мънога, й бждете снве възблагодётьным й зълъны, бждете милосрьди, міко же ощь вашь милосрьдь ксть. ...

Ж Сж³. г. вва. Ш Лоу". гла³. Ли.

Въ врѣма оно. изиде Ісъ. и оузьрѣ мънтары именьмъ Левьгиж. сѣдаща на мънтьници. и ретимоу, иди по мънѣ. и оставль 1.2 *

высе выставъ. Въ следъйго иде. й сътвори чреждений велик Левги имъ. въ домоу своймь. й бе народъ многъ. мънтари. й инехъ иже безахж съ ними възлежаще и ръпътазхж кънижьници ихъ. й фарисей. къ оученикомъ иго. глжще почто съ мънтари й грешьникы есть и пиить. и швещавъ Ісъ ре къ нимъ. не требжить (вм. требоуить) съдравий врача (вм. врача — врачи). нъ болащея. не придохъ призватъ правыдьникъ нъ грешникъ въ показник ...

Къ числу такихъ же памятниковъ можно причислить такъ же Чудовскую толковую псалтырь XI вѣка, гдѣ впрочемъ описокъ Русскаго писца нѣсколько болѣе и кромѣ того есть нѣсколько описокъ не Русскихъ, частію случайныхъ, а частію, можетъ быть, зависѣвшихъ и отъ привычки писца переписывать съ изводовъ, подобныхъ Саввиной книгѣ и др. п. Вотъ для образца два первыхъ псалиа и потомъ псалиы XLII, XLIII и LXXXV. Въ скобкахъ помѣщены поправки описокъ писца.

Пс. І.

(Блаженъ мжжь йже не иде на съвётъ нечьстивънихъ. и на пжти грёшьнънихъ не ста. И на сёдалишти гоубитель не сёде). Нъ вь законё гни вола (вм. волы) йго, й въ законё йго пооўчиться дьнь й ношть. бждеть йко дрёво насажденок при йсходёхъ водъ, кже плодъ свой дасть въ врёма свой, йлисть йго не оўпадеть, й вьсе ёлико творить поспёйться ймоу. Не тако нечьстивий не тако. Нъ шко прахъ йго же възмётайть вётръ отъ лица земьнааго. Сего ради не въскрыснжть нечыстивии на сждъ, ни грёшьници въ съвётъ правыдыныйхъ. Йко съвёсть гъ пжть правыдыныйхъ. Ико съвёсть гъ

Пс. II.

Въскжж възгър'дишаса (вм. възгръдишаса) странъі. й людий пооучишаса тъштетьнъйм. Присташа цре земьсции и кнази събърашаса въкоупь на та п на X а и со. Растър'гиъмъ (вм. растръгивмъ) оузы (вм. жэъ) ихъ. й отъвър'яви (вм. отъвръ-

зви') иго ихъ. Живъій на йбсе(хъ) посмвісться имъ. и ї поржгантьса имъ. Тъгда възглеть нъ немъ. гитвомь (вм. гитвъмь) своймь. и паростиж своиж съма(те)ть б (вм. ба). Азъже поставлень исмъ прь отъ него. На Симив горь стви иго и възвіштам (ви, възвіштам) повелішні гіїс. Гь рече къ м'яб сіть мой есн ты, азъ дынь сь родихъ та. Проси отъ мене и дам' ти гавънкъ (вм. разънкъ) причастий твой. и одържании (вм. одръжаний) твой коньць земли. Оупасеть (вм. оупасеши) страны жьзломь (вм. жьзлъмь) желтэномь. Съкрушить (вм. съкроушиши) нять тако съсждъг грынъчарм (вм. гръньчарта) скуделника (вм. сиждельника). Нъинъ пре разоумънте земли. Работанте гви съ страхомь (вм. страхъмь). и радоунтесь ниоу съ трепетомь (= трепетьмь). Принивте наказаник. еда къгда разгиввайться Гь. и погъюнеть (вм. погъюнете) отъ пжти правьдьна. **Ис**гда възгориться гарость есто на въз въ скоръ. Блажени надъжштейса имъ. (вм. имь).

Пс. XLII.

Соуди (вм. сжди) ми бже. й расжди пьрж (вм. пьрж) мож. отъ изъка (вм. казыка) непръподобьна. отъ чіка неправьдьна й льстива избави ма. Гіко тъ бже кръпость мой. въскоуж (вм. въскжж) отринж ма. й въскоуж (вм. въскжж) сътоуй (вм. сътоука) хождж. йгда сътжжайть ми врагъ. Посълги свътъ твой (и) истинж твож. та ма настависта и въвъста (вм. въведоста) ма въгорж стъж (вм. стжж) твож. й въ села твой. Й вънидж къ ойтарж (вм. къ ой тарю) бжиж (вм. бжию). къ боу веселаштжоумоу (вм. веселаштоуоумоу) жность (вм. юность) мож. исповъмь ти са въ гжслехъ вже воже мой. Въскжж прискръбьна иси дибе мой. й въскжж съмоуштании (вм. съмжштайши) ма. надъйса къ Бгу. изко йсповъмьса нооу. спсений лица монго и въ мой.

Пс. XLIII.

Боже оўшима нашима оўслышахомы отыци наши вызвёстиша намы, дёло ісже съдёла вы дыни нхы, вы д'ни пыр'выій (вм. прывына). Ржка твом імзыкы (вм. назыкы) потрёби і на(са)-1.2.*

двлъ га (вм. ък) несн. Възълоби люди, и изгъна га (вм. ък.), не оружнимь бо свовиь прышим (ви, прымим) землю (ви. земля). и мъщьца ихъ не сисе ихъ. нъ десница твою й мъщьца твою. й просвитений лица твойго. Жко благоизволи въ нихъ. Тъ ісси самъ црымой и бъ мой. заповеданий (вм. заповеданый) спсений Иаковлы. О тебъ врагы наша избодемъ (рогы). й о (и)менн твоймь похоулимъ въстажпіта на нъі. Не на лжкъ бо (мо)й оўпъвыя, и оржжий мой не спсеть мене, спсть бо нъ йся отъ СЪТЖЖЫЙШТИЙХЪ НАМЪ. И НЕНАВИДАШТАЙ (ВМ. НЕНАВИДАШТАМ) насъ посрамиль есн. О возт похвалимъсл вьсь дьнь. и о имени твоймь исповенься въ векъ. Нын в же отъриня нъ и посрами и не изидеши бже въ силахъ на нихъ. Възвратиль нъи йси въспать при вразвхъ нашихъ. и ненавидащен насъ расхъі(п)таахж себъ. Даль ны ксн. ыко овьца на събдений. й въ мачыцъхъ (вм. назыцахъ) расвылъ ны нси. Отъда люди свою (вм. свона) бес цёны, и не бе м'ножьства (въ) въсклицаний(хъ) нашихъ. Положиль ны кси поношения (вм. поношению). сжебдомь нашимь. подражаний и пороуганий (вм. поржгании) сжитиймъ окрыстъ насъ. Положилъ (нъі) ісси въ притъчж въ мазыцехъ (вм. ідазъіцъхъ). покъванин (= покъванин) главън въ людьхъ. Высь дынь срамъ мой предъ множ есть. и стоудъ лица моего покръ ма. отъ гласа поношањитааго и оклевештжитааго отъ лица вражий н изгонаштааго. Сн вьса (вм. вьсы) придоша на нъв. и не пръвредихомъ въ завете твокмь, и не о(тъ)стжпи въспать сърдьце (вм. сръдьце) наше. И оуклониль нси стьзя наша отъ поути (вм. пжти) твойго. бко съмърнав нъп йси на мъсть озвлоблений и прикръп нъп стиь съмър'тьнай (вм. съмрытьнам). Аште забълхомъ има ба нашего и аште въздехомъ ржкы наша къ боу тоужденоу. не Бъ ли възнштеть сихъ. Тъ бо извёсть тайна(а) сьр'дьца (вм. срьдьца). тжо тебе ради оумьр'штвании (вм. оумрыштваніми) немъ высь дынь, въмінища нъі кіко овыца на заколгения. Въстани, въскоум (вм. въским) спиши ти. въскрысни и не отърини до коньца. Въскоун (ви. въскжи) лице свой отъвращтайши, забывайши ништетж нашоу (вм. нашж). и печаль нашоу (вм. нашж). Пко съмъриса въ пър'сть дий наша. прильпе земли оутроба (вм. жтроба) наша. Въскръсни ги помози намъ. и избави нъп имени (вм. имене) твойго ради.

Пс. LXXXV.

Привлони ги оўхо твой (и) оуслыши (ма шко неш)ть и оубогъ нісмъ азъ. Съхрани дійж мож гако приподобывь нісмь. Съпаси ра(ба) твойго вже мон. оупьважштайго къ тебъ. Помилоуй ма ги мко къ тебе възовж высь дынь. Възвесели дійж раба твойго, ком къ тебъ въздвигохъ дийх мож. Тако ты ги благъ и кротъкъ. и премидостивъ высемъ призъіванящтиймъ та. Въноущи вже илтых мож. ѝ въньин гласъ молгений мојего. Въ дань печали можы (вм. можь). възъвахъ къ тебъ. ыко оуслъща (вм. оуслыша) ма. Несть подобыть тебе въ бискъ Ти. й несть по деломъ твониъ. Выси мазыци (вм. назыци) едико сътворилъ іси. придоуть (ви. приджть) ѝ поклонатьса предъ тобоіж ги. И прославать им твон. Тяко великь йси ты и твора чоудеса. ты иси бъйдинъ. Наведи на ги на поуть (вм. пжть) твои. (и) пондоу (вм. повдж) въ истинъ твоки. Да възвеселиться сърдыце (вм. сръдьце) мой. богатися имени (вм. вмене) твойго. Исповывся тебь ги вже мой высымь сыр'дыцемь (вм. срыдыцемь) моимь. ѝ прославлю (вм. прославля) има твой въ въкъ. ыко милость твом велика на мнъ ність. И избавиль ніси дійж мож. отъ ада пренсподытаго (вм. пренсподынаваго). Боже безаконьници въсташа на ма и съньиъ кръпъкъняхъ възискаща дща мон (вм. мокња). Не предъложиша тебе предъ собож. И ты ги вже мои штедръ и милостивъ. търпъливъ (вм. трыпъливъ) и пръмилостивъ. и истовъ. призърн на ма н помилоун ма. Даждь дьр'жавж (вм. дрыжавж) твоеж рабоу твоемоу, и спси сна рабът твоем (вм. твонна). Сътвори съ множ знамений благо. И да възрать ненавидаштей мене, и постылаться, ыко ты ї п поможе ми й оутьшиль ма кси.)

Такихъ памятниковъ есть нёсколько; есть такіе даже и между не самыми древними.

Остромирово Евангеліе, безъ сомивнія, такъ же не можеть быть здёсь забыто, представляя во многихъ м'єстахъ тоть же чистый языкъ, очень немного испорченный Русскимъ писцомъ; но въ немъ не мало и такихъ м'єсть, которыя указывають на изм'єненіе языка писцомъ не Русскимъ, а такимъ же, какимъ писана Саввина книга или Супрасльская рукопись и пр.

Въ употребленін буквъ въ отношенін къ выговору въ немъ видимъ:

- 1. Смѣшеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно обозначилось слѣдующими данными:
- Буквы ъ и ь, какъ главные представители слоговъ твердыхъ и мягкихъ, иногда стоятъ не на своихъ мъстахъ. Случаевъ, где ь написано вмёсто ъ, немного (богать. 17, бездыкж. 99, предътекъ. 113, выселенъи. 144, сысыца. 218, выстопъ. 251, стрыгьтьнам. 258); но и ихъ едва ли можно считать все одинаково простыми описками, не зависящими отъ выговора писца. Случаевъ написанія ъ вм. ь такъ много, что и мысль о такихъ случайныхъ опискахъ придти не можетъ. Встръчается ъ вм. ь п въ коренныхъ слогахъ и въ производныхъ, даже и послъ согласныхъ шинящихъ (ж, ч, ш, щ). Вотъ случан употребленія ъ ви. ь въ коренныхъ слогахъ: — после в: въса. 204: срав. вьса BLCB, BLCC, BLCIA, BLCCIO, BLCCH, BLCCIX, BLCCIA, BLCH, BLCEXI, вьсемъ и пр.; — после д: дъбрь. 258, — после ж: жънаи. 32: срав. жынып, жынж, жынкши; — послё з: зъдании. 81, съзъдати. 162; — после н: сънъмъ. 17: срав. съньмъ, съньмищь, въньмъшаса, и пр. — послѣ р: бръник. 38; отвръзошаса 200, развръзостасм. 132: срав. отврызетьсм, отврызи, отврысто, разврызана; върхоу - връхоу 199: срав. врьхоу, врьха; жрънъвахъ: 83; жрътвами 288: срав. жрътвъ; мрътвъ. 119; срав. мрьтвъ, мрьтви, мрьтвъна, мрьтвьца; пър'веньць —пръвеньць. 248, 256: срав. прывъти, прывам, прывин, прывородынам; четвъртъкъ — четврътъкъ. 35, 207: срав. четвъртъкъ, четвъртжж.

четврьтовластвоужщоу; -- послъ с: бисъръ. 60: срав. бисьръ. бисьра; осълъ. 110: срав. осын, осыа, осым; — после ш: шъдъ. 159, 160, въшъдъ. 179, ишъдъ. 55, пришъдъ. 49, прошъдъ. 34, прешъдъ. 34, съшъдъ. 202: срав. шьдъ, шьдъши, шьдъше, шьдъши, въшьдъ, пшьдъ, пришьдъ, прошьдъ, прешьдъ, същьдъи и пр. Случаевъ употребленія ъ ви. ь въ слогахъ производныхъ не менъе; — послъ ж: ближъппаго. 58: срав. ближьныяго, ближьный; длъжъникомъ. 123: ср. длъжьникъ, длъжьника, длажьни, длажьна; каножаника. 69: ср. каножьнока, кънижьници, къпижьпикъ, кънижьникомъ; лъжъ. 33: срав. льжь; мяжь. 30: cp. мяжь; матежь. 186; ножь. 177: cpab. ножь; скрыжьть. 64: срав. срыжьть; къжъдо. 34, колижьдо. 56: срав. къжьдо; после жд: виждъ. 55: ср. виждь; даждъ. 155, продаждъ. 111: ср. даждь, продаждь; дъждъ. 61; - посяв и: оучитель. 80: ср. оучитель; — посяв и (твор. пад. ед. м.): богомъ. 180, великиъ. 89, доухъмъ. 89, имъ. 196, именемъ. 96, копиниъ. 201, къназемъ. 287, словомъ. 175, спждомъ. 227, съсждомъ. 97: срав. великмь, доухъмь, дхъмь, именемь, именьмь, копинсмь, словъмь, спядъмь, гитвътмь, домъмь, дыты, мжень, ножень, отыцыь, ложьмь, лицыь, имь, сямь, своимь, вашимь и пр.; — послё м (1-е лице ед.): въмъ. 7: срав. въмь, тмь, ксмь; — после р: въторъникъ. 33: срав. въторыникъ; — после с: цветоносънъта. 140; — после т: (3-е лице ед.): идетъ. 86: срав. идеть, бждеть, бълванть, градеть, п пр.; окрыстыным. 69—70; — после ч: лоучыши. 62: срав. лоучьше; — после ш: вашъ. 32: срав. вашь; нашъ. 41: ср.: нашь; кокошъ. 216; ыдъшъ. 70, оумьръшъ. 221: срав. оумьрынь; изногашьды. 176: ср. изногашьды; — после щ: граджщъ. 214, јежащъ. 66: ср. јежащь.

— Буквы а, оу, ж написаны въ слогахъ, которые бы должны были быть мягкими, виёсто ы, ю, ж: — послё з: къназа. 109: ср. къназь, къназемъ; пёназоу. 268: ср. пёназема, пёназа; —послё л: авела. 215; —послё р: въ писнахъ: Самаранинъ. 109: ср. Самарёнинъ, Самаранын; алтара. 278: ср. алтарымь;

еноуара. 256, септабра. 210, октабра. 226, ноыбра. 239, декабра, 243: ср. октабра. 222; пра. 252, проу. 84: ср. прь, прю, пра, пре; кесара. 184, 220, 249, 257: ср. кесареви, кесарево; боура. 244, вечерж. 107: ср. вечери, вечера; въ глаголахъ: вечераж. 113, съмъряванса. 110: ср. съмъраванса, смъръванса; оударанте. 275, оударантщоуоумоу. 275; прозърж. 112, оузърж. 51; разорж. 104: ср. разорю; творж. 15, сътворж. 52: ср. творж, творю, сътворж, сътворю; — послъ с: всакъ. 60: ср. въсыкъ, въсъкъ, въсыко, въсыкого, въсыкова; — послъ ц: ловъца. 60: ср. мъсаца; слицу. 142: срав. сълъньцю.

- 2. Сметеніе юсовых слогов широких и узких обозначилось только въ одномъ слове, но въ этомъ отношеніи довольно важномъ: тысжщь (род. мн.) 31, тысжщыникомъ. 287: ср. тысащыникъ. 177.
- 3. Смѣшанное употребленіе буквъ ѣ и ш большею частью послѣ л и р: кашлѣ (им. ед.) 160: ср. волы, землы и др.; крѣплѣашесл. 280: ср. оукрѣплыашесл; подавлѣжтьсл. 3; помъщлѣкте. 2: ср. помъщлыкть, помъщлыжть, помъщлыть, помъщлыжть, помъщлым земления, самарыне, самарыне, самарынь, Самарынь,

Есть случай унотребленія в вм. а въ слогахъ твердыхъ: тріва 241: ср. трава, травъ.

4. На смѣшеніе говоровъ въ Остромировомъ евангсліи указываетъ такъ же двоякое смягченіе буквы к въ сочетаніи ск передъ и и передъ ѣ: пасцѣ (отъ паска). 209, нерданьсцѣи. 255,

жерусалимсив. 45, генисаретьсив. 89, синансиви. 262, ноудвисиви. 254, людьсии. 162, — галиленствемь. 60, клеоньств. 143, ноудвистви. 251, чловечьстви. 144, людьсти. 196, людьстии. 163.

Изъ данныхъ грамматическихъ заслуживають вниманія:

- 1. Окончаніе прилаг. имен. ед. муж. на ън или ън вийсто господствующаго ъни: водынън. 109, възлюблинты. 245, 260, възъвавън. 222, идиночадън. 219, которън. 276, осмън. 279, посълавън. 28, 221, пъръвън. 204, пришьдън. 55, 142, прйдавън. 184, прйтрыпйвън. 84, стън. 274, съшьдън. 21, сън. 8, оумърън. 140, щестън. 269.
- 2. Окончаніе мѣст. ед. на е вмѣсто п: жрѣбате. 143, камене. 61, 94, отрочате. 252, небесе. 77, 111.
- 3. Окончаніе род. множ. п м'єст. ед. на п вм'єсто им очень р'єдко: пр'єгр'єшени, 76, оусъпени. 137.
- 4. Употребленіе, очень рѣдкое, прошедшаго краткой формы со сжатіемъ корня: рѣхъ. 3, 8, и пр., рѣста. 4, 6, рѣша. 3, 9, 241, обрѣша. 187.
- 5. Не употребление ть въ 3-мъ лице од. наст. к. 53, 65, налише. 294.

Къ тому же разряду памятниковъ, какъ и Остромирово евангеліе, должно причислить и нѣкоторые другіе памятники древняго Русскаго письма.

Въ числе ихъ долженъ быть поставленъ и Изборникъ 1073 года, отличающійся отъ Остромпрова евангелія более всего количествомъ Русскихъ описокъ и кроме того темъ, что въ отношеніи къ употребленію буквъ въ немъ господствуетъ ы вм. ы, часто употреблены мягкіе л, и и іотированное в (на): лжди, лжбаще, пвлене, оуселеноуж, глетьса, глж, землж, съ ими, къ имь, прогнева, въ пжстыни, съкдинениемь, испълнаю: 9, 10, р'мланемъ. 86, оуне. 86, млстыни. 66, полоченъ. 264, по земъ. 20; нести. 51, недению. 56, своею. 70, творитвыненемь. 232, каннойменьненьмь. 234, несобыненьмь. 236, нозе кнв. 169. Заметить еще можно, что разъ употре-

блено оборотное ю: о: въороужають. 68, въ другомъ мёстё употребленное (только безъ поперечной черты) въ значени ы: помоклитьсл. 13.

Въ употребленіи буквъ въ отношеніи къ выговору замѣчательны слѣдующія черты:

- 1. Не смотря на обычное соблюдение различения слоговътвердыхъ и мягкихъ, есть однако и случан ихъ смѣшения: ь вм. ъ: осьплю. 42, съ растьмь. 76, бездьниж. 111, кьснатина града. 168: срав. къснатини градъ. 95, обрыждавък. 18, ъ вм. ь: испълнъ. 2, чъто. 114, 202, донъдеже. 152, жырътвахъ. 159, драхлъствъмь. 182, жлътѣницами. 196, а вм. ы: декабра. 251, помышланик. 192; и вм. ы: неправъди. 104, ванони. 116, риба. 251, ниранжштихъ. 155.
- 2. Попадаются такъ же случан смёшенія в и и: не гъжь. 251, не ижь не иждь. 251, милостыне. 86, милостыни. 95, жлътеницами. 196, живееще. 259, живааше. 180, ныны. 65, нынышыней. 66, нъна. 86, нынашыни. 76—ныне;—посладословие. 237.
- 3. При замѣнепіи иногда глухаго ь посредствомъ е (стоуденьние басньми, покошено, не можете, въ стжж матере, въ пркве) чаще употреблено и вмѣсто ожидаемаго ь: различинь. 20, 21, оушидъ. 67, питицами. 94, прѣлиштакться. 252, ведоути. 58, обраштети, положати, посадити, въвържети и пр.
- 4. Иногда, коть и очень ръдко, губная не смягчается посредствомъ и: томеник. 105, земемърьцъ. 231, по земти. 20, въ земи. 239.
- 5. Сочетаніе ск передъ и и в смягчается не только въ ст, но вногда въ сц: о божьсцвемь, двизнийхъ айльсцвехъ. 146, о ризв сватительсцви. 120, внъдисцви. 49, 117, содомсцви. 107, моужьсцв. 109, сноньсцви. 180, аморенсции. 106, 139, бесовьсци. 68.

Изъ данныхъ грамматическихъ болѣе другихъ важны и любольтны:

1. Очень частое опущение окончательнаго ть въ 3 липе на-

стоящаго: к: блаженъ к. 91, како к разоумъта. 140, и пр.; нъ: нъ оудобьно. 205, нъ мощьно. 230 и пр.; бжде: аште къто въпадъ боуде. 36 и пр.; жьне: съи съ штадъникиь съ штадъникиь пожьне. 89; име: аще та кто поиме попърище кдино, иди съ нимъ дъвъ. 209; яъзе: въ зълохътрж дшу не вълъзе мждрость. 4; може: може ли си члкъ молити. 187 и пр.; чьне: начьне. 16, — бълва: слоучай же кстъ кже бълва. 230; възбраник: англомъ кмоу възбранай. 145; глаголе: йже гле. 209 довълък ли кмоу. 38; да коупі ножь. 180; кгоже хоште милоук. 164; нариче връдъ. 50; кго же хоште ожесточи. 164, кго же хоще бъ спасак или погуби. 165; пръльсти врагъ. 198; тръбоук бъ. 83; и пр. — блади бо соу и старъчьскы намзни. 5; по чьто соу оуставили ощи. 193; не соу ли фоуничьска письмена 202; проричють и чюдеса твора. 117 и пр.

- 2. Не ръдко 1-е лице множеств. настоящ. и прошедшаго оканчивается на мъ, а не на мъ: вмамы. 6, оумъремы. 6, обонаванмы. 17, поживемы. 23, бждемы. 32, плачемъ. 57, наказанмъсса. 51; проридахомы. 30, разоумъхомы. 30, прижомы. 79, отънемегохомы. 259 и пр.
- 3. Не менте замізчательно употребленіе формы боудыше: аште боудыше біту, годі въпросъ. тоу абик въсныше адамасъ и світомь блисказшесь. аште ли хоташе біт на мечь пріздати люди боудаше кръвавъ. 120.
- 4. Замівчательно такъ же причастіє ср. рода, бышлитек: мні дажь ныпівшпек а боу бышаштек. аще варишисл симъ знаменикмь и бышащек оутвырьдиши добрійшымь. 151—152.

Въ сборникѣ XIII словъ Григорія Назіанзина XI вѣка находимъ большею частію тѣже черты языка, ту же послѣдовательную правильность веобще, тѣже Русскія описки и кромѣ того по мѣстамъ особенности, отмѣченныя выше въ юсовыхъ памятникахъ.

Изъ этихъ особенностей стоять быть отивченными:

1. Данныя, касающіяся сившенія слоговъ твердыхъ и ияг-

кихъ: ъ вм. ь: слъзъі. 62, слъзами. 307, прослъзилъ. 18, зъданию. 64, лъстьнъіхъ. 106, мъіслъ. 301, тваръ. 305, всёмь оумомъ. 310, стлъпъмъ. 313, погъюбелъ. 312 и пр.; — ь вм. ъ: отъветь. 231, хльмомъ. 309, слышащемь (д. множ.) 181, деломь (д. мн.) 304, инехъ. 182, къ нимь. 310, всегьда. 371, оуврачеваниь. 306, быхомь. 311, слышахомь. 309, створимь. 310, вънесемь. 310, жъремь. 313, и пр.; — и вм. ъі: бм. 13; рикал. 299; — а вм. ы: надра. 306; — ю вм. оу: слюхъ. 288; оу вм. ю: сьдётелоу. 96.

- 2. Случая смёшенія в н м: пріёзнавёнше. 268, далык. 298, 298, ныны. 297, довлыкть. 118, нязынык. 227. Есть случая замёненія в посредствомъ а: планкняе. 372.
- 3. Радко встрачается одно и вмасто ни въ именит. муж. ед. и въ косвенныхъ др. рр.: бжи. 324, дъмъчн. 312, съребро-клепъчн. 312, кобент. 322. Есть и одно ъ вм. ъи: стъ. 64, 324, 325, исты. 325; чаше ъи: стъи, праблаженъи. 162, чю-десьнъи. 325.
- 4. Иногда написано ин вм. ен въ имен. миож. муж. причастій: талщинсл. 310, силжщин. 310.
- 5. Случан замѣненія ь посредствомъ е не въсклоненія такъ же рѣдки, какъ и удержанія и вмѣсто ь: чететь. 322, прѣлищалсл. 26, цирквь. 255. Изъ числа замѣненій ъ посредствомъ о, можно отмѣтить: моногомъ. 260.
- 6. Сиягченіе губныхъ безъ помощи л різдко; земл. 244, приємінть. 306, мв'ннин. 313, потреб'ннин. 342, авраами. 368.
  - 7. Такъ же ръдко сиягчение ск въ сп: пръсцъи. 310.
  - 8. Витесто о встречается д: Голнадъ. 110.

Изъ данныхъ грамматическихъ кромт вышеотмъченныхъ, любопытны:

- 1. Опущеніе ть въ 3-мъ лицѣ настоящаго: к. 247 = e. 241. подобак. 237, 261, жьне. 320, симо. 287.
- 2. Употребленіе краткой формы прошедшаго со сжатіемъ корня: навъсъ. 311, 312, ръсте. 312.
  - 3. Употребленіе прошедшаго краткой формы безъ х и ш:

шстрыгь. 312, придъ. 324, намёть. 64, небрегомь. 313, ндомъ. 313, съгрёшем. 314, изидемъ. 307, обрётомъ. 336, поидете. 319, исъхж. 319.

- 4. Употребленіе условной формы съ мъ а не съ хъ: бымъ пощадёль, 315.
- Прошедшее отъ бжд: аште скоро не повъвани бждѣажж. 18.
- 6. Причастіе прошедшее на ък: не поманък зи вълъ поманък. 322, не прикоснъка. 65.
- 7. Причастіе бышащ: бышащюоуноу. 76, бышащи. 103, бышаштек. 107, бышжщаго 351, бышащааго. 358, бышжщими. 366.

Такъ называемая Евгеніевская псалтырь XI вёка, вёроятно, дала бы еще болёе любопытныхъ данпыхъ, если бы уцёлёла не въ небольшомъ отрывке. И на уцёлёвшихъ листахъ есть однако признаки смёшенія разныхъ нарёчій, и между прочимъ слёдующіе:

- въ отношенія къ выговору:
- 1. Сифшеніс слоговъ твердыхъ и мягкихъ: окрьстъним. 2, правъдож. 20, чъто, страхомъ, трепетомъ. 1, гласомъ. 8 и пр. (есть и страхомь. 13, 18, гласомь. 7), бездьнай. 16, вьсоу. 15, къназоу. 20.
- 2. Смешеніе в ны: выселестся. 9, ныня. 13, туть же и нынь. 13; а вм. в: насладить. 19, в вм. а: тревоу, тревж. 12.
- 3. Окончаніе ен вм. пи и он вм. ъци въ прилагательныхъ и существительныхъ: велен. 2, 8, бжен. 3, вышьшки. 5; людеи. 17, житепскоумоу. 3, 18, житепсцъ. 4, житепскаяго. 17; сждынои. 13, сильнои. 19, нечьстивоп. 20.
- 4. Окончаніе ъі вм. ъи въ прилагат. муж. ед: от нь геонь-
- 5. Окончаніе ни вм. ен въ причастіяхъ муж. множ.: кланължштвиса. 4, живжштин. 7, 20, твораштин. 9, бжажштин

- 17, нижштен. 19; есть и кланажштенса. 4, хвалаштенса. 4. въровавъщен. 4, алъчжштен. 19.
- 6. Смягченіе ск въ сц: житейсцѣ. 4, сибньсцѣ. 8, пророчьсцѣхъ. 10, демоньсцѣемь. 11, жидовьсций. 16, апаьсции. 16.
  - 7. Употреблевіе т вм. о: отпёльска. 16.
  - Въ отношения грамматическомъ, кромъ вышеозначеннаго:
- Окончаніе 2-го лица множ. прошедшаго на шете ви, сте: нимшете, Адлаїшете, пилшете. 13.

Памятниковъ Русскаго письма съ такими признаками не мало: они показываютъ, что въ древности было па Руси для переписи не мало изводовъ такого не Русскаго юсоваго письма, въ которыхъ смёшаны были различные говоры, и что между самими писцами Русскими были такіе, которые, пли, хоть и были Русскіе родомъ, но на письмё привыкали къ не Русскимъ особенностямъ выговора, или же, будучи не Русскими по происхожденію, не вполнё могли отвыкнуть отъ особенностей своего родного говора, мёшая его съ Русскимъ, какъ и теперь многіе изъ Славянъ, между нами живущихъ, при всей привычкь къ Русскому нарёчію, удерживаютъ кос-какія особенности своего родного выговора и грамматическаго строя.

И эти памятники Русскіе, а вийстй съ тимъ п памятники Сербскіе должны быть приняты въ ращеть при разришеніи вопроса о тихъ различныхъ мйстныхъ нарйчіяхъ пли говорахъ, которыхъ черты видийются и въ няхъ, какъ и въ юсовыхъ памятникахъ. Едва ли впрочемъ наука въ пастоящемъ положеніи своемъ можетъ взяться за рйшеніе этаго вопроса. Она можетъ только не отвергнуть, что въ числій ихъ занимали місто, между прочимъ, говоры Болгарскіе и Мораво-Словенскіе. Новыя открытія, віроятно помогутъ, ближайшему отличенію ихъ однихъ отъ другихъ и вийстій съ тійнъ подробнійшему опреділенію чертъ чистаго древне-Славянскаго парічія и значенія въ пасьменности какъ его, такъ и другихъ говоровъ.

дополнение

КЪ ОБОЗРЪНІЮ ПАМЯТНИКОВЪ ЮСОВАГО ПИСЬМА.

къ стр. 148.

6.

Сказаніе Іоанна Богослова.

Сказаніе это взято изъ древней тетради въ 4-у, уцѣлѣвшей отъ сборника и принадлежащей теперь А. О. Бычкову. Начало тетради, первые два листа, занято концомъ повѣсти о Іереміи. Вотъ что читается на нихъ *):

. . . . . . MOJA TA FE въсеръжителю въсел тварии: и нерожденый неразоумъвак. мын : оу него же высъкъ съдъ скры венъ кстъ: пръже си не бждж тъ сице глаше Инремий: стож въ шлътарий: съ Вароухомъ и А Bunelexond: Becellacteca": H Be зынста гласомь велинмъ глаша **штыць нашъ ІСрима** сійникъ БИН: WCTABEKT В НЫ: СЛЫШЖ ВСИ людик плачь кю: и текошж вси кь ма: и видъще Иренил оумерыща: и растръзашж ризы свож: и плака шжса: плачемъ горъкомъ: и пото мъ оуготоваща погребъсти кго: и бысть шко кдинь о предажщихъ діїж свож: и стаста Вароухъ и Ави мелехъ: н се гласъ приде гла: не по грибанте жива кго сжща: ижо діїа кго външинть пакы въ тело кго":

^{*)} Косыни буквами означено то, что въ подлиниява написано другою ру-

и слышавъ же оубо гласъ не погре бошж и кго нж пребышж шкръстъ — тыа кго : г: дни. глаще въ къг днъ въстанетъ: по трехъ же дъ нехъ въниде діїа въ тело кго: и въздвиже гласъ свой: по среде ихъ: и рече кдинъмъ гласомъ: прославите ба въси : и сна бжим: въ збоуждамщаго нъ Ха: Иіса: свъта сего въсъмь въкомъ: не оугасан кмаго свътильника: живота въ рыи: бждеть по времехь сихъ: инъхъ Г: ста: и шсъмъ десать и 3: и придеть на земла: древо живо тнок": сажденок по средъ рага: и створить да всь древа неплодъ на створать плодъ: и въздрастж тъ: и прозабъщаю величьащаса" и глащай: вълахомъ плъдь свойи: на веснж сътворить да исьхнжть: сь высотож вётъвии ихв: и сътвори те дръво оутвръждено: шсжжени ю бытий: и соброщь шко и влъна бъ ла бжлеть: и снъгъ шчь*ел* нить се великом р светом веселии БЖий: и блословить штокы: да сътворать плода: словомъ оусть кго: самъ вънидетъ изыдетъ: изъ береть себь ві: апла: да блювьсти ть въ азыпехь": кго же азь видехъ оукрашена въ въсемъ миръ: на го рь Клешнъстьи сице глащоў: Ик римий о снь бжин: ыко придеть въ мпръ. и ръше люн. сан гли. соуть ре ний: Исанемъ сномъ Амосовомъ гла: ыко видъхъ га и сна бжию: в придъте оубо и оубикиъ кго": каменикиъ . . . . . . скрьбына же бысть Ва роукь и Авимелехъ: за не хотъсте слышати таннън аже видв: тогла

гла к нима Ісримій: оумлъчита. не плачетаса": не имать бо мене поби тий. донъдеже въсъ илико видъх"ъ повъстъствоум вама: и рече прине ки кре. л съта ми каменъ: и постави. и рече: свъте всехъ въкъ: сътвори каменъ сы да бждеть въ мон фбразь: доньде же танны аже видехъ повемъ Вару - хоу и Авимелехоу, тогда каменъ. повеленики вжикиъ: бысть въ шбразь Икреминъ. и и модите каменъ бил хо каменикиъ. мнеще Икремил: Икримии же пръдасть танны: ... же видъ: Вароухъ и Авимелехоу: по: мъ приде и ста по среде люди: хо та сконъчети смотрение възъпи же каменъ гла: о боун сневе Излеви. что ме каменикмъ бикте: мнаше ыко Еримии кстъ: и се Еримии по сръдъ вась стонть: кгда видешж й абик текошж на нъ: съ многомъ каменик мъ: и сконъчещи смотрени кго": при шедъща же Вароухь и Авимелехъ и погребъсти и: и прикмъща камень положиста на гробъ кго". напсавъща сен кстъ каменъ помощьникъ: Ери минъ: и прочем словеса: и ръста амиь: н въсъ сила написана ти въ кли столи Варауховь тоже: боу слава съ престымъ дхомъ: и ныне:

Апокрифическое сказаніе о второмъ пришествін Христовъ, пришесанное Іоанну Богослову, уже напечатано Н. С. Тихонравовымъ въ Памятникахъ отреченной литературы (П: 174, 182), но по спискамъ Русскимъ, болье позднимъ и менье удовлетворительнымъ, какъ можно заключить по сравненію съ Греческимъ подлинникомъ, изданнымъ К. Тишендорфомъ въ Аросајурѕев аростурнае (Lipsiae. 1866: стр. 70).

И въ этомъ памятникѣ смѣшанно употреблены со и о, 8 и оу, а іотованіе выражается и посредствомъ і въ ы, н, ьъ.

Въ отношенія къ выговору замічательно и въ немъ:

- 1. Сившеніе слоговъ твердыхъ и мягкихъ. Оно выражается исключительнымъ употребленіемъ ь, написаніемъ а и оу ви. га в и ю, и сившеніемъ ы и и: земла, пошлоу, се лоутъ, тисаща, расиплеши, нинк, слышы, власы сстри, на лицы, свътилницы.
- 2. Смѣшеніе ж на: видѣхъ книгы лежжщж, сиж книгы жже видищи, всеж земла, кьбель пшеницж, горы великыж, вызложжть, бслышжть, выстрабити, на земла, вы тмж кромѣшнана, глащь, не имащи, имать, сать, раздератса, ббѣласа, сь славона, вы штныжый. Разъ употреблено а вм. ы: плызан. Нѣсколько разъ вмѣсто юсовъ написаны чистыя гласныя оу, м, е: из бтре нось, придбщее, в мѣроу, шлученыи, зоуби, изноутрыбдоу, имоутса, боудоуть, соудищи, пошлоу, вызнесоутьса, моуже живии.

Въ грамматическомъ отношенін замічательно:

- 1. ы вм. ын въ имен. пад. ед. прил. муж. р: праведны, польженскы.
  - 2. одно и вм. ии: по възнесени, о пришестви, з печати.
  - 3. род. пад. жен. на ж вм. е.ж.: славы твож.

Есть неправильности: книгы писана, рога лежжща, рога та, ивсть печали житенскож.

Всё признаки этого памятника того же рода, какъ и другихъ юсовыхъ памятниковъ за исключеніемъ более значительнаго количества замененія юсовъ чистыми гласными, указывающаго на сильное вліяніе Сербскаго наречія или другаго подобнаго.

древніе СТАРОСЛАВЯНСКІЕ ПАМЯТНИКИ

ЮСОВАГО ПИСЬМА.

ОГЛАВЛЕНІЕ. *)

	Стран.
I. Саввина книга Евангельскихъ чтеній XI в	5 1-154.
II. Слуцкій отривовъ пзъ Псалтири. XI в	21155—165.
ІП. Новгородскіе листки изъкниги Евангельскихъ	
чтеній. XI в	25166-178.
IV. Супраслыская рукопись. XI в	27174—186.
V. Хиландарскіе листки изъ Поученій Кирилла	
Іерусалимскаго. XI в	37187—191.
VI. Македонскій листокъ Іоанно-екзарховскаго	·
предисловія XI в	39.,192—193.
VII. Листки Ундольскаго изъ вниги Евангельскихъ	
чтеній. XI в	43194—196.
VIII. Листки-изъ книги Евангельскихъ чтеній. XIII в.	45197—198.
IX. Листки изъ Мануйловской книги Апостоль-	
скихъ чтеній. XIII в	47199 - 201.
Х. Листви изъ Станатовскаго Четвероевангелія.	
XIII B	48201—202.
XI. Болонская Псалтырь XII в. (1186—1196)	46.126202—
206. 222. 241 - 243. 353 - 380.	
XII. Погодинская Псалтирь XII в	52207—210 .
244 — 260.	
XIII. Норовскіе листки изъ Псалтири XIII в	60211.
XIV. Григоровичева Служебная минея XII—XIII в.	62211 - 212.
XV. Григоровичевъ листокъ изъ Минен. XIII в	65213—214.
XVI. Норовскіе листки изъ Стихираря XII — XIII в.	66214—215.
XVII. Парижскій Стихирарь. XIII—XIV в	68 215—216 .

^{*)} При указаніяхъ страницъ означены прежде всего страницы выше напечатаннаго Обозрінія, гді пом'вщены описанія каждаго язъ памятинковъ.

	Стран.
XVIII. Григоровичевъ Паремейникъ XII—XIII в	68216-218.
261 — 268 .	
XIX. Лобковскій Паремейникъ XIII—XIV в. (1284	
— 1320 r.)70	218 — 219. 224.
XX. Листовъ изъ Жеравинскаго Устава XIII в	70219-220.
XXI. Севастьяновскій сборникъ XIV в	71220—222.
XXII. Пражскіе листки нэъ княги Евангельскихъ	
чтевій XIII в. (1277 г.)	78223-224.
ХХІІІ. Охридская кпига Апостольскихъ чтеній	75269—300 .
XXIV. Савиченская книга Аностольскихъ чтеній	
XII B	101301-330.
XXV. Григоровичева Тріодь XII—XIII в	117381-343.
XXVI. Sorpaфckiñ Tpuфozoriñ. XII—XIII в	120844-847.
XXVII. Зографское Четвероевангеліе XIV в. (1305 г.)	123348-349.
XXVIII. Хиландарское Четвероевангеліе XIVв. (1322 г.)	124350—351.
ХХІХ, Ундольскаго листки паъ Четвероевангелія	
XII—XIII B	135381—383.
XXX. Дечанское Четвероевангеліе XIII—XIV в	137384—893.
XXXI. Дечанская Псалтырь XIV в	143394397.
XXXII. Поученія Ефрема Сирина XIII—XIV в	146398-405.
WITH Orangia Inames Conserves VIV. s	195 408-418

H32 Cabberoë Beere.

÷ 83 cx .5. ne .*)

1. Рече ть своимъ оученикомъ. глънаже азъ глж вамъ о себъ не глж. нъ обь жива и са вь мав. Тъ твори ть дёла. вёрж имете ми. шко а зъ въ опо и опь въ мев. аще ли же ни за истам двла вврж емлете ми. а ми" ами" глж вамъ. Вфроум вь ма дв ла паже азъ творж. н вы створить. н больша сихъ створитъ. илко азъ къ ощо градж. в его же аще просите въ и ма мое. то створж. да прославить са оць о снв. и аще чесо просите о име ви моемь. азъ створж. аще кто люби ть ма. и заповъди мой събдюдеть. и азъ оумолж оба и иного оувъть ника дастъ вамъ. Да съ вами естъ вь въкъ ахъ истиньнъ. и его же вь сь миръ. не можетъ прилти. ижо не вида . . . сего не разоумъжтъ е го. вы же разоумъете. ыко съ ва ми пръбъзваетъ. н оу васъ естъ. не

^{*)} Листы, на которыхъ были помѣщены чтенія со дия свѣтлаго восиресенія до субботы 6 недѣли по пасхѣ, утрачены. Отъ чтенія въ пятивцу 6-й недѣли уцѣлѣли только послѣднія слова: «оцъ в оцъ въ миѣ».

оставым васъ сиръ. придж въ вамъ. еще мало и всь миръ мене юже не видить, вы же ведите, шко азъ жи вж. и въ живи бждете. въ тъ днъ разоумъете вы. шко азъ въ оци и оць въ мнв. и азъ въ васъ. имва заповеди мой и храна й. Тъ есть любаі ма. й любаі же ма. вьзлюбе нъ бждетъ опьмь моимь. и азъ выз любаж его. н изваж са емоу самъ : 🔑 HE Z GEA & HOA TAA DCT Въ оно . вызървиъ Іс. очима свогма на нбо. и рече оче приде часъ прослави си сна. да 1 снъ твоі прославить та. ыко же дастъ емоу власть всацъ плъти. да все еже дастъ емоу. дас 2. ТЪ ИМЪ ЖЕЗНЬ ВЪЧЬНЖІЖ. СИ ЖЕ есть жизнь ввчынам. да съввда тъ тебъ истиньна Ба. и его же посъ ла $I\overline{c}$ $X\overline{a}$. азъ та прославихъ на земи. дъло съконьчахъ. еже дастъ ми. да створж. н ныны прослави ма оче на носе. славж жже имъхъ. пръжде бы ти всемоу мироу о тебъ. съказахъ нма твое члкомъ. нхъ же дастъ ми отъ всего мира. твои бъща и м'нъ. дастъ А. и слово твое съхранища. нъны разоумъща. шко все елико дастъ ми отъ тебе есть. шко глъ аже дастъ ми. дахъ имъ. и ти при аша. н разоумъща въ истинж. ыко отъ тебе изидъ. и въроваща. шко ты ма посъла, азъ о сихъ молж та. а не о всемь мерв. молж. нъ о сехъ

AME JACTE ME. MEO THOI CATE. H - MOIZ BCA TBOIZ CATE. H TBOIZ MO ы. в прославлясь о нихъ. в оуже нвсмь всемь мирв. а си всемь ми рв сжть. а азъ къ тебв градж оче. ств и съблюде ихъ. о имени тво емь. еже дастъ ми да сжть ёдино тако же и мъг. ёгла бёхъ съ ними въ всемь миръ. азъ съблюдохъ а. и никтоже отъ нихъ не погъюе. тъкмо спъ погъюбам. ла съконь чанть са кънигы. й ныни къ те бъ градж. в се гаж всемоу мироу. да имжтъ радость мож. исплые HA BE HEXT. NOT TO EE & HOT IN ORE Рече гь своимъ оученикомъ. да не съмжщаетъс▲ сраще ваше ни оу страшаетъ. саъщасте. ыко азъ рвуъ вамъ. ндж и придж къ вамъ. аще бысте любили ма въздрадо 3. валиса бысте оубо. ыко наж въ опю. ыко опь болы мене есть. н ныны рет вамъ преже даже не бжде ть. да егда бждеть върж ми име те. ыко рахъ вамъ юже не много глж съ вами. градетъ бо сего мира къна зъ. й въ мив не иматъ ничесо же. нь да разоумъеть мирь шко лю блж оца. и шко же заповъда мив оць тако творж. въстанъте йдъ те отъсжав. азъ ёсмъ лоза йсти ньнам. й оць мог делатель естъ. всакж розгж о мив не творащж 1ж плода. наметъса. и всакж тво

ращим плодъ отръбить и. да пло дъ болы створитъ. Оуже въ чисти есте за слово еже ръхъ. бждете въ мнъ й азъ въ васъ. ико же бо розга не можетъ плода творити о себъ. — аще не бждеть на лозв. тако ни вы. аще въ мив не првождете. Азъ есмь лоза й вы рождие. нже бждетъ вь мив й азъ вь немь. ство рить плодъ многъ. шко без мене не можете створити ничесо же. аще кто вь мив не првождеть. из връжетъ са вънъ. илко же розга и същетъ. и събержтъ ж й въ огнь въ лаганть й съгараеть. аще кто прв бждеть въ мнв. гли мог въ васъ прв бжджть. емоу же колижо хощете просите и бждетъ вамъ : 🚓 во де... В нов. Рече гъ своить 8 ∴ ченикомъ. приде врѣма. да всакъ оу ∴ бивы васъ мьнитьса слоужьбж при ∴ носити воу. во^я. на всакж истинж: " 🔆 ищи. вь чет велікъї, вь велицът, ева 🛈 по 🐾 со диет сва в нюат. Рече гъ своемъ в 4. .: ченикомъ. вса е́лико иматъ оцъ мо ∴ ta CATA. KOT. BE HMA MOE AACTE BANE. ~ ∴ нще въ чет велякы въ велицы евали ш полб. · YET Z HE ERA ... Рече ть своимъ оученикомъ. ами а MR" TJM Bamb. MRO CHEO HOCCETC отъ ода о имени моемь. дастъсм вамъ. доселъ не просисте наче∞же о имени моемъ. просите и дастъ

са вамъ. да радость ваша испльне

на бждетъ. се вь притъчахъ глахъ вамъ. нъ придетъ година. егда оу же въ притъчахъ не глж вамъ. нъ съ аръзновениемь. о оди съкажж ва мъ въ тъ днь вь нма мое́. помоди теса н не глж вамъ. пло азъ оумо **ЈЖ** ОДА. ТЪ бо ЛЮбитъ васъ. МКО же вы ма възлюбисте. и въровасте. ыко отъ ба изидъ. и изидъ отъ бла. — и придъ въ всь миръ. и идж въ опю. глаша емоу вченици его. се нъ ны съ дръзновениемъ гле. а при тъча некоей же не глеши. Нъ ны въмъ ыво въси все. ѝ не тръбъ имаши. да кто та въпрашаетъ о семь. въроуемъ шко отъ ба изи де. отъвъща Гс. нъны ли въроуе те. се градетъ часъ. й нъны приде. да разидетъса къждо въ свом, а ме не единого оставањете, и нъсмь е динъ шко объ съ мновж есть. се гла хъ вамъ да о мнв миръ имате: 🗻 MA Z NE EKA O NOA BE OHO BESREZE IC 🔆 очи на оученикъ свой и рече. ыко же ∴ ты ма оче посыа въ миръ. ко^щ. вь ни 🔆 хъ бждетъ. н азъ вь нихъ. ніци. вь вели ∴ ЦВ евали. Въ чет велкы : « сж пе nenь THEOCTHUM CEAT O HOAT PAAT CKS 5. Въ оно вывеса Ic оученикомъ сво імъ. въставъ отъ мрытвыхъ. н гла Самоноу Петроу. Самоне Ионянъ любиши ли ма паче сихъ. гла емб éi TH. THE BECH MEO MOOLE TA. FJA емоу паси овыца мом. гла емоу па

къ въториценж. Свионе Йонинъ лю CRIM AN MA. FAR ÉMOY ÉI TH THE BE си шко любаж та. Гла емоу паси о выда мой. гла емоу третиее Симо не Ионинъ любиши ле ма. оскрь бъ же Петръ. ыко рече емоу трети ее. любищи ли ма. гла емоу ги все ты веси. Ты веси шко любяж та. гла емоу пасн овьца мой ами ами гіж тебв. егла юнь бв поисашеся. в хождаще, имо же хотвше, егда же състарвешиса. выздеждеши ржцв свой. и йнъ та поишеть. и ве — детъ имо же не хощеши, се же ре че влешла. военж съмрытиж про славить ба. н се рекъ. гла емоу н ди по мив. обращъ же са Петръ видв оученика ero же люблыше Ic наж ща вь следъ. нже възлеже на вечери на прьси его. и рече. Ти кто есть предамі та. сего видевь Петрь. гла Ісви. ги а съ что. гла емоу Ic аще хощж да тъ првомваеть. доньдеже придж. что есть тебв. ты по м'яв едя. нзв де же слово се въ братиж. ыко 8ченя къ тъ не оумретъ. не рече же емоу Іс ыко не оумреть. нь аще хошж да ть пръбъиваетъ. доньдеже придж. чъ то есть тебь. се есть оученивь по BBARA W CEND. HIRE E HAURCA CH. E BB мъ шко истиньно естъ поведание его. Сжтъ же н на многа иже ство 6. ри Ic. пже аще и по единому писана быша. ни самомоу мынж мироу

выместити . пишемыхъ сихъ къ HUTT. AMEBT: ... NE. N. HENTHKOCTHNA CEA & HO A FA' A (A) Въ последьни днь. празникоу. сто ише Іс н възъпи гла. аще вто жаж детъ. да придетъ въ мив. и пиетъ въроум въ ним. шко же ръшм къ нигы. ръкы отъ ребръ его исте кить водв живь. се же рече о дсв. вже хотёхж приїмати вероунк щег въ нъ. не юбо бъ дхъ сты данъ. ыко Іс не ю бъ прославенъ. мнози же отъ народа слъшавъще слово се гла хж. се есть въ истинж про $^{\overline{i}}$. и ини $\overline{i}$ ла хж се есть Хс. ови глахж. еда отъ Гале лем градеть Xc. не кънигы ли ръ ша. ыко отъ свиене Дба. й отъ Виоь леомы вси. идеже ов Даъ. градеть Ic (Xc) распъра же бъютъ его ради. ини же отъ нихъ. Хотвуж ати і. Нъ никто же не възложи на нь ржку. придж же слоугы въ сщенымъ. и фариссомъ. и ръща имъ они. почто не приведосте его. отъвъ щаща слоугы. неколя же не FIA TAKO HIKE. MKO CH HIKE. OTE въщаща имъ фарисет. еда и въ првльсти. еда кто отъ къндзъ върова въ нь. или отъ фарисет. Нъ народъ съ иже не въстъ закона провлати сжтъ. Гла Никодимъ къ нямъ. пришъдъ къ немоу но пініж. Единъ съі отъ нихъ. Еда за конъ нашъ осжждаетъ члка. а ще не слышить отъ него пражде

и разоумъетъ что творитъ. еда отъ Галилей прот приде. пакън 7. же ниъ Іс рече гла. азъ- есмь свъ тъ всемоу мяроу. Ходаі въ следъ мене не вмать ходити въ тьмв. нь имети имать среть жизни Рече ть блюдъте не родите еди ному сихъ малыхъ глж бо вамъ. МКО АГЛИ ВЪ НБСЕХЪ ВЪНЖ ВИЛАТЪ лице оцю ми йбскоу в приде снъ чікы. вычекати н спсти. погы бъщай. что са вамъ мынять. а ще бждеть единомоу чакоу р овь ць и погыбнеть едина отъ нихъ. не оставить ли 5 и б ти на горахъ. н шъдъ ніцетъ погыбъщай. н аще обращеть ж. амя глж вамъ радоуетъса ел. паче неже девати десать и б. ти. непогыбышихъ. тако несть боле првдъ оцемъ вашимъ боскъимъ. - да погъбнетъ единъ малыхъ си хъ. аще ли съгрвшитъ првдъ то бож братъ твои йди обличи и пръ дъ собож томоу единомоу аще ти послушаетъ приобращеши. брата своето. аще ли тебе не по слушаёть поіми съ собож едино го ли .в. да по остомъ двема посло хома ли трьмъ. станеть всакъ глъ. аще ля ослушаетъ имъ рь ци цркви. аще ли о пркви не бръ жетъ. да бждетъ ти шко и поганъ в мытарь. ами глж вамь. елико

аще съважете на земи. бжижтъ съвъзани на поси. Елико аще ра здрвшите на земи. бжджтъ ра здрвшени на нбсехъ. пакът ами-. глж вамъ. мко аше в отъ васъ въ шаёта на земи. и всаког вещи ёго 8. же просите. бждеть имъ отъ оба Moero Heckaro. Hige me do ecta e du Г. събрани въ има мое. тоу есмь по сръдъ ихъ. с $a^{\overline{6}}$ $\hat{a}$. по пентикости raa^s A ~ M CO'A Рече ть просащюмоу 8 тебе даг. н хо тащаго оу тебе въ заімъ възати не възврати. слъщасте шко рече но естъ, въздюбищи блежъныто св. и ненавидиши врага своего. азъ же глж вамъ. любите врагъ ваша. блёвте клънжицихъ васъ. добро творите ненавидащимъ васъ. н молетьж лене о напастьство жщихъ вамъ. ико да бждете сно ве обю вашемоу. носноумоу. ико САЪНЬЦЕ СВОЕ СВІЗЕТЪ. НА ЗЛАГО. И НА добраго. н дъждетъ на правыдыны à н обидывама, аще бо възлюби те любашихъ васъ, кжиж мьзиж вмате. й мънтари такожде тво рать. и аще и целоуете дроугы ваща. то ляхо что творите. не и мънтари та жде творать. бждв те же вы исплынени, ыко же в боль вашъ нескъ . исплененъ естъ : ~ . HE A N O NENTHKOCTHI. HAMA ECRNE CTEINE era & ua* paa* er.

Digitized by Google

Рече ть. своимъ оученикомъ всакъ

нже исповесть на предъ чакы. исповъмъ і азъ предъ одемь нёсны мъ. а иже отъврьжетъса мене прв дъ члкы. отъврытжем его и азъ пръ дъ оцемъ нбскъимъ. и любы оца ли мтре паче мене. нъстъ мене досто інъ. й любаі сна ли дъщере паче ме не. нъстъ мене достоивъ. обръты дшж свож погоубить ж. а погоуби 9. въ дшж свож мене ради. обращет1 ж. приемла васъ мене приемлетъ. отъвъщавъ Петръ рече емоу. Ти се мъ оставихомъ все и по тебъ идохо мъ. что 860 намъ бждетъ. Іс же ре че ямъ. ами ами глж вамъ. кио въ шъдъщег вь савдъ мене. пакът бж дете. егде садеть снъ чакъ на пръстоль славы своей. садете й вы на двою на десате пристолоу. сжащеї авъна на десате колоно ма Изгевома, и всакъ иже остави ть братиж или сестры. или ода ли мтре. еле женж. еле чада. ле села ны храмы ниене моего ради. съто кратицен приметь мьздж. и жи знь ввчънжіж наслідеть. бжджть же прывыхъ последыны. й последы ны прьвия: ∻ сж⁶ в по пентикости ева & MA FAA H.

— Рече ть не осжиданте да не осжди теса. о немь же сжай сжди те сжайса вамъ. и вы нж же мёрж мёрите. мёрить са вамъ. что же

видеши сжизць. въ очесе братоу сво емоу. а въ очесе своемь брывъна не ведеши. ле како речеши братоу своемоу. Остани да възъмж сж къ. въ очесе твоемь. лицемъре. в зъми прывъе брывно въ очесе твое мъ. и тогда оузърншя изати сж въ брата твоего не дадите сщении пъсомъ. ни полагате бисъръ ваша предъ свенишми. да не попержтъ нхъ ногами свойми. и вращьшес⊾ попержтъ васъ. просите и дастъ са вамъ. ищете и обращете. таъ цете и отврыжть са вамъ. всакъ бо просы приемлеть. и їщь обра 10. щетъ. и тлъкжиномоу отврыжныса Въ оно . хода Іс при мори Галилеісцъ видъ в брата. Симона рекомаго Пе тра и Анъдрем брата его. вымътанж ща мръжа въ море. бъста бо ръзба мъ довыца. В гла вма. навта въ саваъ мене. и створж ва ловьца члкомъ. она же оставьша мръжа. по немь и доста. и првшъдъ отъ тждоу ви дъ ина в брата. Игако(ва) сна Зеведео

ва ні Йшана брата емоу, въ кораби съ Зеведеомъ оцьмъ нма, стромща мръжа нма, ні възъва м, она же ос тавьша, корабль ні оца своего, по немъ нідоста, и прохождаще всж Галиленж, Істоуча на съньмищихъ

в проповъдам евалне прствии вправа всакъ неджгъ и всакж м

зж въ людехъ: ~ - . ca r eta a ma raa ya. Рече ть всакъ иже слышить ми сло веса н творить и. оуподоблж его мжжеви мждроу. иже створу хра мъ свој на камене. В сънвде дъждъ. н придж ръкъ . н вызвъиша въ три. н потъкжса храминъ тоі. н не падеса. основана бо бъ на каме не. и всакъ слышал ми словеса си. н не твора ихъ. оуподобитъса мж жеви боую. иже створи свож хра минж на пъсцъ. и съниде дъждь и придж ръкът. ѝ вьзвътша въ три и потъкжса храминъ тог и паде. и бъ разорение ей велие зъ ло. и быстъ егда съконьча Іс. вса словеса си. двваважса народи оучению его. бъ бо вча ихъ шко власть имъг. а не тако кънижь 11. никъ й фарисет. сълвавщю с емоу съ горы. по немь идж народи мно зи. и се прокаженъ покланише са емоу гла ги. аще хощеши мо жеши ма истръбити. и про стьръ ржкж. коснжса емь Іс гла. хощж истръбити та. и абие ис тръбис▲ емоу провам. гла емоу Іс блюди ни едином^{от} же не рьци. нъ шъдъ покажиса нереомъ и при неся даръ. жже повель Мося въ съвъ ABBBÉ: ∻ NET F EEAF & HOTA FAAT MJ. Рече гь святильникъ твлоу естъ око. аще оубо око твое естъ прос

то. все тъло твое просто естъ. аще ли око твое джкаво есть. все тело твое тымно естъ, аще ли светь и же въ тебв тъма естъ. то тъма ко льми, никъз же бо рабъ можетъ дві ма тинома работати. ли единого вь — зненавидитъ. а дроугаго възлюби тъ. ли единомоу вгодитъ, а о дрв зъмъ не бръщи вычънетъ. не мо жеть бо воу служити и мамонв. сего ради гаж вамъ. не пыпатеса дшенж своенж. что пасте **ли** что пи ете, ви тъломъ вашимъ въ что о блечетеса. вызырите на птица нъскый. мко не съжть ничесоже ни жънжтъ. ни събиранжтъ въ жить неца. и оць вашъ нбскъ питаетъ а не вы ли лоучъши ихъ есте. кто же отъ васъ пекыса. можетъ възло жити на тело свое лакъть единъ. й при одежди. что см печете. разб мътмъ цвътът. сельный. како ра стжтъ. не троуждажтъсм. ни при джтъ. глж же вамъ. шко ни Соломо нъ въ всег славъ облъчеса. пако еди нь оть сихь. то аще трыв сельным 12. дньсь сжшж. а оутро вь пещъ вълага жщжса. Бъ тако одветь. не мнози паче васъ. маловърн. не пьцвтеса. глж ще что вив ли что пиемв. и въ что о деждемъса. всего бо сего погании про сать. въсть бо оць вашь носкы. ыко тръбоуете всъхъ сихъ. просите же првиде прствии бини. и правъдъ 14 *

его. и се все пръдастъса вамъ. не пь цвтес▲ оубо на оутрим. оутръ бо печетъс собож. довыетъ бо дни 3.106a CBOM. CA. A. CEA & MA TAA 31. Въ оно. пришъдъ Іс въ домъ Петровъ. ви жилькоо и жильше усме жист больных огнымь. и косняса е ряць. й остави іж огнь. и въста й слоужаще емоу. поздъ же бъзвышю. принесопта е моу бъсънъ многы. и изгна даъ слово мъ. и всъхъ бодащихъ нивди, шко — да съконьчаетъс▲ реченое. Исак мь промъ. глжщьмъ тъ бользни наша примтъ. и болъзні понесе. видъвъ же Іс многъ народъ о себъ. повель прынти на сь поль. и прис тжпи едины гънижъникъ. рече емоу оучителю. идж ли вь следъ тебъ. ммо же идеши. гла емоу Іс. ли си мзвины имжть. й птипа нёсь нъм обитъли, а снъ члскъм не и матъ къде главън подъклонити. дрбгы же отъ оученикъ рече емоу ги повели ми пръжде ити и погре ти оща своего. Іс же гла ем по мив гради. остави мрьтвый погрети своихъ мрътвъихъ. п вълвзъшю емоу въ корабъ. по немь бченици е го идж. 💝 Hèr I er'a & Ma raa 3A. Въ оно пришъдъ Іс въ Каперънасумъ 18. припаде емоу сътъникъ. мола его я гла. Ги отрокъ ми лежитъ въ хра минь. ослабень жилами. лють и ко мжчаса. Гла емоу Іс. азъ при

шедъ ніцвіж і. отъвещавь ємоу съ тьникъ. рече. гй нъсмь достоінъ да ми подъ кровъ вънидеши. Нъ толи ко рыди слово и ицваветь. слоуга мо ї. вбо азъ чікъ есмь подъ віками. й мы подъ собож воіны. гіж семоу н да й їдеть. й дроугом' при ди и придетъ. и рабоу свое моу створи се ѝ створитъ. слъг шавъ же Іс. дивиса емоу. и рече идж шимъ вь саваъ себв. ами гаж вамъ ни въ (Ї)зли толико въръ обрътъ. глж же вамъ. ыко мнози отъ въстока и запада приджть и вьзјагжть съ Аврамомь. п Ісакомъ н Игаковомъ. — вь прстви носнъемь. снове же прь ствии ижденжтьса. Въ тъмж кро мъшънжжі. тоу естъ плачъ и скрь жетъ зжбомъ. и рече Іс съть никови. иди шко върова. да бжде ть ти. и испълв слоуга его въ тъ часъ. · ca e era a ma raa oa. Въ оно мимо наът Іс видъ члка съда ща на мътъници. именьмъ Маое а п гла емоу по мнв піди. н въставъ въ следъ его идеще. и бъл стъ вызлещи емоу въ храми нв. п се мноза грѣшьнаци. й мътаре пришъдъще вызлежахж сь Ісомъ. и оученици емоу. и видъвъ ше фарисет. глахж къ оученикомъ его по что съ мытары и грвшъни къ оучитель ваниъ пастъ. Іс же ре че пімъ. не тръбоуіжть съдрави вра

14. ча. нъ болащи. е вышъдъше наоучи

тесь. что естъ милости хощж. а не жрътвъ . не придъ бо правьдыникъ зъватъ. нъ грвшъникъ въ покаание. ~ · He E ... B Ma FAA 34. Въ оно пришъдъ Іс въ землж Геръге синомъ. сървтоста і в бестноуж щаса. отъ гроба всходаща лють зъ до. ыко не могжщю никому же при ти. пжтымъ тъмь, и абие възъпис та глжща. что е нама и тебъ сноу вжи. приде пражде врамене: насъ мжчи тъ. бъ же далече. отъ него стало сви ны много. пасомо: бёси же его моле хж глжще аще изгониши насъ. пове ли намъ ити намъ въ стадо свиное. и рече **е́мъ идъте. Они же ѐдж въ свини**а. й абие̂ оустрымис▲ все стадо по бръгроу вь море. ѝ истоиж въ вода хъ. пасжщен же бъжаща. й шъдъ въ — градъ повъдаща вса. о бъсьночю. в абие всь градъ изиде въ сървтени е Ісоу. и видъвъше его молиша. ико да првидеть отъ првдвлъ ихъ. и выжзе въ корабь Іс. и пръиде въ CBOI TPAATE . .. CA E EKA A MA TAA OA. Въ оно въназъ единъ припаде къ Ісви й повлониса емоу гла пако дъщи мога нънна оумрътъ. нъ пришъдъ възложи на нж ржкж св. й оживетъ. и въставъ Ic вь савдъ его иде. и оуче ници его. и се жена крывоточиваю. ві лете имжщи пристапьши съ зади косижса краі ризв его. и гла

ше аще тъкмо косижса краі ризъ его спсжса. Іст же обращьса рѣче щи са дъщи. въра твом спеть та. и спе са жена отъ того часа. и пришъдъ Іс въ храминж кънажж. и видв съпащж и народа мльваща. и гла 15. вмъ. отнавте не оумретъ бо дв веца. нъ съцитъ. е ржгахжса емб. егда же изгна всь народъ. вывзъ АТЪ ІЖ ЗА РЖКЖ Й ВЪСТА ДЪВИЦА Й промьчеса вёсть си. Въ всж земыж TM: "HE' & EEA & MAT PAAT O Въ оно . вывзъ Іс въ корабь. прил де вь свої градъ. й абие принесоща е моу ослабена на одръ лежаща. видъвъ же Іс върж ихъ. рече ослабе номоу надысь чедо. Отъдадатъ ти са гръси ѝ абие нъци отъ къни жъникъ рёша къ себе. се хоули тъ. видъвъ же Іс помъщиения й хъ рече виъ. въскжиж помъншаве те вы. непримзнина въ срдци ваше иъ. что бо бдобве речещи. отъданж ть ти са греси. или рещи въстани й ходи, нъ да видете ыко область — ниать снъ члкъ. на земи. отъ данати гръхън. ѝ гла ослабеноу мб. въстани вьзьми одръ твоі. **иди** въ домъ твой. и видъвьше же народи. дивишаса и прослави ша ба. давъшаго. такж власть TIKOMЪ. + cxt. z. erta & ma fra Çs Рече гь любы оца ли мтре паче ме не насть ми на подобж. в любы

сна ди дъщере паче мене нъстъ мене достоннъ. нже не възметъ креста своего. ѝ въ следъ мене не иде ть несть мене достоинь. обре ты дшж свож погоубить ж. а по гоубивы дшж свож мене раради обращеть и. приемлы вась мене приемлетъ а првемлал мене при емлетъ посълавъщаго ма. прве ида про въ има про мьздж при 16. приемлетъ. й приемла правьдь ника. въ има правьдьниче мьздж правьдыничж приемлеть. и иже аше напогтъ единого. малыхъ си хъ. чашж стоудены воды. то шво въ ема оученикоу. ами Тлж вамъ. не миатъ погоубити. мьздъ сво eA: → NeA Z. EKAF & MA FAA DEC. Въ оно. мимо нде Іс и въ савдь его и двста в слепьца. Выпижща и гж ща, помилоуг изг сноу Двъ пришъ дъщю же емоу въ храминж. припадо ста слъцьца. ѝ гла имъ Іс въроуета ли могж се створити. Гласта ÉÏ TH. TOTAR ROCHACA O'UNO MMR TAA по върв ваю бждеть вама. й отврь ЗОСТАСА ОЧИ ИМА. Я ЗАПРЪТИ IMA гла блюдета на единоумоу же не рыцата. она же шъдъща прослави — ста 1 по всеі земи тої. Твиа же нс ходащема абие приведоша емб члва глоука бъсъноужщаса. н н згнаноу бъсоу. про гла глоухъл. в чю дишаса народи глище. николиже.

пависа таковъ въ Ерслив фарисей же глахж о вънази бъсомъ, изго нить бъсы. и проидеше Іс грады вса н вса оуча въ сыньмищихъ. и пропо въдам ева прствию. и целм вса къ неджгъ. и всакж азж вь лю ADATO CATO N. CERT & MA FAR DEE Peqe $\Gamma \overline{b}$. He can common ha ma ecto. и не събирам съ множ растачаетъ. тёмь же глж вамъ. всакъ грехъ й хоуление. отъдастъса члкомъ. а дховное хоуление не отъдастъ са чикомъ и иже аще речетъ сло во на сна часкаго отъдастьсь емб. 17. а иже речеть на дхъ сты. не отъ дастъса емоу ни вь сь въкъ ни вь граджині. вій творить дряво доброе агодж емоу добрж. нан творять дрёво прахнёно и аго иж емоу изгнилж. о агоды бо д рѣво знаетъса. плема аспедово. како можете добро глати. Ажка ви сжще. отъ избълтька бо бста срацю гажть. баагы чакь. оть блага съсжда износить благаи. I JAKABM TIKE. OTE JAKABA CECA ла пізносить дживвага. Глж же вамъ. шко всакъ глъ праздынъ его же аще гажть чаци. въздаж ть о немъ. Слово вь днь ставны. О тъ словесъ бо своїхъ, оправдиши са. й отъ словесъ своіхъ. осжавшя CA : - HO'H CEA D MA TAA DME -— Въ оно³ видъвъ Іс многъ народъ

й милосрдовавы. исцваи неджжъ нъй имъ. поздъ же бывъшю при падж оученици его гажще поусто е мъсто, и годъ юже минж. отъпб сти народъ да шъдъше въ окирьс тынай вси коупать себе брашъ на. Іс же рече имъ. дадите вы имъ гасти. Они же Глаша. не имамъ съ де. тъкмо е хлъбъ. н двъ рвбъ. онъ же рече принестте стмо. и повелт на родоу вызлещи по тръвъ. и приг мъ. е хлъбъ. и объ ръюв и вызыръвъ на нбо сти. н пръломь дастъ оуче никомъ хлъбъи. а оученици наро ДОМЪ. В ВША ВСИ И НАСЪІТИШАСА. Н вьзаща избытъкъ оукроухомъ ВІ кошъници плънв. й млъшихъ бв. мжжъ е тысащь, развв женъ. 18. н дъти. и абие подвиже оучени къ . вывсти въ корабь. и варити на ономъ полоу. доньдеже отъпоу ститъ народъ: с с д о ска о ма г скг -Въ оно . призъва Іс. оученикъ свой н рече імъ. миль ми есть народъ. ыко треты ды присъдать ма. н не выжть чесо исти. н не хошж яхъ не ыдъшъ отъпоустити. за не ослабъять на пите. глаша емоу **Ученици** его. къде оу насъ въ поус тв мъсть кльбъ толико, шко на сытити народъ коликъ. гла пеъ Іс колико кабоъ имате. Они же ръша **у и мал**о рибиць. и повель Ic наро до вызлеши на земи. и примъ хлъ

бъ й рыбж. похваль приломи й да стъ оученикомъ Іс. а оученици на родоу. В ВША ВСВ. В НАСЫТИШАСА н вызаша избътъкъ оукроухъ. **ў кошьниць пльнъ. Н Вдъшихъ** бѣ д тысаща. развѣ женъ и дѣ ты. й отъпоущъ народъ вытезе въ корабъ. и првиде вь првдвлы. MOLPYSTSMP: * Ney + CRY P NV L, CHI. -Въ онов. оубъде Іс оученикы свой. вывсти въ корабь. и варити его. на онъ полъ морв. доньдеже отъпо стить народь. и отъпоущь наро дъ вьзиде на горж единъ помоли тьса. позав же бывышю въ діж же годинж нощи. приде къ нимъ Іс по мороу хода. и видъвъше і оуче ници его по мороу ходаща. оубо ышаса глжще. ыко призракъ е стъ й отъ страха възыпипа. и гла. імъ Іс налънтеса ыко азъ есмь н не богтеса. отъвъщай же Петръ 19. рече емоу Ги. аще ты е повеля мв прити въ себъ. Іс же рече емоу при ди. йзльзъ же йс корабль Петръ н хождаше по водъ и приде въ Ісв. вида же вътръ лють оубомса. и нача потаплатиса. й вызъпи гла ти спси ма. Ic же простыръ ржкж а тъ его. и гла емоу маловъре. почто са сжинт. и вытазыщю емоч въ корабь оулеже вътръ. а сжщег въ кораби поклонишаса емоу глж ще. Вко ты есе въ истенж бже

снъ. и првпловъше придж въ земь ж Геннсареоь: ÷ сж і єка в ма г' ски Въ оно пристжпиша къ Петря вызе мажщеі дидрагъмъі. й рівша емб оучитель вашъ не даетъ дидрагъ мы. гла имъ Петръ ет. и егда поидж въ храминж. вари Петра Іс гла. что ти са мьнитъ Симоне. цре земь ны отъ кого вьземужть дань. Ли обровы. ОТЪ СВОІХЪ ЛИ СНОВЪ ЛИ ОТЪ тоуждихъ. гла емоу Петръ отъ тв ждихъ. рече же емоу Іс. нъ да не съ блазнить йхъ. шъдъ на море вывры зи ждицж. и имъшжижса првжде ръюж. възъми ж и отврызи ей оус та. обращени статиръ. тъ вызъми й даждъ ймъ. за ма й за са. й абие въ тъ часъ. падж оученици его пръдъ нямъ глжше, кто ббо болы есть въ прстви неспъмь. и пръзвавъ Іс отроча и постави е по срвдв їхъ. й ре че. amu amu глж вамъ. aще не обра титеса ни бждете ыво дати. не имате вынити вы прствие ибское а иже оубо съмвритьса. шко отро ЧА. Съ естъ боли въ прстви носцемь: 🚗 20. HE EKA B MO FAA CKA Въ оно . члкъ единъ пристжпи къ Icoy. n noraoheca émoy caa. Te no MEJOYI CHA MOCTO. MRO HA HOBB MB бъситьса. и зав страждеть. мно жицеж въпадаетъ въ огнь. и мно жиценж въ водж. и приведохъ его. къ оученикомъ твоимъ. и не могж

его ніцыяти, отървща же Іс и рече. Ф роде невърънъ . развращенъ . до коль съ вами бждж. доколь тръп иж вы, приведъте ми I съмо. й за пръти емоу Іс. н абие изиде из не го бъсъ. н нецъль отрокъ отъ того часа. ѝ пристжлиша оученици въ Ісви. единомоу ръша, почто мъз не могохомъ изгнати его. Іс же рече ймъ. невърьствие ваше. ами глж вамъ. шко аще имате вврж шко зрь но гороушьно, речете горъ сег пръ стжпи отъ сждоу тамо и прв стжпить. 'й ничьто же оуиметь са васъ. родъ же сь не исходять на TEMB ME. TERMO MOJETBOIK R постомъ, живжиниъ же въ Гал леі рече Іс. імать снъ члскы. предатись въ ржце грешеникъ. н оубыжть его. н вь треты днь въ CTAHETE: CA CA GI CEA & MA F CME Въ оно поимаща Ісоу фарисе иску шанжще в глжще, аще есть досто **1НО ПОУСТИТЕ ЖЕНЖ СИЖ. НА ВСАКЖ** винж. онъ же отървщавъ рече имъ нъсте ли чъли. мко створи йс прь ва мжжа и женж. створиль и есть. в рече сего ради оставить члкъ ода й мтерь. й приложитьсь еп. й бж дета оба едина плъть. и же оубо бъ съведе. члкъ да не разджинтъ же 11. Hbi ceá. Глаша емоу фарисеі. Что ξ бо Моси заповъда кънигы распоу стыны дати. поустити женж. гла

ниъ Іс. по жестосрдню вашемоу. по вель вамь поустити жены ваша. а ис прыва не быстъ тако. глж же ва мъ. иже аще поустить женж свож. не любы двивышж. й творить ж любы створьшж. првлюбы дветь. глаша емоу вченици его аще та ка естъ вина члкоу съ женож. Оуне не женитиса. Іс же рече ымъ. не вси разоумъсте словоу. Нъ виъ же ес тъ дано. сжть бо каженици иже ис чрвва мтерв быша таци. **Й** СЖТЬ ВАЖЕНИЦИ ИЖЕ СА ВАЗИ ша отъ чикъ. ѝ ситъ каженици. йже са сами казвша. цр~~стви~~ю ра ди носкаго. могжще вычастити. да вы MBCTATE. HE AI CKA O MA TE CM A Рече ть притъчж сиж. подобъно е стъ прствие ноское. члкоу прю. нже изволи съвъщати слово съ рабы своіми. зачънъщю же емоу сърицати слово. приведеса емоу е динъ дажънекъ тымв талань ть й не имжщю емоу что въздати повель емоу гь продатиса. и женж й все имъние свое. падъ же рабъ онъ кланишесь емоу. гла ги потрыпи о мнв. й все ти въздамь. милосрі довавъ же гь раба того. отъпоусти. н длъгъ отъдастъ емоу. н шьдъ рабъ тъ обръте единого подрв гъ своихъ. иже бъ длъжънъ е моу р мъ пвназъ. и имъ его бил ше, й гла въздажаъ ми имь же е

си длъжънъ. падъ же подроугъ онъ мольше і гла потрыпа о мив й въ 22. Здамъ ти. онъ же не хотвше. нъ ве дът въсади вь тьмьницж. доньде же въздастъ всь длъгъ свог. ви дввъше же подроузи его бънванж щам. Съжалиша си звло. и при шъдъще съказаща гви его. вса бы въшам. тогда призъвавъ его. Гь гла емоу, рабе эжвавы, въсь даъгъ тво і оставихъ тебъ. понеже моли ма. не подобаще за й тебъ помиловати подроуга своего. шко же и азъ те бе помиловахъ. и прогнъвавъса гъ его. предасть і ижчительмь. до ньдеже въздастъ всь длъгъ свог. тако же опь мог носкъг. створи ть вамъ. аще не отъласте къжло братоу своемоу. отъ срдць ваши хъ. пръгръшения. аминъ: ~ CA EI. EKA O MA FAA CHO. -— Въ оно. исхождаще Іс отъ Ерихы. и вь следъ его идеше народъ многъ. и се в слепьца седеста при пжти. слышавъща же шко Іс ивио ходи ть възъщста глжща помилоуі на ги сноу Двъ. народи же пръщахж има да оумлъчита. она же паче выпим ста гляща. помилоуі нъї ги сноу Двъ ні ставъ Іс зъва на. ні рече что хоще та да створж вама. она же раста е моу. Ти отврызета са очи наю. мелсодовавъ же Іс восижсь очню нма. н абие отврызостась очи объ

15

ма й вь слёдь его йдоста. ие ві. ека б ма гла се —
Въ оно чля воноша единъ при
де въ Ісви. гла оучителю бла
гъг. что блго створь првиж
жизнь вёчънжиж. онъ же рече емб.

- 28. ЧТО МА ГЛЕШИ БЛГА. НЕВТО ЖЕ БЛА гъ тъкмо бъ единъ. и апце ди хоше ши вь жизнь вынити. То съхрани заповеди. гла емоу юноша кый. Іс же рече емоу не оубиваг. ни пръ любы створи. не вради ни лъжа по слоушаг. чьти оба и мтре. и възлю би ближънито своего ико и самъ са. гла емоу юноша. вса си съхранихъ отъ ю ости мое́а. чесого еще лишж са. рече емб Іс хощеши ли йсплъни ти. Иди продаждъ все имвние сво е. и даждъ нещимъ. е премеше прствие ноское. и погли вь следъ мене. слъщавъ же юноша слово се. отиде печальнъ. От бо имъл бога тьство много. Іс же рече оученико M'S CHOIM'S AME AME TAR BAM'S. MIKO не оудобь богатоу вынити въ прство.

CA. FI CEAT & MAT TAAT CHH-Въ оно съвътъ створища фарисе і на Іса. пко да обльстать і сло™мъ. й посълаша къ нему оученикъ свой съ Родилинины глжще оучи телю, въмъ мко встинънъ есн и пжти вжию въ истинж оучищи. н не печешиса ни о чесомъ же. не зь оду врче чися и врви в од впив намъ что ти са мынить. Достои иъ ли иъ дати прю кинъсь. или ни. 24. разоумвить же Іс лжкавьство нхт. рече имъ что ма искоушаете ли цемъри. покажъте ми скълазь киносовы. они же принесоша емб пъназь. Іс же гла имъ что е дъло се и написание. гла на. емоу прево. гла **ымъ Істивадаците** оубо црева цре ви. и бжил бви. й слышавъще ди вишаса. и оставльше его отнаж: __ NEA LI ERAL O MA. LYA, DHE ~ Рече ть притъчж сиж. чакъ еди нъ бъ богатъ. иже насади виногра дъ и ископа вь немъ точило. и пръ дасть і двлательмъ й отиде. й ег да же приде връма емати е посъ ла рабы свой къ дълательнъ вматъ вина своего. и виъше двлателе ра бът его. баша. а дроугый оубиша. овъ же камениемь побища, пакъ - посъла вінъі рабы множъща пры выхъ. и тъмъ створиша тако жде. последи же посъла сна свое го въ немъ гла. постыдатьса сна 15 *

моего. дълателе же видъвъще сна его рёша въ себв. се естъ наследъ никъ придете да оубиемъ сего. и оудрьжимъ наследне его. и їмъще ї изведоша из винограда. и оуби ша его. и кгда оубо приде гъ вино градоу. что створи тъ двлатель мъ. гла емоу. зълък зыв побя тъ. н виноградъ предастъ инемъ двлательмъ иже въздадать е моу плодъ въ врвмена свой. гла имъ Іс несте ли чъли въ кънига хъ. камене его же не въ радъ ство риша. се бъютъ. въ главж жглоу о ть ги бысть, се есть дивына въ о чвю нашею: *) ~

Сса с по а с с м м га с м м.
Въ он пристепним оученици къ
Ісоу показати емоу зьданив прыкывь
наа. онъ же Шввщавъ рече имъ не видите ли въсвуъ сихъ. Ами тлиж вамъ.
не иматъ остати сьде камень на камени иже не разоритса. свдащоу же емоу на горв Елеоньств пристепним къ немоу оученици его глие еди номоу повъждъ намъ къгда сн бжджтъ.
И что естъ знамение твоего при шествив и конъчанив въка. и отъвв штавъ Исъ рече имъ. Блюдете са да никто же васъ не првлъститъ. м'нози бо при-

^{*)} Далве недостаеть листовь съ чтеніями въ субботу и воскресенье 14 жедвін по пятидесятищь и начала чтенія въ субботу 15-й недвли.

ажть въ вма мое глине. Азъ есмъ Хъ. и многы прельстать. оуслъншати же вмате брани. И слъщани відіте. Нъ не оужасантеса. подобаетъ бо симъ всемъ бъиті. Нъ не тъгда еста. коньчена. Въстанетъ бо вазыкь на назкъ. и црство на пръство. и бжджтъ глади и пагоубъ и тржсъ по мъста. Въсъ же сін начало бользнемъ. Тыгда предадать выи въ скръбь. и оубыжть вы. И бжаете ненавіліні всёми казы вы вмене моего раді. И тыгда събла *) 25. ЗНАТЪ СА МНОЗИ. Й САМИ СА ПРВДА дать. й ненавидёти са начънж ть. и многа льжа про- въстанжть. й пръвстать многы. За оумно жение безаконии ихъ. Исачетъ лю бы многыхъ. претрыпевы же до коньца спенъ бждеть. 💝 иет (e) ега б ма° Въ оно законьникъ единъ приде къ Ісоу искоущай его. и повлониса е моу гла оучителю кам заповъ дь больши въ законв. Іс же рече емб вызлюби га ва своего. всвиъ срдпе мь своимъ. Си естъ велика заповъ дь. н се дроугам подобыва ен. вызык би ближьныго своего ыко ї самъ са. сею обою заповедню всь зако нъ и про висатъ. събраномъ же фа рисеомъ въпроси ихъ Іс гла. что са вамъ мьнить о Хъ. чиї есть снъ. — глаша емоу Двъ. гла имъ Іс ка

^{*)} Hab Barnk, Es. s. 48.

^{15 *}

во 860 Дбав. дхомъ га его нарица етъ гла. рече гь гви моемоу сади о десижиж мене. доньдеже положж врагы твой. подъножию ногама твоїма. аще оубо дхомъ нарвцаетъ ėго ти. да како снъ ėмоу есть. и ни кто же емоу можаше отъвъщати СЛОВО. И НЕ СЪМЪНШЕ НИКТО ЖЕ ОТЪ того дне. въпросити его никогда me: ... eka a ma • Рече гъ оученикомъ своимъ. ами ами гіж вамъ. не вматъ првити родъ сь доньдеже вса си бжджтъ. йбо и земав мимо идеть. а словеса мога не MEMO MARTS. O AHR ME TOMS B VACE никто же не въстъ. ни агли носни тъкмо объ единъ. мко дние Ное ви. тако бждетъ пришъствие сна (члчьскааго. Вко же бо бвахж въ дьни прежде потопа. Зджще и пижште. женаще са и посаганжие. До него же дьни въниде Ное въ ковчег. и не ощютиша доньдеже приде потопъ. и възатъ вса. Тако бждетъ и прішестые сна члча. Тогда бждете. дьва на селъ. единъ поемле тсм. а дроугыя оставльетьсм. Дъвъ мелжще въ жрънъвахъ едина поемлетьсь и едина оставльетьса. бъдите оубо вко не въсте. въ кжиж годинж гь вашъ при детъ. се же въдите. Тко аще бъ въдълъ господинъ храмоу. въ кжиж нощь тать придеть бъдъль оубо бы. и не бы оставыль. подъкопати храмины своења. сего ради и вы бждете готови вко въ нь же не мьните часъ. сынъ чавчьскый придеть. *) (смб к.. ио лат ека б лоу га а з Въ об бъ оуча Исъ и бъахж съдаще фарісей. и законоуучителе. Иже бъахж пришьлі. С въсъхъ вьсні Галиленскъ. й Йюдейскъ. й отъ Ие роуслиа. и сма гнъ бъ цълти на. и се мжжи носаще на одръ члка иже бъ)

26. ослабенъ. н нскахж вънести его. н по ложити предъ нимь. й не обретъще кждоу вынести народа ради. вызлівзь ше на храмъ скозв склавль на зъвъснша ї съ одромь прыдъ Іса. н вн дввъ $I\overline{c}$ вврж ихъ рече емоу члче отъ поущажть ти са греси твої й начаща помъщывти. вънажывци и фарисе ї. ГЛЖЩЕ КТО ЕСТЪ СЬ ЯЖЕ СЕ ГЛЕТЪ ВЛВ свиминж. кто можетъ отъпочща ти гръхъі тъкмо бъ единъ. разоумъ въ же Іс помъщиенны іхъ. отъебща въ рече їмъ. что помъщивете въ срдця вашихъ. что естъ оудобъе рещи о слабе в моу. отъпоущажть ти са грвси твої. Нъ да въсте шко власть имать снъ члскъ на земи отъпоущати гръ хъг. рече ослабеноумоу тебъ гаж въста

^{*)} Изъ Ватик. Ев. л. 49 и изъ Болгарскаго XII—XIII в. За симъ утрачены дветы съ чтеніями въ воскр. 6-й неділи, въ суб. и воскресенье 7-й по пятидесятищі и въ субботу и воскресенье 1-й неділи по нов. літі, равно и начало чтенія въ субботу 2-й неділи, приводимое здісь по Ватик. Ев. л. 50.

ни. И възъмъ одръ свої й йде въ домъ свої. и абие въста предъ ними. възъ мъ на немь же лежаще. й иде въ до МЪ СВОЇ СЛАВА БА. И ЇСПЛЪНВШАСА страха гаж™. пжо видѣхомъ дивь 68H8 AHLCh: → Me E CEA S AOYNU Рече ть. ыко же хощете творать ва мъ члця и въ творите имъ тако жае. й аще мобите любащай вы. кам вамъ хвала естъ. и грвшъні(ци) бо любащай вхъ любать, и аще бла готворите блготворащимъ ва мъ. кам вамъ хвала естъ. нбо и гръ шъници такожм творать. и аще и въ ваїмъ даете. Отъ нехъ же чаете вь сприлти. кап вамъ хвала естъ. и бо и грашъници грашъникомъ въ заїмъ дажтъ. да въспримжтъ ра вьно. обаче любите врагы ваша. в блготворите. и въ заїмъ даїте. ни (чесо же чанжще. и бждеть мъзда ваша м'нога. и бждете снове външнваго, вко тъ благъ естъ. На невъзблагодътънъны и зывна. бждете місрді еко и оць ваш **м**лсрдъ естъ.) *) NE A. NO. TT CKY & YOU LTY JS Рече гь притьчж сиж. Изиле сенан свать свиене своего. и егда же сваше и попърано бъість и птица нбёнъна позо-

^{*)} Ватик. г. 52. За симъ сладовани на утраченныхъ листахъ чтеми въсубботу и воскресенье 8-й недали, въ субботу 4-й ведали моваго лата и начала чтеми въ воскресенье этой недали, приводимое адъсь по Ватик. Ев. г. 58.

- баша е. А дроугое паде на камені. и прозабь оусъще. за не не имъаще влагы. А дроу)
- 27. гое паде посръдъ трынии. н възд расте трыние и подави е. а дроугое паде на добръ земи. и прозабе и съ твори плодъ Б краты. Въпраша хоу же ї оученици его гля. что есть притъча си. онъ же рече имъ. вамъ есть выдыти таны прствии нбскаго. а прочимъ въ притъча хъ. да въдаще не видатъ. н слъ шаще не слышать. н не разоумъ жтъ. естъ же притъча си. съма есть слово вжие а еже при пжти саът щеї слово вжие. потомь же при цеть димволь. й вызъметь. Слово этъ срдца ихъ да не въръ имъще спени бжджтъ. а еже на камене си сжтъ. иже егда оуслъщать слово. съ радостиж приемажтъ е. н си корене не имять. иже въ часв въ *) — роунктъ. и въ часв напасти отъ стжпать. а падъщее вь трыны се сжтъ, слътемией отъ печали бо гатьствомъ й сластьми житиї скыми потаплыжть са. и недо коньча плода творать. а еже на добрв земи. се сжтъ еже добромъ срацемь и багомъ. савишать сло во и хранатъ е. и плодъ творатъ

^{*)} Подъ этой страницей приписка:
ПО® Сава +8.1Ъ

вь тръпънии. се гла възгласи, їмъ À ОУШИ СЛЪІФАТИ. Да СЛЪІШИТЬ ~ · ca cka Aoy Въ оно въниде Іс въ Каперънаоумъ. сътъникоу же единомоу рабъ бо ла оумираше. иже бъ чъстьнъ е моу. слъщавъ же Іса посъла къ не моу старьца Їюдеїскы. моласа да пришъдъ спетъ раба его. они же шълъще къ Ісови молъхж і тъ 28. щъно. глжще емоу. гако достой нъ естъ еже аще дася емоу. любя тъ бо азыкъ нашъ й сънъмище ть създа намъ. Іс же навше съ ни ми. еще же не далече сжщю емоу. посъла въ немоу дроугъю сътьни къ. гла емоу ги. не движиса. нъсмъ бо достоїнъ. да подъ кровъ мої вь нялеши, тъмъ же ни себъ достоїна створихъ прити къ тебв. нъ рьци словомъ и првиветь отрокъ мог. и бо азъ члкъ есмь подъ влдками оу чиненъ имва подъ собож воїны. и глж семоу иди идетъ. и дроугом8 приди и придетъ. слъщавъ же се Іс чюдиса емоу. и обращься по немь ходащюмоў народоў рече. амы гаж вамъ на въ Изли толикът верът не о братохъ. и възвращъщеса въ домъ посълани. обрътж больщаго ра ба. ицвивания: 🗻 . . . . Рече гъ притъчж сиж. члкъ еди нъ бъ богатъ. и облачашеся въ по ръфурж. и въ оусонъ. веселаса на

всакъ днъ свътъло. ништь же бъ единъ именьмь Лазоръ. и лежа ше гноїнъ при вратъхъ е́го. бъл же оумръти нащомоу, и несено бълти аглъл на лоно Аврамле. оу мрътъ же и богатъл тъ. и погре боща ї. и въ адъ възведъ о́чн свої. въ мжкахъ съл. оузъръ Аврама и з далеча и Лазора на лонъ е́го. и тъ възглашъ рече. оче Авраме по милоуї ма. и посъли Лазора да о́мо читъ коньць пръста свое́го въ во дъ и оустоудитъ а́зъясъ мол. и ко страждж въ пламени семь. и рече Аврамъ. чадо въспомъни

29. й рече Аврамъ. чадо въспомъви ыво примлъ еси благам въ живо тв своемь. й Лазаръ такожде зълам. нънм же съде оутвшае тьса. а ты страждешя. Выни вадъ всеми сими междю на ме и вами пропасть велика оу тврьдеса. ыко да хотащеї мы нжти отъ сждоу къ вамъ. не въз маганять. на иже отъ тждоу не преходать къ намъ. рече же мо иж та оче. да посыещи Лазора въ домъ оца моего. нмамъ бо е бра тна моей. ыко да съвъдътельс твоетъ имъ. да не и ти приджтъ на мъсто се мжчъное. гла же Авра мъ ймжтъ Мосеа и про да послоу шанжтъ ніхъ. онъ же рече. ни оче Авра ме. нъ аще къто отъ мрьтвъихъ - ндетъ къ нимъ покажтъса. ре

че же емоу аще Мосеа и прот не по слоушажть. н аще вто отъ мрьтвыхъ вьскрьсньтъ. не и мжтъ върън: 🕶 са 🙃 вел 🗸 Лоу т Рече ть притъчж сиж. никто же свътильника въжегъ покръзвае ть съсждомь. ЛВ подъ одромъ поста влеть нь на свещьникь възла гаетъ да въходащей видатъ свъ ть, нъсть бо таїно еже не павить са. ни оутабное же не бждетъ позна но. й въ швение не придетъ блюдете оубо. ка™ слъщите. иже 60 иматъ дас TECA émoy. a exe ne emate e éxe me нить са имва и отъиметьса отъ него. придж же къ немоу мти и бра тим его. и не можахж бестьловати къ немоу народомъ. й вызвъсти 80. IIIA ėmoy fāmile. Isko mīh tbois h братии твои вынв столть видв ти хоташе. Онъ же отъвъщавъ рече къ нимъ. ити мога и братига MOIZ CE CATA. CJAIMAMEI CJOBO BARE H TBODAME 6: * NET S CERT O NOVE FRE NE Въ оно члкъ единъ приде къ Ісоу. и меньмъ Иайръ. иже бъ къназь съ нъмищю. и падъ при ногоу ісвоу мо лъще ї вынити въ домъ свої, тако дъща наочадата болъше емоу. та ко двою на десате льтоу. мже оуме раше. н егда же идъще народи оугнъ тахж ї. я се жена сжщи въ кръвото чены. Отъ двою на десате летоу. и же врачемъ издан все имъние свое.

ні ни отъ единого же може испъль ти. си пристжпъщи съ следа. при косижса крат ризв его. и абие оуста крыви течение. и рече Іс кто ес ть прикосижвыса мив. отъмв танжидемъ же са всемъ, рече Петръ н иже съ нимъ бъхж глжще. наста выниче. народи оуривантъ та и гнетжть. й ты глеши, кто есть прикосижвыса мив. Іс же рече. прикоснаса мив некто. азъ бо чюхъ сыж ншъдъшжи из не не. и видъвъши жена шко не оута іса. трепешжщи припаде. й падъші предъ нимь. за нжже вниж прико сижса емь. поведа предъ всеми людьми. ні ыко ніцвлв абне Ic рече еї віди віра твом спе та. ніди вь ми ръ. еще же емоу глжщю пришъдъ единъ отъ соунагога гле емоу ыко оумрътъ дъщи твом. не двя жи оучитель. Іс же слышавь отъ 81. въща емоу гла тъкмо въргі й спена бждетъ. пришъдъ же въ домъ къна жъ. не да инкомоу же вынити съ собож. тъкмо Петрови Ионнясу и Мковоу. и ощо и мтри. ръдахж же вси. и плавахжса ед. Іс же рече не плачетеса. нъстъ бо бирьла дъви ца нъ съпить. и ржгазжса емоу на роди. въджще имо бирътъ. онъ же йзгна вса вънъ. ні імъ нж за ржкж. възгласи гла. отроковище въста ни. в абие възвратиса дша ей. и вь

свръсе абие. и повель дати ет мсти. и оужасижстаса родитель ей. Іс же запръти има гла. не повъдаста никомоу же бъвъщаго: ~ см д сва б лоу в Въ оно призъва Іс оба на десате оуче ника свои. дастъ имъ силж и влас тъ. на вса бъсът. и неджуът ицълити.

— и посъла и проповъдати црвие вжие. й цвини болашай. н ре че къ нимъ. ничесо же вызъмъ те на ожть. Ни жъзја ни пиръ ни хлеба. ни сребра на двою разоу ни мвди. и вь нь же домъ выпидете тоу пребыванте. и отътждоу исхо дите. и елико не приемлжтъ васъ. н исходаще отъ града того. прахъ отъ ногъ вашихъ отътрасвте. и вт съвълъние имъ. они же исходаще прохождахж скогв вси. благовъств IMME BOMAOY. ~ NE Z EEA D AOY Въ оно приходащю Ісоу въ странж Гадариньски. сървте и мижь еди нь отъ града. иже имеще бесь отъ дътъ многъ. и въ ризж не облача шеса. и въ храминв не живвше нъ въ гробъхъ. оузръвъ же Іса при 82 паде въ немоу и гласомъ велие мь рече. что естъ мнв й тебв Ісе сне ба външъниго. Молж ти са не мж чи мене. првщаше бо Іс дхоу нечи стоумоу. взити отъ члва. отъ многъ бо дътъ похващаще г. я ва захж і жжи жельзны н пжты ст ръгжще і. н растрыгавъ жзы гоны

мъ бъщаще бъсомъ. скозъ поус тынж. выпроси же его Іс гла. что има естъ. онъ же рече легеонъ. ыко беси мнози вынидж въ нь. мо лвиж же Іса. да не повелить имъ вь бездынж выняти. бъ же тоу ста до свиное много пасомо въ горъ. ві молиша і бізси. Да повелять ві мъ вынити въ стало свиное. Онъ же повель имъ вынити. Н шълъше же бъси вынидж въ стам свиное. *) в оустрымиса все стадо по брв гоу въ езеръ и їстопе въ водъ. ви дввыше же пасжщег бывышее. бъжаща н вызвъстища въ гра дв и в селвхъ. изидж же народи из града видътъ бъвъшаго. и придж къ Ісви. н обрети седаща члка при ногоу Ісвоу. из него же и зидж бъси. обльчена съмъкла ша и оубопишаса. вызвестища же имъ. видъвъшет како спеса бъсънъ и молища и всь народъ области Герьгесиньскъм отв ти отъ нихъ. мко страхомъ ве лиемъ одръжими бъхж. Іс же вь льзъ въ корабь възвратиса. мо лъще же са емоу мжжъ їз него же бъси изидж. да бъл съ нимь бълъ. Іс же отъпоусти гла. възврати 88. СА ВЪ ДОМЪ ТВОІ. Н ПОВЪДВІ Е́ЛИКО

помози ти рабоу твоемоу сави

^{*)} Подъ этой страницей приписка:

ти створи въ онъ же идъще по всемоу градоу проповъдам. ели ко створи емоу Ic : ∻ са н ева В Лоу По Въ оно съгодащю Ісоу съ горъ съръ те і народъ многъ. в се мжжъ едн нь оть народа выпиаше гла. Оучн телю мојж ти са призъри на сна мо его. шко нночадъ естъ. н се дъъ е млетъ 1. й вынезапл възъплетъ в пржжаеть са съ пвиами. н едъ ва отъходить отъ него съкроу шай і. й молихъса оученикомъ твоимъ. да наденжтъ и не въ змогж. отъвъщавъ же Іс рече емб. й роде невърьный развращены. доколь бждж съ вами. и трыплж въ приведете ми спъ твог. еще же глжщю емоу поврыже і бёсь трасы. - запръти же Іс дхоу нечистоу моу гла. дше нечисты изиди отъ отрока. н ніцыв въ часъ н въдастъ і опю своемоу. дивлъ иж же са народи. е величъстви I BEHI: A NE H CEA & Aoy Въ оно . законыникъ единъ при де въ Ісоу н'своущай н гла. оу чителю. что створь жизнь въ чънжиж наследьствоуиж. Іс же рече емоу въ законъ что псано естъ. како чьтеши, онъ же о тъввщавъ рече вызлюбиши Та Ба своёго. всвиъ срацемъ своймь й всеж дшеж. свою и всеж крвпо стиж своеж. й всвиъ помъщие

ниемь твоимь, и вызлюби ближь нито своего ико самъ са. рече же е моу Іс правъ отъвъща, се твори н 84. живъ бждещи. онъ же хота опра *) вьантиса самъ. рече Ісви кто ес ть бляжьны мог. отъвыщай же Іс рече емоу. Члкъ единъ съхо ждаще отъ Иерсима въ Ерихж. и въ разбојникъј въпале и же съ ВЛЬКЪЩЕ І. Й МЗВЫ ВЪЗЛОЖЬЩЕ оставльние и ель живого сжила о тіде. по приключаю же нереі еди нъ. навше патьмъ темъ. в виде вы мемо иде. такожде же и леоу гить бывь на томь месте. при шъдъ н видъвъ і мемо ніде. Сама рвнинъ же етеръ градъі приде къ немоу, в видввы милосрдова, в при стжпь обаза газвън его въздеваа олы и вино. възъмъ же и на скотъ свої приведе же і въ господж. н при лежаще емь. и на оутрии шъдъ. н вьзъмъ в пвназа. Дасть гость накоу, и рече првлежи емь. и а ще что нжаввеши, азъ егда въз вращжем въздамь ти. кто 8 бо твхъ тряг нскрывь мынять ти са быти. въпадъщюмоу въ разбоїникъ . онъ же рече. створь и милость съ нимь, рече же емб Іс нав й ты твори такожае: 🚓

1 6 рцимъ слово

^{*)} У первыхъ двухъ строкъ съ боку приписка:

CX + CEA & AOY Въ оно важщю Ісви ижтьмь, рече единъ въ немоу. идж вь савдъ тебе. намо же колиждо идеши. н рече емоу Іс. лиси газванъ имж ть. е птеца носьный обитым а снъ часкъ не вматъ къде гла вы подъклонити. рече же къ дроу гомоу поіди въ следъ мене. онъ же рече. Ти повели ми пръжде по 85. грети оща своего, рече же къ не моу Іс. остави мрьтвый и погре ти мрьтвъка своа. Тък же шъдъ проповъда прствие вжие. ре че же н дроугы идж вь следь те бе Ти. нъ повели ми пръжде отъ въщатись тъхъ. Еже сжтъ въ до моу моемъ. рече къ немоу Іс. ня кто же възложъ ржкж свож на рало. и зъра выспать оуправленъ есть вь прство Бжин. не ф сва б Лоу . Рече ть притъчж сиж. члкоу еди номоу богатоу оугобьзиса нива. и помъншавше в себв гла. что съ творж. чако не вымъ къде събра ти плодъ могхъ. и рече се створж. разорж житьницж мож. и боль шж съзнидж. н съберж тоу вса жита мога. и доброе свое. и ревж дши своем. имаши много добро. проп втонм втать вн ээпражы гаждъ пи веселиса. рече же емоу Бъ безоумыю. въ сиж нощъ вы земажть дшж твож. а наже оуго

тови комоу бжджть. тако и съби рамі себв. а не въ ба богатаса. се гла възгласи. Имћа оуши слъншати да слъщитъ ∴ сво т сво б лоу : . Рече ть своимъ оученикомъ. се да хъ вамъ власть настжпати на змий и скорьфий. И на всж свыж вражеж. и ничто же васъ не връди ть обаче о семь не радочитесь. ыко дси вамъ повиноуіжтьса. радоуі те же са гіко імена ваша написана сжть на нбсехъ. въ тъ часъ въздра довась дхомъ Іс. н рече. нсповъданж ти са оче ги нбоу земи шко вта 36. илъ еси се отъ првиждръ и разоумь нъ. и отъкръиъ еси младеньцемь. ей оче шко чио быстъ баговеление прв YOA & TOOOT : * NOT I GEAT A AOY Въ оно бъ оуча Іс въ единомъ сънь миши въ сжботж. и се жена имж щи дхъ неджжънъ. пже бъ осми на десате лътъ и та слжва и отъ нждь не могжщи въсклонитиса. оузърввъ же ж Іс призъва ж къ се бъ й рече ен жено. Отъпоущена еси отъ неджга твоего. и възложи на нж ржив. н абие простървса. н сла влеше Ба. и отъвещавъ же архисоу нагогъ негодоум понеже въ сжбо тж. йспван Іс. глаше е дьни остъ въ на же достойть делати. Въ ты оубо дни приходаще цвлитеса а не вь днь сжоотъны. отъвъща въ же емоу Іс рече лицември. 16 *

къждо васъ въ сжботж не отръ шаетъ ли волоу своего ли осла о Гъ паслы ѝ ведъ напапаетъ I. Си им же дъщере A^{пра}мим сжщж.-ижже съваза неприизнь. се осмое на де сате лъто. не достоише ли разд рышити ей отъ жэь вь днь сжбо тънъі. ні се емоу глящю стыдв **УЖСА ВСН.** ПРОТИВЛЪНЖЩЕІСА емоу н вси людие радовахжса емоу. о всвхъ славьныхъ быважщег XЪ OTЪ HETO: ~ CÃ AI GEA B ÃOY Рече гь. не бокса малое стадо. гако бігонзволи объ дати вамъ прь ствие. продадите имвине ваше. й дадите милостынж. твори те себъ вълагалеща не ветъща іжщам. съкровище не склавіж 37. щее на нбсхъ **ндеже тать** не прв ближаетъса ни чрвь гризетъ. ни тыв тынть. идеже бо есть съкровище ваше тоу и срдце ва ше бждетъ. бждж чрвсла ваша првпоисана. и светильници ва ше гораще вы подобые члкомъ чанжщемъ та своего. когда възвра титъса отъ брака. да пришьдъ шю и такнжвъшю абие отврь зжтъса емоу. блажени ти раби аже пришъдъ гъ обращетъ та ко твораща. ами глж вамъ. гг ко првповшетъса и посадить А. н минжвъ послоужить имъ. Лю бо въ въторжиж любо вь третиж

иж стражи придеть. и обраще тъ быдаща. блажени ситъ раби ти. се же въдите. шко аще бо въ — дваъ тнъ храминв. бъдваъ оубо бы. й не бы даль подъкопати до моч своего. н въ бжавте готови ыко вь нь же чась не мьните. Снъ члскы придеть: ~ не ал. ева В Лоу Рече ть притъчж сиж. члкъ ете ръ створи вечерж велиж. н зъ ва многът. н посъла рабът сво а въ годъ вечера. реши зъванъ мъ ндете. шко бже готово естъ все. н начаша въ коупь отърн цатись вси. прывы рече емоу. село коупнуъ и имамъ нжждж НЗИТИ И ВИДЪТИ С. MOJA ТА ВМЪ н ма отрърещиса. н дроугъ рече емоу сжпрогъ воловьныхъ коу HEYD E. H CE HAM HCKOYMATD HYD. MOJA TA MMBH MA OTDERDINA са. й дроугы ре™ женж полхъ. й сего 88. ради не могж ити. и пришъдъ рабъ тъ повъда гну своемоу. тогда раз гивваса тнъ домоу. рече рабоу своемоу. изиди скоро на распжти ы. и на стыгны градоу. и събери на щай и бъдьным. И хромый ії слъ пъка въведи съмо. и рече рабъ ги бънстъ нако же поведъ. й еще мъ сто естъ и рече гъ рабоу. изиди на пжти. и халжгы. и оубъди выни ти да наплънитьсь храмъ мог. гля бо вамъ. шко ни единъ мяжъ 16 *

тых зъваных выкоусить вече ра моей. мнози бо сжть зърани мало же візбранъку: ~ ca EI. сва Блоу Рече гъ притъчж сиж. подобыю естъ прство ниское. зрыв горв шьноу, еже вызъметь чакъ и въ врыжеть въ врытоградъ своі. й въ здрасте. и бъістъ дрѣ™ велико. и пь тица нбскъм вселишаса вь вътві ї его, й пакъ рече комоу вподоблж прствие вжие. подобыю естъ къ васоу иже приимъпи жена. съкръ въ мжив. доньдеже выкънсе вса. Я прохождаще Іс. скозв градъ и вь си оуча, и шъствие твора въ Иер8 слиъ. рече же единъ къ немоу. Ги. аще мало естъ спажщихъса. О нъ же рече къ нимъ. подвизанте СА ВЫНВТИ ВЬ ТВСНАМ ВРАТА. М KO MHO3E LIATE BAME (BUCKOÓJEHO) вызвижть выняти и не възмо гжтъ, отъ не ли же обо въста ть Ть домоу и затворить двь ря. и начьнетъ вынъ стопти. и тавщи вычынать вы двыри гаж ще ти. отврым намъ. й отъ 89. въщавъ ть речетъ вамъ. не въ дв васъ оть кждоу есте. тогда начьнете глати ихомъ пръдъ тобож й пехомъ. И на расплати іхъ нашихъ оучилъ еси. и рече ть глж вамъ. не веде васъ отъ кждж ёсте. Отъстживте отъ мене вси дълателе неправьдь.

ны. тоу бждеть плачь ї скрыжь ть эжбомъ. егда оузырите А врама Исака Инжова. и вса прот вь прстви бжиг. Въг же изгоним вънъ. й приджтъ мнози отъ въ стока и отъ запада. и отъ свве ра и юга и вызлагжть вы прстви т Бжат: ~ не втева о Лоу — Въ онот. въходащю Ісоу вь всь е терж. сървтв ї .Т. мжжъ прока женъ. иже ставьше из далеча вьздвигж гласъ своі глжше Ісе наставниче помилоуг нъг. й ви дъвъ $\mathbf{A}$ $\mathbf{I}\overline{\mathbf{c}}$ рече имъ. идъте пока жатесь йереомъ. й бысть наж шемъ имъ. и очистишаса вси. единь же отъ нихъ видввъ шко нсцвів. възвратись съ гласомъ слава Ба. пришъдъ къ Ісоу. паде ниць на ногоу его хвалж ему въ зда. иже бъ тоу Самарънвиъ. отъ въщавъ Іс рече емоу, не ї ле йчи ствшаса. да б како не обръте СА. ВЬЗВРАЩЬ СА ДАТИ СЛАВЪІ БВИ. тъкмо сь единъ иноплеменъ никъ. и рече емоу иди въра твога CHETE TA. ~ CA FI CEA & NOY F POS Въ ово бъютъ вынити Ісви. въ до мъ единого къндза фарисейска. въ сжботж хавба ыстъ. н ти бъхж на 40. Зиражще і. и се чикъ клинъ имъ. водьны трждъ бъ пръдъ нимь. н отъвъщавъ Ic рече къ законьни комъ и фарисеомъ гла. аще досто

итъ въ сжботы цваите, они же 8 ATO H . BLEDH CMIRQU H . AMBPCLM поусти і. й отъвъщавъ къ нимъ ре че. аще котораго васъ осълъ. ля во ль въ стоуденьць въпадетъ. н а бие истрычнеть его въ днь сжбо тънъі, й не възмогж отвъщати емоу к томоу. Гла же къ званъ мъ притьчж. одръжа. како прв дъсвдании избирахж. Гла въ ни мъ. егда зъванъ бждеши на бракъ. не сади на предынимь месте. еда кто чьстыны те⁶ бждеть зъва ныхъ. Н пришъдъ зъвавы та н оно го. речетъ ти. даждъ семоу мъсто. — й тогда начьнеши съ стоудомъ последьнее место дръжати. нъ егда зъванъ бждеши шъдъ сади на последьнимь месте. да егда придетъ зъвавъ та речетъ ти. дроуже посади въше. тогда бжде тъ ти слава. Съ всеми зъванъими съ тобож. ико всакъ възносака съмвраетъса. и съмвраяса въ SHOCHTECA: ~ He TI GES & Nov . T CZI Въ оно члкъ единъ приде къ Ісви нскоущам' и тла. оучителю бла гы. что створь животъ вичьны наслъдьствоунк. рече емоу Іс. что ма глеши блага. никто же благъ тъкмо бъ единъ. заповъ ди въси. не оуби. не прълюбъ ст вори. не кради. ни лъжи съвъдъ тель бжди. чъти оца своего и мте

- 41. ре. онъ же рече емоу. вса си съхра нихъ отъ юности своей. Слыша въ же Іс рече омоу. еще единого не доконьчалъ есн. все елико и маши продаждъ. и даждъ нищи імъ. й йміти вмаши съкрова ще на носхъ. и гради по м'яв. онъ же слышавъ се прискрьбынъ бысть. бъ бо богать звло. видъ въ же Б прискрыбына сжща. рече неоудобь нижшіюмоу богать ство. вь прствие бжие вь нити. оудобъе бо естъ вельождоу скозъ нісли нъ оуши пройти нежели бога тоу въ прствие вжие вынити ръща же слъншавъщен. кто мо жетъ спенъ бытн. онъ же рече не възможъно есть отъ чакъ.
- а отъ ба възможъна сжтъ ; с ис ді сва б лоу гла сі Рече гъ. върынъ въ маль в въ мно зъ върынъ естъ. и неправьдынъ въ маль. й въ мнозъ върынъ естъ. аще оубо въ неправьдынъемъ жити не бъсте върыни. въ истинънъемъ къ вамъ върж иметъ. й аще въ тоужде мь втрыни не бъсте. ваше вто ва мъ дастъ. никъ же рабъ не можетъ двъма гдинома работати. либо единого възненавидитъ.

  а дроугаго възлюбитъ. ли единого дръжитъса а дро зъмъ небръщи въчьнеть. не може

те воу работати и мамонв. слы шахж же си вса. фарисеі сребролю быце сжще. подражахж і. й рече н мъ. въ есте оправьдажще себе 42. предъ члкы. Бъ же весть срдца ваша плко же естъ въ члцвуъ. высоко. мрьзость предъ бмъ есть HE AI CHA D NOVE PAG CHA ~ Рече ть вынемльте себь. аще съгръ шить брать твої запрети емоу. й аще повактъса отъпоусти е моу. й аще седмицеж дньмь съгръ шить ти и седьмицен обратить са въ тебъ. гла важса. Отъпоус ти емоу. и ръша апли гви. приложи намъ върж. рече же гъ. аще бъисте върж нивли, шко зь рьно гороушъно. гли бъисте горъ се I. ВЬЗЬМИСА Н СТАНИ ВЪ МОРИ. Н ПО слоушала бы васъ. которы же ва съ рабъ нива оржщь ли пасжщь. й пришъдъщю емоу съ села речетъ емоу абие. минжвъ сади. и ли не ре четъ. оуготоваг нъчто вечери **н** препоисавъ са слоужить ми донедеже имъ и пиж. и потомь ыси й пиеши ты. еда ймать хва аж рабоу томоу. ыко створи по вельными. не мынж тако. и вы егда створите повеленьнам ва мъ. глъ пико раби недостони е смь. еже длъжьни бъхомъ. ство рити. створихомъ: ~ сж. ет ева б Лоу г сд Рече гъ притъчж сиж. сжди

бъ единъ въ единомъ градъ. Ба не болса. Члвъ не срамласа. въдовица же бъ въ градъ томь. н прихождаще въ немоу гажщи. мьсти мене отъ сжиьра моего. н не хотвше на длъзв врвме не. по следи же рече в себе. аще в ба не божса и члкъ не срамлж 48. СА. За не творить ми троудъ въ довица си да мьщж ей. да не до ко ньца приходащи застоить мене. рече же гъ. слышите что сжди не правьдыны глеть. а бъ не нматъ ли створити мьсти. избранъіхъ выпижщихъ къ немоу днь й но щь. и трыпать по нахъ. гаж вамъ. ыко створять мьсть ихъ въскоръ. NE EI EB'A & AOY". Рече гъ притъчж сиж. члка в. вынидо ста вь цркве помолить са. еди динъ фарисег. а дроугъ мънтарь. фа рисеі же ставъ в себъ мольшеса. гла. вже хвалж тебв въздаж. и ко нъсмь тако прочи члци. хъщь ници неправьдьници прълюбо ды. ли ыко сь мытарь. пощжса В. краты въ сжботж. десатинж да ж всего елико притажж. а мъта рь "здалеча стом. не хотвше ни очи ю своею вызвести на но. нъ би вы прьси свой гла. Бе милостивъ бж ди мив грвшъникоу. глж вамь. и зидетъ оправъданъ въ домъ своі. паче онаго. ыко възносміса съмъ

PECTECA. a CEMBPEA". BESHOCHTECA. CE SI CES S NOV IS CMS. -Рече гъ своимъ оученикомъ. выни манте себъ. отъ кънижъникъ. хо ташихъ въ одеждахъ ходити. Й ижест вн инпвистр схишером щихъ. и пръжде зъвании на объдъ хъ. иже сънъданжтъ домъі въдови ць. й винож далече молатьса. Си примтъ осжадение большее. вьзь^{рь}въ же видв выметанжица. Въ газофилакий дары богатый. ви 44. дв же единж въдовицж. Оубогж. вь мътажщи тоу двъ мъръ. й рече въ истинж глж вамъ. Мко въдови ца си оубогата. боле встхъ въвръже. вси бо си отъ избънтъка въврыгоща дарън Бви. а си отъ вбожъства сво его. все имънне свое въврыже. се гла възгласи. имъл оуши слышати.

да слышить: ∞ ме^д гі єв^гл ф Лоу^к гл³....
Въ оно^г. выниде Іс въ странж Тоурь скж й Сидоньскж. и се жена Хана нѣіска. отъ прѣдѣлъ тѣхъ й шъдъши. вызыци глжщи поми лоуі ма гй. сноу Двъ. дъщи мою зѣ ло бѣситьса. онъ же отъвѣща еі словесе. и ппристжпыше оучени щи е́го молѣхж і глжще. отъпоусти ж юко выпие́тъ вь слѣдъ насъ. онъ же отъвѣщавъ рече. нѣсмь посъданъ.

— тъкмо къ о́вьцамъ погъю́ъши мъ домоу Излева. о́на же пришъ дъщи поклониса е́моу глжщи.

ги помози ми. онъ же отъвъща въ рече. нъстъ добро отдати хлъ ба чадомъ. и повръщи пьсомъ. она же рече ей ги. ибо и пси пда ть от кроупиць. падажщихь съ тра пезъі ги своїхъ. тогда отъв'вща въ їс рече еї ф жено велии есть въ ра твога. бжди тебъ гако же хоще ши. н нспълъ лъши ей въ тъ часъ: ~ сж пражде маписта ева в Лоу га ска Рече ть своимъ оученикомъ. кто о ть васъ иматъ дроуга. и идетъ къ немоу полоунощи и речетъ къ немоу дроуже. въ заімъ даждь ми г хавбы. иде дроугъ ми приде съ пжти къ мив. и не имамъ еже 45. положж предъ нимь. й тъ изж трыждоу отъвъщавъ речетъ. не твори ми троуда оуже бо двь ри затворены сжть. не могж въставъ дати тебв. глж вамъ аще и не дастъ емоу възтавъ за не естъ дроугъ емоу. нъ за безо чъство его: въставъ дастъ емб. елико тръбоуетъ. н азъ вамъ глж. просите и дастъса вамъ. ищете и обращете. тлъцъте и отъврьзе тъса вамъ. всакъ бо просаі прие млетъ. и ища обращетъ. и тлъ кжщюмоу отъврызетьса. котора го же отъ васъ оу оца снъ своі въс проситъ хлъба. еда камень пода сть емоу. ли рыбы. еда въ рыбы мъсто змиж подастъ емоу. аще

ли въспроситъ апра. еда подастъ емоу скорьфиг. аще оубо въ зълн сжще, оумъете дагании блага а. дапти чадомъ вашимъ. ко льми паче обь вашъ нбсйъ. дасть дть благь. просащимь в него. Рече гь притъчж сиж. чакъ единъ имъ в сна. и рече мьни стъ его обю ОЧЕ. Даждь ми достоинжих часть **имънию. и раздъли има имъни** е. и не по мнозъхъ дньхъ. събравъ все мьни спъ отиде на странж да лече. и тоу съ расточи имвине свое. живъ блждьно. иждивъщю же емоу все. бысть гладь крыпькъ на странъ тог. н тъ начатъ лиша тиса й пришъдъ призвлиса. е диномъ отъ житель той стра ны. й посъла і на село свое па 46. СТЪ СВИНИ. В ЖАДЗШЕ НАСЪІТИ тиса. отъ рожьць аже вдвуж свинва. и никто™ не дашше емб. помъислевъ же в себъ рече коли ко наімьникъ оу оба моего й й збъванжтъ клъби. азъ же съде гладомъ изгыбанк. въставъ и дж въ бцю моёмоу. и рекж емоу оче. съгръщихъ на нбо и пръдъ то бож. юже насмь достоить нарещи СА СПЪ ТВОІ. СТВОРИ МА ГАКО ЕДИ ного отъ наімьникъ твоїхъ. й въ ставъ вде въ обю своемоу. еще же емоу далече сжщю. оузьръ и

оць его и миль емоу бысть. и те въ нападе на въїж его. й обобы за г. рече же емб снъ. оче съгръ шихъ на нбо и пръдъ тобож. и нъсмь достоінъ нарещиса снъ твоі. створи ма шко единого отъ наї мыникъ твоіхъ. рече же оць къ ра бомъ своімъ. скоро изнестте о деждж прычж. и облите и. и да дите прыстень на ржкж его. и са погъ на нозв. и приведъще тель ць оупитьны закольте. и падъ ше да веселимъса. ыко снъ сь мь рьтвъ бъ и оживе. погъюдъ бъ и о брътеса. и начаша веселятиса. бъ же снъ его старъ на селъ. и шко нды приближись къ домоу. Оуслы ша пъним и ликъг. и призъвавъ единого раба въпрашаше что 860 се естъ. онъ же рече емоу. братъ тво і приде. ні закла обь твої тель ць оупитвизы. пко съдрава и прилтъ, разгиввавь же са и не хотвше вынити. опь же его и 47. шъдъ молеше г. онъ же отъвеща въ рече обю своемоу. се колико льтъ работахъ тебь. и неколе же заповъди твоем. не пристжпи .хъ. и мив николиже не далъ еси козылате. да съ дроугы моими вызвеселиль са быхъ. егда же снъ сь извати твое имвние съ любо дъщами приде. закла емоу тель ць оубипитыны. онъ же рече ем8 17

чадо. Ты всегда съ множ есн. й вса могі твогі сжть. вьзвеселити же са. н въздрадовати подобаще. шко братъ твоі сь мрьтвъ бъ и оживе. погыбль бв и обретеса: - сх. на поустъна ева б Лоу гла ...... Рече ть блюдетесь да не прельще ни бждете. мнози бо приджтъ въ и ма мое глжще азъ есмь и врвма — приближиса. не идъте вь следъ ихъ. ёгда же оуслъщинте брани. н нестроении. не оубогтеса. подо баеть бо симъ прежде быти. нъ не оу коньчина и бжджтъ зна мении въ слъньци и въ лоунъ. и з въздахъ. й на земи тжга азыко мъ. отъ нечачнии шюма морьска го. й възмжщении. излътхажще мъ члкомъ отъ страха. и чаани и граджщаго на вселенжиж. снлы бо носный двигижться и тог да оузьрать снъ члскы. градж шь на облацать съ силож и славо ж многож. Нбо и земль мимо й детъ. а словеса могл не имжтъ ми мо яти, вынемъте себъ, еда ког да отъчажтъ срдца ва™. объда ниемъ и пимньствомъ. и печаль 48. МИ ЖИТВІСКЪІМИ И НАІЛЕТЪ НА вы вь незапж днь тъ. ыко съть бо придетъ на вса седащай. И на лице всей земла. быдите оубо на всако врема. молащеса. да съподобитеса оубъжати. всв

хъ си хоташихъ бълги: й стати предъ сномъ часкымъ: ∻ ME MANNETENA GRA & MA FAA COF Рече гъ. придетъ снъ часкъп. BE CARBE CROCI. M BCM CTHI A ггли съ нимь. тогда садетъ на престоль славы своей и събе ржтьса предъ нимъ вси азъщи й разължчить а дроугь отъ дроуга. ыкоже пастоухъ разлжчаеть. о выда отъ козынщь. и поставить овына о десижиж себъ а козыли ща ощюжж. тогда речеть опь — сжіцемъ одесняж его. придв те багвини оца моего. насаваб ите оуготованое вамъ црствие оть съюжении всего мира. въ залъкахъ бо са и ласте ми ысти. выждалахъса и напоісте ма. с траньнъ бъхъ и въведосте ма. на гъ й одъсте ма. болъхъ и посъти сте мене. тогла отъвъщаж ть емоу правыдываца глж ще. Ти когда та видехомъ алъ жава и випатьхомъ. Ли жаваж IIIA H HADOIXOMB. ROFAA ME TA BERAXO мъ. страньна й выведохомъ. ли нага й одбхомъ. когда же та видъ хомъ болаща. Ля въ тьмьнепи и придохомъ къ тебв. и отъввща въ цръ речетъ имъ ами ами таж 49. вамъ. понеже створисте едино моу отъ сихъ малыхъ. братъ мо ихъ мынышихъ мнв створисте.

17

тогда речетъ в сжщимъ ощюж ж его. **н**дъте отъ мене проклати и въ огнь въчънъ оуготованъ де иволоу и аггломъ его. възалъка ХЪ бо са и не дасте ми пости выж **ЛАЛАХЪСА Й НО НЕ НАПОІСТЕ МЕНЕ.** страньнъ бъхъ и не выведосте ме не. болъхъ й вь тымыници и не посвтисте мене. тогла отъвъ MAINTA M TH LIMME. TH KOLTHE жажж и вшжраць ^похёдва ат ща. ли страньна. ли нага. ле боль на. ля въ тьмь пи. н не постихо мъ тебе. тогда отъвъщаетъ HIND TIA AME AND TOHE же не створисте единому отъ — сихъ мьньшихъ. ни мив створи сте. и нажтъ ти въ мжкж въчъ нжіж. а правьдьници въ животъ въчвъны: ~ сж сирописть ева в Ма г ив — Рече гъ выниманте милостынж вашж. не творите предъ члкы ла не видими бълдете ими. аще ли же ни мьзды не ймате отъ оба вашего, иже есть на посехь, егда оубо твориши милостынж. не въ зглася пръдъ собож . ило впокря ти творатъ. въ сынымищихъ и въ стъгнахъ. Да прославатъ CA OTT TINTE AMB TIM BAME BEC примять мьздя своня. тебъ же творацю милостынж. да не чю етъ шюща твом что творитъ десница твом. да бждетъ мило

стыни твом въ танъ. и опь 50. ТВОІ ВВЛАІ ВЪ ТАІНВ. ВЪЗДАСТЪ тебъ пръ н егда модешеса. не бжди шко и лицември. шко любать. на съньмищихъ стояще MOJETECA. AR IZBATTO CA TIKO мъ. амя^т глж вамъ. шко въспри **МЖТЪ МЬЗДЖ СВОІЖ ТЪІ Ж**Е КГ ла мојишиса. Вынили вь кјѣ ть свож. и затвори двьри свой. **В ПОМОЈИ**СА ОЦЮ ТВОЕМОУ ВЪ тань, й онь твоі вилять та въ тань. й въздасть тебь гавь. мојашеса не јихо гјате. и ко і азычыници, мынать бо са тако въ мнозе глани своемь оу слышани бжажть, не полоби те са вбо имъ. въсть бо опь вашъ. ихъ же тръбоуете. пръжде про шения вашего, тако бо моли теса вы оче нашь иже еся на **ПОСХЪ. ДО СТИТЪСА ВМА ТВО**Е да придетъ прствие твое да бжлетъ волв твога, гако на носи и на земи, хатоъ нашъ наставъ шаго дне даждь намъ д'ньсъ. и остави намъ длъги наша. гако и мъі оставлъемъ длъжънико мъ нашимъ. и не выведи насъ въ напасть нъ избави насъ отъ не пригазни. гако твое есть прстви е и сила и слава вь въкъ аминъ: 🗻 NE CHIPONECT & NAMA BABH..NE REBY. ARE TAA' H NCE HEAT OF MAT TAA' MA. 17 *

Рече гь аще отъпоущаете члко мъ. съгрвшения ихъ отпоу стить вамъ оць носкът, аще ли не отъпоустите члкомъ -51. Съгръщения ихъ. ни одь ва шъ отпоустить вамъ съгръ шени вашихъ. егда же пос титеса не бжате ыко запце мъри жалоунжще. просмраж данжще бо лица свою. да бъща CA MBHIH TIROMB. TIOCTALLE. амн глж вамъ. ижо въсприимж ТЪ МЬЗДЖ СВОІЖ. ТЪІ ЖЕ ПОСТАСА помажи главж своїж и лице своё ОУМЪІ. Да не гавитеса чікомъ постащеса. Нъ ощю твоемоу и же есть въ танв. и твое види ть въ таінь. и възласть ти и въ. не съкрънванте себъ съкрови щъ на земи. Идеже чрывь и ть ль тынть. Йдеже татие подъ копавантъ и краджтъ. Съкръі ватте же себъ съвровища на нбсе хъ. идеже чрывь ни тый ть литъ. идеже татие не подъко паважтъ. ни краджтъ. идеже бо естъ съкровище ваше тоу естъ и срдце ваше. ~ са. а постына пама Обдора. ево б Ма — Въ оно. хождаше Іс въ смботм скозв свании. И начаша оучени ци его пжть творити выстрыга жще класы. Фарисеі же глахж е моу. виждь что творить въ сж

ботж. его же не достоіть. онъ же глаше имъ нъсте ди чьди нико ли же что створи Даъ егда тръ бова, и възадъка самъ и їже бъхж СЪ НИМЬ. КАКО ВЫНИДЕ ВЪ ХРАМЪ бжин. при Авитари. архиерег. и хат бы пръдъложеный исть. изъ же 52 не достоище исти. тъкмо йере омъ. и глаще имъ. сжбота члка авав бысть. а не чакъ сж бты авае твиь же гъ естъ снъ часкы сжбо тв. в выниде пакът вь съньмище и бъ тоу члкъ соухж ржкж имы. н назирахм и аще въ сжботж ніцьли ть і. да на нь възгажть. я гла. члку имжиюмоу соухж ржкж. стани по среде ихъ. и гли имъ достоитъ ли въ сжботж добро творити. Ли зло творити. Диїж систи ли погоу бити. они же млъчахж. и вызыръвъ на на съ гнввомъ скрьба и окамене ны сраць ихъ. гла члкоу простри ржкж твож. й простръ й сутврь дись ржка его цела. поко и дроу raiz. - ne a nocta naud nopua Mocin n a ронв. алем гла а Мосні Аронъ до гла NHML EER & HO A TAA EI Въ оно въсхотв Іс вышти въ Га в при на моу вди по мив. бъ же Филипъ. о ть Вядъсацты града. Аньдреова и Петрова. обръте Филипъ Ната нацив и гла емоу. ето же писа Моси въ законъ и пррот. обрътокомъ Іса 17 *

сна Ийспрова. иже отъ Назарева. и гла емоу. Натаць. отъ Назаре еа можетъ ли что добро бълти. гла емоу Филипъ. приди и виждь видь же Іс Натанаць граджща къ себъ. и гла емоу се въ истинж Излитенинъ. въ немь же льсти нъсть. гла емоу Натанаць ка ко ма знаеши. отъвъ Іс и рече емоу. пръжде даже не възгла си тебе Филипъ сжща подъ смо 58. ковиж вилѣхъ та. Отъвѣща на танаць гла емоу. Оучителю. ты еси спъ вжи. ты еси црь Излевъ. отъвъща Іс и рече емоу. за не ръ хъ мко вилъхъ та полъ смоко виж. въроуещи, и больша сихъ 8 зьриши, и гла емб ама ама глж вамъ. отъсель оузьрите ибса о тврьста, и аггим бжим, въсхода ща й низъходаща. Надъ спа члчь CRAPO. ~ CA B NOCTA. ERA & MAPL Въ оно. йзиде Іс въ поусто мъсто й тоу моудъше. й гынаша і Симо нъ и иже бъхж сь нимь. и обръть ше ї глаша, емоу, ыко вси йліж ть тебе. и гла имъ. идемъ въ бли жынай вси и грады. да ї тоу пропо въдъ. на се бо изидъ. и бъ проповъ дай на съньмищихъ ихъ. въ всеї. — Галилег. и бъсът изгона и приде прокаженъ молы и на коленоу па дай. Н гла емоу. аще хощеши мо

жеши ма очистити. Іс же мило срьдовавъ. простьръ ржкж косиж 1. й Гла емоу хощж очистиса. и се ре къщю емоу абие отиде проказа о ть него и чисть бысть. и запрыщь емоу отъпоусти г. и гла емоу. блю ди. никомоу же ничесо же не рь ци. нъ шъдъ покажиса нереови. и принеси за очищение твое. еже повель Моіси въ съвъдътельс TBO BMB. ↔ NE B NOCTA ARE FAR E NO мили ма бе до мое. ева б Марь гла в Въ оно выниде Іс въ Каперынаумъ й слоухъ бъють. шко вь домоу ес тъ. в абие събращаса мнози ико не въмъщахжса. ни пръдъ двърь 54. мв. н. глаше имъ слово. и придоша къ немоу носаще ослабена жи лами. носимъ четъръми. н нем° гжще пристжпити. к немоу на родомь. отъкрънша покровъ иде же бв. и прокопавъще съввсища одръ. на немь же ослабенъ лежа ше. видъвъ же Іс върж ихъ гла осла беномоу. чадо. отъпоущажть са тебь гръси твои. бъхж же нъци. отъ къншжъншкъ тоу съдаще. и помъщиться въ срацихъ своіхъ. что сь тако глетъ хоулы. вто може ть отъпоущати грахы. тъвмо **въ единъ. и абие разоумвыъ Іс ахомъ** СВОІМЬ 12КО ТАКО ТИ ПОМЪЩІЛЬТЬ ть в себв. рече имъ. что тако помъ шавете вь срацихъ вашихъ. что е

сть бдобъе рещи. ослабенбиоу отъ — поущанять ти са греси. ли реши въ стани вызъми одръ твої й ходи. нъ оувъсте ыко власть нматъ снъ часкы отъпоущати на земи грвхы. и гла ослабеноумоу тебъ гаж. въстани вызыми одръ твог. й іди въ домъ твог. й въста абие н вызымъ одръ свог. изиде предъ всеми. Н дивлежалься вси и славле XX BA FARME. MRO HE ROJENE TA ко видвхомъ. ~ сж г поста. сва б Мар гаа ... Въ оно питьдъ То отъ предель Тоу рьскъ и Сидоньскъ, приде на мо ре Галиленско. междю пределы Декапольскы. и приведоща къ немоу глока гжгнива. й молъкж 1 да възложитъ на нь ржкж. іі попиъ кдиного отъ народа. и въложи прь стъ въ оуши его. и плюнжвъ коспж 55. і въ азыкъ. н вызырвят на нбо възъ дъхнж. и гла емоу ефьфата. еже есть разврыяса. н абие развры зостаса. слоуха его. и раздрешиса жза жэыка его. и глаше чисто. и запръти имъ да никомоу же не по въдатъ. елико же имъ запръща шеть. они паче проповъдахж. н ли хо давлёхжсь глёте. добрё все творить й глоухый творить слышати. и немъц À FLATE: ~ HE T HOCTA GEAT & MAPT FAAT HE Рече ть своимъ оученикомъ. нже хо шеть вь следь мене ити. да отъ

врьжетъ са себе. й вызыметъ врь сть свої в вдеть по мнв. вже бо хощеть дшж своиж спсти погоу бить иж. а иже погоубить дшж мене ради. и евалы тъ спсетъ ж. — кап бо польза естъ члкоу лаще прв обращетъ всь миръ. и отъщети ть ашж свож. что бо дасть чакъ взивнж на діїн своет, иже бо аще постыляться мене й могуъ сло весъ. въ родъ семь прълюбодъй міть й гріштийнь, й сит члчь скъ постыдить са его. егда при деть въ славъ оща своего съ аглън. CTIME. II TIA UMB. AME AME глж ванъ сжтъ дрозні отъ съде стомщихъ. нже не нижтъ съмрьти выкоусити. доньдеже видать прстви вжие. пришьдъ ше вь силь. ~ сж д поста сва б Мар гла Въ оно. изиде Іс и оученици его въ вси Кесариа Филиповъг. и на пж ти въпрашаше оученикъ свой гла ниъ. кого ма гактъ чл во бытв. 56. отъввщаща емоу. ови Иша крь ститель. ови же Илиж. а др8 зві единого отъ прог. Іс гла имъ. вы же кого ма глете быти, отъ выщавь же Петръ гла емоу. ты еся Хъ. и запръти имъ да на комоу же не гажть о немъ. й на ча оучити а. ыко подобаетъ сноу часкоуму много пострада ти. искоушеноу быти. отъ ста

рыць. и отъ архиереі. и кънижь никъ. и оубиеноу бълги. и трети I ДНЬ ВЫСКРЫСНЖТЯ. № NE Д ПОСТА СВА . В Мар г ва Въ оно- чакъ единъ приде къ Ісві. кланиаса емоу и гла. Оучите лю приведохъ снъ мог къ тебъ. имжщъ діъ нёмъ й глоухъ. нже аще колижьдо йметъ і разби етъ і. й піны тіщить. скрыть — ща зжбы своіми. й оцвивнье тъ. и рекъ оученикомъ твоимъ да йжденжтъ н. й не възмогж. онъ же рече имъ. ü роде невърь ны. до воль бждж съ вами. до коль трыплж вы. принестте 1 къ мів й принесоща къ немоу. и видьвъ дъ сътрасе I. и падъ на земи валъшеса. пънъ тъща. · й въпроси Іс ода его. колико лв ть оть нелиже, се бысть емб. онъ же рече емоу. йз отрочины. н многащи и въ огнь выврыже. н въ водж да и бъи потопелъ. нъ а ще хощеши помози ми. мило сръдовавъ о мнъ. Іс же рече е моу аще можеши въровати. вса възможъна ввроужщю моу. н абие възъпи опь. отро 57. ЧАТЕ СЪ СЛЪЗАМИ ГЛА ВЪРОУНК ги помози моемоу невърьстви ю. видъвъ же Іс. шко сърищеть са народъ. запръти дхоу нечи стоумоу. Гла емоу нъмън гляхън дше. азъ ти велж йзиди из него.

в възъпавъ и много са пржжавъ. взиде в бъистъ шко мрьтвъ. н мнози глахж ыко бирьтъ. Іс же ї ниъ за ржкж. выздвиже н постава. й въшъдъшю емоу вь домъ. оученици его въпрашахж і елиного. Пако мъі не могохомъ йзгнати его. и рече имъ. тъ родъ ни чимъ же не можетъ йзити. TERMO MOJETBOEK E HOCTOME. й отъ тждоу ишъдъще йдваж. скозъ Галиленж. й не хотъше да не вто оувъстъ. оучаще бо вче никъ свой. Н гла ниъ. ико снъ члскы преданъ бждетъ въ ржив члсив и оубинть і. й оубиень бывъ. въ трети днь выскрыснетъ · ca e nocta era & Mapl faa re Въ оно. првхода Іс видъ Левьгиж Альфеова. Седаща на мънтыници Гла емоу по мив ида. и въставъ вь следь его иде. и бысть вызлежа щю емоу въ домоу его. и мнозн мънтаре и грешъници. вызлежа хж съ Ісомъ. и съ оученивъ его. бъ ша бо мнози и по немь важ кънежъне ца же и фарасеі. Видъвъше і паджщь. съ мънтарън й грешъникън. глахж оученикомъ его. что се шко съ мъна ръ в грвшъникъ пастъ. й пиетъ. слышавъ же Іс гла имъ. не тръбу тъ съдрави врача нъ болащей. 58. не придъ бо правьдьникъ зъватъ. но грвшъникъ въ покаание. 🗕

₩ NE E NOCTA. GRAF & MAPL. FA A PRI -Въ оно при Тъ Іс обанадесате оу ченика свом. В начать имъ Глати еже хотъше бълти емоу, тако се вы зидемь въ Иерамъ. и спъ часкъ пръданъ бъдетъ. архиереомъ и къ нижъникомъ. и осждатъ і на съм рьть. й предадать і азыкомъ. й по ржгантъса емоу и бинтъ і. и тре ти днь выскрыснеть. и предъ ни мь йдете Ишковъ й Ифа. сна Зеведе ова гажща емоу. оучителю хоще въ да его же аще просивъ створи ши нама. Іс же рече има. что хо щета да с.творж вама. она же ръста емоу. даждъ нама да еди нъ о деснжиж тебъ а дроугъ о лъ вжіж тебе. садевь въ славь твое и. Іс же ре™ яма. не въста са чесо просаща можета ли пити ча шж жже азъ пиж ли крыщени е имъ же азъ крыщанжса крысти тиса. она же ръста емоу може въ. Іс же рече има. чапых оубо ж же азъ пиж. испиета. и врыщени е имь же азъ крыщжса. крыстита са. а иже състи о деснжиж мене в о левжих несть мне дати. Нъ ямь же есть оуготовано. и слы шавъша десать. начаша него довати. о Йыковъ и о Иwa. Ic же призъвавъ А Гла имъ. въсте и ко мьнашеї са власти азывы оустоять емъ. в велици ихъ

обладажтъ йми. не такожде есть въ вась нъ иже хошеть ва 59. щи быти въ васъ. да бждетъ всв мъ слоуга. н иже аще хощеть бы ти въ васъ старві. да бждетъ всв мъ рабъ. ибо спъ часкъ не приде да HOCJOYMATE ÉMOY. HE HOCJÓME тъ. и дати дшж свож. избавление 38 MHOPЪI: ~ CK. UERTLUAM. AAC FAA · є гь въцриса. до обльче. сва б Марь га зд Въ оно. бъ единъ бола Лазоръ. о тъ Витанил града Марина. й Ма рьты сестры ел. бъ же Марии пома завъщим га. муромъ и отърьши нозъ его вјасъ својми. Еа же братъ Лазоръ болъще, посъластв же сестрв его къ немоу глящи ги. слышавь же Іс рече. си бользнь нь стъ къ съмрьти. нъ о славъ бжиг. да прославитьсь спъ бжи еж. Лю блівніе бо Іс Марытж. и сестрж ва. — в Лазора, егда же оуслыша шко болить. тогда пръбъють на не мь же бъ мъсть. В дьнп. потомь же гла оученикомъ. идемъ въ И юдеж. пакът глаша емоу вчени ци его оучителю. нъны искахж тебъ камениемь побити Йюлеі. в пакът је едеши тамо, отъвъ щавъ Іс рече не двъ ли на десате годинь есте въ дне. аще ходить вь дне то не потъкнетъса. Мво свътъ мира сего видитъ. аще къ то ходять нощим потъкнеть

са. ыко свъта нъстъ о немъ. Сице рече. и по семь гла. Лазоръ дроугъ нашъ оусъпе нъ в дж. да възбоуждж і раша же оученици его ги аще оусъпе спенъ бждетъ. Іс же рече о съмрьти его. Они же мьнеша и 60 ко о Усъпени съва глетъ, тогла рече ниъ Іс не обинъса. Лазоръ в мрвтъ. и радоужса васъ ради. да върж имете шко не бъхъ тоу. нъ идъмъ въ немоу, рече же Оома нарвдаемъ близньць. въ оучени комъ. идемъ и мы да оумремъ съ нимь. пришъдъ же Іс въ Витаниж. обръте д днию же ймжща въ гробъ. бъ же Витании близъ Йерслиа. ико е стати. мнози же бъхж отъ Июде і пришъли къ Марть й Мариі да га оутвшать. о брать ею. Марта же. егда оуслыша шко Іс грамть. сърв те і а Марим дома съдъще, рече же Марта къ Icov. га. аще бы оде быль. не бы брать мог оумрыв. нь и ны ни въмь. ико его же колеждо про сиши оу ва. дастъ тебъ въ гла е Іс. выскрыснеть брать твог. Гла емб Марта въмъ шко выскрыснетъ. въ последьны дынь, рече е Іс. азъ е смь выскрышение й животь. выру а вь ма аще оумреть живъ бж деть и всакъ живы и върбы вь ма живъ бждетъ въ въкъ емеши ля върж семоу. гла емоу еі ги.. азъ. въ ровахъ шко ты еся Хъ снъ бжи, гра

дъл вь миръ. и се рекъщи иде и при зъва Марвіж сестрж своїж таї, ре къша е оучитель се естъ и зове ть та. она же ыко бслыша въста скоро и иде къ немоу. не бъ же ю Іс пришълъ въ всь. но бъ на мъ ств' еще вде же і сървте Марта. И юдет же сжидет съ неж въ домоу 8 твшахж іж. видъвъще же Мариж. ыко скоро въста й изиде. по ней й 61. доша гляще, ыко ндетъ на гро бъ плакатъса. Марии же ико приде же бъ іс видъвъши ї паде е моу на ногоу. гажщи емоу ги. а ще бы быль съде. не бы мог бра ть оумрыв. Іс же шко видь ж пла чжшжса. й пришъдъша съ неж Йюдей плачжщаса запръти дв иж. и възматиса самъ и рече къ де положесте і. гла емоу ге ходе в важав. и прослызиса ГС глахж же Йюден. виждъ како любль ше і. ння же отъ нихъ реша. не можаще ли сь отврызы очи слв пьцю. створити да і съ не оумре ть. Іс же прета в себе приде къ гробоу. бъ же пещера. н камень належаще на нж. и гла Іс не ръ хъ ли ти аще ввроуещи. Оузъри ШЕ СЈАВЖ БЖИЖ. ВЫЗАША ЖО КА мень иде же би лижа мрытвы. Іс же вызведе очи свої горъ и рече оче хвалж тебъ въздаж. ико оу слыша ма. азъ же въдъхъ ико

всегда мене послоушаещи. нъ на рода ради стомщаго окрысть рв хъ. да върж ймять шко ты ма посъла. и се рекъ. гласомъ вели емь възъва. Лазоре иди вънъ. и абие взиде оумры. обазанъ но гама в ржвама оукроемь. и лице его вброусомъ обазано. гла нмъ Іс раздрешите и и не дейте его вти. мнози же отъ Июдеі при шъдъшег къ Мариг и видъвъше еже створи Іс. въроваща въ него ..... єва В Марь г. св Въ оно кгда приближись Іс въ Иё 62. рслиъ. й приде въ Витьфагия. къ горѣ Елионьсцѣ. тогда посъла В оученика свом гла вма. Навта въ всь шже естъ премо вама. й аби е обращета осъла привазано. и жрвба съ нимь. отръшъша приве дъта е съмо. и аще речетъ кто ва ма что. рыцьта шко ть трыбочеть еть ею. в посъза и. се же все бысть. да събждетъса реченое про глж щимъ рыцете дъщери Сионовъ се пръ твоі йдетъ тебв кротъкъ. н вьсвав на осьма и жрвба сна и рымыняка. шъдъша же оученика. створиста ыко же повель има Іс. приведоста осла и жръба. й въ зложиша врь. 8 ризы свой. й вь съдъ врьхоу ихъ. мнози же народи по стыаща ризы свой по пжти дроузы же різахж вітви отъ дріз

ва. и постилахж по пжти. народи же ходащеї предъ нимь. й вь сле дъ зъвахж глжще. осана сноу Двъ блгвенъ грады въ има тне. «сана въ вышънніхъ. й въшъдшю емоу въ Ерсимъ. потрасеса всь градъ. н глахж вто есть. народи же глахж. ыко сь есть Ic прот. иже отъ Назаре еа. Галиленского, вилъвъще же архиерег ѝ вънажъници чюдеса наже творвше. и отрокъ зовжща вь пркве и гажща. Скоу Двъ. негодоваща же и ріппа емоу. слы шиши ли что си глжтъ. Іс же рече імъ е́і. Нѣсте ли чын. 12ко нз оу стъ младеньчъ й съсжщихъ. съ врышиль еся хвалж. В оставль а изиде вънъ из града. въ Висани 68. IM. H BCCLHCA TOY: * HE HET ARE FAR EXCHOITE FEH HE HOEK. MKO ANELHA, CEAF & MAP Првжде шести днь пасхы при де 17 въ Виоания. идеже бъ Ла зоръ оумрън. его же выскръси о ть мрытыхъ. створиша же емб вечерж тоу. в Марта слоужаше. Лазоръ же единъ бъще отъ вызле жащихъ съ ним. Марим же при ившвы двтрж мура. наръзапа стикий многопривный. пома за нозв Ісвь. н отъре власы свой мя нозв его. храмина же исплъ ниса отъ вона мурьнъм. гла же единъ отъ оученикъ его. Июда Симонъ Искарнотъскъг. иже г 18

- хотвше првдати. чесо ради му ро се не продано бъктъ на трыхъ сътвхъ пвназь. и дано нищи.
- мъ. се же рече. не ыко нищихъ печа шеса. нъ ыко тать бв. и скрини пж носа. вымътаемам ношаще: рече же Іс не дінте ей. да вь дынь по гребении моего съблюдетъ ж. на щай бо всегда съ собож имате. а мене вьсегда не имате. разоумъ же народъ многъ отъ Июден шко тоу естъ. и придоша не Іса дълъ тъкмо нъ да в Лазора видатъ. е го же выскрвси отъ мрытвыхъ. съвъщаща же архиерег. да Лаза ра оубыжтъ ико мнози его ра ди идъхж Июдег ѝ въровахж въ Іса. въ очтръ же днь народъ мно гъ. пришъдъ въ празинкъ. Слъг шаша. ико Іс вдеть въ Иерсинъ. примым вам отъ финикъ и и зидоша противж емоу. и зъва
- 64. хж глжще шсана бленъ грады
  въ има гне пръ Излвъ. обрвтъ же
  Іс осла въсвде на не. шко же естъ
  псано. не богса дъщи Сионова. се
  пръ твог градетъ свда на жрв
  бати осли. сихъ же не разоумъща
  оученици е́го пръжде. нъ егда
  прослависа Іс. тогда помънжш
  а шко си о немь бъща псана. и си
  створища емоу съвъдътельство
  ваща же народи и иже бъхж съ ни
  мъ. е́гда възъва. Лазора отъ гроба.

й выскрвси і отъ мрытвыхъ. того двав. й противж йзиде народъ. и ко същим і. створьща се зна мение: ~ по сты великы к иед ева в Ма глав сг Въ оно свдащю Ісви на горъ Елио ньсцъ, пристжпиша къ немоу.

- оученици его глжще. повъждь на мъ когда се бждетъ и что есть в намение твоего пришъствим. и коньчание въка, и отъвъщавъ Тс рече имъ. блюдътеса да нивто же васъ не прельстить. мнози бо приджть въ има мое гажще а зъ есмь Хъ. и многы предьстать. оуслышите брани. й оуслышани ы брани видите. не оужасантеса полобаетъ 60 всемь симь бълги. нъ не тогла бждетъ коньчина. въс танетъ бо азыкъ на азыкъ. и црь ство на пръство. и бжджтъ глади и пагоубы. й тржен по мъста. вса же си начало бользии. тогда прв дадать вы въ скрьбь й оубижть вы. и бждете ненавидеми встми азывы вмене моего рады. и то
- 65. гда съблазнать са мнозви дрб
  гъ дроуга предастъ. й възнена
  видить дрбгь дрбга. и мнози
  лъжи про въстанжтъ и мно
  гъ прельстать. и за оумножени
  е безаконии исакнеть любъ
  многыхъ. претръпевы же до ко
  ньца спетъса. й проповесть се са

ева С прствии. по всей вселенъй. въ съвълътельство всемъ азъі комъ. и тогда придетъ коньчи на. егда же оузърите мрьзость запоуствины реченжы промъ Даниломъ столща на мъсть ствыь вже чьтеть да разоумв ваетъ. тогда сжщег въ Йюдег. да бътажтъ на горъг. иже въ кровъ хъ. да не сълазить. еже есть въ храмъ его. и иже на сель такожде. да не въвзратитьсь выспать. вьзатъ рязъ своіхъ. горе же не празнымъ и доащемъ въ тъ дынь. модите же са да не бж детъ бъство ваше зимьно. ни въ сжботж. бждетъ бо тогда с крьбь велим. мко же насть бы ла. отъ начала мироу досель. нъ иматъ бълти. и аще не бъща прв кратилиса дние ти. не би оубо спа слась всака плъть. за избранът А же пръкрататьса. дьние тп. то гда аще кто къ вамъ речетъ се Хъ сьде. не имъте въръг. въстанжтъ бо лъжи Хи и лъжи прои. и дадатъ знаменям велим й чюдеса, мко прв льстити. аще есть възможьно й збранъм. се пръжде ръзъ вамъ. а ще рекжтъ вамъ се въ поустъни. 66. не идъте. се въ съкровъхъ и неимъ те въръи. шко же бо млъний сходи тъ. отъ въстокъ. и мвлеть са до запада. тако бждетъ пришъ

ствие сна члска идеже бо аще бж. деть троупь. тоу събержтьсь орь ли. и абие по скрьби дьиз твхъ. сль ньце мрькнетъ и лоуна не дастъ свъта своего. и звъздъ съпаджтъ съ носе и силы носный двигижть са. и тогда пивитьсь знамение сна чіскаго на нося, и тогла въспла чжтъ са вса колвна земьскаю. В оузьрать сна часкаго граджща на облапъхъ нбскъихъ. съ силож и славож велвеж посълеть аглы съ гласомъ велвемь тржбыномъ. в събержть взбраный его. отъ четырь вытрь. Отъ коньць нось до конь віхъ. Отъ смоковъвына же наоучитесь. притъчи. егда же вът бждетъ млада. и листви е прозабнеть. въсте шко близъ естъ жатва. такожле й въ егла оузьрите вса си. видите тако бля зъ естъ при двырыхъ. ама^т гіж ва мъ шко не мимо идетъ родъ сь. до ньдеже вса си бжджть. Ябо и земь ы мемо ндеть а словеса мом не ми MO HARTE: ~ ET EGANKSIA NE GEA & HOA T CZ Рече ть своимъ оученикомъ о дни томъ и голонъ тог нивто же не въсть ни агли носпи тъкмо обь единъ. шко же бо быстъ вь дь ни Ноевы. тако бждетъ пришьс твие сна члскаго, шко же бо бъ хж прёжде вь дни потопа. гадж ше и пыжще женаще" и посагаюх 18 *

67. ще. до него же дне выниде Ное въ ко вьчегъ. й не ощютища доньдеже приде вода и вызать выса. тако бж детъ пришьствие сна часкаго. тогда бждета в на сель, единъ поемлетъса. а дроугы оставль етъса. В мелжще въ жръньвахъ. едина поемлетьса. й едина оста влъетъса. бъдите оубо шко не въ сте въ кжж годинж ть вашъ при детъ. се же въдите шко аще би въ дель гив храмине въ вжіж стра жж тать придетъ. быделъ 860 бв. и не би оставиль подърънти храма своего. сего ради й вы готови бж дъте. шко вынь же не мьните ча съ спъ часкъ придетъ. кто вбо е стъ върынъ рабъ и мждръ. его же по ставить Гь надъ домомь своимь. да дастъ бить въ врвим пащж їхъ. — блаженъ тъ рабъ иго же пришъ дъ гнь своі обращеть тако тво раща. ами ами глж вамъ. ико надъ встмь домомь своимь пос тавить і. аще ли речеть зълы тъ рабъ въ сръдци своемъ. моуди

ть рась въ сръдци своемъ. моуди
ть мог гнъ прити. и начьнетъ би
ти клеврътъ свом: гасти же й
пити съ пиганицами. придетъ
гъ раба того //
//. Въ дънь вънь же не чаётъ й въ чась
въ нь же не въстъ, и протешетъ г
полъма. и часть ёго съ ўпокры
тъг положитъ. тоу бждетъ пла
чъ й скрыжътъ зжбомъ. Тог

тіма да оуподобись прствие носко е ї дви. Аже примпа светиль никъ свой и йзидж противоу жених и невъсть. е же бъ отъ нихъ боуг и е мждръ. боума бо приімъща світельникъї свой. 68. не вызаща съ собож блата. а мж дрый прийша о'яві въ съсжав хъ. съ светильникъ своими. М дащю женяхоу. въздрвмашаса вса й съпахж. полочнощи же выпль бъюстъ. се женихъ градетъ. й схо дите въ сървтение его. и тогда въ ставъша вса діввы тый и оувра сиша свътильникъ свой. а боуй а ръша мждрымъ дадете й намъ отъ одъи вашего, ико свътиль ници наши оугасажтъ. Отъвъща ша мждрый гажца. еда како не достанетъ намъ й вамъ, идъте же паче къ продажщимъ коупи тъ. приде женихъ й готовъю вь нилж съ нимь на бракъ. п затво ренъі быша двъри. последь же при доша в прочай девы глижща. Тв ги отврызи намъ. онъ же отъвъ — пцавъ рече. ами ами глж ва мъ не въдъ васъ. бъдите оубо ыко не въсте дъне на часа вь нь же спъ часкы придетъ. Ико

ис зі й же бо чікъ отъхода. Призъва да рабъі свой и предастъ имени е свое. овомоу же дастъ е тала втъ. овомоу же в. овомоу же а. KO_

къждо противж силв своет. и. отиде абие, шьдъ же примън е тајантъ. Дъја о нихъ и при обръте дроугжиж е талантъ. такожде же иже в приимъ. н приобръте дроугам Б. а при мъ $\overline{a}$. шъдъ раскопа земыж. и съкръ сребро. гна своего. по мь нозвуж же врвменехъ приде гь рабъ тыхъ. й сътазаса съ на ми о словеси. и пристжпь при мы ё талантъ. гла ги е тала 69. нтъ ми еси предалъ. се дроу гжж е приобрътъ ими и рече емоу гъ его добры рабе благы върьне. о маль бъ върьнъ. на ДЪ МНОГЪ ТА ПОСТАВЈЖ. ВЫНЕ ди въ радость га своего. при стжпь же примън в таланта рече ги в таланъта ми еси предаль. се другам в приобре тъ има. и рече емоу гъ его до бры рабе благы върьне. о ма ль бр верьнь надъ многы та поставаж. выниди въ радость га своего пристжпи же при мы. а таланть. рече ги. въдъхъ TA MEO MECTOR'S ÉCH HARB. MA на едеже нъ си сълъ. и събира й ждоуже нв расточь. и оубо гавъса шъдъ съкръіхъ талань тъ твої вь земи. се вмаши твое. отъвъщавъ гъ его рече емоу зъ лы рабе и лінивы. відіше шко

жънж идеже не съхъ и събира иж иждоуже не расточихъ. подо баше ти 860 въдати сребро мое тръжъникомъ. и пришъдъ азъ въздать очбо бимъ съ лихвож. вызымате оубо отъ него тала нтъ и дадите ймжщюмоу і та лантъ. ймжщюмоу бо все дано бждеть, й ізбждеть, а отъ ней мжщаго и ёже аще. мънитъса имва вызато бждеть от него. И неключемаго раба въвръзъте вь тъмж вромвшынжиж. тоу бж деть плачь и скрыжьть зжбо MP: U KO CEH BP MVCOURCLPHFI HEUN ·: кгда придетъ снъ часкы въ славъ · своей Въ сръ великъта не ва В Ма гла сод Въ оно Ісоу бъвъшю въ Виеани 70. йщи въ чет великът на литбръгит С по 18. ко^н да и прѣдастъ: ~ Въ че великъ .. W ME KELE a z ЗВИВВАА . ДЪІ ХЛ<u>ТЕЪ</u> МОІ ДО ВЪЗДАНЬ НИЪ ЄВА О Ма ГЛА СОД Рече Гъ. къ оученикомъ своимь въсте пако по двою дьнию пасха бждеть. я снъчлскъ преданъ бждетъ. на ра спатие. тогда събрашаса архие рег. п кънижъници. и старьци людь сциг. на дворъ архиереовъ. нарицае маго Капафы. й съвъть створиша да Іса вижть льстиж й оубижть. глахж же нъ не въ празникъ. да не млъва бждетъ въ людехъ. Ісоу 34 же бывьшю въ Впоаниі, въ дом8

Симона прокаженаго. пристж пи къ нему жена. вижши алава стрь мура драгаго. й вызывы на главж его. вызлежаща, видевы -- ше же оученици его негодова ша гажще. чего ради гыбваь си. мо жаше бо муро се продано бъ ти на мнозъ. ѝ дано бълги ни щимъ. разоумъ же Іст й рече имъ. что троуждаете женж. дело бо добро съдъла вь мнв. всегда бо ни шаа ймате, съ собож, мене же не всегда имате. възлимаьшим си муро се. на тъло мое. на погребени е ма створи. ами глж вамъ. еде же аще проповъдано бждетъ еваг се въ всемь мирѣ вызглетьса. и йже творить въ памать èà. то гла шълъ единъ отъ обою на . і . те. нарицаёмы Июда. Йскариоть скы. къ архифребиъ рече. что ми дасте и азъ вамъ предамъ і. они же поставища емоу л среб рынякъ. и отъ тојв искаше по 71. добъна връмене. да г пръдастъ. Въ прывът же днь оприснъка. при стжпиша. Оученици къ Ісви гаж ще къ немоу. къде хощеши й оуго товаемъ тебв пасхж ыств. онъ же рече. навте въ градъ къ нъко eri aletary. Yome etapud a .Yom ть. врвим мое близь есть. оу те бе створж паскж съ оученикы сво имя. на створища оученици тако

же повель ймъ Ic. в оуготоваща пасхж. вечероу же бывъшю. выз леже съ обът на ī те оученякома. За Въды же Ic ыко вса дастъ емоу одъ въ ржцъ. ыко отъ ба йзиде

За веды же іс ыко вса дасть емоу ма оу опь въ ржцв. ыко оть ва йзиде мъке и къ боу йдетъ. въста съ вечера. но примъ леонь ног ти пръпомсаса. потомь же вь лим водж. въ оумъвальницж. и начатъ оумъвати нозъ оуче

- накомъ. и отирати леоньтиемь. ниьже бъ пръпомсанъ. приде же къ Симоноу Петрв. и гла емоу тъ Ги тъци мог оумътеши нозв. отъ въща Іс в рече емоу, еже зъ творж ты не въся нънна. разоумъещи же по сихъ. гла емоу Петръ. не оу мънеши ногоу моею въ въкъ. о тъвъща емоу Іс. аще не виыж тебе и не вмаши части съ мно вж. гла ем Спионъ Петръ ги. не нозь мог тъкмо нъ в рждъ й главж. гла емоу Іс йзизвены не тръбоуетъ. тъкмо но зъ оумъни. есть бо всь чисть. и вы чисти есте, ко нь не вси въдъ ше бо пръдажщаго г. сего радя рече. ыко не всв есте чисти € гда же оумы нозв йхв. и приа тъ ризъі свой й вьзлегь пакъі 72. рече имъ. въсте ли что створи жь вамь. вы глете ма оучитель

и га. и добръ глете. есмь бо. аще

оубо оумъхъ азъ вамъ нозв. Гь

ЭНАТУЭ ТМУО АН ОН ЭНИЭВ

Digitized by Google

й оучитель. й вы длъжъни есте. дроугъ дрбгоу вывати васъ но зъ. образъ бо дахъ вамъ. да ыко же азъ створихъ вамъ. й въ т ворите. ами ами глж вамъ нъ стъ рабъ боля Та своего. на аплъ боли пославшаго 1. аще си въ сте бажени есте. аще творите и й гаджидемъ имъ рече амя глж вамъ шко кдинъ отъ васъ прв дастъ ма. и пекжщеса зъло на чаша глати емоу. единъ къждо ихъ еда азъ есмь. Ги. онъ же отъвъ щавъ рече омочи съ множ ржкж. ть ма предасть. снъ же чискъ. й деть шкоже псано о немь. горе члкоу томоу, имь же спъ члчь скъ предастъ са. добрее бъщо бы кмоу, аще са бы не родиль члкъ тъ. отъвъща же Июда пръ дай істо й рече еда азъ есмь оу чителю. гла емоу ты рече. ыдж щемъ же имъ. примъ $I\overline{c}$ хлабъ. благословль првломи. н дашие оученикомъ своїмъ й рече. при мъте и падите се естъ тъло мое. й примъ чашж хвалж въздавъ дасть имъ гла. пиште отъ неа вси. се естъ крывь мога новаго за въта. проливаема за многъг. въ отъдание грвхомъ. глж же вамъ. ыко не ймамь юже пити отъ сего плода лозьнаго. до того дне. егда й пыж съ вами. но въ прствие

ода моего й выспъвъще изидж въ горж Елионьскж. тогда гла и 78. мь Іс. вся вы съблазнитеса о мь нъ вь сиж ношъ. псано бо естъ по ражж пастоуха. И разиджтъ са овьча стада. по выскрысении же моемь варж вы въ Галилеі. отъ въщавъ же Петръ рече емоу. аще н вси съблазнатьса о тебъ. азъ никоји же не съблажника. и ре че émoy Ic amb глж тебв. ыко вь сиж нощъ. пръжде даже коуръ не възгласить . Г. краты старь жешиса мене. гла емоу Петръ. аше ми са ключитъ съ то бож оумръти. не отврытж са тебе. такожде и всо оученици рвша, тогда приде съ ними іс въ всь нарицаемжеж. Гетьсима нв. й Гла оученикомъ. салъ те тоу доньдеже шъдъ помолж са тамо. й поімъ етра. й оба сна Зевелеова, начатъ пешпса й тжити. тогда рече Іс. прискрь бъна естъ дша мога до съмрь ти. пожидъте съде и бъдите съ множ. в првигадъ мало паде ни ДЬ MOJACA Й ГJA. OTE MOI. aue въ зможъно естъ. да мямо едетъ отъ мене чаша си. обаче не ыко же азъ хошж. но ыко же ты. ывш же са емоу агглъ съ носе оукръплъ ы й бы¹⁵ въ подвизъ. прилежъно мольшесь й бысть поть его и

ко і капја кръви капіж ща на земіж. й въставъ о тъ молитвъи. приде къ оученико мъ. й обръте а съпаща и гла Пе трови. тако ли не възможе е диного часа побыльти съ мынож нож. бъдите и молитеса. да не вынидете въ напасть. дхъ бо 74. бъдръ а паъть немощьна. па кы въторицеіж шъдъ помоля са гла. оче аще не възможъно е стъ чаши сеі мимо йти отъ ме не, аще не пиж ей. бжан воль тво и. пришъдъ пакън обръте а съ паща. бъсте бо очи ит таготь нв и оставль А. Пакъ шъдъ по мојиса трещеж. Тожде слово рекъ тогда приде къ оученико мъ. и гла имъ. съпите прочее и почивате. се приближиса го дина. н спъ часкъ предаетъ са въ рждв грвиганикомъ. въста нъте идъмъ. се приближиса пръ дам ма. и еще глжщю емоу се И юда. единъ отъ обою на т те при де и съ нимь народъ многъ. съ оржжиемь и жрьдьми отъ а рхиерег. й старьць людьскъихъ. — предамі же дастъ ймъ зна мение гла. его же лобъжж то есть вивте і. й абий пристж пь къ Ісви рече емоу радоука оучителю, и лобза г. Іст же рече емоу, друже на не же еси пришъ

лъ. то створи. тогда пристж пьше възложиша ржцв на Іса й Аша і. и се единь оть сжшихъ съ Ісомъ й оударь раба архиерео ва оуръза оухо. тогда гла емб Іс възврати ножъ свої въ свое мъ сто. вси бо примъшен ножъ но пини погыбанть. или мыня TE TH CA. MIRO HE MOTAL HEIHM OV молити оща моего. ѝ приставитъ мив ваще. нежели. Ві. легеона а гглъ. како же вбо събжажтъса кънигъ . пако тако подобаше. быти. въ тъ часъ рече Іс наро 75. домъ. нако на разбоника ји изидосте съ оржжиємь. и жь рьдьми ати ма. по вса дни съ двиъ при васъ въ цркви оуча. и не асте мене. се же все бъютъ да събжджтъса кънигы. прос към тогда оученици вси ос тавльше і бъжаша, они же ймъще Іса ведоша къ Капафъ архиеребви. идеже къняжъ ници й старьци събрашаса. Пе тръ же идвще по немь изда леча до двора архи ереова. и въ шъдъ въ дво ръ съдъще съ слоугами. видъти хота коньчина. архи ереі же и старьци съборъ всь. и скахж дъжа съвёдетель на Іса. ыко да оубніжть і. н не обрівто 19

ша. Й многомъ съвъдътельмъ пристжпышемъ не обрътж. по следи же пристжинста в съве дътелжа и ръста. съ рече мо гж разорите црквь вжиж. и трь ми дньми създати іж. й въставъ архиерег рече емоу. начесоже ли отъвъщаващи, что си съвъ двтельствоунжть. Іс же мавча ше. я отъвыщавъ архиерет рече е MOY. SARJEHAM TA BIOME ME вымъ. да речеши намъ аше ты еси Хъ снъ вжиг. сла émoy Ic ты рече. обаче глж вамъ. отъ селв оузьрите сна члчь ска. СВДАЩА ОДЕСНЖИЖ ОПА В ГРА ажща на облацъхъ носкъвхъ.

76. тогда архиереі растрыза ризъі сво À LIA MEO BIACBAMBIX PERE. ALO еще тръбоуемъ съвъдътель. се нъ ны слышасте власвимия его. чъ то са вамъ мьнитъ. они же отъвъ щавъше ръша. повяньнъ естъ съ мрьти. тогда запльваша ляце его. и пакости емоу дъима. Ови же за ланитж і оудариша. гляще. прорь ци намъ Хе кто есть оудары та. Петрь же выт съдъще на дворъ. й пристжпи къ немоу едина рабыни глжши, ѝ ты бѣ съ Ісомъ Галилеїс къмъ. онъ же отвръжеса предъ вы семя гла. не вемъ что глеши. и шъ дшю же емоу въ врата. оузьрв і дрб

гам н гла имъ. тоу и сь бъ члвъ съ Ісомъ Назаръниномъ. ѝ пакъ отъ връжеса съ влатвоя. нако не зная - члка. не по мнозъ же пристжпь ше стояще і ръша Петрови. въ йс тинж отъ нихъ ты еси, ибо бесъ да твом мвв та творить. тогда начатъ ротитиса и клатиса. П ко не знаж члка сего. и абие коу ръ възгласи. и поменж Петръ глъ Ісвъ. еже рече емоу пръждъ да же коурь не възгласить. трикра тъ отъвръжениса мене. и шъдъ вънъ плакаса горько. ютру же бъл въщю. съвътъ створяща архие рег и старьци людеци на Іса. га ко да оубижтъ 1. и съвазавъще і ведоша. й предаша і Поньтьс коумоу Пилатоу. игемоноу ~ · HA SMERENTE HOPS. EBA B HOA FAA BI P ~ Пръжде празника пасцъ. въдъг Іс ыко приде емоу година. да 77. пръйдетъ отъ мира сего къ ощю. вызлюби свое сжщее въ мирв. до коньца вызлюби й. й вечери бы въши. дишволоу же вълож вь срдце. Ию дв Симонв. Искариотъсквив. ыко вса дастъ емоу обь въ рж ПВ. ко кы чисти есте. ИЩИ вь чет на литерьгии Ф полу. Въторав на · ОУМРВЕНИЕ ЕВО В НЮ В LVO · блажени есте аще творите и. н : ще тожеле Ф полу. ~ Чътени 19

∴ M 6 GBA BI. HA STPLNHI. CTFO NA · тъка. ева а ю Нюа гла р..г Рече ть своимъ оученикомъ нъны прослависа спъ члскъ. и бъ прослави са о немь. н бъ прославитъ и в себъ. в абие про славитъ і. чадьца еще съ вами есмь. вызищете мене тако же ръ хъ Йюдеомъ. ико имо же азъ вдж вы не можете прити. ѝ а зъ гаж вамъ нъини заповъль но вж. даж вамъ. да любитъ дроу гь друга. о семь бо разоумыжть вси. мко мог ёсте оученици. а ще любьве ниате междю собо ж. гла ёмоу Симонъ Петръ. ги ва мо идеши. отъвъща емоу Іс на може азъ йдж ты не можете нънна по мнъ йти. послъди же по мнъ йдеши. гла емоу Петръ. ги по чъ то не могж нъны по тебъ птя. ныни дшж мож за та положж. отъвъща емоу Іс дшж ли своїж ALT THE BMG BMG AMB TJÆ тебв. не възгласитъ коуръ донъ деже отврыжещиса мене три 78. краты. да не съмжщаетъса ваше срдце, върбите въ ба, и вь ма върб іте. въ домоу оца моего. обитель многы сжтъ. аще ли же ни реклъ быхъ вамъ. мко пдж бготоватъ мъста вамъ пакъ придж и по имж вы къ себъ. да иде же есмь азъ й вы бждеге. и имо же азъ идж въ

сте пжть. Гла емоу Оома. Гл не въ мъ камо йдеши. ѝ како пжтъ мо жемъ въдъти. Тла емоу Іс азъ есмь пжть й истина и животъ. никто же • придетъ къ обю тъкмо мно вж. аще ма бъисте знали ѝ опа мо его знали бъисте. оубо отъ селъ познаете и видъсте і гла ему Филипъ. Ги покажи намъ опа и довыетъ намъ. гла емоу Іс толико ли връма съ вами е смь. в не позна ли мене Филипе. видъвъ мене видъ оща ное. како тъ глеши покажи намъ оца. не въ роуещи ли пако азъ въ ощи и опь въ мів есть. Гіы аже азь гіж. ва мъ. о себъ не глж. оць же пръбънва ы вь мнв тъ творитъ двла. вв рж емльте инт. шко азъ въ опи и оць въ міт. аще ли же ни. за та двла вврж ймвте мв. ами ами ами глж вамъ. върба въ ма. дъла п же азъ творж й тъ творитъ, й больша створить сихъ. шко а зъ къ ощю йдж. й его же колижъ до просите въ іма мое. то ство рж да прославитьсь оць о сноу. в аще что просвте въ йма мо е то створж. аще любите ма. заповъде мой съблюдъ 79. те. н азъ вмолж ода моего й йного параклята дастъ. вамъ. да бждетъ съ вамя въ въкы дув истиньны. его же 19 *

миръ не можетъ прилти. шко не видитъ его. на знаетъ его въ же знаете и. ыко въ васъ пръ бываёть. и въ вась бждеть. не о ставуж васъ спръ. придж къ вамъ. еще мало и миръ не видить мене. вы же видите ма. пло азъ живж и вы живи бждете. въ тъ дйь ра зоумъете вы. ыко азъ въ оди моемь, й вы въ мыт й азъ въ ва съ. имът заповъди мот й съ блюдай тъ естъ любы ма. а лю бы ма вызлюбень ёсть опемъ WOINPY II I WEGOING ASP II II IN WION — са емоу самъ. гла емоу Июда не Искариотьскы. Ги и чъ то бъістъ шко намъ хошеши гавитиса. а не мирови. Отъвъ ща Іс. и рече емоу аще кто люби тъ ма. слово мое съблюдетъ. й опь мог врзуюфить і й ка не моу йдевь. и обитьль оу него створивъ. не любы мене **вы словесъ монхъ не съблюде** тъ и слово еже слънна сте. нъстъ мое нъ посъла въшаго ма ода. се глахъ вамъ съ вами сы. пакы тъжде ахъ сты *) его же посълеть оць въ има мо е. тъ въ наоучитъ всемоу. й въ спомънетъ вамъ все еже ръхъ

^{*)} При этой строкъ на полъ съ лъва приписка: криво.

вамъ. миръ оставлъж вамъ. ми *) ръ мог данж вамъ. не ыко же маръ 80. даеть азь даж вамь. да не съмж щастъсм. срдце ваше ни оустра шаетъ. слъщасте ыко азъ рв хъ вамъ. йдж й прадж къ вамъ. аще бъисте любили ма. въздра довались бъисте оубо. шко йдж къ обо мко об боли естъ ме не. нънна ръхъ вамъ пръжде да же не бждетъ. върж имъте и ко азъ ръхъ вамъ. юже много гаж съ вами. йдетъ бо сего ми ра къназь. и вь мнъ не иматъ ничесоже. нъ да разоумъетъ ма опве эж олы н . бло жедон олы ач веда мив оць тако творж. въс танъте пдемъ отъ сжав вбо. да Азъ есмь лоза йстиньнам. й оць двлатель естъ. всакж розгж не творащим о мив плода взъме — тъ ж. и всакж творащиж пло акод стоги ву же стирядого ст и створить. юже вы чисти ё сте. за слово еже глахъ вамъ. бжавте вь мнв и азъ въ васъ. га коже ѝ розга не можетъ плода створити о себъ аще 60 не бждетъ на лозв. тако и вы аще вь мітв да не бждете. Азъ есмь лоза а вы рождие. иже бждеть вы мнв и

^{*)} Подъ этою строкою, которою и страница оканчивается, приписано: право.

^{19 +}

азъ въ немь. ** творите плодъ мь ногъ. шко безъ мене не можете творити ничесоже. аще кто вь мив не првождеть. извръже тьса вънъ. и ыко розга исъще ть. и събиранжтъ нж и въ огнь въ лагантъ и съгоритъ. аще ли прибадеть въ мит и гль мог въ васъ пръбждеть. емоу же 81. колиждо хощете просите и бж детъ вамъ. w семь бо "рославис» одь мог. да плодъ многъ ство рите. в бждете м°и оученици Мко же вызлюби ма оць и а зъ възлюбихъ въг. бждете вь любьви моет, шко же и азъ. за повъдь оща моето съблюдохъ. *) и пръбъиванж вь него любыви. се глахъ вамъ. да радость мо ы въ васъ бждетъ. и радость мою вспльнитьса. се же естъ заповъдь мога да любите дроу гъ дрбга шко же възлюбихъ вы. больше сей любьве никто же не иматъ. да кто діїж сво нж положить за дрогы свой вы дрбзи мої ёсте. аще творите **ĕДИКО АЗЪ ЗАПОВЪДАХЪ ВАМЪ** юже не глж васъ рабъ. рабъ бо не въстъ что творитъ гъ его. въ же ръхъ дроугът. пко вса па 👊 же слъщихъ отъ опа моего. съ

^{*)} При этой строкъ на полъ приписка: криво.

казахъ вамъ, не въз мене избъ расте. нъ азъ въ избрахъ. н по ложехъ вы да вы йдете н плодъ принесете. ѝ плодъ вашъ пръбж детъ. да его же •м• колиждо просп те отъ оца въ вма мое дастъ са вамъ. ко се заповъдан вамъ да лю бите дрбгъ дрбга. аще миръ ва съ ненавидитъ. въдите имо ме не пръжде васъ вьзненавида тъ. аще отъ мира бысте были. миръ 860 свой бы любиль. шко же отъ мира нъсте. нъ азъ из брахъ въ отъ мира. сего ради ненавимтъ ва миръ. помьните 82. Слово еже азъ ръхъ вамъ. нъс ть рабъ болы Та своего. аще ме не взгнаша. П васъ вжденжтъ. аще слово мое съблюдоща й ва ше съблюджтъ. нъ си вса створа ть вамъ. за ема мое. ико не въ датъ посъјавъшаго ма. аше не бъ хъ пришълъ. и глъ имъ греха не быша вивле. нынга же й вины не выжть о грась своемь. нена видал же мене и оца моего нена видить. аще дъль не бъихъ ство рвав въ нехъ. ихъ же инъ некто же не створи. грѣха не бъща в мъли, пъния же вильша й вь зненавилъща мене и опа мое го. нъ да събждетъса слово пса ное въ законъ йхъ. шко възне навидъща ма спъсти. егда же при

— деть параклить. его же азъ посълж вамъ. отъ опа дхъ ис товы. іже отъ оца исходить. ть повълаеть о мнв. и вы же повъдате, шко йскони съ мъ нож есте. се глахъ вамъ да не съблазнитеса. нъ Придетъ Z۵ година. да всакъ иже оубие тъ вы. мьнитьса слоужьбж приносити боу. и си створатъ вамъ. 12ко не познаша оба, ни мене нъ се глахъ вамъ. да егда придетъ година. помьните се тако азъ ръхъ вамъ. ихъ же выт испрыва не ръть. тако съ вами бъхъ. нънна же наж къ посъ **Јавъшюмоу ма. в никтоже о** ть вась въпрашаеть мене ка мо вдеши. Нъ тако се глахъ ва 88. мъ. скрьби исплънь срдце ва ше. нъ азъ истинж вамъ глж. оу не есть вамъ да азъ вдж. аще бо не идж азъ параклить не приде ть къ вамъ. и пришъдъ опъ обли чить мирь о гресе и о правъде й о сжав. о грвсв вбо шко не ввроу іжть въ ма. ў правьдё же ыко къ оцю йдж. и к томоу не видите ме не. о сжав же ыко къназь мира се го осжиденъ бысть. еще много й мамъ Глати къ вамъ. нъ не може те носити нъзны егда же приде ть онь дхъ йстиньны. и настави

тъ въ на всавж йствиж: ко Не о себъ бо глати ймать, но едико аще боль шить глати ймать. онь ма про славитъ мко отъ моёго приимъ. *** и повъстъ вамъ. да Вса елико йматъ оць мом сжть, сего ради рёхъ мко отъ моего приметь. й повъсть вамъ въ малъ н к тому не види те мене и пакъ въ маль й оузь рите ма. шко идж къ ощю, рвша же оученици е го въ себъ что се естъ. еже глетъ намъ. въ малъ ѝ не видите мене ѝ пакъ въ маль и оузьрите ма. и мко и дж въ обю. глахж же что се естъ е же глетъ, вь малъ не въмъ что гле ть. раз δ м δ же $I\overline{c}$ ыко хот δ хж і въ прашати. и рече имъ. о семь ли въпра шаетесм междю собож. ыко рахъ въ малъ и не оузьрите мене ѝ пакъ въ малѣ и оузьрвте ма. амя ами глж вамъ. тако въсплачевътся. и въздръг даете. `ce миръ въздрадбетъсм. въ же печальни бждете. нъ печаль ва 84. ша на радость бждеть. жена егда раждаетъ печаль йматъ. ыко при детъ година ем. й егда .родить отро ча. к томб не помънитъ печали за радость. ыко родить чака въ ми ръ. й вы же ныни печальна бжде те. пакът оузърж вът и въздрадб етьсь срдце ваше. ѝ радости ва шей никто же не вызыметь оть васъ., ѝ въ тъ дйь мене не помолите

ни о чемь же. Ами ами глж вамъ. аще чесо просите оу оща въ ним мо è дастъ вамъ во до селв не просисте ничесо же въ йма мое. просите и примете. да радость запа испльнена бждеть, се въ притъчахъ глахъ ва мъ. нъ придетъ година егда к то мя въ притъчахъ не гаж вамъ. нъ не обинбаса ° й оди повъдъ вамъ. въ тъ днь въ йма мое въспро сите. й не гаж шко азъ оумо лж опа о васъ самъ бо опь люби тъ вы лико вы ма вызлюбиете й въровасте шко азъ отъ ба н то зидъ в отъ оща и придось вь ми ръ. пакът оставлж миръ й идж къ опо. глаша емоу вченици его. се нъны не обиноуаса гле шв. а притъча никоей же Тле ши. нъны въмъ все все и не тръбоу еши. да кто та въпрашаетъ **ў семь. віроуемъ шко отъ ба й** шълъ есн. отъвъща имъ Іс. нъ ни ли ввроуете. се йдеть годи на и нъни приде. да разидетъ СА КОЖДО ВЪ СВОМ. Н МА СДЕ™ГО О ставите. ѝ нъсмь единъ шко опь съ множ есть. се глахъ вамъ 85. да въ мнэ миръ вмате. Въ ми рв печальни бждете. нъ дрьза те. ыко азъ побъдихъ миръ. се тла Іс й вызведе очи свої на нбо в рече оче приде година. просла ви сна своего. да в снъ твоі просла

витъ та. пако же далъ емоу есн вла сть. Всакой плъти. да вса ко еже емоу еси далъ дас ТЪ ЕМЪ ЖИВОТЪ ВЪЧЪНЪІ. се же естъ животъ въчыны. да знажтъ тебъ единаго истинь наго Ба. в его же посъла Іс Ха. азъ прославихъ та на земи. дёло съ врышихъ еже далъ еси мив. да створж нъны. прослави ма ты бче оу тебе самого. славж жже имъхъ. пръжде даже не бъютъ миръ тво е павихъ има ⁷³ Чакомъ аже дваъ есн мнв. отъ мира. твог бъща й мнв а далъ есн. ѝ слово твое съхрани ша. нъння разоумъща. ижо все елико даль еси мир твога СЖТЪ. Н ГЛЫ АЖЕ МНВ ДАЛЬ еСВ дахъ ниъ. н ти приаша и разб МВЩА ВЪ ВСТИНЖ. МКО ОТЪ тебв йзидъ. ѝ въроваща мко ты ма посла. азъ о сихъ мо JЖ ТА. Не о Всемь мирѣ мо HE OTELS STATE OF THE STATE OF CH MHB. MRO TBOI CATE H TBO "вога га мога и прославихъса вь нихъ. н к томоу насмь вь мира. а си вь мирь сжть. н азъ къ тебъ при **АЖ ОЧЕ СТЫ. СЪбЛЮ А ВЪ ВМА ТВО** é. Аже даль éce мнв. да бжджть едино шко же и мы. егда быть вь мирь азъ съблюдохъ а въ нма тво é. Аже даль еся мнв съхранихъ. и никто же отъ нихъ. не погыбе

86. тъчніж снъ. погыбъльны. да СЖОЖДЖТЪ^{СА} КЪНИГЫ. НЪНИ же къ тебъ придж и се гаж въ ми рв да имжтъ радостъ. испль ненж в себв. азъ дахъ имъ сло во твое ѝ миръ вызненавиде А. тако не сжтъ отъ мира. гако же н азъ отъ мяра нёсмь. нъ мо*л*ж да вызъмещи А отъ мира. да съ блюдеши а отъ непримзий. отъ мира не сжтъ. мко же н азъ отъ мира насмь. Сти а въ йсти нж. слово твое истина есть. П ко же ты ма оче посыа вь мя ръ. н азъ послахъ А въ миръ. и за на азъ сщиса самъ. да би джтъ "ти сщени въ нстинж. не о сеть же молжса тъчник. ньой въ рыжщихъ словесемъ нхъ въ й — ма твое да все едино бжажть. ыко же ты бче вь мив и азъ вь тебъ. да и ти въ насъ едино бжджть. да " миръ върж иметъ ыко ты ма посыа. **аз**ъ славж вже даль еси мнв. да бжджть ѐдино пко же и мъ ѐдино. • а 3% вь нахъ и ти въ мнв. да бжаж тъ съвръшение в едино. ѝ разб мветь мирь ыко ты ма посъ ла. в вызлюбель А. есп. тако же и ма вызлюбиль еси бче. АЖЕ ДАЛЪ ЕСИ МНЭ ХОШЖ ДА Й деже есмь азъ. и си бжджть

съ множ. да ведать славж мо иж. иже даль есн мнв ико вь зблюль ёси ма. првжде съло 87. жении мира оче. правьдыны миръ тебе не зна. азъ же та познахъ. ѝ се познаша вко тъ ма посъща. ѝ съказахъ имъ и ма твое. ѝ съкажи да любьве еж же ма еси вызлюбиль. вы нихъ бждетъ. ѝ азъ вь нихъ. Се комыль рекъ Іс нанде съ оученикъ сво вин. на онъ поль отока Кедрь ска. йдеже бе градъ. вь нь же вь ниде самъ. ѝ оученици ето. --· ena E & Hon raa has -Въ оно взиде Іс съ оученикы свойми. на онъ полъ отока кедрь ска. ндеже бъ градъ. вь нь же вь ниде самъ. ѝ оученици его. въдъ ше же Иіюда н'же прыдашше мы сто ыко многашъдъ съби рашесь Іс тв съ оученикы сво — іми: Йюда же приімъ спирж. й отъ архиерен ѝ фарисен слоу гъ приде. тамо съ свъ™ми ѝ съ **ўржжін. Іс же вёды вса наж** щам на нь. нивать рече имъ ко го вщете. отъвъщаща емоу Іса Назарвинна гла имъ Іс азъ есмь. стоыше же Июда иже і предавше съ ними. да вко ре че имъ азъ есмь илоща вьсца ть ѝ падж на земи. Пакъ же а въпроси IC кого ищете. они

же рыша Іса. Назарынина. отъ въща Іс: ыко азъ есмъ. аще вбо мене ищете. не дъйте иль ити да събждетъсм слово. еже рече. па ко жже далъ еси мив не погоубихъ. никого же отъ нихъ. Симонъ же Пе тръ ймъ ножъ извъче. и оудари 88. архие́реова раба. гоуръза емоу бхо десное бъ же йма рабв то моу Мелькъ. рече же Іс Петрови възврати ножъ свој въ ножъничи *). ча шж жже дасть мив бць. не има мь ли пити ем. спира же тысащь никъ. н слоугы Июденскы аша Іса й съвазавъше і ведоша і къ а нын в прывые. бы бо тысты Капафы. иже бъ архиере томь льть. Съ же Кашфа давы съвътъ Июде омъ: ыко биве естъ единомоу чак в оумръти за люди. по Ісъ же навше Симонъ Петръ. и дроу гы оученикъ. оученвъ же тъ бъ знаемъ архиереови. и выниде съ Ісомъ въ дворъ архиереовъ. Пе тръ же стом предъ враты въ вв. взвде же оученикъ тъ. н же бъ знаемъ архиереови в рече вратареви въведи Пе тра. Гла же раба двъръница Пе трови. еда и тъ оученикъ еси члка сего. Гла онъ несмь. сто ыхж же. раби и слоугы отнь твора

^{*)} въ ножняца: слово это написано по подчеркнутому.

ще мко зима бі и грімхжса. бі же съ ними Петръ стой й грійса. архиерет же въпросища Іса обче ницьхъ его й о оучени его. Отъвыща емоу Іс азъ не обиноуйса гла къ милоу. азъ высегда оучахъ на сънымищихъ. и въ приви имже вы си Йюдет събирахжса. ѝ тат не гла къ ничесо же. что ма въпращае ши. въпроси слышавъщихъ что глахъ ймъ се о видатъ. мже ріхъ азъ. рекъщю емоу единъ етъ пръстейщихъ слоугъ. оудари

- 89. за ланитж. Іса. рекъ тако ли о тъвъщаваещи архиереови. отъвъща емб Іс. аще зыв глахъ повъждь о зълв. аще ли о добръ что ма биеши. посъла же і Иоаньнъ къ Капафъ архиере ови. бъ же Симонъ Петръ стой. й грѣ^сѧ. рѣшѧ же. емоу еда н ты отъ оученикъ его еси. онъ же отврь жесм. н рече нъсмь. гла единъ о ть рабь архиереовь. жжика сы емоу же оуръза Петръ оухо. не азъ ли та видёхъ въ градё. пакън же Петръ отвръжеса. ѝ абие коуръ вь спъ. ведоща же Іса отъ Капинъ въ преторъ. бъ же заоутра ѝ ти не вынидж въ преторъ. да не оскь врыватьса. Нъ да підать пасхж. esa r & Ma raa p...
- Въ оно вони имъще Ica ведои / и къ Капа в. архиереови. иде
  20

же кънижъници събращаса. Петръ же навше по немь. до дво ра архиереова. ѝ въшъдъ въ нж тръ съдъше съ слугами. видъ ти коньчинж его. архиерет же и старьци и всь съньмъ. Искаа хж льжа съвъдътель на Іса. п ко да оубижть і й не обратж. многъмъ же лъжъмъ. Съвъдъ тельмъ пристжпъшемъ. . . . . . не обрътж пос леди же пристжпьша в съвъ двтелв рвста.. сь рече могж ра зорити црквъ бжиж. и трьми дыными съзъдати нж. и въставъ архиерет рече емоу. заклина ж та бгиь живымъ. да речеши 90. намъ. аще ты еся Хъ снъ вжи. гла емоу Ic ты рече. обаче глж вамъ. отъ селв оузърите. Сна члска го съдаща о десняж силы. и идж ша на облацъхъ. носкъихъ. то гда архиереі растрьза ризъі сво **А ГЈА. 12КО ВЈАСВИМИЖ РЕЧЕ. ЧЪ** то еще хощемъ, съвъдътель, се НЪНИ СЛЪЩИМЪ ВЛАСВИМИ ж éго. что са вамъ мьнетъ. она же отъвъщавъше ръша. повиньнъ естъ съмръти. тог да запльваша леце его. и пако сти емоу двихж. Ови же за јани тж і оударёхж. глжще прорыца намъ Хе кто естъ бларыя та.

Петръ же стоише на дворъ. й пристжпи къ немоу едина ра ба глжщи ѝ ты бъ съ Ісмъ Гали леіскъмъ. онъ же отвръжесь.

- предъ всеми гла не веде что глеши. ѝ шъдъшю же емоу прв дъ врата оузьръ і дрбгам раба в гла емоу, тоу и сь бѣ члкъ съ Ісмъ Назаръниномъ. н пакът отврыжесь съ клатвож. ико не энаж члка. не мнозв же при стжньше рвша стойщег Петро ви. въ истинж й ты отъ на хъ есн. нбо бесьда твои ивъ ТА ТВОРИТЪ. ТОГДА НАЧАТЪ СА ротитись ѝ клати. нако не зна ж члка. и абие коури вьсив ша. и помвиж Петръ глъ Ісвъ. и коури не въспожтъ трикраты отвръжешиса мене. и шъдъ вънъ плакаса горько. ~
- 91. Въ оно ведоша Гса отъ Капа отъ Въ преторъ бѣ же заоутра й ти не вынидж. вы преторъ да не оскврынатъса. нъ да падатъ пасъж. изиде же Пилатъ съ ни носите на члка сего. отъвъ щаша же й ръша емоу. аще не бъл бълъ злодъл не бълхомъ его пръдали тебъ. рече же Пилатъ политте и въл. ѝ по законоу ваше моу сждите емоу. ръша же емб

Июдег намъ не достогть оубити никого же. да слово Гсво събжде тьса еже рече клепла воеж съ мрьтиж хотвше оумръти. выни де же пакъ Пилатъ вь преторъ й гла къ Ісоу н рече емб. тог ли еси пръ Июдеіскъ, отъвъща емб Іс о себъ ди се ты глеши, или ини тебъ о мив рвша. отъввща емоу Пяла тъ. еда азъ Жидовинъ есмь. ро дъ твог. архиерег та предаша мь нъ. что еси створилъ. отъвъща Іс прствие мое нъсть отъ мира сего. аще отъ сего мира бъ бъщо црстние мое слоугы моа вбо по двигаътса бъща. да не преданъ бът **хъ Июдеомъ.** нъны же прствие мо è нъстъ отъ сжав. рече же èмв Пи лать 860 прь ли ты еси. отъвъ Ic ты глещи ыко цръ естъ. азъ на се роди хъсь и на се придъ въ миръ. да поведа ж истинж. всакъ же иже естъ отъ **Астинъ** послоушаетъ гласа моего. гла емоу Пилатъ. что есть истива. в се рекъ пакът нзиде къ Июдео мъ. в гла виъ азъ ни едино же ви 92. ны обрътаж вь немь. есть же обънчат вамъ да единого вамъ отъпоущих на пасхж. хощете ин да отъпоущж вамъ пра Ию Дъеіска. Възъщеща же вси гаж ще. не сего нъ Варавж. бъ же Ва раава разбоникъ. тогда же Пи дать поать Іса в би і, воіні же съ плетьше ввиьць трыввив. й

възложиша на главж емоу. и обавко жизджарани жево се ша і. и прихождахж въ немб й глахж радоуіса. прю Йюдеіс къ. н быжки и по занитама, изи де же пакы Пизать вънь, й гла **ниъ.** се нзвождж вамъ да разб мі ете мко вь немь винъ не о брътанк. изиде же Іс вънъ но С▲ трынънъ въньць. ѝ првпрждь - ВЖЖ РИЗЖ. В ГЛА ВМЪ СС ЧЛИБ. егда же видъша і архиереі й с лоугы. възъпиша гляще. ра спьни распыни. гла имъ Пила **јатъ.** појивте въј н. распънвте. обратим ва но ÷ азъ бо не ... мь вины, отъвъщаша емоу Июдеі, мъі законъ ймамъ и по законоу нашемоу. длъжънъ естъ оумръти ико снъ бжи творитъ см. егда же слъща Пи латъ. се слово ббогаса и въниде въ преторъ пакът. и гла Ісви отъ кждоу еси ты. Іс же ответа не створи емоу. гла емя Пила тъ. мнъ ли не отъвъщаещи не въси је пко вјасть ниамь распати та. отъвъща Іс не ѝ маши области на мнъ нико е́а же аще ™ бъл тл дано съ въл 98. ше. сего ради предавът ма ва щы грахь ниать. отъ толь Пв лать вскаще поустити і. Июде I же выпвыхж глжще-аще сего пустиши изси другъ кесаре 20 *

ви. Пилатъ же слъщавъ та словеса, изведе вънъ Іса, и съ де на сждищи. на мъстъ на рицаемемь Лотостратж. Е времски же Голъгана. бъ же въ патъкъ объдъ годоу. От же година . т. и тла Июдеомъ се пръ вашъ, они же въщизуж вьзьми вызыми распъни г. гла имъ Пила тъ цра ли вашего распынж. отъвъщаща -архиерен не в мамъ цра. тъчнеж кесара. то гда же првдасть і ймъ да й ра спынжть: $\sim \epsilon \epsilon a^{-} \epsilon \delta M a^{-*}$ Въ оно. видъвъ Июда пръдавъ. èго. ыко осждеша і раскан въсм възврати Т сребрьникъ. архиереомъ. ѝ старьцемъ гла. Съгрвшихъ предавъ крь вь неповиным. Они же ръ ıпа. что есть намъ ты оузьри ши. и поврыть сребро. вы цркви отиде. и шъдъ оудависм. архи ерет же пригиъще сребро ръша. нъстъ достоіно. въло жити есо въ каръванж. поне же цвна крыви есть. съвътъ же створьше коупиша имь се

въ низу этой страницы подъ строкою приписано въ четырехъ строкахъ слёдующее:

се же и си на сты пать: Въ оно в съвыть сътво риша архиерен и кънигъчиа. и старъци людъ... на lca. ыко да оубижтъ и. и съвазавъще ѝ ведош.... и предаща г. Понтъскоумоу Пилатоу игемоноу.

ло скждыльнице въ погръба ние страньнымъ. тъмъ же на речесь село то село крыви. до се го дне. тогда събъютьсь слово приъ Исанемь глжщъмъ. н 94. прва . Л. сребрьникъ цвиж цвие наго. его же цвниша отъ сновъ Излвъ, и лаша а на селъ скъле **Л**ЬНИЧИ. МКО ЖЕ СЪКАЗА МНЪ ть. Іс же ста предъ нгемономъ. н въпроси пемонъ Гла. тъ ли è си пръ Июденскъ. Іс же рече емб ты глеши. й егда на нь глахж. архиерен ѝ старыци. ниче со же не отъвъщавате, рече е моу Пялатъ. не слъщие и ди коли ко на та повъдажть, я не отъвъ ща имъ ни къ единомоу же глу. тако дивитисм гемоноу звло на всакъ дйь, великъ объгчаг бъ ге моноу. отъпущати народу съ вазьни его же хотвуж. вивше бо тогда съвазьни нарочита. нари цаемаго Варавж. събравъшемъ же са имъ. рече Пилатъ кого хощете отъ обою да отъпоущи вамъ. Варавж ли или Іса нарицаемаго Ха. въдъше бо. ыко зависти ради пръдаша г. съдащю же емоу на сжанщи. посъла въ немоу же на свои гажще. ничто же тебъ н правьдыникоу томоу. много бо пострадахъ дыньсь въ съ нъ ето ради. архиере же н ста 20 *

рьци навадиша народъг. да ис просать Варавж. Іса же погоу бать. отъвъщавъ же гемо нъ рече имъ. кого хощете отъ обою. да отъпущи вамъ. онв же рѣша Варавж. гла йчъ Пя латъ. что створж 168 нарвца èмоум8 Xoy. глаша вси да ра спать бжаеть, гемонь же 95. рече имъ. что сь зло створи. опи же на лаза выпания глише. да распать бждеть, видввъ же Пи латъ ^{мко} ничесоже оуспъетъ. нъ па че млъва бъіваеть, принт водж оумы ржив првдь народомъ гла. недостоїнъ ёсмь крыви правьдь наго сего. въ оузърите. ѝ отъвъща ша вси людие и ръша. крывь его на насъ ѝ на чадъхъ нашихъ. Тогда отъпусти имъ Варазвж. Іса жи би въ предастъ ниъ. да распынжтъ. тогда вони гемонови првимъше Іса на сждищи, събраша на на всж спирж. ѝ съвјекъше и хлачило нж чрывеновж обликоша і. н съпле тъше ввиьць трынвив. възло жиша на главж его. ѝ тръсть вь де сняцж его. й поклоньшесь на коль — ноу пръдъ нямъ. ржгахжса емб гажще, радоука прю Июден скъ. и плюноувъше *) на нь. примим трьсть й бишхж 1

^{*)} Между в и и было на, но соскоблено, въроятно, прежде чвиъ написано им.

по главъ. в егда поржгашаса е моу. Съвјвкоша съ него хла медж. ѝ облъкоша і въ ризъі сво А. Н ВЕДОША I НА РАСПАТИЕ. ИСХО даще же обратж члка Керина іска. німенемъ Симона. семоу за дъша понести крстъ е́го: ~ · esa 2 5 Map raa Въ оно војни визме ведоша Іса. на дворъ Капафинъ еже естъ преторъ. н призъваща всж сппрж. й облёкоша (*) ·. ша на нь съплетъще трынанъ ва ньць. й начаша цвловати і радоу іса прю Йюдеіскъ, в бимхж і трьсти ж по славв. В плевахж на вь. в покла ««щ» 96. нихжса е́моу. и ѐгда поржгаша™ ѐ моу. съвлъкоша съ него пръпржд ж. н облаша и въ свой резъг. н изве доша і да і распынжть. й задъша мемоходащю едином Семоноу Керинвнинв. пажщю съ села. обю Александырову и Роуфову. да вызы меть крсть его. и првведоша ' на мъсто Голъгана, еже естъ съка заемо Краннево мъсто. и дапаки е моу пити опьтено вино. онъ же за п рнать е и распыныше і. раздынша ризы его и меташа жрвбна о на кто что вызыметь. бъ же година Г и распаша 1. й бъ напсание винъ его. напсано се цръ Июденскъ. ѝ съ нимъ распаціа в разбоіника. еди

^{*)} объемоща 1: написано по подчищенному.

ного о деснът а дроугаго о лъвът ѐго. ѝ събъстъс псаное ѐже глетъ.

— ѝ съ безаконьнико™ причьтенъ бысть. ѝ мимоходащег хоулъхж покъважще главами свогми. глж ще. оува разарам прквь. ѝ трь ми дньми съзидам спсиса. ѝ са мъ съниди съ крста. такожде ѝ архиерег ржгахжса съ кънижъни къг. дрбгъ къ дрбгоу глахж ѝны спе. а ли себе не можетъ спсти Хъ цръ Излвъ. да сънидетъ нънга съ крь ста. да видимъ й върж имемъ: —

ВЪ ЦА — єва^г 3 **Б М**а гла т.а.в. Въ оно пришъдъще воини на мъ сто, рекомое Голъгафа, еже нари цаетъс Краниево мъсто. да ша емоу оцьть пити. Съ завчи іж съмвшенъ. й вькоушъ не хо ть ше пити распыныше же раздъ лиша ризы èго ѝ метапіа жрѣ 97. бва. і свявше стрвжахж і тоу и положиша врьхоу главъ его. ввиж ^{ого} написанж. се есть ¹⁶ цръ Йюде іскъ. тогда распаша съ нимъ в разбоїника. единого о десижіж. н единого о лъвжиж. мимохода ще же хоульхж і. покыванжще главами своіми. и глжще. Оува ра - зарамі прквъ и трыми дными съ зидамі. Спсисм. аще снъ вжін есн сълвзи съ крста. тако же и архи èреі ржгажщесь в ^{съ} къншжъници^{кы}

и старьци и ••• архиерен глахж. инън спе. себе да не можетъ спсти. аще цръ Излвъ естъ. да сълвзетъ вые съ кры ста в върж імемъ емб. оупова на ва да избавить і нъны. аще хоще тъ емоу рече бо. имо снъ вжие естъ. такожде й разбоника распата ы съ нямь поношаста емоу. отъ 5 а же годины тъма бы стъ по всег земи до б тыа го дины. при б тви же годинв въ зъпи Іс гласомъ велиемь гла. и ли йли лима^{нь з}савахъю ани. еже естъ бе бе мог почто ма еси ос тавель, ины же оторы отъ стой шихъ то слышавъше, глахж. гд ко Илиж зоветъ тапо и абие текъ е динъ отъ нихъ. и примъ гжбж и нь оцьта. п вызнызъ на трысты напавше г. а прочи глаж не дв і да видимъ. аще придетъ Или и спеть его. дрогы же примъ ко пие прободе емоу ребра. и изиде вода ѝ крывь. Іс же вызыпи гласо мъ велвемь, и испости доб. в се опона патаветами привынати раздраса съ въ 98. Шъныто краи до нижънито на двое. ѝ земью потрасеса. ѝ каме ние распадеса. ѝ гроби отврьзо шаса. ѝ многа тълеса почева **ІЖЩЯХЪ** СТЪІХЪ. « ВЪСТАША. Й ОШЪ дъщег из гроба по выскрыс" ени è го выниджош въ стъ градъ. ѝ гавя

шаса многомъ. Сътьникъ же и иже бых съ нимь. Стрыгжще й Ica видввъше тржсъ в быським оубогаша СА. ЗЪІО ГІЖЩЕ ВЪ ЙСТИНЖ ВЖИ CHB 68: ~ end n & Aoy rad Zi. Въ оно ведена бъста съ Ість и на в злодът оубитъ. в егда при доша на мъсто веренесное Краниево. тв и распаша ^{его} и злодена. ового вбо о деснжиж. а другаго о аввжижного, ра спаша. Іс же глаше оче отъпу сти имъ не ввлатъ бо са что тво — раще, раздълъжще же ризъ ето меташа жрвбна. н стоп хж людие зъраще подража хж же вънази глжше съ ними. ины есть спсаъ да спеть и см. ame съ ёсть Т. снъ вжи. набраны 🗸 📆 н рж ганжще^{хж}са^{см} ѐмоу н вонни пристж хом панжите. ѝ опьтъ емоу приданж ще. ѝ глжще. аще ты е цръ Июде іскъ, спсиса самъ, бъ же й напса ние напсано налъ нимь. Къни гами Единьскъпии и Римъскъп ми и Грьчъскыми, съ естъ прь И юдекскъ, единъ же отъ объщено ю злодью хоульше і гла. аще ты есн Тъ от са самъ и нъ . Отъвъщавъ же лобгът првщаще емоу гла. ни ли ты бошиса Ба. ыко въ томь же осжидения еси. Нъ въ отбо въ правьдж. (Достовнав бо. вже двлаховв. въспри ем'евъ. А сь ничего же зыла сытворь. н главше Исви. Помани ма ги егла

придеши въ црствие си. И рече емоу Исъ. Аминъ гля тебъ. дънесь съ мною бждеши въ ран. Въ же година вко шестаа. и тъма бъї по вьсен земи. до годины девятына. слън поу мръкьшоу. и катапетаз'ма. црковъ наа раз'д'раса на двое. Ш горън до низоу. в възглашь Исъ гласомъ велвемь рече. Оче въ ржцв твои предаж дхъ мои. И се рекъ издьше. Видъвъ же сътъникь бывъшее. прослави ва гла. въ истиж члкь сь правьденъ бв. і въси пришедъще и на позоро съ. видаште бъважщаа. быжще пръсы своты въз'враштаахжсы. Стовахж же высв знаеми емоу. вз далече. и женъ въшедъшања сь німъ о Гальета. в зъргашта сіхъ.) *) 99. . . . . На 8трыя же ⁶ е е тъ по патъцв. псано. въ нощьныхъ. в. . .

Въ вечеръ сжботънъ свитающи въ пръвж сжботж приде Марим Магдалъни. и дроугам Марим видътъ гроба. и се бъютъ тржсъ ве ликъ. агглъ бо гнъ. същъдъ съ нбе. и пристжпь отъвали камень отъ гроба. и съдъще на немь. бъ же зра къ его мко млъни. и одежда его бъ ла мко снъгъ. отъ страха же его съ трасощаса стръгжщег и бъща мрътви. отъвътовъ же агглъ ре

^{*)} Ватик. Ев. л. 105. Далве на утраченныхъ листахъ слёдовали страстныя евангелія 9-е, 10, 11 и 12, евангеліе св. пятка и указанія на чтенія великов субботы.

че женама. не боюта въ са. въмъ ико Ica ищета распатаго. настъ съде. въста бо шко же рече. придъ та да видита мъсто. иде же јежа гь. и скоро шъдъщи ръцета оуче — никомъ его. пако въста отъ мръ твъихъ. и се вараетъ въ въ Галилет. тоу і оузьрите. се же ръхъ вама. й ошъдъщи скоро отъ гроба. съ стра хомь й радоствіж велнеіж. теко ств повъдать оученикомъ его. егда же навств повъдать оуче никомъ его и самъ Іс сървте и гла. радоунтаваса. онв же прис тжиьши асть са за нозь его. и поклонестеса емоу. Тогда гла 🛰 Іс. не богтаса. навта поведита брати моеі. да ніджть въ Галиле ж. тб ма оузьрать. нажщема же има. се едини отъ коустодна при шъдъще въ градъ повъдаща архи ереомъ. вса бънвъщам. в събъраща са старьци. Съвътъ же створьше сребро много даша вонюмъ глж 100. ще. рыдъте мко бченици его нощи ж. пришъдъще оукрадоща намъ съпащемъ. в аще се оуслъщано бждеть оу 'гемона. мън оувъщае мы. й вы бес печали створимъ. они же принъше сребро. створи ша пко же наоучени быша. в про мьчеса слово се въ Йюдеіхъ. до се го дне. Единъ же на десате оу ченикъ. елем въ Галвлеж въ горж имо же повель ймъ lc. и видъвъще по клоняща^{са} емоу. Они же оусжмынъ шаса. Й пристапъ lc рече ймъ гла. дана ми естъ всака властъ на носе. Й на земи. Шъдъще оубо наоучи те. вса азыкъ кръстаще а въ й ма ода й сна й стаго дла. Оучаще а блюте еле заповъдахъ вамъ. Й се а зъ съ вами есмь. вса дни до съконь чанию въка. аминъ:

— Ma септабра... диь начатывь е MLANKTOY HOROG ALTO . $\mathbf{e}_{\underline{\mathbf{B}}}\mathbf{a}^{\underline{\mathbf{r}}}$ EL an Въ оно въниде Іс въ Назареоъ. вь немь же бъ выспитьнъ. н вы ниле по объчаю вь ліь сжботъ ны вь сънъмище. и въста чисть: й въдаща емоу кънегъ Исага про и разгижвъ кънигы обръте мъсто идеже бъ псано. Дхъ гнь на мнв его же ради помаза ма. благовъстити нишемъ посъла ма. и цълити съкроушенъ срь цемь. проповъдать пленьни комъ отъпоущение. и слъпън мъ прозървийе. отъпоустити съкроушенъта въ отърадж. про повъдати лъто гне пристъно.

101. И СЪГЪНЖВЪ ВЪНИГЫ. И БЪМВЪ СЛОУЗЪ

СЪДЕ. И ВСЪМЪ ВЪ СЪНЬМИЩИ ОЧИ бЪА *)

СТА ЗЪРАЩИ НА НЬ. НАЧАТЪ ЖЕ ГЛА

^{*)} бъста: а приписано.

ти къ нимъ мко. Днь сь събъюстъ са п сание се въ оушию вашею. В вси послушаща ёго. н двывхж са словеси благодетьив. н сходащихъ из оустъ его. -Nov Въ оно въставши Марии. иде въ горж. съ тщаниемъ въ градъ Июдо въ. выниде въ домъ Захаринъ. и цв лова Елисавесь и бысть шко услы ша Елисавень. цълование Марино. вызиграса младеньць. радощами вь чрввв еа. и испльниса дхомь сты мъ Елисавеов. ѝ вызъпи гласомъ ве лиемь и рече. благословена ты въ женахъ. и благословенъ плодъ - чрвва твоего. • отъ кждоу се мнв да придетъ мти та моего. се бо и ко бысть глась пеловании твое го въ оушню моею. вызиграсм м ладеньць, рабощами въ жтробъ моет. ѝ блаженам же въ рж атъ. нко бждетъ съвръще ние гланъмъ еі отъ ги. и рече Ма рвы. величить дійа мом га. въз радовась дль мог о бот спсв мое мь. шко призьрв на съмврение ра бы своей. се бо отъ сель блажать ма вси роди. прибысть же Мари и съ неж ико г. мът н възврати ж въ домъ свої: ~ свої б Ма гла в г. Въ оно въ савдъ Іса идж народи мъ нозв. отъ Галилей. и Докапели ы. й отъ Иерсима. Июдеа. и съ

онаго полоч Йердана. оузырв 102. въ же народъ й вьзиде на горж. й ыко съде пристжпиша къ немб оученици его. и отврызъ оуста сво ы оучаше а гла. Блажени нищи дхомъ. шко твхъ есть црствие не бское. блажени плачжщека. га ко ти оутвшатъса. блажени кро ТЪЦИІ. МКО ТИ НАСЛВДАТЪ ЗЕМЬ ж. блажени алъчжщег и жаждж щеі правъдъі шко ти насытатъ са. блажениі милостивиі. 12ко эжыл атжаждын барынын эжылы ит ин чисти срацемъ. шко ти ба 8 зьрат. блажены съмиражщег. 12 ко ти снове вжи нарекитьсм. бла жени йзгнани правьдъ ради. п ко техъ есть прствие неское. блажени ест° егда поносатъ вамъ. й ижденжть вы и рекжть вамъ. всакъ зълъ глъ. на въ лъжжще ме. не ради. радоутесь и веселите са. про мьзда ваша многа есть на нбсехъ. 💝 из г ста Епантина. era & He' raa' Ce

Рече гь. азъ есмь двырь. множ. ащекъ то вынядеть спетьса. й вынядеть й изидеть. й пажить обращеть. тать не приходить. нъ да оукраде тъ й ббиеть. и погоубить. азъ придъ да животь ймжть й лише ймжть. азъ есмь пастоухъ добры. пастб хъ добры дшж свож за овъца пола гаеть. а намынякъ йже нъ пастб

хъ. емоу же не сжтъ овца своа. Ви дить влька влька граджица. В оставле ть овыпа. и наімыникъ бѣжить. ыко намыникъ есть. и не бръжетъ о овыдахъ. азъ есмь пастоухъ до 108. бръг. й знаяж мом. и знаяжтъ м▲ мом. про же знаетъ ма об н азъ знаж опа. и лиж мож полагаж за овыпа. Я оны овыпа имамь. Аже не сжтъ отъ двора сего. н ты ми по добаетъ привести. и гласъ мог с°лът шать и бждеть едино стадо. и е динъ пастоухъ * изи ева^т Б Нова. въ оно бъща сщении. пса въ па $^{\overline{*}}$ $\overline{e}$ не $^{\overline{*}}$ по веляц $^{\overline{*}}$ дне $^{\overline{*}}$ пол $^{\overline{*}}$ н рождьство ещи ева б Лоу на втро съ въ оно въставъще Мариы. псач а сего жде. а се на литирыти ева ... В Мар ... Въ оно выниле Іс въ всь единж. жена же едина именемь Марта. прил ть і въ домъ свой. й се еі бъ се стра именемь Марию же и св дъщи при ногоу Ісоу слъщаще слово его. Марта же мльвеше о мно — эт слоужъбъ. ставъши рече. ги не бръжещи ли тако сестра мога еди нж ма остави слоужити тебв. рьци оубо е да ми поможеть. о тъвъщавъ же 1с рече еп. Марта Марта. печешись и мавин о мно зв. едино же есть на пользж. Ма рии ж благжж часть избра. иже не отъиметъса отъ ней. бъистъ же егда глаше се выздвигыши

гласъ едина жена. отъ на рода. рече емоу. блажена ы жтроба ношьшим та й съсьца ыже еси съсаль. онъ же рече. твиь же оубо блажены слышащеі сло во вжие и хранаще е: ~ Мъ о ∴ стаго И а н Аньиъ ева · Рече ть никто же свътильника выжегь пса s сж Лоу Ma поклоне ^{104.} ••• ине уьстънаго древа. ева^г — Б... рече ∴ тъ любаі оца. псач ў сж⁶ Ма⁷. и з покло ∴ пот 5 нет. въ сж предъ въздвигомъ крста
 • ва а Ма рече гь люба опа пса въ д сж а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а Нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а Нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ не прадъ въздвигомъ крста сва а нъ а
 • въ нъ прадъ въздвигомъ къ а
 • въ нъ прадъ въздвигомъ къ прадъ въ прадъ въздвигомъ въ прадъ въздвигомъ въ прадъ въ прадъ въ прадъ въздвигомъ въ прадъ въздвигомъ въ прадъ въ пра Рече ть никто же вызидеть на нбо. тъкмо същъдъи съ несе спъ члскъ. и гакоже Моіси вьз несе зми въ пустъни. тако по добаетъ са вызнести споу члскоу м8. да всакъ въроумі. въ нь. не погъ бнетъ, но иматъ животъ въчънъ. тако бо бъ вызлюби мира, ыко сна своего. единочадаго далъ еси вь ми ръ. да всакъ върба въ нь. не погъ бнеть. но имать животь въчънъ. не посъла бо бъ сна своего въ миръ — да сждить мироу. нь да спетьса имъ миръ: ~ Mr гі поклоненне честьнаго EPCTA ENA D HOAT FAA P B -

^{*)} Свово соскоблено.

^{2 1}

Рече гь. любы дшж свож погоубить ... нж. и ненавиды дша свое́а въ миръ се мь. въ животв ввчьнемъ съхранитъ иж. и аще кто мив послоужить. no мив да ходитъ. и иде же есмь азъ тоу и слоуга мог бждеть. н аще къ то мев слоужить. почь теть і оць. ныню дша мою възмж THEA. H TO PERT OTE CTICH MA. OTE TO динъ сем нъ сего ради придъ на годи нж сиж. оче прослави има твое. при де же гласъ съ нъсе. прославихъ. и пакът прославлж. народъ же сто **А** I СЛЪЩИВЪ. ГЛАХЖ ГРОМЪ ОЪІСТЪ. вин глахж аггаъ гла емоу. Отъвъ ша Іс и рече. не ме™ ради гласъ сь бъл 105. стъ нъ народа ради. нънна сждъ есть мироу всемоу. нънна къндзъ мира се го взгнанъ бждетъ вънъ. й азъ аще вь знесенъ бжаж отъ земьа. вса привлъ кж къ себъ. се же глаше клепла коеж съмрытиж хотвше оумрвти. отъ въща кмоу народъ мъ слъщахомъ отъ закона. ыко Хъ пръбъиваетъ въ въ кы. н како ты глеши ыко подобаетъ вызнестиса сноу часкоумоу. и кто съ *) есть снъ часкън, рече же выъ Іс аще въ мало врема свътъ въ васъ естъ. ходи те доньдеже свътъ имате. въроунте вь свъть да снове свъта бждете. Мъ ді възвижение крста на втро съ.
 сва В Нюа. пса у не по вели

^{*)} св приписано.

· на антергиі єва В Нюа гла рпф Въ оно съвътъ створиш архиерег и старьци людьсци на Іса. поко да оу жіл уотышып ая і ашодовиди й і атжиб ще. вызыми распыни. гла имъ Пвлать, поимъте въ и распынъте, а зъ же не обрътам вь немь вины. Пилатъ же пакы гла къ Ісви. отъкждоу еси ты. Іс же отъвъта емоу не створи. гла емоу Пилатъ. мнъ ли не отъвъ шаещи, не въси ли тако власть имамъ распати та. и власть имамь поусти ти та. отъвъща Іс не имаши области на мив никоем же. аще не бъл ти дано съ выше. Пилатъ же слъщавъ та слове са. извелъ вънъ Іса. съде на сжанщи на мъстъ нарицаемъмь литос трава. Евреіскъї же Гольгава. бъ же параскевьгим пасцв. година же бъ з.. н гла Июдеомъ. се пръ вашъ. они же выпя миж. вызыми вызыми распыни і. гла и мъ Пилатъ. пра ли вашего распынж. 106. отъвъщаща емоу архиерег. не има мъ цра тъкмо кесара. тогда же преда стъ і виъ. да і распынять. Они же поі мъще і ведоша вь преторъ. й самъ ся но са крсть. изиде въ нарицаемое крание во мъсто. еже глетъ са Евреіскъі Голъ гана. иде же и распаша. и съ нимь ина в сждоу и онждоу, по сръдъ же Іса, на пса же и титла Пилатъ, и положи на крств. бъ же напсано Іс Назарвия нъ. пръ Июдексъ. сего титла мно зи чьтоша отъ Йюдег, ыко близъ 21 *

бъ мъсто града. идеже распаша Іса. и бъ напсано. Еврегскъг. и Грьчъскъг. н Роумъскъї, стопиж же при крств Ісвъ мти его. и сестра мтере его Ма рии Клеофова. и Марии Магдалъ ня. Іс же видъвъ мтере. й оученика столща его же люблеше. гла мтери - жено се снъ твог. потомь же гла оу ченикоу. се мти твом. и отъ того часа полтъ ж. Оученикъ въ свои си. по семь въдъ Іс тако вса юже съврыши шаса о немь. да събжджтъса къни гы. й првклонь главж првдасть дхъ. Июде же понеже патъкъ бъ. да не останжть на прств твлеса въ сж ботж. Ст бо великъ днь въ тж сжбо тж. молеша же Пплата. да пребиж тъ гольни іхъ. й вьзьмжтъ А. придж же воінв. и прывоумоу же прівбиша гольни и дрягомоу распатоумя съ нимь. на Іса же пришъдъше. ыко видъша и юже Умрыпа. не пръби ша емоу гольнию. Нъ едина отъ воїнъ копиемь емоу ребра прободе й йзиде абие кръвь и вода. и видъ въ повъла, и истиньно есть повъла ние кго: ∻

Миа сен е че ека блоу гла иг

Въ о" молбаше етеръ фарисеї Иса. да би блъ съ нимь. и въщедъ въ домъ фарисеов възлеже. И се жена въ градъ. ъже бъ гръшьница видъвъший вко възлежитъ въ храминъ фарисеовъ. принесьши алавастръ міра. и ставъщи съ заді при ногоу

его. Плачжицся начать слъзами макати нозь его. И власът главът своетя отправите, и облобътваше нозъ его. и мазааше муромъ. Видъвъ же варисен зъвавът его. Рече къ себъ гла. съ аште би бъвлъ прркъ. въдълъ би оубо. Къто и какова жена. ъже прикасаетъся емъ. ъко гръшъница естъ. Отъвъштавъ же Исъ рере емоу. Симоне имамъти нъчто рещи. Онъ же рече оучителю ръці. Дъва длъжъника бъсте заимодавъцоу. етероу. единъ длъженъ бъ пътиж сътъ динаръ. а дроугън питиж десатъ (— а пътиж десатъ дроу —) *)

107. Гый. не имжщема же има въздати объма има отъда. которъ ею паче вызлюбить. " отъвъщавъ же Симонъ рече. непыщнож тако емоу же ваще о тъм. онъ же рече емоу право сждилъ еси: и обращъса въ женъ рече въ Си моноу видиши за сиж женж. водъ на ноэт мог не дастъ. Св же сльзами омочи нозв мог. в власы своими отъре. лобъзании мив не дастъ. си же отъ нели же вынидъ. не преста лобызанж щи ногоу моею. Олвомъ главъ мое **А** Не помаза. Си же муромъ помаза нозв мог. его же ради глж ти отъп8 щажть са ен греси мнози. ико мно го вызлюби. рече же е отъпоущан тъса тебъ гръси. В начаща възле жащи съ нимь глати в себъ. вто сь естъ шко и грвхъи отъпущаетъ.

— рече женъ въра твом спет та. иди вь

^{*)} Ватик. Еванг. л. 119.

^{21*}

миръ. 🕳 мът зі мка Харали дрежинь его сва б Лоу рече гь иже хо щеть. пса s. не поста. из к стаго свс TATHEL CEA ON NOVEL *) Рече ть своимь оученикомь. вынемъ те отъ члкъ. възложать бо на вы ржкы свой. и ижденжть преда жше на съньмища. й тьмьница. и ведомъ къ прымъ и влкамъ. и мене моего ради. привлючитъ же са пакы вамъ въ съвъдътельство. положите на срацихъ вашихъ. не пръжде побчатись отъвъща ти. азъ бо дамъ вамъ оуста и мжд рость. е же не могжтъ противити са и отъвъщати. вси бо противаъ іжщеіса вамъ првдани бжджтъ ро дители. и братиенж и родомъ и дроу 108. гы. и оумрьтвать отъ васъ. и бжде те ненавидими отъ всёхъ имене мо его ради. и власъ главъ вашей не погыбнеть вь трыпьниг вашемь. сътажите дша ваша: ~ Мът кг ново_ : льто и зачатие крстелю ева Б Лоу Т ∴ въ оно въставъши. пса а сего ма кд ∴ му́а Фекаты ева б Ма. рече гъ притъ
 ∴ чж свж. тогда 8подобиса црство нъское : Т дѣвъ. пса $^{\overline{}}$. Въ въ $^{\overline{}}$ Романа $_{\overline{}}$ въ Ма $^{\overline{}}$ пса $^{\overline{}}$ В сж $^{\overline{}}$. по пентико ∴ CTBI Ma KS преставление Hoa 60 · Anta era & Hwa nca be ce nenthrocth

^{*)} Съ боку при пяти строкахъ приписано: а не — евиго — серги — и ва-хоу.

∴ наш. мѣ т Григора. ева т Ш Ма•. въ оно вь слъ ∴ Az Ica nca д cero : · Из октабра а Ананна апла. ева б ∴ пса г септавра. Ма г Днописа епископа
 ∴ ева б Ма гла ры Рече гь притъчж сиж подобьно естъ — прство нъское чакоу, коупьцю ишж щюмоу добра бисъра. иже обрътъ многоциньны бисъръ. шъдъ прода стъ все имъние свое. елико имъще. й коупи пакът. подобъно есть црь ство нёское. неводоу въврыженоу въ море. отъ всакого рода събъравъ шю вже егда йспльниса. Извлькъ ше і на краї. ѝ съдъше избраша добры а съсжды. а зълыа изврыгоша вънъ. тако бждетъ въ съконьчание въка. име старжьего й веттв стадвей **А** ОТЪ СРВДЪІ ПРАВЬДЬНЪІХЪ. Й ВЪВРЬ гжтъ въ пещь огным. тоу бжде тъ плачъ и скръжътъ зжбомъ. Гла имъ Іс разоумъете ли вса си. глаша емв е́і ги. Іс же рече имъ. сего ради вса къ кънижъникъ наоучъса прстви ю нъскоумв. подобит чакоу домо 109. вптоу. вже износить отъ съкро вища своего, новага й ветъхага, й бъл стъ егда съконьча Іс притъчж си к. првіде отъ тждоу. й приде въ очь ствие свое и оучаше а на сыньмищихъ нхъ: ~ мъ в апла Оомъі. ева б Нюа ∴ сжщи поздѣ псав В. ней по велицѣ дне. ·· мя ні євалиста Лоу". єва В Лоу" гла рег

Рече гь своимъ оученикомъ. слоуща

мі васъ мене слоушаеть. н слоу шамі мене слоушаетъ посълавша го ма. и отъмвталіса васъ. мене са отъмътаетъ. а отъмъталіса мене. отъмвтаетъса посълавъша го ма. възвратиша же са о съ радо стиж гажще. Ги и бъси повиноу жтъса намъ. о вменя твоемъ. рече же ымъ. видъхъ сотонж шко млъ ниж съ нбесъ палъща, се лахъ ва — мъ власть настжлати на зми а и скорьфиа и на всж силж вра жиж. и ничто же васъ не връдв ть обаче о семь не радоунтесм. тако ден вамъ повиноунтъса. радоуіте же са ыко німена ва ша напсана сжтъ на носехъ. въ тъ часъ въздрадоваса дхомь Іс. и рече исповъдан ти са оче ги не боу в земи. ыко втанъ еси се. отъ првиждръ ". и разоумынъ " и отъ крвически вса младеньцемъ. ей оче тако тако бъютъ. благоволение пръдъ тобож: - Мъ на оба наше го Илариа сва б Лоукъ Въ оно стоише Іс на месте равь нв. и народъ оученивъ его. и мно жъство много людві. Отъ вьсем Йюдей й отъ Йебсама ві помо 110. рим Турьска в Сидоньска. иже придоша послоушать его. нсцв **ЛИТЪ** А ОТЪ НЕДЖГЬ СВОІХЪ. Н СТРА MARINEYS OTS AND HEVECTMYS йспвавхжса. й всь народъ йска

ше прикасатись емь. и сила из не го исхождаще и пълъще же вса. # ВЪЗВЕДЪ ОЧИ СВОІ КЪ ОУЧЕНИКОМЪ глаше. блажени ниции домъ тако ваше есть прствие вжие. бла жены альчжщеі выны. ыко вы насытитеса. блажени плачжие ІСА НЪІНІЯ. ІЗВО ВЪІ ВЬСМВЕТЕСА. блажени бждете егда вызнена видать вы чийн вегда разимча ть вы й поносать й пронесжть **ыма** ваше ыко зло. Сна члускаго ради. въздрадбитесь въ тъ днь н вызънгранте. ыко мызда ваша — многа есть на нбсехъ. ÷ ма пг ∴ Мко брата гна сва б но а. въ оно сщению. пса въ па е не по велицъ дне. ∴ C HOJS. Ma KS MKA ALMHTPA. GBAF & HOAT 🔆 Рече ть своимъ вченвкомъ. св заповъда • хъ. псат въ г сжб по велицв дне. ма их Ме · стора. Капетилина. еба б Ифа рече ∴ Гь. азъ есмъ лоза. а вы рождие. пса по 7 не т по_величь дне. В поли
 из полкра а Козизи й Дамикна
 вва В Ма гла о о Въ оно. призъва Іс оба на десате оу ченика свога. Дастъ имъ власть на асъхъ нечистыхъ. ла езгона ТЪ А. И ЦВЈАТЪ ВСАКЪ НЕДЖГЪ И ВЪ сакж бользнь. си оба на десяте по съла заповълавъ емъ гла. на пж ть азыкъ ндете, и въ градъ Сама рвиъ не вынидете. идете пакъ 111. къ овыдамъ погыбышимъ домоу

Излева. ходаще проповъданте глж ще, ыко приближись прствие нбе ской. большьй цвлите. мрытвы à выскръщате. примены туне примсте тоу не же дадите. - Ма п Михалла Гаври ла. ева б нюа. пса д не по велиць дне. мъ гі. Иwa Златобстаго. ева W Иwa ._ рече ть азъ есмь двърь. псат. г сентабра. Мът ді апаа Филипа. єва бінов. пса а не поста. Мѣ зі Ма евяїста. ева Шма. въ оно мимохода Ic видъ члка. пса въ е сже по ресалияхъ. Мъ zi. Григора чюдотворьца ев а Ма пса а сего им. Мът ка Вънесение Бин въ прквъ. сложъба псат и септабра. Ма не Канме NETA. ERA TO NOA NCA F CE NO BEAHUE ANE мът Л. апла Аньдреа. еват W Ма псат. в нет по русалияхъ Мя^п денабра. Д Варваря сва^г & Мар^к н мад ОЛДШАМН Въ оно идъше по Іст народъ многъ и оугнетахж 1. и се жена ёдина ^{егера} сжщи въ точени крьве. лътъ ві. и много пострадавъши отъ жогъ врачевъ. й н ждивъши все свое мобро. й ни едином по льза обрътъши. нъ паче въ горе въ падъши. слышавъши Іса. пришъдъ ши въ веродъ съзади прикосижса ризв его. глаше бо. ыко аще прикоснжем воиз ри зв его спена бждж. й абие йсакнж источьникъ крыви еа. и разоумъ твломъ шко цветъ отъ раны. и а бие Іс ощющь в себь. сплж ишъдъ шжіж отъ него. обращься въ народъ глаше. кто прикосняса ризахъ мо

іхъ. н глаша емб оученици его. ви да народъ оугивтажщъ та. и гле ши кто прикоснжса мів. й ози 112. рашеса видети створышлиж се. же на же оубогавъшиса. и трепещжщи въджици еже бъистъ ел. приде и при паде къ немоу. и рече емоу всж ис тинж. Іс же рече • къми въра твога спе та иди съ миромъ: ~ из с стаго она наше ro Carbi. esta & Mat raat pai Рече ть своимъ оученикомъ. вса мил предана сжтъ. оцемь могмь. й ни кто же не знаетъ сна. тъкмо оць. ни оща кто знаетъ тъкмо снъ. й емоу же велить снь отъкрити. при дъте къ мив вси троуждажщевса й обръменениі: азъ въз покож. вызъ мъте иго мое на себа. и набчитеса отъ мене. шко кротъкъ есмь и съмфренъ срдпемь. и обращете поког дшамъ вашимъ. иго бо мое благо и брвма мое льгъко есть: « Ма са септавра Мът гі. Евьстатии. ева W Лоу пса к се птабра. мя ка Вынесение став кца ева пса в септабра, мв кв Настаси а. ева^т пса^т въ ді сж⁶ W Ма^т прадъ сты мі одн нама стымя пряоцемь сже прв дъ рождьствомъ Хвомъ. ева Поу пса ВІ СЖ⁶ ВЪ НЕ¹ прадъ родьствомъ Хвомъ; пама¹ оцемъ ева 6 Ма¹ Кънигы рождыства Іс Хва. сноу Да выдова. сноу Аврамлв. Аврамъ ро

дв Исака. Исакъ же роди Инжова. И няковъ же роди Инодж и братинж его. И нода же роди Фареса и Зарра отъ Тама ръп. Фаресъ же роди Ефърома. Ефъромъ же роди Арамъ же роди Ами надава. Аминадавъ же роди Насона.

Солошена. Солошенъ Воаза отъ Харавъл. Во

118. 03ъ же роди. Овида отъ Ратъ Ови дъ же роди. Иесеы. Иесе же роди Дда пра. Длъ же пръ. роди Соломона отъ Оурвным. Соломонъ же роди Ровобма. Ровобмъ же роди Авида. Авидъ же роди Ac°a. "Ac°ъ же роди Hасафата. Асафатъ же роди Иоро ма. Йоронъ же роди. Озняж. Озня же роди Иотама. Иотамъ же роди Ахаза. Ахазъ же роди. Иезекиж. Иезеки га же роди Манасия. Манасия же роди Амоса. Амосъ же роди. Йося иж. Иосни же роди. Иохония. и бра роди тиж его. вь преселение. Вавилонь ское, по пръселени же Вавилонь сцвиь. Иохонии роди Салатилв. Салатиль же роди. Зоровавель. Зоровавель же роди. Авиюда. Ави навыту, вмаченту, прод эж стои — мъ же роди. Азара. Азаръ же роди. Садока. Саковъ же роди. Ахима. Ахимъ же родв. Елиоудж. Елноудъ же роди. Елназара. Елн азаръ же роди. Матеана. Мать еанъ же роди Игакова. Игаковъ же роди Ийсифа. мжжа Мариі

на. вз ней же родоса Іс. нарица емъі Xъ. всвхъ ^{же} родовъ. отъ Аврама да Двда. родъ. ді. н отъ Дда до прв селении Вавилоньского. родъ. ді. ні отъ преселению. Вавилоньска го до Xa родъ $\overline{A}$ і. $\overline{H}$ $X\overline{B}$ о же рождь ство сице бъ. обржченъ же бывъ ши мтери его Мари Ийсифо ви пръжде даже не сънасте са. обратеса имжщи вь чртва отъ дла ста. Иссифъ же мж жъ ей правьдьнъ съг. й не хота 114. Обличити. ед. въсхотъ таг. поу стити иж. сице же емоу съмънш льшю, се агглъ гнь вь сънв пави са емоу гла. Ийсифе споу Двъ. не оубоіса примти міть женъ своем Марна. рождышее бо са вь нег. о ть $\overline{A}$ ха есть $\overline{C}$ та. родить же $\overline{C}$ нь. й наречеши има емоу Іс. тъ бо спеть люди свой отъ грвхъ вхъ. се же все бысть. да събждетъс▲ ре ченое отъ ги промъ глжщьмъ. се дъ ва приметъ вь чрввв. и родитъ снъ. и наречетъ има емоу Еманв нь. еже есть съказаемо съ нами Бъ. въставъ же Ийсифъ отъ съна. створи шко же повель емоу агглъ ГНЬ. Примтъ женж своїж. й не зна ыте ей. доньдеже роди снъ своі прывыныць. и нарече им ем Іс. — · на вечерьне рождьства Хва ева б Лоу^в Въ оно изиде повеление отъ кесара Авьгоста. напсати всж вь

селенжиж. се напсание быстъ право вла джщюмоу Сириенж Куриенж. и идъ иж вси, къжло напсатъса въ свој градъ. вызиде же Ийсифь. отъ Гали лем трада Назаретьска. въ Йюде ж въ градъ Двъ. иже нарицаетъса Виоьлеомъ за не же бъеме отъ домоу и отъ очьствии Два. напсатисм съ Мариент. обржченов емоу женов. сжщеж непразнож. бысть же кг да быста тоу. исплынищась дни е родити ел. и роди снъ свои прывънь пь. й повить 1. й положи вь мельуъ. за не не бъ има мъста въ обитъля. и быж пастоуси въ тог жде странв. быльще и стрыгжще стражж нощь нжж. о стадъ своемь и се агглъ гнь 115. Ста вь нихъ. н слава гни осви А. н олбогашаса страхомъ велиемъ. и рече имъ агтаъ не богтеса. се бо благовъстоунж вамъ радость ве лиж. иже бждеть всемь людьмь. тако родиса вамъ Хъ Гь. отъ явым въ гра Двв. н не й се вамъ знамение обращете мла деньць повить. " лежащь въ гасле хъ. н вь незаапж бысть гла с аггло мъ. множъство воінъ носнъіхъ. *) слава въ въшънехъ воу. и на земя миръ вь чловозение. н быстъ шко отнажоща отъ нихъ

^{*)} съ боку у трекъ строкъ приписано:

хвала — щинхъ — ба и глжш — вхъ.

агтли на нбо и члци. пастоуси ръ ша дроугъ къ дроугб. првидъ мь оубо до Виоьлеома. и видимъ глъ сь бъвъши. иже Гъ съваза намъ. и придж подвигъщеса. и о брътжова Мария седаща же Иссифа. и мла деньць лежащь вь гасльхъ. видъ выше же съказаща о гласв. жей гланъмы **ймъ** о отрочате семь. и вси слъ шавъщеі дивишаса о гланъіхъ. отъ пастоухъ къ нимъ. Мари гаже съблюда°ше вса глъ сва. сълагажщи вь срдци своемь. ³⁸⁷ й възвратишаса пастоуси. CJABAME H XBAJAME 5a. OTA BA СВХЪ МЖО САЪЩИЩА^В ВИДВЩА. ыко же глано къ нимъ ^{6} ысть ^{1} И егда испльнишаса . и. днъ да обръжж тъ 1. нарвша^{же} има емоу Ic. наре ченое аггломъ првиде даже не зачаться въ чрввв. й егда испль нишаса дние очищению. по за коноу Мосеовоу. Вызнисмоша отро ча въ Иероуслиъ поставити прв дъ Гымь. шко же естъ пса^в въ зако 116. HB THE. MRO BCARD MARKET MARKECKA TO лоу. развръзай ложесна сто гви наречетъ и дати жрътвж по реченоумоу въ законъ гни. в грь вожьог вынеты в пытеньца годжби на. И бъ члкъ въ Ерслив. емоу же ем Сьмеонъ. члкъ съ правьдивь й чьстивъ. чай оутъхы Излвы й дль бв сть вь немь. и бв емоу отъ

въщано дхомъ стымъ. не видъ ти съмръти пръжде даже не види тъ Ха гны. и приде дхомъ въ цркъ въ. и егда оувъдъ възмоста родителъ. отрочь Іса. створити има по объ чаю законьноумоу о немь. й тъ прилть и на ржкой своею и благо слови Сьмеонъ ба и рече. нъны отъ поущаещи раба твоего влко по глу твоемоу съ миромъ. шко видъ - CTB OUR MOI CHĒHRE TROE, EME É си оуготовалъ предъ лицемь всвять людиг. Светь въ отъкрь **Бенне Азъікомъ. Н слава люди** и твойхъ Излю. и бъ оць носко его и мти ••• чюдащаса о глемъхъ о немь. н батсви на Съмеонъ. и рече къ Мари мтери его. се лежить сь. на пада ние и на въстание многомъ въ Изли. и " знамение прврочьно. и тебъ самог дшж придетъ орж жие да отъкрънжтъс отъ многъ сраць помъщиение. и бъ Аньна прчца. дъщи Фананлева. отъ ко лвна Асурова. си заматоръвь ши вь дьньхъ мнозвхъ. жевъ ши съ мжжемъ. 🗓 лътъ. отъ дъ вьства своего. и та въдова до п в Д льть. иже не охождаше отъ 117. Цркве постомъ и молитвонк. СЛОУЖАЩИ ДНЬ И НОЩЬ. И Та ВЬ ТЪ часъ приставъши исповъдаще са гви. и глаше о немь. всемъ ча жщимъ избавления въ Ерлив.

ні ыко съконьчашаса вса по за коноу ГНЮ. ВЪЗВратишаса въ Галиленк. въ градъ свој Назаре еь. Отроча же раствше и крв плещеса. жонь и испльныйса премж дрости. и бледеть вжим бе на Немь. → на втро ^{съ} рождьства хва ева о Ма Існо же рождетво сица ба пса ва не стаха оць прада рождь CTEOMS. & MORE. A NA ANTOYS Ісоу рождышюсь вь Виолеонъ Июденсцъмъ. въ дни Ирода цра. се вльсви отъ въстокъ придж въ Ерлиъ глжще, къде естъ ро — ждыса цръ Йюдеіскъ. видъхо мъ бо звёздж его на въстопё и придохомъ поклонитьса emg. оуслышавъ же Иродъ прь съма теса. и всь Йерсамъ съ нимъ и събрат вса архнерей и къннжь никъ людьскъм. й въпраша ше а къде ХС раждаетъса. ови же рѣша емоу. вь Вноьлеомъ Июденсивив. тако бо псат исть промъ. я ты Внемееме земле Йюдова, начимъ же мыньши е си въ відка Йюдовахъ, ес тебе бо взидеть влка. нже оупасеть люди мой и Изав. тогда Иродъ таі призъвавъ вльхвъі. йспъі та отъ нихъ врем извлешамасм з ввздът й посъдавъ а вь Вновомъ рече. шъдъще испънтанте извъ 118. СТЪВ О ОТРОЧАТВ. ЕГДА ЖЕ ОБРА

щете е повъдите ми. да и азъ шъ дъ поклонжса емоу. они же посля шавъше пра идоша. и се звъзда нжже видеща на въстоце. Идеще пръдъ ними. доньдеже пришъдъ ши ста на врьхоу. идеже бъ отро ча. видъвъше же звъздж въздра довашаса радостиж велиеж звло. ні въшъдъше же въ храми нж. видъща отроча съ Мариенж мтериж его. и падъше поклони шаса емоу. и отврызыше съкро вища принесоща емб дарън. зла то и ливанъ. и змурьнж. и отъвъ тъ првимъще въ сънв. не възвра тишаса въ Иродоу. нъ инъмъ пж тьмъ отиджом. въ странж свож: ~ на втрим рождьет виа сва въ не по рождьства Хва въ св по рождьства Хва Въ оно . вь следъ Іса идж народи мнози. й йсцълн а вса й за пръти имъ. да не швъ его отвора тъ. да събждетъс Δ реченое про $\overline{\kappa}$ мъ Исанемь глжщемъ, се отрокъ мог его же изволихъ, възлюбенъг мог. на немь же благойзволи дша MOID. HOLOWA ATA MOI HA HEMA. и сжаъ а³оікомъ възвёстить. не првречеть ни възъпиеть. не оуслышить никто же на ра спжтикъ гласа его. трьсти съ кроушенъ не преломитъ в

прыста вынымъщеса не оугаси
ть. доньдеже възведеть на по
бъдж сждъ. н на нма его. Азъщи
119. оупъванить: ~

er ne no pomalcier Xer cea & Ma Справнемъ же вльхвомъ. се агглъ тнь въ сънв извеса Ийси фове гла. въставъ ^{во}йми отроча. е мтере его. и бъжи въ Егупетъ. и бж ди тоу доньдеже ти рекж. хощеть бо Иродъ искати отрочьте. да по гобыть е. онъ же въставь по ать отроча и мтерь его ношиж. н отиде въ Егуптъ. и бъ тоу до бирь тим Иродова. да събждетъса ре ченое отъ га. промъ глищемъ. отъ Егупта възъвахъ снъ мог. тогда Иродъ видевъ шко поржганъ естъ отъ вльхвъ. разгиввавъса звло. н посълавъ изби вса отровъ сж ща въ Виоьлеомъ и въ всъхъ пръ дъ...ъ ей. отъ двою летоу и наже — по времени же испыта отъ ко вльхвъ. тогда събъистьсм ре ченое Иеремиемъ промъ глж щьмъ. гласъ оу Рама слъншанъ бысть. плачь и рыдание и выпль многъ. Рахиль плачжинся чалъ своихъ. н не хотеще оутешити са ыко не сжтъ. "Оумрьшю же Иро доу: се агглъ гнь въ сънв извеса Ий сньоу въ Егупть гла. въставъ пой ми отроча и мтеръ его. и иди въ земиж Излевж. измриша бо ищж

щеі дії отрочате. онъ же въставъ по ать отроча и мтерь его. и выниде въ землж Изівж. слышавъ же мю ÷ Архи лаі прыствоуетъ въ Йюден. въ Йрода мёсто опа своего. Убоюса тамо и ти. вёсть же примъ въ сънъ. о тиде въ странж Гализе...жж.

Въ оно възвратишаса пастоуси славаще Ба в звашие : Отъ всвуъ мже слъщаща и ви авша. ыко же глано быстъ къ на мъ. и егда испльнишаса .П. днь да обр**ъж**жтъ I. наръща ^{чено бы^с има} емоу Іс. нареченое аггломъ прежде даже не зачаться въ ч рввв. отроча же раствше и крв — плъщеса дхомъ. и испльнъаса пръ мждрости. и блудеть вжим бе на немь. и хождаста родитель его. по вса лъта въ Ерслиъ. въ празии къ пасцъ. и егда быстъ ві льтью. въходащемъ имъ въ Ерсимъ по обътчаю празника. и коньчавъ

шемъса дньмъ. вьсвращажще мъса имъ. оста отроча Іс въ Ерлмъ и не чюста родитель его мьнъвъща новет на же і въ дружнив сжща. придоста дни е. и искаста его въ рождени и въ знани. и не обрътъща èго въ звратистась въ Ерлиъ. вызиска жща его. я бысть по трыхь днь хъ обретоста і въ цркви седа ща по сръдъ оучитель. й пос лоушаніца в въпрашаница А. ОУЖАХІЖСА ВСИ ПОСЛОУШАІЖЩЕ 121. г его о разоумъ. и о отъвътъхъ е го. и видъвъща и дивистаса. и рече къ немоу мти его. чадо что ство ри нама тако. се оць твої й азъ ск рьбаща искаховъ тебъ. и рече къ ни ма. что како искаста мене. не въ ста ли. изко еже есть отъ опа моего. вь тъхъ достоить ми бъити. и та не разоумъста гла. иже ре има. и съни де съ нима. и приде въ Назаревь. и бъ повиноуаса има. в мти его. вса съ блюдаше глы сий въ срдци свое мь. Іст же спаше прамудростиж. в твломъ. й бледвтиж. отъ ба и члкъ. CE OPERE MERCHHI CER & Ma raa n Въ оно. приде Иwa крсттель. пропо въдам въ поустъни. глм покате са приближиса. претвие ибское. съ оубо естъ ретны Исанемъ промъ. — ГЛЖЩЬМЪ. ГЛА^С ВЫПЯЖЩА ВЪ ПОУСТЫНЯ. оуготованте пжть гнь. правън творите стьза его. самъ же Има имъще ризж

свож. отъ власъ вельбжидь. й поисъ 8 снишнъ о чрвствиъ его. вдь же его бв пржзи и медъ дивиг. тогда исхожда ше къ немоу. Иерлиъ и вса Июдем. и вса страна Йюдеіскам. и врыщахжсь вь Ерданьсцы рыць. отъ него исповы данжще гръзъ свод: -- не пръдъ в влении сва Б Мар гла а хачало. еван^ю Іс Хва сна вжига. га™же е стъ псат. въ прохъ. се азъ посълж аггла своего пръдъ лицемъ твоимь. иже оуготовить. Пять твоі га въпиня пред тобоя щаго въ поустъни. оуготовите пж ть гнь. правъ творите стьза его. бысть = Ифа крыста въ поустыни проповъда крыщение на показние 122. Въ отъпоущтение гръхомъ. и исхожда ше къ немоу 200 Июдеіскаю страна. Ие рсимвие и врыщахжем вси. въ Ерда нъсцві рвцв отъ него. исповъдаж ще гръхы свой. бъ же Има обльченъ власы вельбжжди. н помсь оусним нъ о чръслъхъ его и вдь его 6 пржзи. и ме дъ диви. и проповедаще гла граде тъ. крили. мене въ слидъ мене. емб же нъсмь достоинъ. поклоньса раз дрвшити ремене сапогоу его. азъ 8 бо крыстихъ вън водонж. а тъ крысти ТЪ ВЪІ ДХОМЬ СТЪІМЪ: ∻ НА КЕЧЕ ∴ рие стъіхъ ефифаниі ева В Лоу Въ въторое же на десате лето владъ чьства Тивер"а кесара. обладажщю Июдеенж Пилатоу. Понтыскомоу и четврътовлась ствоунжино Галиленж Ирод8 Фили

поу же братоу его. четврьтовласьство іжщю Итуриеіж. ні Страхо^{ва}тъскоїж стра — нож. й Лоусаниенж. четврьтогласьс твужщю Авилиниеж. при архиере і Аньнів ні Капафів. бысть гль вжин къ Има^т сноу Захариноу, въ постыни и при де въ всж странж. И ерданьским пропо въда врыщение. на показние въ отъ поущение греховъ. мко же от пса въ кънига хъ слово. Исанемъ промъ глжщымъ. гла выпажщаго въ поустына: оуготоваі те пжть гнь. правы творите стыз▲ его. всака дьбрь испльнитьсм. и всака гора. и хлъмъ съмърнтъса, и бжджтъ стръпъ тания въ правам. и остри пжтие гла дъци и оузьрить всака пльть спение вжне. глаше ** исходащий народомъ крьстащимъса отъ него. ищадия е хиднова. кто съказа вамъ бъжати о ть граджщаго гивва. створите вбо плодъ достоінъ покаанию. и не начи нате глати в себъ ико оща имамъ А 128. врама. глж бо вамъ. шко можетъ бъ отъ камению сего вьзгвигнжти. Ча да Аврамоу. юже бо " секъра при коре не. и дръво лежитъ всако вбо дръво. не творащее плода добра. посткаж ть его. и въ огнь вымътанять: й въпраша зж і народи. глжще оучителю что с творимъ. отъвъщавъ же глаше имъ. имът двъ ризъ да подастъ не имж щюмб. й вывы брашъна такожде да творить. придж^{она} же и ^{жо} мънтаре" крь ститьса. в рвша къ немоу бчителю

что створимъ. онъ же же рече къ нимъ. ничто же боле повеленаго вамъ тво рите. въпрашашамата же і воіни глжще и мън что створимъ. и рече къ нимъ. никого же не обидите и не оклевета: те. й достоіни бждете. объщани ва шими. чакщемъ жо людьмъ. й помъ шлыжщымъ вовит въ срдпихъ овонть о Иманив – еда тъ е́отъ ${f X}ar{{f b}}$. отъв ${f B}$ ща ${f sam^o}$ же ${f H}\hat{{f oldsymbol w}}$ а гла. азъ 860 водож крыцж вы. едетъ же крвпли мене. емоу же нвсмь до стоить отръшити ремене сапога его. тъ вы крьстить дхомъ сты мъ и огньмъ. емоу же лопат въ рж коу его и потръбатъ гоумно свое. й събереть пъщеницж вь житъ нипж своюх, а плувы съжъже тъ огнымь, негашжшимъ, мно га же яна повъма глаше въ людемь. -**∵** егда <u>ли</u> ежуеть постьиы диь то се чь ∴ ти єва б Ма пса въ сж пря мелениі. — 🗠 на втросъ. стъјхъ ефифаниј ева 👼 Мар Въ оно приде Іс отъ Назарева Галиле icraro. H RPLCTUCA OTT HUNA BE NO . рданв. и абие исхода отъ водъг. и ви дв разводащаса нбса. и длъ ико голжер срхожчать на нр. и срістр глас съ носе. ты еси снъ мог вызлюны. 194. о тебъ благоволяхъ: ~ а на ли TEPLINI ERA E Ma LYA LI Въ оно. приде 1с отъ Галилей на И орданъ въ Ишану. връститъса

отъ пего. И́wa же възбраныше е́ м8 гла. азъ хощж отъ тебе кръс

титис▲. а ји тъј къ мић идеши. отъвъщавъ же Іс рече къ немоу. остани изына тако бо подобаеть намъ исплънити всакж правъдж. тогда остави і крыць же са Іс вызи де. абие отъ водъ и се отвръзоща са окоу поса и видъ дхъ вжи съхода шь ко голжбь, й йлжшь на нь. и се гла° съ несе гла. се естъ снъ мог вызлюбены о немь же благоволихь ~ Ma Z. Hoa Kolcthtean era & Hoa Въ оно виль Има Іс иджща къ себъ. и гла се агньць вжи вьземы гръ хъ воего мира. се есть о немь же азъ ръхъ. — по мив идеть мжжъ. иже првдъ множ бысть. ико прывые мене бы. и азъ не въдъхъ е́го. Нъ да гавитъс▲ Излви. сего ради придохъ азъ н вь водѣ крьста. и повѣда Иwa" гла. ико вилъхъ дхъ съходащъ. ико го лжбь съ нбсе. и пребысть на немь. и азъ не въдъхъ его. нъ пославы ма. крыстить въ водв. ты мнв рече. натнь же оузъриши дхъ съ ходащъ. й пръбъиванжщъ на не мь. съ есть врьстаі дхомъ стымъ. и азъ видът. и повъдахъ. ико сь ё CT'S CH'S BENI: ~ CK NO MERCHNIX'S CEG Въ оно вызведенъ быстъ Іс дхомъ ф въ поустынж. йскоуситьса отъ диывола. н пощь отн са днъ и н нощи м. последь възалъка. и пристжпь нскоуситель рече емоу. аще снъ

еси вжиг. рыци да камение се хлв 195. би бжджтъ. онъ же отъвъщавъ ре че. псат есть не о хльбь единомь жи въ бждетъ члкъ. но о всакомъ глъ исходащимъ отъ 8стъ вжи. то гда і поатъ динволь въ сты градъ я постиви і на врать правыньмъ. и рече емоу. аще снъ еси вжи. врызи CA AOJS. IICAT GO ÉCTE. MRO AFFJONE CRO ить заповъсть о тебъ. и на ржкахъ възъмжтъ та. да не когда претъ кнеши о камень ногж свож. рече же емоу Ic пакъ пса естъ. не искоусищи га ба своего. пакън поатъ и дипволъ. на горж высовж звло. и поваза емб вса црствим воего мира. и славж ихъ. и рече ему вса си тебе дамь. аще падъ по влоници ми са. тогда рече емоу Ic. и отман ди за ма сотоно. $nca^{\overline{x}}$ бо есть гоу боу тво **емоу поклонишиса.** и том единомоу послоужения. тогда і остави в дипиоль. и се аггли пристжпиша къ немоу. и слу жахж емоу: ~ нет по квасині сват в Мат гаа ні Въ оно слъшавъ Іс нко Има преда нъ бъл тъ отиде въ Галиленк. оста вль Назарень и пришъдъ вселиса въ Каперынаоумъ въ поморие. въ првав ав Заблонихъ. да съождетъсм речено е Исаневь провы глащымь, земь ы Зачочлоны и земьы Нефьталимив. пжть мороу. об онъ полъ Иордана. Га лилея Азъкъ. Лютие съдащег въ тъ МВ. ВИДВША СВВТЬ ВСЛИ Й СВДАЩСІ

въ странъ. и съни съмрьтьнъ. свътъ въсны имъ. отъ толи начатъ Іс про повъдати. и глати покантеса. при ближи бо са прствие нбское: ~ Ма ... У Григора ева В Ма пса в септабра ма ді У оцемъ ева В Лоу пса еї сж Лоу Ма віжжа В пса въ сж. ресавынж Ма ді. Антоним. єва & Ма пса є септавра 9

(Ев. С Ma гла рв Въ от. слъщавъ Иоанъ въ жанлишти дела Хба посълавъ оученикъ своим рече емоу. ты ли еси градън или иного чаемъ. **Фтъвъщавъ Исъ** рече имъ. шедъще възвъстите Иоаноу вже слыши те и видите. сабин прозиран. хромии ходатъ. глоу си слышать. прокажени очищажться. мрът вы въстантъ. Й блаженъ естъ иже не съблазниться о мынь. Тымъ же всхо дащемъ. начатъ Исъ глати о Иоанъ наро дом. чесо изидосте въ поустъинж видътъ. трьсти ли вътромъ колъблемъи. Нъ чесо изидосте видётъ. Члка ли въ макькън ризы облъчена. Се иже макькав носать въ домохъ црихъ сжтъ. нъ чесо изидосте видътъ. пррка ли. ен глж) псат естъ, се азъ посълж аггла првдъ ли

126. вамъ й лише прог. сь бо естъ о немь же цемь твоімь. иже оуготовить пжть

^{*)} На слёдующихъ утраченныхъ листахъ должно было быть продолжение ивсящеснова съ свангельскими чтеніями конца января и почти всего февраля. Начало евангелія, занимавшее конець послёдняго изъ этихь утраченныхъ листовъ, приводится по Ватик. ев. л. 141-144.

твої предъ тобож. аме глж вамъ. не въ ста въ рожденъкъ женами боли Има" крстель. мыни же вы прстви носпь мь болы есть его. отъ дны же Иша^т врь ститель до сель. црство нбское нуди тъса. й нождьни въсхънанять е. вси бо проч й закони до Има прорешаса. и аще хощете прилти. тъ естъ Илиг хота прилти. Вивлі оуши слышати да слышитъ: ∻ Ma Mapta o. M. Mks eka & Ma raa i Рече ть притъчж сиж. подобыно естъ црство нбокое. чакоу домовитоу. иже изиде за 8тра наатъ дълате ль виноградоу своемоу. съвъщавъ же цвиж по сребрыникоу. на виногра дъ посыа а. н вшъдъ въ г годинж видь вны на трыжищи стойща. празны й тымъ рече. идате и вы въ виноградъ мог. и еже бждеть правьда дамъ вамъ. они же идж. пакът же ншъдъ въ 5 й въ 1 годи нж. створи такожде. и въ единж ж же на десате ишъдъ обрвте **Ароугы** стомща празны. и гла имъ что стоите сьде всь днь пра зни. и глаша емоу, како никто же насъ не наатъ. гла имъ идете и въ ввиноградъ мог. и еже бжде тъ цвна примете. вечеру же бывъ шю. гла глиъ къ приставникоу ви нограда. призъва дълатела. и да ждь имъ мьэдж. начънъ отъ послъ дьникъ. до прывыкъ. пришъдъше и

же въ единжиж на десате годинж. примым по пъназоу. пришъдъще і прывъе мынъхж си ваще приа (ти. и приыса и ті по пъназоу. и пріемъще ръптаахж на гедна глще. вко и си последънии. единъ часъ сътворища. и равънъим намъ сътворелъ еси. попесъщиемъ. таготж дьне и варъ. Онъ же овъштавъ рече вь единомоу нхъ. Дроуже не обиждж тебе. Не по пъназоу лі съвещтахъ съ тобонх, вызымі свое и илі. Хоштж же и семоу последънюмоу дати еко тебв. наи несть мі авть. сътворіти еже хоштж въ своихъ ми. Аще око твое **ЈЖКАВО ОСТЪ. НЪ АЗЪ ОЈАГЪ ОСМЬ. ТАКО ОЖЈЖТЪ** последние пръвие в пръвие последъние. мнози бо сжтъ зьвані. мало же избранъних. *)

(Міда маў Іс. благовышение стен біді Марш. ев б Лоў глаў а. Въ оч. зачать Елисавее жена Захаринна и тамшеса мідь е гліци. Вко тако сътвори мьнё гь въ дьни въ наже призърё. отъбати поношение мое въ чліёхъ. Въ шестъи же мідь. посъланъ бысть архійлъ Гаврилъ б ба. Въ градъ Галиленскъ. нма емоу На зарее. Къ дёвё обржченё мжко. емоу же нма Йосифъ С домоу Дава. Има дёвё Марий. И въшедъ къ ней айрлъ рече. Радоуиса благодётьнаё гь съ тобож. бля ты въ женахъ. Она же видёвъщи и съматеса. о словеси его. й помъщлёвше. како се бждетъ

^{*)} Ватик. св. л. 145. Далъс на уграченнытъ листахъ быле обозначенія спантельскихъ чтеній въ марть между 9 и 25 числами и начало чтенія въ день Влаговъщенія, приводинос по Ват. св. л. 146.

цълование. И рече анрлъ къ ней. Не боиса Марие. Обръте бо благодът отъ ба. И се зачънеши въ чръвъ и родиші спъ. и наречещи има емоу Исъ. сь бждетъ велиї. и спъ въшьнъяго наречетъса)

127. и дасть емоу гь бъ престоль Дда оца его. и выпритьса въ домоу Ишко вли. въ въкъ. и прствии его не бжде тъ коньца. рече же Мариы къ аглоу како бждеть се мив иде мжжа не з наж. й отъвъщавъ аглъ рече еп. дхъ стъ найдетъ на та. и сила въщыни го освинть та. тымь же и еже ро диши сто наречетъса. снъ бжиі. н се Елисавень жжива твога. и та зачать снъ въ старости своет. и се мв 5 есть еі. нарицаемв неплодъ ви, ико не изнеможетъ отъ ба вь сакъ глъ. рече же Марии се раба гни. бжди міт по глоу твоемо. й отиде оть нем агглъ. ~

Мъ приль з Авьтиха и Мет

В не пса г септабра Мъ кг мка Гео рыгим. ева пса вь ї сж по велиць дне. апла. Мар^т ева^т Ф . . . . Мъ^т
- . . . . силъ. ева^т Ф Ифа^т пса въ г
сж по величъ дие псано. ко нюни па и нюи апаа вгосчо псано. ко нюни чил и нючи вед в Ма ELUA. ERA O HOA TAA CE Въ оно. стоихи при крств Ісвв. ма ти его и сестра мтере его Марига Клеофова. и Марию Магдалъни. Іс же видъвъ мтере ученика стожща

его же люблеше. гла мтрв. се снъ тво

и. потомь же гла оученикоу се мати тво и. В отъ того часа полтъ их оучени къ въ свои си. се естъ оученикъ по въдам о сихъ. и напса си. и въмъ ыко вістиньно естъ повъдание его. сжтъ же й ина многа иже створи Іс. ыже аще по единомоу псана быва жтъ. ни самомоу мьнж всему мирб вымъстити пишемыхъ. кънига хъ ами": ~ Мя ві Епнфана и Гергмана *) (Еўлие отъ Лоукъі Въ врема оно. пристжплыше въ Инстусоу оученици его ръша емоу ги наоучи нъ молитиса. Вко же Иоанъ наоучи оученивы свою, рече же имъ. Егда молите са глите. Оче нашь иже еси на носехъ. да сватиться има твое. да придеть црствие) 128. твое да бждетъ волъ твога (га) ко на носи и на земи, хлабъ нашъ лйевыны. дажаъ намъ на всакъ днь. и остави намъ гръхъ наша. и бо и сами оставльемъ всаком даъжъникоу нашемоу. и не выве ди насъ въ напасть. нъ избави нъ отъ непримзни. И азъ глж вамъ. просите й дастъса вамъ. віщтве в обръ щете. тавцъте и отъврьзетъса ва мъ. всакъ бо просм премлетъ. и и щаі обращеть. й такжщюмоу отъ врызетьса, котораго же вась оца въс

^{*)} Утрачены листы съ мъсяцесловомъ и обозначениями чтеній посладникъ дней мая, всего іюня, всего іюля и всего августа, исключая только одного листка, заключающаго въ себъ чтеніе на 5-е іюня безъ начала и за твиъ чтеніе на 15 іюня безъ конца. То и другое дополнено по Глаг. ев.

Digitized by Google

просить снъ свои хавба. еда камень поласть емоу. и ли рыбы. еда въ ры бы мъсто змиж подасть емоу. ли аще просить айца. еда подасть емб скорьниж. аще оубо вы зъли сжще биве те дамным благам дамти чадомъ ва (ши)мъ. кольми паче оць вашъ съ нбсъ дасть дхъ благъ проса meimp of helo: ~ *) Рече гь ами глж вамъ. шко никъ же прот првать есть въ очьстви сво емь. въ истинж же глж вамъ. гако многы вьдовица быта вь айн Илинът въ Изли. егда заключиса не бо . т. лета и 5 мет. шко бысть гладъ по всег земи. и ни къ единог же посъ данъ бъистъ Идина. токмо въ Са ревьфьтж Сидоньскжіж. къ женв въдовици. й мнози бъхж прокаже ни въ Изли. при Елисе прот. и ни е динъ же отъ нихъ очистиса. Тъ вмо Неоманъ Суринъ. п псплыни (шаса въси брости. на сынымищихъ слъг шаще сви. и въставъще изгънаща и из града. и въсм и до връха горъг. на неи же градъ ихъ съзъданъ бъаше. да бж и низърънжлі. онъ же прошедъ по сръдъ ихъ идъаше. и въниде въ Капернаоумъ. въ градъ Галилейскь. И бъ оуча вь сжботы. н оужасаахжса: о оўченіш его. жко сь властіж бъ слово его.) **)

^{*)} Сивдующихъ за симъ $8^{1}\!/_{2}$ строкъ, написанныхъ краснымъ черниломъ, прочесть нельзя.

^{**)} Ватик. ев. л. 148. Послъ мъсяцеслова съ обозначеніями чтеній на опреділенные дии мъсяцевъ слъдовали въ книгъ утреннія евангелія (см. въ Остром. Ев. лл. 204—210). Изъ нихъ сохранилося только предпослъднее, и то безъ начала, которое представляется по Ватик. ев. л. 157.

(т. ева С Иок. гла Сен. Въ оно Въ оно Въ исъ оученикомъ своимъ въставъ отъ мрътвънихъ. на мори Ти вернадьствиь. Вви же са имъ сице. Бъхж в коупъ Симон Петръ и Оома нарицае мъй близнець. И Наванайль. иже бъ С Кана Галилеискъпъ. ѝ оба сна Зеведеова. и ина о оученикъ его дъва. Гла ммъ Петръ. идж ръбъ ловитъ. глаша емоу идемъ и мъ съ тобож. И изиндж и въсъдж въ корабль. и въ тж ноштъ не ъмша ни чесо же. Оутроу же абне бънъшю ста Исъ при бръзъ. не по-)

129. Знаша же оученици ыко Іс естъ. гла же имъ Іс. чада. имате ли что сънъ дьно. отъвъщаща емоу Ученици. ни. онъ же рече имъ. въврызъте о де симиж странж мрвжа и обращете. въвръгоша же. и к томоу не можа хж привавщи отъ множъства ръ бъ. гла же оученикъ. его же любле ше Іс Петрови. Гь естъ. Симонъ же Пе тръ слышавъ шко гь естъ. епень дитомь. првпожсаса. бв бо нагъ. и въвръжеса въ море. а друзи оучени ци корабицемь придоша. не бъща бо далече отъ земла. Нъ пяко с лакътъ вавкище мрвим рыбъ. шко же и зв(л) вкоша на землж. видъща огн...ь лежащъ й рыбж на нонь де жащж. и хавбъ. н та имъ lc. при нестте отъ рыбъ аже асте ныни. вытьзе же Симонъ Петръ. и исв'ю че мрёжж на земіж. півнж веіні

23

хъ рыбъ .р.н.г. и толикоу же бывъ що не протръжеса мрѣжа. гла имъ Іс. придѣте. обѣдоуге. и никто же не съмѣще отъ оученикъ истаза ти е́го. тъ кто е́си. вѣджще мко гъ е́стъ приде же Іс и приатъ хлѣбъ. и дастъ имъ. и рыбж такожде. се оуже третици Іс мвиса оученико мъ своимь въставъ о мрътвыхъ ~ *)

^{*)} Этомъ, кажется, и оканчивалась книга; по крайней мъръ, неже нарисована заставка и нежняя половина страницы осталась незаписанною.

Ħ.

Пзъ Неалтыра.

Псаломъ 118-й. *)

(Блажени непорочьний въ ижть. ходащей въ законъ гни. Блажени испътанжщей съвъдъний его. Въсъмь сремь възищеть него. Не дъланжщей бо безаконеньй. въ ижтехъ его ходища. Тъ заповъдъ заповъди твой съхранити и зъло. Еща исправили ща бъща пжтие мое. Съхранити правьдът твой. Тогда не постъткоуса негда призърот на въса заповъди твой. Исповъмьса тебъ въ правости срца. Егда наоучоуса соудъбамъ правьдът твоний. Оправлений твой съхранот. не остави мене до зъла. Очесемъ исправить юнът поуть свой.)

Вьсёмъ срцемъ моймъ възискахъ тебе не отрини мене С заповёдии твоихъ. Въ срци моёмъ скрыхъ словеса твою отъ срца моёго. да не съгрёпиж тебё. Блгенъ еси ги. Наоучи ма правъдът твоеа. Оустънама мойма исповёдёхъ в'са сждъбы оустъ твоихъ.

^{*)} Начало, середина и конецъ взяты изъ Русскаго списка Псалтыря XI-го въка, принадлежащаго Императорской Публичной Библіотекъ.

Въ пяти съвъдънии твойхъ насладихъса. піко ш всемь батьствъ.

10. Въ заповъдькъ твойкъ поглоумлжса и разоумъж пжти твой. Въ оправданийкъ твойкъ пооучжса. и не забждж словесъ твойкъ. Въздаждъ рабоу твоемоу живи ма. и съ кранж словеса твой. Отъкръй очи мои. и разоумъж чоудеса о закона твоего. Пришъльцъ есмь за на земи не съкръй отъ

мене заповълни твоихъ.

- 20. Възлюби дше могі желёти сждьбъ твои². на всако врёма. Запрётиль еси гръдъімъ. Проклати оук ланён щейса отъ заповёдий твойхъ. Фими отъ мене поносъ и оуничьженье гі ко съвёдёний твойхъ възискахъ. Ибо сёдж кнази на ма глхж. Рабъ же твои г лоумлёншеса въ оправъданиихъ твойхъ. Ибо съвёдёнии могі пооўченый могі сжтъ. и съвёти мой правъды твом.
- 80. Прилпе земли дійа мой живи ма по слове си твоёмоу.
  Пжти мой испов'єд'єхъ, и оуслыша ма, наоўчи ма правъды твоёй.
  Пжтымъ правъдъ твойхъ наоўчи ма, и по глоумліжса въ чоудесехъ твойхъ.
  Въздр'єма дійа мой С оунъний. Утвръди ма въ словесьхъ твойхъ.
  Пжть неправ'ды Сстави отъ мене и зако нъмъ твоимъ помилоуй ма.
- 40. Пжть истины изволихъ. сждьбъ твойхъ не забыхъ.

Прилѣпихъса съвъдънийхъ твойхъ. ги не по срами мене.

Пжть заповѣдии твоихъ *тех*. егда рашири срце мое

Законъ положи м'нв ги. пжть оправъдании твойхъ. И възнщж его въйнж.

Въразоуми ма. и испътан законъ твой.

И съхранж и высемъ српъмъ монмъ.

50. Настави ма на стьза запов'ядий твойхъ. іжю тж. въсхотёхъ.

Пръвлови српе мое въ съвъдъный твом а не въ лиховиъство.

Въ пъти твоемъ живи ма.

Постави рабж твоемоу слово твое в' трахъ твой.

Фими поношенье. еже непъщевахъ. жко по велъния твою блга.

60. Се въжделькъ заповъдий твонкъ. Правъдожі твоежі живи ма.

И приди на ма масть твою ги. спсенье твое по словеси твоемоу.

И Швъщан поносащнить мнъ слово. ико оупъвахъ на словеса твои.

70. И хождайхъ въ широтъ, како заповъдни твойхъ възискахъ.

И глхъ о съвъдъннихъ твоихъ. пръдъ цр̂н. в не стыдъяхъса.

И пооўчайхъса въ заповёдіхъ твонхъ. наже възлюбихъ зёло.

23 *

Въздвигъ ржив мои къ заповъдемъ твоимъ же възлюбихъ. и глоумавахъса въ опра вданиихъ твоихъ.

Помани слово твое раба твоего. о немъ же 80. мънъ оупваний далъ еси.

Се ма оутвши въ съмврений моемь. ыко слово твое живи ма.

Гръдий законъ престжпайхж вельми. азъ же W закона твоего не оуклонихса. Поманжхъ сждъбът твом W века и оуте шихъса.

Печаль прим ма отъ гръшъникъ оставлъж шийхъ законъ твой.

Пъта бъахж мънъ оправъданий твой.

90. на мъстъ пришъльствий моего. Поманж² въ нощи има твое ги. и съхранихъ законъ тоое. Се бъистъ мънъ. ико оправданий твоих въ зискахъ.

Часть мой еси ги ръхъ съхранити законъ твой.

Помолих са лицоу твоемоу всемъ срщемь моймъ. помлоуй ма по словеси твоем в. Помъклихъ пжти твой. и обратихъ нозъ мой въ съвъдъний твою.

100. Оуготовихса и не съмаса съхранити запо вѣди твою.

жа грешъникъ обазашаса мъне. и законе твоего не забъихъ.

Полоунощи въстахъ йсповъдатиса тебъ. на сждьбы правъды твоей. Причастьникъ азъ есмъ вьсъмъ бойщимо тебе. и хранащиймъ заповъди твоей. Міти твоей ги. исплънь землъ. Оправъданиймъ твоеймъ наоучи ма.

Digitized by Google

110. Благость сътворилъ есп. съ рабъмъ твои ти по словеси твоемоу живи ма. Благости и наказанью и разбиб насучи ма. Пло заповъдъмъ твоймъ върж ахъ. Пръвъе даже не съмърихса азъ съгръщихъ. Сего ради слово твое съхранихъ. Блгъ еси гй. и блгостиж твоеж насучи ма правъдъ твоеа. Оум'ножиса на ма неправъла грълъйхъ.

Оум'ножиса на ма неправъда гръдъніхъ. Азъ же всёмъ срцемъ моймъ. испънтаж 120. заповъди твом.

Въсъриса гако матко српе ихъ. Азъ же заков твоем поучихса.

Благо м'нѣ тіко съмѣрилъ ма еси да наоучо правъдъ твона.

Благо м'нъ законъ оустъ твойхъ. паче ты сжщь злата й сребра. Сла за твой сътвористе ма и създасте

Ржцѣ твои сътвористе ма и създасте ма.

Въразоуми ма. и поучжса заповъдьмъ 180. твоймъ.

Ботащейса тебе оўзьрать ма и възвесе латьса, гако на словеса твога бпъвахъ. Познахъ ги гако правъда повелёний твога. И въ истинж съмёриль ма еси. Бжди же милость твога да бтёшй ма, по словеси твоемоў раба твоего. Да приджть м'нё щедроты твом. И жи бждж, гако законь твой пооўченье мое есть. И постыдатьса гръдий, гжп бес правъды 140. безаконоваща на ма, азъ же поглямю въ заповёдехъ твоихъ.

Да обратать ма болиенса тебе. н въджщен съвъдънний твой. Бжди сріїє моє непорочьно. въ оправьданих да са не постыждж. Ищізаёть въ спенье твое дша мою. На словеса твою оупъвахъ. и с'конъчасте очи мой въ слово твое. глюще. къгда утъщищи ма.

- 150. Мко быхъ мко мехъ на слане. и оправъданий твоихъ не забыхъ. Колико естъ дний раба твоего. къгда сътворищи ми С гонащиихъ ма сждъ. Поведаща ми законопрестжпъници глемений. нъ не мко законъ твой ги. Въса заповеди твом естина. Безъ правъдъ погънаща ма помози ми. Мала не съконъчаща мене на земли. Азъ же не оставиаъ заповедии своихъ.

  160. По милости твоей живи ма. съхрайж
- съвѣдѣний оустъ твоихъ.
  Въ вѣкъі ги слово твое прѣбъіваетъ
  на нбси.
  Въ родъ и родъ истина твоа.
  Основа землю и прѣбъіваетъ. чинениймъ
  твоймъ прѣбъіваетъ днъ. ыко всѣчьскам ра
  ботъна тебѣ.

ГА́ко аще не законъ твой пооученье мое есть то погъють бъивь въ съмврении моемъ.

170. Въ въкъ не забждж оправьданий твойхъ.
піко въ нихъ живилъ ма еси.
Твой есмъ азъ. спси ма. піко оправданий твойхъ възискахъ.
Мене жьдаше грѣшъници погоубити ма.
свѣдѣний твой разоумѣхъ.
В сѣком коньчинъ видѣхъ коньцъ, широка заповѣдь твой зѣло.

ійко възлюбихъ законъ твон ти. вьсь днь пооўченье мое есть.

- 180. Паче врагъ мойхъ. омждрилъ ма еси. запо въдиж моенж. тако въ въкъ мота естъ. Паче в съхъ оучащийхъ ма разоумъхъ. тако съвъдънита твота побченье мое сжтъ. Паче старьцъ разбитхъ. тако заповъдии твойхъ възискахъ.
  - О всекого пжти зъла. възбранихъ ногама своима. да съхранж словеса твои. Отъ сждъбъ твоихъ не оуклонихса. ико тъ законъ положилъ еси м'нъ.
- 190. Коль сладъка грътани моемб словеса твою.
  паче меда оустомъ моимъ.
  - © заповъдни твойхъ разбитахъ, сего ради възненавидъхъ въсъкъ пжты неправъдъи. Свътильникъ ногама моима законъ твой.

    й свътъ есть стьзамъ моймъ.
    Класа й поставихъ съхранити сждъбъ правъдъ твоеа.

Съмърихъса вельми ги живи ма по словеси твоем8.

200. Вольнага оустъ мойхъ блговоли ги. И сжаъбамъ твоймъ наоучи ма. Дша мога въ ржкоу твоею въинж. и закона твоего не забъкъ.

Положеша грёшъници сёть м'нё. и W заповани твойхъ не заблждихъ.

Наслѣдовахъ съвѣдѣный твогі. въ вѣкъі. гіво радованый ср̂ца мое́го сжть. Приклони срц̂е мое́ сътворити правъдъі

Приклони сріде моє сътворити правъдъ прав'дъ твою въ вѣкъ за възданик.

210. Законопрёстживникы възненавидехъ. законъ же твой възлюбихъ.

Помощъникъ мои и застжпъникъ мой еси ты на словеса твой оупъвахъ.
Оуклонитесь отъ мене зълобивий.
Испътат заповъди ба моето.
Привми ма по словеси твоемоу и живъ бждж. и не посрами мене отъ чаганий моето.
Помози ми и спсжса. и пооучжса въ оправъда нихъ твойхъ въннж.

220. Оуничижиль еси высё Шстжпажщай отъ правъдъ твойхъ пко неправъдъно помъщленые йхъ
Прёстжпъникы непъщевахъ высъ грёшъным земли.

(Пригвозди страсв твоемь плъть мож. Отъ повълении твойхъ оуболхъсл. Сътворихъ сждъ н правьдоу. не пръ (да)ждь мене обвадащиймъ ма. Пожиди раба твоего въ блго. Да не оклеветанть мене гръдии. Очи мой исконьчастеса въ спсеньй твой. И въ слово правьдъ твой ... Сътвори съ рабомъ твоимь по місти твоей. Оправьданиймь твоймь наоўчи ма. Рабъ твой есмь азъ въразоуми мыл. и оувъмь съвъдъный твогі. Врема сътворити твя, разориша законъ твой. Сего ради възлюбихъ заповъди твом паче злата и тживпаньзий. Сего ради къ высвив заповъдемъ твоимъ направлахъса. Въсакъ поуть неправьды възненавидёхъ. Дивьна съвёдёнь а твоа. сего ради испъта дша мо а. Съказаны словесъ твойхъ просвъщайть. и разоумъ дайть младеньцемъ. Оуста мой отъврьзохъ й въвлекохъ дуъ. мко запов'ядий твойхъ въждельхъ. Слава. Призъри на ма и помилоуи ма по соудж любащихъ вма твоне. Стопъ мой направи по словеси твонмоу. И да не оудобла(е)ть ми вьсако безаконий. Избави ма С клеветы члвча. И съхраньж заповъди твою. Ляце твой просвътя на раба твонго. Наоучи ма правьдъі твоній. Исходища водьнай изведосте очи мои. Понеже не съхранихъ закона твонго. Правьдьиъ нси ги и прави пжтий твой. Заповёдё правьдж съвёдёний твой (и) естинж зело. И стания ма есть жалость твой віко забъщь словеса твою врази мой. Рождьжено слово твой зъло. и рабъ твов възлюби й. Юноша азъ немь похоуленъ. правьдъ твоихъ не забъихъ. Правьда твогі правьда въ вікъ. ні законъ твоні їстина. Скърби и бъдъі обретоща ма. Заповъди твою пооучений мой соуть. Правьда съвъдъний твогі въ въкъ. Въразоуми ма и живъ бждоу. Възвахъ вьсемь срацемь моймь. и оуслъща ма ги. Правьдъ твоихъ възищоу. Възъвахъ къ тебъ спси ма. н съхраню съведеный твой.) Варилъ въ безгодий. възъвахъ на словеса

Варилъ въ безгодий. възъвахъ на словеса твогі оупъвахъ.

Варисте очи мой къ оутроу пооучътиса словесемъ твоймъ.

Гласъ мой оуслъщи ги. по млсти твоей. по сжавов твоей живи ма.

Приближишаса гонащей ма безаконеньемъ. отъ закона же твоего оудалишаса.

Близъ еси ты ги. и вси пжтье твой истина.

10. Испръва познахъ отъ съвъдъний твойхъ. шко въ въкъ основалъ сси.

Виждь съмъренье мое. ѝ изьми ма. ако закона твоего не забъихъ.

Сжди сждъ мой. Избави ма словеси твоего ради. живи ма.

Далече С гръшьникъ спснье. ыко оправьдании твойхъ не възискаша.

Міти твом мъногы гн. по сжатоб твоей живи ма. Мънози изгонащей ма и сътжжыжщен ми.

20. © съвёдёний твойхъ не оуклонихъса. Видёхъ неразоумёванжіцам и стаахъ. пако словесъ твойхъ не сохранища. Виждь пако заповёди твом възлюбихъ. Ги. млстьж твоенж живи ма. Начало словесъ твойхъ йстина. и въ вёкъ вьса

Начало словесъ твойхъ йстина. и въ въкъ выса сждыбъ правъдът твойа.

Кънази погънаша ма безъ оума. С словесъ твоихъ оустращиса срдце мое.

Въздрадоункса азъ о словеськъ тв'онкъ. нако обратам во користь мъногж.

Ненравьдж възненавидъхъ. и мръзъ ми. законъ же твои въздюбихъ.

Седьмищ'ди днымь хвалихъ та. о сждыбахъ правьдъ твоеа.

Миръ мъногъ любащиймъ законъ твой. и нъсть имъ съблазна.

Чаніхъ спсеный твоего ти. и заповёди твом възлюбихъ.

Съхрани дша могі съвъдіниті и възлюби а зіт.

40. Съхранихъ зяповъди твой и съвъдънни твой. Пяко в'си пжтий мой пръдъ тобож ги. Да приближитъса мітва мой пръдъ та ги. по словеси твоем въразоуми ма. Да вънидетъ прошенье мое пръдъ та ги. по словеси твоемоу избави ма. Фригите оустънъ мой пънье. егда ма набчиши правъдъ твоей.

Провъщаетъ азыкъ мон словеса твогі. Ідко в'са заковъди твоа правъда.

50. Бжде ржка твом, да спеть ма. ыко заповъде твом изводихъ.

Възлюбихъ спёнье твое ти. и законъ твой побченье мое есть.
Жива бждеть дша мою. и въсхвалить та.
И сждъбът твом помогжтъ мънъ.
Заблждихъ юко овча погъбъщею възници раба твоюго (юко заповъдий твоихъ не забъххъ).

III.

Новгородскіе листви *).

J. I. ср. Остр. Ев. 135—136.

C. K. J. 58-60. B. e. 78-79.

не е поста. (∴ не̂: ē. стаго. поста. е́уалиѐ. ШМарка. глач. рві: → ева Си Марка гла рві. — Въ врѣма оно Въ оно. пониъ Итс о при $\dot{a}$ тъ (=поемъ) $\bar{lc}$ (ъ) о ба на лесате ба на лесате оученика оученика снъ члскъ(і) сынь члчьскы не приде. да по и. не приде да по CJOYMATE èMOY. СЛОУЖАТЬ КМОУ нъ да послоужи нъ (да) послуже тъ. и дати дшж сво ть. и дати дшж сво) нж избавление ж. избавление 1.38 МНОГЪНА (=-ГЫ) ∴ за многъп:-~ **Ж (сж⁶ 5. стаго поста)** сж⁶ цвѣтьнаю, але^т гла е $\times$ ev. $\mathscr{U}$ I(w)(= Иойна) гла ева $\mathscr{U}$ Мар $\overline{b}$. г. $\overline{y}$ а ') ğд (**= с**д)

^{*)} Все, что въ скобкахъ на явлочь столбцв, взято для дополненія свысла или какъ разночтенія изъ Остромирова Евангелія. Что на правомъ столбцв, взято изъ Саввиной книги, а къ скобкахъ и подъ строкою отличія по Ватиканскому глаголич. евангелію.

¹⁾ Вийсто этихъ двухъ строкъ въ Ватик. евангелін:

сж⁶ е по Лазрева от Іоа гла пта.

Въ врвма оно бъ клинъ. бо **ла Лазаръ** (= -- ь) о тъ Виоаниња градьца Ма риина и Мареъ сестрън към. бъ же Марим помаза въшни та муръ мь. и отъръши но ЗВ КГО ВЛАСЪІ СВО HMH .: Ин же братъ. Лаза

ласть же сестрв к штв (=-щя) ги се кго же ща ги (се его же) любеше __ солять (= --р). (чюсьше солять) стышавъ же Іс (Иіс) ре че ... си бользнъ (= --ь) нъсть къ съмрь ти. нъ о славъ бжи и. да прославить, CA CH'S BXB(B) KIX + (=Иīс) **М**а

реж. й сестрж кы и Лазара (=-ры) кгда же слънна ыко бо

Въ опо бѣ единъ (= етеръ) бо ла Лазоръ (=-за-). о (=w) тъ Витани $\mathbf{a} (= \mathbf{ea} - -)$ град(ц)а. Ма рина. и Марьты (-Марты) сестры е а. бъ же Марига (=--- ва) помаза мъ. и отърьши (=-те-) но зв его власы сво IMH. ем же братъ Лазо $b_{P}(=-P)$ дочите [=-1#9-) $b_{P}(=-9P)$ дочите (=-1#9-3). посъ

act = -e me^{-s} cector è ^{1.6.} го къ немоу (—нк —). гліж го къ (—кь) немоу. глж (—іж) слышавъ же Іс (ъ) ре че. си бользнь нъстъ къ съмрь (=ъ) ти. нъ о славъ вжи I. да прославитъ CA CH'S BERRI CIK. 1001twe (= -128-) xe $1\overline{c}$ 1001twe (= -6ta-) 60 % Ic Ma

> рьтж (=-рт-) и сестрж ед. # Лазора (=-за-). е́гда же оуслыша ыко бо

+ посъ

³⁾ Въ Ватик: «ем же братъ болваше Дазарь».

Въ Ватикан. же нътъ.

⁴⁾ By Bater. 60 Hats.

летъ (=-ь) тогда прв бысть на немь (=нкмь) же бъ мъсть дъ ва дни (= дьни)-+. -Потомь же гла оу ченикомъ--- илъ мъ въ Июден па 2, КЪІ-1-ЃЛАША КМОУ оученици кго-ра вви. нънв иска(а)

хж тебе камени ниь побити Ию лен (=-Иоу-) } и пакъі ли идеши тамо 3 W въшта (=отъ-) Ic (=Иc) --- не двѣ

ли на лесате го **ДИНВ** КСТЕ ВЪ ЛЬ ня. А ште кто хо (=дь-) не по тъкнетъса (=-тьса). гако свыть мира сего ВИДЕТЪ (=--ь)+-Аште ле кто (=къто) ходе аще (ле) къто ходи ТЪ (=-ь) ноштиж(=-щ-)по тъ нощиж. по тъкнетьсъ. Бко свъта нъсть о не мь (= нк-)--сн рекъ й по мъ. сице (=си) рече и по

лить ⁵) тогда (же) прѣ быстъ (=быс) на немь же бѣ мѣстѣ. $\overline{B}$ (=дьва) дьни. TO TOME (=-b) we find by ченикомъ. нав мъ въ Июлеж. па кы глаша емоу 8ченици е́го 6). оучи телю (= раввя). нънни (= --- в) иска(а)

хж тебе камени емь побити Ию деі ⁷). и пакъі **ли** идеши тамо. $otb(= \emptyset)$ въщавъ $I\bar{c}(\bar{b})$ рече ^{8}). не двъ

ЈИ НА ДЕСАТЕ ГО динъ есте въ **д**` He (= 1). ame (amte kto) xo дёть (= —ь) вь (=въ) дне деть (= —й) въ дне (= дьне) то ⁹) не по TERHETECA. 12RO свътъ мира сего

> тъкнетъ(---тъ)са. пако (=вко) свъта нъстъ о не

ВИДИТЪ.

⁵⁾ Словъ: «егда же оуслънша мко болитъ» въ Ватик. пёть.

⁶⁾ Слова ещо въ Ватик. ивтъ.

⁷⁾ Въ Ватик: «искаахж тебъ Июден камениемъ побити».

^{*)} Въ Ватик: «Бвъща I съ».

⁹) Слова мо въ Ватик, ивтъ.

26. Семь гла имъ--Ла заръ (=-ь) дроугъ на шь оусъпе нъ идж да възбоуждж (=-бж-) **и**-рекоша же оуче ници кго. тя. а ште (=аще) оусъпе спенъ

бждеть--рече же Іс (= Иіс). о съмрьти кго

о́ни же мьнѣша ижо о оусъпени^а (= ни) съ ноу гакть--- тогда рече выть $I\overline{c}$ (= $\overline{M_1}c$) не оби рече имъ. $I\overline{c}$ (ъ) не оби ноуълса Лазаръ (=-ь) оумръ-н радоч нжса васъ ради". да върж имете. како не бъхъ тоу нъ павиъ къ не Moy (=B ϵ -)+péqe π e Θ o (ма нарицакиъ ■ ОЛИЗНЬПЬ къ оученикомъ идвиъ и мъі да оумьремъ съ вимь)

семь гла. Ла зоръ (=-за-) дроугъ на шъ оусъпе (=-сь-) нъ вдж да възбоуждж і. різпа же (емоу) оуче нвци его (=е) ги а ще (=аште) оусъпе (=-сь-) синъ (=спсенъ) бждетъ. Іс же ре че (= вѣшта) 10). о съмрьтя

(=-мръ-) ėго. они же мьнъща ыко о усъпени (=оусь-) съ на глетъ. тогда

нъ (= -ноуња)са. Лазоръ

(=-3a-)вырътъ. и радоу нжса васъ ради. да върж имете. шко не бъхъ тоу. нъ идамъ къ (=кь) не моу. рече же Өо ма нарицаемън Q — Q къ оученикомъ. идъмъ (**——**м) и мъі да оум(ь)ремъ съ

нимь.

¹⁹ Въ Ватик: «Вѣшта же Ісъ».

²⁴

J. 2. Octpon. e. 143. 145—146.

C. K. J. 64-66. Bat. eb. J. 82-83.

(въ почав по цвътьнъй н'аъ èvлиè : « Ma°. гла°. см ÷ Въ врѣма оно свдащоу И **ГОВИ на горъ К**леоньств въстанжть бо лъжии Хрьсти врффп ивжени и дадать зна Mehata Betata и чоудеса ыко прваьстити аще ксть възм° жьно избьра нъњ се пръжде. peroxъ) ·. вамъ--- а́ште(==аще) же ре кжть вамъ. се въ поустыни ксть. не изплъте. се въ кровъхъ не выв те въръі – піко же бо мурнии (=мрт, ;-) исхо бо мурни (=м,ни) исхо дить отъ въсто

Πâ СТЪІА́ (=-ЪІ^) Велекъі¹) не̂ ева^г W Ma° гла^в сг (=ckв) Въ бно⁼. (=Въ о") свлащю Iсви (= Исоv) на горъ Елионьсцъ (= Елеоньстъ) въстанжтъ бо лъжи $X\overline{\mu}$ (= $X\overline{c}$ ти) (BDddu=) odu ibart i и дадать зна мения (=-в) велия (=-в) пръльститн. аше естъ възмо жъно (=-жь--) избра ный. се пръжде рѣхъ вамъ. аще ре кжтъ вамъ. се въ поустыни (есть). не идъте. се въ съкровъхъ (=кро-) и з) не пиъ те върън. нако (====) же дитъ. отъ $(=\ddot{0})$ въсто КЪ. Н 13ВДВНТЬСА (=—113—) КЪ (=—ь). Н 13ВДВНТЬ СА до запада (----ъ). тако бждетъ пришъ

ствие сна ча-

ствик (=-шь) сна чловъ

до западъ. Тако

бждеть пришъ

¹⁾ Слова «великъта» въ Ватик. петъ.

²⁾ Въ Ватик, и нѣтъ.

чьскааго-ниде же бо аше бъдеть троупъ. тоу събе ржться орын - а бык же. по скръбы днин (= дь —) тъхъ. слеце (=CLPHP--) мрыкнеть (=мь-) и лоу на не ласть свъ (та свонго. и звъ) **14.3ДЪІ СЪПАД**(ЖТЬ СЪ) нвесе - и силы (небе) СВЪІА (=-сь-) ДВИГВЖТЬ СНЪІА ДВИГНЖТЪ CA--- H TOFAS MBHTL (СА) ЗНАМЕНИК СНА $\mathbf{u}$ ов $\mathbf{v}$ ов $\mathbf{v$ небеси (=нБси)-и тогда **BECHJAYATICA** вьса (=-пл) кольна земь скап-н оузьра ть сна чловъчьска аго (= чічь —). й джшта (=-ща) на о бляцях небесны

ихъ (=нъсь—). Съ силоня и сла хъ. Съ силоня и сла BOIX DEJEKOIX+II постієть (—лкть) айгелы CBOEA. C'B Γ Jacom'b ($\Longrightarrow$ -Cbmb) велякомъ (=-къмь) тржбъ веляемь (=-ъ) тржбь нышь- н съберж (ть взбъравъны кго

ска (= члча) иде же бо аще бждетъ троупъ (=-ь) тоу събе ржтьса (=сь-) орый. в а бие (же) по скрьби (=скръ-) дьны (=-нии) твхъ. Сльныце (= слънце)

мрькнеть ѝ лоу на не дастъ свѣ та своего. и звъ ЗДЫ СЪПАДЖТЬ СЪ несе н_в) силы (до) не-СА. В ТОГДА ІЗВИТЪ (=-В---) са знамение сна члскаго (=члча) на нъси. и тогла Въсплачжтъ са вса колфиа земь скага (=-наа). и оузьр▲ тъ сна чіска о вн вшждарт (вртр=) от

блацъхъ носкъи(и) BOH BEJERN. (E) постиеть аглы (=-англы) cъ гласомъ (=-c-) номъ. и съберж тъ(=ть-) избранък (= избь — нењ) его

³) Слово и въ Ватик. ивтъ.

^{24 *}

2. ОТЪ) ЧЕТЪІРЪ (— —b) ВВ отъ (=0) четырь въ трь (= -ъ) отъ (= wтъ) ко-(тръ) отъ коньць ньпь (=-не-) небесь (=нёсь). До конъцъ $\overline{\text{нбсь}}(=-\text{ь})$ до конь $\overline{\text{нс-не-}}$ (=коньць) ихъ. отъ (=wть) смоко HXB-+-OTB CMORB выняца же наоу въвьна (--- выница) же наоу читеса притъче читесь притъчи. кгда же оуже въ егда (оу)же въ ы кім: бждеть (=-ь) мла ы (~~=--~~т) (ена) бждеть **мла** да и Листвик да. и листвие прозабнеть. въ прозабнетъ. въ сте ыко (= в-) близъ (=-ь) е сте іжо близъ к СТЬ ЖАТВА. ТАКО СТЪ ЖАТВА. ТАКО же и въ е гда (=к—) оу жде н въ егда оу зьрите вса (=вьсы) си. въ зърите вса (= вьсв) си. ви (=BB) дите имо (=₽-) близъ (=-ь) дите (= ви-). іжо близъ есть при двьрьхъ+ естъ при двърьхъ (=-ре-) А'менъ (=-н). гліж вамъ+ аме^{*(»)} глж (=-іж) вамъ гако (=---) не мимо иде тако не мимонде ть родъ съ (=сь)донде (=дон-) тъ родъ сь. доньде 2.6. же вса (= вьсы) си бжджть же в(ь)са си бжджть. нбо (=небо) и земли мино нбо и земьи (=зем-в) мино ндетъ. а слове влеть. а слове са мою не мимо са мога (=--в) не мямо HARTS... ĦAπtb: ↔ Ж въ в T стыа ве ̂. не А. въ великъм (=стым) не imes Eŷ. $\widehat{\mathbb{W}}$ Ma $\widehat{\cdot}$. гла $\widehat{\cdot}$ $\widehat{\mathbb{C}}$ $\widehat{\cdot}$ $\rightleftharpoons$ $\stackrel{4}{\hookrightarrow}$ $\stackrel{4}{\circ}$ ева $\widehat{\mathbb{W}}$ (= $\widehat{0}$) И $\widehat{\mathbb{W}}$ а (= Ма $\widehat{\bullet}$) г (л) $\widehat{\cdot}$ cz (=cx) Рече тъ (=гь) своимъ Рече ть (кь) своимъ

⁴⁾ Въ Остронировонъ ев. эти строки читаются такъ: в вторникъ. влкъта не":--è"лиè. С Ма". гла съ: --

оученикомъ (=-ь). ^{5}). оученикомъ -о в амот (-дь-) томь в о 0 д(ь)не томъ е (о) часъ, никто же годинъ тог никто же не въсть. на не въсть. нь ангели (=ань—) нбесъ атля нос HHH (=-cb-). Termo . цви (= нии). тъкмо объ (=-KB-) OLB едвиъ. HANNS-Мко же бо. въдни (= дыни) шко же бо бысть вь дыни Ноквы тако бж Ноевы, тако бж деть и въ пришь детъ пришь ствик сна чловъ ствие (= въ дьни) сна чл CRAPO (= $q\bar{j}qa$). (чьскааго).

⁵⁾ Въ Ватик: «оученикомъ своимъ».

Изъ Супрасльской мартовской Четін Минен.

Танна архиепискоупа Константины града Златооўста го. отъ съказанны ёуаггельскааго. нже отъ Матеел. на оўтриы нстъ по пат'ьцѣ. събърашаса архиерей й фарисеи къ Пилатоу глаголжште. поманжхомъ ыко онъ льстьць нште живъ сы глагола ыко по трыхъ дыне хъ в'ьстанж. повели оўбо оўтврыдити гробъ до третиы го дыне. нда како пришъдъше оўченици нго ноштинж оўкраджтъ ий. й рекжтъ людемъ ыко въста йз мрътвы хъ. и бждетъ послёдыным прёлысть горши прывым ...

Въсждоу првыйсть сама са ослыпый тъ. й не хоташти истинь помагайть. смотри же. подоба выровати ико оумирь. й ико по гребень бысть. й ико въста. й то высе вра гъ дыл бываать. виждъ оубо словеса са сывый толь сть ць онъ рече кште живъ сы. да оумръль исть оубо. по трехъ дынехъ въстанж. повели оутврыдити гробъ. да и погре бень исть. Ида како приджтъ оученици исто и оукраджтъ иг. да оубо аште гробъ запечаты и итъса. не бждетъ проказыства ни койго же. да и бес пыра оубо оуказании выскръсьной. о не

м'же вы продлъжисте рачъ. понеже бо печать' лесте. не бъл никонго же проказыства. да аште не бъл ни каного же проказьства, то оуже въста авъ ѝ бес пърд. виждъ како ѝ не хоташте троу жданять са о оуставыении йстинынъмъ. ты же ни съмотри оученикы любашта йсти нж. како глагојемънихъ отъ врагъ. нич'со же съкрыважтъ. аште й оукорьна глаголятъ се бо й льстьца и наричжтъ. и не млъчатъ ти того. се же показанть и онвхъ боунстъ. й сихъ безь зобъный и любаштий истинж образъ. понеже ни съмрытиж гивва оуставища. досто йно же й оного вызискати, кае глагола по трехъ донехъ въстанж. не бо обращтетъ ни кто же тако авъ извъштана. нъ Імнина к стъ притъча. тко же въдъахж глаголемата. й хоташте зъю творыйхж. что оу̂бо Пилатъ. ймате ли стражж. оутврыдите ижо же въсте н оўтврыдиша. печатывыше гробы съ стра жь мв. не да войномъ кдибмъ печаты вти. йко же оувъдъвъ о немъ не хотваще с ними причаститиса. Нъ гонезноути ихъ хота. й то творить й рече. въг жю же хоштете печа тыльпте. да не дроугым имате виновъны творити. апти ша бо кани войни печатыви. могли бъщь гладолати, ащте й дъжа и непръпърива словеса глаголемам. нъ обаче же жо же и при инъхъ не стыдвахжса. та ко же й о семъ бъща глаголали. тако войни твло давъше оу красти подаща оученикомъ в о въскръсении сълагати слово, нъни же ти сами оутвръждъще. ни того могжтъ глаго **ЛАТИ. ВИДИШИ ЛИ КОЛ'МИ ТИ СПЪШАТЪ О́ ЙСТИ** нъ и не хоташте. не бо нъ ти придоша. ти

просиша ти печатывша съ страженя. тако же другъ дроугоу бълги влеветаремъ й обли чителемъ. цв в коле оубо оукрале бъща въ сжботж и како. не бо бъйше лътний пристжпити. ащте ли й законъ пристжпили бы ша. како оубо сымвахж еже толь страшеви пристжпити. како ли приноудити можа эт. что же глаголя́ште. что ле твораште. къщмъ ля пооущтениюмъ. стоюти хоть ахж за мрытвыца. воюта отъдании чанжщте OTA HELO, ROELO OTAMA INTERNIZ EULTE MEBA вильные сувузяна оржита и по обмор твий ли хотвахж за нь дръзовати. аште да не бы въсталь. то како то истъ разоумъти мо же тако хотвахж сълъгати въскръсенню не бывышоу, си рѣчъ отъ того, мно го о въсврьсения ймъ глагола. й часто глаголааше. гако же и самин сни ръша. гако по трыхъ дынехъ въстанжи да аште оубо не бъл въста ль іжв. іжо же акы првыбштени син. **противж** цвав странв о немъ бо боржитесм н без домоу. и без града бывъше отъвръ глеса ёго быша. й не быша таком рачеле **Емоу възложити славън. акън прилыште** ний вь' сетьима беды. того ради въпадъ ша въ бълы, а бко же не быша могле того сълагати. ашти не бъло въстаник, се ни слова тръбоунтъ. чим бо пъважите. хъ троствіж ле словесънжіж. Нъ высвить бъйхж гржбыши. нъ богатъствомъ ли. нъ ни жъзла ни оноушта ймвахж. нъ доброродьство мъ ли. нъ оубози и оть оубогъ. нъ отьчьств° мь де велекомъ. нъ отъ месть безхи не нарочить. Нъ множьствомъ ли своймъ.

нъ не бъйше йхъ боле едного на десате. й тя же распрашени. нъ объщтаний ля оучителевы нъкоторыйми. ашти бо не въстаа. то ни та хотвахж ймъ вврына бълти. како ли можайхж сътрыпати народоу басаштоу са. кан бо връховь ня вратарица жены словесе не сътрь'пв. й прочий же вь'сн. съваза на тъчыя оузь рввъше разбегошаса. како оубо оумъклили бъща. на коньца выселе ным тешти. й въсадити сътворенок слово о въскръсений. или бо овъ противж женъско првштенню не сътръпв. бвъ же пржтивж вжэв. како можаахж противж цесаремъ й кназемъ й народомъ стати. ижде мечи й ск° врадъг. й пешти. й бечисмень нъга по въ са дьни съмрьти. йште да не бъща въставъ шааго насътилеса намановении. Толика знамении бъща. й толика чоудеса. й ничъ со же са отъ техъ оустыдеща Жидове. нъ распаша сътворьшайго. А темъ ле хотей хж прость бесьдоужштемь выровати о вы стани. Несть то тако несть. Нь въскръсъшааго свла то сътвори, съмотри же ми зълодвиство ихъ ржавной. поманахомъ рвша тако глагода льстыцъ онъ ющте живъ сы. по трехъ дынехъ въстанж. да йште лыстыцъ бъй лъжеж прълиштайще что са бойте и рештете. ѝ толеко спешенек творете. бо ймъ са рвша. ида како оукраджтъ и. оуче ници есто. и пръзъстать многъта. и то же ю виса не ймы съ проста слова. нъ обаче зълъ любопърива бълвантъ и бе стоуда. и бесловъ ныйми начинайть. и до третийго доне повельша оўтврыдити. акы о оўставыхь боржштеса. н хоташте повазати. н пръдъ симъ льстыца сжшта. й до гроба зъль продлъжанять. того двии скорви въста. да не рекжтъ сълъга й оу̂краденъ бъистъ. се бо грв ха не ймжтъ еже скоръе въстати. а еже по здък зазора бъл плыно бълго, не бо нъ ашти не тъгда въсталъ седаштемъ темъ тоу и стрысжитемъ. нъ отъшъдъщемъ по тры хъ дынехъ. имъли быша что отъвъшта вати и глаголати. аште и неразоумы то го ради вари. лепо бо безше седаштемъ имъ н стръгжштемъ бълги въстанию. да й въ трьхъ оубо дьнехъ жтрь подоба бълги. ащте ли мимошъдъщемъ. й отшъдъщемъ бждж тъ. стражемъ хотваще зазороно дело бънти того ради й печати прости ыко же хотвахж и войни присъдъахж. й не рождаахж въ сж ботж то твораште. й ділажште. нь на кд' но тъчыя зырвахж на свой пронъгрыство. га ко же тъмь да оделъжтъ. кже сетънааго бе зоумый ксть. й страха эбло потрасажита го высако. ймъщни бо того Жидове оумыръ ша болть сл. цвй ашти прость чловекь ле по бы пъвати. нъ да оувъдать мко и живъ самохотыв пострада. кже пострада. се й пе чать й камъ й стража. й не могоша ёго оудръ жати. нъ кдно бывактъ тъчыя. кже обли ченоу быти гробоу. й вывъреноу быти отъ сего въстанию. не бо нъ й войни стръжаахж. Жидове присъдать. вечеръ же въ сжботж освитанжити, въ напръ отъ сжботъ. приде Марий Магдалыйн. й йна Марии видеть гроба. й се тржсъ бысть великъ. й гтель бо господынь същедь съ небесе, пристж

пивъ отъвали камъ отъ дверий гробоу. и сваваще на немъ. бваще же видение его акы мыння. и бдежда кто была акы спыт. по въскръсений аггелъ. почто оубо приде й камы отъвали. женъ двла. ты бо того тъгда видеша на гробе. да ймжтъ оубо вврж йко въста. видвша гробъ тъ шть тела. того ради въза камъі. того делю и тржсъ быстъ. да въспранять й подвигнять са. пришлы бо бъща іжо же масло вілийти, и въ ношти то бъість. й подоба бѣ нѣкоторыймъ й оусънжти. и ч'со ради й почто рече. не бойте въ са. пръжде а гонажайть бойзни ти тъгда гла глаголеть о въскрысений. й кже вы многж кажжийж чьсть йсть. й кажжштоу ыко сетьнай ожидаем тъ дръзнявъшийхъ еже дръзняща сътворити апте са не покажтъ. не бо истъ вамъ рече богати са. нъ онъмъ распынъшиймъ отънымъ оубо и мъ бомзнь'. й словесы и лицемъ. не бо нъ образъ свътълъ показа. благовъштений же сипа не сы приведе глагола. въдъ токо Іса распатавго йштете. й не срамыйть са распата нарича. се бо начало благынымъ въста. отъ кждоу іжко же рече. аште й мнв не ввроунта. то того слове са помънъта. да й мнъ не не въроуйтъ. таче й йно оуказаник. Градъте видите мъсто. й жде лежа. того ради въза камъі. ійко же й отъ се го тъма въздти оуказъ. и рыцъта оученикомъ. тако оузырите и въ Галилей. й йнъмъ благовъ стити стройтъ. еже има паче творгаше върова ти. и добръ въ Галилен гонъжам дълъ и бъдъ. ыко же не страхоу сътжжати въръ. й ізидоста й з гроба съ страхомъ ѝ радостыя. почто. оучасть но бржден видеща й преславьно. гробъ тъ

шть. нжде првжде положена видвша. твм' же н веде и на видъник. да обожмоу бждета сывъдътелы. й гробоу й въскръсению. не бо нъ помъщинахж. шко некто же кго нъ възалъ. войномъ многомъ свадштемъ, аште да самъ са не въскръси. того ради и радоужтъса й чоудать са. и въс толико пребъиваний приймыжть отъ даний. Еже прывок видети й благовестити. не глагоданаа тъчъж нъ й виденам. ти пойеже изндоша съ страхомъ й радостиж. се Исоусъ. сь' ръте и глагола радоуйтаса. Тъ же аотъ и за но зъ. съ пръвеликомъ веселиймъ к немоу при текши прикмаста же й дръжаниймъ знамений и извъштении въскръсении. й по влонистаса емоу. что оубо тъ. не бойта са. пакы й тъ бойзнь изгонить. протварба пжть' въръ. нъ едъта и повъдита братьи моей. да иджтъ въ Галилеія и тамо ма видатъ. съ мотри како ти и тъ. тъми оученикомъ бла говъстить, еже многащи глаголахъ. йже паче родъ бечьстьнъ. въ чьсть ведъг. и въ бла гы надежда. ѝ болашта ѝцвли. васнь' кто вась бы хотых такъжае быти. й по нозв ати Исоусовъ можете ѝ нъны канко же васъ хоще ть не по нозв тъчыя н по ржцв. нь и по главж АТИ ЧИСТЖІЙ ОНЖ. СТРАШЪНЪНКЪ ТАЙНЪ НА сыштанясь. чистиня сывыстиня. не сыде же тъчыж. нъ й въ инъ дынь оўзырите и. сы нейзгла големжіж славоіж бноіж. й народомъ агтельско мъ граджита. ащте въсхоштете чловеколюбиви бълти. и слъщате имате не си словеса тъчнік. іжо радоуйтеса. нъ й йно. йліте благословький бтца можго. принивте оуго тованок вамъ цъсарьствик. предъ сложенаймъ мира. Бждете оубо чловеколюби ви да то оуслъщите. и вы златоносивым жены вилаштал течение женьское, спе златьнааго желаний ижо же аште ръвъноу **юте** женамъ. пръмъните оутварь ны же о бложени ксте. милостиж обложивъщеса. кын оўспых повыжал ме чьсть нааго ка мении сего. и златомъ шьвенъйхъ ризъ. радоуктьса глаголеши. о сихъ дша й весели тьса. азъ тебе о приобретений въпрашах. ты же ми връдъ повъдания. Нже бо о том' праздьновати й радоватиса. й прильпети нич'то же нъ того горе. горчайши бо лютай си работа бывайть неда кто й работам радоунтъса. къгда бо ижо же нестъ подоба. поспъшите на доуховьной дело. къгда же **ЛИ** ПОСМЪЙТЪСА. МО ЖЕ ЙСТЪ ДЪПО ЖИТІЙСКЪ мъ потръбамъ. йко же мнитъ радости достойнна. Жже златомъ вазатиса николи же нь моля то отъложивъща. милость прио браштамън. въводаштам въ цесарество небесьной йго же бжди выстив намъ полоу чити. благольтиж и чловрколюбиймъ та нашего Їсоуса Х са. кмоу же слава въ въки въкомъ. амин 🔆

Изъ той же рукониси.

I.

Мѣсаца марта въ ї. мжка стааго Кодрата *)

Аноупать рече . . . послоушан мене дроуже, и вызвъштж о тебъ въ цроу и старвишинъсвомоу саноу бждж ти ходатан. тъчніж аште богы блгодарьствиши. прівбіженъи же мчикъ Христосовъ Кодратъ рече. Аноупате не жродъствоуи. богы гла. не бо сжть мнози. нъ кдинъ Бъ оцъ. отъ него же вьса. и ндинъ гь Ic Xc им же вьса. Аноупатъ рече: сжтъ оубо множанши бози. пръже заповъда двема на десате жрьти богома. ий же повинжти са подобаать и поклонити **) «стыи» Кодрать «съ дръзновеннімъ великомъ гласомъ възъци гла» (рече). «не добро кстъ многомъ богомъ бълги. Кдинъ бъ да бждетъ. Кдинъ пръ» (мое дрьзновение. ни ты. ни прь ***) твои. ни инъ йто отънати отъ мене может'). Тъгда (= то —) аноупатъ разгиввавъса повель и (его) съвлышти (есъ-щи) и на дьств (=по дъскв) протагъше (=распати и) бити и жи-Jами «соуровамі» гіа. повѣждъ (=рьци) си (=свое) има. ономоу же не отъвъштаванжштоу (--- щанж-) въпрашааше слугы аноупать (=а. с.). что има кмоу ксть (=что са нарицаеть). оні же ріша. Кодрать (=Кондранть). нь н велика рода естъ. аноупать рече. поштадите н (=его). въставите в (=его) отъ дръва. и рече к немоу. что се сътвори намъ (и) по что прокоуди чинъ свои (=оукоризнж сътвори о себъ). и призъвавъ и (=-въ его) близъ себе (=ближе) рече к немоу. почто (= чесо ради) санъ свои (=-а-его) и

^{*)} Разночтенія, пом'вщенныя въ скобкахъ и подъ строкою взяты ивъ Русскихъ листковъ Имп. Публ. 6-ки XI в'яка; въ кавычкахъ ставятся скова, не находящіяся въ чтеніи этихъ листковъ.

^{**)} Первый изъ Русскихъ листковъ начинается такъ: (тръ)шъхъ о тебъ. въра твоего дръзновеним. скоръе оубо пръдожиса.

^{***)} Въ пода. ррь вийсто прь.

родъ (=-а) оставивъ (=ни въ что же положив) къ соу-**КТЬНВИ КРЬСТИМНЬСТВ ВВРВ (= В. К.)** Пристжпи (= поиде). Блаженый же Кодрать (= Кон —) рече азъ бърахъ припадати (= нзволихъ примътатиса) въ домъ (= въ д-оу) ва монго. «паче» некъли (вле) жити въ жилиштихъ грѣшънъихъ (= гръшъникъ). аноупать рече. послоушая мене (—покори ми сл.) и «по»жьри вгомъ. да не тако (—акъі) зълодви «зыв» оумьреши (=оумъ—). (и ли нъси слышалъ заповъди цра и стынкъ боларъ. и колико отъ мжжь добръщих и чоуднъщих въставища. ни единомоу врствинж жити). «стыи» Кодрать (= Кой —) рече. блажень ксть мжжъ (=-ь) иже не идеть (= шьствова) на пжть (= въ съветъ) нечьстивънихъ (и на пжти грещьникъ не ста). и на съдалишти пагоубънъщих (= гоубитель) не съдъ. нъ «бждетъ» въ законъ гни воли кго. Перинии (= Пере —) аноупатъ рече. не пръльштан (= -ли-) себе Ко(н)драте. о высткомъ бо крыстиянъ (на выса бо к-ъи) казны (=заповъдь) пръска (= пръ) лежитъ (=-ь). любо оубогъ ксть (=-ь). любо богать. любо сановить. любо сиръдъ (= радыникъ). «то ни» того (не) «по»штадитъ сждъ (= —ище), «стыи» (Кондрать) рече. ев. «ибо» вжик (= сток его) писаник (= ψa —) глеть (= —ь). Насть (=-ь) рабъ ни свободь въстъ (=-ь) богатъ (н)и ніштъ (= оубогъ). ни варваръ. ни Скуфъ. ни Елинъ. ни Жидовинъ. вьен бо «о г $\overline{\mathbf{n}}$ » кдино кемъ (= -ь). за не (= т $\overline{\mathbf{n}}$ мъ) мой та (=ти са) казнь (=заповъдь) цръски (= црь твоихъ) и болфрьски (=болар) въ скоръ съконьчаи о мьнъ. аэъ бо крыстыянъ (= к $\overline{p}$ сти -) ксмъ (= - ь). родъ (бо) мон и достоинъство (= санъ) съ стъщим истъ (= -ь). СВЕТЬЛЬСТВО (= ВЪ СВЕТЬЛОСТИ) «ВМЖШТВИХЪ» А НЕ ОТЪ чить. нже дынесь сжть (= днь имъ сжщиимъ) а оутръ (= -0) не бжджть (= сжть) (Кондрать рече. ен. стое фание глеть). Аноупать рече «послоушан мене и пожьри». (покориса) и насъщтанса (—насладеса) жизни сел (—жетим) и свёта сего. И то (= се) гла анеупать проплакаса (=просльзиса) съ стенаниий (=въздъзханиемь) великомъ (= —ь). (и оуброусомь отиравше лице свое). Доблии (= крѣпъкъни) же мчникъ Ко(н)дратъ рече к немоу, не прѣдълагай ми (= не мни прилагам) змийнъ оумъщлми и димволь (= з —аго лжкавьства) (и) «не» проливан слъзъ (= сльзы) пьсе и въсхъщтниче не пмаши «бо» мене прѣльстъти (= въсхъщтити) раба бжим. Мадимъ (же) кназъ (= воевода) рече пронъривъни (= непримзнивъни) члвче. гнъ (=гь) мои, велытыни (= великолъпьнън) милоуктъ та, а тъп досаждающи *) юмоу, стъни Кодратъ рече самъ себе да са плачетъ, о мънъ бо нъстъ тръбъ плакатиса, ни миловати.

II.

Аноупать же повель и преди вести вь Кесариж. въшъдъ же аноупать въ градъ на оутрим пожръ бъсомъ и повель блженааго Кодрата предъставити кмоу. и пътааше отъ него. аште хоштеть пожръти. оувъдъвъ же непръложение блженааго мчка рече въ немоу. довыжетъ ти оубо(же) **) аже приать (=-аль есп) мжкы. пристжпи«вь» (и) «по»жьри бгмъ. блаженъи же Кодра(и)тъ рече: игралъ еси съ инож (= и'-) ижками «сими» твоими (= c —). и разгивнавъса аноупатъ повелв «прострвти и по остроу камению» (= распати его и подъпрати ржца емоу и нозв) и бити ї (=его) говаждами жилами (=тинми прилежьнъ) по высемоу тълоу. бинмъ же блаженъщ (= бл. ж. б.) славывше (——влиа—) ба гла. многащде (——ще) бърашаса (= бр-) съ множ (= м-) (отъ юности моел) и бо не пръмогоша мене на хръбъть (= хрь—) можмъ (= - ь) коваахж грёш(ь)ници оудалиша (= задлжиша) безаконие ихъ (= свое): и (= да) тако «съжоньча фалмъ (= -ъма). аноупатъ рече. былте «и» протажьно (= при-

^{*)} Первый Русскій листокъ прерывается на этомъ словів: «досажда»,

^{**)} Словомъ «(оубо)же» начинается второй Русскій листокъ.

лъжьнъ) (не чоуеть мжкы). добии (= кръпъкыи) же мчкъ Кодра(н)тъ рече. биште. биште (=бин. бин съмъреннаго моего мъха). пльти оубо пакости твориши (=плъть бо връднин) «а» доуша (же) не връднин (--- имаши връдити). анеупатъ рече. окаане. зълоу бесоу преодолель иси (= обладаеши). «стын» Кодра(н)тъ рече. тако ми «и» га можго $\overline{\text{Ic}}$ Xa зълоу звло (= двлоу) и не тъчыж кд(и)номоу. нъ и вьсемоу воннъствоу (= -нь-) кго тнъ (=ть) быхъ га монго ради Іс(а) Хса. нмоу же слава въ въки аминъ. множьствоу же братьа (=народоу) отъвъштавъшемъ (=отъдавшоу) аменъ. разгнъвавъ (же)са зъло аноупать повель ати отъ множьства дъва мжжа (= два каа отъ народа) и привести «га» к немоу (пръдъ нь). Атома же нма бънвъшема (повель объснвъще стръгати и) оставивъ стааго (=блаженааго) Кодра(н)та о блаженъъмъ (=-нъамъ) Сатор«н»инъ и Роуфинъ нача пътати (= праздъноваша). Се (=тако) бо бъаста (=бъста) вмени (==ъ) «нею» повъсивъ же и (=объщенома же има бънвъщема. толико) повель (ы) дърати (= стрыгати) «жельзны» ногыты. дондеже чрѣва(има) начънжтъ хътѣти извалитесм(=хотѣахж испасти) на земыж (= --млю). блаженам же мжчима молмста стааго Кодра(н) та и вьсж (=вьсю) предъстолштжиж братыж (= -но) молети«СА» «Боу» за ню. и възъпивъ стыи Кодра(н)тъ рече. ги Іс Хсе (сне) невидимаго оща. посый (=съпоусти) помошть свож на нѣ (=ны). «и застжии ы». ен Бе. съмъренънкъ (= — нмъ). помелоун рабъ свом (= раба свом) и даждъ (= —ъ) имъ (= —а) трыпъник и побъдж «дожии» до коньца. многоу (=м-) же часоу минжвъщоу и ничьсоже (= ниче —) отъвъштанжштема има. отъ многынхъ ($=\mathring{\mathbf{n}}$ —) бо мжкъ не можа«а»ста «п» глатн. (тогда) повель «же» аноупать сънемъще (= сънати) га (съ древа того и) предати сечьпамъ (мжтелемъ) да на пжти Елеспонта нажште (-да ведъще) отъсвижть главв ню (-оусъкнжтя и). тъма (=сима) же тако (блаженъ) съконьчавъщемаса мжи болюбиви (=-быци) и хръстолюбиви (=-быци) выслёдъствовавъще ихъ пжтымь (=шыдъще въслёдъ ихъ). вызаща многоцёйъны (=чьстьнёй) мошти кю (=има тёлесё) давъще злато много (= м —) сёчьцемъ (= мжтелемъ) «принесъще же ка» въ своа грады (= и въ своихъ градёхъ) положища чьстьно (=—нё). блаженоуоумоу же Кодратоу (= б—нааго же К — нта) повелё анеупатъ «коупно и съ инёми въслёдъствовати» (= въ слёдъ ити съ инёми) въ Аполониж (=—нии). и въщьдъ (= вълёзъ) нечьстивыи «анеупатъ» въ пръквиште (= въ храмъ) Аполоново (= —ъ) повелё привести стааго Кодра(н)та и прокъм (= —чал), приведеной же имъ бънвъщемъ ноужаще а «по»жръти (= жрь—) нечьстивъниъ *) бёсомъ.

^{*)} На этомъ словъ оканчивается второй Русскій листокъ.

V.

Хиландарскіе листви

азъ книги Поученій Кирилла Іерусалимскаго). *)

l. _

- ж (Похчен'н к ∴ г сктниы ж
- ж имь. въ Иерслив. и о крыщении. и чьтеник ССЖ
- Ж Римьскааго посьланиа. или неразоумъкте. па Ж
- **ж во клико врыстихомьса въ Ха Іса. въ сьмърть** нго **ж**
- ж крыстихомыса. погребохомы бо са. сь нимы кры ж
- ж штеникмь. и прочек... ~

Веселитеса нбса. ѝ радоуйса земли. хота штинхъ ради оусофомь бкрѣплатиса. й очиштатиса. оусофомь разоумьны имъ. ѝ силою покмаа́го. оусофомь й тръстию въ врѣма мжкъг. нбсьным же силы. да радоу ютьса. хоташтаа же дша. разоумьнѣмь же нисъ. примъсити да приготоватьса...

же по ма)лъ исповъси. нъ не оу ти връмене естъ (= ксть) сихъ слъщати (= — ша—). сти кръщение (= кръщт—к) Ісъ (= —ь)

^{*)} Все, помъщенное въ скобкахъ, взято для дополненія взъ спеска Синопальной библіотеки XII въка.

кръстивъсм самъ. да аще (=аште) снъ бжин кръ стисм. къто (=кто) оуже кръщений (=крышт - ж) не бръ **сы** (=ы) б**ла** гочьстоуёть (= - кть). кръсти же са не да грвховъное прийметь (=-ъ) оставление (=о-вле-и) безграшьнъ (=шьно) бо бъйше. нъ безгръ(шьнъ) кръ(стиса) (да) благо . . . (= блідть) (вжею й достойньство подасть крыштанмыныть. жо же нить же дети причастишаса. кръви. и плъти.) н тъ причастиса тёхъ жде (=же). да плътъноу моу (=пльтьноуоу-) ёго (=к-) пришестию обещьници бывьше в вже(ствыный кго) благодати (блгдти) (при) (ча)стыници бждемъ (=боу--) да й тёмь (=да имъ пакы) мън причастие (=-к) приниемъ спсень нмъ (-- нкмь) стое (--к). Змий бъаше (ба-) въ водахъ (=-ь) по Йовоу приемлай (=-кмла) Їордана (=Йе-) въ оуствуъ свойуъ. въі (=змин-) съкроушитя. Сълбот въ водъі съва за кръпъкаато. да власть приймемъ (--- имъ) на стжпати (= - стоу-) връхоу (= вър'-)змин й скорпий (= →po—) не хоудъ бъаше (=ба'—) звърь нъ страшьнъ. высь бо корабь (=-бль) моръскъй (=-ый) кожа (=-а) е́динод (=к-л) хобо мь течайше (погыбыь) погоублыж (шты) (сървта)жщай (=юштай) првдътече жизнь. да въ (=к)томоу съмръть обрътиться (=-бра-ть-) да спсени н вьси речемъ. къде (=кде) ти съмръти (=рь—) побъда къде (= кде) ти аде стрвкало. «разарветъ же сл съмрътъноё стракало» *) кръщениемъ (= кръштеникмь). въ **Јазише бо въ вод**ж (=-oy) ёще (=еште) носа гръхы. нъ 6лгодатьное (= -к) призъвание (= 3ь - к) знаменавъ **шж** (=-ю) не дасть (=-ь) къ (=к) томоу страшьнъймъ (=-ный-) $momptoy (= -mb^2 -)$ σ ыти эми $\dot{\sigma}$ ыты (=—к—ь) мр $\bar{\tau}$ въ (=—ь) гр $\bar{\tau}$ въ (=—ы) сълвзъ. излазиши оживленъ (=---ж---) правдою (=---вь---ю). ame (≔аште) бо съббразенъ (= -зь-) бъистъ (= -ь) подобню съмръти го спса. и въскресении (— кръ---а) (съ)подобишиса. или ыко же Ісь (=-ь) вьсего мира грёхы (=-ы) въсприймъ оумрътъ. да оумрътвивъ (трът) гръха въскръ снеть (= -ть) правдон (=-вь-ю). тако й ты (=ты) вълбат въ водж и образъмь (=-зь-) етеромъ въ водъ погребенъ. та же в онъ въ камене (= — не) въставше (= кше) пакъ (=-ы) въобновлений (—-влиник) жези хода (—-та) (да кгда благолёти съполобишиса. Тъгда ти власть дасть противоу) сж(постатьныймъ) силамъ (братиса). жо же (по крыптении) м дний йскоушаемъ (=-кмъ)бъють(=ь) не; == в)ыко й прв жде сего одолъти не можайше. (нъ како высе чиномъ ѝ посавдьствомь двити хота аще спсь. тако и ты првжде крыштенна съ соупостаты братиса не съмвав. при **ймъще блідть. н оуже двиза** правьдь ныши ороужин подвизатиса. и тыгда аште хоштеши бловъстоуи.)

^{*)} Выраженіе: «разарветь же са сънрътьное стрінало» въ Сипод. сп. пущено.

^{25 *}

2.

(По)Оучение (= --к) д просвъщаемънмъ (= щеныимь)

въ Илмѣ (—Йерслмѣ) прѣдано о а ї (—кдиней на десате), запо

въди й чьтение отъ Къколасайскааго (=Коли—) посълани по (=пось-) блюдъте (=блю-) еда (=к-) къто (=кто) вы (=вы) естъ крадоводай пръмж

дростиж и тъщеж лестиж. по пръданию члчю. по стухиемъ мирънънимъ. и прочек : Подобиться добрей детели зълоба. и пле вель вжлитеса пшеница мынимъ бълги. образъмь оубо къ (=въ) п'шеняци оупо доблеваса (= блака-) отъ въкоущений же расмотрым въйми (-вън-) йзъобличаемъ. и дишволъ же прв образоуётъса въ ангела свътъла (не да възвратиться идеже и бъ. нъ до пръвстить чавкы, ыко же бо наковально) жестоко сръдце стажавъ непокайно къ томоу иматъ из воление (-1е-). нъ да равъно ангеломъ живжща А (=1а) помрачению тъмож (= ть-ю) и невърьства гоубительнъмь (-- ныимъ) обложитъ оустрое нйимъ (=-кмь). Мънозе ваъце объходать въ одеждахъ овьчахъ. овьча оубо одежда выж ще нъ не й зжбы й ногъти нъ кротъкої обложени кожеї. «й образъмь безълобивыа пральщажще» *) тылаштийнь (== ла--) нечестьй (=-чьстий) отъ зжбъ обливанятъ (идъмь темь же требе намъ исть вжего) благодать (=блгдеть) (и оумъ тръзвь и видашти очи) да не

^{*)} Выраженіе: «н образънъ безълобивъю прильщажща» въ Синод. сп. пропущено.

зизанью мко йшеницж мажше невваь ствомъ връдьни бждемъ. ни влъка овь цж мынвыше оуйдени бждемъ. ни ан гела благотворива дыйвола непъщевавъше пожръти бждемъ (=боудоуть). объходить бо шко лъвъ ревы. йща кого пожьреть (пожрати) по кънигамъ. сего ради цръкъ наказаеть. сего ради нънвшьнва оучительства. Сего ради почитаний. Бочьстий же (=60) образъ отъ дъвоёго сего състойтъсм. оучений до брочестънъ (=-чьсть-) и двании благъ. да ин оуче ний правыд (=-ад) въръц (=-а) безъ дълъ благъ придтъ на (=-пать-) боу. ни дела творимам без(ь) благоче стънъихъ (= - чьстьны --) оучении прилтъна сжтъ (= приытъ на сждъ) отъ ба кай бо пользі (=-а) ёже відліти о біл правага оу ченим добръ. а блждъ дъати (— ати) срамьнъ. котеръй (-- орый) же пакъ оуспъхъ цъломждрова ти добръ. хоуловати же нечестьнъ (= - чь -) Вели ко оубо ёстъ (=ксть) притажание правовърьнъ ихъ. оучение (=-и) навъчченые (=-ние). да тръбъ естъ тръзва дша. имь же мънози сжтъ (= -ь) крадово

- дапцей философием лестим и тыщем лестим (=тъште-

льстию).

VI.

Манедонскій листокъ.

соу плоти
же сынабыдъвыше без крилоу вызле
., СВАТОН СЕ ЕУАНГЕЛИН И ЕЖЕ СЖТЬ ПЬ
lacksquare
казаник сь ними то обаче добрѣ съть.
ь зыловърьнии отыбъгати кс
вко же
втироп вд "жьом ахвьолеьт
воуоумоу и гржбоуоумоу аш
во неистовое положено елико
выизахьмь сд да быхьмь исто
во положили уангелии бодштеса приложити
и да аште и хоудъ са къде обраштеть приложено
А то то да разоумънть чьтан ако же по ноужди то
ть сътворило а не дързостиж ни съмвникмъ. не бо
(къ)то же толь дързь ксть и забъщьса ако же дързноу
(при)лагати или оунмати слово еу
комоу оучитель ого лён тёми су
(г) лаголы полагань истовыими. не бо сжть ны на потръ
(гл)аголи ти и словеса. нь разоумь кго да тёмь и жде са
чи Грьчьскы и Словвньскы строинв твижде гла
положнурмр. нжде ин или другжик сло

гоуба разоунь. то разоума са не отъпуш
глагольнь положихьмь к. не бо равь
можеть присно полагати Елиньскъ азыкь вь янь
— предъ(лаганиъ и всткомоу газъткоу)
ча и мьнога (бъзваеть не бо нъ иже глаголъ въ)
вномь азыцѣ красынь то вы дроу(зѣмъ некрасынъ)
сы. неже вь дроузвиь грьдь. то (въдроузвиь не грьдь еже)
вь иномь главьнь то вь дроузъ(мь не главьнь. и еже има
мжжьс)
ко то вь вноумь дзыцв женьско. (вко же Грьчьскы мж)
жьско има потамос астирь а Слов'я (ньскы женьска ра)
ка зъвъзда. и пакы Грьчьскы
имена а Словъньск(ы н павы глаго)
лемь Елиньскы панта та (езни) (Словъ.
ньскы высе се прва
ны и пакы панта та
вьсв азыци
ка глагола нь разоу (придеть)
бо дроугонци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы при)
бо дроугонци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы пря) деть женьско да п(реложьше мжжьскомь вменьмь мко)
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Слов'яньскы при) деть женьско да п(р'яложьше мжжьскомь именьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило)
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Слов'яньскы пря) деть женьско да п(р'яложьше мжжьскомь вменьмь тако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сицахь глаголь обратантьса о(бачень)
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы при) деть женьско да п(реложьше мжжьскомь именьмь како) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сицехь глаголь обретактьса о(бачень) сжть. да мы дроугоици оставыше истовок ра(зоумь истовь)
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Слов'яньскы пря) деть женьско да п(р'яложьше мжжьскомь вменьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сиц'яхь глаголь обр'ятактьса о(бачень) сжть. да мы дроуговци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихъмь тьжде могжшть. небонь разоумьна
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы прв) деть женьско да п(реложьше мжжьскомь вменьмь тако) же лежить Грьчкы на веляк(ж исказж быти прило) женир мало же сицехь глаголь обретактьса о(бачень) сжть. да мы дроугонци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихъмь тъжде могжшть. небонь разоумьна
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Слов'яньскы пря) деть женьско да п(р'яложьше мжжьскомь вменьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) жения мало же сиц'яхь глаголь обр'ятактьса о(бачень) сжть. да мы дроугоици оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихъмь тьжде могжшть. небонь разоумьна
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы при) деть женьско да п(рёложьше мжжьскомь вменьмь како) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сицёхь глаголь обрётактьса о(бачень) сжть. да мы дроугонци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихымь тьжде могжшть. небонь разоумьна
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Слов'яньскы пря) деть женьско да п(р'яложьше мжжьскомь вменьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сиц'яхь глаголь обр'ятактьса о(бачень) сжть. да мы дроугонци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихымь тьжде могжшть. небонь разоумьна
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы при) деть женьско да п(рёложьше мжжьскомь вменьмь како) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сицёхь глаголь обрётактьса о(бачень) сжть да мы дроугонци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихымь тьжде могжшть. небонь разоумьна
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Слов'яньскы пря) деть женьско да п(р'яложьше мжжьскомь вменьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сиц'яхь глаголь обр'ятактьса о(бачень) сжть. да мы дроугонци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихымь тьжде могжшть. небонь разоумьна
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы пря) деть женьско да п(рёложьше мжжьскомь вменьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сицёхь глаголь обрётактьса о(бачень) сжть да мы дроугонци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихымь тьжде могжшть. небонь разоумьна и преда(гакмь) сказанна пьч оучеть кый кый зыкь глаголж нь въ хоштж пать е слово проглаголати д оученикь великь по ис оученикь великь по ис бо плода не яма ако же м
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы при) деть женьско да п(рёложьше мжжьскомь вменьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сицёхь глаголь обрётаються о(бачень) сжть, да мы дроугонци оставыше истовою ра(зоумь истовь) положихъмь тьжде могжшть, небонь разоумьна и преда(гаюмь) сказанна пьч оучить кын оучить кын зыкь глаголж нь въ хоштж пать е слово проглаголати д оученикь великь по ис обрати обрати обрати
бо дроуговци мжжьско (вма Грьчьскы и Словеньскы пря) деть женьско да п(рёложьше мжжьскомь вменьмь гако) же лежить Грьчкы на велик(ж исказж быти прило) женир мало же сицёхь глаголь обрётактьса о(бачень) сжть да мы дроугонци оставыше истовок ра(зоумь истовь) положихымь тьжде могжшть. небонь разоумьна и преда(гакмь) сказанна пьч оучеть кый кый зыкь глаголж нь въ хоштж пать е слово проглаголати д оученикь великь по ис оученикь великь по ис бо плода не яма ако же м

Vii.

Евангельскіе листви библіотежч В. М. Ундольскаго *).

въ пон

※68Γ6 Ѿ ΜΑ® ΓΑΑ̂• ┍̄--

Pè ть ') притъчж сиж. подшбно есть црство носное. члвкоу съвъвшоу доброе съма. на селъ своемъ. съпащемъ же члвкомъ. приде врагъ его и въсъв плъвелъ по сръдъ пъшеница и штиде, егда же проза бе тръва и плодъ сътвори. тогда и ввиса плъвелъ 2). пришедъще же раби гна ръща емоу. Ти не доброе ли съма съблъ еси на сель своемъ. Отъ кждоу в) 860 вматъ плъвелъ 1). Wнъ же рече имъ вра гъ члвкъ то сътвори. Они же ръша хощеши ли да шедъще изъберемъ в). Синъ же рече ни еда како въстръзажще плъвелы. въстръгнете и съ немя 6) пъщеницж. Оставите коупъно расти 7) до жа твы. н въ врема жатев рекж жателемъ ⁸). шедъ ше изъберъте пръжде плъвель. и съважъте в ⁹)

^{*)} Варіанты, пом'вщенные подъ строкой, взяты изъ Ватик. глаголическаго евангелія.

^{1) →} своимъ оученикомъ

^{2) =} тогда ъвиша са и паввели

^{3) =} H OTBKALOY

^{4) —} нивтъ плвоелъї

^{5) =} възберенъ м.

^{() =} B. CL HRMH

⁷) → oбoe

^{1) =} matelyhend

^{9) =} съвъжате м

^{10) -} M

въ житънецж мож. и пристжилъше оучениц(и) 11) рвша емоу ги съкажи намъ притъчж сиж. плвве ль сельныхъ. Шефшавъ же гь рече къ на мъ 12). въсѣѣьъ добрше сѣма Снъ члвчъски естъ 15), а село естъ въсъ миръ, добро же съма си 14) сжть снове прствив. а плввели сжть снове не привзнини а врагъ въсъвны 15) естъ давнолъ. а жатва конъчена 16) въка естъ. а жателе 17) англі сжтъ. вко же оубо паввели събиражтъса. и штнемъ съжизажтъса 18). тако бждетъ 19) въ ск° нъчъние въка сего, посъдетъ гь ангаът сво. и събержтъ W конъцъ земла въса съблазиъ й творащая безаконие. и въвръгжтъ а въ пещъ штиънж. тоу бжде 20) плачъ и свръжетъ ЗЖбомъ. тодга²¹) праведъни²⁴) просвътатъса ѣ ко и слънъце 23). Въ црстви оца моего 24) имван оу ши слышати да слышить. 🌫 Мѣ" ∴ тож ∴ аг ∴ стаго Минъг вже съ нвиъ ∴ в". еї: септабрѣ : Мѣ : то : Гі : Оуспение стаго Iw" златооустаго · й · В : септабръ · Мѣ ∴ то ∴ ді ∴ ста апла Фильпа ∴ н ∴ въ сръ стыл не 2. Мф^в ... то^в ... еї ... стыхъ испов'вдъникъ Гюриа Самонъ и Авива : и : а : авгоуста : : Мѣ —то^ж ÷ ҳ і • стаго Глогорив чюдотворца : м : : ā : сего мѣⁿ : Мѣⁿ · то^m : йї · стаго Платона и Ром

на: и : Си заповъдаж вамъ .. -Мѣ" .: то : к · стъкхъ объ Максимивна : и" : е́і : септабрѣ: Мѣ · то · ка: Вънесение стъ бца ∴ я : й : септабръ : Мъ : ке : стомоу опоу на

^{11) +} ero 12) = рече имъ.

^{13) = 6}CLP CH.P AT. AP

^{14) =} cim

^{15) -- 16}

 $^{^{16}) = \}text{кончание}$

^{17) =} жытельне

^{18) =} съжагантьсь 19) + H

²⁰) = 6x1e

^{21) =} TOFA&

^{22) =} праведьни

^{23) =} BKO C

^{24) =} BB IL 0

—Въ"ма д аша ²⁵) Ісоу ²⁶) наридъ многъ. и оугн⁵ тахж н. и се жена етера 27) въ точение 26) кръви автъ двв на десате вмжщи. и много постр⁴ давъши. Отъ многъ врачъ. иждивъши 29) сво е въсе 30). и ни едином же полъза собрътъ ши. нъ паче въ горе въпадъщи. слъщавъ ши w Ich. пришедъщи въ наридъ в зади при косижся разв его. глаше бо вко аще прикосиж сав) ризв его спсена бждж. и абие исакиж исто чъникъ кръве са. и разоумъ теломъ. Вко ицъ ль 30) W ранъ 1 34). абие Iсъ ищоути 35) силж ишъдъщж ї з 22) него. и обращъса въ народе глаше кто прико снжса ризахъ моихъ. глахж же 27) емоу оучені це его. видиши је наршаљ оугивтажщъ та н глеши кто прикосижса мънъ. и штладаше са ведете, сътворъшжи се, жена же оубоввъ шиса и трепещащи припаде въджщи е бъй 35) .. пряде 20) къ немоу. и рече емоу въсж истинж

^{25) =} послъдование 21) = BL HAPOGE NIARET H = 120 26) = HC BE (= HO IC 1) 22) + HOEL ^{\$4}) + ex ²³) = цъла есть 27) -- CAUDE 🖦 🛨 и припаде ²⁶) = 3'5 7—81 34) + H •••)==овъ же рече ен дъщи 16) + BT CEGB ээ) — надайятын 41) = circe 30) = Brcs caos **36**) = $\bar{0}$ ²²) — иди в ми^р.

вышиски изъ памятниковъ болъе позднихъ.

1. Изъ Евангельевихъ листовъ.

сь вы починаймь кугай восемоу годиноу: еу̂ай. на пасхж Ѿ Ишана глав а Искони бъ слово. и сло(во) бъ оу бга. и бгь бъ слово, и се бъ искони 🛱 Бга, вса тъм б(ыша) в без него ничесоже не бы. жже бы вь томь животь бв. й животь бв свъть члкмь. И свъть вь тьмъ свъ титса. Й тьма ёго не (о)бьать. Й бы дл вь посланъ W Бга. Има имоу Ишань. си приде вь сведетельство. да сведетель ствоунть Ш свъть. да вьен върж йнжть кмоу. Не бъ ть свъть. нж да свъдътель ствоуйть Ш свыть. Об свыть йстинны йже просвъщайть всакого члка. гра(дж) щаго въ весь мирь. Въ миръ бъ й миръ (тъ) мь бысть. и мирь ёго не позна. А вь свої прийде. и свой кго не приаша. Клико же яхь приать і. дасть ймь фбласть чадомь вжиемь быти. Въроужщимь вь има кго. Еже не W крьве ни W похоти пльть скый ни Шь похоти мжжьскы(а) нь Ш вга родишжса. И слово пльть бысть

и выселиса вы насы. И видехомы славж ёго. пако славж йго йночадааго Шп(а). Исплыны багодъти и йстины. И шань свъдъте льствоунть ш немь. И вызва и гла. сь бъ кто же рыхь. градеть по мнв. прыдь м но(ж) бысть. Няко прывій мене бъ. И Сь й сплънений исго. мы высприахомы. бла годать выз благодать, кіко законь Мосе **wмь** дань бысть. Багодать же йстяна. Ис Хив бысть. Въ пне стлый не алуа. га исповъдать и ба. ку̂ай. W Ишана га п. Бга никто же нигле же не видъ. тыкмо ВНОЧАЛЫЙ СПЬ. СЫЙ ВЬ ЛОНЪ ШЧИ ТЬ ИСПО въдъ. Й се исть свъдътельство Ишано во. Егда послашж Йюдей Сь Ерлиа. й кре À И ЛЕУГИТЫ. Да ВЫПРОСАТЬ І Й ТЫ ВТО НЕ си. исповъда ізко нъсьмь азь Хсь. й ръша **кмоу** что оубо ты нсв. Илий ли нся ты. Ф въща ни. ръшж же имоу кто исп. да Шь въть дамы пославшимь ны. что глеши. **Weбъ самомь.** азь глась выпижицаго вы ноу стыни исправите пжть гнь. пко же ре Исаній провь. й послани бъхж Сь фари сен. и выпросныж и ръщ(а) киоу. что оубо врщания аще ты нъси Хъ. ни Илий ни провь. Швица имь Йфань гла азь крща А ВЫ ВЬ ВОДВ. ПО СРВДВ же вась стоить к го же вы не въсте. градый по мнв. тако предь множ бысть. емоу же несьмь до стойнь да Фървшж ремене сапогоу кго. си вь Висании бышж: шб онь поль И кр' дана. нде же бъ Иwaнь вртан :

3. Мэт Мануйловской вниги апостольских т чтеній.

етеромъ члякомъ греси мев сжть. превода ще на сжав. и етери мжи побаваствоуать. тако жде и дъла добрата тавъ сжть. и сжщата инако не мо гжт са оўтантя. елико есть подь приомъ работе нъ. свол Гън побни да имать. да има вжие и оучени è не хоулитса, имащей же è върны гды, да не оби дать ихъ іжо братий сжть. нж паче да работай ть. кжо върни сжть в вызлюблени. подъемлаще блгодънание. се оучи и млн. аще ли кто инако оучи ть. и не пристживеть вы правымы словесемы. га на шего Іс Ха. н вь благочьстивомоу бчению. разгръ дв ничсо же не въды. на неджгоуа о стазанихъ. и w словесехь сьперныхъ. W них же бываеть ръвені е зависть, хоулы непщевания, зла сьжитий, ра сыпанъ члвкъ ѝ омь лишень истины, миаща лі сънасканиемь быти баговърнемь. Шстжпай Ш таковыхь. есть же сънискание велие. благовърї е сь повелъниемь, ничсоже бо не внесомь вь миръ. ывъ же ыко назычести. чьсо вьзможемь, има ше же пвшж фаваний. Семе доволимса. хота щей же богатети. вызалие вы искоушение и вы пржіло, й вь помышлени многы, не смысьянии й врв дни же. погржжайть чавкы вь смръть пагоубы. корение бо есть всемь пагобамь. любы златоу н еже дрочзи хотаще пръдъстишж са С въры. и са ин са пригвоздиша бользнехь иногахь. ты члвъ че Бжий сего бъгат : Въче. ка. не. аплъ к Тимоеео: --Чало Тимоосю, бгатымь въ нинфинемь въцъ запрвщай не высовомждрствовать ны опо вати на батьство иштзалшее, нж на ба жива. даа́шаго всвыь намь обылно, вь наслаждение

блго дайти. бгатитисй дёлы благы. и щедро тами быти обещникомь. сыкрыважщимь се -бъ основание. добро въ граджщее. да имятса за въчнжы жизнъ. и Тимовею схрани пръдание. оу кланвиса скирънныхь и тъщихь глась. пьрь. лъ жеймъннаго имъний. еже дроузи объщавайще. о въръ не оулоучишж й. блгть с тобой аминь :-Въ па. кз. не. апаъ к Тимонеови послание :-Павель япль Іс Хвъ, волей вжики по шовтованию жизни, ыже и Ха Іссь. Тимовею вызлюбленомо чадоу. багть и масть. мирь W ба юща. га Ic Xa : Хва лж вмамь вви емоу же слоужж Ф прфродитель чистой свестна, ыко вынж имамь вь твое помина ние. вь матвахь своихь днъ й нощь, желай видъ ти та. поминай сльзы твой. да радости напав наса. выспоминание примж. твое нелицемърї е въры. гаже вселиса вь бабж твол Троадж. ѝ вь ма терь твол Свивкил. извисть же ми есть жже и вь тебъ. еже вины ради вьспоменая тм. оузръти дарь вжий иже іссть вь тебь. вызложеннемь ржко моею. не дасть бо нашь въ. дха страхо ня свав. е лю бвий ѝ цвломждрвю. не постыдеси оубо мжком га нашего Іс Ха, не мной свазнемь его. иж постражь ди сь ку'лиемь по силь. ба спсыцаго ны. избавлъ шаго званиемь стымъ :

Въ сж. кз. не. апль къ Галатомь посла: Брае. плодъ дховны любы радость. мирь тръпвни е. на таковы нъсть закона. ови же Ха ѝ сса пльті ѝ расплиж. аще живемь дхомь къ дхоу прилагаем сй. не бждымь величыви. дроугь дроуга призыва мие дроугъ дроугоу завидлще братие. аще ѝ пры жде выпадеть члыкъ въ стеро прыгрыщение. вы дховни сврышайте таковаго. Дхомь крото стил. блюди себе сда ѝ ты йскощенъ бждеши.

дрогъ дроуга таготы носите. ѝ тако скончъте — законъ Хаъ.

8. Шээ Станатовскаго четвересвангелія,

котораго отрывокъ находится въ Археологическоиъ обществъ.

сж6 съропостнаа

к у е Ѿ М. т. т. ы в. — Реч тъ сво вънемъ те млостына вашж. й не творити предь члкы, да видими бждете ими, аще л же ни. мъзът не имате С Спа вашего кже к на носехъ. кдга оубо творишъ млостына. не въстржби предь собой. тако же й лицември творать. Въ съ нмищъихь. и въ стъгнахь. да про славатса Ф члкь, аминь гла вамъ възъпринижтъ мъзж свой. тебъ же творащомоу млостына. да це чбієть шбица твой, что творить. десница твогі. да бждеть млостыни. — твоа въ тайнъ. и шпъ твои ви*л*и та въ таинъ и възъдасть тебъ гляв. кола млишъкса не бълди кото и лицемъри. нако аббатъ на сънмищъихъ. я въ стъгна хъ. на распжтихъ стомще млитисм. да извится чикомъ, амень гла вамъ. 12 во въспринять ньзя свой. Ты же е да млишъіса. Вънеде въ клёть свой. в затвори двери свой. и помлиса шцоу твоно въ таннь. н шпъ твой вида въ таннь, възасть тебь гівь. Млаше же са не јего гјте. 13:0 же е азътчнеце. Мъ нать бо са гжо въ мнозв глани своюмъ

оўслышани бжджть. не подобитеса 8 бо ймь. въсть бо йць вашь. йхь же тръбоунте преже прошения вашего. тако оўбо млйтеса вы. Шче нашь нже нси на нбсехь. да стйтса йма твон. да придеть цртвие твое. да бждеть воль твой. шко на не беси й на земи. хлёбъ нашь при джщый. дажь намъ дйъ. й Шпоу сти намъ длъгы нашж. шко и мы шпоущанмъ длъжникы нашж: и не въведи нась въ напастъ. нъ изъбави ны Ш неприйзни, шко твон й цртвин й сила и слава. въ въкы амй: —

4. Изъ Болонской исалтыри.

I.

ПЪ°. УЛ СПОКЪ КОРСШКЪ В КОНСЦ: ПО малеть швъщати слово разоумно. Сеамоу бо имптъниноу. пррчъство знаменаваетъ съмръть Хбж. и мжкж. и людей Жидовъскыхъ на Ха враждж :

Ги вже спе
ним мёго
въ днъ възва
хъ. и пощиж
пръдъ тобож
Да внидетъ
пръдъ та
м'тва мой:
Приклони оу
хо твое къ м'ени

Въ нощи мжка въдне пропатис.
весъ бо днь въздѣа
хъ къ тебѣ
ржцѣ
мон ::
Оть лица Адам⁴ѣ Хъ іжко
чловѣкъ моли
тъса
К къ мению еже со члоцѣ прино
шж`ти рече Хъ къ соцоу ::

ю моємоу ... Мко наплъниса . золъ до в ба 🔆 🗢 И животъ мон адъ приближиса ::-Примъненъ бъ хъ съ низъхо дашвйми в ровъ :-

Бъйхъ ійко чікъ бес помощи й вь мрътвъхъ сво бодъ.

На ко взвъни спащей в гр°бѣ^х. ихъ же нѣ

Дпа Адайт й бысь ибржга ваема сиж же въспри **ЖТЪ** Тъ ∴ ... О Хъ глетъ зане въкоу си сирътъ :--Бъйхъ ніко единъ йръ твыхъ чакъ. въ гробъ амые чкиножогов чк глеть же гроба влачьна :--Мънћиъ бъйхъ ійко единъ ш мрътвыхъ чікъ. не н мы помощи. нь азъ попра хъ сирътъ сбободъ съї ѿ врагъ ∴ -Тяко Ѿ вѣка мрътвин лежж ще въ гробъхъ. их же ни СВ ПОМВНЖАВКЪТОМОУ "КТО ЖЕ НИКОЛИЖЕ ПОМВНЖ ...

II. *)

Чаломъ (**Чал'мь. Д**а́швь) ш твари всего мира ∴ (Хви рече поба на исповъданий й покайний. вниматі ŏча+8: рг̄:)

Благослови (= Блестви) дша (=-е) мом га. Видиши ли кок $(=-\dot{e})$ испованик положи фалмови $(=\dot{f}_{JMOy})$ $A\overline{X}$ ъ (= -ь) $\overline{C}$ ты (=-ы) въздвеже (=вь3вежа) ($A\overline{W}$ а)

 Γ iii bize (= ie) moe biselequib (= -b) ca ece 3 is 10. Вьсько (=Въсе) бо дъгхание (=ды=) величить (=-ь) **Га** (господа).

Въ ісповъдание (=й-к) и въ велъльпотж (=-ль-) шбавчеса. Кгда (= Era) исповъдание приноситьса (=-TCA) BBH (BOy). Toras by beautishota (=-j'is-)

^{*)} Варіянты взяты изъ Погодинской псалтыри, выписка изъ которой помі-IDCEA HYMO.

^{26 *}

- wблачитъса (= тса). изко люба wбращение ч $\hat{J}$ чъско (= $\hat{v}_{A}$ че).
- Пропинай (= Pac $\pi\acute{e}$) небо (= $\pi\acute{e}$) ико и кожи. Показактъ (= $-\acute{e}$ ть) сели вжиж икова же кстъ (= $\hat{\epsilon}$). протаже словомъ (= ϵ ло°м') $\pi\acute{e}$ 0 ико и рези прости.
- Покрываж (= жій) водами прѣвышнѣм (= прѣвыспрынѣй) свом (= èго). И се свым (= ы) бжиж кже (=ė—) призывати водж морскжж (=—рь—жіж). (й) мко покровомъ (=—ь) шблагати нбо (= небо). и (пролевати) по лицоу земи (= на лице зми).
- Полагаж (= ый) шблакы вы всхождение (=вь схо—) свое. Възыде (=—ы—) бо на аплы (=—ы) ико на шблакы. да вселенжж просвътить (=—ь). възыде (= вынде) же и на шблакы (=—ь) тогда. въ (= вы) връма въскръсении (= выскре —) въниде (=вь—) въ в цж ико (й вы) шблакъ (=—ь).
- Ходан на крилоу (=—лю) вѣтръноую (=вѣтрьню). Въсходитъ (= —ь) бо и на вѣтръ (= —ь) кгда (к̂а) хощетъ. (= —ь) глетъ (= —ь) же плътъскъиж (= пльтнык̂) тавнъ (= —ы).
- Творан аггелы (=анг-) свож (=—ы) дхы. Не точиж (= ть —) носных (= неоёным) нь (=нь) и земных (= земльным). (й) стых (= —ым) подвизавъщжиса (= —вшам —) и свж (= свы) оумны (= оумьным) съвръщаж (= сьврьщам).
- И слоугъ (=—ы) свож (=—ы) шгнъ (=—ь) палащъ (=—ь) нега (=Е—) бо хощетъ (=—ь) негь шгнъ (=вь шгнъ (=вь шгнъ (=вь шгнъ (=вь шгнъ (=вь доуховъномъ (=дховьнымь) оукръплъеми.
- Оснъіваж (= ны ыя) зема (= ла) на твръди

- $(=-\dot{p}_A-)$ своен. На водахъ (=-b) (бо) оутвръднса $(=-p_b-)$ ржкож вожикж $(=-\dot{e}\dot{a})$. и пръбъвантъ $(=-\dot{e}b)$ неподвижима. Такожде в члкъ (=-b) ижо землъ сжи (=cb) на водъ иснъваниъ $(=-\dot{e}m_b)$ неста крщении $(=kp_b-)$.
- Не приклонитьса (= прв тса) въ вѣкъ (= —ъ) (вѣка). Не движить (= еть) бо са и си (= се) на водахъ (= —ь) оутвръдена (= —рь $\hat{\pi}$ ено). волеж (= — π) в $\hat{\pi}$ ик π (= $\hat{e}\hat{\pi}$) оутвръжданстьса (= рьдиса) и пръбъявансть (= —бы $\hat{e}$ ть).
- Бездна шко (в) риза шдѣшник (= аніе́) е́жі (е́мі). Непостижнок (= жимое́) гіетъ (= ы). таянъі (= ы) въплъщении (= выпль— кі) безднж шко измѣрити не възможно (= вы жынж).
- На горахъ станжтъ (= $-\bar{x}$) водъі (= -ы). На догматьхъ пророчъствхъ (= $\bar{u}$ ррочьствх (= -ь) водъі (= -ь) връщенни (= врь-).
- Отъ запрвштенню (=—ще—) твоего побвинать. Бъсове W водъ (=—ы) кръщении (=крь —) прогоними (бо) сатъ (=—ь) знамению (=—м) кртнымъ (=крнъм).
- $H \otimes \Gamma$ гласа грома твоего оустрашжтъса (= —жтса). Θ (= Θ гла кваггелъскъж (= Θ ванглкым) проповъди. Оубожтъса (= жтса) и (= вси) лжкавнии доуси (= Θ вси).
- Въсходатъ (= ь) горъ (= ы) и несходатъ (= низ—а) полъ. Демони възвъщажтъса (= въздвишажтъса) ило горъ (=—ы) низъжтъ (=—ь) же ило поле посмраждении (= про —), ило же истъ (=—ь) писано (= тано). глетъ (=—ь) же и влънъ (= влънъ) моръскъж (= —ркъ а).
- Въ мѣсто еже есн шсновалъ имъ. Тамо бо ндошък (=) от мъсто нареченое имъ (= ь) Ш ба. глетъ (= ь) же и влънъ (= вльны) морѣ. и чювествънааго (= чювнааго) и разоумънааго (= мн —).

- Прѣдѣлъ положи его же не прѣвджтъ. Морю прѣдѣлъ (= —ь) пѣсокъ (= пѣска) положи. нъ (= нь) и бѣсомъ (= —ь) кр̂та (= кр̂ь). иде же бо (й) видатъ (= —ь) трепещжтъ (= $-\bar{\kappa}$).
- Ни ω брататъса (=— $\hat{\tau}$ а) покръти (= ы—) земла (=3ма̂). Ни влънъ (=—ь—) моръскъж (=моркъ могж (=— $\hat{\kappa}$) покръти (=—ь—) зема (=—ла). ни пакъ (=—ы) бъсове оудоблъти члкоу. оупразнишж (=—а) бо са.
- Посылаж источъникы(=—чн—ы) въ дбрехъ(=дь—). Глетъ (=—ь) оубо (=б—) дъбры (=дьбри) горъскыж (=горьнам) мко въ (=вь) тѣхъ воды(=—ы) шоуматъ (=—ща). Сжтъ же слъзъі(=ьз—) покамним (=—аа́—). Дъбры (=дьбри) же доли шчесънии (=—сь—).
- По срѣдѣ (=срѣ) горъ (=ъ) провджтъ водъ. Прркъ (= -ь) глетъ (= -ь) и аплъ (= -ь). горъ (= -ы) бо сти (= -ы) и wни (= $\dot{o}$ —) и сни (= си) сжтъ (=-ь). срѣдѣ (= срѣ) же сихъ (=-ь) водъ (=-ь) крщении (=крь—).
- Напаж (= помть) вса звври сельныж (= селный). Въздивнивъшжж (= Вь—вьшам) Ислинскож (= Елінь—) првиждростиж (= мі) и ико звврие (——мі) въ лжзв демонъсть (= —ньстьмы) жироужщж (= —йще). и си бо ко (= вы) врщению (=крь—) пристжпажть (=—ь) радоужщеса (=раум—). и напаикми (= $-\hat{e}$ ми) бтиж (= 6л $\hat{r}$ —).
- Жиджтъ (= —ь) тебт внагри (= $\vec{w}$ —) въ жжждж (= жа —) свож. Жзкъ (= азыкъй) глетъ (= ь). мко неразоумно работашж (= вша) лъсти. Ти бо мко дивни Сметъникъ (= тникъ) шбращению бъшж (= а). чбаче (= $\vec{o}$ —) внии (= и си) въжждашжса (= въжа— ипа —) водъ кръщений (= крщениъ).

5. Шэт Могодинской исалтыри.

₩АЛТІРЬ прасенъ съ прасенъ съ прасенъ съ Прабанъта двъ .ā.

Блаженъ мжжъ йже не и ле на съвътъ нечьстивы^х. Пррчьство са съвръшаетъ и Иоспев Ари матенствив. ыко не пріде кв Йюдешив їже на Ха ковъ творвахж. своиство же словесе сего блажить всего члвка. непрічащажщаса. ня пріста важща злаа съвъщаважщий мъ или вещи находащия. а еже на пж. И на пжти грѣшныихъ не ста и на съдалищи гоубитель не съде. Пжть житий се глеть, понеже и мы вь сконча ник житий сего приходимъ. Нж в закона гни вола его и въ зако нь его побчится дьнь и нощь. Инако бо не исправитсь Остжпати зла аще не тъчвж побченикиъ книжнывиъ.

6. И бждеть йко дрвво сажденое при ясходищимх водь.
Ико бо дрвва стожщий при водахъ присно ве села сжтъ тако напайниса книжнымъ побчениемъ цъйтеть оумомъ й сдраво помышление йматъ дрвво же глеть крта. водами кжпълными фдръжима. й веселаща просвъщаемых ймъ. Иже плодъ свой дастъ въ врвма свое. Въ свое бо врвма плодъствова кртъ наше спа сение спрвчь гроздъ живълный. И ластъ его не Шпадетъ и все ели ко створи поспъетса емоу.
Листвий крта върний сять, мко Ш него ража емий и немъ пръбъвайть неШпадайще. всъ бо мже крта ради бывай поспъятса. Не тако нечьстивий не тако, ня мко прахъ йже възметаетъ вътръ Ш лица земла. Не бо ня кртъ Ш еретикъ и Июдей, й Ш Елинъ дръжимъ не расплождаетса, ня мко пра хъ расыпаетса, тако Июдей невършемъ и безоумиймъ Шстяпима Ха, й расы пашаса въсядъ по земи.

8. Сего ради не въскръсижтъ нечьсти вий на сжаъ. ни гришници въ съвътъ праведныйхъ. Не познавшей бо ва ні чьсти ймоу приносм ще. нж въскрсений вины не истазажтса. вмат бо фсжидений самоволно. не фбращеть бо са вь няхъ дело правды. Мко съвъстъ гдъ пжтъ праведныя й пжть нечьстивыйхъ погыбнетъ. Разоум'в бо й праведныхъ пжтъ. й неправедныйхъ. н дроугый спсасть. а дроугый омръжаеть. н Шметаетъ ико непотрѣбны : • Улъя Двъ. В. Добль ржкой сказается. Добль ржкой в Хс. ыко всв в ржцв имы.. Си рвчь о нем реса пррчтво. глет бо Авда, ыко из него по паъти. Въскжы шаташаса њазыци ѝ лю дий пооучишаса тъщетныймъ. Еже есть въскжіж мізыкъ Июденскъ про гив ваахжсь ѝ скръжетаахж на Ха. поочажще са смръти кго. ѝ бъість ймъ въ тъще. Прістапа цре земстви й кнази съ

брашаса вкоупів на га й на Ха его. Иродъ й Пилатъ, ти бо на Ха въсташа на га и на гдьскааго члка, бъ бо и члкъ естъ Хс :

6. Растръгнёмъ ызы ихъй Швръзёмъ ₩ насъ иго ихъ. Не бо повинжиса игоу въръ. Июдейстий людий. въ сждоу же са противавахж 🔆 Живый на носехъ посмъется ймъ н гав поржгается нив. Въси илико посный оумъ имаще. Хвы ради въры. смъжтся имъ и поперажтъ. Оничьжени бо быша по всей земи 🔆 Тъгла възглетъ к нимъ гифвомъ СВОЙМЪ. Й ПООСТИЖ СВОЕЖ СМАТЕТЪ ТА. Тогда когда вь дів страшный. ѐгда оу зрать Ха съ сла вож е сејами иногами. Тъгда сматжтса. и страхо иъ выстрасжтса, торь бо имъ бждетъ и срагь. Азъ же поставенъ есмъ пръ С него. Глеть бо вса власть дасть сноу своемоу. Надъ Свономъ горож стож его. Въ цркви ізко же пишеть на върныйхъ. Възвъшай повельний гне. Тъ бо съвътъ Шчь проповеда всемъ и животъ. Гъ рече къ мив снъ мой еси ты. Егда рече ощъ се естъ спъ мой възлюбеный. Азъ дьньсъ родих та. Клепла безначална и на съвръшение въкомъ

4. Проси оў мене и дай ти азыкы до стшаний твой.

гававый на скончаний ::•

© азыкъ люди глетъ, ыко же пришествиемъ Хвомъ спсжтса, ыко же и Павель о нихъ глетъ. азыци въ едино тъло, и въ едино събрание ∴ И одръжание твое конци земла.

Гь бо всей земи й цръ й строитель. Оўпасешы на палицем жельзном. ык Съсжды скжделника съкроушиші А. Законнымъ повельникиъ всь бо кіже повелить въ твръда сжтъ кіко железо. не съхраніше же Жи дове. съкроушишаса вко съсжди непотребни :: И нинъ цре разоумъйте накажатесм вси сждащен земи. Си ръчь по фитхъ Фпадений Жидовскыхъ людий. вы цртвовавшей С ъізыкъ. разоумвите до брв. заповедает же кназемь й властелемь. да въразоматса чюдесы и накажить а. за повъдин вжими. да не сжадаще бес правъ ды бждемъ сами фсжждени. Работанте гви съ страхомъ и радоуй теса емот съ трепетомъ. ёже естъ радостиж и веселины трепетати стра по вжна. à не съ гръдынежे ∴

6. Приїм вте наказание еда когда про гнёваєтся гдъ. Правдж рече дръжите и оучите. И погыбнете С пжти праведна. Еже естъ не Спадете С веры праведнаго пжти съде. тамо же накы достоания правьдныйхъ ... Егда възгорится въскор в прость его блажени вьси надъжшенся емъ. Егда разгорится на сжде прость бжий на грень ный тжо пещь. тъгда праведнии оублажатся. праведнии оублажатся.

6. Изъ Неревской исалтыри.

Блаженъ мжжь йже не иде на съвътъ нечестивыхъ и на пжть грышныхъ не ста. и на съдалищти гоубитель не съде. нж въ законъ гдни волъ его. и въ законъ его пооучится дне и нощтиж. бждетъ мко дръво сажденное прі исходищтихъ вшдъ. иже плодъ свой дастъ въ връма свое и листъ его не шпадетъ. и въсъ елика аще творитъ. поспъется. не тако нечестиви. не тако нж мко прахъ его же възмитаетъ вътръ Ш лица земи. сего ради не въскръснжть нечестіви на сж. ни же гръщници въ съвътъ праведныхъ. и ко свъсть гь пжть праведныхъ. и ижть нечестивыхъ погыбнетъ.

7. Маъ имиен служебной.

В. И. Григоровича

Изъ службы прпд. Меводію.

з схь м'къ. рк. п бутихи патрі арха Костанти на гра. И прії обнаго оца нашего Менодин. И Кири ла философа бчітель Словеномь..... Законь бліти. наказатель стажа вси. стлю Мену дий. тымь обо быї стмь боуквамь. прымжары обратникь й прыдаль еси своймь людемь й стадо очений йхь. ими же чтжіщей поочажіщеся вы стыба княгы бля та. блажим та достовне.

Оставивь родь и шчьство, подроужие и дѣтиї. сте очі телю, в поустыни йзвози, сь стыми шцы жити прѣслые ∴

О преславне кто можеть изрещи. Месодна датъ

. . **. . . . . .**

ли. и троудь еже постра. С обсь тріжзычникъ 🔆

Та имать wie земв Моравьскай. ствиж тврьдж са же побъждаемь сретикы : Одеснжий пръстожща, пръстый трца бчітель, мо литаса съхранити стадо Словеньское :

Истын настолникъ. апла славнаго Андроника сла вне мянса. Окраса пръстоль стый цркве Паноньский миждре ∴

Та молны Меводий стлю славне, разгнаное ере тикы, стадо твое схрани, въ въръ правовърнъй м'тв'ми сї оче.

Ты W запада сте вьсна, ліко же звіза свой доуча сла щи, до вьстока й сівера, й до юга славне Месодній:

№ . . . . . Върнаго пръ наше отвръди побъдж дай емоу гако всемогый на варвары вако . . . Ко га в Бътвна и върна. Менодиа вси выспоимы люе. и любовий облажимы гако пастыръ великаго Сло въномы слоужителъ наочи честно. прогонителъ вреси. молит бо са се всъхы нась ;

О ваоу стаа хвалится славно градъ Солоунскый. Ку ріле сте и Меоодий. Мисиа и Паномиа и Моравь скаа блжене земъ. славащи и выпиащи. блиъ бь :

Та бажене пость земъ Моравьскай. честно твое тъй имащи. и Паноньскай стаю, просвъщена тобож, и акодин сю същедшеса празноужть твой пама. Имаща стай пра w стъи троици. Курио прибне Менодин стаю, стадо ваю стое, ходаще по земи страннъй съхранше растита. итвами си блаженай :

8. Мэъ Минойнаго листва

В. И. Григоровича.

Стихиры на Успеніе Пресв. Богородицы.

OTHî: ruâ: û: B:

На бесмрьтное оуспение ти. в е мти живо ти живо ти живо ти живо выскыщаяха: вы всемь мири саще растыни: вы коупи ды стаща: причтомоу ти тилоу: еже погре боша честно: гла Гавриль сыгласно выпии ше: раоунса: шбрадованай дво безневисть нам: гь с тобож: с нами же йко сноу си й в оу ми са намъ сптеса:

Придъте выси красномоу бспению: пръчтъ и бщи празноуемы: дне бо и англи трыжыств . . жты: пръчтомоу пръставению вжиж и

— на похвала земнымь: съзыважще вышем ти непръстанными гласы: раоунса: надеже спсению нашемоу: тебе кръ тижнъскы родь върно бблжаеть: —

Егда преставение престомоу телоу го товешеса: тогда апли объстожще одрь. сь страхомь та зреха: ови выздыхажще: тело и чюдноу дивехаса: Петрь сь слызами выпише ти: о део: вижа та велии: готова щаса кь обхожению: животе высечьскымы пречтам миса непрестанно: споу си и воу спти и градь свой недвижимо: —

На слава: и нінь: една С ни гла: Д: — Придете вьспоемь люе: прыстаж два чтож: нев зреченно пройде: выплощенса слово Сче: 30 ваше и глаше: блвена ть е вь женахь: блжена

на вы гробъ: вымъщьших: емоу же вы пръ стъй рацъ дша ти пръдавши: моли пръста на спсти дша наша: —

Давыскый пани. дне люе поемь: Хоу воу при ведатса двы: прпв два и вь сладь ей: прп ведатьса вь веселие и радость: и б. С саме не Двава: намь...с. и: в раца с.. ни дхь свой прадасть пр... лавнам. праслова щий праставаетса: ей же ико йре вжий пожище вызыпиемь глаще: спси ны испова дажщаж та бца: —

Пръчтномоу ти тълоу: пръчтаю дво: ань гльское множъство на небехь: и члчскы родь на земи блжить: юко мти бы тво рпоу: вьселенъй Хоу боу: того мащи непръстай за нъи: мим ти са: тебъ бо са надъем.

9. Мэт Моровскаго стихирара.

Възрѣвъ неоклонно на възсот разви и оу рѣ неавьенъ мждрости глабин оучениемъ мира об гатиль еси оче. W на оучениемъ мира об гатиль еси оче. W на очениемъ мира об гатиль еси оче. W на очениемъ мораса сте Нъвола е...

Оче Никола моуроположъница мошти т вой моуромъ облада е...

въше. и ...

въше. и ...

авьения ...

рти С жзь тъмница ...

до пр сно авьеньемъ ти вви ...

W дшахъ наши е моуро мльчитъ нж

всь меръ на тобом просвытесм. моура бытобханием в чюдесъ мъножьством, възпажть к тебъ охампымі пѣоми ст пасшевсм тобом осжжении, съ смійни въ Муръхь, да и мы помще выпиомъ момса смідахъ нашихъ ...

10. Изъ Паришенаго стихирара.

отніраръ ○ оъ бмъ зайнае с воеоу с міда оекта

въ :ā: де̂ за'атиє новоу лѣо́у: и ста́го Семешна стлъпника ::-—
∴ гла° а

Събраса съб оръ 458: съ звавъши с а прославъ **СТЬ СИХЪ:** ДО бротж Кал истовж (бла) жж: и Ермо гена: само бранаа: ст растотръ пъпа: Сим EWBB B a: 1 Mca Haber яна: и сжщі хь въ Ефесъ с едьмихь ш трокь и че тыри десат

ихь раждеж ение честно стыхъ жен ъ ликование: сихъ же пам **АТИ СЬСТАВ** ълще праз приодомони. въпнемь че CTHO: PH GIB и двла ржк оу твоею: н сподоби нась раздръшит **МСА ДО КОНЬ** ца первоусы е: автоу на ходащемоу :: •:•

Хё бе на іже прымж (дрост) на высы сыврышал: и Ш небы тий вы быти пр (явода) и: бли вынець лю у семоу: и мы сто наше сыхран (и Ш мн) огы а клатиы: и вырны а цра нашж: сило а свое а выз (весели): и побыж дароуи імы на побыж алших са с ним . . . . а ради дароу вы емоу мироу вели милост (ы).

11. Изъ Парепейника

В. И. Григоровича.

: чтений : в пѣний : и промні '

🔆 въ стыл празнікы 🔆 въ великый

· въ наверие XБа риждъства ·

Ж про^к ∴ гаа ∴ й ∴ в Гъ въприса и в лейпотж са ё ∴

ж шбавчеса гъ въ сваж в прв

поійсаса 🔆

Ж Ж Бъйтии

Жчте ни е́∴

Искини створи біть небо и зема зема зема же бій невидима и неоукрашена за и тъ ма връхоу бездънті за и дхъ бжиї ношаще са връхоу водті за и рез бъ да бждетъ свійтъ и бъй свійтъ за и видій біть свійтъ тако добро за и бъй за и разлжчи біть междоу свійтомъ и ме ждоу тъмоа за и нарез бъ свійть днъ за тъмж наре нощъ за бъ везръ и бъй оутро днъ за и ре бъ да бждетъ на твръди по срійдть водті за и да бж детъ разлжчтващи междоу водоа за свободо а и бъй тако за и створи бъ твръдъ за и разлжчтв петъ между водоа за бъ надъ твръ

дил 🔆 и бъй тако 🤥 наре вгъ твръдъ небо 🔆 и видъ бъ вко добро : и бъ веръ и бъ оутро днъ : в : п ре вгъ да сиъметъс вода пже по дъ небесемъ въ сънъмъ единъ : и да са ъ вить соуша и бъ тако : и снать са вода в же подъ небесемъ въ снъмъ своа : и вви са соуша : и наре въ соушж зема : а ставъ воднъза наре море : и видъ въ ъко добро : в ре бгъ да прозабнеть земъ тръвж съй н жа ∴ и сващжа свма по родоу и п° п°дбъствий ∴ в дръво плодовито творашее плодъ : емоу же свим его в немъ по родоу и по побъствий ... на земи 🕩 и бъй тако 😷 и прозабе зема тръ вж свынжа : и сващее свим по родоу и п° по бъствию : н дрвво плодопито творащее пло дъ : емоу же свиа емоу в немъ по родоу и по земи : и видъ бъ вко добро. и бъй ве ръ и бъй оутро дбъ 🔆 Г 🔆

- Ж про : г : в : Вко праведенъ гъ и правдж възлюї пра : —

На га оуповахъ како ретъ дий моея пръвитан погосто ве стиро стай стай стай по съхранищи нъм и съблюдещи нъм и рода сего въ ста спси ма ги вко искъдъ пръпобънъ вко оумалищъ са исти стар първиобънъ земъ дипъ живъ стар народа четвринога стар първи земъскъм народъ сти и въса гадъ земъскъм народъ сти и къ стар и къ ст

и по побъствию : и да шбладаетъ ръбами мо г 27

ръскыми и птицами небсимии і скоты :и въсел земел : и гадъ въсвии присмъчкал щж по земі ∴ и створи бъ чавка по шбразоу вжи шив :· мжжа и женж створилъ естъ :· и блгослові **а бъ гла :: раститаса и плодитаса исплънита зе** ма и шоладанта ёй : и шоладанта рыбами мо ръскъми 🔆 и птицами небеснъми 🔆 и въсвиї — скоты и въсел земел 🔆 и въсвии гады пръсмы каемі : и ре бъ се дахъ вамъ въсъкж трізвж съ менітж : стащжа сти : еже есть връху зема : н въсвко дръво еже има въ себъ плодъ .: съмене съ меніта вамъ бжджть въ вдъ : и въсвиъ звъ ремъ земъскъиъ 🔆 и въсвиъ птицамъ небе снымъ : и въсъко пръсмыкалщомоуса по земі : еже имать въ себь дшж животнжа : и въсъкж тръ вж злачнжа въ влъ : и бът тако и видъ бъ въсе гаже створи ∴ и се добра зѣло ∴ и бъй ве и бъй оутро AHD : 2 :

съвръщен небо и зема и въса лѣпотж ею $\div$ и съвръщи Бъ въ днъ $\div$ в $\div$ дѣла своѣ кие створ $\div$ и почи въ

и сти зане въ нъ почі $\div$ її въсійх д'яль своих аже нача

тъ бъ творіти 🔆

13. Изъ Парепейника

г. Добкова.

въ п°йкь а. й. по. вь тритекит ги гі єго же всачьскаа трепеціять. и трасятса С лица силы твоєя тебъ припадаємъ бесъмрьтиє ги и тебъ са молимь сты спси дшя на шж мтвами вцж и стыхь твоихъ. про а. псало: а.г.; д. ъко свъсть гь

пжть праведни. Х. блажень мж жъ иже не иде на съвъть нечтивихь: -

Дажь намь помощь W печаля и соуеть: Х Бе Шранжл йы еси и раздрушаль. Wть бытии: чте̂: а· -Съде ковчегъ въ . д. мпъ. и въ . д. ні вь .c. міда на горахь Арара тьскыхь, вола же скжлеше w ходащыя. до .T. го мца. вь единь же на .і миа. вь .а. міїа. павишжся връся горъ и быї по: м. дне. Швръзеное шконци

13. Изъ Устава Жеравинскаго.

Въ не а поста. На у бъ гь. Тро. Вкриъ. и стив шбразоу. га в. Прчтомоу ти шбразо покла нажщесь багый. просаще избавение грахо м нашимъ Хе бе волеж бо изволи вызыти на коть да избавши жже сьзда. И работы вражиж. тъм же блгодараще выпиемь. раости исплынився спсе нашь. пріше спсти всего міра: — — И стіло. Ка в. И глем биаўн. вкрн. И помь. + cte. булне вкрно. и пое" ка вкрн. и вці.

+ Кано. гла. д. Пъ. а. їрмо. Наставльшаго дре

+ вле Излъ. бъжжща W работы Фараина. н вь

↓ мори спсьша. и вь поустыни питавша. пое™

🕂 избавителю боў нашемоў, ізко прославі 🔆 — Вкријаго из гроба сь славож. ѝ жавоть исто чъвша сжщины вь адь. вьспоемь спа Xa. ык° пр Боносни законенаго багти исповъдателе.

ХБа смотрения сьставъ стхь пррвь. ХБж сьзываеж ж цркве.

Зачало плодие. законъ прорчьства. Моїси. и Аршіна валимь бади. чьстны й Авраамь. Исакъ. Исакъ. Правовъ. праве зако на прадади: — Бгоповастеле. прочьское сыгласие савление Хво прадишеть. и кажеть бадащихь. зачало сако настож Ощоу покланаемса. сноу и дху ж щі зраті: глще. стай трце оуслыши выпиаща ти варно помлоуй нась едина : —

6. На тебѣ сьбъйсм прркъ. вце гасно проповѣ данцій, се оубо приде е́го же проповѣдова шж. Ба Емманоуйлѣ. жазычно чѣание́ :

14. Мэт Сборина

П. И. СЕВАСТЬЯНОВА.

Зачало жродьства првпобнаго. Образъ же выхода его сице бв. шбрыте блжны. вынв гра. на сметищи мртва пса. раздрвшь ыжный поасъ. иже нош(а) ше. и повръзы за нозв влвчаще. текы и влвзе вы крата. идеже близы двти оуч(а) хж. кгда же и двти видвшж. начахж в пити. и съ чрънецъ жродъ й. й течахж по немъ. пханще и. на оутриа же нели сжщ(и) выземы шрвъы выниде вы црквъ. въ чи нъ литоургий. и нача орвхы игранж в гашати кадила. текшем же и хотаще мъ изъгнати и. вызыде на амбонъ и би а ше жены орвхы. съ многой же троудо

мъ изгнашж и. исхода вынъ изривж столъ. и вино кръчеминкомъ. иже и бишж й малы не до смрти. Егда же видь сл съкроушена. Тла себъ небоже Сумейне. въ **ИСТИНЖ СИПЕ ВЬ СЕЙ ЧАДИ НЕ МОЖЕШИ ЖВ** ти ни единова нёда. В . Въ ёдин' же Ж днии. видв стго. сочиво про давав. не въдын илко продъ в. нж инъ ше и мждра и ре емб. хощещи ли боуй рънче да стойши и продаеши сочиво. а не тако ходиши. Wh же ре и егда же поста днъ кдинъ. начатъ все разавати ча ди и самъ зобати бе сытости. не бѣ бо гдаъ вса нела. рече же на его гини. къ мжкоу сво емоу. Шиждоу еси причелъ чрынца сего въ истинж аще сице зобеть. на траба да прода вв что. понеже бо и вижж. оуже изобаль й. въдро сочива, не въвше бо шко иже бъ вь дру stad съсжат. раздаль й нещиемъ и интинж мінъхжть ві пспродавша ві, пі егда же Ф крышж крабиы. не фбратж вь ней на цжты бивше и стало обръващи бради емб и поу стишж й. вероу же бывшоу. выскоть тем' таномъ покадити. не Шиде бо Ш нихъ вс роу сжщж. нж тоу спа вына врать, тогда не шбретъ чрепа. вызать и гнь на ржце и на ча вадити. Боу же хотащоу спсти сочи вопродатель. От бо С еретигь С Севгира танъ. видъ жена его кадаща ржкож й 8 жасьпійся глаше, іслинь бъ аввы Суме ши. ржкож ли си кадиши. сгда же си 8 слыша старецъ. сътвори оужегыйся. И пстра се тытыне из ржкы. и пръюжи е вь манти цж ветхж. на же ношаше, рекъ ей ти аще не 27 *

хощеши да бждё на ржцѣ ми́. Се вь ма нти када. гь же бъ послоухъ іс сьхраней. кжпинж. й дѣти не юпали . . .

гретше.

Иногда оўкропъ твора вь кръчемницѣ вьзі мааше пищж своты. бъ же нематвъ връ ченникъ тъ. шко и пищж емоу многажи не дадъще. ибо миогж вбила творъще ж родъствомъ. нж вгръца и нарицаахж гра ждане. и глахж идъмъ и пиамъ идеже је ж родивы. вь един же 🛱 дни вниде змий питъ изь кдиного сьсжда виннаго. и избль ва гадъ свой вь нь й Шплезе, не бъ же вь на тръ авва Списинъ. нж вив пласааше на в грищи. и ватаь же въ кръчемницж. видъ на делви написано невидимай смртъ н би кже разбиввъ. и вьземъ дрвво разби іж плънж сжщж вина. вьземь же кръчъ мникъ тъ дръво W него. би кго елико мо жаше. и Штна и. на оутриа же пришь. ав ва Сумешнъ съкрыса за дверми и се пакът приде змий пити хотащи. й видь-й кръ чьмникъ тъ й вьзатъ дрѣво хота ѝ оуби ти и гръши кто. и разби вса съсжды и стъ кленице. ѝ тогда вьскочи жродъ й гла èмоу что е маме, се оуже нъсмъ азъ едг нъ пастникъ. и тогда разоумъ тако того разби дельвж авва Симесонъ. и Сто ат имъще и ста . . .

ЗАПИСИ ПРИ КНИГАХЪ.

I.

М25 Волонской **М**салтыри

1186-1196 r.

1. + азъ гръшным Бълославъ гръшинъї и дръзън на зло а на добро лѣнивъїн. емоу же стечьство гробь а бтатьство грв си а блждъ. пописахъ братоу И сифоу страницж Ѿ фалтыръ. слава въкъ амин.

(a. 105.)

2. Помъни ги раба свога. Иссифа и Тяхотж съфавъща книгъ сия съ вжиж помощтия й стліж бил присно дови Мариія. писа шж же са въ Охридъ градъ въ сель ръ комънть Равне. при при Астин Бать гарсъкъїмъ.

(s. 119.)

II.

Маъ Евангельскихъ чтеній

1277 r.

Се тредолюбивое мниха Аркадиа. очика Виса рв(на) мриполита Пръжславскаго. списаса W дара власти его. рж(ж) Вась грачина. иже съ быт йстр бихь маляя стыж. а хота щы шествовати еж. оумъжть наказаны дхмъ стыймъ. оутлачити себъ пространство пжт. не приходай бо кдинот по стьзи познавакт ыслы, аше не мыгаща. и се батуваь извъстно водить по ней й б'ратим. си жо избранаа блам вёть на про странство. рекж же на пажи ть бгосаднжий. йде же йсть житий послощамимы боукви сим. о Хъ йсв ги нашем ей. амй — — — — — — *** в ль в. ф. пе. При стымь и прывысоцымь при Костандины. и прпи его Марии. и Фрасль ею Михаиль поропророднымь. и па триарсь Игнатий стльпоу правовыриа · : —

ты ми йси Хрїсте. зачало й конець · —

III.

Шэъ Маренейника 1294—1320 гг.

г. Лобкова.

Слава съврышителю гю боу створышомоу всё мждростьж свол | носа и земла й морё. й жже в немь. изволениемь юща | и сна и стаго дха написасл книгж сил ржкож много решном и недойном нарещисл рабь бей Николь а зовомъ | мирьскы брата. вь дни благовърнаго црё кирь Михаилъ при написахь брато | си попоу Дъдославо книгы сил. да мольвисл чё ны ощи и пове, и дишкони, и дишци вси пожще въ книгы сиж исправъжще поите а не кльнъте. Чъ медъ | аще и на черовъ коръень благь е. тако и слова бжий аще сж гржба или нейсправена нж битсж. и спсжт сл всй пожщен в нихь понеже не пише дхъ сты нж ржка гръшна. Сгыфта сос С работы да помънъте и мене гръщнаого и родителъ ми. А на бъ да простить в семь въцъ и вь бжищихь. ами. | ами ами зами : — : —

дополненія.

I.

Изъ Супрасльской рукописи.

(См. выше, стр. 174: IV.)

МВСАЦА МАРТА ES МЖЧЕНИЕ СТАТО ИРИНЕА.

Егда нравъ благъ съ доброчестиемъ въздрасть бойьшийхъ желал страхъ вожим принисть. тыгда высе нже вы семь житии преобидевь. къ обещта ныехъ благыехъ преатею подвеза КТЪСА. ДВ МЖЕ ПОСЛОУШАННИМЪ АКЪІ СЖ шта верож твръдож вида въждела. та же пакът вожиния славотя въсприям славить господа. кже бысть й о блажень мъ Иринеи епискоупъ Еремийскааго гра да. кротости ради лихъіл. й кже о вожин доброговании. далы оўтврьди нарече нок. постыгышоу бо гонению, кже бы сть при Двоклитегань и Мабимилив цби. Приведенъ бубо быстъ сватый Иринен къ кназоу Провоу. и въпрошенъ

бывь аште хоштеть пожръти богомъ. отъвъта блаженый Иринеи глагода. нъ и жити же съ вами не хоштж. тъгла повель затворити и вь тьминци. мно гомъ же льнемь минжвъщемъ, сжшту кмоу вь тьминци. въ полоуношти при шъдъщоу кназоу изведенъ бъість пакът блаженъти Иринеи. ѝ различъ ны мжкы сътрытввъ. й въпрашаймъ по что не пожьреши. отъвъшта глаго **ја.** Мко бога имамъ кго же из мјадъј връсты чисти навыкохъ. и глаголемънь вами богомъ не поклоняса. Провъ рече. приобрашти жизнь себь. довывкть ти гаже приа досаждению. Сватын Ирг ней рече. не приобраштж сымрыти. жи зни предълежашти, пъ да отъ бога жи знь приниж. Провъ рече имаши ли женж. отъвешта не имамъ, се же глаголаяще блаженый Ириней господынж заповъдь съконьуава глаголящиты любай оть ца и матере или братика, или женж. или чада паче мене нъстъ мене достоянъ. на ня же заповъдь вьзирал блаженый. на небо имваше оумъ. видети желал СЛАВЖ ГОСПОЛЬНЯ. И ВЕСЕ УЛОВЪЧЕСКО ЖИТИ к оставивъ. ниусо же паче господа. въдъ ти же и имъти исповъдааше, пакът оу бо рече къ немоу кыназь. въдъ та съинъ HMÆMITA. NORB TEXT JEJŠNA NORŠDU. онь же отъвъштавааше, същове мон вога ймжть ыкоже и азъ. иже можеть а сънабывти, тъ же повельной ти съ твори. Провъ рече. съвѣштавае ти ю

ноше пожръти. да не различенънимъ мжкамъ предамъ та. Сватый мжуе никъ Иринеи рече. не жърж. твори кже хоштеши. оувъси бо ыко силож Христо совою добые высе сътръпыя. Провъ рече. кльма же не хоштеши повинжтиса цѣ сароу въ ръкж въвръженъ бжаеши. Иринен рече. ты различьными мжками — пръштааше оуморити ма. н азъ надъахъ са ізко мечемъ отъстуещи ми главж. за не мож та повели то сътворити. да оу въси како крыстивіни сымрыть преобидь ти на выко^{хо}мъ. Христосовъ ради любьве. разгитвавъ же са къндэъ. о дръзости ста го мжченика Иринеа. повелѣ мечемъ оу̂ съкняти и. Сватън же мяченикъ, ыко въторъм венецъ полоучивъ рече. благо деть исповедаж вогоу моймоу. даръ ствовавъшоуоумоу ми различьныймъ мжкамъ тръпвеню венеце. и егда пре **ЈЕЗОША МОСТЪ РЕКОМЪІЙ Артемись. съ** влъкъ ризъ свом. и вызъръвъ на небо. по молиса сице. господи да отвръ зжтъса небеса. и да принижтъ доушж раба твонго. ыко же и людемъ твониъ въстувскъта пръкъве. и высткого исплы нении ка. к тебь выроуа ги Ісоу Хрьсте. се высе страждж. и оусткижвыше и вывры гоша ѝ вь рѣкж. се же са сътвори въ Срѣ мв. старвишинъствоужштоу Провоу. цьсаръствоужштоу же вы выкы Исоу Хръ стоу господоу нашемоу. кмоу же слава ны нъ и присно и вь въкъ въкомъ амин 🔆

мъсаца марта къ мжувний стааго Ішнъ и Варахиси и. и дроужинъ исто.

Въ лето осмонадесатон пре Персьска Са воры. гоненик бысть на црікви Христосо вы. и на уътжшта и въседръжители бо вога, и повель пъсарь Савории, нечьстивъи мъ влъхвомъ. Сватъіа цръкви хръсти таньскы отнемь зажизати. обретак мым же крьстиины повель имати й ноудити а жръти. й повиноватиса попомъ, повиноующитам же са и жьрж штаа, на велекъј санъј ѝ чьсти възво **ДЕТЕ.** Неповиноую штай же са горька мъ и различънамъ мжкамъ предажти. Въ то же връма гонения. обрътошаса въ Персьстъ земи вынъкоторън выси на рицаниви Иаса. дъва брата Варахисии и Ішна вменемь нарицайма. мжжа пра ведива. Исплень сжшта веры. И храна шта заповъди господьна съ страхомъ. сым оубо сватам слышавъща гоненик кръстийніско, оставивыща жилиште свон. идоста на мъсто то иде же нечьсти вии вльсви мжчаахж крыстийны горьць. Бънвъшема же има въ выси Вардіаховъ. и приближивъщаса къ тьмници. Нде же вьси крыстими затворени бъахж. я припадъща къ тъмничьноуоумоу стра жоу молькта й. да вінидета въ тімни цж. вытезьша же обретоста девать мж ЖЬ КРЬСТВИНЫ ЗАТВОРЕНЫ. В ВИДВВЪ ша а въ мнозв скръбя сжшта пеловавъ ша м. й начаста оувъштавати м глаго

ІЖШТА. Не оубониъса ничьсо же братыз й отыци. нъ въ има распатавго, постра ждамъ. въ на въ на приниемъ въ чьный животь, кіко же й отыш наши. й страстотрыци й мжченици приаша. такожде же и ти мжченици видевъще сва там Ішнж и Варахисишна, и оўсрыдыный ши бывыше о пришьствии кю. такожде й їно много пооўчаахж сватам. й дроугъ дроуга акън благодътънънимъ масло мъ. на трыпъник мжкъ и на съврвшени не ижчении. помазажщте оўкрыпыихж. Сватыниъ же мжчениюмъ затворены мъ въ тымищи. имена сжтъ си. Занифас. Лазаръ. Марофас. Нерсис. Илна. Марис. Ави вос. Симвой нс. Сава. сий оубо мжчени быша тъгда скръби приймъще иногы. й въ подвизании мжченичьствъмъ съконь чашаса. теченик съвръшивъ ше добръ. и страстыныймъ и нетыль жштиямъ. ни оувадажштиймъ въ ньцемъ оувазошаса. Мжченомъ же бы въщемъ темъ сватыймъ, й везлетевъ шемъ на небо, и въ агельскъти лекъ въчи неномъ бълвъщемъ. Потомъ нѣкото рин отъ влъхвъ. обадища сватам. Iw нж и Варахисий. къ трымь старъйшина мъ влъшъскънмъ. Масдрафоу. Спра оу. Мааринскоу. сжадаштинкъ стыни глаголящте. та ни жърета. ни повиноунтаса цбю повельнию, ни рачета поклонятесь отню не слыныцу ни водь. ніште же къ семо . . . лаахж ыко девать мжжь оне тог . . . и не по

винжшаса цесароу повеле . . . ю. имъ же тёма дьвёма бёйхж отъвраштени. Тъгда испльнивъщеса прости многът ста ръшины жъречьскы. повельша при вести ы. приведенома же има бълвъще ма, ѝ ставъшема предъ старейшина ми връщъсками глаголаща има вль сви, заклинанить ва, о непобълнить мъ нашемъ цри Саворий. без лъжа отъ въщтаванта намъ. о немъ же въпраща німъ ваю, творита водж цісарж. й пови ноунтаса повелению но. и покланы **КТАСА СЛЪНЬЦОУ. И ОГНЮ. И ВОДЪ. ПО ЗА** коноу и по заповёди пёсара нашего. HIE HE. OTAPŠIIITAPAIJA ME CRATAIZ Iwна. и Варахи^{си}и. глаголаста имъ. да глаголевь. а вы послоушайте акы кна зи. ѝ сждил цесара Персьска. им' же избъ рани німоу исте. й правьдиви сжана. и того ради избъравъці сждъ высь свой въ ржив ваши предасть, да въ правъдж сж дите. а не бесправьдим делайте. нъ ны оубо вы славъным сжава. не подоба цёсара боыти тъ въі земънааго СА. НЪ ОНОГО ДАВЪШАВГО ВАМЬ МЖДООСТЬ И СЪМЪ слъ. Нижштааго власть небесът и земыя й высъцемъ дъгланиемъ, иже положи предель и оўстави часы. и дайть мжді . . . . . . дасть вамъ мждрость. да по мжд . . . и вашен сждите вь правдж. по пльт . . одобынымить вамъ. закле наквъ оубо васъ. върож истинънож. поведите намъ. койго вога подобаатъ нама отъвръштиса. небесъскааго ли

или земънааго, вбубнааго ле или мало

врименьнаяго. ит оубо вирочинь въ бога сътворивъщавго небо ѝ земыя. й не вероунмъ нь уловеноу телень ноу. не можевь оубо выровати въ чловь ка. иже мало поживъ оумирантъ. и по гребанться кіко ні мът. то слышавыще же вльсви оть нею, разгиввавъщеся ве лми. повелёша принести жьзлик ши пьчано не опфитено. на мжченик стобю Ішны и Варахисиа. отыжущвыще и разно. да не слъпшета къждо ісю въпрашания подроуга си. и оукрипитьсь на троудъ Христосовъ. предъседъще же. Масрае. й Сиров. и Марнисии. трин старвишинъ вльшъскы. на въпрашание стоую. и по вельша съ простыж въвести ставго Іш нж кідного, въведеноу же бывышоу I whi рыша къ немоу вльсви. **УТО ТЕ СА МЬНЕТЪ. ЗІШТЕ ОЎБО УЬТ**Ь ши и поклонишиса сльньпоу. и огию й воль. й съконьчаети повельник пре. аште ли то възложенъ на та мж къј жестокъј и лютъј зъло не помъј - піјян же вь себ'ё імпо мъі хоштемъ. 18 по дъймения тън что зъло. Мън не хоштемъ тебъ въла некакого же. аште не тъ са мъ въсхоштени зъло приобрёсти себь. Отъвъштавъ же блажены Їш на рече имъ. азъ сего житим не требоу іж. Христосова житим ради. преходи ть бо и николи пребълваать. да оубо то го ради николи же не отъвръгжса госпо на монго Іс Хса, живжитааго вь вены 28

ыко тъ естъ надежда вьсемъ крысти ыномъ. н не осрамый жтъса выси в троу житин вь нь. зане тъ объщта намъ riaroja. Amend amend riaroja band. нже отъвръжетьсь мене при чловыць жъ. то й азъ отъвръгжса но. при отъ пе мокиъ небесьтётиь. и при сва тынхъ аггелехъ. прити бо имать на облапъхъ небесъскъпахъ, въ славъ о тца свойго й сватышхь аггель и арха ггель. и оўже оўготовыйно отыдати комоуждо уловекоу по деломъ кго. ныны оубо то слышавыще повельных кже повельно вы йсть о мынь творити. то скорки творите. неже помъщиви те шко оставыж домъ господынь. кль на же тъ ны сътвори слоужети въ до моу кго стввиь, и рече наиз вы к сте свёть мироу. и пакът вът исте соль веми. ащте соль обумінть то чимъ осолитьсь. аште оубо ніко же вы глаголе те. повелёнии цёсары послоущаймъ **й заповёди** кго сътворимъ. то не мъј кди ни отъвръжемъса господа нашего. нь наше отъвръженик вісёхъ вина бж детъ. то слъншавъша отъ нею старъйща ны влышьскым, разгнёвавышаса зело. повельща съвазати и по Персскоу закону. и проврѣща жъзлъ междоу ржкама ѝ сте гноу кго. и бълше съда сватын на земи. сёдащтоу же кноу мжуаахж в жазыки. осживатомъ. дотоле же мжунива и. доньде же ребра но оголиша. мжунить же не отъвъ IIITABAAME HEYECO ME. HE CJARLETTIE ROPA

глагола. слава тебѣ боже отъпъ нашихъ Авраама. Исаака. Игікова. изведъін на съ из мира сего. мко съподобиль йси привести насъ па върж сватжий своий. и нътны господи даждъ намъ тръпеник. да сътворимъ и съконьчаниъ въса или ко заповъда намъ стъги твои доухъ. и съ подоби ма мжуениуъскънимъ съвръще ниймъ въгодити тебъ, того бо по въсд дъ ни ожидаж. ѝ си рекъ стън Ішна. рече гласомъ великомъ къ вльхвомъ, азъ отъ кназа ващего и отъ выстхъ дроугъ ва шехъ. еже сжтъ аггели сотонини. отъ стжпаж й отъмештжса выскув ихъ и отъ сленеца и отъ лочны, и отъ звъ здъ и отъ огив. и отъ воды, аже мените богы. щтоуждъ есмъ отъ нехъ. и не покао нясь имъ бъхна. нь вёроуж азъ въ отца й съгна и стааго доуха. въ пречистжия тронцж съпасажщтжж высі мяръ. йже й богы ваша сътвореща, емъ же ночае те ма покланытиса. Си слъщавъще старбишны вышьскым, повелеща жже мъ за ногж повръзъще и влёшти. Вънъ на мразъ. ѝ пребъти киоу на леде высж ношть. бъжше бо зимнок връма. и блю сти но что сътворить ледоу. они же сътво риша тако. и блюдоша иго съ страхомъ ве ликомъ. оставивъще и тоу до свёта. па кът же съдоща безаконнице на сжанште свокмъ. и цовелъща слоугамъ привести предъ лица ихъ сватааго Варахисиона. въшъдъщоу же стоуоумоу і ставъщоу на СЖДЕШТИ. РЪША ВЪ НЕМОУ ВЛЬСВИ. УТО МЪІ

слиши Варахисик. жъреши ли и поклони шиса сльньцоу и отню й водь, нако же посля шавъ поклонеса е братъ твон Ішна. ели приймеши раны на телеси своймъ. Отъ въштавъ же сватын Варахисийнъ рече им. мко же и Iwna поклониса кмоу же поклони СА. ТО В АЗЪ ПАЧЕ ПОКЛОНЯСА В СЛАВОСЛОВЫЖ й възношж и. въз глаголасте лъжж о немъ. нъ истина не дастъ имоу того сътворити. кто бо бы възмогль ослепити оумъ сръде чънъи есо. дабъ са поклонелъ тои твари. ізже слоужить уловікомь, й оставиль съ творьшааго й. аште бо дело уъстъно бы ло. то славъне оубо бы оть чловекь слоу женик приниаль. и не бы слоужиль на мъ рабъскомъ чиномъ, се бо нъны ви лимъ мко богатиї й ништий, и зълни й добрии. отъ того слоужъбж приниыжт. й рабъ несть огнь вашь чловекомъ. боль шнить и сътворивъшнить и. тако буста вивъщоу намъ. мко же оубо неправъдъ но йсть йже ноудити нась да поклонимъ са слоужъбѣ мира сего. вогъ на работж. ть отнь дасть намь чловекомъ. и оста гиса вога сътворыщавго небо и земыя и мо е, и вьса кже въ нихъ, нъ лепо истъ паче эномоу хвалж и поклонъ и чъстъ. отъ цв сарь же и кназь. и вокводъ. и отъ въсего дыханны примати. иже сътвори вы сотж й глжбины, ісго же глжбокым мы сле не можеть никто же домъіслити са. Ни възъръти довыенъ на въісотж славъј, им же тръббинъ и го выси също ве чловічьстви. Тъ бо неть крыман вы

СЖ населенжій. й віса мждростиж свой ж оуготови, се же трѣбоуктъ отъ насъ да вёмъ нма господа нашего выси съ нове чловѣчьстия, а не соуктънъими **ІВЛЫ В ЛЬСТЬМИ ПРВЛИШТАКМЪСА.** ть бо рече не сътворите себв капишть. ни покланъетеса деломъ ржкъ ваши хъ. не мной твари некоки же за не азъ - нісмъ господі вогъ вашъ. ніс пръва същ до коныца пръбывал. и несть иного бога ра звѣ мене. н славът мока иномоу не дамъ. ни благойзволении монхъ вамниймъ. ни уьсти мойл подамъ напиштемъ. Азъ обмо рж в оживыя. и никто же есть иже оубъжи ть ржкоу моню. тыгда разгиввашаса ста режинны влешъскым, слышавъше ре УН ТЪІ ОТЪ НЕГО. НАУАША УОУДИТИСА ИМЪ и тръпению ихъ. и реша не въпрашаний КГО НЪІНЫ. ДА НЕ НЕКТО ЖЕ ОТЪ УТЖШТЕЇ **йхъ й кланыжштийхъса сльньцоу и отну** й воль. Обслышать таковынкь словесь **ЁГО. Н ОТЪВРЪГЖТЪСА Н ТИ ТАКОЖДЕ. Н О** тьстжцать отъ жрътвъ. Нъ паче оуслы шимъ ихъ ноштиж. да никто же разоу MERTE, CARCOJÊMBIRA OTE HEIQ. HE E же отъ насъ творимъніхъ. ні бълсть та ко. В въстаща тъгда отъ сжинита не сж дити. съдъще же ноштиж. и мльча нию сжитоу многоу. повелёща при вести сватавго Варахисийна, приве деноу же кмоу бывышоу, и мльханию сжитоу иногоу послоушаахж кго. иъ вого оубо вльхвомъ въпрашавъщемъ к го. в стоуоўноу вжиж мждростиж прв 28 *

одольвышоу имъ. разгиввавышеса безаконьници. повелёша принести съвальны медьны. и раждегыше а па че отна. подъложима подъ объ павоусъ й рыша к немоу вльсви тако ми выньцъ ць сара Персъска Саворна. мко аште ис пазоч хъ истрасеши любо и кдинъ съвалъмъ. н да падетъ на земи. то да въсн ыко оуже выть известно щко отъвръжеса вога свокго. СЭтьвыштавь же стын Варахисий, реус къ нимъ. Слоугът сотонинът и кнази грёть ния, тако мя съпасения вога монго, и по гъюбъь сотоны отыва вашего, не ниамъ оубоютись отъ бога вашего. ни наного отъ свалиъ повръшти на земи, нъ имене ради Хса монго обдръжж а. азъ же нъини закин наж вы богомъ живынмъ. Къ сен мжит апте и ины имате мжкы люты. то на ведьте на нъг. кто бо истъ находан на рать. и не въдалса выстиь срыдыцемъ. на съпрьть. да възьметь славж вели кж и дары отъ прсара многы. и санъ ве ликъ. то рекъщоу стоуоумоу Варахисию. възбесивъщеса велин вльсви. Повеле ша принести одово и растопивъще възлі гіти на очи. й въ ноздри кімоу вълийти й въ оуста и въ оуши. да ни слъщить ни глаголеть. и потомъ повельша слоуга мъ глаголящте, поймъще и велете въ тьминцж. и повръзъще за единж ногж повёсите й тоу. и сътворища тако. н то ямъ рекъщемъ. Повелеща пакъг неуъстивии вльсви. Привести к нимъ блаженнааго Ишиж, припъдъщоу же

- німоу глаголаша к нёмоу влъсви. приве сти к намъ блаженааго Ішнж. припъ дъщоу же имоу глаголаща и немоу вль CBE, YTO RECTA TUHA, KAKO KETA ILIATA BE дёти ти. й како прёбы ношть онж въсж стом въ връхоу леда. ѝ на лютви стоуде ни, отържинта к намъ блаженъти Іста и рече. въджите бжате сжава и цби. ійко вогь мон ніжде нізводи доуша мом. Отъ HÊA'S ARE POAH MA OÏÍS MOH HI HOMSHÂ H B'S ав. николи же таковых добры поласть ми ношти, не помьиж кіште отъ нелі же к... оўнь вь чловёцёхь, и оўвёдёхь что к чб въство. Вко такова поконна принае на дъ множ ношть, приде бо ми л'гънні отъ древа сватавго. на нем же распатъ бысть господь мон Іс Хс. се рекшоу стоу моу Ішев. отъвештаща влесви и реша к немоу. брать твой Варахисии отъвръ жеса бога твокго, а ты пребывании н ште к немоу, отъвъштавъ же стын ЙФ на рече к нимъ. въдъ й азъ мко отъврь жеса дызвола. ѝ высвиъ аггель ко. н владыць Хсоу съвръшень самь са ксть принеслъ. глаголаша кооу вльсви. не по гоуби зыв доуша свока. оуне бо ти ксть отъврвштиса вога свокго. Отъвештавъ Ійна рече к нимъ. следні и жродивии. глаголете вы сами мко мждри нсмъ. и мждростыж нашеж изобраштемъ истін. — можеть ин уловень емьі пшенніж въ жить неци свой лежаштж и храна ж. дъждоу же і тжуамъ і громоу. н мліннімъ нахо даштемъ. не въземъщоу отъ пшеница 28 *

вь ржкоу свойю. й свати въ има госполь

не. и свавъ. Ожиданть пришедъщи жа твъ наплънити гоумно. отъ мадаго оно го нже вьсва. надежда ради нго жже имъ къ Христосоу. аште ли да не бръжеть пше ница лежати не въ житъници, и да не въ свить отъ неа. то осклавить пшени на, не можеть бо изъобиловати, тако жде в въ насъ уловецехъ истъ видети. аште кто погоубить доушж имене ради господа нашего Іс Хса. то неда хоштетъ обънавыйти сънън уловёчъскы, ты на дыжштайса на нь и твораштаа воля й го, обновиться светомь онемь своимъ. йже не приходить на разарийтьсь нако ли же. й првобидвивымым заповеди него въвръжетъ въ о̂гив неоугасаймъи. Слъщавъще же то вльсви. онвивша на мн° го врема словесемъ его уоудаштеса. по слежде отъвештавъше реша киоу. не прълиштан себе Ішна и послоушан фа нии, отъвъштавъ же блаженъи Ішна глагола къ нямъ. добръ ръсте мко пръ лиштажть фанцы, нь отъ васъ пога нынхъ. не прынштакть ино ничто же уловькы, нь тьуых житин мира сего. — à иже въкоушанть скръбии господынь. то не предиштайтьсь неколе же. ыко же бо богать нъкто пирь великь госте мъ своймъ оу̂готовивъ. й посълавъ по ЗЪВАНЪІА НИЪ. НЗЪХОДАЩТО ЗЪВАННЯ къждо і свойго домоу. Вёдать навё стынь ніко нажть на веселик. й съ оусры дикмъ на пиръ приходать, въщедъ

ше на объдъ, и съдъще на трецезъ въко сивъще вина да ащте добро бждетъ. то сладыть панять оть него и вызвесельть СА. В ОТЪ ОУПИТНЫ НЕ МОГЖТЪ ЕТИ ВЪ ДО мъј свом. Понеже много сжтъ пили въсла анвъще си виномъ. Доньде же приажтъ свои имъ. и имше приведжтъ въ домъі свом. іже за оўтра въстажите. Кгда і СЖУАТЪ ВИНО. РАДОУЖТЪ СА ЗЪЛО ЖКО оў свойхъ сжть си дома лежали. Тако жде и раби Христосови. Кгда видатъ гако зовжть а сжана на сжанште, то въ дать кіко на троудь и на ноуждж йджть. КГДА НДЖТЬ Н ОЎПНІЯТЬСА ОТЬ МЖКЬ. н отъ любьве Христосовъг, то оўже к тому не помьнать ни домовь на чаля, ни имъ ним. ни могжть приобрёсти ни здата на съребра. на нного начьсого каке въ мироу семъ. нъ преобидать и це сара й кназа, ожидающте едного тъ уыя пвсара великааго Xca. него же вой ни не не не въ родъ пребътважи. . . - німоу, ніго же цісаріство не пріходить. нь пребываать въ векы. то рекьшоу стоуоўноу Ішнь. повельша вльсви пръ сты ноу отъсвкати обом. ржубным й ножъныя, й поматаша а предъ сты мъ Йонж, и рыша къ немоу вльсви, се видиши како расъщахомъ пръсты твом 110 Seme. Howele offo. Reas bytma ox детъ жатвъі. То приджтъ ти мь́нози прысти. отъвыштавъ стын I шна рече. азъ мъногъ ржиъ не требоуей. нъ истъ вогъ съзъдавън ма. еже пакът обнова

ть ма. обновьканимъ своимъ кже хо штеть творити о нась, то слышавъще отъ него вльсви, и прости исплынивъ шеса повелёша възварити пьцьлъ въ конобъ. ѝ повелъща слоугамъ да одержть гржгомь высж главж но. ж доу же власи сжть. К томоу же й азълкъ **киоу оўръзати. м сътворища тако.** и повельща вльсви, и въвръгоща прв дъ немъ кожж главы есго . . зъкъ. въ конобъ пъчълънъий... томъ же въ връгоша ѝ самого того ставго въ конобъ пыцываным, выврыженоу же бывыша стоуоўноу. абык налыжа вънъ коно бъ й вісь піцьяь. й не прикосняса к мъ. й ни како же не връди к го ни при че сомь же, видъвъше же неуьстивни вль сви бъівъщей то чоудо. й дививъщесь. оужасошаса . . . .

Изъ Болонской псалтыри.

(См. выше стр. 202: 4.)

ψα" ξε.

(И си обо чювьствына земль рафетса. (Гъ въщиса. да раў etca semes. : BÄRIMA ногама RIAHETICA . wбaqe да разоумъетса члкь. земль бо чакь. и пришь гь спсе и. Цркви глеть. ы коже бо штоци вы мори As becejatca o недвежеми сжть. тако и пркви вь житий TOUR MHOZAR .: ствиь мори недвижемы сжть. **Шблакъ и мракъ** ш Тело вичне глеть облака, мрака же кр̂ь его ∴ небдобь разоўненж тайнж. въ мра пъ бо никто же не можеть видети. Пльть влічнж глеть, міже йспра-Правда и сжат ис правленіе прі вися шправана вмь.) *) стола его ::). -Ġіть предъ немъ Тапна божвънаа, въ бо нашъ штиъ претриятель ... поп**ал**ёж есть. СЖТЪ KHE гы 💠 И попале ѝ крстъ Вса противащимса пришестви ю Хбоу. Огнъ попали. си врагъї его 🔆 првумноженых танны ших

ТИШЖСА В СТАШЖ ∴ —

^{*)} Начаю псазма, за невыбніснъ списка его изъ Болонской псахчыри, вычисаво изъ Погодинской.

Осветниж м'ъ
ниж его вселе
нжж ↔
Виде и поде́и

Видѣ и подѣи жаса зем²ѣ ∴

Горъї ійко воскъ раставшжся Ш инца гнів :-Сть инца га все ж зем'а :-

Възвѣстишж нбе[∞] правдж его ::•

И видёща вси лю дие славж его ∴ Да постъїдатьса вси кланёжщий са истоуканный ∴ Хвалащеса ш идо лёхъ своихъ ∴

Поклонитеса с моу вси агтели его∴

Желъїша й възве селиса Сишнъ∴—

Въёрадовашжса дъщери Ийдеис^ьъї—

Апли совъташи. проповъдъ ева гглъский: тъми бо просъъта шиса всъчъсками ∴

Земъское житие оузрѣвъ ганнъв Хвъї, подвижаса, си рѣчъ прѣ-

Къїж горъї, дишволь и демони и въїсоции гръдии, страхомъ пришествий Хва ищезнать ::

Разоумѣшж бо ыко всеж ести
тъ навлемса. и мѣста на
земи не дижтъ ∴ —

И носа чивествънаю. О дела показажтъ творъца обаче апли възвестишж правдж все мъ жакомъ ∴ —

Проповедим апостоль скож ::-

Въси бо кланъжщинся истоу каннымъ идоломъ. видъвъ ше блтъ вжих оугасошж :- —

Иже глаахж. се сжтъ въй наши. а ти не бъахж бъй нъ кумири иг ми.

Въси бо вёровавшей гавлению его. аггели нарекошжся ти бо поклонишжся въ Істинж .: —

Цркви. Сисенъ бо позрачище сказаеться, црви бо по зръцаеть, вста гаже в насъ. гако встави мати ∴ —

Црви ізко Ш испов'єданніз съ ставленъї Июдеа бо испов'є дание сказаєтъс∧ ∴ — -Сждъбъ твоихъ ра ди господи ∴

по всей земи :

Зѣло прѣвъзнесе

см надъ всёми

богъї :: —

Любащий га и сна

видите зла ::

Хранитъ гь дшж

понъїхъ своих ::

Из ржкъї грѣшни •• ж набавн ж ••

Свёть всий пра
ведникоу и пра
въїмъ срцемъ
веселие ::
Възвеселитесь
праведнии w ги ::

Исповаданте па мать стачна его : • Мѣнить бо ж богы + гэ 22006 Е+5. 0035 гэ У2ДФ4 Е-6 5 Е-6 52005гэге ∴

Ваменьний пришествию Хвоу ненавидите идоль шк зли ... Апль и всёхъ вёрныхъ и мнод и бо невёрнии възло

жишж на на ржкъй ::

Аплы и вса вёровавыших имъ. избавиль есть Хъ. из ржим дийвола. грёшникь бо по и стинё дийволь есть ...

Хоў тако свётомъ шбльченоў апломъ и всёмъ праведни комъ Хъ сжи веселие въ істинж вёрнымъ :. —
Тон егда въздасть комоуждо мъздж. тогда праве льний веселатьса

радощами • • • —
Тъгда блаженъ члкъ. егда
вълж иматъ паматъ бжи
ж въ себъ. и исповъдантеса
въ себъ бъй.

Изъ Погодинской псалтыри.

(См. выше стр. 207:5.)

пъ Мариы сестры Мосешвы вь Исходъ. Ш книгь патыхь. Ш буктатеувха. : • *)

Поймъ гви славно бо прослависа :

Конъ и всадника въвръже вь море :

Помощникь и покрывитель бы мить в' спенте · : —

Съ въ мой и прославла и.

Бъ оща моего и вызнесж и 🔆

Гъ съкроушаж брани гъ има емоу ::

Колесинца Фарао́на и силж его въвръже въ море ...

Избраным вьсадникы трьстаты :-

Потопи въ чрыннамь мори ·: —

об. Пжчинож покры на · : Погразж въ глж

бинв чжо камень ::

Десинца твой ги

прослависа крипостны .: —

Десная твой ржка гн съкроуши врагы · : — И множтвомь силы твосью сътрыль еси

сжпостаты :

Посля гивы свой пойсть ы йно стеблис ·: — И дхомъ ирости твоса

^{*)} Сообщаю здёсь только тексть безъ толкованій, но строка въ строку.

растжинся вода · : — Огжстешя ійко й стена воды · : Огжстешя й вльны посре море · : Рече вра

гь гьнавь постигиж.

Раздёла користь насыщж дійж мож ·: — Оўтынж мечемь монмь одольёть ржка моа ·: — 265. Посла джь свой покры ь море ·: —

Погразж въ глжбине йко шловь

въ водъ зъло 🔆

Кто побень тебь въ бозькъ гм. кто побень тебь прославленъ въ стхъ ·:—

Дивень въ славахъ творай чюдеса ·: — Простръ десницж свож пожръть ж земль ::

Наставилъ ѐси правдоіж твое^ж люди твоіж снім же и́збави ∴

Оўтёшны ёсн кре постий своем въ шбитёль стай твой : — Оўслышаша

ызыци **н** прогивващаса. **∴**

Бользнь пріж

ша живжщей въ Филистимъ ·: — Тога потыщашаса влкы Едомьскы ·:•

Кнази Моавитьстий

прижть на трепеть :

об. Растайша вси живжщей въ Ханайнѣ .:•

Нападе на на страхъ и трепеть .:•

Величиймь мышца твоена да шкаменатса .:•

Дондеже проиджтъ людий твой ги. донде

же проиджть людий твой сина же стажа .: —

Въведь насади ж въ горж достоиний твоего .: —

Въ готовое жилище еже съдъла гь. .:•

Сватына ги на же ототовасте ржцъ твои .: —

Гъ прюеть въ въкън

и на въкы и еще ·.·

14ко въниде конь Фарашнь съ колесница

ми I высадыникы вь море **∴**

И наведе на на гъ водж морьскжіж :-

Снове же Илеви про

наж по соухоу по среде море 🔆

· пѣ Мосешва вь Вторёмъ законь, ывлёеть и св

266. 🛟 Шпадений Жидовьской и бігостына бянжіже по

🛟 дасть имь. й вь вожений ыхвыкь 🛟

Вънемли нбо й вьзгла. ѝ слыши зем'е

гіты W оўсть монхъ 💠

Да чаетсь ыко дыжь провыщаний мое 😯

И снеджть боко

роса гли мон 🔆

Мко тжча на троскоть ійко инйи на скно .:

Вко има гне призва^х ∙:

Лалите величик воу нійем⁸. Бъ йстиненъ

на дъла е́го 🔆

И вси патий его саль 🕁

Бъ върень й нъ неправьды вь немъ ·: —

Праведьнь

и приобень Гь ∴

Съгрѣшима не то

го чада порочьна. 💠

Родь стрыптивь развращень :

об. Си ли гей въздаете ∴ Си людий боуй немждри ∴

Не самь не сь оць твой стажа та створе та й стажа та ∴

Homanère gén bra :.
Pasovnéhre me ré

та рода родь ::-

Въпроси опа твоего и възвисти

ть тебѣ ∴ Старца

твоњі й рекжтъ тебѣ 🔆

Ега раздываше вышь

ний рузыкы 🛟

Ame pachi

сны Адамовы 🔆

Постави предель вазыкомь по числоу ань гель вжий.

Бысть часть гёв людей его Йаковъ 🔾

267 Жже дѣломѣрное достойний е́го й слв ∴

Оудовлиль ёси въ поустыни :

Въ жажж знога безъводынь : Обиде й наз ::

И съхрани ізко давницж окоў :

ТАко опель покрыеть гивало свое ...

И на птенца свою въждель :.

Простреть криле свой примть на :-

Възать ы на рамоў своей :: —

Бъ единъ вожааше ы с и не бъ с ни тоужь ⋅: —

Възведе ъб на силж земли : И насъти ъб

жить селныйхь -: Съсаща медь ис камене

ѝ мей ѿ твръда камене • : — Масло кравие
 масло кравие
 маско обче • • С тоукомь агичемь и швие

млъко овче • • • С тоукомь агичемь и совне Сйовъ ю̂ньчь и козыль • : С тоукомь пшени

чномь . Крывь грозовж пакаж вано .

чномь .. крывь грозови папаки вано ... гасть Игаковь и насытиса · : — И Шврыжеса

възлюблений : Оуты отльсть й раширь

и истави ба створшаято та ·: —

И стжин ш ба спса своего : Раздражи

ша ма ѡ҆ тоуждийхь ∴ Мръзостехь

свойхь прогитваща ма • :

об. Пожрыша демономы а не боў. Бий йх же не въща овий се крать приджты йх же не въдѣша ощи и^х: — Ба рожшааго та сстави: И' забы ба пыта нащааго та с И видѣ гъ егда выздревь нова и Раздражиса за гнѣвы сновы свойхы.

й льшерь ∴ И рече Шврашж лице свое Ш нихь ∴ И покажж что бждеть имь на последокь : ТАко родь развращень есть ∴ Сновь их же нъ въры вь нихъ ·: Ти раздражиша ма не ŵ Богать. Прогнъваща ма въ идолькь свойх :: И' азъ раздражж ы не о ызыць . И ызы пр неразолина прогнавату ж : Пуко осне разгорится ш прости моетя : Ражвже тса до ада прейсподнего : Погість зейа й жита ета :- Попали шенования горьскай :-Съберж на на злаві : Стрёлы моья скончах на нихъ : Таьмще гладомь и відений мъ птиць .: Гробь нейспъленъ .: Зжбы завърины посла на на 🔆 Съ гаростиж пресмыканащиймся по земли :: Въныждоў бещадна мечь : И ш хра мь страхъ ∴ Юноша съ дѣвож̂ ∴ 268 Съсжщемъ съ отрокомъ й съ старцемъ : (P) вкъ расвы як .: СУставла же ш члкь па мать ихъ : Тъкмо за гибвь врагь да не дыгольть живжть : И да не нала гжть сжпостати : Да не рекжть южо ржка наша высока : А не гъ створи сих всёхъ : Та ко њазыкь погыбе сывёть й : нъсть в нихъ хждожьства : Не сьмы слиша разоумети 🔆 Си все да приї ижть на граджщее льто . Како по женеть единь тысжшж й два двигь нете тиж . Аще не бъ шласть ихъ и тъ предасть ы . Не сжть бо боды йхъ ы ко въ нашь . Врад же наши не разоу мивий ∴ Оть вин^о градъ бо Содомъскыйхъ 🔆 И лока ихъ 🗓 Гоморъ 🔆

Гровъ ихъ гровъ злъчи :

Грозь горести ихь ::

ІЯ рость зниева вино ихъ прость аспидова неиспраена :-

об. Не ск ли си всѣ събрашаса о мене 😯

И запечетлешаса вы

скровищийхъ свойхъ ::-

Въ днъ мьсть выздамь 🔆

Въ врема ега съблазнится нога ихь 🔆

ПАко близь днь погыбъли ихь ::

И присташа готова вамь 🔆

Мко сжанть бы людемы своймы ::

И w рабъхъ свойхъ оумолитса ·:

Видь бо ъй фслабыша й печалны:

Въ плъвь ведомы тредны

И рече т къде сжть бози ихъ :

Въ нихъ же оупваша на на 😷

И̂х же тоукь жрытвы и^х ⋅:

нідвасте и пийсте вино трвбь ихь ·:

Да выскрнжть и помогжть вамь •: —

269 Й бѫть вамь покровителе 😷

Видите видите ыбко азь есмь и на разва мене. .:.

Азъ ббиж и жити сътвора .:

Поражж и азь йсцёла ·: — И нёсть іже изметь Ѿ рж

коу моею :-

П ко въздвигня на нбо ржкя мож •:

И вльнжса

лесницења моења ·:-

И рекж живж азь въ въкъ ::

ТАко пошпрж ыко мльний

жечь мой ::

И прийметь сждь ржка мой .:

29

(Й)въздамь месть врагомь ::

И невавидащиймъ ма выздамь •:

Оупоъ стрвиы моъ ш крыве 🔆

об. И фржжий мое сивсть маса 😷

Оть крыве іззвыныйхъ й пленникь ::

Ѿть главь

кназь казычныйхъ 😲 Възвеселитеса нба коупь

HO C HEME .:

И да поклонатса емоў вси англи бжий 😷

Възвеселиса

ъ́зыци сь людии е́го ∴

И да оукрѣпать и вси

снове вжий ::

Ійко крывь сновы свойхъ мыщаеть ::

И мьстить й въздамь мьсть врагомь ::-

И ненавидащиймъ

его въздасть ∴

И фчистить ть земла людий свойхъ ::-

тва Айнина

итре Самоўлевы ∴ оть цртвий ∴

Оўтвръдиса срце мое о ги.

Възнесеса рогь мой с буб моемь.

270 Рашириша са оуста мой на врагы мой ::

Възвеселихся с спсений твоемь :-

Пако на ста бко

Гь й нъсть праведна ыбо вы нашь ·:-

И нѣ ста развѣ те6 ⋅:

Не хвалитеса й не

глите вънсокыхъ въ грьдыни .:

Ни да изи

деть вельрычий изь ость вашихь :

Пко вы разоумомь ть ∴

И вы ототова начинаний свой :

Лжкь силныйхъ и́знеможе ∴

А немощний пръпоисащаса силож .: —

Испльнь хльбь

Jemema Ca 🔆

Алчжией првидж зейл

јуко неплоче во

ди седиь ::-

А многай въ чадъхь изнеможе 🔆

об. Тъ мрътвить и живить 🔆

Низводить въ адъ ѝ възводить. : Гъ обожи

ть й богатать ::

Въздвизаеть 🗓 земла обога ѝ 🗓 гной

ща оустраблеть нища : Да посадить ы сь мо

гжтыми людьскыйми :: И престоль

славъ наследить емоў 🔆

Даьа молитьж молащоумоўса 🎨

И бавиль еси лета праведнааго ::

Пио не бирыплыется силень мжжь иры

постыя своеня ::

Гъ немощна створить сжиостата èм⁸ гъ стъ ∴

Да не хвалится пръмждры пръмж дростиж своеъ ∴

И да не хвалится силны силом своем.

И да не хвалитса богаты богатьством свои ...

271 Нъ семъ да хвалится хваляйся е́же ра зоумѣвати и́ знати га ∴

Творите сждь и правж по сръ зейа 🔆

Гъ възиде на небеса и възъгръмъ ...

Тъ сждить конь

цемъ земли праведьнь съ ::

И дасть врвпость црю нашемоў : И възнесеть рогь ха свое́го ∴

2 9 *

М°: Амбакома проба. пойн бо са о них же видь. быти имъ вь скорь ::•

Гй ослышахъ слоўхъ твой й обомхса. Ти разоўмёхъ дёла твом й дивихса ...
По срё двою животноўю познань бжде ...
Ега приближатся лёта познань бжде ...
Ега придеть врёма мівишиса ...
Сда сматется дша мом въ гифвё

 об. милость поманеши. ∴ Бъ оть юга придеть ∴ Стый Ѿ горы поканьны часты ∴ Покры нова добродътъль ѐго ∴

И квалы его исплынь землѣ :. И симний его мко свѣть бждеть :. Роум въ ржкоу ѐго :. И положи любовь тврьдж крѣпости своѐьй ::

Прѣдь лицемь ѐго и́деть слово ∴ Изидеть на полѣ запать ѐ™ ∴

Ста и подвижаса земль :Призръ и раставшаса ызыци :Съкроушишаса горы ноуждеы :и сташа хлъми въчний.

Шъствий вѣчнай за троудь видѣша ... 272 Села Е́они́пьскай обомішаса. й крви зема Мадимімьскы ... Еда въ рѣкахь пр° гиѣва́ешиса ѓй: ли в рѣкахь міро̂ твоий ...

Ли въ мори осъъ млений твое́ ∴

ТА`ко въсадеши на кона своъа̀ и гажений твоѐ спсений ∴

Налацањі налачеши лжкь свой на ски птры глеть тъ •:•

Ръками расадетса землъ .:

Оузрать и разболать людие ::

Растачъъ воды нашествия ::

Дасть бездьна глась свой высотж привидѣний своего :-Възвижесь слице ѝ лоуна ста въ чинъ своемь 😯 Въ свъть стрълы твою пройежть :: Въ блистаний мльний фржжий тво Прышений

об. м' биалиши зема : И гаростита ни зложищи њазыкы :: Изиде въ спение людемь своймь .: -Спти хрты своьб 😲 Въложи въ главж безаконнымъ сирь

жасомь главъ силныяхъ .: -

въздвиже њазы до вына въ конець 😷

Ceckres écr X

Сътрасжтся о немъ ·: Разврыжть оўзы свою іжко іздать нишин тай 🔆 И наведе на море кона свою сижщаю шаь волы многы 🔆 Съхранихса и обобса срце мое ... Оть гая молятвы оустьнь монхь .: И вниде трепеть вь кости мож. И въ мнъ сматеса кръпость моа. Почна вь инь печали мое́а.

278 И да възнаж въ люди пришельстви моето ·:• Зане смокы пл° да не створить и не бждеть рода вы виноградъхъ. съль:кеть дёло масли нное и поль несьтворать гади ·: --WCKARBIII.A OBIIA &

пища й не бждеть воловь въ гаслехь :-Азъ же ѝ гн възвеселаса и въздраў ыбса ш въб спсь ноенъ .. Гъ бъ ной сила ном 29 *

Т отчивть ноти мой на сыврышенис. ...
И на высокай навода ма да пообъйж въ пъснехъ его.

пѣ Йса́ніна. вдіного ѿ пртокь ввликыйхь ... Оть нощи оўтръню́еть дхъ мо́н къ тебѣ вже ·:—

об. Зане свёть повелённый твою на земли: Правдё пабчитеся живжщей на земи. Прёста бо нечьстивы всёкь їже ** набчится правдё ::

На земли истины не имжть ств°рити :• Възметса нечь

стивы да не видить славы гна.:

Ги высокай твой

мышпа не въдъвше разоумъвше же постыдатса : Зависть прий меть люди ненаказаны ::

И не оге сжиостаты поисть :

Ги бие нашъ иг ръ дажь намъ все бо выздаль е́си нам́! Ги бие нійь стажи ны.

Ги развъ тебе ино

го не вѣмъ и́ма твое нарицае́мъ ·: — Мрьтвии же живота не и́мж видѣти

274 И балиъй не имжть въскрѣсити .: Сего ради наведе и погоуби. й вызать всѣкь мжжьскь поль йхь .: Приложи и мь зло ги приложи зло славныйх зейт : Ги вь печали поманжхомъ та .: Въ печали мало наказаний твое й най: Глко болащий приближается роди ти. въ болѣзни своей въпийше та ко быхомъ възлюбленоўмоу твоем .:

Стра ра твоего ги въ чреве приысомь.: И поболекомъ

и родихомъ дхъ спсений твоего и же сътвори на земли ∴ Не падеиса иж паджтса живжщей

на земи 🔆

об. Въскрижть мрытвий й выстанжть сжщей въ гробъхъ. .: И възвесела тса іже сжть на земли .: Роса бо еже есть ш тебе йсцелению имь есть .: Земле же нечьстивыйхъ падеть .: Възъпихъ въ печали моей кь ги боу моемоў й оўслыша ма .: Ис чрева адова вепль мой ослыша глась мой .: Отъврьже ма въ глжбинж срца морьскаа́го .: И рекы шбидж ма .: (В)са възсоты твова й вльны по мь не прейдж .:

И азъ рѣхъ Шринжхъса Ш Очию твоею : — 275 Приложж ли ббо призърѣти къ црки стѣй твоей ∴ Възлийса на ма вода до дії а моѐьа ∴ Безна шби де ма послѣднѣй ∴ Попрѣть гла мой въ пропади горныю ∴

Снидь въ землж еї же ве

ръж и заклепн въчнии ·:
И да изидеть изь иставины животь мой
к тебъ ги бже мой ·:

6гда пскончаваащесь W мене дша мою
га помлижкъ ·:

И да придеть к теб'є м'їва мощ къ ціркви стієй твое́й: — Хранащей соуетнай и льж^ж миять свож сставним ... Азъ же съ гласомъ хваления и исповъдания пожратебъ ...

Слико собъщахъ въздамь тобъ на спе об. ник мое гъи ....

ми пѣ трий отрокь. вь пещи штньнѣ вь Вавилонѣ ......

Блить еси ги бже оцъ ншихъ ...

И хвално и прославлено йма твое в вкы ...
Плио правьдьнь еси ш всѣхъ бже сътво
ри намъ ... И всѣ дѣла твоб йстиньна и пра
ви пжтие твой ...
И вси сжди твой йстинни сждбы йсти
ины сътвориль еси ...

По всѣкымь ыже навё на ны ·: И на градъ сты

ощь нашихь Йерямь :.•

Пако въ истинж и сждомь наведе си всё на
ны грёхъ ради нашихъ ·:•

Пако съгрёшихомь ѝ безакойновахомъ

Шстжпити ш тебе. и прёгрёшихомъ

ш всемъ й заповёдий твойхъ не послоущай

Ни съблюсомъ ни сътворихомь ·:

276 Мко же заповѣда намъ да благо намь бждеть ·:
все елико сътвори намь й все елико наве
на нъг. въ истинж сждь сътвори ·:
И прѣдасть ны въ ржцѣ врагь безаконе
нъ мръзькь прѣстжпникь ·:
И прю неправедноу й лжкайнѣйшю па
че всем земла ·: И ннѣ нъ намь шврѣсти ость ·:
штоудоу и поношению быша рабомь
твоймь чьтжщиимъ та ·:
Не прѣдаждь нась до конца ймене тво
его ради й не раздроуши завѣта тво
его. й не шстави млти твое́ю́ ш нась ·:

Авраама ради възлюбленаа го Ж теб и за Исака раба твоего Йійв стааг твое :. Имже гла оумножити сема ихъ мко живъзы небеным и ыко пъськь въ с кранны морѣ. ыко влко биалихо мса паче всёхъ вазыкь. й есмы смё об. рени по всей земли. дне гръхъ ради . . И пъсть въ връма се кнаула, ни прока ни вожда, ни всесъжагаемыхъ, ни жрътвът. не приношений не када ла ни мъста пожрыти предъ тобож w бръсти милость ::-Нъ дшеж съкроушенож и дхомь смв реномъ. да приыти бждемъ ико въ съжагаемъихъ шенихъ, и юнчихъ й кіко въ тиахъ агнецъ тоучень : Тако да бждеть жрътва наша пръ то бож днё в скончается по т., \$. ыко ньсть стоуда оунваращиймь на та :· И нъинъ въ слъдь тебе идемь всемь соще мъ и боймса тебъ и ищемъ лица тво е̂го не посрами насъ 🎨 Нъ створи с нами по съмотрению тво емоў. й по множтвоу мяти твоења нами ны по чюдесемъ твоимъ. й да жъ славж имени твоемоу ги :: И да сраматса вси півлівы щен рабо мъ своймъ з**ла**а. и постыдатса 277 Ѿ всеы силы й крыпость йхь да съкроў MUTCA I DASOVNÍKTE MKO TEL ČCA TE EL елинь и славень по всей вселенъй ... Не прысташа вымытажщимы слоўгы пра жыгжще пещь нафтож и пеклом н изгръбин и логиемь 🔆

И распалващеся пламень надь пещных HA : M : W : O : JAKO M WOMAE H HOMENE ыже ибрете и пещи Халдейстей. Ангтель же тнь сынде коупно съ Азаринож чань въ пеши. н быль пламень и тныны wть пещи. н створи сръдж пе ши ыко яхъ хлалень шюмашъ и не прикосижсь йхъ шиждь огнь. ні ш СКРЬби ни СТЖЖИ Е́мЬ ... Тъга ти трий ійко сдинеми оусты поій xx nî dîrutaxx fa ni cuarutaxxî ni re ne щи глие : пъ тъ же трі шро в Даниль перць **ЕДИНОГО Ѿ ТРИЇ ВВЛИКЫЙХЬ ::•** Бінь еси ги біке обь нашихь и хвалі мъ в превъзносимъ въ векът 🔆 И біно німа славъ твоета стое ні хва лимъ и пръвъзносимь въ въкъ : —

об. Бінъ ёся въ цркви стыю славы твое́ж й х . . Бінь ёся видай безны сѣдай на хервий й хв . . . Бінъ ёся на прѣстолѣ славы цртвим твое́г° и хв² Бінъ ёся на тврьдя нбйѣй и хвалий и прѣвзи° пъ̂. стхъ три шров в данийлъ пръцъ е́диного ш три велякыйхъ ∴

Біте всё дела гнё га пойте й прёвзносите вые его Біте анггли йоа гнё га пойте и прёвъзно ...
Біте воды вса прёвъщната нов вса сілы Біте слице й міть ѕвёзы нойыть га пой.
Біте вси дъжеве и роса вси дси. га пойте Біте огнъ и зной и зима варъ. га пойте Біте росы й ініи леди і мрази га поїте Біте смии снёды нощь й днь. га пойте віте свёть й тма мльних й облаци га по . . . . Біте землё горы и хльми всё прозабата щий на земій. Га пойте й прёвзи.

Біте йсточници морь й рыкы кити й вы сы движещайся въ водахъ. Га пой . . Біте йся птица нойы і выбрик й вси скот. . Біте снове чічи. біви Йілю га пойте и пр . . Біте дси й дша праведныхъ прпобибі смырениї срщемъ га пойте ::

Біте Ананік Азарік Мисайле аши прроци йни гин га пойте ::

278 (б) . . . . имъ оца сна и стааго дла. поите и .: (И) ни и присно и въ въкы въкой амін .: Хвалимъ блвимъ кланъе́иса гв .:

пъ бідж. Яриж Ѿ Лоучіна е́угелиа` •:• Величить дійа мой га нвъздрадоваса La moù w est cit moème 🔆 ТАко призъръ на смърений рабы своем се бо Фсель блажат на вси роди 🔆 Ійко сътвори мив величий силный и сто MMA êro n mîth éro b dò n doah dohâimaiña en :• Створи дръжавж мышцем своем расто чи гръдыва мънслиж сбпа ихъ 🔆 Низло(ж)и силным съ престоль и възнесе смереным алчашам исплыни блгь в богатащанаса шпоусти тыща ∴ Примть Ихть фтрока своего поманж ти міть кіко же гія къ одемъ ніши Авраамоу и съмени его до въка 🔆 🗜 🗓 ЗАХАРИЇНА ОЩА ГОАННШВА Ѿ ЛОУЧІНА ĈŶА 🕏 Бінь ї в в Иїлевъ мко посети и створ: избавление людемъ своймъ и възві же рогъ спении нашего в домоу Два отршка своего ·: —

об. Тако же гла оўсты стынка сжщиха... выка пррка его. спенны Ш врага на .. н' яз ржкы всыха ненавидащиха на.. Створити мать съ общи нашими. й поменяти заветь стый твой :: Клатвож ей же платса въ Авраанб шпоу нашемоу. дати намъ бе страх . . из ржкы врагь нашихъ избавлыш. . . Слоужити емоу припобыймъ и пра вдож пред немъ вса дні. живота нашего И ты отроча провъ вышиваго нарече шиса. предъедения бо пред лице мъ гнемъ оуготовати пжть его Дати разоумъ спёний людемъ его вь фставлений грёхъ нашихъ . . маран ради мати ба нашего 🔆 Въ них же посети на выстокъ свыш. просвётити сёдащаю вь тиб и свии смрътиби 🔆 Направити ногы наша на пжтъ миренъ 🔆

IV.

Изъ Паремейника

В. И. ГРИГОРОВИЧА.

Ö Пррфътва : Исана : प : а : -

Възнесетьса тъ единъ въ днъ шнъ : днъ бо ги саваш това пріходить : на въсійкого досадитель гръдаго : на въсткого въїсока і възносліва : и смітратьса на въспаки тиси Ливанъски 🔆 🗓 въссокъїхъ превъ знесенъїхъ : и на въсійко древо желжди Васанъ ска 🔆 и на въсвки гори въїсоки 🔆 и на въсвкъ хиъмъ въїсокъ **∴** и на въсѣкж стѣнж въїсокж : и на въсыкъ стабиъ въїсокъ : и на въсёкъ корабъ моръскъї : и на въсыко видение добротъї корабита : в съверетъса въсійкъ чівкъ : в паде тьса высота чівчьскай : и вызнесетьса бы еді нь вь днь шнь : ржкотворенай вьсй скрылать вь несъще въ врътъпъї 🔆 въ распаденив камвина 🔆 въ пропасти земным 🖫 лица стра гнт 🕂 и 🖫 славы кріз пости его : егда въстанетъ разъдроушати зема : въ днь бо шнъ изнесеть члекъ иръзость свом сръбръ ным и влаты : аже створишж себы кланеті соу етнымъ : и нетопыремъ : въніти въ пропасть

- твръдаего каме •:• и въ распадент камилина •:• ѿ лица гни и стра •:• и ѿ славъ крилости его •:• егда въстанетъ раздроуштт зема •:• — про •:• ψа •:• дт •:• г дт •:•
- т Ги кто обитаеть въ жилищи твоемъ ил кто въ 🔆
- ★ кодан бес порока дізлами правдж гла истинж въ :. —
  ВЕ про :: Т :: ФТ :: ЕТ :: гла :: 5 :: Блгослова га вра
  зоумъщаго ма :: пакът же до нощи пока ::
- с Съхрани ма т̂и ѣко на та оуповахъ ∴ д̂ ∴ не трѣббешт ∴
- ※ Ö Бълтий ∴ чтен е ∴ а ∴ Си кишты бълтив небси і земі ∴ въ нъ же днъ ствш ри бъ небо и зема ∴ и въсѣкъ злакъ джбравнъї ∴ прижде даже не бъ по земи ∴ въсѣка трѣва се лиаѣ прѣжде даже не прозабе ∴ не шдъжди бъ
- на зема : и члвкоу не біз ділати зема : исто — чникъ исходъще Ѿ зема ∴ и напагище въсе ли це земи ∴ и създа въ члека пръстил Ѿ зема ∴ и доунж на лице его дъхновение животное .: и бъ члыкъ въ диж живж .: н насади бъ раи въ Еде мій на въстоційхъ . и въве чівка въ его же ство ри 🔆 въсић бъ пакъј 🗓 зема въсійко дрійво кра сно шзракомъ : и добро въ снедъ : и древо жі вотное по среде рака : и древо еже видети ра воумное доброу и злю ∴ рѣка же всходить ѿ Е дема на пладне и напаетъ раг 🔆 🗓 тждоу раздѣ льетьса на 🌣 🖟 💠 часте 🤥 има единои Фісешнъ 🔆 си шбъходащи зема Евлятьскжа .: тоу иле есть злато :: злато же зема том добро :: ту есть анътрась 🔆 и камень зеленьїн 🔆 има рѣ кы ∴ б ∴ Гишнъ ∴ си шбъходащи въса зема Ети шпъскжа 😯 ръка 👀 г 😁 Тигръ 👀 си текжщи првио Асоурийнъ 😲 рвка же 💥 🖟 си Ефрать 🔆 ї полть їть ей члека его же створи 🔆 и въведе ї в ран пищх : дылати і храниті : и заповела бъ въ Адамоу ∴ гла ѿ въсекого древа сжшаго

в ран въ сніздъ вждъ 🔆 а 🗓 дріва еже разоумі вати злоу и добр8 ∴ не вдита Ѿ него да не смрътил оумрета ∴ и ре тъ въ не добро бъй ти члекоу единомо .: створимъ емоу помощъ въ нъ и створи бъ пакъі Ш зема въса звера джбравным : и въсм птица небесным :: и приведе къ Адамоу видети что наретъ а ::и въсъкъ еже наречетъ : Амиъ дойж живж се и ма емб : -- : про : гла : д : Съхрані ма с ти вко зеницж шка ∴ въ кровъ крилоу твое ∴ 💥 Услъіши бе правдъі мол вънъми митвъі 🛟 ШПритъ ∴ чтение ∴ Б ∴ Сне монхъ законъ не забъїван ∴ глъј же м° да съблюдеть твое српе : длъгота бо житив аѣта житиѣ пр¦ложжть ти са ·:• мостъна и въры да не шставатъ тебе : преваже же а ш своен вън 🔆 и пиши а на скрижали срца твоего 🔆 и шоращеши батодеть · и помъщиви бага ъ пръвъ гѐмъ и члъкъі ∴ бжди оуповали въсвиъ срцемъ на ба 🔆 а свол примждростил не величетиса .: въ въсехъ пжтехъ своихъ .: знал и да править пжть твои 🔆 и нога твой не имать потъкнжтиса ∴ не бжди иждрь о себь бо н же са та : оуклонеса ш въсъкого зла : тогда нцъление бждеть тълоу твоему .: п прилежание костемъ твониъ 😷 чти га 🗓 своихъ праведнъї хъ троудъ и начаткън дан емоу 🛱 своихъ выедъ праве ДНЪІХЪ ·:• Д& ИСПЛЪНВАТЪСА ЖИТНВЦА ТВОМ :• МНО жъствию пшеница : вино же точила твой истачйат :: за Сне не прънематан в наказани гни 🔆 ни ослабът :его же любить тъ : показаеть и ранъствоеть же въсъкого сна его же приеметь ... блаженъ чивкъ еже присоръте првиждростъ : и съмръ тиъї иже видъ мждростъ 🔆 люче бо тж коуповати 🔆

не еже златоу ли среброу скровище : (дражия) же есть камене многоценьна : не противить же са ен ничтоже лжкавно : сладъка же естъ въ съмъ приближамщимъса ен 🔆 въсъкое же дра гое недостовно а есть : длъгота бо житив и авта живота въ досници ен ∴ и въ шоуици 200 ед богатъство и слава ∴ и Ѿ оустъ ед исходитъ правда : законъ же и мость на азыць носить : пжть са пжтее добрин въса стъла въ мере : — древо животно остъ 🔆 въсемъ дръжжщимъ са ед 🔆 и въсевнъдщимъса на на ъко на Га твръда 🌣 💠 въ па 💠 Т 💠 не 🗘 пв Bb · F tektbi · rîa · ĥ · ā · Многограшно наше житие : и непоказыжа вола щедротами вари ги .: развъ тебе нно го не знаемъ: живштомъ и съмрътиж обладажщ аги спта нако члеколюбацъ 🔆 — 🔆 про : г : д :: — Възлюба та ги крепость мое гъ оутвъждени :с бъ мон по(мо)щникъ мон оуповал на нъ застжпи : ⋯ По пррфъ тва та Исанна тф та ба префъ Се вітька їть саваштовъ : Шеметь Ш Юлем и ш Ерли : крепкааго и крепкжа : и кре пость живба и крепость воды :- испо лина могжща и члвка храбра 🔆 и сжди А и пррка ∴ и смерника и старца ∴ и : н ∴ ка ді вна свётника .: и разоумна послоушника .: и постава юношж внажа имъ ... и ржга теле шбладалть ими .: и нападять людие члыкъ на члыка 🔆 и члыкъ на искрънего сво его : потъкнетьса штрокъ ш старци : и бе честьнов ш честьнёмь : ыко вметьса чивкъ и брата своего ∴ нин жинкъ ища сво его 🔆 гла разж вмаши старби намъ бжаг 🔆 и брашно мое въ фбласть твом да есть 🔆 и

- Швѣщавъ въ тъ днъ ретъ ∴ не бждж старѣї ∴ нѣстъ бо въ домоу хвѣба ни ризъї ∴ не бждж старѣи людемъ симъ ∴ ѣко шста венъ бъ Еръ̂мъ ∴ Июдѣа разорисъ ∴
- и азъщи їхъ съ безакониемъ гви протива тьса : зане нинъ смъриса слава ихъ : и стб дъ лица ихъ : противиса имъ : гръхъ же свой вко Содомскъ повъдащи : и ввищи горе дійн ихъ ∴ зане свёщашж свёть заъ въ себё ∴ рекж ще сважамъ праведника : - тко неоугоденъ намъ естъ .: темъ же плоды ржкъ свонхъ снедать : горе безаконник : злав оуть кежтьсь емь .: по дёломь ржку его .: лю дне мов приставници ваши вржпат въї 🔆 в лю бащен въї оустоать вамъ : людие мон блажж ще въі лъстат въї 🔆 и стъріа ногь вашихъ съмащрелть : на станеть на сжав гъ : и поставить на сжав гъ люди свол 🔆 самъ гъ на сждъ придетъ : съ старпъї людъскъімї н съ кнадът ихъ 🔆 — про 🔆 гла 🔆 🕏 🔆 Помощниче мон ги избавителю мой :
- с Небса исповедать славж вжем тваръ же ∴

— се нинъ костъ ш кости монхъ ∴ и плэтъ ш плэти з о

монхъ :• си наретъса жена :• тко Ѿ мжжа своего вза та бъ си 🔆 за си йставить члекъ йца и итре сво а : в предѣпетьса женѣ своев : в бждета шба въ плъ единж 🔆 и бъла соба нага 🔆 Адамъ же и же на его : и не стъщестаса : зъмие же бе мж дръвши въсъхъ завърен сжщихъ по земи : Аже створи гъ бъ ∴ и ре зъмить къ женть что ко ре бъ не вмата ъсти ш въсего дръва сжщаго в раи ∴ и ре жена къ зъми 🖾 въсего древа в раи еве 🔆 🖾 пло да же дрѣва еже естъ по срѣдѣ раѣ ф ре въ не им* та снъсти Ѿ него ∴ ви же има прикоснжтиса ї иъ да не бирета ∴ и ре зъинъ женъ не съмръті А оумрета ∴ въдъще бо бъ ъко въ нъ же днъ сиъ ста ш него швръзетьсь шчи ваю : и бждета вко бга ∴ разоумъвамща добрб и злоу ∴ и видъ жена ъ ко добро древо въ снедъ 🎨 и еко годе шчима ви дъти ∴ и красно разумъти ∴ и въземъщи ѿ нло да его сибсть : н дастъ мжжоу своемоу съ собо **А и сиъстъ •:• и швръзостъс** мчи шбъма има •:• и разоумъста ъко нага бъста 🔆 и същіста ли ствие смоковно и створиста себѣ прѣпоѣсаніе : и оуслышаета гаа ги боу ходащоу в ран к верх : и съкръїстаса ѿ ба Адамъ же п жена его ∴ ѿ лица вжий по среде древа сжщаго в ран : и възва гъ бъ Адама и ре емоу где бѣ ∴ и ре емоу Адамъ гла твои оуслъїшахъ ходащоу в рап .: и оубоъ хса тко нагъ есмъ и скръіхса в ран ∴ и ре ему кто ти повідда вко нагъ еси ∴ аще не би ѿ дрвва его же ти заповъдахъ Ѿ сего единого не сиъсти ѿ того сиблъ еси ∴ и ре Аданъ жена д же дастъ - съ мнод сп ми дастъ 🗓 дрѣва п снѣдохъ 🛟 и ре тъ въ жень что се не створила ∴ и реч жена зъмнь ма прыльсти ї спыдохъ .. и ре бъ бъ зъмиї .. чко се створи тъї проклата тъї Ѿ въсбять скотъ и давбре

и земъскъихъ : и на пръсехъ твоихъ и на чрбве :: ла пръсмъїкаешиса и зема ъси 👀 въ въса ини живота твоего : и враждж положж ме жаж тобол и междоу стменемъ ел : шнь твол да зрить главы : а ты д зрїш ег патьї : и жен рече : множж оумножж печёли твоа •:• и въздъхание т°в е : въ печелехъ родиши чада : и к мжжоу твоем възвращение твое -: и тъ тобом шбладаетъ -:-Адамоу же ре тко послоуша гла жены твоем 🔆 в снесть Ж древа его же заповедах ти того е диного не сивсти ∴ Ѿ того сивсть ∴ прокла та земъ въ дълъхъ твоихъ 🔆 въ печълехъ да БСН А ВЪСА ДНЕ ЖЕВОТА ТВОЕГО • Трънее в влъче цъ да прозабнетъ тебѣ ∴ и да вси трввж се лижа ... въ потъ лида твоего вси хлійбъ твои :дондеже фбратитесь въ зема ф нем же еси въ зать : тко земь еси і въ зема идеши : и наре Аламъ женъ своен іма жизнъ : тъко та мати въсемъ живжщимъ 🔆 — про га 🕂 з 🤥 Възнесиса ти силом твоем .: поемъ и въспоем ::

- $\ddot{\mathbf{c}}$ Ги силоа твоа възвеселітьса цръ и $\ddot{\mathbf{w}}$ спсені твое :
- Ж Притъ ∴ чтенте ∴ в ∴ —

  Бъ пръмждростна шенова зема ∴ оуготова

  же небса мждростна ∴ въ разоумъ го бе

  здъны разъвръзошжеа ∴ шблаци же . . . .

  чиша росът ∴ сне не шпади съблюди же мон

  свізтъ ∴ и помышление да живеть дши твоъ ∴
- възърадоуншиса с своен вън : бждетъ же нцѣле ние плътемъ твоимъ ; да ходиши надѣмвъса въ мирѣ ; по въсѣмъ пжтемъ твоимъ ; нога тво ѣ не прѣтъкнетъса ; аще бо сѣдиши без боѣзні бждеши ; аще бо поспиши въ сластъ поспиши ; не оу боишиса стра нашедъща ; ни оустръмениі с нечъ стивъйхъ находащъ ; тъ бо бждетъ на въсѣхъ пж з о *

техъ твонхъ : не шими быто творити трёбоуащомо : егда имать ржка твой помагати : не ръци шше дъ възвращжем и оутре дамъ : силноу ти сжщо бытотворити : не війси бо что родить находмі : не коуи на свои дрогъ зла пришельца сжща : оупо вамій на та не враждоуи на чівка : ашоуть да ни чесо же на та злай : не стажи ни възревноуи пж темъ ихъ : нечьсть бо предъ гдемъ въсекъ за конопристжиникъ : съ праведнымъ же не съче таетьса : клатва ежній въ домо нечьстивьйхъ : двори же праведныхъ бытословлюватьса: тъ гръ дъмъ противітьса: смёренъймъ же даеть бытать : —

дополнения.

второй рядъ.

1.

Изъ Охридской вниги

Апостольскихъ чтеній.

Въ пж г не. по па ш сты апаъ.

В от диї Філіпъ шбрітесж въ Азоті. и ми мо ходж благовъствоваще скозъ гра ді и въси. дондеже бъ емоу въніті въ Кесариж. Саоуль же еще лыхаж гивво мъ и оубинствомъ на оученикъ гйж припаде къ архиереу проси оу него боу ковъ на ліствии написана въ Дамаскъ къ соньмищемъ. да аще и обржщить етери на пжти. мжжа же иже иъ приведе связані въ Ерс'иъ. вънегда же споу бін прібліжітіся въ Дамаскъ. н въ незавиж шоліста и світь щ носе и паде на зейн и слъїща и гла̂ глжшъ емоу Саоуле Саоуле чъ™ ма гониши. рече же къто тъї еси ги. гъ же ре азъ есмъ Иссъ, его же тъї гониши, нъ въ стани іди въ гра. и тоу реть ти сж чъто ти 30 *

подобаеть творити. а мжжи гржджще с нимъ стойжж дивжщесж слъйшжйе оубо гла. ни единого же виджие. въст въ же Саоулъ й зейж. йврьстема йчима его ни единого же не видеаше за ржкж же и ймъще. въвёсж въ Дамаскъ и бе три дня не видж. ни йстъ же ни пить. бе же стеръ въ Дамасте. именемъ Ана ний. и ре къ немоу гъ во сне. Анание. йнъ же ре. се азъ ги. гъ же къ немоу ре въ ставъ и йди въ стъгнъй. нарицажийжсж пра въйж. и възний въ домоу Ийдове Саоула именемъ Таръсенива. се бо молитьсж

- и виль во сив мжжа именемъ Ананиж въще дъща и възложъща на нъ ржкж. гако да про зрить. Швъщавъ же Ананій ре ги слъїшахъ Ш многы ш мжжи семь. елеко зла створи стымъ твоямъ. въ Ерсив. и съде имать ш бласть Ш архирен. свжзати въсж иже нарі цажть ныж твое. рё же къ немоу ї в ійко съ сждъ избраньнъї ми есть съї. понести имж мое предъ жэъїкъї же и цри. и сиъми Ізравъї азъ бо скажж моу елико подобаетъ емоу ш имени моемъ, прижтъ. и зде же Ананий и въниде въ храминж. и възложи на нъ ржкж ре' же Сауль брате кто еси ты швыща же Ана ній гъ посла иж Иссь йвлен ті сж на пжти по неиъ грждваше ійко да прозриши, и ис паънишжеж дяа ста и абие шпадж ш шчи ю его юко чешоуж. и прозръже абие и въста въ крстисж и приниъ брашьно и оукреписж.

Hê. $\stackrel{?}{=}$ no na. $\stackrel{?}{\omega}$ gs. ctu ana até. $\stackrel{?}{=}$ Bê dhe cu arigeme anaone ha motem pa

етера имажщи даъ пжтескъ сръте нъг. иже дела дение гив своимь влъхъвоужши. та въ следъ нажин Павла и Силъї възъпи глжши си чвии раби ба вышънего сжтъ нже проповъдаста вамъ пж спсению. се же творћаше по въсж дни. стжиъ же си Павелъ **шбрашъсж ре ахоу. запрыщаж ти именемъ** Іс Хвиъ. изиди из неж. І изиде въ тои ча. ви дъвъще гане еж ако изиде оупвание дъла ихъ емъще П°в'а и Силж влекошж на тръгъ къ кнж стратего мъ решж. сии чвка възъмжийаета гра на шъ Июдванина сжива. и предаста правъї нхъ же не побаеть намъ творити ни приемати — Рим'бинна сжща. и снижтъсж народи на нъ и стратими растръгащж ризъг и повельщ ж палицами бити із многъї же ранъі дазышж и ма. въвръгж на въ темъницж. и ногъї има забишж въ кладъ. запрыйъ темьничьни коу стражю твръдо стрещи. вже запре шение приемъ въсади в во вънжтрънж темницж. полочнощи же Павель и Сила иб твж творжща пофста боў. послоушаахж же ей жжънеци. въ незаапж же тржсъ бы велен. ізко полвизатисж Сиснованию те мъници. и Швръзошж же сж дври темън ици. и всемъ жаъї ослабещж. въспренж въ же темъничънъї стражъ. и видъ Швръ стж дври темъници, изъвлъкъ ножъ хотва ше сж оубости, мънж изъбѣгъшж ажънекъї. възъгласи же и Павелъ гласомъ велёмъ. глж начто же не створи себъ зла. въся бе есме съде прощъ же свішть искочи. и трепетьнь бывь и припаде къ Павлоу и Силъ. и їзведе ій вонъ и

ре ти что ми подобаеть творити да спсж сж шна же ръста емоу въроун въ га Іс Ха и спсешисж – тъї и домъ твои: и гласта емоу слово гне н всемъ иже въ домоу его. и поемъ ій въ то н ча ношеж. изъмъї 🗓 ранъ. и крстисж самъ и свои емоу въси абк. въведе же п въ домъ свои. и постави трапезж и възра довасж со всемъ домомъ своимъ веро вавъ бен. Въ поне. я не. ш ль. стъй. апль. чте. Во дни прешедъща абла Анъфиполь и А полониж придета въ Оесалоники. и дъ же бъ сонъмище Июденско. по шбъгча ю же Павель въниде къ нимъ. и по три сж⁶тъі СТЖВАЖСЖ С НЕМЕ. Ш КЪНИГЪ СКАЗАЖ И ПРЪ дълагаж имъ. ійко побавше Хоу мжиж при жти. и въскоснжти W иотвъїхъ. ыко съ е сть Хъ Іссь, его же азъ проповедаж вам T. S SWOL^S SWE PELS VALSVANCE S FLS ASKEWSERSE DE PAVEAR & REAL 436 SWEWS JASPE, PALSAG WEPCLG W CT tatak sogswsaltwr 8 ck sogck vencia embatacebae ever альениясые хразх, этренэ фіске - **?51-65 Weke 3031-69 4-68-65**, 5 **?413** AC 27773643 TACVALC PS SLIAS 2 Legisvens as was 4565343As 821466 эр. 8 чаан4466 фяссэр4 2 3M3P62 3M6 EP+M6 F6 3P+XV+63 THE PLEMENS. AND LANGULANAMENS V493A3P434, 95 8 9+W3 P48PA PL8

ACTIO. 36 23 PLECTIC ERESPIC 5 25

УСЯВ ГЬЗИВУСРЭ РЬ+УЭЖС *) КССАРСВОМЪ творжть. и прв иного глжще быти Ісса : Во върни. 2. не. Ш ль. стъ лийъ. В о ин поимъще Аоннъне Павла на Ариевъ ледъ въсж глжше не може мъ разоумъти что есть новое се глемое тобож оучение. дивъна бо етера вълагаешн въ оуши наши хошемъ бо разоумъти что си хо шетъ бъїти. Атинене же въси прише дъще и страни. ничто же ино праздни бъ ахж. Іли гла(ти) что в слъїшати новое. ста въ же Павелъ посръ Ариева леда ре мжжи Атинънсти. по всемоу гако хждожънъ — вшж въї вижаж. мемоходж бо съглждаж тёле са бъ вашихъ. «брътъї ть ло на немъ же напи сано имж невъдома ба. его же оубо не въджие благочтете, сего азъ поведаж вамъ, въ ство рен весъ миръ. и всъ гаже въ немъ. съї нбо зе

^{*) =} и етери отъ нихъ вёровашь и при ложишьсь въ Павълоу и Снгё чы стивъ Елини. народъ мъногъ женъп же и старъншинъп града не и ало възревъновавъше против лёжщиисы Июдеи. емъше тръжъ

[—] никъп мажа етерън зълън, п наро дъ створъше млъвъха по градоу п пришедъще въ домъ Асъсоновъ пскаха ею, и влъчааха Асъсона и етеръп отъ братъ въ граждане мъ вричаще въселенаж, син само нъинъ при датъ, же приатъ Исъсонъ и сп въси противъно нравомъ ве саревомъ творжтъ....

йн съї Гъ. не въ ржкотворенънахъ црква живетъ. ни Ѿ ржкъ чвчъ оугождений при еметь. не тръбоуж ничесо же. самъ даж въ сьиь животь и даты въсе створъ 🗓 единож кръви, весъ жэтікъ чвчь жити по вісемоу лицоу зећж. нарекъ нарочита и ме на и пръвътъї житию ихъ. иска ти га. аще оубо възищжтъ его и **моржижть** нае оубо на далече есть, ни ш единого же на. ш не мъ живемъ и движемъсж и есмъі .:• Въ сръ . г. не. Ш дъ стъй. айлъ. В от дни същедъ Павелъ въ Кесариж вълъ зъ и пълова пркви. сниде въ Анътий хил. и створъ връмж едино изиде. прежоде по рждоу Галатъскжа странж и Фржгиж. оутвръждаж въсж оученикът.

— Ийден же етеръ именемъ Аполосъ Алебанъдри мянь. мянь речивь приклочися въ Ефесе силенъ си въ книгахъ. съ бъ наоученъ пжти бжі ю и горы дхомъ. глаше и оучаше въ йстинж каже Иссь. въдъї к томоу кріценё Ишаново: сь же начжть дръзати на сонъмийихъ. слы шавъща и Акоула и Прискоула прижста и. и истое сказаста емоу. Бжи пять. хотящю ем^в првити въ Антийхиж: оумольще же брати ж написащи оученикомъ прияти и. иже и п ришедь на помощь велиж бы в вровавъщі мъ благодетиж. не престаж Июдеж иблича аше прёдъ людъми. сказаж княгами бълт и Ісса .. Въ четвет . не. възне сенё гне есть .: пв. гла. й възнесисж въ славъ Хе вже нашъ. радостъ творе оучени комъ фбетованиемъ стаго для, изъ ве

щъщемъсж имъ бвниемъ. ѣко тът есн снъ вжен. избавителъ въсего мира ∴ п'ку ∴ гла̂. ℥ ∴ Въснесисж на нбса бе по вьсе с Гово срще мое бе. да въспож славж твож аплъ. Ѿ дъв. стъй аплъ. чте̂.

— Пръвое слово створихъ ш всъхъ и ш бещфикоч. Сжботь имжщи пж 😲 писань есть на пасхж : Аллоу . гла в. Въсн жэвіци въспле щанте ржками : Анти. на литоургии. Анфти а. талоя. ы. д. шпв Мтвами впж. Анти в. тамъ . б. е. шпа. гла. д .: Възне сисж въ славъ Хе бе нашъ радостъ творж оуче никомъ обътованиемъ стаго аха извъщъ. тоя. и въхд. въ ста сти. Възнесисж въ славъ. Пой. Възиде бъ въскликновениемъ въ гласъ. Въ пж. 2. не. Ш ле. . стъ. айль. чте. В о дни. от сжщоу Аполосоу въ Коренъть Па вълоу прошедъщоу въїшънъїж странъї. принти въ Ефесъ. и обръсти етеръї оуче никъї, и ре къ нимъ аще дхъ сты прижли е сте въровавъше. Фни же рышж къ немоу ни. нъ аще дхъ сты естъ. слышахомъ бо. Ре же. въ что оубо крстистесж. Шни же рь шж. въ Ишаново крщение. ре же Павелъ. Ишанъ оубо кръстить крщениемъ въ пока тие зклемъ гаж въ гржажщаго по — немъ да въроуж. сиръчь въ Ха Исса. слы шавъше же крстишжем въ ниж ї а Исса и възложьшоу Павлоу ржцв. приде на на ахъ стъї, и главхи въ изъщехъ и прфчъствоваахж. бъаше же вськъ м жжъ йко . Г. въщелъщихъ въ сонъмище дръзажще по .Г. ибж. стжзажсж и прф

инраж. гаже и прстви баят 🗻

Въ сж. 2. не. шлыйни стыхъ. Въ ш дни. събраномъ сжще оученико мъ. преломити хлебъ. Павелъ главш е имъ. хота изъїти въ оутрѣи. прост рввъ же слово до полоунощи. бъахж же свёщы многы въ горъници. иде же бѣ ахж собрани. съдж же етеръ юноша имен емъ Евтоухъ. въздръмавъсж съномъ тажъкомъ. гажщоу Павлоу въ мън оъъ. пръклонъсж б сна спаде б трикро въника низъ. и възаса и мрътва сл ъзъ же Павель напале на нъ. и обътем н рече не мъвите, діїв бо еще въ немъ есть. въздезь же и предомъ хлебъ - и въкочиъ много же побестдова до зор н тако изъще. привъсм же и фтрока жі ва. и оутъщищаса вельми.

(И кгда съконьчашаса дыни патикостыни бъахж вьси апли ндинодушьно въ) коупъ. и бъ въ незаапж шоумъ. глко но симоу дхоу боуръноу и йсплънп весъ х рамъ. ндеже бъахж съдаще. и гавишж са имъ разлежениеса жэтіци ійко йін ъни. съде же на единомъ кожде ихъ и и сплънишжем вси иха ста, и начжинж гл ти йными жэліклі. ізко ахъ дааше имъ провещавати. бъахж же живжще въ Герм в Июден. мжжи благоверни. W всего жа ъка еже подъ нбсемъ. и егда бъ гласо съ снидеса народъ и размъсиса. и гако слът шаахж елинь кожло ихь въ свои жэьїк ъ глащя, и дививахяса вси глаще в се бъ. не се ли ^{си} вси сжтъ глаще Галилеане

то како мъї слъїшимъ кождо своимъ жзъї комъ. въ нъ же родихомъса. Паръобн е и Мильне. и Аламильне. и живжини междоу ръками. въ Июден же и Кападоу кен. въ Понтъ и въ Асий. въ Фроугий же и въ Панфилий. въ Егитъ и въ странахъ Лювенскахъ. иже по Кюринеи и прихо дащий Рим'вне. Июден же и пришельци Криовне и Аравленв. слътшимъ глащж нашими жаъїкъї величий бжий. 🗻 Али. гла . л. Словесемъ гнемъ нов. ~ При. Дът твои благъї наставить на. ~ Въ по . н. стомоу дхоу. бъл. про. ~ ис . б. Спи ти лючи. с. к тебь ги възо. 🛶 Айлъ. къ ефе. посла 🌣 — Бра. ійко чжда светоу ходите. плод ъ бо ахнъї въ всен благостъїни и прав дъ и йстинъ. искоущажще что е год **В ГВН. И НЕ ПРИЧЖЩАНТЕСА В ДЪЛО** мъ неплолънъїмъ тмѣ, паче же ш бличанте. бъїважща тап Ш нихъ. срам ъ естъ глати, всъ же шбличаеман ш CBSTA ERISATECA, BCC EC EBICHOC C вѣтъ °стъ, тѣй же глете въстани спа и. въскръсни ш мрътвъїхъ. и шсвъти ть та Хъ. блюдете оубо шпасно како ходите, не ізко мждри нъ ізко пръм ждри. искоупъжще връма. ійко дни зли сжтъ, сего ради не бъїванте безоуми нъ разоумъжще что е воль гнь. и не оу пивантеса впномъ. в нем же естъ блж ль. нь паче псплънентеса дхомъ. глаше себь въ фамых дхоныхъ по

жще, въ сбцихъ вашихъ гви. -Сж6. 7. по .н. аплъ. къ Рим. Бра. благодеть вамь и мирь. Ѿ ба Ѿ ца нашего та Ис Ха. пръвое же хвала ва моего. Исбу Хиъ и всехъ васъ. ійко въра ваща поведаеться въ всемъ миръ. свъдътель бо ми есть бъ емоу же слоужи дхиъ стынь. въ евгля сн оу его. ыко не замодно памати ва мъ твора всегда въ молитвахъ мой. масм аще како оубо къгда поспъщ енъ бждж. волеж бжиеж прити к ва мъ. възлюбла бо видети въї, да ед ино подамъ вамъ дарование дховън о. Оутвръдитиса вамъ. сеже е оутьшитися вамъ. върож шбъще ж вашеж же и моеж.

Не. й по .н. в на вый Па всъмъ сты", м'ко", сжин мъ въ всемъ мирѣ. — пъв. глас .Л. М'къ твоихъ ликъ иже въ всемъ ми ръ. ійко норфирож и висомъ. кръви ж ихъ цр^вви оукрашъшиса. тыми въци емъ ти Хе бе. людемъ твоимъ щедро ты твож посли. и миръ градоу твое моу подажать. Мвами биж едине чколо. ~ ПРКУ. ГЛА .Д. СТЫМИ СЖС СЖ: С прв дъэрвит Га... Аплъ къ Еврешит. Братии. сти вси върож победиши пръ ствие. сдёшя правдя оулоучишя **шбетовани**й. затъкж оуста лъвомъ оугасишж силж штнъиж. бъжащж ш шстрині мечю. възмогж ш немощи. бъйшж крвиъци въ брани. нлъкъ же ф

братишж тоуждимъ. прижсм же н ы. Ш въскръщений мрътвых сво еж. нни же избиени бълшж. нейри емъще избавлений. да лоучъщей въскрешение оулоучить. дроухи иже ржганиемъ и ранами искоу - шение прижшж. еже же и жзами темниц ъ. камениемъ побиени бъйшж. претрент бышж. искоушени бышж. оубийством ъ меча оумръшж. ходишж въ милотехъ. въ кознихъ кожахъ. лишени скръбащ е шізлобени, им же не біз достоень весь ин ръ. въ поустъїнёхъ скъїтажшеса, и въ горахъ и врътъпъхъ. и въ пропастехъ зе мънъїхъ. и си вси послоуствовани в ро ж. не прижса шобтований. боу лоуче что насъ призръвъще. да не без насъ. с вршени бжджть. тей же оубо и мы. толикъ нижине йблежжинь нъй иблак ъ сведетель: гръдость Шложъше есек ж. и оудобъ шбретенъї грехъ тръпени предълежжщий смь, течемъ намъ подвигь възиражще на поконъни ка въръ. и свръщителъ Исса. — Сж6 .Б. по .н. апав къ Рич. Братие вымъ шко еко законъ глетъ законънъїмъ глетъ. да всека оуста затъкнжтъса. и повиненъ бждетъ въ съ миръ боу. зане ш дълъ загонънътаъ. не шправъдиться всека плътъ. предъ ний нь. закономъ разоумъ грехоу. Нев же развъ закона. правда бжит півиса свъ детельствоуема. W закона и прикъ. пр абда же вжий върож Ис Ховож. въ вса въ 3.1

роужщж. нёсть бо разнъства. вси бо съ грішшж. и лишажться славыї бжиж. шправдажщесь тоуне благодётиж его. избавлениемъ W Xъ Иссъ. его же пръжде положи въ шпъщение върож въ кръви его. въ ізвление правдв его за Шдание бъївъ шихъ прежде греховъ. въ оудръжани вжей. въ сказани правъде его. въ ние шънее врвим. бъйти емоу праведноу. и шправъдажщоу сжщааго ш верз Ис Хем. ~ Не в. по в. лога, къ Рийв. ~ Братий. слава и честъ и миръ. всеко моу творжщошмоу благое. Июдеш ви же пръжде и Елинови. нъстъ бо на лица эрвний ш ба. елико бо безако нно съгрѣшишж. безаконно погъібн жтъ. и елико закономъ съгрешншж. закономъ шсждатьса, непослоушь ници бо ваконоу. не шправдажться ш ва. нъ творъци законоу шправъдажтъ са. егда бо жэъйци не имжще закона а родомъ законна творатъ. се закона не имжинем, себъ сжтъ законъ, а и же іжкать лівло закона, написано в ъ срижъ своихъ. а послоушъствоу жщимъ свести междоу собож. мъї слъми глашемъ. или Фвётъ лажите мъ имъ. въ денъ егда сжанть бътан нам чкомъ, по евглию сна его Ис Хиъ. Сж. г. по . н. абаъ: к Рич. Брата мыслимь фправдатись чакоу. без дваъ законънъїхъ. или Икиессивь единемъ бъ. а не жавікомъ, ен жавікомъ, понеже

единь бъ иже шправдить шбрез ние вёрож. законъ ли оубо разарёемъ в трож. да не бждеть законь ставитемь что речемъ Авраама шца нашего шбрв сти по павти, аще бо Аврамъ 🛱 абав 🖑 правъдаса, имать похвајж къ боу. что бо книгъї галъ. върова же Авраа мъ бот, и въмениса емоу въ правдж. Нг .г. по .н. аплъ. к Римъ Братне шправдивъщеся ш въръї, на ръ ниаме къ боу. гдемъ нашимъ И соу Хомъ. и мъї приведение обрът охомъ верож въ благодетъ сеж. въ нен же стониъ и хвалимъса. Оупв аемъ славъї вжиж. не токмо же нъ и хвалимъса въ скръбехъ. ведащ е кіко скръбъ тръпение съдеваеть а тръпение искоущение посрамие ть. іжо любовь біжні налисься въ сопихъ вашихъ дхомъ стъїмъ дан ъїмъ намъ. единече бо Хъ сжщи мъ намъ немощънъїмъ, еще не врѣ — ма по нечестивых оумрети. еда бо кто по праведнъмъ оумретъ. по блазъв мъ же некли кто дръзнетъ оумръти. ставльеть же свож любовь вр вась ей. ыко же единако сжще гръшъникомъ. намъ. Хъ за нъ оумрътъ. много же оубо шправдавъщеся нев кръвих его. спемъса имъ 🛱 гивва, аще бо и врада и сжще. Съмирихомъса съ бить. съм рътиж сна его. много бо паче съмиръ шеса спемъса. Въ животе его. ~ 3 1

2.44 Cx6.Rz. 110 .H. afilb .k ra. Братие. плодъ дховнъй е сть любовъ. радость миръ тръ пъние. благостъ благостыни. въра кротостъ. тръзвени е на таковъїхъ нѣстъ зако нь. Шви же Хоу Иссоу плъть ра - спаса страстъми й похотъми. аще живень дхомъ. къ дхоу прилагае мъса. не бжавиъ величави. дроу гъ дроуга призъїважще. дроугъ дроу гоу завидаще. братие аще и пръжде w васъ. чікъ въпадетъ въ етеро прѣ гръшение. въї дховъний свръшанте таковааго дхомъ кротости. блюд ъї себе ёда и той искоушенъ бждетъ. дроугъ дроуга таготъ носите. и тако скончаванте законъ Хвъ. НЕ КЗ. АПЛЪ. КЪ ЕФЕ. Братие възмаганте с гъ. и въ дръж авъ кръпости его. Облъцъте са въ всв фржжий бжий. Мо щи вамъ стати противж къїзне мъ непригазнинънъїмъ. гако нъ ваща бранъ къ кръви и плъти. нъ къ властемъ и къ владъчъствиемъ. къ миродръжителемъ тъмъї вѣ ка сего. къ дховнъїмъ злобъ полъ нбсныймъ. сего ради възмёте всё **шржжигі бжигі. да възможете і** ротивитись въ днъ лютый. и всв съдъйвъше стати. станъте оубо чръсла ваша пръпонсана истинож. и облъкъщеса въ бръна правдъї.

и шбоувъше нохав въ оуготованое е вте мироу надъ всеми. въземъщ е щить въръї в ней же възможете въса стрълъї неприпазнинънъї раждежены оугасити и шлёмъ спению приймъте. и мечъ дхо внъїй еже ёстъ, глъ бжей. Сж⁶ ки. апль. къ Ефесію. Братие. не пръстаж хвала по васъ. помънени вамъ твора въ мвахъ моихъ. да бъ га наше го Ис Ха шпа славъ, подастъ вамъ дхъ премжарости, и гавлению в ра — зоумъ его. проосвъщенъ шчи съца вашего оувъдъти вамъ что есть оупвание зданий его. и что бо гатъство славъ достойний его въ стыхъ. и что пръспъжщее вел ичъствие силъї его. въ насъ въ роужщихъ. подаганно дръжавъ крвпости его. жже съдый ш Хв. въскрвшение из мрътвъїхъ. и подаждъ и десняж себе на нбе сныхъ прввытие всеж власти. и владъїчъства и сильї и господъства. и всего имене именоужщаса. не токио въ въцъ семъ. нъ и въ гра джщимъ. и всѣ покори подъ нода в его. и того главж паче всего први таже ёсть тело его, исплънение исплънвжиции оу всь и всемъ. ~ HÈ .Ku. AÎJB. K FAJAOW. Братие. хвалимъ ба и опа при 46 звавъщавго въї въ причастие ра 31 *

доу стымъ. въ свъть иже нэбав итъ нъї Ѿ власти темънъїж. и пр ъставить въ прствие сна любъве своеж. С нем же имамъ избавле ние. и Ждание гръховъ. иже естъ шбразъ ба невидимааго. пръвъ нецъ всен твари. гако с немъ създ ана бълшж всв. іжо же на носехъ и на земи, видимаато а и невидима. аще престоли аще ли господъства. ащ е ли власти аще ли владъїкъї, всѣ тѣ мъ и оу него създашжса. Тон естъ прежде всехъ. и все и немъ стож ть. н тон есть глава телоу цовн. н е же ёсть зачало. пръвенець изъ м рътвъїхъ. да бждеть Ѿ всёхъ то и пръвъствоуж.

Сжіты почных и не. сж. .а. .. по°. В нж же вываеть па". стому **Өвшдору, мукоу** Стратилату: пъ. гла. Б. Велий исправлени гі вірі. пи. в 60. прв. рожвох — Хво" Пр°ку. гла д. Диве" бо: с. въ црвахъ блгосло. Аплъ. къ евреш. Братие. многочестьно и многоразл ично. древле въ гла къ обить на шимъ прокът. на последна ден гла намъ сномъ. его же положи наследника всемъ. им же и ств° ри въкъї, иже и съ сиглиемъ сл авъ его ѝ образъ лица его. носа me bok rîond chidî cbom. With щение греховъ нашихъ створъ

свле и лесний величествии на въїсокъїхъ. едико раздичънъе и хъ наслёдова ма. комоу бо реч е. когда Ш агглъ снъ мон еси тъї. азъ дне родихъ та и пакъї азъ бжаж емоу въ шпа и тои бждетъ мив въ сна, егда же пакъї въво инть пръвънъца въ Вса вселе — нжж. глетъ и да поклонатъса ем оу вси аггли бжий. и къ аггломъ же глетъ. творан агглъї и свож длы н слоугы свож фгнъ палаще. Къ снови же глетъ. престолъ твои бже в въкъ въка. жезлъ право сти жезль црсвии твоего. въз люби правъдж и възненавидъ не правдж. сего ради помаза та бе вы твои шлыемь радости паче причастьникъ твоихъ, въ нач ATOKE TEL THE SOME WICHORS, H дело ржкоу твоею сжтъ йбса. та погъїбнять тыї же прібывае ши. и всѣ ыко риза собетща жть. н ійко **шлежаж свнешн** наменаться. Ты же исты е си и лета твог не фскалежть. Въ тон дбъ. стомо Оводоро. апіль, к Тишее, Чжио Тишее, кьч — съ славож вечнож, приъ е. въ сж⁶. прв ма°поў. — Нв. Л. по°. Въ же быс па стыма прокома Монсе вн и Ароно :- и прочимъ прф комъ. па. гла. Д. Прчтыхъ прф къ празникъ. Нбо цвви гавиль естъ.

31 *

нбса ликъствовати створиль есть. мвами йхъ Хе Бе жизнъ нашж оумери. да поемъ ти ами. Прину. гла. д. Стыть еже сж. č. предъзрехъ га. алл^ю. гла. а. Монси и Аронъ великъї въ прфивх -Айлъ : къ Еврки Братие върож Монси велии бывъ швръх-есм нарицати снъї и дъ щери Фарашновы. паче изв° ли страдати съ людъми бжий нежели връменняж имъти г рѣха сластъ. болеё богатъс тво непъщевавъ. Егюпетъскъї хъ. скровищъ поношени Хво. възи рааше бо на възмездие : И что еще гла постигнеть бо ма повъ сть лежщее лето и Гедешне. Ва раць же и Сам у онь. И Ефтаин. С Дді же и ш Самонль, и ш дроугъїхъ прфцехъ. иже верож победишж. цбь твие. съдещж правъдж оулоучищж шбетовании, затыкж оуста лъвомъ. оугасишж силж штитыж. быжашж ш шстрий мечоу. възмогж ш немо щи. бышж крыпъци въ брани. плът и же обратишж тоуждимъ. при жса жены 🗓 въскрещения мръ твъїж свож, ими же избиени бъї шж. не приемъ избавление да лоу чышее въскрышение оулоучжть. дроужий же ржганиемъ и ранам `и йскоушение прижсм. еще же и ж зами темницъ камениемъ поби ени бъїшж. искоушени бъїшж

оубинствомъ меча оумрѣшж ходишж въ милотехъ въ козии хъ кожахъ. лишени скръбаще **шзлоблени. ни же не бъ достое** нь весь мирь. въ поустыйных скъїтажщеса. и въ горахъ и въ врътъпъхъ и въ пропастехъ земъ ныхъ. и си вси послоушъствова ни верож. не прижса обътова ний. Боу лоуче что насъ прозръ въщю, да не без насъ свръщени бжай. сж. в. по. аблъ къ Еврей. Братие блюдете еда когда бж детъ в' ва° сбце джкаво и неверн° **ССТЖПИТИ** С БА ЖИВА, НЪ ОУТЪ шантеся на всъкъ денъ. донъде же ить нарицаеться, да не шж еститься етерь 🗓 ва лестиж г рвховнож. причжетници бо Хоу · бълхомъ. Äще оубо поконъ сълнч ии его до конца извъстенъ бдръ жимъ. Не. Б. по. Прку. г. д. Гъ кръпость люде. с. принесъте гви снве вжий, алла, гла, в. По милоу ма бже по велицъи мсти тво апяв. къ Еврешив. Въ начжтокъ ти ги зейа шснова. н дела ржкоу твою сжть носа. та погъїбнять ты же пріббываеши. н всь шко и риза обетьшажть. н жко шежех свиети изменать СА. ТЪІ ЖЕ ИСТЪ ЕСИ И ЛЕТЯ ТВОЮ не шскудъжть. къ комоу же ш агглъ рече когда, сади ш де

сиж мене. донъдеже положж вра гъї твож подножие ногама твон ма. не вси ли сжтъ слоужебни дси. въ слоужение слеми. за хотащ жж наследовати спсение. сего

— ради подобаеть лише намъ въни мати слъйшанаю, да не когда

падемъ, аще бо глано агглы слово и звёстно и все прёслоушание п раведно прижти възмездие, ка ко мъ оубёжимъ

селите небре гъще спсени, еже начжло приемъ глатиса

въ насъ извёстиса.

Сж⁶. Г. по. айлъ. къ Еврей.
Братие въспоминанте пръвъї дни вашж. въ на же просвещъ шеса многъї страсти претръпе сте и мжкъї, се оубо поношение и печальми позороу бъвъще. се же фбещъници бъївъще живжщий тамо, и бо съ жзами мони и пострадасте и разграбление и менній вашего, съ радостиж приж сте, ведаще имети себе лучішее

- нивние ма на носехъ пребъїважще. не штложите тръпений вашего еж е нивте. да волеж ежнеж прий мете шоетование. аще бо мало ели ко градъї придеть. а праведнъї вёр ою живъ бждетъ.
  - ಈ Нё . Г. по . апаъ. къ Еврей. Бра. выжще архиерей великааго въшедъщааго на небса Исуса сна

вжній да дръжимъсм исповеда"
ний его, не имаме спителе не мо
гжщааго попещи немощъми наш
ими, искоушение же всечъскы
мъ подобню разве греха, да прист
жпаемъ съ дръзновениемъ къ пре
столоу, и благодеть прием'емъ въ
благовременънжи помощъ, всек
ъ бо архиерен прием'етъ ш члкъ, и
за члкъї поставлетъсм, мже къ

- гоў да приносить дары же и жрътвъї:
  ш грёсехъ смёрениемъ, скръбёт
  и азъ не могж ш невёдащихъ и бля
  дащихъ, понеже тои немощию ш
  бложенъ бъїстъ и за си длъженъ
  естъ, ійже ш людехъ, тако и себе
  ради приносить ш грёсёхъ, и не ш се
  бё кто приеметъ честъ, иъ званъї ш
  ба, імко же и Аронъ тако и Хъ не себе
  прослави бъїти архиереа, иъ главъ
  к немоу, сйъ мои еси тъї, азъ днё ро
  дихъ та, ійко же инъде глетъ, тъї
  еси иереи в вёкъ по чиноу Мелхи
  седековоу.
  - Ж Сж⁶. Д. по⁶. Айлъ. къ Еврвей. Братие непъщоуемъ е ва възлю бленний. лоучъшен придръжжщо сбе ний, аще и тако глемъ. не е е вабъти дълвъ бо бъ забъти дъла ваше го и троуда и любъве. гаже гажи
- сте въ ма послоужъще. стымъ его слоужъще желаем же когожде в асъ. тожде ізвятя въ тъщанне къ извъщению сучваний до конъца.

12 мын бждете нъ сподобитеса на следоужщимъ тръпениемъ шб Втований. — Ж НЕ Л. по. абав. къ Евреш. Братие. Авраамоу собтова въ пон еже ни единёмъ большимъ имѣаш е клатеса. Кубнеса собож гла въ 1 стиниж. благослови баванижж та. и множе множжиж та. и тако т рыгыв оулоучи шбытование. Чап н бо большемъ клънжтъса, и всё комоу прекословню, конъчена въ взвъщение клатвъ. С неи же паче хота въ показати, наследнико мъ формования непреложно сло BO CBÉTA CO. HCXOLATAN W KLATE – въї. дастъ двёма вешъма непрело жнома. им же неприложно солъг ати. Ба кръпкое сутъщение има мъ. прибъгъше жтиса (за) предъде жжщее оутьшение. неже ыко агтлъски ниамъ Дши. твръди ж е известьих оутро въходаще н се татапесазма иде же прв дътеча въниле Хъ. по чиноу Мелъ хиседековоу архиерен бъївъ в вѣ. — Сж. с. по. абяв. въ Евреш. — Братие имжще дръзновение. въ ходъ стымъ кръвих Хвож. иж е шбнове памъ патъ новъе же вотънъї, пнож си речъ плътеж своеж. и рече велий въ домоу вжий. да престипаемъ съ истенъномъ србемъ. възв'ящение вфвъї, и

ШКРОПЈЕНЪЇ СВПЪЇ. Ш СВЪСТИ ДЖ кавъі изъмъвенъї телесъї. водож чистож. Да съдръжимъ исп^о въданий оупваний неоуклонно. верно бо фбетовавы. и да разоумъ емъ дроугъ дроуга въ пощени и въ : юбъви, и добръїмъ дізломъ не ф ставлъжще сонъма своего, ійко же фбычай етеромъ. нь йлаще и толико паче елико видите при ближажщъса днъ. волеж бо сгрв шажщемъ намъ по прижти ю разоума истины. к томоу и грески не обретаеться жръ тва. страшъно же етеро звание с жда. Югиъна зависти ж поглсти котащж противънъїж. Швръгъї иса кто закона Монсеціва, бе зъ мавы при двою је пре трехъ по слоуськъ. оумираетъ, колицъ ми мнитъса сподобитиса горъ ши мжив. поправъї сна бжий. - и кръвъ завистънжж. простж непъ шевавъ, еж же ститьса, и даъ бла годети оукоръ. вемъ бо рекъщаяго м нь месть. азъ въздамъ глеть гъ лю денъ своимъ, страшно бо естъ въпасти въ ржив боу живоу. — Ж НЕ .e. по. апль. къ Евреш. Братие. Хъпришедъї архиерен. гра джщимъ благомъ. большеж вещиж свиж нержкотворенож. си речь не сеж твариж. Ни кръвиж козлеж. Н и тельчеж. Нъ кръвиж своеж едино

ж въ ста. вечно избавление прифбре ть. аще вто кръвиж юньчеж и по пеломъ юницж кропа. Скврънъї еж **штышаеть.** къ щотъсты чистоты. кольми паче крывь Хва иже дхомы сты мъ себе принесе бес порока принесе вы. Фивсти свысть вашж В мрътвы хъ дель, слоужити же вамь боу живоу и стоу Ж Сж⁶ . 2. в на². бывай. па². стго Лазаръ. прку. гла . Т. Гъ просвъщене **Гъ** защитителъ. а въ тристое **∴** елико » Апів. къ Евришть. Братие. прство носное недвижимо прием'яще. благод тиж же слоу жимъ воу оугодно съ говѣгание мъ и съ срамомъ. и бъ нашъ wгнъ подажи есть. братолюбие да пребъл ваеть. страннолюбие не забыва нте. темъ бо не разоумещж етерн приемъще агглы. помните жжин KPI 12KO C HEME CRABAHE WAJOOJEEX ыко сами сжите въ теле, честъна ж енитва о всемъ, и ложе нескврънъ но. а любодвенъ сжанть въ не сре бролюбыци щоудиж довольни сжщи мъ. не визиъ бо тебе шставити не ниамъ тебе фстжинте, ыко дображщемъ намъ глати. Тъ мий - помощъникъ. и не оубожса что ство рить мив чакъ. помните игоумены ваши, иже глаши вамъ слово вине им же възиражще на възмездие ж нвота. и сподобитесь вёрож. Ису Хъ въчера и дне тоижде и в въкъі

Нв. пв. пв. а. С тобож погре бени бывъще ирщениемъ твоимъ Хе ве нашъ. тъмъ бесъмрътномоу житию достоиници быхомъ. и въ скосениемъ твоимъ пожще възопи емъ сосанна въ въщинихъ бить гр **АДЪІН. ВЪІ ИМ**А ГНе. Прку. гла. д. Быт градът вът има гне с. Да речеть нне домъ Излевъ шко блгъ Апль. къ Ефесици. Братие радоуитесь всегда с ть и пакъ рвкж радоунтеса. съмо триливое вамъ да разоумно бжде ть всвиъ чакомъ. Гъ блезъ. ни че — мъ же не пъпетеса, нъ всегла м'тво ю и м'еннемъ. съ хвалож м'ении ва" да сказажться боу. и мирь бжен да преспеваеть всекь оумь. да оут връждаеться сбие ваше, и разоум вина ваша с Хъ Иссь, прочее брати е елико сжтъ истина или говънна или праведна. и елико прчста. и ели ко прелюбоденна. и едико похва лена. и елико добродънна. и аще что похвалена съмъншавете им же наоучистеса. и прижсте и слъї шасте и вилесте въ мие. Си твори те. и въ мира да пребъивае с вами.

Ж Въ чё стъї. прку. гла. ў. Кн азн и людье ти събра. č. Въских шим плада. гл. б. Блаженъ разоумъва им а нища и оубога въ днъ лютьіи зва. Аплъ. къ Коринбий. Братие азъ прижуъ й га иже нив. - дахъ вамъ ійко Хъ Иїс въ нощъ в на же предань бывааше. приемъ хлебъ и похваль рече. прините и підите с е въї есть тело мое ломащейса за въї. се творите въ мое въспоминание та кожде же и чашж по вечери гла. си ч аща новааго завъта естъ и могі кръ въ. се творите ели ж аще пиете. въ и ое въспоминание творите. елъ кра ть аше хльбо съ бсте и чашж са пие те. съмрътъ гна исповеданте до ндеже оубо придеть. тъм же иже ійсть хльбо съ. нли пнеть чашж си ж не достоенъ съїй, повиненъ бжде ть твлоу и кръви гий. да искоуша етъ ™ са чікъ. и тако ѿ хльба да ії стъ и Ѿ чашж да пиетъ. гадъїн оу бо и пижи. не достоенъ съї. грѣхъ себѣ гасть и пиетъ. не смотран бо тъла гнъ. сего ради в ва^с множи не мощъни и неджжливи. и спатъ мно ди. аще бо бихомъ расжидалиса и е бихомъ шсжидени бъйле. сжан ми же Ѿ га кажемъса. да не съ вс **Виъ инроиъ** фсжаниъса. – А въ нже херовима мб. Пож се. Пъ гла . д. Вечери твоен таниви дне сне вжен причжетника ма прийм и. не имамъ бо танным врагомъ тво имъ повъдати ни лобъзаний ти да мъ іжо же Йюда, нъ іжо разбонні къ исповедаж ти са. помени ма ти егда придеши въ црви си 🕻 А св при : Стви траневъ пръдълагаемъ и вже

ствънъп тапнъ раздрабльемъ. п дите тъло мое и пинте кръвъ мож. приймъте до стый али. -Въ па стъј. прву, глас, не в. По ложишж ма в ровь. с. Ги вже. спе ний моего. въ днъ. адн. гла. ист. а. Сне ма бябе ізко вънедж водъі до дійж м. č. Помрачистеса шчи ихъ не виде ти, и плеща ихъ шижаъ слаци: ---Айль, къ Коринбиш. Братие слово врстное. гыбижщ ниъ оубо боуиство естъ. сіажщи мъ же са намъ сила бжий есть. тано бо есть. погоубла првиж дрость првиждрыхъ. и разоуи ъ разоумънъїхъ Швръгж. где прф мждръ братие где книгочий. где совъпросникъ въка сего. не ш бон ли бъ пръиждростиж мира се го. понеже бо въ премждрости вжи не разоумъ весъ миръ. пръмжд ростиж ба благоволи бъ боуиств омъ проповеди спти вероужщих. понеже Июден знамение просатъ. н Елини прымждрость ищжть. мы же проповъдаемъ Ха распата Ию дешиъ очбо скандълъ. жэъйком ъ же боуестъ. самънъ же зва нымь. Йюдешмь же и Елиной Ха бжих силх и бжих прымх дрость. зане боуей боу. прым жарве чікъ естъ. и немощъно е воу крышье чікь есть. выдь б о звание ваше братие. гако не

ко́ дозде на вздви крта. а йсе вь 'вли па" нтаки оп наржийси не неони не мноты ли сильни. не мноты и ли благородии. нъ бо(у)га въ мирѣ и вбра бъ да посранить премжа ра. и немощъна въ миръ избра бъ да посрамить крѣпка, и безро дна въ мирѣ и оукорена избра бъ и несжща да сжща оупразнить. тако да не похвалиться всека пл ътъ предъ емъ. ис того же въї е сте ш Хъ Иссъ. иже бысть пръ мждрость намь W ва. правда же и ства. и избавление. да и ко же есть Тано. хваланса ш гв да хвалиться. и азъ пришедь к в амъ братие придж не по прешдръ жимомоу словоу. Ли премждро сти. възвещаж вамъ таниж бжи ж. не сжанхъ бо чесо въдети в вас. токмо Ису Ха и сего распата. ~ Въ сж6 стж. за оутра, по тристы мъ. на оутръници. Бъївать выходь. И по семъ вызышеть нерен къ шларю. И глтъ пве прку. гла. д. Въскрсии ги по можи намъ избави нъ и: с. бе оушима нашима оу. Д. пръвъїж. 🗻 И чте ш Иезекиль. Бъй на м-к ржка гнв. ко. И створи глть гъ. -Прку. гла. 5. Въскрсин ги бе мо и да взне. č. Исповемъса те бъ ги всъ. али. гла .Д. Да въскре не - тъ бъ. и да ра. Айлъ. к Корйонw. — Братие маль квась в все въивше

ние квасить. Швръзгете оубо ве тыхы квась, да бждете ново въ мъщение, ыко же есте бес кв аса. нбо паска наша жренъ бъ Хъ тъм же да празноуемъ. не въ ква св ветьсв, ни въ квасв здобънв. и дживънъ, нъ въ бесквасий чи стоть и истинь. Хъ бо ны искоупи W клатвы законыных, бывь за н ы клатва. Тано бо есть прокл **АТЪ ВЕСЪ ВИСАН НА ДРВВВ. ДА ВЪ** Ж вахъ бавен Аврайе бждеть и Хъ Иссъ. да обътование дла прини емъ върож. — В см6. стж ве черъ начиж. пъвщи вечерни. — И въ ги взвахъ к те. Пожть стихо ма весь фало^м .: Спйое тво е въскосение славниъ чавче пои — И въходить нереи съ евгемъ и съ ка дильницеж. И егда конъчаж. Ги възва. Възъїдеть перен на прів столь. И глеть. Па прку. гла ж Ис. Т. Всъ зейъ да покло. č Въскликивте воу. И быважтъ чене : оучинена въ потне : И потомъ тристе. Елико въ Ха. ~ Поку. Всв зейв. с. Въскли. ~ Апів. къ Римънемъ. Братие. елико кръстихомъ са въ Ха Исса, въ сирътъ его кръ стихомъсм. съпогребохомъс а оубо с нимъ. кръщениемъ въ съпрыть. Да ніко же выста Хъ ш прътвъйль. славож шчеж.

тако и мъї въ собновение жи зни ходити начнемъ. Аще бо съвъзничници бъїхом. подо бию смръти его, нъ и въскрвше нию бждемъ се сведаще, кіко ветъхъїн нашъ чікъ, с нимъ съ распатъса. да раздроушитъса тъло гръховное, николи же бо на мъ грвхоу работати. оумеры б о шправдаса ш грехъ. аще не оу мрехонъ съ Хонъ. вероуемъ на ко живи с нипъ бждемъ. Въда ше ыко Хъ въста ш мрътвъїхъ. юже бо сирътъ. не оудельеть е моу. иже бо оумрътъ гръхови оу мрътъ единож. еже живетъ бы живетъ. тако и въї причитант еса быти оубо мрътви грехоу. живемъ же бви с Хъ Ись гь ншем. А вь али. мъ . пож. √а. па. гла. та . -Въскрсии ве сжди земи 🕂 с а. Бъ ста въ сонъмъ. Бъ по сръдъ же въ и рас ждить .: с. б. Доколь сжанте не правдж. и лицъ грешничъ шоноуетеса - č ř. Изм'те оубога и нища из ржкъ гръшничъ избавите и. с. л. Неоу въдъшж ни разоумъшж. въ тив хо дащен. да подвижжтъса шснова ний зейл. ё. ё. азъ рвхъ буй бж дъте. и сиве въїшнеемоу вси. с . Въї же кіко чіщи оумираете и кіко е денъ 🛱 кнадът падаетъса 🔆 Въск ръсни вже : а се при. Въста ніко спа госповъ.

Afili Ka Erpruina. Братие въї есте тело Хво и оуди Ф чжсти его, швъї же положи бъвъ први его. пръвое адлъї, второе прркъї. третие оучитела. потом же 1 сильї потом же дарованны нитление мъ. застжијений крънечъст ва родъ жэвікомъ, еда вси апли еда вси прфци. еда вси оучители. еда вси чилы дъжтъ, еда вси дарований чижть впеленейть, еда все жэты гда. еда вси сказажть, ревъноунте же паче даромъ болъшимъ, и еще по прѣстванию пжтъ вамъ показаж. и аще и жэтікті чійтьсктіж гіа в агтлъскъїж. Любъве же не има мъ. бъїхъ ійко и мѣдъ зъвѣнащи **ЈИ КУМВАЈЪ Т**ВАЦАЖ. АЩЕ ИМА мъ прфиство и въдъ таниж вса и весъ разоумъ. н аще ниамъ върж кіко горы прёставлёти, любъве же не имамъ никож же ми польтж. и аще оухльбла все имъние мое. и предамъ тело мое да ждегжть е. любве же не ниамъ, кал же ни по **лъжа.** Любовъ тръпитъ блажи тъ. любовъ не завидитъ. не ш плазоуеть. не гръдитьса. не зло **шбразоуетъса**. н не ищетъ свои хъ си. не раздражаеться не по мнить злаяго, не радоуетьса w не правдь. радочеть же са ш истинь. все тръттъ. всемоу въроу емтетъ. на все оупъваеть все престрадаеть. лю бъви николи же не Шпадаетъ.

32 *

Апа къ Еврешиъ. Братие такъ ниаме архиерен иже съде и десиж пръстола вели — чёства на носехъ. стыхъ слоужи тель и скини йстинный. жже пост ави бъ а не чакъ. всъкъ бо архиерен приносить даръї и жрътвъј. поставлё емъ бъїваетъ, тёмъ же потрёба вмё ти емоу еже принесеть емоу. аще бо би бългъ на зейн. не би бългъ архиерей сжини же нерен приносать дары по за коноу. иже фбразомъ и ствнемъ слоу жжть небеснымь. шко же глано бы стъ Монсешви, хотащоу творити с киниж. виждъ бо рече, и всв си ство риши по шбразоу показаномоу тии на горь. выв же оудоучи лоучьшее слоу жение. и большоу завѣтоу есть хода тан. жже на лоучша шовтований BESSKOHECA.

Аплъ къ Коринъенемъ. Братие. единомоу комоужде дае тъса. мівление дха къ полъз.и. ші вошмоу даетьса дхомъ слово прів мждрости. иномоу же слово разоу ма по томоу же дхоу. дроугом оу же віра ші томъ же дсії. иномоу же даръ исціленим. иномоу же дівміний силить. иномоу же прірчъ ство. а иномоу расмотреним дхомъ. иномоу же роди жэтікъ. иномоу же сказаним жэтікъ. всії же си дієть единъ. тонжде дхъ разділіж на власти комоуждо міко же хощеть.

Изъ Слъпченской книги

Апостольскихъ чтеній.

(Въ пот. г. нет.) w двані : стх. апл :
(Въ оны дня С)тефанъ сы исплънъ дха
(вёрън и силы т)ворёше знамений и чом
(деса велим) въ лодёхъ: въсташж же е
(тери иже ш сънм)а рекомаго Ливертинъ
(ска и кири)неиска: и Алебанъдръ
(ска и иже ш) Киликиж: и Асиж: стаза
(жще са съ Стеф)аномъ: и не можахж
(п)ротивж стати: прё
(мждро)сти: и дхоу имъ же
(наоуч)ишж: мжжж глще:
(вко слъпшахомъ) и глщи: глъп холънън
(на Моисиа и на) ба: съгнашж же лоді
(и старца и кив)жъникън: и нападъ
(ше въсхънтишж) и: приведошж на

сънивще

— поставним же и свёдела мяжя гіщя:
чікь сь не прёстаеть: гіы хоульныя
гіа: w мёстё стёмь и о законё: слыша
хомь бо и гіща: еко Ії Назарен: сь разо(ри)
ть мёсто се: и измёнить обычая: яже
прёда(с)ть намъ Моиси: и възърёвъ
3 2 *

ше на нъ въси: съдащен въ сънит: и ві дешж лице емоу: вко лице аглоу: рече же архиерен: аще си тако сжть: онь же рече мжже и братив: и оби слышите. **БЪ СЛАВВЫ ЕВИСА ОЙОУ НАШЕМОУ АВРАМ**8 сжщоу междж ръкама: пръжде даже не въселиса въ Харанъ: и рече емоу изъі ди отъ земла своеж и отъ рода твоего и приди въ зема: въ на же ти покажж: тогда изъіде Ѿ зема Халденскыж: и въселиса въ Харанъ: и отъ тждоу по оумръти оба своего: пръселиса въ зе ма сиж: въ неи же въ нив живете: и не дасть емоу достобнив на не ни стопы нозъ: Соломонъ же създа емб храмъ: нж външни не въ ржкотворенахъ црквахъ живеть: вко же прркъ глеть небо престоль мие: а земе подъно жие ногама монма: къј храмъ съэй ждете ин глетъ гъ: или кое ивсто по конщоу моемоу: не ржка ли мов сътво ри въсе си. отаживни вълж: и не обръза нии српы: и оущесы своими: въ присно дхоу стмоу противитеса: вко и обі ваші тако и вы: кого ш пррокъ не оубишж оци ваши: и изгнашж: прорекшихъ: о пришъ дателе: и оубища бъисте: иже прижсте законъ въ повелени агломъ: и не съна бъдъсте: слышжще же си: распыхахжса српы своими: и скрежещахж зжбы на нъ: Стефанъ же исплънъ дла ста: въ върввъ на поо: виде славж бжиж: и Іса: стожща о деснжа ва: и рече се виждж не

бса отъвръста и сна члвча стожща о де CHAA E2: BECKIRKHABEIII BE LISCOME: великомъ: затъкошж оуши свои: и оу стръмишжса инодштено на нъ: и изве дъще и вънъ изъ града: камениемъ побивахж и: и свёдётеле положить рі зы свож: при ногж отноши етероу: нари цажщоуса Саоулоу: и камениемъ поби BARXA CTOORHA: MOJÉMIC MC CA CJA: FE Ис Хе прими джь мои: и преклонъ колене възъпи гласомъ велиемъ: ги не поста ви имъ гръха сего: и се рекъ оусле :: ∴ B btp": Γ: HÊ! W gbahi! ctx! anj: Въ онъ дъни: Филипъ същедъ въ гра Самарѣнъскъі: проповѣдаще имъ Хэ: външияхж же народи: глемав Ѿ Филипа: инодпітьно слъпшжще: и вида ще знамениа: ѣже творѣще: много мъ бо ниашемъ дън нечисты: въ пижще гласомъ велеемъ исхолъ хж: мнози же ослабени и хроми ицъ лешж: и бысть радость велие въ гра ді томъ: мжжъ ж етерь именемъ Сі монъ: прежде бе въ граде корение дивъ твора: жаъноу Самарвнъску: гла быти етера себь велиь: емоу же вънемахж въсе Ѿ мала до велека глше: се естъ сила бжив великав: въ нимаахж же емоу: за не многа лета влъхвоуж дивъ творъще имъ :: егда же вёровашж Филипови біговесто жщоу: вже о даръстви вжи и о вмент ИС ХВВ: крщаахжса ижже и жены: Симонъ же и тъ въровавъ и крстилъ

са бъ: и пръбъіваж оу Филипа: вила же сыгы велиж: и знамений бъважина нивлешесь: слышавыще же апла нже въ Єрсинив: вко прижть Самареа сло во вжие: послашж къ нимъ Петра Иоа": ъже същедъща молистаса о нихъ: ти да примять акть сты не очбо бъ ні на единого же ихъ напалъ: нж тъвмо кошени обхж въ има га Іса: тодга въ зложиста ржкы на на: и прижшж дять сть: ∴ В сР̂: Г̂: нв̂: w дванї: стх: апаъ: — Въ онъ дън видевъ Симонъ: еко въздаганиемъ ржкъ апіскъіхъ: даеться дять сты: принесе имъ сребро гла: дадите и мънъ областъ сиж: да на него же аще възложи риць прі меть дхъ стъ: Петрь же рече къ не моу: сребро твое: с тобож да бждетъ въ погыбъть: вко даръ вжи непщева сребромъ стажати: нёсть ти части ни жребив въ словеси семъ: срце бо твое несть право предъ бомъ: по канса оубо о злобъ своен: и молиса гви: аще оубо Ждасть ти са: помышле ние српа твоего: въ жлъчь бо горести и въ свжей неправедън виждж та: сжща: отъвѣщавъ же Симонъ рече: молитеса вы къ гоу о мъне: еко да — вичто же придеть на ма: ѣже гласте: она же оубо засвёдётельствовавша и главъща слово гне: възвратиста са въ брслимъ: многъ же въси Сама рвнъскы: бловестьствоваста: -

.. Въ чё: г. не: о два»: стх: айл: чте: Въ онъ дъни аблъ бить рече къ Филипу гла: въставъ иди въ полоудъне: на пж ть съходащи: В брсима въ Газж: тъ е стъ поустъ: и въставъ поиде: и се мж жъ Моуринъ каженикъ: силънъ Канъ даки: царици Моуромъ: ѣже бѣ надъ въсеж Газож: вже приде поклонити са въ Ерсамъ: об же възвращажса: и взяч на колесници своен: и чэтр ше прочъство Исанно: рече же акъ Фи липови: пристжпи: и приближиса къ колесници сен: и притекъ Филипъ слыша и чтжща: пррчъство: и рече ра зумьени ти одоо жже аграни: оне же рече: како 860 могж: аще не кто наста вить ма: оумоле же Фелипа: възълъ сти и състи съ нимъ: слово же кни жъное ёже чътъще себь: Вко овъча на заколение веленъ бълстъ: и жко агнецъ премо стригжщомоу безъ - гласенъ: тако не Швръзаетъ оустъ своихъ: въ смерени своемъ: сжаъ его възатьса: а родъ ёго кто исповесть: вко въземјетъса: отъ зема живо ть его: отъвъщавъ же каженикъ: Филипови рече: мола та о чесомъ про рокъ глетъ се: себе ли ради: или о ипо мъ етерв: отъвръзъ же Филипъ оуста свов: и начьнъ отъ книгъ сихъ бла говъствоваще емоу Іса: и ъко же

идъста по пжти: придоста на ете рж водж: и рече каженикъ: се вода что възъбранветъ ми крститиса: рече же емоу: аще въроуещи W въсего срца своего леть ти есть: отъвеща въ же рече: въроуж сна вжить: бълги Іс Ха: и повель стати колесинии: и съгвзоста оба въ водж: Филипъ же и каженикъ: и крсти и: и едга же възъщоста Ѿ водъі: ахъ стъ натде на каженика: аблъ же гит: въсхънт Филипа: и не видъ его к томоу. каже никъ: и навше въ пжтъ свои радоужса: --В па : г : не : ... о два : стх: ап л . — *) Γ азот δ (= Λ —): и мимондъ (= — ходж) благов δ стъ ствоваще (скозв) грады въса (= и въси): донъдеже прити емоу бысть (д. бы ему въніті) въ Кесариж: Саоу ль же и еще дыхаж гивомъ: и оуби ствомъ: на оученикъ гна: припа дъ (=-е) къ архиереови (=-реу) проси оу него: б кви (=боуковъ) на листъ (=лїстви=л) написанъг (=-а): въ Дама

скъ: къ сънъмищемъ: да аще которъ ж обраще (=да а. и о-жтъ етери) на пяти: мяжя (же) и женъ: съ

вазаны (=1) приведеть ж въ Ёрсімъ: въ недга (= — гда) же емоу бысть: приближиті са въ Дамаскъ (и) въ незавиж обли ста и свъть отъ носе: и падъ (= —е) на зе ми: (и) слыша гласъ глащъ емоу: Саоу ле Савле что ма гониши: рече же кто ты еси ги: гъ же рече: азъ есъмъ Іс: его же ты гониши: иж (= нъ) въстани и въ неди (= іди) въ градъ: и тоу речеть ти са:

^{*)} Въ скобкахъ помъщены разночтенія по Охридской кинг

что ти подобаетъ творити: а мж

жи граджщен (= -е) съ нимъ: стоваж ди

ващеса: слышжще оубо гласъ: и ни

кого (=ни единого же) видаще: въставъ же Саоулъ

отъ зема: отъвръстама (= — вма) очима его: не единого же (не) видете: за ржкж

же (и) емъще (= ім —) въса (= вывъсж) и въ Дамаскъ:

и бътрі

дъни не вида: ни вдът ни пиж (= ни пістъ же ни пить):

единъ оученикъ (= етеръ) въ Дамасцѣ: имене

мъ Ананив: и рече къ немоу Тъ въ сив:

Анание: whi же рече: се азъ ги: гъ же къ

нем8: въставъ (и) иди на (=въ) стъгнъ: нари

цажщимся (=-шжся) правым: и възъщи въ до

моу Иоудовъ: Савла именемъ Тарсъа (= -сънина):

се бо молитьса: и видъ въ сиъ: мжжа

именемъ Ананиж: въшедъща и въ

зложъща на нъ ржкж: вко да прозъ

рить: овъщавъ же Ананиъ: ги слы

шахъ отъ многъ (= - $\ddot{a}$) о мжже семъ: еде

ко зло (=-a) створи стымъ твоимъ: въ Ĝ

рслић: и здћ ниатъ областъ отъ ар

хиерен свазати въса: иже нарица

жть има твое: рече же къ немоу гъ:

иди тко съсждъ избранъ (= --ньнъї) ин есть съ (= съї):

нонести има мое предъ жазыкы

же и цри: и снии Издржевы: азъ бо съ

кажж емоу (елико подобаетъ емоу) о именя моемъ прижти

(=-1).

иде же Ананиъ. и вънвде въ храми

нж: п възложи на нъ ржцѣ (= -кж): и рече (же) Сах

ле (= -ъ) братре (= -те. кто еси ты. Швыша же

Ананий: гъ посла ма: Іс ввлен ти

```
са на пяти: по немоу (= -ъ) же градъще:
— вко да провъриши: и исплънишжса
   дха ста: и абие штпадж ш очо (= очио) его: жко и
   чешоуж: и прозъръ же абие: и въставъ
   крстиса: и приемъ брашно (в) оукръписа: — : —
   . CABO: F: W ABAHI: CTX. ADÎ: -
   Въ оны дъни бъістъ Саоуль съ оучені
   кы: нже въ Дамасць: дъни неколик<sup>о</sup> (= етеры):
   и абие въ зборъ (= сонъмищихъ) проповъдащж (= е)
                                              ra lca:
   ъко съ (= сън) естъ снъ вжи: чонждахж (= дивувахж)
                                           же са въ
   си слъщищи (=--ше): и глахи не съ (=сен) ли естъ ра
   здроушивы въ Єрсимі (——а): наричащка (——цажщк)
   нма се (Іссово): и само (= съде) на то приде: да ж сеза
   нъ ведё къ старъншинамъ нерен
   скымь (= къ архіерешить): Саоуль же паче кротіше
                              (= крѣплѣашесж): и съ
   мящааше Иоудеж живяшя (= —шж) въ Дама
   сцё: сказаж ёко съ есть Хс: и ёко (же) сконъ
   чашж (=- чавахж) са дение мнози. свъщашж Иогде
   н (=-е) оубити (и): (и) разоумно (=-менъ) же быстъ
                                    (=бывь) Саоулоу
   светь (-ковъ) ихъ: стрежахж же врата днъ и
   нощъ: и да бишж и оубили (= ыко да оубижтъ его): по-
                                  endme (=-HM-)
   же оученици (его) нощиж ноустишж и изъ
   града: съвъсивъще въ кошери (—и съсадишж и свъщъще
                        по стене въ кошъници): прише
   дъ же Саоуль въ ёрсинъ: покоушашеса (= w—me)
   примесити (-- шати) са оученицемъ: и въси 6°
   вижсь его: не въроужще вко (ясть) оученикъ
   естъ: Варнава же поемъ приведе и къ
  апломъ: исповеда (= и сказа) имъ како на плти
```

```
видь га: и вко гла емоу: и како въ Да
   масцъ дръзнж (= -аше) о имени Ісвъ: и бъще (= бъ)
   съ немъ (= -ме) въхода (= схо--) въ брсимъ: и дръзаж
   о имени та Ic Xa (= Иссьъ): глие же и съвъпращаще
                                      (= сътаваше)
   са съ Елины: они же хотвиж и оубити:
   разоумъвъше же братит отъведошж (= съвъсж) и
   въ Кесариж: и отъпоустиши въ Таръсъ:
   пркви же оубо въ (=по) всен Ибден: и Галилен
   и Самари: нивхж миръ: възграждае
   мы (= съзидажщеса): и ходаще въ страсѣ гии: и теше
   неемъ (= оутѣшах\piса \widetilde{w}) стто дха множаш\piса : - : -
   ∴ нВ : Д: ∴ о два". стхъ. абіль : — : —
   Въ оны дъни быстъ Петроу проходащо (= посъща — ж)
   ВЪСЖДВ (:-- ВСВХЪ): И СЪНИТИ КЪ СТИЪ ЖИВЖШИ
   мъ въ Луде: обрете же то (-тоу) чівка етера (-единого)
   Енеа (= Ананив) именемъ: Ѿ: й: лъ: лежжща въ ло
   жи (= на одръ): и съ бъте (= бъ) раслабенъ (= осла —
                               жилами): и рече (е)моу
   Петръ: Енее (= Анание) ицелетъ (= испе —) та Іс
   стани постели себь (=възми одръ свои): и абие въста:
   и видешж въси живжици въ Лоу
   дь: в въ Саронь: и (= еже) обратишиса къ
   ниенемъ Тавита: фже сказаемая
   наричетьсь (= глетсь) Сръна: си же (= та) бе плъна
   благыхъ делесъ (= беседъ): и илсти (= благостинъ)
                                     (ж)же творвше:
— бысть же въ дъне ты: болевыше (же) ен
  оумръти: омънвъще же ж (и) положишж на (= въ)
  въсходъници (-горници): близъ же сжщи Лоудъ Ио
  пи(ж): и оученици (же) слъщавъще: ѣко Петрь
  есть въ нен: постишж (=послашж два мжжа) въ немоу мода
```

ще (= -а) и: не облёнитись (= да не лёнитсь) прити до нихъ: въ

ставъ же Петръ приде (= иде) съ ними: его же примедъща възведощи на (= въ) въсходъні иж (= горници): и сташи прёдъ нимъ въса вдовица: плачащеса (= — щиса): и показажще: срачица (= вса одеждж): и ри

зъ1: елико же творъще съ ними сжщи(ъ) Сръ на: изъгнавъ же вънъ въса Петръ: и пръ клонъ (= по —) колънъ маса (= и помаи —) и обращъса къ тълб (и)

рече: Тавито (=—а) въстани: она же отъвръзе очи свои: и видъвши (= е) Петра възведеса (= съде): простеръ же (= ем же ж за) ржкж въстави (= и постави)

живж: (и призвавъ же стызе въдовицж постави живж.) оувъ

дъно же быстъ (се) по въсен Иопин (Иозден): и мн° зи въровашж къ гоу (= на га):

(Въ по не стомоу дхоу. бъй про не възо. ~

вё в спи ги люди. ё. к тебь ги възо. ~

Айлъ къ Сфе. посла : —)

Братив вко чада свътоу ходите
плодъ бо дховънъ всвко (= въ всен) блго

стини: и правдв: и истинв: иско

шажще что естъ годъ гъи: и не при
чащажщеса (= — щантеса) къ дъломъ неплодъ
нымъ: тъмъ: паче же обличанте
бъважща о тан: о нихъ же и срамъ е

стъ глти: въсъ же обличаема отъ свъ
та вълъжтъса: въсе бо (= же) вълъемое (= —еное) свътъ естъ: тъмъ же глетъ (= —е): въстани спа
и въскрени (ш мрътвълхъ): (и) освътитъ та Хеъ: блогъ те оубо опасно како ходите: не въсо не

мждри нж тко премждри искоупт жще връма. Тко дънне зля сжтъ: сего ради не бываете безоумие: иж ра зъмъважще (= -оумъ-) что есть воль гить: и не о пивантеса (= оу-) виномъ: въ немъ же естъ бажать: но паче испативитесь ахо мъ стъимъ: гище себь въ псаливхъ и пънихъ: и пъснехъ дховнахъ (= - ъихъ): по жще въ срівкъ-вашихъ гын: — ай: Г: в Помилочи ма бе по велицен млости стх Не Швръди мене о лица твоего: в бха ∴ В втр^в · А · не . АПЛ къ Ефесиомъ: — Павель раб Іс Ховь: звань айль: изъ бранъ въ евгане Хво: еже прежде объ ща прркъг своими въ книгахъ стхъ о стъ своемъ: бъівъщимъ Ѿ стме не Дейва по плъти: нареченаго сна вжив: силож дхоу стынж. изъ въскрв шени в мрътвыхъ: Іса Ха ва нашего: ниъ же прижхомъ блгодътъ и айлъ ство: въ послоущание въръг въ жаъг къп: именемъ его: съ нимъ же есте вы звани Іс Хоу: высымы сжщимы вы Рим'я: доющить бгомъ: званъциъ стомъ багодетъ вамъ и миръ 🗓 ба опа нашего: га Іс Ха: не вела же вамъ не въдъти: вко многащи възоусті хъса прити къ вамъ: и възбраненъ быхъ досель: да етеръ плодъ имъх въ васъ: Еко же и въ прочихъ жабицЕ хъ: Елинъхъ же и варваръхъ: пръмж дройъ же и неразоумномъ. длъжъ-

никъ есъмъ: таковое мое поспѣще(ние)

вамъ и сжицимъ въ Римъ бъговъ

3 3

стити: не стыждж бо са евглиемъ

— Хбомъ: сила бо бжит (е)стъ: въ спсение въсъкомоу въроужщомоу: Иоздеови же пръжде и Елинови: правда бо бжиа

же прежде и слинови: правда оо вжиа въ немъ въветъса Ѿ въръп въ върж ъко же естъ писано: а праведънъп Ѿ въ

вко же есть писано: а праведънъ О въ

ры живъ бждетъ: — 🔆 В ср. й: нв. к Рімв. —

Бра выветьса гнёвь вжи съ йосе на въсёко нечьстие: и неправдж члёко

мъ: съдръжжщимъ истинж въ непра вдё: за не разоумное боу тве есть въ

нихъ: въ бо имъ вви невидимаго: Ш създанив мира: тварии помъщив

ема видитьса: и присносжина сила его и батьство: бългиемъ не шметь

номъ: за не разоумъвъше ба не в ко ва прославния: нж

ко ва прославишж: и похвалишж: нж осоустишжса помъншлени своими:

и омрачись разоумное ихъ срце: глице

бълти мждри и обжродъщж: измъни шж славж нетлънънаго ба: въ о

бразъ тела истленъна члёчъска:

и птицъ четвороногыхъ гадъ: темъ же предастъ ж бъ: въ похоти срабиъ

шхъ: въ нечистотж: досадити же **тёлесемъ шхъ:** въ себъ си: еже пръ

 м'внишж р'вснотж вжиж лъжж почьтошж: и послоужишж твари паче тварца: еже есть блиень въ в'вкът ами.
 сего ради пр'едастъ ж бъ въ похоти до

сажденноу: жены ихъ оубо измъни шж: родительским подоби: въ нероди тельским тако же и мижи: оставъ

ше родительским подоби: женьска

полоу: раждегошжса похотиж своеж: дроугъ на дроуга: мжжи на мжжж: стоудъ съдъважще: и иъздж: ъже подобаще имъ: въ себв приемжще: ∴ в четво • а • не; къ Рамъно посл: Бра вко же не искоусишж нечъстиви ба: имети въ разоуме предастъ ж въ: въ неискоушенъ оумъ: творити недостовнай: исплъненъ въсъко ж неправдът логбодбанна: лжкавъ ства: лихонманив здобът исплъне ны завиды: оубинства: ръванъна: клеветы бомръзъны: досатела величавъ гръдъ : обрѣтатела зл родителемъ противнъи: не разоу мъны: невъстохранитела: немло стивъ ; вко оправдание бжие разоу - міважть: въсіжо таковай твораще съмръти достоини бжджтъ: не тъ чеж же тако творатъ: нж и вода деж ть творащимь: тёмь же безьотвёте нъ еси о чівче: въсъкъ сжами: имъ же бо сждомъ осжидаеми дроуга: себе осж ждаж: тажде бо твориши сждан: вём бо вко сжаъ бжи есть по истинв: на творашжа по истинь: таковаь: пом ъпштени ти се о двае: сжтои тако вав творащимъ: я твора в: вко ты я збежище сжда вжие: или о бгатьс твь багости его: и оудръжани: и тръ пъльствъ: не радиши не въдъи: ъко блюсть вжив: на покавние та веде ть: по жесточъствоу же твоемоу: и не покавнноу твоемоу срцоу: щжении 3 3

себв гиввъ: въ Янъ гивва: и выдениа праведънаго сжда вжив: иже възда стъ комоуждо по деломъ: овемъ же по тръпенноу дела блга: славж и чъ стъ и неистябние: искжинить жи вота въчънаго: а овъмъ же изъ дръ вънав: и противлежщимъ же са оу бо истинъ: повиноужщимъ же са не правдѣ: гнѣвъ и ѣростъ: скръбъ и тжг(а) на въсвкои дши: члвка творащаго злое Иогдеа же пръжде и Елина: ·: Въ па: а. не: к Римвном: i: Бра: егда жэыци не имаще закона ро домъ законънат творать: си зако на не имаще: себѣ сжтъ законъ: иже ѣ влёжть дело закона: написано на срдихъ своихъ: послоушъствоужщі имъ свъсти: и междоу собож: мъклъ ми гліцениъ: или отъвать дажщемъ: въ днъ егда сждить бъ таннав чавко мъ: по евглюу моемоу Іс Хмъ: се же ты Иогден нарицаешиса: и почиваеши на законъ: и хвалишиса о буль: и разв мъваени вола: искоущаени лоучъщаа наоучажсь отъ закона: оуноваеши себь: вождъ быти слепымъ: светь омраченъчиъ: наказателъ безоум нымъ: оучителъ младенцемъ: и мът образъ разоума истинът: въ за конъ: наоучаж оубо дрога: себе не оучиши: проповъдаж не красти и крадеши: гла прълюбъ не твориті и твориши: скарадоужса идолъ ста крадеши: иже въ законъ хвалиши

са: престжпение закоу: боу досажда еши: има бо бжие васъ ради хоулит ъса въ жабитехъ: Тко же естъ писа но: образание бо полъта есть: аще за конъ твориши: аще ли престживиї никъ законоу еси: обръзание твое акровоустив бысть: аще ли оубо ак ровоусти оправдание законоу хра нить: акровоустить ли емоу: въ об ръзание причътетъса: и осждить родительнай акровоустий: а зако нъ кончаважин тебе сжин: тебь сж щаго книгами и образаниемъ: пръ стживника законоу: не иже бо твъ Ионен есть: не вже бо твт въ плъті образание: Сж6: й: нё: к Ріман: Бра блодеть вамь и мирь Ф ба: оца га нашего Ис Ха: пръвое же хва JA BE MOETO MC XMB: O BECKER BRCE: тко втра ваша повтдаетъса въ всемъ мирф: сведетель бо ми е сть бъ: емоу же слоужи боу моемо: -- дхомъ монмъ: въ евглия сноу его: вко не косно (=не замо дно): паматъ (=-н) вамъ твора: въсе дга (——гда) въ мітвахъ монхъ моласа: аще оубо како кодга (-- гда) поспъщенъ бждж во леж бжеж прити къ вамъ: — : — : — (възлюбла бо видети въї, да ед нно подамъ вамъ дарование дховъно. Оутвръдитиса вамъ. се же е оутышитись вамь. вырож объще ж вашеж же и моеж). Въ сиж * HOM: BO: HOMHHAOM CLOYM: BY TH BYSBAX: TI: H: HA ANATOLH CLHO: H CTN'S CTH': H CAMOFIACENSI: 33 *

испоу же прваемь пре: Слав: гі: г: Мив вжи лик. HAN IDMICTO BECH ANOBRO: TAT: BENO CHE THEE: та: портъство: чте:. — и сполоби нъд гй: та: дитіж: четворовонъчънж: сти: невенъ въ асли на не бесёхъ: слав: прилете верныхъ съборе: И нив възвращъщеса поем: стховно: слав: гл. е: Нивиъ Hee ce tremeteo: u uh $\overline{b}$ $\overline{b}$: no foveba": tou me: ri* uh вие дво: таже: сти. Пв: гй: й: ичкъ твоихъ иже аше ли глем: по блюсловение хльбу: там: щ се дии съборънъихъ: послание В сел бо не: начинаем: чтени: ді: епистоли Павловфхъ: до паскъі: на 8 трънвкъ: начинаемъ чъсти оуказъ: Ѿ Массова ебглив: Златооустово оувазание ÷ еже есть оу RABAGNO TABRE. OFFINOY: W TI: CLOBO: & CME GO CAT: HASAAD: TTOE: TTOME ME BE JOJOKAUMODE: TOPO MÜA: двож вингы сказаемь: евглноу: н: до епистолна мъ Павловемъ оуказание: жже наричемъ тлъкъ: W година въ године: и на отрин: ev: a: W дънесъ ке начинаемъ: гіти: нара: евгіна: отрънаа: — : :А: Б: въскренъ и вия: и всв™: стмъ: и въсхвали те та: сти: въ ехтанив: и стиъ: млебиъ: т.: слав: гя: a: грагете верне : поемъ же сутръничьно: И нев Протгословена еси вце: и прочав слоужба: а на литорги: — бъжена гласоу. W канбу. пъс: т: пров: 1 глс: д: дпве нъ бъ сті: Въ прквахъ: 1) Апі къ Еврвом:

^{*)} Вийсто этихъ уставныхъ указаній въ Охридскомъ поміщено слів-

На: А. п. н. въ на въ въ въ «

Ж Па. всъмъ стъ м. м. ком. сащи мъ въ всемъ миръ. — Пъ гла. Д. Маъ твонхъ ливъ иже въ всемъ миръ. Вко порфиром и висомъ. пръвна ихъ први оубращъщиса. Тъм въпнемъ ти Хс Бе. людемъ твоимъ щедроти твом посли. и мпръ. градоу твоемоу подаждъ. йвами впл едина чеол ». — Прку. гла. Д. стъ ин еже сж с пръдъзръхъ та. —

Бра сти въси вже върож побъдниж прет вив: съдъашж правдж оулоучишж обътова ние. Затъкошж оуста лъвомъ: оугасишж свлж огнънжа. бъжашж отъ острив мечв: възмогошж ш немощи: бъшж кръпъци: въ бранелъ (— ни): плъкъ (— тъ) (же) обратишж тоуждъихъ (— ниъ):

прилиж жены оть въскрещение мрътв ълж свож: ини же избиени бъщиж: не приемъще избавениъ: да лоучъще въ въскръщение оулогать: дроугли же ржганиемъ и ранами: искоушение прі жиж: еще же (и) жазми темниць: каме ниемъ побиени бъщж: претрени бъл шж искущени бъйшж: оубииствомъ меча оумрёшж: ходешж въ мелотехъ въ козиехъ кожахъ: лишени скръба ще: озлобени: выть же не бъ достоенъ: въсъ миръ: въ поустынеть скъгаж щеса: и въ горахъ и въ врътивхъ: и въ пропастехъ земъныхъ: (п) си въси пос лошъствовани (=-слоуство-) върож: не прижшж о бетованиа: воу лоччее нечто о насъ провъръвъщоу (-- е): да не безъ насъ съвръ шене бжджтъ : тёмъ же оубо в мъі. то ликъ нижще: обълежжщи (= --ъ) ны облакъ: сведетель гръдость. Оложьше въсе кж оудобъ: обрътены грехъ: тръпеня емъ течемъ: за предълеженце(и) намъ подвигъ: възиражите на поконъника въръ: в съвръшитель Гса : .: Въ поне: По BANATE BCE CTIS: HOTHERS. ADSMATH CTSIN BO CTM: CTX ALL: B HE: Be : HOEMS: MCHOY HA : E: CA : H HE : 6: дро^в: дневи: та^в: споот нът ги: Метания до зем: Тще: 33 *

BE CTI. OXTARES: CY. TE E TECE BESBELOXE OUR MOT: н поми нът ги: слав: и нив: Стомоу: его же есть прив: И прочаа слож⁶: съ поклантине^м: до зема: по обътчах: За оутра аще есть аблоугна: трстое: метание тво раще: есапсалио : трончънъ : по еднжщ: та :: св повна: еже есть гй: вко же есть писано: Псат: н: Ta": Ea": BE HADARAHTHEE: FI: B: H MCHOY: HA :T: HE: св. ана. г. во: та же слава въщини: Метаниж: трищи: та»: стр: въ охтаць: а на сла»: ствоу: и неь: б: та» біго есть исповедатиса: и вса слоу²: По объгчасу: на конци: метаниа: на бие: час: а: с метанием: глемъ же: и за оутра оуслъщи гле мои: проу мои ве: н стопъ мож направ. тн въсъмъ глсомъ н бръзо: поемъ и псачтиръ: Вса постъ : стх айлъ: Въ :а: час: и на :Г: н на :2: вко же и въ веливът пост : 0. же час поемъ: Въ веливкъ: въждо въ свои кели: .: Лито ргиж же творимъ сице: Егда есть въ тъ: за рана: Егда же • алі: Поздь: И по литури: Поемь: б: час: И абие садать: едици не мощъни: вко же и азъ:-жъдять опоущенив: верни: тая: примя всти: -се же творать: Въ поне: и в ср: и въ паток: по Шпоу щени вечерии: и аль: аще са лоучи: или въ гъ: Въ въса поустъи: се же и въ проча дии: Въсего авта: хоташен спсти свож апж:

Впоне .ку.

Чадо Тимовеоу старцоу не твори пакости.

нж оутешан еко оца: онныж еко братна: ста
рица еко матера: онныж еко сестры: въсе
кон чистоте: вдовица чъти: истинънныж
вдовица. аще ли етера вдовица: чада или въ
ноучата имать: да оучатьса древле. свои
домъ блговериемъ строити: и чъсти роди
телемъ въздаети: се бо естъ добро и прижтъ
но предъ егомъ: а истаа вдовица оуедине
на оупова на ба: и пребънваетъ въ матекъ:
и моленихъ: днъ и нощъ: а питажщие са

жива оумреть: и сице запрыщай да непоро чъни бжажтъ: аще ји кто о своихъ: и паче о приснъихъ не родить: отъвръжеса въръи: и естъ невърна гори: вдовица же да причитае тьса: не мъне шести десать: ль: бывьши мж жеви единомоу жена: въ делехъ добре све детельствована: аще чада въспитала есть: аще странънъ прижтъ: аще стомъ новъ о мы: аще скрбащимь довольна бысть: а ще въсекомоу делоу блоу последова: - : -В втрик: Ка: не: к Тимовор: послав. Чало Тимоосоу: оныхъ вловицъ Фрица нса: едга бо расвервивжть: о ХСВ посагати хотать им...ще гръхъ вко пръвъих веры $(\ddot{\mathbf{u}})$ — (връ)гжса: коупно же и праздънъі оуча (ТЪ)СА: ПРВХОДАЩЖА ДОМЪТ: НЕ ТЪЧЕЖ ЖЕ ПРА здънъі нж и бладиви: и съничавъі: гла щж ихъ же не подобаетъ: вела оубо онъи мъ посагати: и чада творити: и домомъ власти: ни единож же вины датти проті вномоу хоулы ради: се бо етери съвратишж са въ следъ неприезни: аще кто веренъ п ли върна: и мати и вдовида: да доволитъ СА НИЪ: А ДА НЕ ТАГЧИТЪСА ЦРКВИ: ДА ПСТО вымъ вдовидамъ оудоблеть: прилеж жщен добръ попя: соугоубъ чъстя: да дос тонни быважть: паче же троуждажще СА ВЪ СЛОВЕСИ И ОУЧЕНИ: ГЛАТЪ ОО КНИГЪ!: не обрътнин вола връхжща: и достоенъ дълателъ мъздъі своеж: на попа хоулъі не приеми: развъ аще при двоу или тре хъ послоусткъ: съгртшажщим же пръд въсеми обличаи: да и прочии страхъ има ть: за послоушъствоуж предъ вгомъ где

мъ IC XMъ: избранъими его аглъп: да се съ хранищи: безъ въсъкож винъп: ничесо

же твора по оумъвенноу: — ·: — · : -- : —

В сравику: к Тимовоу посла

Чадо Тимоесоу: ржиът скоро не въздага и: ни на единаго же: ни приобъщанса гръсъ

хъ тоуждихъ: себе самаго чиста блюди: въ токоу же не ини водът: нъ мало вина приемли

и стомаха си ради: и частыхъ нед^{оргь} етеромъ члвкомъ грвси във сжть: прв водаще на сждъ: етерымъ же и последоу

жть: такожде же и добра дела: еве сжть и сжщаа инако: оутантиса не могжть: елі ко есть подъ игомъ: рабъ свож гіть въсё въсёкож чъсти достояны да творать:

да не има вжие и оучение хоулитьса: има ще же и върнъ ги: да не нерадать: ъко бра тить сжще: иж да слоужить: ъко върни сж тъ и възлюбени: застипажще блгдтъ: си це оучи и моли: аще ли кто инако бчитъ: и не пристипаетъ къ здравъимъ словесе

мъ: га нашего Ic Xa: и оученноу еже по бідъв въръ: разгръдъ ничесо же не въдъ: нж недж гоуж о стазани: и словопрънкъ: отъ нихъ

гоуж о стазани: и словопранихь: отъ нихъ же бънваетъ зависть: ръвение хоулы: непъ щеваний зла: сжжитий: растланъпиемъ:

ТІВКОМЪ ОУМОМЪ: В ЛЕШЕНОМЪ ЕСТЕНЪІ:

МНАЩЕМЪ СЪНЕСКАНИЕ: БЪІТЕ БІГОВЪРИЕ:

ОТЪСТЖПАЕ Ѿ ТАКОВЪІХЪ: ЕЖЕ ЕСТЪ СЪНЕС

КАНЕ: ВЕЛЕКО БІГОВЪРИЕ СЪ ДОВОЛОМЪ:

начьсоже бо не вънесохомъ въ меръ съ: еже естъ ёвё не взнести: чьсо възможе

мъ: имаще пищж и одванив: сими довлі мъса: а хотащен и богатитиса въпадажть въ напасти: и въ съти и въ похоти многъ несъмъ слънъ : и вреждажщж: жже по (гржаа члёкъ въ въсеко тъление и въ) (по)гъ объть: коренъ бо въсекомоу зл(оу естъ) сребролобие: емоу же етери хотаще: за бладита отъ въръ : и себе пригвозди ша въ стрстехъ многахъ: ты же члече ежи сихъ бъгаи: • четъ ку: к Тиме • • • • • • ча ча посеко пригвозди на въ стрстехъ многахъ: въ неъ пъ

Чадо Тимоно богатымъ: въ нитемь ни въкъ запръщан: не въсскомждро

вати (= — мждръство —): ни оуповати на бътъство:

новено (= вщёзалше́є): нж на ва жива: дажщаго намъ въсё(мь) обилно: въ наслаждание (= —жде—) блёдти: богатитиса дёлъ добръ (= благъ): и щедромъ бъї ти обещъникомъ: скръважще (= — имъ) себё ос

нование добро въ граджщее: да имжтъ са за въчжа жизиъ: о Тимооеоу пръ дание храни: оукланъжса скърнъкъ

тъщеглашеня (= и тъщихъ глась): и прещени (= пърь) и

нованаго разоума (= — вмѣннаго вмѣный): его же етерн (= дроузи) обѣща

важще: о въръ (не)оулоучишж: блгдъ съ то

бою аминъ: о В па : ку: к Тимов:

Павель айль Іс Хвь: волеж вжёж: по пове

льноу (= шовтованно) жизни: вже о Хъ Ісь: Тимоесоу

възлобеномоу чадоу: бігдть (в) мість

мирь оть ва оца: Ис Xa га нашего **): не пос

См. выше на стр. 200.

^{*)} Размочтенія въ скобкать по Мануйловской книга.

тынкса (оубо) мжкож: га нашего Іс Ха: ни (= не) мънож свазнемъ его: нж постражде съ евганемъ: по смав ба спасъщаго нъ : и звавща(го) званиемъ стомъ *): не по дъло — (мъ) нашемъ: нж по своемоу прозъре(нею) и блідти данви намъ о Хъ Ісв првижде ле(тъ) въчънъихъ: твятьше же са нъит просвъще(ни) емъ спстелв нашего Исоу Ха: раздроушъща го съмръть: и провъщъщаго животь и не и неиставние: евствемъ въ не же положе нъ бъихъ азъ: проповъдъникъ и айлъ: и оу и оучитель жабикомъ: еж же винъ ради се UDMEMA: HX HE HOCTHIRLXCA: BÉDOBAXЪ: и препиражса: еко сильнъ есть: предані е мое съхранити въ днъ онъ: образъ имей здравъимъ словесемъ: ѣже слъща Ѿ мене о верь и о лоюви: еже о ХЕ Ісь доброе преда ние съхрани и дхомъ стиъ: живжщимъ въ насъ: веси ди се: еко Швратишжса отъ мене: вже вси въ Асиї: О нихъ же естъ Фи ли и Ермогенъ: дастъ же гъ милостъ Они сифоровоу домоу: тко многащи ма поком: н жжа моего железнаго не постъщеса: нж бывь въ Римв: тыщьнее възъіска мене: да да дасть емоу гъ: обрести масть: въ днъ онъ: и елико въ Ефест послоужи ми добръе ты выси: — ∴ : — Сж ку : к Галатшиъ Бра плодъ дховным есть: лоюбы радость миръ трывые: блють блостыни: вера крото сть трёзвение **): на таковыхъ нёсть закона: ови же Ха Іса плъть (= пльтіл) распашж: стрстии и по

^{*)} Въ Мануйловской книгъ чтеніе оканчивается на этомъ.

^{**)} Въ Мануйловской книгъ пять словъ передъ этикъ пропущено по опискъ.

хотъми *). аще живемъ доухомъ къ дхоу прилагаемъса.

- (Не) бждемъ величави дроугъ дроу(га при)
  (зы)важще: дроугъ дроугоу завидаще. (Бра)
  (тие) аще и пръжде въпадетъ члвкъ въ етеро
  (п)ръгръшение: въз дловъни съвръщанте та
  (к)оваго: дломъ кротости: блоди и себе: еда
  и тъз искоущенъ бждещи: дроугъ дроуга тж
  готъз носите: и тако скончанте законъ за
  конъ Хъъ:...
- Бра аще пръвън завътъ би бългъ непороч(ънъ) не би второму искалоса мъсто: поридажи (бо) ж глеть: се день градеть глеть гъ: и съвръ шж на домъ Издріевъ: и на домъ Иоудовъ завѣтъ новъ: не по завѣтоу еже сътвори хъ опемъ ихъ въ диъ: емъщоу на ж за рж кж: навести ж и зема Егоплетьскътж. ѣко ти не пръбъщж въ завътъ моемъ. и азъ не радихъ о нихъ глетъ гъ: вко се заветъ е же завъщаж домоу Излевоу: по онъхъ дъ нехъ глетъ гъ: даж законъ мож въ съмъі слъ ихъ: и на сфци ихъ напишж: и бждж и мъ въ бъ: и ти бжджтъ инв въ лоци: и не наоучать къждо ближънъто своего: и къждо брата своего: разоумъти га: ъко въсн оуведатъ ма: о малахъ в до велика: ъко илостивъ бждж неправданъ ихъ: и грехът ихъ и безаконие ихъ не поменж къ томоу: глати новъ: объщи пръвъи: а обетъ шаж ен: състаръжса блезъ истъленноу: В втри: . Т. къ Еврешиъ: --Бра се вывжщоу доу стису: не в выса:

^{*)} Опять пропущено три слова.

стиъ пжтъ: еще пръвъв скини: вмащи стовние си же притча въ връма настожщее оутвръдиса: въ неи же дари и жрътвъі при несжтъса: не могжщжа по свёсти: съвръ шити слоужжищихъ (тъкмо на Орашъна в пити)

-*) (a) H DARAHTHEIMH EPEMONN H WHPARJAHH HJ(ETH H) до врамене исправлению належащи. Хъ же сего ради новоу завётоу ходатан есть вко да съмръти бы вии въ избавление. престаплениемъ сащимъ Ф пръвавго завёта моётование принижть. явани въчнаго наслъдим, иде же бо завътъ съмръть требе есть бывати. и завещавамщаго завёть бо надъ мрътвыми извёстень. а ничьсо же не кожеть, егда живь есть завёщаважи. темъ же ни пръво и бес връве сващенъ бысть. Гланъ бо всен заповёди, по законо 🛱 Монсеа въсемъ дю домъ приомъ връвъ телча и возлиа с водоа и вичном чръвеном и оусопомъ. Сами же книгът н въса люде повропи гла. Си кръвъ завъта. нже заповала въ вамъ въ. н скинна же и въса запо віда въса ссяды слоужебным, връвна такожде повропи. и въ малъ връвна въсъ шпъщаатса по закопоу и бес пролитим кръве пе бълваетъ Ждание потреба оубо небесвыхъ сняъ шевщати, сама же небеская. Лоучъщими жрътвами паче сихъ 🔆 Ba oph : T : Es Espewes : Ба ствиъ имъ закона градищимъ благомъ не са иъ ибразъ вещенъ, на всё лёта тёми жрътвами ыже, приносать вънж. ыже нивогда же не можеть пристапавшихъ съвръщити, и не престани оубо бълми приносниът за не не нивти едином ище свёсти w грасахь слоужащихь. единое whalesheems. нь вр них врспоминание грахомр на кожно тато невъзможно бо връви юнчи. и возли. Опущати грахы, тамь же выхода вы мерь глать жрытвы н приношеним не въсхоть. Тъло же съвръщиль есн

 ^{*)} Слёд, отраницы писаны особымъ нединиъ письномъ и особымъ правописаніемъ.

WIORAФТОМАТЪ. И W ГРВСВХЪ НО ВЪЗЪІСКА. — тъгда ре се придж. въ свитцъ книжиъ писано (о мъ) нь. Сътворити вода твоа бе. въще гла мео жрътвъ H HDHHOMERHO: H WJORASTONATEL H W FDECENE HE въсхотехъ, ни благоволи, аже по закону приноситса TOTAL DOTO CO HUNEA: CUTBODETH BOLA TROA BO WOME ть пръвое. да второе поставить. W неи же воли сва щени осмъ, приношениемъ твла Ис Хва. едином въсъкъ нерен стонтъ на въсъкъ денъ сложа. и тът же многащи приноса жрътвъї, ыже ни къгда же не мо гжть Фати грёхъі: шнъ же едином ш грёсё приносм жрътви, во нно седе w десниа ва: протевго жедъг понтеже положатся вразн его въ подножне ногама его, единъм бо приношениемъ съвръхова. възня сватимъса сведетельствоуеть же вамъ и длъ сты, по реченомо бо прежде се заветь. нже заве MAA E HEND. NO WHEND THEND FIETD TO. JAA SARO ны мом па сръдъца ихъ, и въ помъншленим ихъ напеши а. н гръхъ й. н безаконне ихъ не въспомъ на в томоу, а иде же Ждание симъ. в томоу изстъ ириношения w грёсёхъ. ~ = - == Ж Въ чтв, токъ .Т. на. къ Евримъ ⊹ ∞ Ба не бложите дръзновенна вашего еже имате велие възмезине: тръпенне бо имате требе. да вода вна створие примете шевтование, и аще бо мало елико елико. градът придетъ и не замоудитъ. а пра ведника вёром жива блдета. и аще обинется пе благоволеть Тива мов w пень. Мы же нёсьмь nne ime. Octa me běda halžensina bemena уностасъ, шбинченне невёмъимъ, въ сен бо свёдётельствовани быши старии, вёром разоу Měbrend Cerpemete ca běr(ond) tíone břene — (еже ѿ нев)ндинъіхъ винъ бълги. виром иножан ши шрътвъ Авель паче Канна принесе вви ем же послоунъствованъ бълстъ, бълти праве день, сведетельствомию, и дарёхь его воу и том ради сумерь и още глеть, въром Енохъ прв ставлень бы, не видыти съмръти, и не шбръ таашесь зане пристави и въ прижде бо при

ставленим его. свёлётельствовань бысть оугодити, вви, без върън же не възможно оуго инти, въровати бо подобаеть, приходащомоу въ воу мео ость. и възисиващимъ ого мъздв въздатель есть, вёром проповёдано бъл Ноевн w певничкъ не D (видъ), и суговъвъ сътвори ковчегъ. въ спсение домоу своемоу, имъ же шежди миръ. и по вёрнё правдё бысть наслёднякь : 🚓 Ru ua.ī. nr. us Ebpewus . ~ Вра вером зовомъ Аврамъ послоуша изъти на мъсто, еже хоть примти, въ наследне, изъ де не въдът камо градетъ. въром и сама Сарра неплодъг силом и въ сложение свиени примти и не въ врёма тёла роди. понеже вёрна непщева шовтовавъщаго, твиъ же в W единого роди . ШЖСА И ТОГДА ОУМРЪЩВЕНИЕ ТВЛА. МЕО ЖЕ звёзны небескых множыствомы ыко песъ въс крании морв. бещислъни по върв оумрв шж си въси, не приемъще обътовании. нъ и здалече вигвиме ж и пътовавъще, и исповъда вше, ыко странии пришълди сжть на земи. FIAME, EGO TAROBAS MRITATA, MEO WATACTBEE възътсквать, и аме шно поменеваж Ж него же изъідж. нивле бълшж врёмънъ. вратетиса нинъ же лоучъщаго желълть, си ръчь небсваго. тъпъ же не стыин са ими въ въ нар(ицатиса и) мъ. оуготова бо имъ градъ ⊹ ~ ·сж · І · къ Ефисимиъ. *) ~ Бра быванте (= бжавте) подобници (= --бни) боу. имо чада възлю бена(а) и ходите въ дюбви шко же и ХЕъ възлюби. ны (=вы. и предасть себе (=са) по нась (=в—) приношение и жръ теж еби. въ вонъ (= — а) благоахании (= ю). любодъа ние же. в въсъка (= всъ) нечистота. и(ли) лихоимание.

ни да именоуетса въ васъ. Мко же подобаетъ.

^{*)} Разпочтенія взяты неъ Охридской кинги.

```
стымъ. на (= ли) срамота на (= ли) боуе слово. на (= ли)
                                        скрѣнъство
нже (=еже) не подобаать (= -еть). Вы паче похвале-
                                          ние. се бо
да есть (= есте) вёдаще. ыко въсёкъ (= весъ) любодён
                                             HP9H
сть н(=дн) лиховиець. еже есть идоложръць (= -слоу-
                                      жетель). не и
мать достоинни въ царсве вже (= Хве). некто же
вась да не (прф)льстить. тъщъими (=тъщими) сло-
                                        весъі. сихъ
бо ради градеть гиввъ би: на сиы противъ
ным. не бжайте оубо причастници имъ.
бъсте бо иногая тъма, нъинъ же свъть ш Ти.
Ж не 3. къ Колосаемъ ∴ ~
Бра шблецете са ыко избрании боу сти(и) и възлю
бени. въ жтробж щедрот(ъ). (и) благостъ. (и) смерено
мждръство (= --дростие). (н) кротость. (н) тръпелство
                                    (= —ние). при
емлаще (-имаще) дроугъ дроуга. подалще себъ (- и пра-
                               щажще са). аще кто
етеро имать порочение (= а. к. и. кое етероу поречение).
                                 ыко же и Хъ пола
стъ (= прости) вамъ (= въ ) тако и въ . надъ въсеми же
сими любовъ. мже естъ свжаъ съвръшению
и миръ би(и). да раздёлбеться въ сръцихъ вашихъ.
въ на же звани бъісте въ едино тело и въз
благодетни (= въї благ-) бълванте. слово Хво да въселе
етса (= литьса) въ вы. Шбилно (= богатно) въсъкои
                              (= всен) прыждрости
оучаще (и) наказалщесь въ фалмехъ и песнихъ
и пених доуховънъих (w благодети пожще и) въспевал-
                          ще (= въспожще) въ сръ
цихъ вашихъ (гви) ∴ ∴ ... ~ ~ ~
```

3 4

Изъ Слепченского списко съ разночтениями изъ Синодального списко 1220 г.

Бра въдащемъ законъ гла: тъко зако-
нъ оустоитъ чівкоу: въ нелико же
льтъ живетъ: мжжата бо жена: живъ — ь оу — ам — оущемоу
мжи прив∆зана естъ закономъ: — ю — а — к̂—ь — ь ∴•
сице ли же оумретъ мжжъ еж: разъ — ь -оу-ь ки- — л
рѣшитъса отъ закона мжжъскаг° ь··· ѿ — -оу-ь-а··
твиъ оубо живоу сжщоу првлобо — ь — — оу — моужю — е-ю—
дъща бънваетъ: аще бждетъ мжже — кть· — -оу — ь -оу—
ви иномоу: аще ли оумреть мжжъ еж — ь -оу-ь кілі
свободъ естъ отъ закова: бълти ен прѣ — ь к - ь ѿ — не — ки — е
локодънти: бывъши мжиеви ин°иб: — -ю — ци· — -оу — —
темъ же братив мов: и въз оумрв — ь — — на — на — о
сте законоу теломъ дховънъимъ: — твиь хвынъимь
быти вамъ нномоу мжеви: въ ————————————————————————————————————
— омоу Ш мьр—ъін—: — — дъ створимъ вви : едга оубо бъ
eria

```
хомъ въ паъти: стрсти греховъ:
               8 - - M .:
жже закономъ двахжса: въ оу
га — ъмь —гахоу… — —
дъхъ нашихъ: плодъ створити
съмръти: нив же оупразнихомъ
— ь— :• нъинѣ· · ·
са отъ закона: оумеръще: имъ же
— w — ьрше и —ь —
дръжани бехомъ: вко работати
дър — — ∴ы—
намъ: въ обновение дха: а не въ
 — — Bie-H — :-- —
ветьши писмене: что оубо речемъ
 — сѣ — и∴чь- — —
законъ ли гръхъ: да не бждетъ
  - - - ----
нж грела не разоумель тъчнж за
                  —KM0 —
кономъ: похоти бо не въдъхъ: аще
-BMb· - - - - - - - -
законъ не глие: не похощени: ви
 - - rīa- - - i :-
нж же приемъ грехъ заповедиж:
-oy — — i— —
съдва въ мънв въсвиж похотъ:
— II — MHB ∴ BCAROY — Ь ∴
бе закона бо грехъ мрътвъ: авъ
— бѣ — мыр — ∴ — же
живъхъ бе закона инодга: прише
— A—:— —
                ъгда 🔆 — ь
дъще же заповёде грёхъ ожеве:
3 4
```

азъ же оумръхъ: и обръте ми зап — — — мьро -·:• н *ѿ* — · · - са въдъ: ъже въ животъ: си въ сиртъ: — ь· га— — тай — съмырть ::• грыхь бо винж обрыть: заповыдиж. _ _ -oy _ · _ прыльсти ма: и тож оумрътви: тымъ _ ь _ _ ю—мьр— ·: - ь же оубо законъ стъ: и заповъдъ ста: _ _ _ _ _ _ _ b _ . и праведъна и блага: блгое ли оубо мъ - — ыдь— и блга· — н — — м нь бысть съмръть: да не бждеть: — ьр-ь — — -oy—ь **:**: нж грехъ: да ввитьса: блюмь ми съ нъ — га-ь-грёхъ- мнё дъваж съмрътъ: да бждетъ по пръ — дага смырты :-- -oy-ы — -e многоу грешень грехь: заповедих — b— —

Изъ Трюди

В. И. Григоровича.

Последовани

е чам. венай пана. пооўни тро. поащих.
Ві. на чахъ. Творение. Софроний. Архіпіа .:.
ча. а фімъ. е Гіъ моа въноуш ги. фімъ .м.
Блаженъ разоумъваа на нич и 860. фім на.
Что са хваши с зло тат. сла н нн. Алаја. гч. тат тро.
Гла а. въ мъ. заў ослыч гла мон. распеньшоу ти са

- Xe. погъю с обида. й попрана бъл сила вра жна. ни атглъ бо ни чкъ. нъ ты сач ги спси ны слв .:•
  - Сжан ги шбищий и. й. Въскжа шжташжса ...
     Слав. І нії. І же твое засжпление пришбріть ше прятай. твойми мітвами. Ш напасти й збавлібейьса: кртой бо сна твоего. всега хра ними. по длъгоу та вънж вси величібейъ ...
     Й по сев. стры. гла ні. Дне прковнай завібса. на об бличение безаконнъймъ разраса. й свой лу часи че кръїс. влкж вида распина сма ... с. Въскжа шт ...
  - ё Присташж цре земи ∴ Ійко швча на заколение привеса Хё црю. й шко агнець непорочень. при гвозиса на кртв. Ш безаконный мжжъ. греди ради наших члвче ∴ ё. ги что са биножишжест ∴

- то мнози гіть дій моєй й сісений ємоу со бі со смышиймь та безаконникомь. трыпа си це выпийше ги. йще поразисте пастырь. І ра сточисте соба на то смець очникь мон мо жайхь боле ты те легесна прыдъставити агге ль. на дльготрыпа да сбадется. йже йвй вамь пррокы мойми. нейвлена тайна. ги сл та. про. гіа то Срце й събра безй. с. Блинь разовал со пррчства. Захарийна. чтение со тако гіть гь. прийм жезль мой добрый свръта по разорити завыть мой. Іже заповый къ въсымь людемь земъскыймъ. й разорить са въ днь онъ. й разоумь ть Ханайным.
- овца хранимым ин. зате слово гне есть, а рекж к нямъ. аще добро пред вами естъ, дадите мъ зж мом". ели Wpeueteca. е поставите мъзж мо ы" Л. сребръникъ. и рече бъ мнь. въложи л" въ гръны йль. й смотри аще йскоушено есть. гако искоше нъ быхъ за на. й приасъ Л. сребръникъ. й въло жё а въ храмъ гнь въ грънъіель. «ко же сказа ме гъ :--Апів. къ Галатич. Браа. мив же да не бять са покв° JHTH. TERMO W KOTE TO HAMPETO IV Xâ. ÎN ME мив ве миръ пропатса. й азъ всемоу мироу. Ŭ - ХТ бо ЙСТ. ни обрезание бо что можеть ни акро въстий. Не новава тваръ. елеко же канонъ же се мъ приожаться, миръ на нй, и міть на йли бо жий. прочес же да никто же троудъ даст ми. Азъ бо извъ га Іса на теле своемъ ношж. блюда га нашего Іў Ха. съ дхомъ вашимъ бра аминъ .: сув.
- то ма Въ вр^н. Ф. видейвъ Ийда предавъл его. Мо обска дншж й. й раскамвъса възврати л. сребръні къ архісрешть. ѝ старцень гла. съгрешихъ предавъ кръвъ неповина. Фни же рёшж. что с стъ намъ ты бэриши. ѝ повръгъ сребро въ цркви

Штиде. й шедъ възвъсиса. архіерей же прис мъще сребро ръшж. на дойно въложити его въ карванж. понеже цена кръвъ естъ. съветь же створъше. Копишж имъ село скждельниково въ пограбание странныниъ. Тамъ же нареч са село (т) село кръве до сего дне. тъга събъ – са р'еное прбкомъ Йеремнемъ глащемъ. н въ зашж · І · сръбръникъ. ценж цененаято. ито же пънши W сновъ Илвъ. и даши на сель скиде линчи. Жко же сказа мив гъ. Іў же ста предъ MITEMOHOM. À BENIDOCH ALEMOHE LIA. TEL ME COM прь Июдейскъ. Игс же рече имоу, ты глеши. ѝ с гда ннь глабхж архіёрен и старци ничьсоже не **ШВВЩавайше.** тыгда гла кмоу Пилаты. не слы ш™и ле колико на та съвъдътелъствоуа́тъ. ѝ не Швъща ком ни къ единомоу же глоу. мко диві ти итемоноу звло. на въсъкъ же диб великъ. О бычай біз йгемоноу. Шпоущати народоу йди HOTO CRASHE, ÉTO ME KOTÉŠKA, ŘIMBŠIJE TEČIS CE вланъ нарочита. нарицаймайго Варайвж. съ браавъщемъ же са ймъ. реч емъ Пялайтъ. кого хошете Ѿ обою Шпоущж вамъ. Вараавж ли іли Іса нарицанмайго Ха. ведейше бо шко зависти ради предашж й. седащоу же имоу на сжанці. посла и немоу жена свой глаще. начто же тебъ и праведникоу томоу. много бо пострада дне въ сънъ сто ради. архинерей же и старци. нава дишж народы, да йспросать Варайвж. Ica же погоуба. Швещайвь же игемонь ре имъ. кого кощете обою опочик вамъ. Они же ръ шж Вараавж. гла имъ Пилаатъ, что же створа Іса, нарицаемайго Ха. глайшж емоу вси. да распать бждеть. Агенонь ре Ань. что бо вло — створи. Они же из лиха въщихж гаще. расп^ии 34 *

распии. видъвъ же Пилаатъ. Мко ничъ же оуспъетъ. нж паче маъва бываетъ. прий иъ водж оуны ржив прв народомъ гла. неп° виненъ есмъ Ѿ кръве сего праведнаато, въ оўзрите. ѝ Швізщайвыше вси лібе різшж кръвь к̂го на на в на чадехъ нашихъ. тъга шпоусти имъ Варайвж. Ica же бивъ преда ймъ. да и распежтъ. Тога войни игемоновї пръсмъще Іса на сжанщи, събращи на нь въ са сперж. и съвлъкъще й хламидом чръве ной шабашж й. й сплетыше ввнець ш тръ най. възложеши на глави его. и тръстъ въ десницж его. и поклонъщеса на колено пре д нивъ. ржгаахжса емоу глще раунса цбю И юдейскъ, в плижвъще на нъ. прибшж трьсть й бийхж й по главь. й сгда поржгашжса е моч. й съвлекошж съ него хламидж. й фбле кошж й въ ризъ свой. ѝ ведошж й на распа тиє. исходаще же обрето(ш)ж чка Куринейска именемъ Симона. семоу дъщж понести и крть его. та". стый бе. прстая трч. оче нашь. Ги помоуй •и тат пакы рекше. трстое по Чъ̂ ·г̄· пі̂м, ній. Йзми ма Ѿ врагъ мой бе́ ∴ **Фімъ •різ•** Исповънса тебъ їн въсъмъ српе ∴ Фінъ · e· Помлоўн ма бе по велець, та". тро. гі · f· На кипарисъ, ѝ на певки ѝ кедръ, възнесеса — агнъче вжий, да спсети кланващжаса вв роњ". волноймоу ти распатию. Хе бе слава те :с пригвози ржцв мой й нозв. с. развлишж себ ри :сла Жезлъ силы стажайвъще котъ сна твосто вце. и ни темъ бо незлагаемъ брата шжтаниа. Жко да вынж та величьемъ 🕂 стры гла. 🖬 🔆 Страха ра »дейска. дроугъ твой ближний Петръ. Швръжеса теб'в Ги. й плачаса сице въпиание.

- слъзъ мой не прѣмлъчи. рѣхъ бо съхранити вѣрж щедре. ѝ не съхранихъ. ѝ наше покай ни̂с тако прими: и помлоуи на̂ ∴ гъты мом ви ∴
- ё Вънми гла молитвъ мом. црю ∴ гла. й ∴ Прѣте чъстнайго ти крта. войномъ ржгам щемъсм гй. разоумнай воинства оужасай хж. оувазе бо см вѣнцемъ поржганий. йже земла окрасивъ цвѣтцъ. и багрѣницж о бржганий носитъ. іже шблакъ шдѣвай йбо та ковое бгостроение. оуразоумѣсм твой ми лосрдий Хе. велий млость. ги слава тебѣ ::
- Ійко йзъ на ранъ готовъ ∵ с ги не прой. : Ш пр р Іслин: Гъ да ми макъ наказанию, разоумъти въ нега подобаетъ рещи слово, положи ми оўтро, оўтро приложи оухо слышати, й наказание гне швръ зайт ми оуши, йзъ же не противласа, ни въ прѣ кы гла, плещи мой въда на раны, й ланить м° й въ одарение лице же мое не швратй ш стоуда заплываний. й гъ пом°щникъ ми объ. Сего ради не посрамихса, нж положи лице мое шко твръ дъ камень й разоумъ, тако не ймамъ постыдѣ тиса, шко приближаетса оправдавы ма, кто сждайса съ мной, да приближитса къ мнъ, се гъ помагаетъ ми, кто ма шзлобить, се вси шк° риза шбетьшаете, й тако чръвъ сънъсть вы, кто въ васъ боййса га. да оуслъпшить гла штрока его.

XOJAMEÉ BY THE È HÊ ÊMY CBETA. HAJERTECA на има гне. и оутвръдитеса й бать, се вси вы й гнь жежете й оўкрыцьете пламень, ходите по съвътоу фине вашего. й пламене вже ражегли есте. мене ради бъ. се вамъ скръбия осъщнете 🔆 айть Бра прымждро же глемь въ съвръщены. прымж жь ко дро же не въка сего. на кназъ въка сего пръста а'щихъ. на гиемъ премадро вена въ тайне съ кръвенжы". ыже пронаре вы прыже выкь въ сла вж нашж. са же Ѿ кнадъ никто же мира сего не разоумъ. ащте бо бишж разоумъли, не бышж Га славъ распали, нъ тако же естъ пано, его же о — ко не видь. ни слоухъ слыща. й на сфце члкоу не възъще. еже оготова бъ любащини его ·: и МР Въ вря. Ф. войни ведошж Іса на дворъ Каййфи нь. еже есть сжаще. й призваща вса спира. н облекоши й въ багреници, й възложищи й на нь съплетъще й тръновъ венедъ, и начащи ц ы вати й. рауйся цбю Йюдейскъ. й бихих й тръсти ы по главь. й пльвахж на нь. й прыгыбам ще ко льнь кланьахжса еноу. В егда поржгаашжса е моу. съвлекоши съ не препради. й фблекоши н въ ризъі свой. й изведошж й да й распижтъ. и задешж й миноходащо стероу Симоноу. Куринею гръджщоу съ села. Опоу Алеканрово. й Руфовоу. да възметь крть его. и пріведошж я на мъсты Гылгыва. еже есть сказаемо скра ниево мъсто. й дахиж емоу пити фитено ви но. Онъ же не прилтъ. й распенше ї, развлишж probi firo. n mětrážila apřídea w ha. kto 910 възметь. бъ же година . Г. а. й распашж й. й бъ написание винъ его написано. пръ Июдей скъ. й съ немъ распашж ·В. разбойнека. едино го й деснжа". В дроугайго й шоужа" его. й събыса

пение кже глеть. й съ безаконникома причте нь бы. и миноходаще хоулбахж н. покывай щей главами свойми и глаще. оува. разаръя н прквъ е тръми анъми съзидам. Спсисм сам й съниди съ крта. такоже и архісрей. ржгалійе — съ кнежнекът. дроугъ къ дроугоу глайхж. й ны спсе. а себе не можеть спсти. Хё црь Ислев. да снидё нь съ крта. да видимъ й верж ймей емоу. ~~й~~ распатай съ нимъ хоульста й. бывъ moy me up ·s· my. Tha ou no been seme ·e· ro vâ. Ñ by ·6· vâ. bystin Icc rîmy beinemy ría. ной, елой, дийма, сава, хтани, еже есть CKARACHO, BEEC MOÑ, BECKAA WRE MA. й стери W столших тоу. слыщайвыше глахж. BERT DIE SOBETT. TERT ME CARET. É ÉCLIT нь гжбж. Фита. й възнъзъ на тръсть. напайше й гла. не двите да видимъ. Аще прийдетъ Ил ă сънати его. Ісъ же поушъ глсь велий. и тэвше. я шпона прковнай разрасм на двое. Ш сгоры до долоу. видъвъ же сътникъ столи премо емо ыко тако възъщивъ азъще. рее. въ истинж чікь сь снь бжий бь. бъяхж же й жены изале че зращж. въ нё же бѣ Мариа Магалини. и Ма рий Игжова Малалайго, й йти Ийснова, й Са lome. Aze eta et ba l'alelen n no hemb xozza иж. й слоужайиж емоу W ймвний свой, и йны многъї въщёшжа съ нимъ въ Йерсиъ :· Й посе тръстое. Ги пойоуї м реше. Ги іс Хе ве на помоу ∴ Ча · s · стый ве. прстай трп. Оче наш. по. บัวพั∙ห์ล• Be be moù bъ н. บุ๋วพั. • He• Поพิชน ma be iako n° กฦั • Фий. У. Живъце въ пойщ. по. тро. гаа ·5. Ги мсжания та Йодей на сирть. жизнъ въсъ чьскъйнъ. прошедъше Чръмное море жезло мъ. на кртв та пригвозишж. й съсавъще W ка

мене медъ. жавчи ти принесошж. нж волем по страда. да ны свободеше W вработы вражеы. Fu. c. . с Спси ма бе јако ви ∴ с. Поношениа притчаа дпа и: Нарекъ блеенижа итръ свом. приде на иние во лей своем. въснавъ на кртв. възыскате котаї не Azama. เมิง ละเอทร เราถิลท์ระ พพิ. เสเจ พ์อิกร์ระ ми са изгъюбъщий драгма. смотрай всв првма дрый бе сла тебь : cřp. гла й. Сице глть гъ И юдешмъ. Дюдне мой что въ створихъ. еди чї мъ въі стжжихъ. слеща вашж просветихъ. прокаженый шчистй. мжжа сжща на йдръ и справй. дож мой чимъ шскръбихъ въп. или что ми възасте, за маниж заъчь, за водж же оцеть. зане любити ма къ вртоу ма пригвозисте. к томоу не тръпа прочее. нж призовж си абкът. н ти ма прославлать съ шцемъ и съ дхомъ. й а зъ дароуж ймъ живо въчный 🌣 🖺 Гы гъ нашъ тако 👀 ико възатса велытио · · · стра · гла · Е Придъте хоносний люе, да видимъ, что съвъща ню да предатель сь іерей безаконными на спса нашего а дне повинна смрти бесмрнааго сло вомъ сътворящи, и Пилатоу предавъще, на ме лъбнемъ распашж. й си стражя. въпнаше съ пасъ нашь гла. Фвини фе грехъ съ. и да уве дать азій. из мръвы мое вскрсение 🔆

с — Испованъ са теба ги всемъ .: Възвеласа и възр .:

• Таконоположници Глви. Йюдей. й Фарисей. ликъ а́пл̂къй въпйетъ къ вамъ. се цркви А́же въп ра зористе. се а́гнецъ е̂го же въп распасте й гробо прѣ дасте. на шоласта свой въсталъ е́стъ. не льсти теса Йюдей. тъ бо е̂стъ йже въ мори спсъий. и въ поустыни питаа́въий. тъ е́стъ жизнъ й свътъ. й миръ мирови ∴ про. гл. ѕ Въдашж въ гадъмо.
с Спси ма её гако виндошж ∴ ш Прро. Исайна. чтее ∴

Digitized by Google

Се разоумъется отрокъ мой. й възнесеться, й прославиться й бвысится зело, ыко же бжа сижться мнози о тебь, тако бе чьсти бжлеть W чкъ видение твое и слава твоа W сновъ члве чьскыйхь. тако одиваться азыши мнози о немъ, и оудръжить пре оста свой, зане имъ же не възвъстиса й немъ възратъ. й иже не слы шаашж разоумбать. гй кто в рова слоухо на шемоу. н мънща гнт коу (=комб) шкръјетъса. възвъстихомъ пред намъ. гако поле. гако воре нь въ земли жжжжщи. На видений емо ни славът. й видъхомъ й не имъжше вильний. ни добротъі. нж видение его бе чьсти. й спа дъ видений его паче бит члвчскъ, члкъ въ га звъ съг. й въдъий носить бользиъ, ижо Швра тиса лице его. досадишж емоу й не въмъ ни. съ болъзнь нашж носить. и о на страже тъ. й мън непциевахомъ смоу бънти въ бо — лезни. й въ гляве ш ба. й въ злобе, тъ же ізвенънъ бъ за безаконий наша, й поболь за гръхъ нашж. ѝ наказание мира на го на не мъ. раноа" его мън йнелехомъ вси. Жко швца заблждихомъ. Чікъ пжтемъ своймъ за блжди. й Гъ преда и грехъ нашими. й тъ за озлобений не Швръзаетъ оусть свойхъ. тако о вча на заколение веденъ бъл. токо агна први стригжщимоу без гиса. тако не швръзасть б сть свойхь въ смфрени его. сжав его възаса. ă dò его кто йсповъ. Но въземаёса Ѿ земла жі вотъ е̂го. Ѿ беза™ний люний мой веденъ бъ н° смрть. й дамъ злым за погре(бе)ние его. й бога тый за смрь его. жко безаконий не створи. ни шбрете са льсть въ остехъ его. й хощеть гъ o цвстити и w газвы. гако аще дасте w гресь.

дша ваша озретъ свиа длъ™жевотно. и хоще ть їв ржкой своей Шати бользив Ш діїж его. ідвити емоу сёв. й съзати разоумомъ. Фпра ўдяти праведника добрё слоужжіца много мъ. й грехъ йхъ ть възйетъ. Сего ради тъ на сявдеть многы. й крыпкыйхъ наследить користь. зане предана бы на смрть дый его. й съ безаконными въмъненъ бъ. й тъ грахы многымъ възнесе. й за грёхъі йхъ възнесеяъ бъ. възвеселиса неплодъ не раждаа ща в. ра стръгни й възъщи не боль больвший. зане — многа чада поустый паче нежеля ямжщи мжжъ ∴ по апів. къ буреймъ. Braa. ctañ do. é chiaeme w eanhord bch. éa" me ради вины. не стыдится братия нарицати а гла. възвъщж яма твое брати моей. по среде приве въспобать та. й пакы азъ бждж нальайса на нь. й пакы. Се азь й льти аже ии есть даль бы понеже обо йбщишжем дв ти. пльти и кръви. й тъ прийскрънно прича стиса техъ. да смртна разроушить имж щайго дръжавж сирти. Сиръчь дийвола. и и збавить сна". едино страхь смрти. въсбиъ животомъ повинни бъйхж работъ, не ш агглъ бо обо кто присмаеть. нж ш стмене Авраамать приймлеть. ъ"доу же длъжень бъ по всемоу брати оподоблетисм. да мати ождеть и въ рень стль каже къ боу. Фивстити грехън люмъ. ямь же постра самь. Яскоушень можеть напа ствованныймъ помощи ∴ я еўе. Ш Лоў. га ссе. Въ врв. Ф. йко бъ днь. събращися старци дюдъ стий архисрей. и книжинци. и ведошж и на съ боръ свои глще. аще ты еси Хс рци намъ. ре же в мъ аще вамъ рекж. не ямете въръї. аще же я въ

прошж вы. не Швъщаете ми. не поустите. Ш се ль ожаё снь чівчскый сьал W деснжа сваы БЖНА". РВШЖ же вси ты же ли 860 еси снъ бжий онь же ре к нямь. вы глете ыко азь есмь. — они же рышж. что й еще трыбоуемъ съвыте льства, сами бо слышайхомь **ш** оусть его. й въстайвъще все множство ихъ. велощж й къ Пилатоу. начашж же на нь вадити глще. Сс го шбрётшхомъ развращайща йзкъ нашь. я възбранъм ща даати дань кесареви. я гла ща себе Ха црв быти. Пилать же въспроси й гла. ты ли еси црь Июдейнь. Шнь же Швь щайвъ ре емоу, ты глеши. Пилатъ же ре къ архосреймъ. й къ народу, неком же винъ не обретаж въ члвие семъ. Они же крепла ажка глие. Бко развращаеть люди очча по всей Иклей. наченъ Ш Галилем до Зс. Пила ть же слышайвь Галилел. й въпроси й. йще члкъ Галилейскъ естъ. й разоумъвъ тако Ѿ о бласти Иродовъї есть. посла й къ Иродоу. сжщ⁸ н томоу въ Иеремь въ дни ты. Иродъ же видь въ Исса радъ бъ зъло. бъ бо желал ш многа връмене видъти й. зане слъщайще многа w немъ. н надъйщесь знамение стеро вы дъти W него бълваемо, въпращайще й сло весъі многъі. Онъ же ничьсо же не швъщава ше кмоу. стойхж же йрхикрей й книжници. прилежно вадащей на нь. оукоръ же Иродъ съ вой свойми. Й поржгаа вса, шблъкъ й въ ри зж свётыж. възврати й къ Пилатови. бъл ста же си дроуга. Иродъ же й Пилатъ въ тъ де нь ° собом". пръже бо бъста вражи ямаща межоу собом". Пилать же съзвавь архиерем" й внада. й люди, ре къ нимъ. приведосте ми члка сего. тже

развращами в выдн. й се азъ йстазаавъ прв д вами. не фбрвтъ ни йдином же ф члвцв се мъ винът, ъяже на нь вадите. нж ни Иродъ. по сла бо й къ немоу. и се ничто же сирти достойно съ творено есть й немъ. показавъ убо шпоущж й. потръбж же имъйще. на вса празникъ Шпоу шати имъ блиного. възъщишж же вси народи глие. възми сего Шпоусти же намъ Въраавж. яте бъ за нъкоа крамоли бъзвъщия въ градъ и оубийство. въвръженъ въ темницж. паки же Пилать възгласи котай Шпоусти Іса. Они же възглашайхж глие. проции проции. Жи же третицем" рет к нимъ что бо створи зло. ничьсо же достойна сирти обрать о немъ. показа въ обо Шпоущж й. они прилежайхж глсы ве JBÉ просаще его на пропатие. ѝ остоахж гасн **йхъ.** и архинерейстий. Пилаатъ же посжди бъл ти прошению (и)хъ и Шпоусти имъ въсаженнайго въ темницж. за крамолж й бийство. его же про шайхж. й Іса прыда воли йхъ. й ійко й поведошж. й смъще й Симона стера Куриней граджща съ села. задеша емоу крстъ носити по Іст. идъ аще же въ следъ его многъ народъ людий. Мж жи й жены ем же бийхжса й плакайхжса его. шбращъжеса Ic к нимъ рече. дъщери Иерс'мскъз не плачитесь и мит. обаче себе плачитесь. чадъ вашй. гако се. дние граджтъ. въ на же рекж тъ. блаженът неплодви ѝ чрева таже не родишж. й съсци іже не дойшж. Тъгда начижть глати горамъ падъте на нъг. и хльмомъ покръгите ны. зане аще въ соур в дрввеси творать. въ соу св что бждеть, вельйхж же сь Іспь й йна два злодей съ нимъ оўбити. й ега приедж на место нарицаемое праниево. тоу й пропашж. й злодь

а йвого оубо й деснжа". а дроугааго й шоуа ы". Іссь же гламие оче шпоусти имъ. невът бо са что творать. развивание ризы его меташж жрв бий. й стоахж людие зраще, подрежахж же й й кн раи глашей съ ними. Йны есть спслъ. ла спсеть й см. аще н Хоъ снъ вжий. избранный, рж гашж же са емоу в вовни. пристжпайщей й цеть придваще кмоу й гаще. аще ты еси прь И юдейскъ спсиса самъ. бъйше й написание на писано над нимъ. книгами Слинъсками. й Ру мъсками й бурейсками, съ естъ прь Иймей скъ. наннъ же ш объщеною злодью хоульше 1 гла. аще ты есн ХС спсиса самъ й ны. Швещаа въ же дроугън прещатие смоу гла, ни ли тъ боншиса ба. ако въ тимъ же исжженъ еси. й вь оубо въ праудж. достойнай бо дьломъ на ю въсприємлевъ. а съ зла ничь оже не створі. и главше Ісви, помъни ма ги сга прийдеши въ пртви твосиъ. ѝ ре смоу Іс. ами гла тебь. дне съ мном" бждеши въ рай. бъйше же ыко ча · 5. н. А тма бъ по всей земи. до ча обого, й помръче слъ нпе. ѝ катапетазма прковнай разраса на двос. Ш горы до доло. я възглашь гласомъ велнемъ IC û pê. WHE BY PRUS TBOH HPSASA AND MOH. H CH рекъ изъще. видъвъ же сътникъ бълвшее. про слави ба гла. въ йствиж чкъ праведенъ бъ. и вси пришше народи на позоръ съ. видаще бълва пава. бим ще пръси свом възвращайх ж. стойх же въ си знакии его. изалече. и женъ въщещжа с ни Ш Галилем зраще сихъ ∴ та". трстое, ги пойлоуї M. M nö. Fr IV Xe be hamb nomloyê hâ. ann 🔆 Ча • 6. стын бе. прстай трц. оче нашъ.

3 5

Изъ Трифологія

Зографскаго монастыря.

Ш придро. Conoн · v. к: + Похвальемоу праведномоу възвелатся люё. бесъмрь THE GO RE HAMATE ETO. INKO W BE HOSHABAETCA H W VIRE. и оугодна истъ бый дша его възлюбите оубо и мж жи мждрость, и въжделбите еж и накажитеса. на чало бо еж любы съхранение закона, почтъте мж дрость да въ въкы цотвоуете. заповъдаж вамъ н не скрываж Ш ва тайнъ бийхъ. міко той есть мждро сти наставникъ, и пръиждрыниъ правителъ. и всекомоу съмыслу и делоу ихъ строителъ. и всехъ оўмоу наоўчёеть прымждрости. есть бо въ ней дхъ разоуменъ и стъ. снине свъта присносжщаго. и **шобразъ блюстыни вжині. си дроугы бих прркы о** страметь бігольпевіши же й паче слеца, й въ свять ѕвызды снінній свытомь съчетаема. Шбры тается прывыши та оугаждажщи ей. Ш болыз ни избавветь ж на стъза правыж. и да имъ ра зоумъ стъ. и съхранить ихъ Ѿ доващихъ ихъ, и подвигь крыпокь да имъ. да разоумыхть въ си піко силивним ність всего бігочьстипі, й не оукрѣпитса злоба николи же противж мждрян.

и не првидеть же лжкавый шбличва сжаві рокж т бо въ себъ помысливше неправо. насилоуниъ праведномоу. в не пошждемъ прпобъства его. в не постыдимса съдинъ старецъ многоленыхъ. есть бо намъ крепость законъ. оуловимъ праве анааго ідко не потр'єбенъ намъ есть. и противи тса леломъ нашимъ. и поносить намъ Шпаде ние законоу. и глё намъ пръгръщений нашего наказаний. възвъщаеть разоумь бий имети в строка гив себе именоуеть. в бы намъ въ о бличение помышлени наши, тажка есть нам вить, кіко не побно инвить жие его, ні намене ны стъба его. и ни въ что же въменихомса е – му. и блальетса 🛱 пжтии нійнх 🛱 нечистоты, и байть последнай праведныйхь. выйь аще сж словеся его истина, испытакить жие кго, лоса жденнемъ и мжками истазаемъ его. да позна емъ кростъ его и искосимъ безлобие его. смрь тиж безьшбразно шсжанив его. бжаеть зи емб постшение Ж словесь его, си помыслить и пртвы стишжем, федели бо ихъ злоба ихъ, и не познашж тайнъ вийхъ, ни же сжаншж гіко ты ёси въ едіны животоу и същоти и имеж вла. Спсаж въ врема ско би, и избавать 🛱 🛱 всткож злобы, щедрь и илти въ. и даж прибныймъ твоимъ батъ. и своеж мы шцей гръдымъ протививиса 🌣 — W при . чтв . г 🤄 — Праведный дійж въ ржців вин. и не вий прикосняті са ихъ мжка. мнат бо са въ шчию безоумныйхь OVNDŠTE, E BENŠKICA SLOGS ECKORE EXE. E EME W насъ и шестви с скроушение. Ини же сять въ ми ръ. аще и пръд лицемъ члкомъ мпіжса. нж наде жда нхъ беспртин исплънь, въ мале бо пока вани бывше и велипей біти спобатса, мко въ искоущамие й. и обрете и дойны себе. жко зла 3 5

то въ гръныли йскосиль ж й. мо всесъжеж ним жрътвж прижтъ ж. и въ врема посещени м йхъ въсимжтъ. мко йскры по стьблиоу прете кжтъ. сждатъ жзыкомъ и шблажть люми. и въ притса гъ въ ни вь векы, и надежщейса на нъ ра воумежть йстинж и верни въ любви пожджт его. батъ его и матъ его на прпобней его. и посе щение въ избраний его . на сти. ш. и стиб. г. Гланны послоущаль еси вачне йшане. спсоу гла що, иже хощеть по мне ити, да створить швръжение самъ себе ш всё. и кртъ свои въземъ да последоует ми. шставивъ мирьское смещени е. и жие тлежщее. всемъ себе съраспаль еси. и м ко же пастырю швча последоваль еси хоу, и въ Едемьскаж пажить, раўжса въселилса еси .: —

Въ последней лета спине наше. Сумешнь понесъ на ржку въписите. видешж щедре. просвещение сла вы твоеж койци. н'ив шпоустити ра своего бже съ муро тіко же изволиль еси. Тр'ї фон в. Гла. а. по Прехв. Тріфоне прехвалне пищж бесмртиті ї причаникъ. на нбехъ н'ив бъї. пресветлованими подвигы сконча въ мждре. и съдетель бывъ истине Хоу миса дар вати п н м

Трїфоне прѣславне, свѣта присносжщна сніание Хо̂у. м°лиса даровати діїамь няшимъ велиж мл̂ос— Трїфоне прѣхики свъ сигінне свѣтозарень весь миръ. испроврть

вса мрачнжи ле. и миршдрьжьца тыт разроушиль є си. Бжиж блітиж. Тти же млиса спсб. даровати мирь п ве¹ ...

Ж Слав й ній трав. Е: Ветхый дійми младейвова въ плътий. міраж дівож приносится въ прквъ. своего закона йспльній шобіщание, ето же Сумешнь приси. глаше. нінь шпоусти съ мурш по глоу твоємо раба своєго. видьсть бо шчи мой спініє твоє ги ...
По про. шт на слад прав. глад. В: по. самогіно: — Смоў же вышньа слоужжть й прьстожть. того нине Симетонь на ржкоу приемь. вога выплыцева в сыйь про повыда. всёми необеснавго бога сами... въмыщаю тса вы нь. честно вызыпити. еже, сжщимь въ тит. свёть невечерный штькрым. господи слава теоб. ...

Изъ Зографскаго четвероевангелія

1305 г.

Егда же шовдовашж. Гла Симоноу Петра Іс. Симоне Йшиннь люби ши ли ма паче сихь. гла емоу ей ти. ты веси южо люба та. гла èмоу пася агныцж мож. гла éмб пакы вторицеж. Симоне Йфин нь. дюбиши ма. гая кмоу ей гй. ты вѣси ізко любла та. гая eng паси овыца мож. гла емоу тре типи. Симоне И шнинь люби ши ли ма. фскрьбе же Петръ ійко рече іспоу третици люби ши ли ма. и гла емоу ги. ты всь веси. Ты веси мко любла та гла емоу Ісь. паси фвца мож. Аминь аминь гла тебь. ега бъюнь помсашеся самъ и хо жааше вімо же хотбаше самь. ега же състарвешиса възде ждеши ржцв твои в йнь та по

- гашеть. ѝ ведеть гамо же не хоше ши. се же ре. назнаменоуж коеж сь мрьтиж прославить ба. ѝ се рекъ гла емоу. или по мив. обращь же са Петръ. видъ оученика. его же любіване Ісь. нажна вь слыв. н же ѝ вызлеже на вечери на прыси его. н ре ги кто есть предавый та. се го видевъ Петрь гла Ісви. ги а съ чт. гла емоу Ісь. аще хощж да ть прв бывать. дондеже придж. что й тебв. ты по мнв гради. Взыще же слово се вь братиж міко бченикъ ть не оўпреть. не рё же кіпоў Ість нік не оумреть. нь аще хощж да ть пребывать. дойдеже придж что е тебѣ.

Изъ Хиландарскаго четвероевангелія

1322 г.

Бтшмъ й цръ цртвужщимъ. и вдка превладащимъ твора и дел и съвръщай хотеніа и дела блгаа волеа болщихса. ѝ творащё вола егш блгонзволи оўсръдіей срца своег, велікый црь Гешргіс, снь великаго цра Оешра Сваслава предръжжщому скіптра. Блыгарскаго же ѝ Гръцкаго. и йн Зпісавъ сіе четвороблговестіс. повеленіемъ цртва егш, въ славж ѝ хвалж, ѝ чьсть. ощу и сну ѝ стому дху. цртвоу же имъ оставленіе и прощеніе грехомъ — вь лето , гшл. ей — е.

По сей жё ійвиса Пакы Гус оченикомъ сво ймъ въставъ ш мрътвыхъ. на мори Ті вериадъсцемъ. ійви же са сице. Бёхж бо въ коупё Симонъ Петръ й Оома нарица емый близнецъ. й Насанань йже бё ш Кана Галилейскый й сна Зеведешва. й йна два ш оученикь коо. гла Симонь Петръ й дж рыбы ловити. глашж емоу йдемъ й мы с тобой. й йзыдошж й всёдошж въ ко раблъ. и в тж нощъ не жиж ничесо же.

отроу же бывшоу, ста Іспри брыть. не по знашж же бченици како Іс кстъ, гла же й мъ Іўс. детне да что спедно ймате я де. Швъщащж емоу на. Он же рече имъ. врътете и деснжа странж корабле мре жж и фбращете, въвръгоща и к томоу не можаахж привлеши кж сть множь ства рыбъ. гла же бченикъ сто же люблеше Іс Петроу гъ кстъ. Симон же Петръ слышав ыко за кстъ епеньтитомъ препоясяся бе — бо нагь. и вывръжеса въ море. а дроучий у ченици кораблемъ прийдошж. не бъщж бо далече 🛱 земла, нъ ко двъстъ дакъ ть врекжще мрежж рыбъ. іско же язвле кошж на земла. видъщж штнь лежжщъ й рыбж на немъ лежжиж. ѝ хльбы и гла и мъ Ic принестте W рыбъ жже жсте нинъ. вльяже Симонъ Петръ извльче мрыжи на земла. плънж великыйхъ рыбъ • р• п• г• толикоу сжщоу не протръжеса мрежа. гла имъ Ісь принавте фбедоуете. и никто же не смѣаще Ѿ оученикъ въпра шати него ты кто еси. ведаще ко тъ не прийде же Іс й въземъ хльбъ дастъ имъ й рыбж такоже, се бже третицеж ввиса Іўс буеникомъ своймъ въставъ Ѿ мрът выхъ.

ДОПОЛНЕНІЯ.

новый рядъ.

1.

Изъ Болонской псалтыри.

2 татръ дбвь стго града.

сна Йёскшва.
Йюдина по племени 3.Б. за али лоўна. начжло прывыйхь книгь.

йже штъ Жидовъ.

таломъ ∴ а ∴ —

Блаженъ мж жъ йже не й де на съвёть нечьстивъї хъ ∴ — Й на пжти грё шънъїхъ не ста ∴ Й на сёдалищи гоубителъ не сёде ∴ —

Анасий **АРХИЕ́ПИСКОПА** СКАЗАНИЕ ТАЙ момъ .;. — ТАЛОМЪ ДДОВЪ ·Ā· w ге помоње ∴ — Прфчъство се са съвръ шаёть. w ИмснфВ Арн маненствиъ. Жво не приде из Йюдесовь. й же на Ха ковъ творвахж 🔆 — Свойство же словесе сего. блажить всёка чіка не пречиманщась. не пре стипайща . Зіваго съ ВЪщайшихъ, ли бе чина ходащинхъ. А ёже и на Date. Date muthe ce fie ть, понеже и мы въ сво нчание житин прихо Tens : -

Нъ въ законъ гдни волъ ёго :Й въ законъ ёго по оучиться дънъ й ноштъ :Й бждетъ ійко дрѣ во саждение при йсходиштахъ водамъ :-

Еже плодъ свой да стъ въ врема свое ... И листъ ето не очиа деть ... — И все елико створи тъ поспъстъса емоу ... Не тако нечъстиви

прахъ ёго же въг прахъ ёго же въг мётаёть вётръ штъ лица зем¹а — ∴

Сего ради въскр
снять нечьсти
вий на сждъ ни
грешъници въ съ
веть праведъ
ныхь ...

Гако свесть гъ пж
тъ праведънъхъ
и пж н°чествы п°гы
биеть ...

Йнако бо не йсправить са штъстипати зля. Аште не тъчей пооу чениемъ внижъ скълиъ ...

Ми°же б°й дрвва сжщаа прі в°дахъ. прісно весела сжть. тако нана ыл и кніжьскымь по^оучені иъ цвътетъ оум^оиъ. н сдра во помъїшление имать, дрв во же гість крта. водами вживльными фурьжима и веселаща просвъщаемса ий :-Въ свое врвим плодъство ва кртъ наше спение. си рёчь гр°адъ жив°тиъї. ли ствие крта. върнъі сждъ. ы к° ѿ нег° раждаейн. н w не мъ пръбъгважще не Опада жть. всь бо ніже крта ради бывайть. н°спёйтьса 🔆 —

Небонь врть ш еретивь Ишден.

и Елинь дръжнив не распла ждаётса. нь ыко пракъ расъща етьса. тако йнден невъргей.

й безоунией. Остания ш
Ха. и расъблашаса въсалі по земи ...

Не п°знавъшин б° въ. не чъсти ем прин°саще п° вскрсения. Винъї не йстакайтьса. й мать б° шсяждение сам°вс ін°. не шбращеть б° са в нй. дъю правъдъї ∵.—

Разоуні бо і праведнії пата. п неправеднії, п дроугаї і спаєть, а дроугаї і шиража еть, й шивтаєть міко не по трібньі ... 3. Та². ддовъ ∴ в ∴ — Ддъ добль ржкой сказаё тьса, добав же ржичж Хъ естъ. ю̀в° всѣ в рацѣ ймъї. си ръчъ и немъ реса пррчво. глет бо Дла ыко на него по павти .:----Въская шаташа са жээйций лю дне́ пооучишж СА ТЪЩЕТЪНЪІ :---Присташж цри вемъстий. Й кна вы събращаса в коупъ на га. й на Xa ĕro 🔆 — Растрыгивых жазы ихъ и фтвръът мь ««тъ насъ йго й° •••--Живъїй на небесе хъ посмъетъса ниъ. й гъ поржга етъса имъ 🔆 — Тъгда възглетъ к немъ гитвом своймъ. й ійр°сти ж своеж смате тъ ж 💸 — Азъ же поставле нъ есмъ цръ 🛱 не r°. налъ Сиwн°м' го рж стжж ёго. взвыща ж п°велтиве гне 🔆 — - Гъ рече къ мънъ спь мой ёсн тъї, азъ днесъ родихъ та 🎨 — Проси фть мене й дамъ ти жзъїкъї

Въсвий шиташиса изъщн й пюднё. по оучничеся тъщтеть .. — Еже ёсть въсвий изъ въ Йюдейскъ. Шро гнёва ахиса. й свръжетвахи на Ха. пооучайщеся и смръти ёго. й бысть й иъ въ тъщте ...—
Йродь й Пылать. й ти бо

Йродъ й Пилатъ. й ти бо на Хръста въсташи. на та й на госпольскай го чловъка. въбо и чло въкъ естъ Хъ ∴ -Не бо повинжшиса йгови въръ. Йюдействи людее. въсждоу же са протививахж ... — Въси едико поснъї оумъ й мище Хвы ради ввры сив жтьса нив и п°перажт. Оуни чижені бо бышж по всей земі 🔆 — Тогда когда въ днъ страшъ ны. егда оузрать Ха съ сла в^ож й селами мн^огами. Тъ гда сматжтса. й страх°м въ страсжіса, ый б° бжие ний срагъ. Глеть 6° й вськи власть да сноу своемоу. въ цівн ыко же пишё. на върнъїхъ. той бо свътъ шчь пр°п°выда всынь й жев°ть. •—

Егда реч об се се в мой въ замобенъй, клепла безна чална, ѝ на свръшение въ вом. клепъ на скончание об се актори глетъ на сво примествием Хбом сйса тъса, нъе же и Паусъъ глетъ

достойний твой ображаний твой контан зем и пали цей жельзной ски дельника скроу шиши ж ...

И нъїнѣ цари разоу мѣйте накажа теса въси сжда ште й зе

Работанте гви съ страхомъ. й ра доуйтеса емоу съ трепетомъ : —
Примъте наказа ніе еда когда про гнъваетьса гъ : —
Й погыбнете ш пж ти праведна : —

4 Ёгда възгорить са въ скорѣ йро стъ ёго. блаже ни вси надыжще йса на нъ ∴ ш̀ на ка ка въ едіп° тьл° ій в́ ёдіп° с°браніс • • • — Той бо всей зем¹п цръ и стъ

Завойный повсийнией. всё бо мже повелить въ твръда сать мво желёзо. не схра нъше же Жидове, скроуши шаса мво скадель непотрё бънк. разоумён же жезла желёзна, крть мко крёпокъ ...

ройтель : --

Сиречь по онекть опаде ний. Жидовьскый людей. вы првовавший. О жабъ разоументе добрё запо вёдаёть же кначемь й властемь. Да вразоума тыса чюдесы. Й накажить са заповёдемь вёнай. Да не сидаще бес правды. Ож дете сами осиждени ...

Правду рече дръжите н оучите ∴ —

Еже ёсть не шпадёте ш вёры, праведнааго пате сде, тамо же пакы достомным праведыных».

Егда на сжай шрость вны разгорится на гриш нъгм шео пещъ. тъгда праведний оублажится. шео на га надъшвиеся. и мэди приемимите ...

Слав. св. въконъ. в фскръвеньїхъ TAIMB. Alobb. О съвръшений въръ. и примений въръ. и примений въръ и прим • тайныхь грысыхь. ёж · п° Дши. сповъдание. тво •:• римое пр**ўкъ приношаа**те пвинемъ 🔆 — 11 Исповымься те бѣ ги всѣмъ съъ цемъ мониъ 🔆 – Еже ёсть ить срца. й шть всей приношж силъї йсповъдание 😷 -Повыть всь чю деса твоы 🛟 -Еже ёсть възвівня въсі. еже хощеши створити мене ради. како небса првиланъеми. како съйбразенъ бъїваёши. да спеши члва :----Възвеседаса и въ зърадоўжся ш те́бѣ 🔆 🗕 О смръти тен, й ю вскр сеній ті рече чікь 🔆 — Въспож имени т' воёмоу въїшній : ---Въ радости тего пришестві ы. радоужщий бо са при СНО ПОЖТЬ · — Вънегда възвра титись врагоў моёмоў въспат :--Въ нихъ бо зачжчъса въ спатие. врагоу бо па дъщоуса. плъненій радоу ÀТЪСА∙**∵** — Дзўнемогжть й по BDHL W STRHOIST твоего : ---

На спа въставъший. изпе могж бо въ соўстин сёнь :: — Пио створиль еси CŘÎB MŎĦ Ħ UBÔA MOX .. -Потръбивъ бъсъг и свобо дивъ чака 🔆 — Съде на пръстоль СЖДАЙ Правъдж 🔆 — На престоле посади госпо пъскаато члка. побъ ждъ дийвоја 🔆 — Запрътить еси ж зъїкомъ й погъї бе нёчъстиввы 🔆 — Отъ нели бо побъди. дем° искый абкы. двиволь врвиость погыбе ·:• — И ны его потръби въ въкъ въка 🔆 – Йбо й місто й йма. архагів ско ногоуби въ въкъї, да не можеть са юже наріцати 😯 Brakini wckali шж пуржжый въ конецъ : -Оть воль бо въ ніъ інвіса. потребиса дин волъ сила. **фражне бо й сила нариче** TECA :--Й градъ йхъ разъ дроушиль ёси .: -Съмръти й адоу пръство :--

Погъїбе памать йхъ съ шбум°й ъ 🔆 – Съмръти възвъщение й ди шволоу. газ бо велей матежь бысть егда СЪВВОУШНШЖСА ВРАТА мъгънані. й верѣй же льзный. Й ствны по трѣбишжса . Адама нътъскъїжे 📫 — Й гъ въ въ въкъ прт бъїваёть 🔆 — ГАко бесъмрътънъї, й не премененьи пре 🔆 — Уготова на сжаъ прыстойь свой .. — На конъчание възвыщая егла хощеть сжанти вт СВИЪ ЖЗВОИЪ ... И той сжайть все ленты въ правъ дж. Сжанть Лю дейъ въ правийж 🔆 — Правда бо й правение фтъ . него. не на лица бо сж дить въ 🔆 — И бъї гъ прибъжи ще оубогымъ. помошъникъ BE GIACO BOTEÑA въ печалькъ 🔆 — Прибъжище й помощъ. тъ гда въ праведънъїмъ бждетъ въ съмврений. <u>и́ въ нищејъ. Съде жи</u> въщийнъ въ тръпъний. разоумъймъ же. й се 🕏 Лазара. ѝ ѿ богатаато 📫 — И да оуповажть ва та знажше HÎ HÎNA TBOĞ. 17 KŎ ĤŠĆE WCTA

виль възъїска жщихъ тебе Ти 🔆 — По йстинь бо познавъ шиймъ йма̀ га̂е. Оу пование въ йстинж не лъжъно. й прибъжи ште есть въ ... — Пойте Гви жив х щосмоў въ Сй web 🔆 — Еже ёсть въ Тальивх славите ва въ први. 12 въ той бо живетъ въ ∵ -Възвъстите въ жаъїпъхъ на — 🔆 отэ кинаний Ръцете сждъ жавоиъ тъла его и чюдеса его про повъдите ймъ. нако при не вызыскати погыбы шаато. ыко да при ижть въ позвание въръ 😁 — MRO BRABICKAR й кръве йхъ по мвих 🔆 — Мъсть бо творить въ. и връвавъши ^виъ р*ж*цѣ. ж обат са сможните творенъїйхъ 🔆 — Не забъї звани ій оўбогыйхъ 🔆 – Не неродова оубогыхъ в вврв. си рвчъ й жябв жъ. нъ иобращъ спе. и богащъ жे бітнж 🔆 — Homêjse ma Th виждъ ситре Huế moè i With врагъ мойхъ 🔆 -Си први въпнетъ. 12 ко 5. 2 ло смърншжса демони ... ---

Bráhočaň ma w врать съпрть нъїхъ 🔆 — Влизъ бо вратъ съмртънъї хъ бѣ црви работажщи **ЙДОЛОМЪ. ЙВЛЪШОУ ЖЕ СА** Хоу. възвратиса и просла ви й възнесе 🔆 lako aá brábkúx вса хв**алы** тво ж въ вратехт дъщёры Си́си́н°въї 🔆 -Првич со вся похвалени ы и исповъданию при носите Хоу. дщери Сви н°вы црви. Свий же до MB ero ceasaeteca. e же есть Хъ. врата же црвнай вравда миръ й истина 🔆 — Възър**а**дбуё**и**са w спени твоёмъ 🌣 — 🔾 вртв бо спение први. й въ съм върнъїм в° всемъ мири врть бысть 🐫 – Oyrubox xsqu bi пагоўбь жже съ творишя. въ съ ти сей жже скръї IIIÀ OŸBASÉ H°FA H ·: -Жидовъскъї жевъ. ніво же мизми оуловити спа. ра ставиж въ певърствий. и вътомъ оувазилия. прв тише бо са ѝ камен скроу MEMACA ... -Знаёмь ёсгь гь сж дъбъї твора 🔆 — Ибо йть них въровавший дъ разоунёши. Жио то Ĥ CALE² OCTS BCŠES ·. · · Вь прівкь бжкоў

36

своею оувазе гръ Шинкъ 🔆 Димволь бо той ковь тво Plane w Epth. Hm me of жавъ н ногъйбе **:--Уъзврататъса** грѣ เมห็ดบุท ชีวิ ล์สุร 🎨 🗕 Бъсове и вже имъ работавъ **Ⅲ0 ·: · · · ·** Въси жици ж забът Baxinten ba 🔆 — Елини. еретици Жидове 🦫 — ГАКО не до конца 😘 бвенъ бжаётъ наштан 🔆 — Наштий дхом незабвена бывж Ф ва. w rbx бо гют. GRAT HEMH ANDE. ME' TEXT O' прво неосное 🔆 — Тръпъние оубогъл хъ не погъйбне ть до койъца 🔆 — Айн й иже йнь носійдо вавше, ти бо по истинъ HHHH. HEO HHYBCO MO HA SON HE CTANAMA ... ---Въскръсни ги да не крвпітьса чіовъкъ 🔆 -О Хъй и всиръсени от глеть прркъ. вскроин гі ве. расточи враги твой. èra ééra becibriatca. шко вобъдныме · · · · · Да сжідться жэн пи прваъ тобож 💠 Си ръчъ да честъни бада " ть придъ тобож. Ти бо въ Běpě Ceěřts 🔆 — Постави ги зако нодавъца на

й ними. Jâ da 80**∀м**ѣж̀тъ ж̀зъї ЦЕ ІЖО̀ ЧАЩЕ СЖТ ·∴ -Да оувъдать. не свръ ленайго.на вжей чива въсприжли сжтъ сан ... ---Buc KAA TH With стогі далече 🔆 — 18 Даъготръпънню бо ѝ по MITCHEN BEID BHOM AMIC. мевшж далече сжшта WT'S HHX'S BA ... Првзърний въ бла го врвий въ пе ча́лехъ 🔆 — Си речь в врема нечаль ноё не празри чака 🔆 — Въ гръдости не чъстивааго въ въгарается ништий 🛟 -Гръдей бо й величавий. й првзоривий въстажт на нишки. горащий пе озы жиго 🕏 озы жылр же Июдей на Ха въсташж. волей фоннщавшааго 🔆 — Оувазажть въ съ on éskk axeréa мъїшії Бжтъ 🔆 — Гръдий и обидливии въ свойкъ свётёкъ пада ят. въ бо гръдъйни про тивитьсь 🔆 — Гако хвалийъ ест гησιμηνι вχ ποχο тькъ вшж свож 🔆 -- О всви бо вывікь: ніже съ двваёт дишволь весе **ЈИТСА. ВЪСЪЈЕ ОО ВЪНН** вн вковыни влинивола на DH9ሕ75 🔆 —

Обыдай багосло BHN3 ∴ ---Объглані бо йсть. лицемь ризій чінь. Обидащай хвалити. й помагаті на 210 - ---Разъражи гла าก็รัยเรียรแล้ง 🔆 — Пако не обраштайся, нъ пребывай въ гресе ... По множъстоу гив. ва своего не въ зиштеть 🔆 — Ня множъствоу бо гизва вны оустращаеть ж. н възвращаетъ гръннът 🔆 — Нъстъ ба пред ли цемъ его. Фскъ врънвяться пя тие его на всѣ ко връма 😲 — Невърнъг й гръшнъг, нн когда же не подагаетъ ва. пръдъ фугма сима. нъ на всъво връма й на вськь дё. гежсить й w . СЕВРЪНЪЕТЪ ПЯТИ СВОЙ. не въроуж шво бждетъ СЖДЪ 🔆 — Otěřen'atěcá сядьбы твож wть инца его 🔆 — Гадит бо й хоулить приси• заповъди вжиж невърнът 🔆 — Въсъмъ врагом своймъ оудель ĕтъ ∴ ---Въса бо благочъстивъјя врагъї непъщоует гръ иы. й всёй хоштеть оудельти 🛟 — Рече бо въ срци сво емъ не полвижж

CÂ WTT DOLA BÉ родъ бе зла 🔆 — Отъ рода бо н в родъ на вса праведный. воюж дий воль. й бораса с неми не пръстаёт. w нем бо Исайн рече, реч динво ль въ срци своим възне сжем на нбо. ѝ по срвив Узвёсть поставла прё столь мой :--Емоу же клатвы оўста ёго півна - СЖТЪ ГОРЕСТИ Й **ЈЪ**СТЕ 🔆 — **О дви вол** в пррвъ глетъ. ніво **же** выїна грътань его плънъ естъ влать вы й льсти 🔆 — Поіъ жэвікойв èго троудъ й бо льяйъ 🔆 — Троудъ перазоумен. И бо лъзнъ бес приобраща. бе сего же са жавікь не ABBREST ... Пръсъдать въ ла ателехъ съ бо гатъїми 🔆 💳 Обогащажщейся нечъстий. въївж что примбр**эта**жт́. ноокен неед од так выкъ. Жео же и богатін lażte w oydoreixe 🔆 — Въ тайнъїхъ оу бити непови нънааго 🔆 — Дийволь тай бо XX въ выска погоубити. не повипен бо срцемъ ё дин Xъ ёсть :---**Wчи его на оубога** aro призираете 🤃 — 36

14 Лейволь оубо на Ха. на съ ради фбинцавна 🛟 — Ластъ въ тайнъї ХЪ МКО ЛЪВЪ ВЬ WITH ALE CBOOK **ЛАСТ**Ъ ВЪСЪ хъїтіті нішаго 🔆 — Лъвъ присно въ врътъ ив свое́м даёть въсхъї щений. Тако й диыв°г. въ сънив Жидовъств. BE Wrpaze Robies ше Ха. ина его проста шва сища ∴ — Въсхъйтити на штааго да й при влечеты 🔆 — Ха насъ ради обнища BERATO. HIRO ME MET ахж въсъхъїщьше — •;• azbbpbie Въ съти своей съмврить і 🔆 — Динівода X5. въ свти бо жже постави. Въ той же оувазе и сибріса 🔆 — Пръклонитъса й падеть ёгда AD SLETOOLYO детъ оубогъїм 🔆 ---Миваше бо са врагъ. ніво вилом и месть оудель ти. тогда же волв его всв и дръжава падъ ME CROOVMECA : --Рече бо въ срци сво емъ забъї въ WTBBDATH JE це свое да не ви дитъ до конца 🎲 — **Нейщева бо двійвой. за** бългію нрадавьша га иже w нем. И не видаща

коумёнькъ ни на н́ 🔆 — Въскръсни ги бе мой да възнесе тъса ряка твогі 🔆 — Въспръснявъ бо изъ иръ ТВЪЇХЪ. ВЪЗНОСОСА ПА вы на носа. Ні же не бъ *<u> wctabul. възнестоу</u>* же са ейоу съ славож. въздвиже ржиж свож на врагъї. й расточе ж по всей зем и • • --На забжди оубо ГЪЇХЪ СВОЙХЪ до конца 🔆 – Еже есть не забжи члка **фонниавъщааго**, то - толико шво въдънътж ро ESHEUX HILKULS ... Чесо ради прогит ва нечъстивъї BÓra 🔆 ---Члка ради прогивва дий вой ва. прививиъ его въ вдојства јсти 🔆 — Рече бо въ срци сво **ём**ъ̀ не възъї штеть : — Сже есть аще и елико пожи ражть чива. Нъсть възн СВАЖЕ ОТО СЖТЪ ДВЕВОЙ ---Вийнин мко ты боль SHT I INDOCTE съматрвеши. да пръданъ бя деть в ржцѣ тв°н́ •:• • Всв бо творини, ыко в рж воу твое́ю съдръжи чіва 🔆 — Тебѣ сставленъ есть нишій, си роу тъї бжан по мощънкъ 🔆 —

Си ръчъ въ воу възонима. нищий дхож. и фсиръв ший въ мироу. ыко W ве го храними 🔆 ---Съкроущи мъй шъцж гр"вше оибу п́ лжкавомоу ∴ ---Димівода, той бо ёсть й грѣ **М**НИВЪ Й ЈЖВАВЪ ••• --того мъїшъцж. Си рѣ чь крвпость потрвби да не погоубит члка 🔆 — Възъйщетъса гръхъ его и не шбращетьса 🔆 — . Си ръчъ възълсканъ бъл въши кончинъ éго. коне пъ не възътшетъса мно ть бо е́сть ∴ — Гъ пръ въ въкъї й въ въкоу 🔆 – Прво Хво и вие. црво въчно й неизивнио. й бесъмрътно 🔆 — Погъїбньте жузьї пи штъ вем¹а ёго 🔆 — BECH WIL THE . SOME бо оумна чловъкъ 🔆 — Желаные оўбо гъїхъ оўсльі **ша Гъ. оуг**о́то ванию сфца й хъ вънатъ ОУ жо свое : — 1^K Хотвине праведныхъ. й оуготование срдцъ имъ. гтеть же дваний блага ы. й послоушах и призирах въ й радоужса ѝ нехъ 🛟 — Сжанти спроу й съмвреноу. да не приложить

85 Въ концъ. Тачич ∴ ДДОВЛ. ВЪНЕГДА-·: приде къ немоу ·: наванъ пркъ. ∴ егда въниде **П.** • къ версавви • • — **HOMEJOYE** ма бе по ве HM BEDBL JOCTH TB°CH . · · -Й по многъ штедрота мъ твоимъ WIFECTH безак°ние м°е 🔆 — Найпаче шилы H MA WTL Gesa кония моего :: --И фтъ грвка мое

ма.

— Мко безаконне мо е азъ знаж : — М грвиъ мон прв дъ мънож естъ присно : — Тебе единомоу съгръщихъ и зъ мое првдъ тобож створихъ : — Мко да шправъди з 6 *

TO WHECTH

шиса въ слове сехъ своихъ : ---И пръпъриши въ негла сжанти CA ·: -Сѐ бо въ безако ни зачжть е СМЪ ∴ — Й въ гресехъ ро II MA MATE MOIA :: Се бо истинж въ злюбиль еси 🔆 — Безвестънаа и танная прымж дрости мвилъ MH 6CH .: ---Окропиши ма ўсопомъ и шчи щжса ∴ -86 Quyléme ma n паче сивга оу былса 🔆 🖚 Слоухоу моемоу даси радостъ н веселне :---Възърадоуж TECA ROCTE съмвренъі ホ 🌣 ー **Отъврати лице** твое шть грв ХЪ МОНХЪ ∙:• ---Й всь безакони и мои wцвсти .: · ---Српе чисто съън MAN BE MEE воже ∴ ---И дът правъ w бнови въ жтро

бъ моен 🔆 — Не фтъвръдя мене шть ле ца твоего : ---И дха стаго твое LO HE MLPHWE **ШТЪ мене** ∴ — Въздаждъ ин радостъ спени твоего ∴ - Й доухомъ вла дъічънемъ оутвръди MA -:- ---Наоучж беза конънъіж пжтемъ тво шиъ ∴ — И нечъстивии къ тебѣ шбра ТАТЪСА : --Избави ма шть кръви вже вже спенны м°его .:---Възърадоуетъ са жзъікъ мов правдѣ твоеи :---Ги оустив мон **штгвръзеши и** оуста мога възъ ВЕСТАТЪ ХВА ГАко аще би въсхо ты жрътвь да лъ бимъ оубо :---Олокавътоматъ не благоволи ши ⊹ — Жрътва вбу дхъ скроушенъ : --

87 Сръца съкроуше на и смерена бъ не оуничъжитъ : -OTARE IN MESED & волениемъ тво имъ Сишна. и **18** СЪЪВЖАЖТЬ са ствиъ Иеро солимъскъ :---Тогда благово леши жрътвж правдѣ 🔆 — Възъношени е шлокавъто мата .: -Тъгда възложж ть на шитаръ твои телцж : -

🤥 Въщъ. нейстълй ·: Даови. въ тълопса · нин. нгда бъжа 🕁 🛱 лица Слоўлова. ·ніз · 🛟 въ́ врътойъ 🛟 -Помилоуй ма бже помилоуй ма. ико на та оўпъва дшя жой 🔆 — Й на сънъ кри лоу твойю надв || R̂CA 🔆 ---Дойдеже први детъ безако ник 🔆 — Възовж къ богоу въїшънек мбу ∴ — Боу благодаавъ шомоч инъ .: -Посла с носе и спе NÀ :

94 Дасть въ поношени н попиражшти **м̀ъ ма̀ ∴ —** Посла въ ийлость СВОЖ **В И**СТИВЖ CBOÂ ∴ — Избавиль ксть апіж мож ü ср'ь дъї скуменъ 🔆 ---Посъпажь съиж пітенъ 🔆 — Съїнове чловѣчи BAGH HIL WPA жий й стрв лы 🔆 — Й жэбікь йхъ ме чь йстръ:• — Възнесеса на не беса вже 🔆 — И по всей земли Слава Твою · · · · Съть оўготовишж ногама монма :-И съзаши доуши мож 🔆 — Ископашж прв ліце иь жой амй°и ам впаляса въ на 🔆 — Готово сръце мок ъже.

— Готово срце мой пож й въспиж в славж мой ∴ — Въстани славо мога ∴ — Въстани талъти рю й гжели ∴ — Въстанж рано ∴ — Йсповъмъ ти са въ люделъ ги ∴ — Въспож тебь въ ж зъщьхъ ... — Пако възведичеса до небесъ мило сть твою ... — И до облакъ исти на твою ... — Възнесиса на не беса бже. и по все и земи слава твою ... —

КГО ∴ — 105 Дадите славж XBart Krô ∴ — Ръцьте боу кол страшна дъла т°ва .:. Въ множъствъ сылы твокж сывжить те бѣ враън твой ∵ Въсъ земъ да по KÍOHSTЪ TE ČA й поеть ти 🔆 — Да пожтъ же име ни твоемо вълш^иий 🔆 Придъте и видите ABJA BÆRIÐ 🔆 ---Коль страшень вь светехь па पर्व ट्राफे प्रापिक 🔆 ---**Обранітанжи мо**

ре въ соущя 🔆 — Въ ръць прондж ть ногама 🔆 — Тоў възвеселий са и немъ 🔆 -**Соблаланжинтий мъ силон**ж сво́ю́к их векоу 🕂 — СЭчи ко на жэты признракть 🔆 — Прогнвважитей **ДВ** НЕ ВЪЗНОСАТЪ са въ себъ 🔆 — Бівите іжэвіци ва нашего 🔆 — И слътшанъ створи TÉ LINCT XBRITI **кто ∴** жіік оншажом мож вь животь 🔆 — И недавъщаго вь съ матений ногоу мойю 🔆 – Мко йскоусиль ны **КСЕ БЖе ∴ —** Раждеже нъї шко ра **mäne**aktycá ců ребро 🔆 — Въведе нъї въ св ть 🔆 — Положиль йси скръ бъ на хрипътв нашейъ 🔆 ---Възведе члкът на славъї нашж 🔆 — Провдомъ скозв и ГНЪ ВОДЖ В ВЗВС. де нъї вь покой 🔆 — Внідж в домъ твой со всесъжагантыми : -- 106 Ввъзданъ тебв ш беты мож жже въздръсть оўс the mon h fia шж оўста мога въ печали моёй 🔆 — **Олокавтоматъ**ї можланы въз несж тебь с кал еломъ й фвиъї: — Възнесж тебъ волъї с козъ — : Йап Придвте слъїш ите и повемъ вамъ вси бож щейсь ва 🔆 : — **ІЄ**лик⊙ створи ў оуши моей. Къ немеў оўст K MOHMH BÈ ЗВахъ: И възнись подг жэжкой ио HMB: Неправдж аще п озрѣхъ въ сръ ци моёмъ нѐ оўслышй ме не ги: *) — Сёго ради оуслъща ма въ вънать гја MOJETBE MOKEK .: --Бівенъ бі иже не WCTABETS WTBE мокіж и милости CBOIX WTb MeHe .: -

^{*)} Страница эта писана особымъ по-

122 Разомъ аса Фовъ ∴

Ť Въскжиж вже шть рвиж до конъца ::-Разгићваса іпро CTL TROM H& WBT ILK, HAKÎTÎ ÎBE A 🎨 – Помани сънемъ твои · вже стажа йспръва ∴ — Избавиль неи же зълъ достойни ій твок̂го ∴ — Гора Сишнъ си в на же въселильса еси : Въздвигни ржцѣ тво. на гръдъйна йхь въ конецъ 🔆 — Ейнко ржкавнова вра гь 🖒 ствиъ своёнъ 🛟 — И въсхвалишжса не навидащей тебе по срв празника твоег° .:. -Положишж знамени га свога. Знамения 📕 не познашж 🔆 — Мко въ йсходв прввъї ше. гако въ джбравъ дръвънъ секыра ми расвшж дври ёг° 🔆 — Въ коупъ съчивомъ и фскръдомъ разъ дроушишж й : ---Въжащж фгнемъ СТЕЛО ТВОК : --Въ зейн Оскврънииж село ймени твойго 🔆 —

123 Решж въ сръци сво

НЕМЪ РЕЖИВЬ ЙХЬ

въ коупв 🔆 — Придъте н да оста вимъ въса празъ никъї бжик фть Semia : -Зънаменей на шихь не вилъ XOMP : --Нѣсть к томоу прва и насъ не познак ть потомъ 🔆 — Докол'в господи по носить врагь : --Разъдражайть про ТИВЪНЪЕ ИМА ТВО **к** до конъца ∴ — Въскжій възвраща КШИ РЖКЖ ТВОЖ. и десници твож. Ѿ срвані парь тво ихъ до конъца 🔆 Бъже пръ нашъ пръжде въкь 🔆 — Съдъла спасени н по сръдъ зейа ∴ — Тъї оутвръди си JOK TBOKK NO pe **∴** —

ре ∴ —

Тъй съкрошиль й си главъй змий мь въ водъ ∴ —

Тъй сътлъче главъх змийвъх ∴ —

Далъ йси брашъ но людемъ Шен шпъскомъ ∴ —

Тъй растръже йсто чъникъй и по токъй ∴ —

Тъй йсжчи ръ

кы на во дъ не нъї ıx ∴ — Твой нсть денъ й твога йсть ношъ 🔆 — Тъй съвръщи зора 🖬 слънъце 🔆 — Тъй створи въса गर्धकार्यस्था MIH .: -Лѣ то й ве СЪ НЖ ТЪ со зъда :--По ма ни се го ∴ — Врагь поноси го споде

BH .: --124 Й людий безбиъ ний разъдражи шж йма твой 🔆 — Не пръдаждъ въвъ ремъ дитя йсповъ даіжщжіжсь тебѣ 🔆 — Доушъ оубогыхь твоихь не забж ди до конъца 🔆 — Призъри на завъ ть твой 🔆 ---Пко наплънишж са шмраченей зе мин въ домо не праведънъ 🔆 — Да възъвратить са съмеренъ й съ раменъ 🔆 — Ништь й оубогь въ СЪХВАЛИТА ЙМА ТВОЁ 🛟 — Въскръсни воже

СЖДИ ПЪРА
ТВОІЖ •:• —
ПОМАНИ ПОНОШЕНИ
НЁ ТВОЙ ЙЖЕ ЙСТЬ Ѿ
безомна весъ днъ •:• —
Не забжди гласа мо
литвъникь тво
йхь •:• —
- Гръдъни ненави
даштинхь та въ
зъде присно •:• —

∴ В о w наманоуж • щинхъса съдвиние. Асафо 😷 въ Талонъ w Асирий. 136 он Пасжи Иль вънъми. Водан ійко швчж Ишстфа...— Съдан на херови МВ ВВЕСА 🔆 Предъ Ефремомъ и Вениамино мъ н Манаснень 🔆 Въздвигни силы тж и приди да иъ спеши 🔆 Бже фринж нъй 🔆 И просвыти лице твое и спемъса 🎨 Ги вё силь доколь гнъваешиса на м вж рабъ тихъ •:• Натроувив ны слъ зна хавба 🔆 И наповши нъї слъ 3ъ въ мврж 💠 Положиль нъї еси

въ прфрфкание сжсвдомъ наши ::• И вражи наши по дражашж нъї 💠 Ги вие силь обра ти нъї 🔆 — И просвъти лице твое и спени бжде" :: Виноградъ изъ Егу пта прънесе 🔆 Изгна жэкы и на сади и 🔆 Пжтъ створити пръ д немъ 🔆 И насади и корение его исплъни зема 🔆 Покръї горъї сѣнъ его 🔆 И лозне его кедръї BÄRK 💠 Прострѣ розгъї его до моръ. и до ръкъї **шрасли его 💠** Въскжж разори спло ты его 🔆 — И фбималть і всё MEMOXOZACLE пжтемъ 🔆 СОзоба п вепръ С лж га 🔆 Инокъ дивий по ійнь есть 💠 Бже силамъ юбра ти нъї 🛟 И призри съ ибсъ и ВЕЖДЪ 🔆 187 И посѣти виногра своего : И съвръши иже на^{са} ди десница та 🔆 И на сна чл°чъска

его же оукръпи ль еси себѣ 🔆 Пожежены фгые мъ и раскопанъ: **Отъ запръщени** лица твоего по гъїбнять 😲 Бжди ржка та на мжжа десницж тёж 🔆 — И на сна чл°чъска его же оукрѣпель е си себъ 🔆 И не фтъстживиъ 🗓 тебе 🔆 Живиши нъї има те призовемъ 🔆 Ги вже силь шбра ти нъї 🔆 И просвъти лице твое на нъї 🛚 спе ни бждемъ 🔆

АЛИЛОУИА. СЛА³. СĒ PHI Блаже ни непо **ТВН**ФРОФ въ пять 🔆 — Ходащий въ за конъ гн 🔆 — Блажени йспъй тажщий свъ дъный его **∴** — Въсвиъ срцемъ възъїщжтъ его 🔆 — Не льлажщий бе законній въ пж техъ его ходишж 🎨

Ты заповых за поведи твож съ хранити ж ъбло 🔆 Не да исправа JECA IL⊼TE MOE •:• ---Ссхранити шпра ВДАНЕЮ ТВОЮ 🛟 Тъгда не постыжда СА СТДВ ПРИЗРА НВ ВСА ЗВ повъди твоа 🛟 — 195 Исповѣмъса те бъвъ правости срца 🔆 — Вънегда наоучи ти ми са сжаъ бамъ правдъй TBOX. **Шправданы**й тв• га схрана. не ш стави ме до Убла 🔆 — W чесомъ ісправи ТЪ ЮНЖ ПАТЪ СВОН 🔆 — Вънегда схрани TH CHOBECA TB°13 .: Въсвиъ срцеиъ мониъ възъеска жъ тебе. не фри ни мене фть за поведен твонкъ 🎨 Въ сріди моемъ скрыхъ слове са твога да не съ грвшаж тебв 🔆 — Блиъ еси ги. на оуче на шпра вданнемъ тво емъ 🔆 — - Устънама мой ма исповъда

хъ вса сжавоъї оусть твойхъ : Въ пяти сведе ней твоихъ на СЛАДИХЪ СА ІЙКО въ всткомъ бо гатъствъ 🔆 Въ заповъдехъ. твойхъ поглу маса в разоу ивж пжти тв°ж 🛟 Въ фправъдани хъ твопхъ пооу чжса не забж **ІЖ СЛОВЕСЪ ТВО** EXB 🔆 Въздаждъ рабоу TBOCMOY H MABH ма. и схрана сйовеса твога 🔆 **Отъкръ**і ф**чи мо** H .:-И разоумёж чюде са шть закона твоего ∴ Пришълецъ есиъ азъ на земні 🛟 196 Не скръї шть ме не заповълей TBONX'S ... Възлюби діїв могі въждель ти сждобъ тво ихъ на всъко връма 🔆 Запрътниъ еси гръдъїмъ 🛟 Проклати оукла HBAILARCA W ть заповѣ

Jen TBO ихъ 🔆 — Withham with мене поносъ и оуничиже HEC : --Пко свтатний твойхъ възъі скахъ :--Ибо съда кна Z-H HA MA FJAR XX 🌣 Рабъ же твои Глоум Вашеса въ шправъда нихъ тво ихъ ∴ — Ибо свёдёнии гвога пооучени е мое сжть 🔆 — И свъти мой фпра ВЪДАНИЮ ТВ°13 •:• -Пригъпе земи S RIOM SELLY Живи ма по сто веси твоемоу 🔆 — TATE NOW HOLD въдахъ и оуща ма. наоучя ма шправъда ниемъ т°вим •:• Пжти шправъ данен тво нхъ наоучи MA :- -И поглоунаса въ чюдесехъ твоихъ 🔆 — Въздрима дійа

MODE WITE OF

вънни 🔆 — **УТВРЪДЕ МА ВЪ** словесехъ тво **■XЪ** .:- ---Пжтъ неправды WCTABE WTL мене ∙:• 197 И закономъ тво EMP HONETOA -- : RM T Пжть истинь ВЫ ВЗВОЛЕХЪ ·:• Сжавов твои ть не забых 🔆 Пригепихъ са свёденехъ TB°HX'S TÌ не посрами ме He : Пжть заповеде и твоихъ техъ егда рашири са српе мое :-Законъ положе mh's ir late **Шправъдане** и твонхъ 🔆 И възъїщж его винж 💠 Въразоуми ма испътаж за конъ твой 🔆 И схрана й всв иъ српеиъ но имъ 🔆 Настави ма на ст*жъж* запо въден твихъ ійко TOR BECKOTĒKS 🔆 — — Приклони срще мое въ свижня

ій твоій. А не въ **ЈЕХОНИЪСТВ**О •:• WTEDATE WHE MO н да не види тв соуеты 🔆 — На пжти твоемъ ENBR MA : --Постави рабоу TBOOMOY CAOBO твое въ стракъ твой ∴ — **Ютънии** поноше име мое еже не пъщеваахъ 🔆 — Пко повельни A STRICT WORLD FOR Се въжделбхъ заповъден тво вхъ 🔆 — Правъдож твое X XXXXX MA ↔ И приди на ма **МИЛОСТЪ** ТВО ай Ги 🔆 — Спение твое по CAOBECH TBOEMOY :: **Штъвъщаж** поноса шимъ мив слово 🔆 198 Мко оупвахъ на сло Beca TBom :: И не фтъйми фтъ OVCTЪ MOËXЪ словесе исти нрня чо фрти 🔆 Пко на сжавом твож оупвать 🔆 И спранихъ за конъ твои при 🛟 Въ въкъ и въ въ къ въка 🔆 —

И хождахъ въ ши pote. MKO 38110 въден твоихъ възъїскахъ ∴ · И глахъ w свъвъ нийхъ твои хь предъ цри и не стыдъхъ CA ... И пооучаваться въ заповетехъ твонхъ жже въ SJÖÖRKB KKRÖÖLE И въздвигъ ржцѣ мон къ заповъ демъ т^овимъ жже врзтюен **XЪ** ∴ — И глоумбхъса въ WПРАВЪДАНИ хъ твоихъ 🔆 — Помъни слово тво е раба твоего и Hem are mut oy пвание далъ ece : --Се ма оутвши въ смърений мо емъ 🔆 — Пако слово твое XXIBH MA ·:• Гърдий законъ пръстжнаахж велъми 🔆 **Штъ закона же тво** его не оуклони **ХЪСА: —** Поменжиъ сжаъ OM TBOX WITE въка ги и оуть

Шихъ са 😲 Печаль прижтъ ма стъ грвшъ никъ 🔆 — ХЪ ЗАКОНЪ ТВОЁ ∙:• 199 Пета беахж мне WПРАВДАНИИ твом. на мъстъ пришельстви ы моего ∴ — Поменжать въ но **MH NNA TBOE FE** и съхранихъ законъ твой 🔆 — Си бъїстъ миѣ га ко шправдании твойхъ възъі скахъ 🔆 — Чжстъ могі еси ги рѣхъ схранити законъ твой 🔆 Помолихъса ли цоу твоемоу въ стиъ српемъ MOBMP : Помелоун ма по CHOBECH TROEMOY : Поиътсияхъ пж т∎ твож 🔆 И фбратихъ во ть мон въ свъдъ HEIZ TROIZ : --Yrotobaxca n ho cmatoxca схраніти зап°в³д" т°вж •:• — Мжа грѣшникъ ŵ базашжса ин 🕆 ---И закона твоего не забъїхъ 🔆 — Полоунощи въста

хъ исповедати са тебъ. на сждъ бы правдъї т°вож 🔆 — Причжстъникъ азъ есмъ божши мъса тебе 🔆 И хранащиймъ Заповеди твож 🔆 — Милости твож ги и сплънъ зейв 🔆 Wправданиемъ твоимъ наоучи MA ·: Благо створиль еси съ рабомъ твоймъ 🔆 — Ги по словеси тво емоу живи ма 🔆 Благости и пока занию и разоу моу твоемоу на оучи ма 🌣 — ГАко заповъдемъ твоймъ върж ж**хъ 🔆 —** 200 Пръвъе даже не съ мърнхъса азъ пръгръшихъ 🔆 Сего ради слово твое съхраніхъ 🔆 Благъ еси ты ги н благостиж тв THAOYTH MA W правдание мъ твоимъ ∴ ---SMH OKHUKCA на ма неправъ ды гръдъїхъ 🔆 Азъже всемъ сбцемъ монмъ испътаж запо

BBAR TBOX : Въсъїриса мко мъко српе нхъ :: Азъ же законоу твоемоу пооу чильса 🤥 — Благо мив ыко СМЕДИЛЬ МА С CE 🔆 Да наоучжса и правдани емъ тво mr .: --Благо мив законъ очеть твоихъ па че тисжить зла та и сребра 🔆 — Сла Ржив твои ство риств на и съ вдаств ма ∴ — Въразоуми ма н наоучжса за повълемъ тво end 🔆 — Божщенсь тебе оуврать на в Възвеселатъса 🎨 Патко на словеса твом оупъватъ : Познахъ ги шко правъда повелв HEIZ TBOIZ : ---Въ истинж смв **ДИТР МУ ССЕ ::** BARR ME MERO СТЪ ТВОМ ДА ОУ ТВШИТЪ НА 🔆 По словеси твой моу раба твоего 🔆 Да приджть йнё ще

дротъі тв°ж и живъ бжих ∴ — 201 Мко законъ твоя пооучение мо е естъ 🔆 — И постываться гръдий шко бе с правдън бе законовашж H8 MA : --Азъ же поглоу **МАСА ВЪ 38**ПО въдехъ твонхъ 🔆 Да шбратать на божщевся тебе h bělanihě СВВІВНІКІ TBOM : --Бжди српе мое непорочно въ **ШПРАВДАНИЙ** хъ твоихъ да са не посты **X**ÏX **∴** — Ищазаеть въ спе ние твое діїа MOIZ ·:· На словеса тво и оуповахъ 🔆 Ископъчастъ CA WITH MOR BY CJOBO TBOE : -Г**лагол**ащоу ко TAS OYTEME me wa 🔆 ---Пко бълхъ шко мвхъ на славь 🔆 **Шправъданий** Твонхъ не за

бъїхъ 🔆 Колико естъ дъ ний раба твоего : Когда створиши W COHAMINATA ME СЖДЪ ∴ Поведащи инв законопрѣ СТЖИЪНИЦИ L' PHHO MAOLL Нъ не шко зако ПЪ ТВОИ ГИ ∴ Въса заповъде TBOX ECTERS : Бес правды по ГНАШЖ МА ПО MOZIE ME .: Мала не сконъ чашж мене на земи 🔆 — Азже н° юставіхъ зап°вълен т°вих ::-202 По милости твоен ENBE MA .: И спрана слове Ca TBOM : Въ въкъ ги слово твое прѣбъїва етъ на носи 🔆 Въ родъ и родъ й CTERS TBOM .: Wchoba sema e пребъїваеть : У°чинениемъ твоимъ пребъл ваеть діть 🔆 Ико всвуъска ра ботъна тебѣ 🔆 Тако аще не зако нъ твои пооу

3 7

чение мое есть :.

Тъгда оубо по гъболь бимъ въ смърений моимъ :.
Въ въкъ не забж дж смравданий твоихъ :.

Мко въ нихъ жи виль ма еси :.
Тв°и есмъ азъ смі ма мко пр°вд°ні тих не забъіхъ :.
Мене ждашж гръмъ ници погоубиті ма :.
Съвъдънны т°вы

– Мене ждашж грѣшъ разоумъхъ 🔆 Въсъкож конъчи ны вилехь кон°пь .:-Шпрока заповътъ TBOM Z-BIO : Тако възлюбихъ за конъ твой ги въ съ диъ пооучени е мое́ есть : Паче врагъ монхъ оумжарнав на еси заповъльж твоеж ыко въ въкъ мою естъ Паче всёхъ оучж щикъ ма разоу мъхъ. гако свъдъ ний твой пооуче ние мое сжтъ : Паче старецъ разоу мѣхъ. гжо заповѣ ден твонхъ възъї CKAXЪ :: © BCEK°T° TH 818 BЪ

збранїх н°г•ма м°нма ∴• Да схрана словеса твоії 🔆 — 208 Отъ сждобъ твой жъ не оуклони **ХЪСА ::** ВКО ТЪЇ законъ положи ль еси йнь 🔆 Колъ сладъка гр"ътани мое моу словеса тв° га. паче меда оу стомъ монмъ : **Штъ заповъдей** твоихъ разоу мъхъ. сего ради възненави абхъ всбкъ пж тъ неправденъ : Свётильникъ ногама мойма законъ твои и свътъ стжъа МЪ МОНМЪ ∴ ---Клахъса и поста віхъ съхрани ти сжавбы пра вдъї твож 🔆 Съмбрихъса ве J'SMH .: TH MEBE MA TO словеси твое моу 🔆 — - Волъна оустъ мон хъ благоволи ги 🔆 И сжаъбамъ тво нмъ наоучи на 😲 Дійа моій въ ржку твоею въїнж. и закона тво

его не съхраніхъ 🛟 Толожишж грф шинии сътъ мънѣ 🛟 и 🛱 запо вълен твоихъ не заблжанкъ 💠 Наследовахъ СВБАБНИЙ ТВО ий в въкъ. ийко радованию сбца моего сжть: Приклони срце мо е створити шпра вляный твою **В** ВЪКЪ ЗА ВЪЗДА HRG .: Законопрестж пъникъї възне навидъхъ. за конъ же твои възлюбихъ 🛟 204 Помощъникъ и **ЗАСТЖИЪНИКЪ** мон еси тъї. на словеса тво га оупъвахъ 💠 **Жизонитеса** Ф мене зълоби вий. испъї таж заповѣ и ба моего 🔆 Прийми ма по словеси твое моу и живъ бждж ∴ — И не посрами ме не 🛱 чайний моего 🔆 — Поможи ми и спж CA :: --

И пооучжса въ wiidar ahe ХЪ ТВОНХЪ ::• **СПЯЖЕРИНО** ech bea weta naámaá útb wiidab aahee т°вихъ •;• ---Пко неправедно помътшлени е ихъ 🔆 Престживникъй непъшевахъ въ са гръшных земи 🔆 -Сего ради възлю бихъ свёдёни ra TBOra ∴ Притвозди стра съ твоемъ паъ ть нож 🔆 — СЭтъ повеленен OO TBOMED OY богахъса 🔆 — Сътвори сжаъ и правдж. не пръ дажаъ мене WORLX MINHEN A ... Пожиди раба тво его въ благо 🔆 Да не филевета жть мене гръдій: СЭчи мон исконъ частвся въ спе HEE TBOE : И въ слово правъ дъї твоеж 🔆 — Сътвори съ рабо мъ тв°нмъ по MICTH TBOOK : **Оправданиемъ**

тв°имъ ваоучі ма :• 205 Рабъ твои есмъ а зъ въразоуми ма. и оувемъ сведе BHE TBOE : Врвма створити гви и разоришж законъ твой 🔆 — Сего ради възлю бихъ законъ твои паче зла та и тумпанзий 🛟 Сего ради къ всёмъ заповё демъ твоимъ направлькъсм 🛟 Въсъкъ пжтъ не правденъ въ зненавидъх 🔆 Дивна свъдъни на твона: сего ра ан испъїта із AIIIB. MOIZĪ 🔆 Съказание сло весъ твоихъ провъщаеть и разоумъ дае ть м'ядень пемъ 🔆 оста моні швръзъ и въвј³кохъ дхъ ∴ Тако заповѣден тов ихъ жельахъ 🔆 Призри на MA H HOMH JOYE MA. IIO СЖДОУ ЛЮбА **ШИЙХЪ ИМ**А твое ∴ Стопът мож

направи по словеси тво emoy : И да не оудобить етъ ин всъко безаконие 🔆 — Избави ма 🗓 кле ветъї чловъча 🛟 И схрана заповъ AN TBO本 🔆 Лице твое просвъ ти на раба тво его ∴ И наоучи ма опра ваниемъ тво ниъ 🔆 Исходища водъ наа извъсте и · HOM HP Понеже не схра нах зак°на твоего::• 206 Правъденъ еси Ги и прави пж TH THOH : Заповъда правъ аж свелений Твога истинъна Z-\$10 .. --Истаниа на естъ жалостъ твогі гі ко забътшж сло веса твом вр"а Zie noe 🔆 ---Раждежено слово твое њело и рабъ тви възлюби е 🔆 — Юноша азъ есмъ оу ничъженъ фира вданен твон жъ не забъихъ 🔆

Правда твогі пра виа въ въкъ и законъ твои и стина :: Съкърби и бъдъї **₩брѣтж м**а. 38 поведи твож по оучение мое сжтъ : Правда свідіни ні твоні въ въ къ ∴ — — Въразоуми ма и жи въ бжіж 🔆 Възвахъ встиъ срцемъ мониъ оуслъїши ма ги 🔆 — **Ш**равданен твой хъ възъїщж 🔆 Възвахъ къ тебъ сіїн ма. и схра на свъдения та .: Варихъ въ зъгоди е възвахъ на сло веса твоні оупвах 🔆 — Варисть шчи мон къ оутроу. пооучи тиса словесемъ твониъ 🔆 — Гласъ иой оуслы Ги по милости тен. и по сжаъбъ твое н живи ма 🔆 — Приближишжем го нащей ма беза конъний : **Штъ закона же тво** его оудалишжса 😯 Близъ еси ты ги и въси пжти тво

и истина :: —

207 Испръва познахъ ш тъ с"ввавний твонхъ. гако въ въ къ споваль па ech : Вижди смърени e moe hämh ma 🔆 Мко закона твоего не забъїхъ 🔆 Ссжан сжаъ твой н нзмн ма. слове се твоего ради жи BH MA 🔆 Далече фтъ гръщни къ спение бко **шрав** дане**∄** тво ихъ не възъїскащж :: Милости твож ми° гы ги. по сядъ бѣ твоен живи ма ∴ Множи изгонащии ма и стяжажщий MH -:- ---**Отъ сведеней** тво ихъ не оуклони **ХЪСА** Видъхъ неразоу MÉBSAILAN E É CTAAXЪ MK° CJ°B°CЪ тихъ не схранішж 🔆 — Вижи в ніко запо веди твож въ злюбихъ ги. MEJOCTEM TBO еж живи ма 🏰 — Начжло словесъ ТВОНХЪ НСТИ на 🔆 И въ въкъ вса сж дъбъї правдъї 37 *

твоеж ∴ — Кнази погнашж ма спътти и 🛱 словесь твон хъ оустраши са срце мое 🔆 — Възрадоужса азъ и словесе X'B TBOHX'B. 12 ко шбрътаж ко ристъ многж : Неправдж възне навидъхъ и мръзѣ ми 🔆 Законъ же тво и врзиюсихр 🛟 Седиъ кратъ HHENT XBAJIX TA: О сжавбахъ пра вдъї твоеж 🔆 208 Миръ йногъ лк башимъ за конъ твоп : --И нъстъ имъ съ блазна 🔆 Чаахъ спению твоего ги. и за HOBBAH TBOX врзиющих 🕂 — Съхрани діїа мо ий свечении твоюї и възлю On in Zigno 💠 Съхранихъ за повёди твож н свеченыя TBOM : laro bee exten н предъ тобож ri 🔆

Да приближить са м°литва мо и пръдъ та ги ... — По словеси твое моу въразоу ми ма ... — Да внидетъ пр° шение мое пръ дъ та госпо ли ...

— По словеси твоему избави ма ∴ СЭтъригнетъ оустънъ мон пъние ∴ — Егда насучити ма словедани емъ твоимъ ∴ — Провъщаетъ ж зяъ мон словеса

твога 🔆 ТАко вса заповъди твож правда : --Бжди ржка твой да спетъ ма 🔆 — ТАко заповћан твож изволихъ 🛟 Възлюбихъ спе ние твое ги. и за конъ твои пооу чение мое естъ : Жива бждеть дійа мога и въсхва литъ та 🔆 — И сжавоы твож по могжтъ мет 🔆 Заблядихъ піко **№ ээшс**біст^оп жесбій Взъїщі раба тёго ык запавь ден тихъ не забъїх ::-

Евангельскіе листки.

Ундольскаго.

За. Во. Народом же сьбиражщемся. нача ть глати: родь сь ро джавь есть. зна мении ищеть. и знамение и дастся емоу. тькмо знамение ишны пррка. ико же бо быть знамение ишны. Нине вгитомь. тако бждеть и сйъ чловёчь скы родоу семоу. црца южьска. выста неть на сждь. сь мжий рода сего. и шсж дить ж. ико приде ш конецъ земли. слышати прёмждрость Соломона. и се множае Соломона зде. мжий Ни неугутьсци воскрнжть на сждь сь ромь симь. и шсждать 1. ико покавшжся.

рлг. вь проповёдь Ишнинж. и се множае зде.
Никто же оубо свётилника выжегь вь скр°
вё полагаеть. ни по спядомь, нь на свё
щницё, да выходащей видать свёт, коч поне
за... ку.

рід, свётилникь тёлоу есть шко егда оубо шко твое просто бждеть. и вьсе тё ло твое свётло бждеть. а понеже лжкаво бждеть. и тёло твое 3 7 *

темно бждеть. блюди оубо еда свёть - иже есть въ тебв. тма есть. аще оубо тв ло твое свётло бждеть. не имы чати ете ры. тынын. бждеть свётло вьсе. ыко се егда свътилникь. блистаниямь про свѣщает са. егда же гла™ нолѣше и фа рисен неки да шобаочеть оч него. въще же вызлеже. Фарисен же видъвь диви са. ыко не пръже кртиса прывке шбеда. Ре же Ісь кь немоу. на вы фарисен вынъшнее стльклъници. и блюда **шчищаете.** а вынятрыны ваша. пль на хыщениа и злобы. безоумии не и же ли есть створиль. вынёшнее. и вна трь не сьтвори. Фбаче сжщаа да лите милостына: и се всѣ чиста вамь бжть. коч втрн: срв ў. не. Лоў. ріїз. За. Нж горе вань. фарисешнь шко деса твиж даете 🛱 меть и. и пигана н всткого зелии. и мимоходите сж дь. и лоюве бжиж. сиже подобаа ше створити. и шивхь не шставлети.

рлз. Горе вамь фариссомь. ыко лоюн те пръдъсъдание на сынмихь и ца лованиа на трыжищихь.

Кто

же ш ва пекынса можеть приложи ти тълеси своемь лакоть единь. ащо оубо ни мала чесо можете. что ш прочихь печетеса. Смотрите кринь како растжть. не троуждажться ни праджть. гла же вамь глко ни Соломонь вь всеи славъ своен шблачъще

сл. мко единъ ш сихь. аще трѣ вж дне на селѣ сжщж. и оутрѣ вь пе щь выметаемж. бъ тако шдѣет. ко лми паче ва маловѣри. И вы не ище те что имате мсти и что пити. и не вызноситесл. вьсѣх бо сихь жзыци мира сего ищжть. вашь же шцъ вѣсть

рна. ыко тръбоуете ихь. Обаче ищате

за. цртва бим. и си всё приложится ван. Не боися налое стадо, мко изволи ощь вашь, дати вамь црво. Продадите

ко" понё к

вто. вели ш М°.

- рів. нивнив ваша и дадите мітына. Створите себв влагалища не ветша жща скровище не «скжавемо на нёхъ.
- идеже тать не приближаеться ни
- рнг. ты тынть. нде же бо есть скровище ваше. ту и срце ваше бждеть.
- рід. Реть. бжджть чрісла ва пріспою сана. и світилници гораще. и вы пони чіокомь. чіжщемь га своего. Когда вьзвратится с бракь. да при шедшоу и тлькижвшоу. абие сврыза
- рне. те[∞] емоу. Блажени раби ти. жже гъ пр^и шедь шбращеть бдащж. амн гла вамь шко прёпошшет са. и посади ть ж. и минжвь послоужить имь. любо вь вторжа. любо вь третижа стра жж придеть. и шбращеть тако. бла
- рнг. жени сжть раби ти. Се же вѣдите как° аще би вѣдѣлъ гнъ храмины. вь кы и чѣ° тать придеть. бдѣлъ оубо би и не дал би покопати домоу своего. Вы во бждѣте готови. мко вь нь же чѣ° не мните. снъ члочь придеть. коч сжб.

Изъ Дечанскаго четвероевангелія.

За ста к.

И понемъ едоша народи мнозий. Ѿ Галилеа н Декаполы. й Ѿ Ерлиа и Ѿ Июдеа и Ѿ оно го полоу Ифрдана, оузревъ же народъ възв де на горж. и бко седе. пристжиним к не **Ученици** кго. й Шврзъ оўста свою оучаше гла. Блажене нешей дхомъ, мко техъ ксть партвик йбеной. Блажени плачж щийса. міко тин оўтішатса. Блажени кротъций, гако тий насивдать земиж. Бла жень альчжины и жежджины правды рады ыко тий насътатса. Блажени мативий л. тако тий помиловани бжажть. Блажени чистий сріїємъ ізко ти ба оўзрать. Блаже на съмиражщеса ижо тай снове би нарекж тьса. Блажени изгънани правды ради мко тёхъ ність пртво нбёной. Блажени ністе КГДА ПОНОСАТСА ВАМН. И ИЖДЕНЖТЪ ВЪЇ. И РЕ кать всекь зыль гів. на вы лыжащи мене ради. Роунтеса и веселитеса. мко мъзда ваша многа ксть на носи. ко бв истаки. Тако бо изгнаша и прркы прежде васъ. въї ксте соль земи. аще же соль шбоущить. Чи

мъ шсолетса не къ чесомоу же бждетъ: — к томоу не да исъїпана бждеть вънъ. і попи рания чікы, ка втър ∴ за стиниь. Вы нете свѣ тъ всемоу мирю. не можетъ градъ оукритиса връхоу горы стой. не въжизажи свётелне ка поставликтъ кго подъ спждомъ. нъ на свещнице. да светить всемь иже въ хра менё сжтъ. тако да просветится светь вашь предъ чакы. да оўзрать дела ваша добрагі н прославать фіда вашего іже ність на носех: не мните ізко прийдъ разорити закона йлі прокъ. не приндохъ разорити нъ исплъни ти. аминъ гаж вамъ. до йнде же првидетъ нбби землы, й гета кідина или чръта, не прв ндетъ Ѿ закона, донде же всв съї бжажть. иже бо разорить нідинж запов'єдий сихъ ма лийхъ. и наоу читъ тако чакъг. мъний на р'етса въцртви бжій. й иже створить ѝ на оўчить, тъ велий нарется въ пртви нбеньмъ. Гіж бо вамъ: ва ср. а. Мко аще не избждеть правда ваша паче книжникь и фарисей. не имате вънити въ пртво ноенок. За че а. Слышасте тжо рено бы древныймъ. не оуби кіши, иже бо оубийть повынень йсть сжав авъ же гіж вамъ, ыко всекъ гневаніса на брата свойго без оума. повынень исть сжав **иже** бо реть братоу своймоу рака повине нъ ксть сынышщоу. а иже речеть боук. по виненъ ксть гешнь штныный, аще обо 8 принесеши даръ твои въ фатарю. и тоу пома неши лако брать твой имать нечто на та шстави тоу даръ твой предъ шлтаремъ. и ше дъ пръвъй съмириса сь братомъ своимъ. То гда пришедъ принеси даръ твой. бжди.....

оўвещевана са сжпъремь своймъ ...... до шные же нси на пжти съ нимь. да и..... дасть те сжперъ сждий. ѝ сждий та пре(дастъ) слоужь. и слоуга та въ темници въвръж(етъ). амнъ гаж тебъ. не изыдеши штждоу, до ш ндеже въздаси последний конъдратъ. коч. ва па. Слышасте ко рено бы древниимъ. не прылю би створиши. Азъ же гаж вамъ шко въсъкъ иже възырайть на женж съ похотиж. оуже любы створить съ ниж въ срци своимъ: атие же шко твой десной съблаживить та. изми н и извръзи W себе. оўню бо ти юсть да погыбнеть нідинь оўдъ твойхъ. а не все тыо твой вывръжено бждеть въ гешнж. й аще деснаю ржка твою съблажникть та. Осеци ж и връзни себе. оўню бо ти й да погыбнеть ждинь обать твойхъ, а не все тело твой идеть въ гешня. рено же бый иже аще поустить женж свож. да да ни книгы распоустьным азъ же глж вамъ тако всекь поущатый женж свож. разве са весе любодейнайго творить ж прыю би двити. и женаиса фбегож. прелю – би творитъ. коч чё. Пакъі слъішасте ыко рё но бы древнымъ. не въ лъжж каънешиса (даси) же гви клатвы твой. Азъ же глж ва мъ не клатиса Шнждъ. ни нбомъ. гако прв столь есть бабий, ни землеж, ко польно жий йсть ногама йго. ни Ерапомъ гако (гра)дъ несть великайго прв. ни главож своеж клъниса. гжо не можеши власа ндиношто (бѣ) ла или чръна створити. бжди же слово (Ba) me. Kare Ki Ki Kike Hi Hi. Juxok 60 cejő W He примзни нстъ. Пакъї слышасте мко рено

бы древниниъ. шко за шко. и зжбы за зжбы. азъ же гіж вамъ. не противѣтеса злоу. нъ ащъ ято ударить та въ деснжи данити **шбрати** ниоу й дроугжж. й хотащошноу СЖДЬ ПРИМТИ С ТОООЖ. Й РИЗЖ ТВОЖ ВЪЗАТИ. **Шпоусти немоу и срачицж твож. и аще хто** пойметь та по сыль пъприще клино. йди съ нимъ дъвѣ: коч па. ~ за с°ж. а. Просащошноу в тебе дай, й хотащайго в те бе заати. не Шврати. слъїшасте мко рено бы древниймъ. възлюбиши ближныго свойго. й възненавиши врага твойго. азъже гіж вамъ. любите врагъі ваша. бівите казнащана въї, добро творите ненавидащиймь васъ. и млитеса за тво ращата вамъ напасти. й изгонащата вы. ла бжлете снове шіа вашего йже к̂ 9 на ноехъ, тако слънце свой спайть на злым й добрыва, й дъждъ дъждънтъ. на праведь ным. й на неправедынъї й 🔆 🔾 🔾 Аще лю бите любашана вы. кжж мъзж ймате не й мъїтарий ли тоже творать й аще приолете чролья вата. тркио ало чите творите. не мъгтары ин тожде творать. Бждете оббо съвръщени, како же и шцъ ва нбенъї съвръшенъ истъ. коа сж6. за сж6 сырь. Вънемлыте матина ваша не творите предъ члкы. да не вими бждете ими. аще ля же то ни мъзы имяте Ш опа вашеги ижь несть на ноехь. негда оўб⊙ твориши **ми** лостыня. не въстряби предъ собоя. п ко же й оўпокрити творатъ. въ сънмищехъ й въ стъгнахъ. да прославатса Ѿ чікъ. амі гіж вамъ. шко въсприймять мьзж свой 🔆

Тебъже да не чюктъ шюйца твою, что ство рить лесница твогі, да бжлеть мітынга твой въ тайнь. и вять та шпъ твой въ тайнь, и въздасть тебь гівь, и кігда м° литесм. не бжатте кого й обпокрити. Вко любать на съньмещехъ и въ стыгнахъ. на расплинать стоемпе и литиса. да и ватса чікомъ. Амі гіж вамъ. Мко въспри мять мъзж свож. Ты же кгая йлишиса. BEHRIE BE KIETE TROK È HOMINCA WHOV - ТВОНЕМОУ ВЪ ТАЙНВ. Й ШПЪ ТВОЙ ВИДАЙ ТА ВЬ тайнь възасть тебь мвь. Молаще же са не лихо глете, ыко и ызычници, мнать бо СА МКО ВЪ МНОВЪ ГЛАНИИ СВОКМЪ. ОЎСЛЫША ни бжджть. не побитеса оўбо имъ. весть бо шіть вашь нбейын ихъже трыбоунте преже прошении вашего, тако оубо жи теса вы. Шче нійь йже йси на ноехъ. да са СВТИ ИМА ТВОК. ДА ПРИЙДЕТЪ ПРТВИК ТВОК. да бждеть воли твоги и ко на носи и на земи. хлебъ нійь наставшая́го дне. дажь намь дне. **СТАВИ НАМЪ ДЕБГЪЇ НІЇД ГІКО Й МЪІЙ СТА** вликив длъжникомъ нійнив. не вьведи нась въ напасть. нъ нэбави насъ Ѿ непри газний. гако твой исть потвий и сила и сла ва въ въвы амеъ. ∴ коч см. за не сыроноў. Аще Шпоущанте члкомъ съгръщений ихъ **Шпоустить вамъ Шпъ вашъ ноеньи. а**ше ли не Шпоущайте члкомъ съгръщений и хъ. на штъ вашъ нбены шпоустать вамь съгрещений вашихъ. Кгда поститеса. не бждете ыко оўпокрити. творать сетоуж ще. просмраждажще лица свои да быша СА МВЕЛЕ ЧЛКОМЪ ПОСТАЩЕСА, АМНЬ ГЛЖ ВА

мь ыко въсприймять мъзж свож. Тът же постаса помажи главж свож и липе свой оўмъти. да не мвишиса чакомъ 10 постаса. Нъ сопоу твониоу иже ность въ та инь. и шпъ твой видай та въ тайнь въ здасть тебь навь. Не скрыванте себь скро вища на земи. Ндеже чръвъ й тлы тлитъ скрывайте же себъ скровища на нбёхъ иде же на чръвъ. ни тлы тлитъ. ѝде же татик не полькопаважть ни краджть. нде же бо н сть скровище ваше. тоу ѝ срце ваше. коч не сыро Свётилникъ тёлоу нсть шко. аще оббо бжде ть шко твой просто. й все тыло твой свытло бждеть. аще ли шко твой лжкаво бж деть, и все тело твой тъмно бждеть. Аще оубо свъть иже въ тебъ тма ксть. то тма кольми. никъни же бо рабъ можетъ дъвъ ма гнома работами. Ели кідиного възне навить, а дроугааго възлюбить, или к динааго дръжитса, а и дрогивив не ради ти въчнетъ, не можете боу работати и мамонъ, сего ради гіж вамъ, не питеса дшеж вашеж. что мсте или что пикте и тъ ломъ вашимъ въ что иоблечетеса. не доба ли болши кість пища й тіло фідежда 🔆 възрите на птыцы ноеным мко не сыж ть ни жнять ни събиражть въ житниця нь Ѿіїъ вашь нбёный питькть й. не вы ли паче ихъ лоучъщий ністе, хт⊙ же Ѿ вась пекъіса. можетъ предожети телесы свок мъ лакътъ наинь. й о одежи что печете см. смотрите цветда селнаго. како расте ть не троуждантса. ни прадеть глж же

вамъ. ме соломонь въ всей славъ сво ей фбльчеса. Вко клинь ф сихъ. А иже свио зеленой днё сжщей. а оутръ вы пешь выпетаноні. Бъ тако фубніть кольми паче васъ маловърни. за по 💠 Не пцетеса оубо гажще. что мизи ели что пикиъ йли чимъ шлежемса. всёхь бо сихъ ъёзъйни инцекть, въстъ бо обнъ ванны ноёный ыко трабочете сихъ всахъ нщъте же пръже пртвий бжий и правь аты него. й сий всё приложатса вамъ. ко не. Не пцътесм оббо вы на обтрвы. Обтржшны бо діть собож печется, довивніть бо дін злоба свои. прѣстя по ∴ за см. б. Не шсжай ите. да не **скажени** балете, имь же бо сало мъ сжанте сжаать вамъ. " вь нж же мъ рж мёрите възмёрится вамъ. что же виши сжчецъ вь шць брата твонго. а бръ вно кже ксть вь фив твокмь не чюкши: **ÉЛИ** КАКО РЕШИ братоу твонмоу. **Стави измж** сжчець изъ ичесе твойго. и се бръ вно въ фив твокиъ. лицемъре изми пръвъй бръвно изь шчесе твонго. и тъгда 11 оўзрыши изати сжчець изъ шчесе брата тво кго. Не далите стаго псомъ, ня пометайте бисеръ вашихъ пръдъ свиными. да не попе ржть ихъ ногами свойми. ѝ обращьшеса растръгнжть вы. за че. Просите и дасться вамъ. ищете и обращете. тлъцете и овръ зжтса вамъ. всекь б⊙ просай приниеть и **ищай обрътанть. В тлъкжщоо том** връзжтьса. коч сж 6. чті по. Или кто ність **ш** васъ чікъ. оу него же вы просять снь своя хльба. нда камень пода нмоу, или аще ри

бы проситъ. нда зинж пода ниоу. Аще оу бо вы лжаве сжще, оўненте дайны бага JASTH MAJONE BAIDENE, KOLNE IIAME WILL вашъ ижъ неть на носехъ. да блгаы проса щиймъ оў него: коч чё. за пріїбни. Всь вбо клико аще хощете да творать вамъ члин. тако и вы творете имъ. Се бо исть законь и проци. вынидете жакыныя врати так. пространам врата, и широкъм пжтъ вы водай въ пагоубж. и мео-чи сжтъ въхо даще им. коль жзкай врата и тескь ны пжть въводан въ жизнъ. й мало й хъ несть иже шорътажть. коч по. за вв. Б. Блюдетесь Ф лъживийх поркъ. иже при ходать к вамь вь шлеждахь швчахъ, вь нж тръ ждоу же сять вльци ѝ выстръжници ш плодъ ихъ познанте à. Еда иобыниж ть Ѿ тръний грозний кан Ѿ рьпий смокви. Тако всеко древо доброй. и плодъ добръ тво рить. а древо зло плодъ зълъ творить. не можетъ древо зло плода добра творити. ни древо добро плода зла творити. Темь же оўбо Ѿ плодъ нхъ познакте й. за ср. Б. Не всекъ глан мне ги ги. вынидеть вь прь ствий ноено. Нъ творай волж шпа монго иже исть на нбсехъ. ко^ч втр. и прыпонии. Мночи рекать мив въ тъ диъ. ги ги. не вь тво € ЛЕ НМА ПРЁЧСТВОВАХОМЪ. Н ТВОНМЬ НМЕ немъ бесъї изгонихомъ. и твоимъ име немъ селъї многы творѣхомъ. н тогда исповемъ имъ. іжо ни коли же знаж вась: штидете ш мене делажщие безайный коч ср. за сж г. Въсекъ оубо іже слъїшить словеса мой. и тво рить і оўнобых і мажоу мадроу. іже

38

съза храминж свож на камени. и сниде дъ жъ й придоша рекы. ѝ възвёнима вётри.

и нападоша на храминж тж. и не падеса.

об б на камени. й всёкъ слы шан словеса мою си. й не твора йхъ. оўпоблж й мжкоу боую. иже створитъ храминж свож на на пёсцё. ѝ сьниде дъжъ. и прийдоша рёкі. й възвёнима вётри. и образишаса хра минё той ѝ падеса. ѝ бё раздроушений на велий рело. Й бы кгда сконча Исъ вса словеса сий. дивлихжса народы оўче не кго. бё бо оўча мко власть ймёка и не кко княжници йхь ѝ фарисей.

12 И абый съходащоу ейноу сь горы. по немь идоша народы множий. и се прокаженъ пристжпи кланенса ниоу гла. гл аще хощеши може ши на финстити. й простеръ ржкж Исъ во сый й гла. хоши фунстиса, и абык фунсти са Ш прокавъї, ѝ ре кмоу Исъ. вижь николи же повъжъ. нъ шедъ покажиса старъйши нѣ жърьчскоймоу, ѝ принеси дарът иже по вель Мойси вь свытыний имъ. коч сж. за не. Пришедъщоу же Исовы въ Каперънасумъ при CTABLE E HEMOY COTHERD MOJA E FJA. IT W трокъ мой дежить вы домоу селабень. бъ див стража. гла ниоу Исъ азъ пришедъ и сцыж й. Швыщавь сътникь ре кмоу, несмь достойнъ да подъ кровъ мой вынидеши. ть кио реци словомъ и исправить строкь мой. ибо азъ чакь нсьмь подъ властия. нива подъ собож вонны й рекж семоу иди й йдеть. и дроугомоу прийди й приидеть. й рабоу монмоу створи се в створить. слы шавь же Исъ дивиса кімоу, ві ре граджщи

ниъ по немъ. право гла вамъ. Мко ни въ Изли толико веры шбреть. глж бо вамъ Мко множи W въстокъ и западъ. прийджть п въздегжтъ съ Авраамомъ. и Ісакомь и 🗱 ковомъ, вь пртви ноньмъ, а снове пртвиа евъгнани бжджть въ тиж кромещижж. тоу бждеть плачь й скръжеть эжбонь. И ре Исъ сътникоу, нап мко же-верова, бжан - тебь, и испыт штрокь кіго вь ть чась, и вь ... CEDETE H SADABE. KOT HE. SA CA . I. Пришедъ же Исъ вь домь Петровъ, видь тышж кго лежешя, фгикмъ жегомя, в привосня са лиць ка, и шстави ж штнь. и въставщи слоужеще кму. Позде же бывшю, приве доша к немоу бъсны многы. "згна слово мъ дхъі. й вса неджиныта йсцвии. да сбж детса ренок Исанкиъ прркоиъ глжщы мъ неджгъ напа приътъ. и болезни по несе. оўзрёвъ же Исъ многь народъ. шкрть себе, повель ити на мнъ поль, и пристж пи кь немоу единь книжникь и ре емеу. оучителю илж по тебь. Емо же колиждо идени. гла ниоу Исъ. лиси извины имж ть. й йтыпа нбсный гивза. а снь члускы не имать где главы подъклонити. и дру гый же боученикь но ре нмоу, ги повели ми прежде ити. погрести ища монго. Исъ же ре кмоу гради по мив. и стави мрътвый. погрести свой мрътвыда.

Изъ Дечанской псалтыри.

Пойоуй ны гй пойоуи ны всёко го Швёта недостояны, сиж ти йтвж тяко віщё грёшни прино симъ пойоуй на. гй пойоув.
Честно ксть пррка твоего трыж

сла. Честно исть пррва твоего трыжь ство. нбо цркви півниь еси. й сь чікы агтіы ликоужть. того мо литвами Хе бе ніїв. вы мир'є оў строй животь ніїв. да поемь ти алуп : Многа пръбиноже ним мойхь грёхь вде. к тебё прибытохь прятам спсеним тры боуж. посьти неджгоужщих шка иньнжа ми дшж. мли сна свое го и ба. подати ин сставлений гръхомь кже съдъихь: канна пръславнаю : по. ги пойл. Н. Трьстага трце ве всего мира. по спъщи и направи срце мое. начжти сь разоумомь и конча ти делы багын. даовина сия книгы. иже сты ахъ оусти Двдо ви Фригиж ихь же и азь покоу шажса проглати. разоумъж

же свое невѣжьство. припада ж й мал ти са ѿ тебе помощи призываж. ги Іс Хе оуправи бмь мой. не ѿ глани бстень стжжи ти си. нж ѿ разоумѣ глемыхь веселитисм. й приготовитисм на творений дѣломь. иже бчж са или гла. да добрими дѣлы ѿ сийнь на сждищи. десниж тво ж страны причжстникь бждж. ннѣ влю блви. да сь дрьзнове ниемь вьздьхнжвь ѿ срца й ж зыкомь вьспож й гла ...

Сла•. пять Д'ядвь. Пд 🔆 Сжан ги обнавщимь на 🔆 и вызбрани боращимься сь множ : Прими с ржжие и щить 🔆 вьстани вь помощь мнв 🔆 Соўни фржжие и заври прё гонаци ми ма 🔆 Рыпи дійн моён сіїсени е твое немь азь 🔆 Да постидаться и посраматься и шжшен дбіж нож 🔆 Да выяврататся выспа и посты датса хотащен мев злай 🔆 Да бять кіко и прахь прідь лицемь BETDOY : Аггль гнь стжжах имь. Бжди пжть йхь тма й пльзокь 🔆 Аггаь гйь поганья йхь 😷 Вко без оума скришж мив пагоубж съти свож 💠 Вь соуе поносишж дшж мож : 38 *

Да придеть емб съть жже не свёсть. Й льсть жже скры да шбыметь ж 🔆 И вь съть да выпадеть в на :: Дпраже мога да вызраўстся с ги 🔆 Й насладиться и спсени но :-Всж кости мож рекжть ги ги кто по добень тебѣ 🔆 Избавлых нища из ржкь крышихь его 😷 Ныща и боога Ш расхыщажщи него 😷 Вьсташж на ма свътелие неправедии : Ихь же не въдъахь выпрошахж ма :-И вызанаж мив злан выз добрані :: Й бещжане дійн моей 🔆 Азь же вынега шин агавие творъ ж ми · · И облачахса вь врётище · · И смереахь постонь диж мож :-Млтва могі вь недра мой вьзвраті сл Мко кь блежнемоў ізко кь братоў нашемоў тако оугажахь : Вко плачь сътоуж тако смеракся :: О мев вьзвелишжся и сьбрашжся 🔆 Сьбрашжса на ма рани мо ж и не чоўхь 🔆 Развлешиса и не оумалешиса : Мжчешж ма і подражашж йа подра жаниемь 🔆 Скрежеташж на ма зжбы свойми :: Ги кыгда оўзриши 🔆 Оўстрой дііж мож і злобывыхъ :: И Ѿ львь неочждых мож ∴ Исповенься тебе ги вы пркви велипеи :: И вь людехь таший высхвала та :: Да не пораужть ин са враждоўжщей мев без правдый 🔆

Ненавидащей мене без оума ::-Помыважщей шчима :: Вко мив оубо мирно глахж 🔆 И на гићвь льсти помышлвахж 🌣 Раширишж на ма оуста свои ::-Рашь бого же бого же вывесте и чи наши 🔆 Видбиъ еси ги не првиль 🔆 Гп не Остжин О мене 🔆 Вьстани ги вънии сжав мой 🌣 Бъ ной гъ на прж ной 🔆 Сжан ми по правав моёй : Да не пораўжть ми са вразы мой 🔆 И да не рекжть вь српихь свойхь : Біго же біго же дій нашей : Ни рекать пожрёхомь в 🔆 Да постыдаться й посраматся :-Раўжщеса влонь новиь :: Да иблекжіся вь стоўдь н вь срань : Велервчеважще на на :: Да вызраўжітся и вызвеселяться :: Хотащей правдъ моей 🔆 Глать вынж да вызвеселется гъ : Хотащей мирь рабоу нго 😲 И жзыкь мон пооучетса правдё тво с Весь днь похвалы твож :

Изъ книги поученій Ефрема Сирина

А. Ө. Гильфердинга.

Наказание прьвое.

А"зь ес"нь Юфрень грёшны й неразоу мны слабы и присно внылы, на по двизание дховно. Гла вамь подви гнетеса, холюбнаю братию, ий же побъжени бывахж всё си. слабости твоего помысла. хошж вамь сказати вызлюбени страхь великь. и трепе ть дійж можі. ніже бы ми вь дійь единь. мнъ нечьстивомоу. и неприлежномб. Сёдёхь единь на мёстё безьмльвий. тись и высонь и помышлькы вы себъ w жити соустных печёли. мльвж и смящение и сльзы и пооучьхься вь себъ како житие се ко сънь мимо ходить. гако и конь скоро мемо те четь. и како и цвъть сутръни. и гла хь скрьбж и рыдаж. Како течеть въ кь сь и не въмь. им же исмы прива вани слабостиж вещьми и помы

слы неподобными. сый вы себь по мышльжщоу ин. й вь незаких вь звить шчи на нбо, и быхь абие ыко въ Ужасъ. ѝ нападе на ма страхь ве лий. И видехь очима сфца моего. ба сь славож сважща, и глаше вы аши мо н тако. почто добе пръзръла еси сла вж мож. почто лійе мене небснаго й спльнь свёта, й живота вызненави дъла еси, жениха бесьмрьтнаго и чи стаго. Почто дійе вызненавидіва еси блга ыже оўготовахь тебѣ. почто дше бы мьзжа *) помыслы и дълесы не побными. почто вте не потыщисм шоръсти одароужщиса **) вы прише стви моемь, почто дше не имаши свъщі вь вепль хотащи быти, се приде женихь. Изыдате вь сратений **кмоу сь радостых.** почто дій не бго това одћании достойна бракоу. по что дше не виндеши вь чрьтогь небе сны сты, почто лие вызненавиль ла ма есн. благаго, избавльшаго жи 4 воть твой Ѿ сьмрьти. азь дій сьмрьти выкоусихы тебе дёле. да невёстж наре кж та себв. азь дше себ невъстж сьдъла х та кіко црь. азь дійе тебе ради чікь бы. хота избавити 🛱 тла. азь лійе паче вь СЁХЬ ДЁЛЬ МОЙ, ПОЧЬТОХЬ ЖИВОТЬ ТВОЙ и вызнесохь та. Азъ чрьтогь нонь вго товахь ти. и аггли слоужити предь тобо ж вь чрь тать. азь бготовахь ти нашестві ч

^{*)} мьзжда вм. ми чоужда.

^{**)} вм. радоужщиса.

съ радостиж. ты же дійе вызненавидъ жениха, сыпёшаго вы адь тебе ради, вы зненавильна еси жениха ибсиаго, и блгам его неизрееннам. кто ббо любай паче мене. дажщомоу животь всёмь мардиемь. Йля кто оубо мативь паче мене. и спсажщомоу всж тварь щедро тами, которы Шпь любить сна паче ме которы шпь даеть животь ніко же азь ijko wictabeja ma éce ziñe tema, e be влюбила еси тоуждаю и мрьскаю. и оў бомжса братве бомзниж великож и по разоунівь очна гіы страшных. н діпевиж немощи велми оубогіхся, й ужа сохьса й ищезохь Ѿ страха и Ѿ стоуда великаго. и помышлых стоудь понош ний. И глахь придете горы покрынте ма **шкааннаго и грешнаго и нечьстиваго.** и вы внесь гла мой и планахьсм. И преклонь главж мож долоу стыдаса. Н плававса тако самь себ'в рахь. Почто авь ис чрава итре мож родихса. да гивваж га. ставго н блгаяго и млрдаяго. изврыжень быхь йс чрвва зачжтиемь. ѝ выне выслитаний телесное створихь. ѝ Шврыжень бы носны багати. Обаче плачжем и припаложь и по млихса сь рыданиемь. и немощих соща моего вызнихы. плачемы, глахы тако. **Услыши вако плачь мой. ѝ прими габы мо** лебный. жже приносить грышны стыла дльготрые мативе и щедры, не створи по всёмь деломь монмь. на поменя прогнъвании моего, еже нечьствовахъ прогиввать ржеж твож. Й абие дароун

ин врвим мало. да шбржщж покамине • вако. трыпить бо блготь твом. множі пеж і іность мож. Й многалі безаконню мога на старость да стрыпеть мардие твое. Шметание. прогиввание. бечъ - стие. азь самь діьготрыпеливе. сьвёмь клжтвой твоей. Сй же са кла гла. (жи)ва азь гла не хошж сь мрьти грашникоу, и нечьстивоу. нж паче сптиса емоу ш всё грыхь. гіже сыйлаль есть. О причисте клальса еси щедротами. не хота сымрыта грешникоу. Ущедря гре MHHKA BAKJEHARIMA TA BJRO W пъсти. оущедри прости. не помъ ноуй безочьствие клятвы моеж. свіды срії члікай самь віси. которыж бользий дійн дрьзижкь предь тобож реши си. Вижь Хе исто чникь сльзь. скроушение срца. и ры даний да не придеть нив повель ние страшное, и вызметь мене СЖЩА ГОТОВА*) СТЫДАЩАСА. НЬ ПА че да блготь твога дароуеть ми врёма мало. Камтиса сь тыща ниемь, можеть бо блють тво гі много мярде. призріти на грешника плачжщасм. всеко É AME. ODEXOZAMA BE NORMA ние. W вского беза^{ве}ниы еже сь авихь. Услыши блгы сты гла и ве пль рыдании моего. иже ня дль готрыпить кжо блгы и створь пло

^{*) =} Re POTOBA.

дь добрь покажниемь и помыж всегла. Мко влечеть ма на жи ань да спсень бжаж. егда же помъ нж днь ть и чв. вь нь же об быль стра хо ть. вь незакіпж божся ні плачж са сь вызыханиемь, и по мал'я па кы забждж вса выкоупъ. мление и сльзы и страхь. и врема дайное ми шедротами. чесо ради оубо прихо дать ми си. тжготы и небръжение **й** забждж. И бждж вь незаапж бестоу день ѝ безьстрашень. не смѣрень. гивышвь. й не имъж предь шчима не страха. ни сжда хотащаго быте еда не праведень гъ. да не бжде ть. аще хощеть Ждати ми по дъ ломь моймь. вам са між бголю бин. млитеса за ма кь боу. сего ради повъдахь быв шага ми. га ко да вьзможете получити ми лость бжиж. Сь вами аще хощете можеть помощи грашникоу. — Шпоустити безаконим и гръхы. к тебе припажщимь. ибо самь е си скровище матынь твоихь. мое моу маломоу житию известь да ровати. и шбогати*) ищжщимь пока гание сь всёцёмь смерениемь сріда. Тъм же влю сты млим ти са. бечисль номоу твоемоу чаколюбию вси чавия. подажь намь покамнию врёма. и шпоущение гръховь: шко да порабо таем ти чистомь српемь. всл дни

^{*)} обратити.

живота нійего. да спобимса огоди
вше тебь, делесьі блітыми дойти.
вечны твой покой, йже оуготоваль
еси всемь стым си, по вса роды ого
жышимь ти, млтвами влуцж війж
й присно дбы Мариж, и всё стяь твой
яь мко побаеть ти, наказанию слов. Е.
Слава тебь её слава тебь, й па
кы рекж слава тебь, я па
кы рекж слава тебь, я валимы
превызносимы в векы, явалити
дльжни есмы вызлюбени ва вынж,
спобившаго на Хвомь мриомь, и
збавившимся временнаго й тли
маго житим, хощж же послоужити словеси.

— ими же блоть просвыти мой сымы сль. глати же хошж не мжарыми словесы. азь бо чакь есмь гржбые грешень, земле и пепель, и хоу жей всёхь. нь и паче мждроствж глемь. не вымь бо есть оўдобно паче же веймащимь мира сего философия. тъй же побаеть наро чи *) слово подагати. по блаженомо аплоу, аще ре не све гласу силы. н бжаж глащомоу варварь. и гла è кь мев акы варварь. може до вно слово добръ диващихса върож. без граматичьскы рыторил првти **). Бівень вы подажи всёмь, и просве шаж когожо на ползж. жко паче мож вёры паче ксть. недооўмёж нь пишеть врёма мльчати. ѝ вре

^{*) =} нарочито.

^{**) =} безъ гранатиким и риториким препрети.

ма глати. кый оубо Шветь принесе мь. вь ань сжаны не помогше. еди ко мощно бъще. мжчеми Ѿ нскоу шений. паче вь врёма се. тако ж⁴е и страж⁴жшинь, злонь оучени **кмы: п безаконномы свётомы** то крывопиния львь. Истинны - врагь пръвыщаж не пръстаж. не блюджщихся вёло, не пльти члёчь скъї сивсти, колико бо съвесте въ здюбени, по фшестви земны вещей пакы невещестьвными стрыми по прань, колико по собъщани брате. твой Остжиникь сьдела. и того и браза странны створи. тви же по ба еть не оукланетисм. нь брать братоу да помогаеть. ѝ тыще створи та ди ывола свти. Мы же ремь по аплоу. не кіко доводни кісмы чу себів помы слети что, нь довольство вжий іжо оудовли работати кмоу. не достой номь сжитемь. вамь же дасть гь прі емшинь слово, ыко блазви земи сьврьшение многоплодовито. вьза ти праведны плодь Хоу воу спсоу на Menoy, Mko tomoy claba b bkbi ami:

HARASAHEË. CJOBW. FL.

Й ш врёменя не прёнемагай, и вь тво° похотёние, вызожить врагь шбра;
 вь безь врёмене, тако да не трыла брать гладнаго похотёний бё.

жить пыприще, ты же вызлюбене ыко вы воу тышжей вгодити трый айлоу глащоу, аще можещи свобо дь быти, паче поббает ти, вызри ж на прывых роды, и вижь ко вси стий. дльготрытьний ради и лю бве. оўлоучешж фбатованны в ты трын. Утвшимся оубо сами по вса дії. іжо да насублинны обращемся емоу вь пртвии ной в мь. Не прывъе ли патриной кы Инжо вь • र • л В Рахилий ради. Лаваноу Соурбниноу. вы ноши мразь. и вы дия знові дневны такоже Йшся фь прекрасный не леть ли не до волно работа вь земи тоужен. кік же пишеть. бъ Имсифь въ ті па сы сы своей. Й пакы бъ Ишсифь лё · І· егда ста прв Фара **шномь.** такоже и Мойси Уголии — кь гнь ·м. ле сы вьселиса вь зема Малигимьски и снове Изяви - п- ле выных вь зема обътований такоже н Ланиль оугойникь сь трыми Шро кы прътрыпътж скрьбь. и поношениена земи чюжен. Тъй же и ти спени бывпе. мы же ни мала не пострадавьше не можемь трытьти. невырствий ради. трытыни оудалантса W нас. сен бо пе чале самьса исе вь даль. Мко вь плёнении иде. дажь себь инодоушин и моужайся и ко върнь.

скаданіє ной біго.

апа. н еванглиста. (o) вторемь пришестви XB мко хошеть прити на земла. Ги біви wче. П вызнесени га нашего Ис Ха. азъ вышелшу ми на горж Фаворскж. на неи же показа на мь гь. прчтое свок бжтво. не могжщин мь намь вьзирати, падохомь ниць на зе мли. и вышедшоу на на мёсто то. зрёхь ш чима свойма на нбо, и ржив свои вызмы мо PEXCA BOY. H DEXL TH CHÔCH MA DAGA TROKFO CLITH. и услыши гла мой и научи ма с пришестви тво кмъ. Кга хощеши прити на земла. что хощеть бы ти. снце и лона и звъзън. ніга хощеть прити на земла. что хотать бы врёмена та. вёдё бо тако послошания мене раба твонго. и створи Xb · X · AHH MJACA. H HOCOMB BECKETH MA WOJ кь свётель. й постави ма врьху горы прёд лицемь нойымь, слышахь глёь гліпь ми вьзри рабе гнь. Иф. и вьзривь и видихь нбо шврьсто, исхожаще из утре нось, вын ароматна и бложханий видений светлости мног . . . ЗВІО. ПАЧЕ СІНПА СВЕТІВК. В ПАКЫ СЛЫША ГЛА глщь ин выэри праведны Йога. выэрывь очн ма свойма. и видъхь квигы лежжитж равь ны мко сь мирь. тыльща йхь. а долгота ихь. к

го же быь чавко не смыслять, ныжща з пе чати. й рекь га вслыши гла раба твойго и Ш крый ми что ёсть писано вь книгахъ тв й слышахь гаа гащь ин. слышый праведны и Йийа. сыж кныгы жже выдыши тоу сжть писана ізже и поси и на земли, й вь безанахь ш всекон вещи члычстый, и рыхь кога хота ть быти Ги. и что хотать принести врёме на та. й слышахь гла гіщь ми слыши праве дны Йwa. хощеть быти врымена та. шбилий мь. го пшениж, н вина, мже нь было н не ниать по томъ. дондеже приджть времена та. тога кла сь пшенецж родеть. й матеца дознаи родеть, теса ща грозновь. й грезно поустить сь мару вина. й придочщей лето, не фбращеть палицы всеж земла. ни сь кьбель пшеницж. ни с мъ ру вина. й пакы ръхь азь Йша. гй а потомь чт хощеши створити. й слышахь гла глиць ми. слыши праведный Йша. тыча извится анти хрть. Шжченый вь тиж проибшельм. В пакън ръхъ га Шкрый ми како ёсть. слыша хь гла глиь ми. слышый праведный Йwa. власы главы ёго остра тжо й стрелы. Око десное тако й дныница высходащим на забтрим. а дроугой мко медица. Уста емоу шко лакь. зоуби кмоу пади. прысти кмоу тако сърпи. стопа ногоу иго тако В ю пали. а на липы его пишетса антихон. до нось вызнесетсм. й до ада сходеть. тво ра льжам привиденим. й тога сьтворж нбо. мъдъно. да ни росы поустить на зе млю. на вътра възвъйть, на лице всей зе мла. й скрыю шблакы вь прейсподей зе ман. Й пакый рёхъ ги колико лё хощеша ство 3 9

рити на лицы всеж земла й слышахъ гла глиь ин слыши праведный Йша Г. лЕ бять времена та. й створа т. ле. шко т. ин. а · Г· МПА. мко · Г· не. а · Г· не. мко · Г· дин. а · г. ча. ыко · г. чрыты. н ре прркы ДБдь. пръстоль ко на земли повръже. Умалиль кси дни й времена кто. Облить кси. ств — домь. й тог^ла посла. Йлию й Вёноха. на шбли чение ёго. ыко льжа соуща. й првльстника. то га болеть із. на жрытывняцівхы, ізко же ре пр рокь Дедь, тога вызложить на шитарь твой телець. й пакы рёхь ги й потомь что хощеши створити. й слышахь гла гли ин. слыши пра велный Йша, тога скончантся, вства вешь чавчска, й не бжаеть чабка живжщаго по всей вемли. й пакы рё ги. а потомь что хощеши створити. и слышахь гла гли ин. слышы праведный Йша тога пошлоу в англа. й вь страбита вь рога швив. лежжща на шблацв. йзыджть йзноутрь доу нось. й выстржби та Миханль в Гавриль. вь рога та. пжо же прв же ре прро Двдь. гла тржбы рожаны вслы шять Ѿ конця вьселеныя. й Ѿ гла того по трасетса всв земль, како же исть рено, прв же подь гамь птичемь. всёка тварь вьста неть. й тога выскрснеть вська пльть члёчьска. Ѿ конець до конца вселеныж. й пакы рёхь ги виерший W Адама .д. того дне. й живжимий вь адв 🛱 ввка иного. а дроузна близь кончины. **Умерша.** коупль ли выскрноуть. й слышать гла глиь ин. слыший пра велный Йша. всё вещь члёчьска BL · I· IE BLCKPEATL. H HAKLI DEXL

мжжекый поль й женекы. Уме рший й Уний. а дроузий млади. й вьскрнжть. й слышахь гла гла шь ми. слыший праведний Йша тако бо чыв на лоучыши дроу га дроугъі. но сать выскоупе по клинъмь образомь, тако же й выскрите боудеть. тоу бо не плавости и чьриости. ни мб рина ни различиа лицоу. нж вси кдинемь ш бравомь станжть. й вси ёднивмь вызрачтомь. й выпрошний боудоуть. всёка плъть члвчь ска, кіко же ре прыже выскрини. на женать са не посагажть. нж соуть шко англе вые. й пакый рёхь Гн. а вь врёма то познати ли дроугь дроуга. ёли брать брата. ёли шць чж до свок. Еди мтери. Еди от познати нившнек житик, ёди дьмь, ёди двьръї, ёди виноград. й субпрахь гла гіш ми. Слыши праведны Йша. ыко же ре праведный Дель. поменжаь перть исмь члекъ. а трава днь иго. ыко пръть сельный, тако й цветь, како до пройдеть вь немь. й нь боудеть й нь по знанть к томоу мъста свонго. й вь вврататся вь земля свож. Вь ть днь. й пакы рыхь ги. а потомь что хощеши створити. й слышахь гла гіш ми слы ши праведный Йwā. тога пошло а нглы на ліпе всеж земла. й вь славв чтно . . . . . . й чтный стый крь сть. й сщеных книгы. вызнесоуть CA HA WOJAITEXS. BECH AFTJH MOH H HORJOHAT CA TECTHONOY KDTOY. на нем же ржив свой прострох. й всека пльть члечска, ко 3 9

же рече апть Павель. коупно высхытимся на и блаптив. вь сретеник гне. й тыга й выдоуть вси локавий. йже вь безна йже на земли. Иде же къжо ихь на лици всеж земла. и прияблилиса кнази своки антихри вызнесется на облацькы предъ ма. й пакый рыхь ги а помь что хощеши створити. й слышахь гла глш мн. слыший праведный Йша тога пошлю англы мож. на липе всеж земла й згорить всё землё. Ё згорить. м.ще. саже нь. й. ё. сьть. й згорать горы великых й ни ЗЬ ПАДЖТЬ. Й СКРОУШАЖТСА Й ОЖДЖТЬ ІЖКО Й ПРА хь. й эгорить всеко древо. Ж конець вседеный. й згорить всекь скоть. й всекь гадъ пльзан по земли. й всв пръсмънкажщись по земли й всека птица паращи перната. й по томь не бждеть движжщись по земли ничто же. НЖ ПОЧИКТЬ ВСЕ НЕДВИЖИМО. Й ПАКЫЙ РЪХЬ ТИ. а по томь что хощеши створити. слышахь гла гищ ми. слыши праведный Йша. тога Шпеча тажтса і страны высточным. Взыджть Б. ВЕТРИЙ. Велиций й вызвежть на лице всеж вселеныя. й развыть всыкя скврыня, й в съвь прахь 🗓 земла. В бжлеть глю в снъгь. в бждеть земль ійко й хартий. не ймащи на се бъ скврьны. не горы не хльма-не камений. нж бждеть лице земльнок ш выстока слица до запа ла. глко трапеза бъла. й разгоритса . . . . земнок. Й вьзьпикть землё, кь мнё гла ще двож ёсмь пры тобож га. и нъ грыха на меть, нако же рече прокь Дель, шкропеше ма **СОФОМЬ.** ОЧЕЩЖСА В МЪІКШЕ МА Паче СЕВ. га бобласа. пакый рече прро Двдь, встка дь

брв наплынятьса. горы й хльми смвратса й ш того спсеник вжик. й пакы рыхь ги а по то мь что хошеть быти. й слышахъ глась глш ми слыши праведный Йшане. тога шчистится — всека вемле W греха. Асплынится земле блё жханный понеже хошж снити на на. тога сните ть с нось великый честны воть. Сь тислида ми англь йдоуще преди. й вь следь ёго ій ко же пръже рече ръхь. тога притса знамени **К СНА ЧЛВЧСКАГО С НОСЬ Й СЬ СЛАВОЮ Й СЬ СИЛОЮ** многою, тога барить неправедии делате ле. сь слоугами свойми. й выскрегьчють вель ми зоубы. и вси нечти демони. имоутса бъ гоу й тога невидимою силою, дрыжими бу доуть. н немощи имоуть быжати. й выскре гчоуть зоубы свойми глие. антихристоу. где ёсть села твой сотоно, какь ны прельсте. да Шпадохомь славы бёж. юже ймвхомь Ш него. ё се градеть сжавти намь й всёкой вещи чабчской, да Ü дуть намь. й пошлет ны вь ть мж вромешняна, й пакы рехь ги а потомь что хощеше створити. й слышахь гла гищь ми. слыши праведный Йша. тога пошлю ань Глы мой Ш нбсь й вьзыпнють гласомь велико мь. слыши земль й крышка глеть гь. к те бе несхож, я услышить гла авгла того Ш конець до конца вселеных. й тога подвигих тса вса селы англекыж. Ш конень нось ло КОНОЦЬ. Й ДВИГНЖТЬСА ВСИ ЧИНИ ЗНГЛЬСТИЙ Й ш архангль иногошчитыхь. й бждеть гово **D** великь. вой ноныхь. й подвигнятся • Заповь носныхь. и бждеть страхь великь й ужась. вь всёхь англёхь, тога разгержть са носа. Ш въстока слица и до запада, и сни 39 *

джть на земла множьство англь бес числа испльнится лице земною, вой носнъйкь, то гла раздератся скровища носнаю, й снесеть са честною кандило, й все блюжанию, й вышний Ерімь, юко невестж оукрашенж снесжть, й вси прёд множ пойджть, тмы тиами, англь архигль, пожще с. с. с. кси.

ть савашть. йспльнь нбо й земла славы твож. тог сни джть сь силож й сь славова. Мног ж. й тог в поклонат ми са. всё ко лёна нбсна й земнам й вь прейспо

дий. й тога. Станеть поо тыше. й снижть вы си на земла, йже на кръ. й кже на земли всъка вещь члвчска. й вськь дхъ лжкавый сь анти христомь станжть нази. й шбрѣменени прѣд множ. й пакы рехь ги. да что хотать быти нбса гако ндина. останжть санце и лочна и звезамы. тога слышахь гла гли ми. вьзри праведны Йwa. й вызрывь й видыхь. агнець . д. рогы йма ща. й ре ми кгма повела снести книгы. гаже ви диши положать книгы пред множ. й река кто разгнеть книгы сиж. й рекжт ми все множь СТВО ЯНГЛЬ МОЙХЬ. ЛЯ ВЫЛЯЛАТСА КНИГЫ СВЖ агньцоу семоу. в повела агньцоу да разгнё книгы. кгта разгнетса . а печать спаджть звъзды. Ж конець до конца вселеныж. кгда Ж врыжтся . В. печать скрыктся лоуна в к то моу не бждеть ж. кга шврыжтса об печат затворится свёть сличный. й к томоу не бждеть нго. нга шврыжтса то печати. расыплются носа и бждеть акрь шпоуще нь. ійко же рё апль Павель. дела ржкоу твоє ю сять носа, та погыбнять, ты же пребыва

нши в вкы. нга шврыжтса · е· печати. ра втеретса земль. и шкрыжтса соудеща кга чина морскаю, кгла Шврьзетсь • т. печа. **ЖКРЫНТСА АДЬ. Й РЕХЬ ГИ КОТОРИИ ПРЫВЪ** к выпрошени бжажть. й приати хотать сждь. й слышахь гла гли ми. дси нечисти сь антихристомь. й тога повелю имъ йти вь тиж кромъшнам. Еде же скрежеть зж бомь, міко же пріже ріхь, сявь првим йзгнани бжджть. вь ть мж кромещната. В пакът рехь Ги где ксть тма кромѣшнага. и коннь месте не. и слышахь гла гла щь мн. слыше праведны Йша. елма же може те моуже живий. Л. 15. й дойдеть дна. йде же ксть тма кромвинамі, міко же рече пррокъ Діць. пожреть на землів. й покрыйваль ніж. й пакый рёхь га. которий жзыкь хощеть вь прошень быти. й слышахь гла гащ ми. слы шый праведны Йша. выпрошений боудоу ть. Ѿ Адама жэыци. Шин Кілени йже в ро вероващи вь звёзаы й вь слеце. й вь лочим. й воды йже вь креси. стоую вероу скврь ниша. й не въроваши въ стим тройци. Ш ПА Й СНА Й СТГО ДХА. ТОГ⁴А ПОПІДЮ ВЬ АДЬ. 13 КО же ре прф Двдь. вызвратат са грешницы вь адь. й вся забыважще ба. й пакы рече. ижо же wвал вь адь ноложене сжть смь рть пасеть ы. й пакый рёхь ги. по томь что хощеши створити. й слышахь глась гішь ми. слыша праведны Йша. тога вь прошеньй бжджть родь Евренскый. Еже ыко злодём ка дрёвё прегвозчик. й па 39 *

кы выпросивь рёхь. да вь котороу моукоу **Ѿгнаний боудоуть.** Мко ти тебв тако сьтворима. й слышахь гла гам ми. слы ший праведный Йша. ти послани бжджть вь прейсподней, тако же рече пророкь. вызваща й не услыша йхь. къ гоу и не спе ихь. и пакын айль Павель рече. безаконь ни сътворища. и безаконно соужени бжджть. й пакын рёхь ги. а принише честнок кріценик. й накы выпрошени боудоуть. й слышахь гла глщ ин. слы - ши праведны Йwa. тога выпрошени боу-ть родь кртинискы, прикмше крщеник что. тога повельникмь монмь. придж англи избе ржть праведникы Ѿ грѣшникь, й станжть вси пра ведницы и десижья мене. й просветатся ыко й слице, шко же видиши звізлы, носныш всі кли нде соуть. нж свёть равень не имать, но сать ВЬ НИХЬ ЦЁВИ СВЁТЛЬІ, ЦЁВИ ТЕМНИЙ, ТАКО ЖЕ Й вь праведницёхь. й вь грёшницёхь. праведь ницы просвётатся кой свётилницы. а гре шницы помрачится. й пакын рёхь ги. вси ли **ХРИСТИГНО ВЬ КДИНЖ МЖКЖ ПОЙДЖТЬ. ЦТЯ Й ПА** триырси. й ейн й кнази. бати й убози. й оуслы шахь гла гли ин. слыши праведны Йша. глко же рече прро Двдь. трыгыные вбогыхь не погыб неть до конца. а йже и патрыирсткь й и прих. й w кназехь и w п°пѣхь. творащихь злага вси погнани боудоуть вь тмж. тако скоть. й вьста чьтьса. ізко младенцы й разділатса грішни цы на мжкы, шви вь шгньнжь рвкж, швий вь чрывь небсыпажщий, швий вы . у. бсты кла дазе. на ты мжкы разавлатса грешницы й режь ги праведницы где са хотать удворити.

слышахь глась гліц ми. слыши нраведный Йша. Шкрыктса рай. й бждеть всё землё ракмь. й бпразнатся скровища носнаю й сни деть все блюбханик. й бжджть праведницы на лицы всеж земла сь англы коупно южо же рече дхъ стый прркомь Двдомь. праведни ци наслёдать земла. и выслатся на ны. и па кы рёхь ги. колико ксть число англь. й рода члёчска. вси ли равни сжть. й слышахь гла гліц ми. слыши праведный Йша. кдино ксть число англь. толико ксть рода члёча. юже рече прро Двдь. постави прёдёль члёв комь. по числоу англь бий.

— и ръхь ги а по томь что хощеши створити. како хощеть быти мирь швь. Шкрый ми всв. й слышахь гла гащ ми. слыши праведны Йшане. тога не бждеть бо лезний, ни въздыханию, не пама w зль. нъ браненавильний. нъ непра вды. на грыбний, на печали жите йскож, на бользний родителемь. ш чживиь свойиь, на любве, ш зла ть на о сребрь. на помышлений непримізнина. нѣ димівола. нѣ годище мь. ни врёме^нмь числа. нь всег^ла дів. й. й вси вы клино стало бжлжты, шко же преже ре нинк швиж и мамь гаже не соу ть Ѿ двора сего. н то ми подобанть привести. н' слышить гла мон'. н' бж деть кдино стадо. й кдино пастырь. слышахь гла гли ми. Уже все слыша ль кси праведный Йwa. си предажь върнымь чабкомь. а невърнымь да не расиплеши бисера монго пръд свини

ми. да не обратившесь поперять но гами своими. и по томь же снесе мы. облакъ й постави мы на г^оръ Фа ворстъи. блжень же исть домь йже дь ржить книгы сиж. изко рече. любый мы й словеса мом любить. гоу нашемоу Йсоу Хоу. сла й чьсть й покланьние обх и сноу й стомоу дхоу й нив й при:

УКАЗАТЕЛИ.

І. УКАЗАТЕЛЬ ПРЕЛМЕТНЫЙ. *)

Апостольскія діянія и посланія: внить чтепій нать нихь: — Мануйловская XIII в.: 47, 199—201, 321—323, — Охридская XII в.: 75, 269—300, 306—311, 316—317, 326—327, — Сліпченская XII в.: 401, 301—330. — Синодальная Русскаго письма 1220 г. 328—330.

Волонская псалтырь: **40**, **126**, 202—206, 241—243, 353—380. Вычкова А. Ө. рукописи: — часть Супрасльской рукописи. **36**, 225—240,

— Сказаніе Іоанна Богослова о второмъ пришествін Христовъ: 185, 406—416.

ыязи буквъ въ ПГ. 68.

Гадальныя приписки въ псалмамъ въ ДП. 144.

^{*)} Въ этомъ Указатель и въ следующихъ за иммъ сокращенно приведены ссыями на памятники въ такомъ видѣ: БП= Болонская псалтырь, ДП= Дечанская псантырь, ДЧ = Дечанское четвероевангеліе, Г = Слова Григорія Назіанзина XI в., Е-Евгеніевская псалтырь XI в., ЕЛ-Евангельскіе листы XIII в., ЕС-Ефрена Сирина поученія, ЕУ = Евангельскіе листы Ундольскаго XII - XIII в., ЖУ=Журавинской уставъ, ЗТ=Зографскій трифологій, ЗЧ=Зографское четвероевангеліе, И-Изборникъ 1078 г., ЛГ-Листокъ минейный Григоровича, МА **-- Манунловская книга апостольскихъ чтеній, М.І.-- Македонскій листокъ, Н.І.-**Новгородскіе евангельскіе листы, НП-Норовскій псалтырь, НС-Норовскіе листы стихираря, О=Остромирово свангеліс, ОА=Охридская книга апостольскихъ чтеній, ПГ = Паремейникъ Григоровича, ПЕ = Пражскіе евангельскіе листы, ПА=Паремейникъ Лобкова, ПП= Погодинская исалтырь, ПС = Парижскій стихарарь. СА=Савиченская книга апостольских чтеній, СК=Саввина книга, СП = Слупкая псантырь, СР = Супрасльская рукопись, СС = Савастьяновскій сборинкъ, СЧ-Стаматовское четвероевангеліе, ТГ-Тріодь Григоровича, УЛ-Влангельскіе листы Ундольскаго XI в., XI=Хиландарскіе листы поучевій Кирилла Герусалимскаго, ХЧ-Хиландарское четвероевангеліе.

Гильфердинга А. О. рукониси: Евангельскіе листи, Ефрена Сирина Поученія, Дечанскія рукониси псалтири и Четвероевангелія.

Глагодическія письмена въ ВП. 49, 152, въ ОА. 75, 153, 272—273. Григорія Назіанзппа XIII словъ въ Русскомъ синскі XI в. 181—183. Григоровича В. И. рукопися: Минея, Минейній листокъ, Охридская видер Апостокъских правій Парамейник.

внига Апостольскихъ чтеній, Паремейникъ, часть Сленченской книги Апостольскихъ чтеній, Тріодь, Хиландарскіе листки ноученій Кирилла Герусалимскаго.

Дечанскія рукопися А. О. Гильфердинга:—Псалтирь, Четвероевангеліе. Евангеліе: кинга чтеній изъ четмрехъ евангелистовъ: — Савенна кинга XI в. 5, 1—154, 166—173, — Новгородскіе листи XI в. 2, 25, 166—173, — Листки Уидольскаго XI в. 3, 43, 194—196, — Листи Болгарскіе XIII в.: 45, 197—198, — Пражскіе листи XIII в.: 73, 223—224, — Туровскіе листи Русскаго письма XI в. 168—172, — Остромирово евангеліе: 176—179, 166—173, — Глаголическое Ватиканское: 28—29, 30—31, 32, 114—115, 124—125, 147, 149—150, 151, 152, 153, 166—173, 194—196. См. Четвероевангеліе.

Епифанія Кипрскаго слово о ногребенін тілесе г. н. Інсуса Христа въ СР. 30.

Ефрема Сирина винга поученій въ спискъ XIII—XIV в. 146, 398—405. Жеравинскій уставъ: 70,.214—220.

Житія: — сс. Василія и Канитона, СР. 27, — Григорія нани СР. 28, — с. Евфросиніи. СС. 71, — с. Исакія Далматскаго. СР. 28, — с. Іоанна модчаливаго. СР. 29, — Іоанна и Симеона юродиваго. СС. 71, — Іоанна мостинка. СС. 71, — Павла препростаго. СР. 28, — Симеона юродиваго. СС. 220—222, —с. Өеодори. СС. 71. См. Сказанія. Заплинаніе отъ ужаленія зими въ НП. 60.

- Занисн въ внигахъ: въ ВП. 49, 127—128, 222, — въ ОА. 75, — въ ТТ. 117, — въ ЗТ. 126, — въ ХЧ. 124, — въ ПЕ. 223—224, въ ПЛ. 224, — въ ХЧ. 850.

Зографскія рукописи: Трифологій, Четвероевангеліе.

Избориввъ 1073 г. 179-181.

Іоанна Вогослова Сказаніе о втором'я примествія Христов'я: анокрифъ, Вичковская руковись XIV в. 185, 406—416.

Іоанна Златоустаго слова: въ СР. 29—31, изъ нихъ слово отъ свазанія евангельскаго на утріе по пятць: 174—181, — въ СС. 71.

Іоанно-екзарховское предисловіе въ списка XI в. 3, 89, 192—194. Календарния зам'ятки: — СК. 9—14, СР. 27—29, Ул. 43, 195—196, — МГ. 62, — ЛГ. 65, — НС. 66, — СС. 71—72, — ОА. 76—95, — СА. 101—112, — ЗТ. 121. — ЦЧ. 137—140. См. неже особо Календарный указатель.

Вирилла Іерусалимскаго поученія огласительния въсп. XI в. 2, 37, 177—191, — Синодальной рукописи Русскаго письма XII в. 187—191.

Константина философа и брата его Месодія Память и Похвала въ СС. 71, — Служба имъ въ МГ. 62, — воспоминаніе о немъ въ канонъ отцемъ въ ТГ. 117.

Крюви пъвческие въ ЗТ. 346.

Лабиринты въ НП. 60.

Лобиова Паремейникъ 76, 218-219, 224.

Македонскій листокъ Іоанно-екзарховскаго предисловія: 3, 39. 192—194.

Менодій, брать Константина философа: 62, 71, 117, — служба ену: 211—212.

Минея служебная. рукопись Григоровича XII—XIII в. 62, 211—212 — Минейный листокъ его же XIII в. 65, 218—214.

Новгородскіе листы Евангельских чтеній: 2, 25, 166—178.

Норова А. С. рукописи: Псалтирь, листы изъ Стихираря.

Отвровеніе Авраама, апокрифическая книга, въ СС. 71.

Паремейникъ: — рукопись Григоровича XII—XIII в.: 68, 216—218, 261—268,—рукопись Лобкова XIII—XIV в. 70, 218—219, 224. Парижскій стихирарь: 68, 215—216.

Пахомія глави въ СС. 71.

Петръ св. Болгарскій: служба ему въ ЗТ. 121.

Погодинская псантырь: 52, 203-206, 207-210, 241, 244-260.

Пражскіе листы Евангельских чтеній: 73, 223-224.

Порфирія (Успенскаго) еп. рукописи и св'яд'янія о нихъ: Зографскій трифологій, Зографское четвероевангеліе, Хиландарское четвероевангеліе.

Псалтырь: — Боленскій списовъ XII в.: 40, 126, 202—206, 241—248, 353—380, — Дечанскій XIV в. 143, 394—397, — Норовскій XIII в.: 60, 211, — Погодинскій XII в.: 52, 208—206, 207—210, 241, 244—260, — Слуцкій XI в.: 3, 21, 155—165; — списки Русскаго письма XI в.: — Имп. публ. библіотеки. 155, 162—168, 165, — Евгеніевскій 188—484, Чудовскій 172—175.

Севвина внига: 5, 1-154, 166-178.

Сборинки житій и поученій: — Супрасльская рукопись XI в. 2, 27, 174 — 186, 225—240; — Севастьяновскій XIV в. 71, 220—222.

Сказанія о мученіяхъ сс. Александра, Анина, Артемія, Василиска, До-

метія, Иринея, Іони и Варахисія, Конона, Кондрата, Павла и Уліами, Піона пресвитера, Савина, Терентія, Африкана и Помнія, Трофима и Евнарніона, Оаласія, Осодора, Константина, Калиста и Васол въ СР. 27—81, с. Уліанія въ СС. 71, Извлеченіе изъ Сиазанія о мученія св. Кондрата по СР. и по Русскому синску XI в.: 182—186, — изъ СР. о мученій св. Иринея: 225—227, — о мученія сс. Іони и Варахисія: 228—240.

Слова: Григорія Назіанзина: 181, Епифанін Кипрскаго: 36, Ісания Златоустаго: 29—31, 71, 174—181, Фотія натріарка: 29; — о св. Герасний и о жени обративейся съ синомъ въ СС. 71.

Служби: сс. Власію, ви. Георгію, Іеремін, Іоанну Крестителю, Кириллу Словенскому и Месодію, въ МГ. 62.

Слуппая исалтирь: 8, 21, 155-166.

Сивиченскій апостоль: 101, 801—880.

Станатовское четвероевангеліе: 48, 201-202.

Стихирарь: Норовскіе листи XII—XIII в.: 66, 214—215, — Парижскій: 67, 215—216.

Стихири: св. Евдонін, с. Іакову Зеведеову, с. Вонону вертоградарю, с. Мартиніану, с. Өсодору Онвесту: въ МГ. 62; на успеніе пресв. Вогородици въ ЛГ, 218—214; нов. лъту въ ПС. 216.

Супраслыская руковись XI в.: 2, 27, 174—186, 225—240.

Трифолегій: Зографокая руконись XII—XIII в. 120, 844—847.

Тріодь: рукопись Григоровича XII—XIII в. 117, 881—848.

Туровскіе листи евангелія, Русскаго цисьма XI в. 168—172.

Ундольскаго В. М. руковиси: Евангельскія листи XI в., Евангельскія листи XII—XIII в.

Уставъ церковный: Жеравинская рукопись XIII в. 70, 214—220. Фотія натріарха Слово на вербницу въ СР. 29.

Жиландарскія рукониси: Поученія Кирилла Іерусалинскаго, Четвероевангеліе.

Четвероевангеліе: Детанскій синсовъ XIII—XIV в. 187, 884—898, — Бографскій: 128, 848—849. — Ундольскаго XII — XIII в.: 185, 381, 388. — Станатовскій: 48, 201—202, — Хиландарскій: 124, 850—851.

Часи вел. нятва въ ТГ. 881.

II. УКАЗАТЕЛЬ МЪСТЪ СВ. ПИСАНІЯ.*)

```
But: I: 1-18: - 216, 858.
                                         Mo. I: 1-25: -112 of. =0. 246.
                                            II: 1-2: -117 = 0.251:
      —: 24—81: — 217.
                                             -: 18—28: — 119 — 0. 252 of.
      II: 1-8: - 218.
                                           III: 1-6: -121 = 0.244
      —: 4—19: — 262.
      —: 20—25, III: 1—20: — 265.
                                            IV: 1-11: -124 \text{ od.} = 0.261.
                                            -1 12-17: -125 06. =0. 262.
    VIII: 4—6: — 219.
                                            -: 18-28: -10 = 0.60.
                                            -: 25: — 101 об., стр. 884. = 0.
Hex. XV: 1-20: - 244.
                                                                     211 об.
                                            V: 1-12: - 101 of. = 0. 211 of.
Bropos: XXXII: 1-48: - 246.
                                            -: 1-48: - стр. 884-887=0.211
1 Пр. П: 1-10: - 250.
                                                     of., 212 of., 228 of., 58.
                                            -: 42-48: - 8 = 0. 58.
  Пс: I: 1—6: — 207, 211, 858.
                                           VI: 1-18: - 49 of. = 0. 122.
     II: 1-12: - 208, 855.
                                           VI: 1-18: crp. 201 = 0. 122.
     IX: 1-84: - 857.
                                            —: 1—84: — стр. 887—890—0.122,
XX XIV: 1—84: — 895.
                                           -; 14-21: - 50 of. = 0. 128. -: 22-84: - 11 = 0. 61 of.
     L: 1-21: - 363.
   LVI: 1—12: — 864.
  LXV: 1-20: - 865.
                                           VII: 1—8: — 9 of. — 0. 59 of.
                                           —: 1—29: — етр. 890—892—0. 50
LXXIII: 1—28: — 867.
                                            of., 280 of., 60 of.
-: 5-18: - 12 of. = 0. 68 of.
LXXIX: 1-20: - 868.
LXXXVII: 1—6: — 202.
 XCVI: 1-12: - 241.
                                            -: 14-28: -12 = 0.68.

-: 28-34: -14 = 0.65.
   CIII: 1—11: — 208.
                                          VIII: 1-22: - crp. 892-898-0. 61
CXVIII: — 155, 869.
                                                                     of., 68.
Прит: III: 1—18: —′ 268.
                                            IX: 1: -14 \text{ od.} = 0.66
      -: 19-84: -- 267.
                                            -: 1 - 8: 15 = 0.66 of.
                                            -: 9-18: -18 \text{ od.} = 0.64 \text{ od.}
  Mc. II: 11-21: - 261.
                                            -: 18-26: - 14 \text{ od.} = 0.66.
     III: 1-14: - 264.
                                             --: 27--86: -- 16 -- 0. 68.
  XXVI: 9-19: - 254.
                                            X: 1-8: -110 \text{ od.} = 0.239 \text{ od.}
       L: 4-11: - 885.
                                            -: 82-40: -8 \text{ od.} = 0.58 \text{ od.}
     LII: 18—15, LIII: 1—12, LIV: 1:
                                             --: 87-42: -- 15 o6. -- 0. 67 o6.
                                            XI: 9-15: -126 = 0.967.
 HAM: III: 25-56, 57-88: - 256, 258.
                                            -: 27-80: -112 = 0.244.06.
                                             -: 80—87: — 16 o6. — 0. 68 o6
  Ion: II: 8—10: — 255.
                                          XIII: 29-48:—crp. 192 = 0.224. of.
                                          XIII: 45-54: -108 = 0.227.
                                           XIV: 14-22: - 17 of. = Q. 69 of.
Annax: III: 1-19: - 252.
                                            —: 22—84: — 18 oб. — 0. 71.
Saxap: XI: 10—18: — 822.
                                           XV: 21-28: -44 = 0.114
```

^{*)} Ссылин на Саввину книгу сдаланы по листамъ подлиненка (1—129), означеннымъ въ печати на полихъ; ссылин на другіе памятинки — по печатнымъ страницамъ. Вуква О означаетъ Остронирово Евангеліе.

```
-: 82-89: - 18 = 0. 70 of.
                                              -: 22-40: -115 \text{ of.} = 0.264.
  XVII: 14-22: -20 = 0.78.
                                              -: 20-22: -120 = 0.256.
     -: 24-27: -19 = 0.72.
                                              —: 40—52: — 120 — О. 256 об.
  XVIII: 1-4: -19 \text{ of.} = 0.72 \text{ of.}
                                             III: 1-18: 122 = 0. 257 of.
     -: 10-20: -7 = 0.55 \text{ of.}
                                             IV: 16-22: -100 \text{ od.} = 0.211.
     -: 23-35: -- 21 of. =- 0. 75.
                                              -: 24-27: -128 \text{ od.} = 0.265 \text{ od.}
   XIX: 8-12: -20 \text{ of.} = 0.78 \text{ of.}
                                              V: 18-26: -26 = 0.90.06
                                             VI: 17-28: — 109 of. = 0. 282 of.
     —: 16—26: — 22 — 0. 76 of.
      -: 27 - 30: -9 = 0.59.
                                              —: 81—85: — 26 oб. — 0. 91 oб.
   XX: 1-10: -126 = 0.267 \text{ of.}
                                             VII: 1-10: -27 e6. =0. 95 o6.
      -: 29-34: -22 \text{ od.} = 0.76.
                                               -: 42-50: -107 = 0.223.
   XXI: 1-17: -61 \text{ od.} = 0.140.
                                            VIII: 6-15: -27 = 0.94.
      -: 83-42: -24 = 0.78 \text{ of.}
                                              -: 16-11: -29 \text{ od.} = 0.97 \text{ od.}
 XXII: 15-22: -23 \text{ od.} = 0.77.
                                              -: 27-89: -84 \text{ od.} = 0.99
     -: 35-46: -25 = 0.82 \text{ of.}
                                               -: 41—56: 80 — О. 100 об.
XXIV: 8-35: -64 = 0. 143 of.
                                             IX: 1-6: -81 = 0.99 \text{ of.}
                                              -: 9: -107 \text{ od.} = 0.224.
    -: 10-18: -25 = 0.82 \text{ of.}
    -: 26-85: crp. 170 = 0.148.
                                              -: 87-48: -88 = 0.102.
     -: 84-82: -25 \text{ od.} = 0.83.
                                                : 57-63: -84 \text{ od.} = 0.103 \text{ od.}
    —: 86—87: — стр. 172 — О. 146 об.
                                              X: 16-21: -107 = 0.231 of.
      -: 36-51: - 66 o6. = 0. 146 o6.
                                              -: 19-21: -85 \text{ od.} = 0.104 \text{ od.}
 XXV: 1-13: -67 \text{ od.} = 0.148.
                                              -: 25-87: -83 \text{ od.} = 0.102 \text{ od.}
    -: 14-40: -68 \text{ od.} = 0.14.

-: 31-40: -69 \text{ od.} = 0.150.
                                               -: 38-42: -103 = 0.217.
                                             XI: 2-13: -128 = 0.275.
 XXIV: 2-20: -70 = 0.155.
                                              -: 5-18: -44 \text{ od.} = 0.116 \text{ od.}
    -:6:-69 \text{ of.}=0.152 \text{ of.}
                                              -: 27-28: -108 \text{ od.} = 0.217 \text{ od.}
    -: 21 - 89: -72 = 0.158.
                                              —: 29—41: — стр. 881.
    -: 40 - 75: -78 = 0.160.
                                             XII: 16-21: -85 = 0.104.
    -: 57 - 75: -89 \text{ od.} = 0.179.
                                              -: 25-40: - стр. 382. O. 106.
XXVII: 1: -105 = 0.219.
                                              -: 32-40: -86 \text{ od.} = 0.106.
    -: 1-8:-76, 93=0. 163, 196.
                                            XIII: 10—17: — 86 = 0. 105.
                                              -: 19-29: -88 = 0.107 of.
    —:8—82:—93 об.,стр.822==0.184 об.
      -: 88—54: — 96 of. 0. 189.
                                            XIV: 1-11: -88 \text{ od.} = 0.109 \text{ od.}
XXVIII: 1-20: -99 = 0. 202 of.
                                              -: 16-24: -87 \text{ od.} = 0.107.
                                             XV: 11-82: -45 \text{ od.} = 0.117.
                                            XVI: 10-15: -41 \text{ od.} = 0.111 \text{ od.}
 Mp. I: 1-8: -121 of. =0. 255.
                                              -: 19-31: -28 \text{ od.} = 0.96 \text{ od.}
     -: 9-11: -123 \text{ od.} = 0.259 \text{ od.}
     -: 85-44: -53 = 0.129.
                                           XVII: 8-10: 42 = 0.112 \text{ of.}
                                              -: 12-19: - 39 = 0.109.
     II: 1-12: -58 of. =0. 129 of.
                                          XVIII: 2-8: -42 \text{ od.} = 0.114.
    -: 14-17: -57 = 0.181.
     -: 23-28: -51 \text{ o6.} = 0.127.
                                              -: 9-14: -43 = 0.116.
    III: 1-5: -52 = 0. 128 of.
                                              -: 8-27: -40 \text{ od.} = 0.110 \text{ od.}
     \nabla: 24-85: - 111 of. = 0. 243.
                                             XX: 46-47: -43 \text{ od.} = 0.115 \text{ ed.}
     -: 84-84: — стр. 197 — О. 248.
                                            XXI: 1-4: -43 \text{ od.} = 0.115 \text{ od.}
   VII: 81-87: -54 of. = 0. 182.
                                              -: 8-9: 47 = 0.119 of.
  VIII: 27-81: -55 of. =0.184 of.
                                              -: 25-27.88-87:47 \text{ o6.} = 0.120.
     -: 84-88: -55 = 0.181 \text{ of.}
                                               -: 12-19: -107 \text{ od.} = 0.224.
    IX: 1:-55 of. = 0.182.
                                           XXII: 48-44: -73 of. =0.160.
     -: 17-31: -56 = 0.133.
                                               --: 66-71: -- стр. 340.
     X: 82-45: -58 = 0.185.187 \text{ of.}
                                          XXIII: 1-49: crp. 342. = 0. 191.
                                              -; 82-40: - 98 = 0.191.
     Х: 45: — стр. 165=0. 186.
    XV: 61-32: -95 \text{ od.} = 0.187 \text{ od.}
                                            Io. I: 1-17: -197 = 0.2.
   XV: 16-41: - crp. 886. = 0. 187
                                               —: 29—84: — 124 — 0. 260 oб.
                           of. 17, 194.
 J_{yk}. I: 32-38: -127=0. 270.
                                                -: 43-51: -52 \text{ od.} = 0.128.
     -: 89-49.: 56: - 101 = 0.216.
                                             III: 18-17: -104 = 0.218 of.
     -47-55: crp. 259. = 0. 217,
                                             VII: 87-52: -6 = 0.54.
     — 68—79: стр. 259.
                                            \nablaIII: 12: — 6 of. = 0. 55.
                                               X: 9-16: -102 \text{ od.} = 0.213 \text{ od.}
     II: 1-20: -114 \text{ od.} = 0.249 \text{ od.}
     -: 21:-115 oa. = 256.
                                              XI: 1-16: -165 = 0.186 \text{ of.}
```

```
-: 1-45: -59 = 0.136 of.
                                             VI: 8—11: — 297.
  XII: 1-18: -63 = 0.141 \text{ of.}
                                            VII: 1—13: — 328.
    -: 25-36: 104 = 0. 218 of. 266.
  XIII: 1-3: -76 \text{ od.} = 0.158 \text{ od.}
                                        |1 Kop: I: 18—31, II: 1—2: — 295.
    -: 2-17: -77 = 0.155 of.
                                             II: 6—9: — 836.
    -: 8-17: -71 = 0.157.
                                              V: 6—8: — 296.
    -: 31 - 38: 77 = 0.184.
                                            XI: 28-32: - 293.
 X(V: 1-81: -69 = 0.165.
                                            XII: 7—11: — 300.
                                             -: 27-31, XIII: 1-8: - 299.
    -: 1-21: -1 = 0.46.
    -: 27-31: -2 \text{ od.} = 0.48.
                                        Галат: III: 13—14: — 297.
  XV: 1-7: -8 = 0.48 \text{ of.}
    -: 1-27: 80 = 0.162.
                                               V: 22-26, VI: 1-2: -200, 282,
                                                   822.
 XVI: 1-88: -82 \text{ od.} = 0.170 \text{ od.}
    -: 2: -3 \text{ od.} = 0.49.
                                               VI: 14—18: — 822.
    -: 23-33: -4 = 0.51.
 XVII: 1-13: -1 06. = 0.47.
                                          Ecc: I: 16-28: - 288.
                                               V: 1-7: - 826.
    -: 1-26: -85 = 0.178 of.
                                               -: 8-19: -- 277, 810.
    -: 18-26: -4 \text{ od.} = 0.52.
XVIII: 1: -87 = 0.176.
                                               VI: 10-17: - 282.
    -: 1-28: -88 = 0.176 \text{ of.}
     -: 28-40: -91 = 0.181.
 XIX: 1-16: -92 = 0.188.
                                        Филио: IV: 4-9: - 293.
    -: 6-20: -105 \text{ od.} = 0.219 \text{ od.}
                                         Kozoc: I: 12-28: - 283.
    -: 25-35: -106 = 0.220 of.
     -: 25-27: -127 \text{ od.} = 0.272.
                                               III: 12—16: — 327.
  XXI: 1-14: - \text{ ctp. } 850. = 0.209.
                                        1 Tumoe: V: 1—10: — 818.
    -: 4-13: -129 = 0.209.
                                                -: 11-21: - 819.
    -: 14-25: -5 = 0.53.
                                                -: 22-25, VI: 1-11: - 820.
-: 24-25, VI: 1-11: - 199.
    -: 15-23; - \text{ ctp. } 848. = 0.53.
    -: 24-25: 127 of. = 0. 272.
                                                VI: 17—21: — 199, 821.
Дъян. II: 1—11: — 276.
     VI: 8-15. VII: 1-5, 47-59: -301. II Tumoe: I: 1-2, 8-18: - 321.
                                                -: 1-9: -200.
    VIII: 5—17: — 808.
      -: 18-25: - 304.
      -: 26-89: - 305.
-: 40, IX: 1-19: - 268, 306.
                                         Евр. І: 1-12: - 284.
                                               -; 10—14, II: 1—3: 287.
                                              II: 11-18: - 840.
     IX: 19-31: - 308.
    - 32-42: - 309.
XVI: 16-84: - 270.
                                             III: 12—14: — 287.
                                             IV: 14—16, V: 1—6: — 288.
   XVII: 1-7: - 272.
                                             VI: 9—12: 289.
                                              --: 18-20: - 290.
       -: 19—28: — 273.
                                            VIII: 1—6: — 800.
  XVIII: 22-28: - 274.
   XIX: 1-8: - 275.
                                              -: 7-18: - 828.
                                             IX: 8-10, 15-28: - 828.
    XX: 7-12: - 276.
                                              —: 11—14: — 291.
                                              X: 1—18: 824.
PRES. I: 1-7, 18-17: - 811.
                                              -: 19-31: - 290.
      —: 7—12: — 815.
                                              -: 81-39: - 325.
      -: 18-27: 312.
                                              -: 82-88: - 288.
       -: 28—82, II: 1—9: — 818.
                                              XI: 8, 11—16: — 826.
      II: 10-16: - 280.
                                            -: 24-26, 52-40: -- 286.
-: 33-40, XII: 1-2: -- 276, $17.
XII: 28-29, XIII: 1-8: -- 292.
       -: 14—29: — 814.
     III: 19-26: - 279.
       – : 28, IV : 1—8 : – 280.
      V: 1-10: - 281.
```

Ш. УКАЗАТЕЛЬ КАЛЕНДАРНЫЙ. *)

- сантавръ 1. прп. Симеона стодинива. ОА. 76, СА. 101. м. Анеади и Амона. ОА. 76. СА.101. мм. 40 женъ постницъ. ОА. 76, СА. 101. с. *Агаеовян. СА. 101. п. Імсуса Навина. ОА. 76, СА. 101. начатовъ недикту и новому лъту. ОА. 76. *память веч. пожара въ Константинополъ СА. 101.
  - 2. м. *Анениа, СК. 9. м. Маманта. ОА. 76, СА. 101. с. Іоанна пост. СА. 101. прн. *Өеовтиста. ДЧ.
  - 3. м. Двенма. ОА. 76, СА. 101.
  - 4. м. Авида п Ерміонін: ОА. 76. пр. Монсея. ОА. 76. мм. Вавили и отроковъ. СА. 101.
  - им. Сарвила, Вевен (—Онвен) и Онфанла. ОА. 76. пр. Захарін. СА. 101.
  - 6. *Священіе Богородицы. СК. 9, СА. 101.— м. Евдоксія ОА. 76, СА. 101. м. *Харитона. ОА. 76.
  - 7. м. Созонта. ОА. 76, СА. 101. *Евисихія. *Севиріана. *Харитоніи. ОА. 76.
  - 8. Рождество пресв. Богородицы. СК. 9, ОА. 76, СА. 101.
  - 9. пр. Іоакима и Анны. СК. 9, ОА. 76, СА. 101.
  - Повлоненіе вресту. СК. 9, СА. 101. бл. *Оеодори. СС. 71. и. *Северіана. ОА. 77. с. Варипсава. ОА. 77. мм. Митродори. Нимфодори. СА. 101.
  - 11. Поклоненіе кресту. СК. 9. м. Өсодоры. ОА. 77, СА. 101.
  - 12. Повлоненіе вресту. СК. 9. м. Автонома. ОА. 77, СА. 101. м. Корнута. ОА. 77, СА. 101.
  - 13. Поклоненіе вресту. СК. 9. м. *Симеона Іерус. ОА. 77. м. *Кипріана. СА. 102.
  - 14. Воздвижение. СК. 9, ОА. 77, СА. 102.
  - 15. вм. *Евфимін. К. 9, м. Никиты. ОА. 77, СА. 102. *cc. отецъ 6-го всел. собора. ОА. 77. м. *Сниеона Іерус. ОА. 77.
  - 16. вм. Евфинів. ОА. 77, СА. 102.

^{*)} Первыя числа указаній относятся къ Вводнымъ статьямъ; ссылки на ДЧ (Дечанское четвероевангеліе) безъ странвцы относятся къ тъмъ показаніямъ, которыя не отмъчены во Вводныхъ статьяхъ. Звъздочка (*) означаетъ показанія, не нанаходящіяся въ Кіевскомъ полномъ мъсяцословъ, над. 1868 г.

- с. *Харалампія. СК. 70, ОА. 77. с. *Пантелеона. ОА. 77. мм. Въры, Любен и Надежды. СА. 102.
- 18. *м. Өеодоры. ОА. 77, СА. 102.—м. *Симеона Іерус. ОА. 77, СА. 102.—с. *Кесаря. (?) ОА. 77. с. *Януарія н *Сосія. ДЧ.
- с. *Інсуса Навина. ОА. 77, СА. 102. м. Трофима. 77. и Доримедонта. ОА. 77. с. Савватія ОА. 77. с. *Іакова брата Господня. СА. 102.
- м. Евстасія. СК. 90, ОА. 78, СА. 102. мм. Өсописта и Осопистін. СА. 102.
- 21. м. Исаака еп. ОА. 78. м. *Симеона Герус. ОА. 78. м. *Мины. ОА. 78.
- 22. мм. *Приска (?), *Мартіана (?). и *Николая ОА. 78. см. Фоки ев. ОА. 78. с. *Богородицы Хрисопольской. ОА. 78.
- *Новое въто. СК. 10. ОА. 78. зачатіе Іоанна врестителя. СК. 10, ОА. 78. см.
- 24. nm. Ocksii. CK. 10, OA. 78, CA. 102.
- 25. с. *Романа СК. 10, ОА. 78, СА. 102. при. Евфросиніи. СС. 71, ОА. 78. м. Пафиутія. ОА. 78. *Еξентій. ОА. 78.
- 26. Преставленіе Іоанна Богослова. СК. 10, ОА. 78, СА. 102.
- 27. м. Калистрата. ОА. 78. м. Епихарін. ОА. 78. *Аридинін=: Рипсимін (?) ОА. 78. *Гайяны. ОА. 78.
- 28. мм. *Калантинскихъ: *Алфея, *Александра, *Зосниш, *Дородія (?). ОА. 78. при. Харитона. ОА. 78, СА. 102. м. Калистрата. СА. 102. сс. *Іоснфа и Трофима. ДЧ. 137.
- 29. мм. *Трофима и *Доримедонта. ОА 78.
- 30. см. *Григорія Армен. СК. 10, ОА. 79. мм. *Мардорія (Мигдонія?), *Доронтія (Горгонія?) н*Кострата (Стратилата?) ОА. 79.
- октивръ 1. Ананін. СК. 10, СА. 102. м. Доминна. ОА. 79. врп. Романа. пастопадъ. ОА. 79. *м. Ареен. ОА. 79. с. *Іоанна врестителя. ОА. 79.
- CA. 102. 2. c. Keupiana u m. Iyctenu. OA. 79. CA. 102.
  - 3. см. Діонисія Ареонагита. СК. 10, ОА. 79, СА. 102.
  - 4. мм. *Дометія н *Діогена. ОА. 79. пресв. Вогородици. ОА. 79. см. Іероеся. СА. 102., см. Петра. СА. 102.
  - 5. м. *Иранды. ОА. 79. м. Мамелкон. CA. 102.
  - 6. a. OOMH. CE. 10, OA. 79, CA. 102.
  - 7. mm. Cepris H Barxa. OA. 79, CA. 102.
  - 8. npn. Hegaris, OA. 79, CA. 102.
  - 9. прав. Авраама и Лота. ОА. 79. сс. *Анны п *Елисаветы. ОА. 79. а. Іакова Алфеова. СА. 102.
  - им. Евланиія и Евланцін. ОА. 79, СА. 102. м. *Аксиснин. ОА. 79. с. *Василія чудотворца. ОА. 79.
  - сс. натр. *Невтарія, *Арсава, *Аттива м *Сисинія. ОА. 79, СА.
     м. Зинанди. ОА. 79, СА. 103.

- 12. им. Тараха, Прова и Андронина. ОА. 80, СА. 103. и. *Оонивы (Доминия?). ОА. 80.
- 18. мм. Папилы и Карпа. ОА. 80, СА. 103.
- 14. им. Назарія, Гервасія, Протасія и Келсія. ОА. 80, СА. 103.
- 15. м. Лукіана. ОА. 80, СА. 103.
- 16. м. Лонгина. ОА. 80, СА. 103.
- 17. *священіе пресв. Вогородици въ мість Ран. ОА. 80. арх. *Гаврінла. ОА. 80. мм. Леонтія, Доментія в *Терентія. ОА. 80. *остхъ міць Ридоры в Неофить». СА. 103.
- 18. a. e. Myrs. CK. 10, OA. 80, CA. 108.
- м. *Миасона. еп. ОА. 80. пр. Гондя. СА. 108. с. *Гоанна Рыдьскаго. ЗЧ. 123. ДЧ. 137.
- м. Артемія. ОА. 80, СА. 103. м. Арсевія (Аверкія?) ОА. 80.
   *пам. явльшагося агвца. ОА. 80. прп. *Андрея Крит. СА. 103.
- 21. нрв. Идаріона. СК. 10, ОА. 80. СА. 103. м. *Корнилія. ОА. 80.
- 22. при. *Иларіона. ОА. 80. равнови. Аверкія. ОА. 80, СА. 108. м. Ираклія. ОА. 80. *Іакова брата Госнодия. ОА. 80.
- 23. м. *Феодора (Өеодотін?) ОА. 81. мм. *семи отрокъ Ефес. ОА. 81. с. *Захарін. ОА. 81. с. Іакова брата Господия. СА. 103.
- 24. м. Ареен. ОА. 81, СА. 103. с. *Глигорін. ОА. 81. с. *Провла патр. ОА. 81. с. *Папа (?). ОА. 81.
- 25. мм. Маркіана и Мартирія. ОА. 81 потарей. СА. 103.
- 26. вм. Димитрія. СК. 10, ОА. 81, СА. 103. *намять о вел. эемлетрясенів. СА. 103.
- 27. м. Нестора. СВ. 10, СА. 103. м. Канетолины. СК. 10, ОА. 81. с. *Артенидора. СА. 103.
- 28. м. Діомида. ОА. 81. *«Пасуди Ровансу и Троисноу». ОА. 81. мм. Терентія, Несници и чадъ. СА. 103.
- аа. *Петра и Павла. ОА. 81. с. *Гоанна Врестителя. ОА. 81. с. *Стефана. ОА. 81. с. *Варнави. ОА. 81. с. *Трофина. ОА. 81. с. *Дороеена. ОА. 81. с. *Домента. ОА. 81. с. м. Анастасін. СА. 103. при. Авраамія. СА. 103.
- мм. *Ираклія и Евимаха. ОА. 81. с. *Германа. ОА. 81. м. Зяновів. СА. 103.
- 31. Маркіана еп. Справузскаго и м. *Епинаха. ДЧ.
- появурь. 1. сс. Козьин и Даміана. СВ. 11, ОА. 81, СА. 103.
- =гроуденъ. 2. мм. Авиндина, Питасія и др. ОА. 81, СА. 103.
  - ж. Акенсина. ОД. 81, СА. 103. Айсали и Іосифа. СА. 103.
     *Іоанна (Іоаниквія?). ОД. 81. с. *Перистун. ОД. 81. с. *Дикторини. ОД. 81.
  - 4. *сващеніе храма пресв. Богородици «викоуроу» (въ Кіевъ?).

- ОА. 82. м. *Осодотів. ОА. 82. мм. Нивандра и Ермея. СА. 103. при. *Іоанникія вел. СА. 103.
- с. *Доменна. ОА. 82. при. Ганантіона и Епистини. СА. 103.
- 6. с. Павла исповъдника. ОА. 82, СА. 103.
- 7. MM. MEJHTHECREEN. OA. 82, CA. 103.
- 8. арх. Миханла и Гаврінла. СК. 11, ОА. 82, СА. 104.
- 9. *пресв. Богородици въ изств Раи. ОА. 82. с. *Христофора. СА. 104. и. *Порфирія. СА. 104
- сс. *Тимоеся, *Аресмона, *Калеопін. ОА. 82. *Өсодора (Өсодосія?) паря. ОА. 82. с. *Іоанна милостиваго. СА. 104.
- м. Минн. УЛ. 195, ОА. 82, СА. 104. м. Виктора. ОА. 82,
   СА. 104. с. Викентія. ОА. 82, СА. 104.
- 12. м. Асанасія. ОА. 82, СА. 104. м. *Стебана. ОА. 82. с. Ісанна милостивато. ОА. 82.
- 18. с. Іоанна Златоустаго. СК. 11. УЛ. 195. ОА. 82. СА. 104.
- 14. а. Филиппа. СК. 11, УЛ. 195, ОА. 82, СА. 104. с. *Оомы патр. ОА. 82. н. Іустиніана. ОА. 82.
- 15. мм. Гурія, Самоны в Авива. У.І. 195, ОА. 83, СА. 104.
- 16. а. е. Матеся. СК. 11, УЛ. 195, ОА. 104.
- 17. с. Григорія чудотворца. СВ. 11, УЛ. 195, ОА. 83, СА. 104.
- 18. мм. Платона и Романа. У.І. 195, ОА. 83. СА. 104. м. Заккел. ОА. 83. м. Алфел. ОА. 83.
- 19. а. *Павла. ОА. 83. м. *Стефана и *Іакова брата Гдил. ОА. 83, СА.104. ми. *Анения, *Фалелел, *Христофора и *Ефиніп. ОА. 83.
- 20. прн. *Максиміана. УЛ. 43. 195, ОА. 83. сс. патр. Прокла, (Максима), *Аватолія, Геннадія. ОА. 88, СА. 104.
- .21. Введеніе Богородици въ храмъ. СК. 11. У.Л. 195. ОА. 83. СА. 104. с. Іуліянія. ОА. 83.
- 22. npm. *Aranis. OA. 83. m. Kerezin. OA. 83. a. Филимова. CA. 104.
- 23. м. *Ефиміана ОА. 83. с. Амфилохія, СА. 104. с. *Миронія. ОА. 83. с. *Влимента. ОА. 83.
- 24. с. *Прововія. ОА. 83. с. *Григорія Акраг. СА. 104.
- 25. м. Климента. СК. 11, УЛ. 196, ОА. 83, СА. 104. см. Петра Алекс. ОА. 83. вм. *Екатерины. ОА. 83.
- 26. *Священіе церкви с. Георгія въ Вісвъ. ОА. 88. вм. *Екатериня. ОА. 83. ирп. Алинія. СА. 104
- 27. м. Іакова Перс. У.Л. 43. 196, ОА. 84, СА. 104.
- 28. мм. *Струмициих»: *Тиновен *Канасія, *Евсевія, *Өсодора, Петра. ОА. 84. ири. Стофана новаго. СА. 104.

- *Освященіе церкви мм. Сергія и Вакха. ОА. 84. м. Парамона. СА. 104.
- 30. а. Андрея первозваннаго. У.Л. 196, ОА. 84, СА. 104.
- диклырь. = 1. прр. Наума. УЛ. 43, 196, СА. 104. с. *Өөөдөра. с. *Тута и стоудены. ОЛ. 84. *Лохитрофона и *Кандата. ОЛ. 84.
- СА. 101. 2. *Священіе церкви с. Пантелениона и Товія. ОА. 84, пр. Аввакума. СА. 104.
  - 3. сс. *Козьмы н *Даміана. ОА. 84. с. *Сисинія. ОА. 84. пр. Софонія. СА, 104.
  - 4. вм. Варвары. СК. 11, УЛ. 196, ОА. 84. СА. 104. м. *Меропін. ОА. 84. с. *Іоанна Крестителя. ОА. 84. с. Іуліанія: УЛ. 196, ОА. 84.
  - 5. п. Савви. СК. 11, ОА. 84, СА. 105. с. Аверкія. ОА. 84.
  - 6. ст. Николая. СК. 11, ОА. 84, СА. 105.
  - 7. мм. *Приска, *Мартіана и *Николая. ОА. 84. с. *Савина. ОА. 84. с. Анвросія. ОА. 84, СА. 105.
  - 8. с. *Софронія. ОА. 84. с. *Константія. ОА. 84. прп. *Агапія (Патапія?). СА. 105.
  - 9. 3avatie c. Annu. OA. 85, CA. 105.
  - м. *Евлалів. ОА. 85. ар. *Гаврінла. ОА. 85. мм. Мини, Ермогена н Евграфа. ОА. 85, СА. 105. с. *Туванла. ОА. 85. с. *Стефана. *Константинъ. ОА. 85.
  - 11. мм. Анеалы н Акепсія. ОА. 85. с. *Терентія. ОА. 85. с. *Амаса. ОА. 85. прп. Данінла столиника. СА. 105.
  - 12. с. Спиридона. ОА. 85. с. *Данімла столиника. ОА. 85.
  - 13. м. Евстратія. СК. 11, ОА. 85, СА. 105. мм. *Ависентія,* Евгенія, *Ореста и *Мардарія. ОА. 85.
  - 14. мм. Өпрса, Левкія. ОА. 85. мм. Филимона, Аполлона, *Леонтія. ОА. 85.
  - 15. см. Елевоерія. ОА. 85, СА. 105. м. *Аматроны. ОА. 85, с. *Сусанны. ОА. 85.
  - 16. мм. *Прова п *Иларія. ОА. 85. пр. *Ананін (?) и *Амоса. ОА. 85. пр. Аггея. СА. 105. мм. *Модеста, *Вакха н *Иларія. ОА. 85.
  - *Освященіе церкви пресв. Богородицы въ Халкопратів. ОА. 86.
     сс. трехъ отрокъ, Ананін, Азарін и Мисанла и пр. Данінла.
     ОА. 86, СА. 105. м. *Прова. ОА. 86.
  - 18. мм. *Фокн и *Ермона. ОА. 86. с. *Мокія. СА. 105. *Священіе церкви с. Богородицы въ Халкопратін. СА. 105.
  - 19. м. *Евтихія. ОА. 86. м. Вонифатія. ОА. 86, СА. 105.
  - 20. см. Игнатія Богоносца. ОА. 86, СА. 105.

- *Внесеніе с. Богородицы. СК. 11. м. Іудіаніп. СС. 71, ОА. 86.
   СА. 105. м. *Еввіота. ОА. 86.
- 22. BM. AHACTACIE. CK. 11, OA. 86, CA. 105.
- 23. сс. мученнювъ Критскихъ. ОА. 86, СА. 105. с. *Платона еп. ОА. 86. *Обновление вел. церкви Софійской. СА. 105.
- 24. Навечеріе Рождества г. п. Інсуса Христа. ОА. 86, СА. 105.
- 25. Рождество сп. н. г. Інсуса Христа. СК. 12, ОА. 86.
- 26. Наутріе Рождества Христова. СК. 12. Соборъ пресв. Богородицы. ОА. 86, СА. 106.
- 27. пм. Стефана. СК. 12. ОА. 86. СА. 106.
- 28. пр. *Өеодора еп. СК. 12, ОА. 86. прп. *Маркелла. СА. 106.
- 29. мм. Младенцевъ. СК. 12, ОА. 86, СА. 106.
- 30. м. Анисін Солунской. ОА. 86.
- 31. прп. *Зотика. ОА. 87, СА. 106. с. *Спльвестра папы. ОА. 87.
- явырь 1. Обрезаніе господне. СК. 12, ОА. 87. с. Василія вел. ОА. 87. просинець. ОА. 106.
  - СА. 106. 2. м. Өеогена. ОА. 87. м. *Модеста. ОА. 87. с. Сильвестра папы. СА. 106.
    - 3. Предпразднество Просвъщенія. С. А. 106.
    - Предпразднество Просвъщенія. СА. 106. мм. Зосими и Асанасія. СА. 106.
    - 5. Навечеріе с. Епифанін. ОА. 87, СА. 106.
    - 6. Богоявление Просвъщение. СК. 12, ОА. 87, СА. 106.
    - 7. Соборъ с. Іоанна Крестителя. СВ. 12, ОА. 87, СА. 106.
    - 8. с. *Григорія Мис. ОА. 87. с. *Дометіана. ОА. 87.
    - 9. пресв. *Богородицы. ОА. 87. с. *Стефана первомуч. ОА. 87.
    - с. Григорія Нисскаго. СК. 12. с. *Іоанна. ОА. 87. м. *Подієвкта. ОА. 87.
    - 11. *aChatie тымы ангель». ОА. 87.
    - 12. м. *Өеодора Евханта и м. Татіаны. ОА. 87, СА. 106.
    - мм. Ермила и Стратовика. ОА. 88. Попразднество Богоявленія. СА. 106.
    - 14. преп. отецъ Синайскихъ. СК. 12, ОА. 88. СА. 106. (Өеодула, Павля, Нила, Іоанна и др.)
    - 15. mm. *Babusu (n *Ieptenia?). OA. 88, CA. 106.
    - Положеніе верить а. Петра. СК. 12, ОА. 88, СА. 106. м. Агиін. ОА. 88.
      - 7. при. Антонія вел. ОА. 88, СА. 106.
      - 8. сс. Асанасія н Кирилла Алекс. ОА. 88, СА. 106.
      - м. *Өеодота. ОА. 88, СА. 107. м. (Евфрасін). ОА. 88. мм. *Лукіана п *Діонисія. ОА. 88.

- 20. при. Евениія вел. ОА. 88, CA. 107.
- м. Неофита. ОА. 88. м. *Опрса. ОА. 88. м. Агнін. ОА. 88. прп. *Мартинія. ОА. 88. пр. Максима испов'ядника. СА. 107.
- 22. а. Тимофея. ОА. 88, СА. 107. м. Анастасія. ОА. 88.
- 28. CM. KIEMORTS. OA. 88, CA. 107.
- 24. с. *Іоанна Крестителя. ОА. 88. с. *Филона Кипр. ОА. 88. прп. Кеснін. СА. 107.
- 25. с. Григорія Вогослова. ОА. 88, СА. 107.
- 26. с. *Поликариа ен. ОА. 88. при. Ксенофонта. ∪А. 107.
- 27. Обратеніе мощей с. Іоанна Златоустаго. ОА. 89, СА. 107.
- 28. np. Edpema Cup. OA. 89. m. Arnin. OA. 89.
- 29. Обретеніе мощей с. Игнатія Богоносца. ОА. 89.
- 80. *Обратеніе мощей с. Климента папи. ОА. 89, ЗТ. 121. с. *Петра при Болгарскаго. ЗТ. 121, ДЧ. 122.
- 81. сс. Кира и Іоанна. ОА. 89, СА. 107. с. Өеодотін (?). ОА. 89.
- **омеры** 1. м. Трифона. ОА. 89, СА. 107.
- од 80. 2. Сратеніе г. н. Інсуса Христа. Од. 89, СД. 107.
- СА. 107. 3. с. Симеона Вогопріница и пр. Анны. ОА. 89, СА. 107.
  - 4. при. Исидора. ОА. 89, СА. 107. с. *Елаводія (?). ОА. 89.
  - 5. m. Araeis. 89. OA. 89, CA. 107.
  - 6. см. Маркелла. ОА. 89. прп. *Пароснія Ланисак, ОА. 89. с. Вукола сп. СА. 107.
  - 7. с. *Вигила. ОА. 89. при. Пареснія си. СА. 107.
  - 8. см. *Филагрія. ОА. 89. сс. *Пана, *Діонисія, *Павла. ОА. 89. пр Вахаріи. СА. 107.
  - 9. м. Никифора. ОА. 89, СА. 107. при. Маркелла. ОА. 89.
  - *пресв. Богородинц въ Аріовиндъ. ОА. 89. см. Хараланиія. СА. 107.
  - 11. см. Власія. ГМ. 62, ОА. 90, СА. 107. с. *Варсонофія. ОА. 90.
  - м. *Онисима. ОА. 90. с. о. Мелетія арх. СА. 107. *Анаси (?).
     СА. 107.
  - при. Мартиніана. ГМ. 62. с. "Пафиутія постипка. ОА. 90. с. "Описима постинка. ГМ. 62.
  - при. Константина Философа учителя Слав. ГМ. 62, ОА. 90ири. Авковртія. ОА. 90.
  - а. е. «Тоанна Вогослова. ОА. 90. прв. «Авксентій и «Арсенія. ОА: 90
  - 16. мм. Памфила. Павла, Поропрія. ОА. 90.
  - 17. с. *Ависния Киир. ОА. 90, СА. 107. с. *Поликария, ОА. 90.
  - 18. с. *Лъдонасія (?) и *Павла. ОА. 90.
  - 19. при. *Василія. ОА. 90. а. *Архинна. СА. 107.

- 20. с. *Киндея. ОА. 90.
- 21. c. *Ioahba Hocthera. OA. 90. c. Erctaeia apx. CA. 107.
- 22. m. *Bracis. OA. 90. c. *OOMH HATP. CA. 108.
- 23. см. Поликарна. ОА. 91, СА. 108.
- 24. Обратеніе ч. глави с. Іоанна Предтечи. СК.: 12, ГМ. 62, ОА. 91. СА. 108.
- с. *Маркелла Книр. ОА. 91. с. *Римона еп. ОА. 91. прп. *Оеодора продивато. ОА. 91. с. Тарасія арх. СА. 108.
- 26. с. Порфирія еп. ОА. 91, СА. 108. с. *Стефана. ОА. 91.
- ври. *Маркіана Вогоносца. ОА. 91. ири. Прокопія Декаполита.
   СА.108. с. *Василія испов'ядинна. ОА. 108. с. *Садока. СА. 108.
- 28. с. Василія. ДЧ.
- 29. с. *Діодора. Д. Ч. 138.
- марть. 1. *40 мучениковъ. СР. 27. м. Евдокін. СР. 27, ГМ. 62. мм. Марсоукы. Од. 91. мм. Нестора и Трофима. ГМ. 62. с. *Доната. Од. 91.
  - 2. м. Өеодота. СР. 27. при. *Сильвестра напи. ОА. 91. с. *Софринія. ОА. 91.
  - 3. мм. Евтронія, Клеоника и Василиска. СР. 27, ОА. 91, СА. 108.
  - 4. мм. Павла и Іуліанін. СР. 27, СА. 108.
  - м. *Василиска. СР. 27. ври. Марка черноризца. ОА. 91. м. Ковона. СА. 107. Исихія. СА. 108.
  - м. Конона. СР. 27, ГМ. 62, ОА. 92. с. *Конона вертоградаря.
     ГМ. 62. Спрійскихъ мм. 42. ГМ. 62, СА. 108 м. *Василія,
     ОА. 92. с. *Аркадія еп. ОА. 92.
  - 7. мм. *Өөөдөра, *Константина, *Калиста, *Васоя. Ur. 27. сс. мучениковъ Херсонскихъ. СА. 108.
  - 8. пр. Особиланта оп. СА. 108.
  - 9. 40 мучениковъ Севаст. СК. 13, СР. 28, ГМ. 62, СА. 108. м. *Перпетун и вел. *Татін (?). ОА. 92.
  - м. Кодрата. СР. 28, ОА. 92. мм. Кипріана, Діонисія, Анекта, Крискента, Павла. ОА. 92. с. "Софронія натр. СА. 108.
  - 11. с. *Григорія папи. СР. 28. ОА. 92 (вия пронущено). см. Піопія. ОА. 92. с. Софронія. ОА. 92. м. *Кондрата. СА. 108.
  - 12. м. *Піона. СР. 28. мм. *Африкана, *Публіл, *Терентіл. ОА. 92, м. *Савина. ОА. 92. пр. Өсофана исполідника. СА. 108.
  - 13. м. Савина. СР. 28. мм. *Сатира, *Сатурнина, *Ревката, *Перпетун и *Феликитаты. ОА. 92. с. Никифора натр. СА. 108.
  - 14. и. *Александра. СР. 28, СА. 108. и. *Христивы Перс. ОА. 92.

- 15. мм. *Романа (?) н *Менигна. ОА. 92. пр. *Венедикта. -СА. 108. с. *Іоанна. СА. 108.
- м. *Оаласія. СР. 28. м. *Онисима. ОА. 93. м. *Варсонофія (?).
   ОА. 93. м. Трофима. СА. 108.
- 17. прп. Алексвя человъка Вожія. ОА. 98, СА. 108. Воскресеніе пр. Лазаря. СА. 108. м. *Скоріана (?). ОА. 93.
- 18. с. Кирила Герус. ОА. 93. Кирика. СА. 109.
- 19. прп. *Павла. СР. 28. мм. *Кръмита (?) и *Мартиріи. ОА. 93.
- им. *Терентія, *Африкана и *Помпія. СР. 28. «стиоу Годъ Пещи епиоу». ОА. 98. мм. избіенныхъ въ давръ св. Саввы. СА. 109.
- 21. прв. Исакія *Далматскаго, СР. 28. м. *Венедикта. ОА. 93.
- 22. мм. *Трофима и *Евкарпіона. СР. 28. с. *Ооми патр. ОА. 93.
- 23. m. *Aonetis. CP. 29.
- 24. m. Apremis. CP. 29.
- 25. Благовъщеніе пресв. Богородицы. СК. 13, СР. 29, ОА. 93.
- 26. м. Иринел. СР. 29. мм. *Мануила, *Савина, *Кондрата и *Өеодотіл. ОА. 98. Соборъ арх. Гаврінла. СА. 109.
- 27. м. Матрови Солун. ОА. 93, СА. 109.
- 28. с. *Іоанна патр. ОА. 93. м. *Филиппа. СА. 109.
- 29. мм. *Іоны, *Варахисія. СР. 29. пр. Евстафія испов'ядинка. СА. 109.
- 80. прп. Іоанна лъствичника. СР. 29, СА. 109.
- 31. при. *Ioanua модчаливаго. СР. 29. с. *Уара. СА. 109.
- авгаль 1. при. *Марін Египетской. ГМ. 62, ОА. 93. м. *Елевеерія. ГМ. 62 ОА. 93. ми. *Агапін м *Хіонія. ОА. 93. с. *Калиника (?). ОА. 93.
  - 2. m. Ambisha. OA. 98. c. *Ahactacis. OA. 93.
  - 3. пр. Илларіона (Иллирика?) ОА. 94. пр. *Тита. СА. 109.
  - прп. *Адріана и *Анвросія. ОА. 94. с. *Өеодула и *Агаеопода. СА. 109.
  - 5. м. *Терма, ОА. 94. сс. *Андреа и *Амвросія. СА. 109.
  - 6. с. Евтихія патр. СК. 13, ГМ. 62, ОА. 94, СА. 109. 120-ти мучениковъ. ГМ. 62, ОА. 94, с. *Месодія Моравскаго. СК. 13, ОА. 94. и с. *Кирилла философа. ГМ. 62, СС. 71.
  - 7. м. Авилины. ОА. 94. с. Руфина діяв. ОА. 94. с. ^{*}Тинофея. ОА. 94. с. Георгія митр. СА. 109.
  - 8. а. Иродіона. СА. 109.
  - 9. m. Esucuxia. CA. 109.
  - 10. мм. Терентія и иже съ нимъ. СА. 109.
  - 11. с. Антини. СА. 109.
  - 12. пр. Василія испов'ядника. СА. 109.
  - 13. м. Крискента. СА. 109.

- 14. м. *Павсилина. СА. 110.
- 15° M. Cabbii Fotockaro. CA. 110.
- 16. a. *Araris. IY.
- 17. с. *Козим ен. ДЧ.
- 18. с. Козим ен. Халк. СА. 110. с. *Іоанна иже въ старън Лавръ. ДЧ.
- 19. с. Өеодора. ДЧ.
- 20. с. *Пафнотія. ДЧ.
- 21. с. *Оеодора. ДЧ.
- 22. c. Ocogopa Chreota, FM. 62. c. *Abactacia en. FM. 62.
- 23. BM, Feopria. CK. 13, FM. 62, OA. 94.
- 24. м. Савви стратилата. СА. 110. с. *Хрониктія. ДЧ.
- 25. a. e. Марка. СК. 13, ГМ. 62, ОА. 94, СА. 110. *Священіе церкви а. Петра. ОА. 94.
- 26. w. Bacnaia eu. CK. 13, CA. 110.
- 27. см. Симеона сродника Господия. СА. 110.
- 28. а. Іасона, СА. 110. с. *Христофора. ДЧ.
- 29. прп. Мемнона. СА. 110. с. *Максима. ДЧ.
- 30. а. Іакова Зеведеова. ГМ. 62, СА. 110.
- млй 1. прр. Іеремін. СК. 13, ГМ. 62, ОА. 94.
- ОА. 94. 2. с. Асанасія вел. ОА. 94, СА. 110.
- CA 110. S. C. THMOOOS. AT.
  - 4. мм. *Прова, *Тараха в* Андроника. ОА. 94. м. Алвіана. СА. 110.
  - 5. вм. Ирини. CA. 110. с. ***Педагін**. ДЧ.
  - 6. прав. Іова. СА. 110.
  - 7. Память знаменія на небеси. СА. 110. *явльшися зв'яд'я съ небесе. ДЧ. м. Акакія. СА. 110.
  - 8. а. е. Іоанна Богослова. СК. 13, СА. 110.
  - сс. *Епифанія п •Германа. СК. 13. пр. Исаін. ОА. 94, СА. 110.
     мм. *Епимаха п *Кондрата. ОА. 94. м. *Труфина (?). ОА. 94.
     м. •Полита. ОА. 94. м. Христофора. СА. 110.
  - 10. а. Семона Зилота. ОА. 94, СА. 110. с. *Гордіана. ОА. 94.
  - 11. c. *Haxonia. OA. 95, CA. 110. cm. Moria. CA. 110.
  - 12. с. Епифанія. ОА. 95. с. Германа. ОА. 95.
  - 18. м. Александра Рим. СА. 110. м. *Гликерін. СА. 110.
  - 14. м. Исидора. СА. 110.
  - 15. бл. *Осодора. СА. 111. прп. Пахонія. СА. 111. п ученика его *Посина священикаго. ДЧ.
  - 16. пр. *Захарія, отпа Іоанна Крестителя. СА. 111.

- 17. с. Андроника. СА. 111.
- 18. мм. Діонисія в друживи его. СА. 111.
- 19. см. Патрикія еп. и дружены его. СА. 111.
- 20. M. OARCHOS. CA. 111.
- 21. благов. Константина и Елени. ОА. 95, СА. 111.
- 22. м. Василиска. СА. 111.
- 23. с. *Мелетія стратплата. СА. 111 .с. *Михея. ДЧ.
- 24. прп. Списона Дивногорца. СА. 111. н *Марсы матере его. н пр. *Захарін. ДЧ.
- 25. Обрътение ч. главы Іоанна Крестителя. СА. 111.
- 26. a. *Iyau. CA. 111.
- 27. см. Оерапонта. СА. 111. сс. *Сергія п Вакка. ДЧ.
- 28. м. Еладія. СА. 111. м. *Крискента. СА. 111. прп. Никиты Халвед. СА. 111.
- 29. см. Өеодосін. СА. 111.
- 80. прп. *Акакія (Исакія?). СА. 111. с. *Евсевія. ДЧ.
- 31. а. Ериа. СА. 111. с. *Евсевія другаго. ДЧ.
- юнь. 1. м. *Ермила. СА. 111. м. Іустина философа. СА. 111.
- ²⁰ 13083. 2. с. Някифора патр. СА. 111.
- CA. 111. S. M. Ayriana, CA. 112.
  - 4. с. Митрофана патр. СА. 112.
  - м. Маркіана. СК. 13. *Память нанадепія вноязминиковъ на Пареградъ. СА. 112. с. Өсодора вонна и с. *Христофора. ДЧ.
  - 6. м. *Дороеся. СА. 112.
  - 7. с. *Анониа. ДЧ.
  - . 8. м. Өсөдөра стратилата. ДЧ.
    - 9. c. Represa Asercanapiñckaro, CA. 112. c. *Araris. J.Y.
  - 10. c. THEOGOR OF. CA. 112.
  - 11. аа. Вареоломея и Варнави. ОА. 95, СА. 112.
  - 12. при. Онуфрія великаго. СА. 112.
  - 18. M. ARRESHRY, CA. 112.
  - 14. прр. Елисея. СВ. 141, СА. 112. с. Месодія натр. СА. 112.
  - 15. пр. Амоса. СА. 112. ДЧ. сс. Вита и Модеста. ДЧ.
  - 16. с. Тихона чудотв, ДЧ.
  - 17. с. Манунда. ДЧ.
  - 18. м. Леонта. ДЧ.
  - 19. с. Оадрел. ДЧ.
  - 20. м. *Зосимы. ЛЧ.
  - 21. m. Iyriana. 14.
  - 22. с. Евсевія. ЛЧ.

- 23. м. Агрипины. ДЧ.
- 24. Рождество с. пр. Іоанна Крестителя. ОА. 95.
- 25. с. Февровів ДЧ.
- 26. с. Давида Солунскаго. ДЧ.
- 27. с. Самисона. ЛЧ.
- 28. Пренесеніе мощей Кира и Іоанна. ДЧ.
- 29. аа. Петра и Павла. ОА. 95.
- 30. Соборъ обоюнадесяти аностолъ. ОА. 95.
- mль = 1. мм. Козмы и Даміана. ОА. 95.
- чрыены. ОА. 95. 2. Положеніе Ризи пресв. Богородіци во Влахернахъ. ОА. 95.
  - 8. м. *Өөөдөра ДЧ.
  - 4. с. Андрея Критскаго. ДЧ.
  - 5. с. Ланиада. ДЧ.
  - 6. с. Сисол. ДЧ.
  - 7. с. Поликариа. ДЧ
  - 8. с. Провонія. ДЧ.
  - 9. *Священіе с. Богородици. ДЧ.
  - 10. mm. 45-tm. Aq.
  - 11. ви. Евопиін. ДЧ.
  - 12. с. *Иларіона ДЧ.
  - 18. с. Серапіона. ДЧ.
  - 14. с. о. *Іоснов. ДЧ.
  - 15. им. Кирика и Іулитти. ОА. 95.
  - 16. *сс. отепъ 680-ти 4-го всел. собора. ОА. 95.
  - 17. вм. Марини. ДЧ.
  - 18. с. *Диалиана (Емиліана?). ДЧ.
  - 19. с. Діа. ДЧ.
  - 20. пр. Илін п *Елисея. ОА. 95.
  - 21. прп. Симеона и Іоанна. СС. 71.
  - 22. с. Марів Магдаливи. ДЧ.
  - 23. с. Трофина, ДЧ.
  - 24. мм. Вориса и Гавба. 3Ч. 128. с. Христини. ДЧ.
    - 25. Успеніе с. Анни матери Вогородини. ДЧ.
  - 26. с. *Списона иже въ Оградъ. ДЧ.
  - 27. BM. Ifanteležnona. OA. 95.
  - 28. сс. Прохора и Ниванора ДЧ.
  - 29. м. Калиника. ДЧ.
  - 80. c, *Texacia AY.
  - 31. с. Евдовима ДЧ.

- августь 1. мм. Маккавей. OA. 95.
- заревъ 2. Обрътеніе мощей пм. Стефана. ОА. 95.
  - 3. сс. Исакія, Далиата и Фауста. ДЧ.
  - 4. сс. отровъ Ефессииъ. ДЧ.
  - 5. с. Евсевія (Евсигнія?). ДЧ.
  - 6. Преображение Господне. ОА. 95.
  - 7. м. Ломентіана (Дометія?). ДЧ.
  - 8. с. Епиліана. ДЧ.
  - 9. а. е. Матеся. ДЧ.
  - 10. м. Лаврентія. ДЧ.
  - 11. м. Евламиія (Евила?). ДЧ.
  - 12. м. Фотія. ДЧ.
  - 13. Отданіе праздинка Преображенія. ДЧ.
  - 14. м. Маркена. ДЧ.
  - 15. Успеніе прес. Богородици. ГЛ. 65.
  - 16. Перенесеніе нерукотворенняго образа г. н. Інсуса Христа. ДЧ.
  - 17. с. Мирона. ДЧ.
  - 18. сс. Флора н Лавра. ДЧ.
  - 19. с. Андрея Стратилата. ДЧ
  - 20. а. *Оаддея. ДЧ.
  - 21. и. Васиси (= Васси). ДЧ.
  - 22. с. Агаеона (= Агафоника). ДЧ.
  - 28. Отданіе праздинка Усценія. ДЧ.
  - 24. *Положеніе с. мощей а. Вареоломея. ДЧ.
  - 25. а. Тита ДЧ. патр. Цареград. *Калиника, Мины и*Іоанна. ДЧ.
  - 26. м. *Андрея. СС. 71. м. Андріана и Наталін. ДЧ.
  - 27. с. Памена. ДЧ.
  - 28. с. Монсея Есіона, ДЧ.
  - 29. Устиновеніе глави с. Іоанна Предтечи. СС. 71.
  - 30. а. Александра и Іоанна. ДЧ.
  - 31. Положение пояса пресв. Богородици. ДЧ.

IV. УКАЗАТЕЛЬ УПОТРЕВЛЕНІЯ ВУКВЪ И ЗВУКОВЪ. *)

aa sm. a, Tr. 119.

а вм. ы. почти во всёхъ памятивкахъ. 155, 177, 180, 182,

а вм. в 155.—СР. 34, МЛ. 47, СЧ. 49, ПП. 56, СС. 72, ВП. 132, ЕУ. 186, ДП. 145, И. 180, Е. 183.

aero BM. aaro: CM. ero.

0 = B. AT. 61.

въ = въ ви. оу. 160.

га ви. го въ род. ед. прил. иуж. СР. 35.

д вм. о. СК. 18, МГ. 64, ДЧ. 142, Г. 182.

л вм. т. 160. — ПС. 68.

е вм. н. 163.—СК. 18. ВП. ЕУ. ОЕ. 179.

е вм. ъ и о. 154. — СС. 72, ОА. 98. EC. 148.

в вм. ь во всёхъ наматникахъ.

е вн. й. 159. — СП. 23, ПС. 68, ПГ. 69, СА. 114, ВП. 132, ЕУ. 136, ДЧ. 141, ДП. 145.

e BM. A. 157.

его (= кго) ви. аго въ род. ед. првл. муж. СЧ. 49, ПС. 68, ПГ. 69.

ен вм. ин въ им. ед. прил. муж. и въ косвен. над. сущ. во многихъ памятникахъ XII—XIV в. 159, 163, 183.

емъ = охомъ. Г. 188.

ете ви, еста, есте. СК. 19. и пр. Г. 183.

є = к. 149. — МЛ. 47, БП. 50, 130, ПП. 53, МГ, 63, ПС. 67, ПГ. 69, ТГ. 118, ЗТ. 121, ЗЧ. 128, КЧ. 124, ЕС. 147.

э вм. с. ЛП. 144.

EX BM. A. OA. 96.

"эт вм. шт. НП. 61.

31. 149, 160—161. — ХЛ. 87, ПГ. 68, ОА. 96, СА. 218, ТГ. 117, ЗТ. 121, ХЧ. 124, ВП. 130, ПП. 149, ДЧ. 140, ЕС. 147.

S = 8 BM. 7. 149.— IIII. 58, MT. 63, 287. 70, CC. 72, OA. 96, CA. 113, ST. 124.

n nm. e. CK. 18, CH. 28, YJ. 44, BH. 134.

п вм. ен. ЕС. 148.

всь указанія относятся нь страницамь Вводныхь статей.
 4.1

```
н вм. нн. 159, 163.—ПГ. 69, ОА. 99, СА. 116, ТГ. 120, ЗТ. 122, ВП.
     134, ДЧ. 142, ДП. 146, ЕС. 148, О. 179, Г. 182.
и = 5. 160. — ПП. 87, БП. 132—18., И. 180. Г. 182.
н = ь. 165.
н == ът почти во всъхъ памятенкахъ. 154, 180, 182.
н вм. 3. ЖУ. 71.
н ви. а. ЕУ. 186.
не == ви. ен въ нилин. прич. м. почти во всёхъ памятинкахъ. 159, 182, 183.
ниъ = нхомъ. Г. 183.
1 нередъ н. CP. 31.
I после согласных». IIII, 53, НП. 61, МГ. 63, ОА. 96, ТГ. 118, ЗТ. 121,
      ХЧ. 124, ДП. 144.
I посав гласнихъ. ПП. 53, МГ. 63, СА. 118, ТГ. 118.
I вивсто ь и е. СП. 22, ПГ. 69.
в отсутствуетъ. 152. - УЛ. 43, ПЛ. 70, СА. 113.
ы ви. в. СК. 17, ЕА. 46, ПГ. 69 и пр. И. 180, Е. 183.
ы = ны. Ey. 185.
к = нк. ОА. 96, ВП. 130.
PB. H. 179.
и посав губнихъ всегда опущено. 161—162. — НС. 67, ПГ. 69.
r. XЛ. 37, H. 179.
иъ = хъ въ бъиъ. 166. — СП. 24, ОА. 100, БП. 134.
ме = мъ въ 1 л. множ. ОА. 98.
MSI = MS BS 1 J. MHOM. 166.— CP. 35, MA. 48, OA. 98, EC. 148, H. 181.
F. H. 179.
о ви, е послъ шинящихъ. 154.—СЧ. 49, ПП. 57, ПГ. 69, ПЛ. 70, ОА. 97,
     CA. 114, Tr. 119, XY. 125, BH. 181, AY. 141, EC. 147.
O BM. & BO BCEX'S HAMATHERAND.
О шерокое. СП. 22, ПП. 53, ТГ. 118, ЗТ. 122, ЕС. 147.
o. EJ. 47, CA. 118, EY. 185, J.Y. 140.
w vacto. Y.L. 48, BII. 50, 130, III. 53, HII. 61, Mr. 63, Jr. 65, CA. 113,
     Tr. 118, Ey, 135, EC. 147.
= w. CII. 22.
ови въ дат. ед. муж. неодушева. СА. 116.
ого ви. аго въ род. ед. прил. муж. СК. 18.
он вм. ъзи въ им. ед. прил. муж. 163. — ПГ. 69, Е. 183.
онъ = охомъ. 166. — СВ. 18—19, ЕЛ. 47, МА. 47—48, ПП. 59, БП.
      133, ДП. 146, Г. 183.
c= в опущено. 161. — СВ. 18, СР. 35, УЛ. 44, ОА. 99, СА. 115. БП.
      138, ДЧ. 142, ДП. 146, ЕС. 148.
с = ш въ прош. 162. — УЛ. 46, ПП. 57, ОА. 99, СА. 115, ТГ. 119,
     ДЧ. 142, ДП. 145.
ст оть св. 161. — СР. 35, УЛ. 44, ВП. 52, 133, МГ. 65, СА. 115, ТГ.
      120, ДЧ. 142, ДП. 146, О. 178, И. 180, Г. 182.
сц отъ ск. 161.— СА. 115, ХЧ. 125, ВП. 188, ЕУ. 136, ДЧ. 142, ДП. 146.
     О. 178, И. 180, Г. 182, Е. 184.
```

т вм. е. СК. 18, ВП. 51, 133, ОА. 99, СА. 115, ТГ. 119, ДЧ. 142, ДП. 146. тъ достиг. не соблюдено. 164. — СК. 19, ВП. ОА. СЧ. ЖЧ. ДЧ.

```
ть въ наст. опущено. 166. — СК. 18, СР. 35, УА. 44, ВП. 52, ПП. 58
     ТГ. 120, 3Ч. 123, О. 179, И. 181, Г. 182.
ть въ пром. 166.— СК. 18. СП. 24, МЛ. 48, СА, 116, ДЧ. 143, ДП. 146.
y BM. D. Tr. 119.
у ви. п. 3Т. 122, ВП. 132.
у == ч вм. оу. СП. 28, СР. 31, ОА. 96, ЕС. 147.
в ви. Оу почти во всёхъ памятникахъ.
8 = 09 вм. ю. 155.—СК. 16, СР. 33, ЕЛ. 46, СА. 113—114, БП. 131,
     ДЧ. 141, ДП. 145, О. 178, Г. 182, Е. 183.
8 — оу ви. ж. 157. — ОЛ. 98.
ф ви. в. НП. 61.
ф вм. e. CP. 35.
x BM. e. CP. 35.
хж ви. на въ прош. сов, БП. 184.
T. 150.
7. 3T. 122.
шете == ста, сте. СА. 116, Е. 184.
шт 153. — СР. 31, ХЛ. 37, МЛ. 41, БП. 51, 130, НП. 61, ТГ. 118.
iii. CK. 15, CP. 31, OA. 96.
щт вм. шт. НП. 61.
ъ исключительно передъ в. УЛ. 48, ПГ. 69.
ъ вм. и въ неопред. напл. СА. 116.
ъ вм. ь во всехъ памятинкахъ. 153. 176, 180, 182, 183.
ъ передъл и р. МЛ. 42.
ъ = окъ, с. 165-166. — СК. 18-19, СП. 24, ЕЛ. 47, ПП. 59, НП. 61.
     ТГ. 120, ВП. 133, ДП. 146, ЕС. 147, Г. 182.
ънъ = ьиъ ви. онъ въ 1 л. инож. 160. – МЛ. 42.
ън = ж. ОА. 98.
ь исключительно передъ ъ. МЛ. 41. ЛГ. 65.
ь вм. в. 160. — СП. 23, СР. 34, КЛ. 38, НС. 67, 3Ч. 123.
ь вм. и во всёхъ памятинкахъ. 154, 171, 180, 182, 183.
ь вм. В. 160.
ъ вм. л. ПП. 56, ДП. 145.
ь передъ л и р. М.Л. 42.
н вм. ът. 151. — СР. 31, Е.Л. 46, ПП. 54, НП. 61, МГ. 63, ПС. 67,
     IIJ. 70, ЖУ. 70, CC. 72, ST. 122, SY. 123, XY. 124, BII. 130,
     ЕУ. 186, ДЧ. 141, ДП. 144. И. 179.
01 = H. H. 180.
ън вм. ъ., СП. 22, СА. 113, ВП. 180, Г. 182.
SI (= H) BM. H: BO MHOPHYS HAMSTHERAYS, 154.
ът въ прич. прош. муж. ед. Г. 183.
ът ви. ъ (= и ви. ь). ОА. 98, БП. 182, ДЧ. 141.
ъ (= ън, н) ви. ън въ именахъ прил. 159, 168. — ВП. 52, 184, ПП.
     58, MT. 65, AT. 66, HC. 68, HT. 69, HA. 70, CC. 73, OA. 99, CA.
     116, ТГ. 120, ЗТ. 122, ЕУ. 186, ДЧ. 142, ДП. 146, ЕС. 148, О.
     179, T. 182, E. 183.
ът (= н) ви. л. 157. — БП. 51, ДЧ. 148.
```

```
В вм. а. 158.—СК. 17, СЧ. 49, ПП; 56, ПС. 68, СА. 115, ТГ. 119, ВП,
      132, ЕУ. 136, ДП. 145, О. 178, Г. 182, Е. 183.
ъ ви. № во всъхъ паметникахъ. 158, 178, 182.
ъ ви. нк. 155. — СА. 115, БП. 132.
BM. A (=A). 157.— CII. 23, BII. 51, 182, IIII. 56, IIP. 70, OA. 98
      CA, 115, EC. 148.
ѣ = ы, ы, ы. ед, ев, ес, и пр. 164.—СК. 18, СП. 24, ЕЛ. 47, МА. 47
      OA. 99, CA. 116, TT, 120, BH. 188, AU. 148, AH. 146, O. 179
      Г. 182.
ю вм. оу. 155. -- СК. 16, ПГ. 69, Г. 182.
'DD BM. J. CK. 17, OA. 98.
α = D. BII. 50, 130. OA, 96, CA. 113, Ey. 136, Aq. 141, H. 180.
ж вм. а во всехъ памятинкахъ. 155, 178.
ж вм. нж. 155. — СА. 115, БП. 132, О. 178.
ж ви. екж. ВП. 134, ДП. 146.
ж н жж вм. окт. 163. — СР. 34, БП. 135, ДП. 146.
ж вм. оу. 157. — СА. 115.
ж ви. ът. 157. — IIII. 56, СА. 115.
ж вм. ба. ЛГ. 66.
ж = она. 165,—СК. 18—19, СП. 24, СЧ. 49, ЕЛ. 47, ПП. 59, СС. 73,
      ОА. 99, СА. 116, ТГ. 120, ВП. 133, ДЧ. 143, ДП. 146.
 A H A. 151—152.— Γ. 183.
м исключительно передъ м. М.Л. 41, СА. 113.
▲ шость согласныхъ. СК. 15, СП. 22, СР. 31, НП. 61, ЛГ. 66, ПГ. 68.
△ = ▲ HOCA'S PARCHES. XJ. 37, HII. 61.
 а при а посев согласнихъ. X.I. 37.
 A == A ВИ. Л ВО ВСВХЬ НАМЯТНИВАХЪ. 156.
 A BM. eta. EC. 148.
 A BH. M. CP. 84.
 A == A BM. SI. OB. 17.
 A=A BM. 5. 157. — M.J. 42, V.J., 44.
 → = A. CA. 118.
 ▲= ⊼ 151.
 ₩ BM. HC. IIII. 54.
```

е замънена посредствомъ д. т. ф. 162.

THIS BOOK IS DUE ON THE LAST DATE STAMPED BELOW

BOOKS REQUESTED BY ANOTHER BORROWER ARE SUBJECT TO RECALL AFTER ONE WEEK. RENEWED BOOKS ARE SUBJECT TO IMMEDIATE RECALL

LIBRARY, UNIVERSITY OF CALIFORNIA, DAVIS

Book Slip-Series 458